

งานวิจัย

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคู่กับกิจกรรม SEDR ที่มีต่อ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความภาคภูมิใจในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบ
วิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของผู้เรียนระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 วิทยาลัยเทคนิคยะลา

ชื่อผู้วิจัย

นางสาววิจิตรา สายอ่อง

วิทยาลัยเทคนิคยะลา สถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ ๓
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ

ชื่อผู้วิจัย นางสาววิจิตรา สายอ่อง
ชื่อวิจัย การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคู่กับกิจกรรม SEDR ที่มี
ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความภาคภูมิใจในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบ
วิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของผู้เรียนระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 วิทยาลัยเทคนิคยะลา
พ.ศ. 2561

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบ (1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม (2) ความภาคภูมิใจในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบ ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม และ (3) ความพึงพอใจต่อการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 ที่ลงทะเบียนเรียนวิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 24 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคู่กับกิจกรรม SEDR กิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ มาตรฐานวัดความภาคภูมิใจในตนเอง มาตรฐานวัดวินัยและความรับผิดชอบต่อแบบประเมินคุณลักษณะความมีวินัยและความรับผิดชอบต่อแบบประเมินความพึงพอใจต่อการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ แบบแผนการวิจัยเป็นแบบวิจัยกึ่งทดลอง Pretest-Posttest Nonrandomized Comparison Group Design สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่ามัธยฐาน ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ Nonparametric แบบ The Wilcoxon signed ranks test และแบบ The Mann-Whitney U test ผลการศึกษา พบว่า (1) ผู้เรียนกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 หลังการทดลองสูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (2) ผู้เรียนกลุ่มทดลองมีความภาคภูมิใจในตนเอง หลังการทดลองสูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (3) ผู้เรียนกลุ่มทดลองมีวินัยและความรับผิดชอบต่อหลังการทดลองสูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ (4) ผู้เรียนกลุ่มทดลองมีความพึงพอใจต่อการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้สูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่ากิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคู่กับกิจกรรม SEDR ใช้ได้ผลต่อการเสริมสร้างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความภาคภูมิใจในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบต่อวิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 ของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง และกิจกรรมที่พัฒนาขึ้นนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความภาคภูมิใจในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบต่อผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงได้ โดยครูผู้สอนมีส่วนสำคัญต่อการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ ทั้งนี้ครูผู้สอนในสถานศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน สามารถนำกิจกรรมการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้

คำสำคัญ: กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD, กิจกรรม SEDR, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

Researcher Name Miss Vijittra Saiong
Research Title STAD collaborative learning activities coupled with SEDR activities
 on learning achievement, self-esteem discipline and responsibility
 on human relations with sufficiency economy philosophy course
 of the first year diploma students, Yala Technical College.
Academic Year 2018

Abstract

This research aims to compare (1) An achievement on Human Relations with the philosophy of sufficiency economy course code 3000-1503 between experimental group and control group. (2) Self-esteem, discipline and responsibility between the experimental group and the control group. (3) Satisfaction with learning activities between experimental and control groups. Population and sample used in research were The first year of diploma students enrolled in human relations with the philosophy of sufficiency economy course code: 3000-1503, semester 1st., academic year 2560 and 24 students. The tools used in the research included STAD collaborative learning activities coupled with SEDR activities. Test of learning measurement level of self-esteem, discipline and responsibility form. Evaluation of discipline, responsibility and evaluation form satisfied with the learning activities. The research plan is a quasi-experimental research. Pretest-Posttest Nonrandomized Comparison Group Design. The data were analysed by such statistics as arithmetic percentage, Median, mean and standard deviation. The null hypothesis was Nonparametric The Wilcoxon signed ranks test and The Mann-Whitney U test. (1) The experimental group had learning achievement. Relationships with the philosophy of sufficiency economy were higher than the control group at the .05 level. (2) The experimental group had self-esteem after the experiment higher than the control group at the .05 level (3), the experimental group was disciplined and responsibility The experimental group was higher than the control group at the .05 level and (4) the experimental group was more satisfied with the learning activities than the control group at the level of .05. The results indicate that STAD collaborative learning activities coupled with SEDR activities contribute to achievement enhancement. Self-discipline, discipline and responsibility on human relations with the philosophy of sufficiency economy course code: 3000-1503 of diploma students and the development activities to apply to the activities, learn to reinforce learning achievement. Self-esteem discipline and responsibility diploma teachers have an important part in learning activities. Teachers in both public and private institutions can apply for learning activities teaching.

Keywords: STAD collaborative learning activities, SEDR activities, learning achievement

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
สารบัญ	ค
สารบัญตาราง	จ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
2. คำถามการวิจัย.....	4
3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
4. ขอบเขตของการวิจัย.....	4
5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
6. นิยามศัพท์เฉพาะ	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
1. ความนำ	11
2. ทฤษฎีงานวิจัยและวรรณกรรมที่เชื่อมโยงตัวแปรที่เกี่ยวข้อง กับตัวแปรที่ศึกษา.....	12
2.1 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2557.....	12
2.2 รายวิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503.....	14
2.3 แนวคิดและทฤษฎีการจัดกิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาผู้เรียน.....	16
2.4 แนวคิดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD.....	37
2.5 แนวความคิดการจัดกิจกรรม SEDR	37
2.6 แนวคิดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ	52
2.7 ความภาคภูมิใจในตนเอง.....	54
2.8 ความมีวินัยในตนเอง	62
2.9 ความรับผิดชอบ.....	74
2.10 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	76
3. กรอบแนวความคิด.....	83
4. สมมติฐานการวิจัย	86
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	86
1. ความนำ	86
2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	87

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3. ประชากรเป้าหมายและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	87
4. แบบแผนการวิจัย	87
5. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	88
6. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ	89
7. วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล	113
8. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้	118
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	123
1. ความนำ	123
2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	124
2.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	124
2.2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม	125
2.3 การเปรียบเทียบความภาคภูมิใจในตนเองของผู้เรียน ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม	133
2.4 การเปรียบเทียบวินัยและความรับผิดชอบของผู้เรียน ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม	134
2.4 การเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม	137
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	142
1. ความนำ	142
2. สรุปผลการวิจัย	143
3. อภิปรายผลการวิจัย	143
3. ข้อเสนอแนะ	158
บรรณานุกรม	160
ภาคผนวก	177
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย	178
ภาคผนวก ข รายงานผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย	185
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง	187
ภาคผนวก ง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	255
ภาคผนวก จ ผลการหาคุณภาพเครื่องมือ	327
ภาคผนวก ฉ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	351
ภาคผนวก ช ภาพการจัดกิจกรรม	379
ประวัติผู้วิจัย	382

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
2.1	กลยุทธ์การปฏิบัติของการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียน..... 21
2.2	วิธีการกำหนดผู้เรียนเข้ากลุ่ม 29
2.3	การคิดคะแนนพัฒนาการของกลุ่มผู้เรียนของแต่ละหน่วยการเรียนรู้ 30
2.4	เกณฑ์การประเมินคะแนนเฉลี่ยพัฒนาการของกลุ่ม 30
2.5	หลักการออกแบบกลุ่มในการจัดกิจกรรมแบบมีส่วนร่วม..... 41
3.1	แบบวิจัยกึ่งทดลองแบบ Pretest-Posttest Nonrandomized Comparison Group Design..... 87
3.2	รายละเอียดขั้นตอน และระยะเวลาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคู่กับกิจกรรม SEDR..... 91
3.3	รายละเอียดขั้นตอน และระยะเวลาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ 100
4.1	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง 124
4.2	การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วยที่ 1 ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม..... 125
4.3	การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วยที่ 2 ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม..... 126
4.4	การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วยที่ 3 ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม..... 127
4.5	การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วยที่ 4 ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม..... 128
4.6	การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วยที่ 5 ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม..... 129
4.7	การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วยที่ 6 ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม..... 130
4.8	การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วยที่ 7 ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม..... 131
4.9	การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชามนุษย์สัมพันธ์กับปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม 132
4.10	การเปรียบเทียบความภาคภูมิใจในตนเองของผู้เรียน ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม..... 133
4.11	การเปรียบเทียบวินัยและความรับผิดชอบของผู้เรียน ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม ประเมินโดยครูผู้สอน..... 134
4.12	การเปรียบเทียบวินัยและความรับผิดชอบของผู้เรียน ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม ประเมินโดยผู้เรียน..... 135

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
4.13 การเปรียบเทียบวินัยและความรับผิดชอบของผู้เรียนในภาพรวม ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม.....	136
4.14 การเปรียบเทียบคุณลักษณะของความมีวินัย และความรับผิดชอบของผู้เรียน ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม.....	137
4.15 ความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนกลุ่มทดลอง.....	137
4.16 ความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนกลุ่มควบคุม.....	139
4.17 การเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ วิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม.....	140

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
2.1	ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เทคนิค STAD..... 33
2.2	ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบการจัดกิจกรรมเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม..... 39
2.3	กรอบแนวความคิดการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคู่กับ กิจกรรม SEDR วิชามนุษย์สัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง..... 84
2.4	กรอบแนวความคิดสำหรับการวิจัย..... 85

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (human relation and sufficiency economic philosophy) รหัสวิชา 3000-1503 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2557 อยู่ในหมวดทักษะชีวิต กลุ่มทักษะทางสังคมและการดำรงชีวิต เน้นการเสริมสร้างความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ให้ความสำคัญต่อการจัดองค์ความรู้และทักษะ เพื่อให้ผู้เรียนทุกประเภทวิชามีความรู้ความสามารถใช้ทักษะการสื่อสาร การคิด การวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การตัดสินใจ สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและบูรณาการความรู้ เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและการประกอบอาชีพได้

จุดประสงค์ของวิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ผู้เรียน (1) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักมนุษยสัมพันธ์และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (2) สามารถพัฒนาตนทางกาย วาจา ใจ ตามกระบวนการทางจิตวิทยา ศาสนธรรม และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ (3) มีเจตคติและกิจนิสัยที่ดีในการสร้างมนุษยสัมพันธ์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

จากรายงานการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) ของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 2 วิทยาลัยเทคนิคยะลา พบว่าปีการศึกษา 2554 สมรรถนะความรู้เรื่องสังคมศึกษาต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยในทุกระดับ ปีการศึกษา 2555 องค์ประกอบที่สถานศึกษาควรเร่งพัฒนา เนื่องจากคะแนนเฉลี่ยของสถานศึกษาต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศอันดับแรก คือกลุ่มสังคมศาสตร์ (สำนักงานทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2554, 2555) ในปีการศึกษา 2556 ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาเรื่อง ผลของการจัดกิจกรรมการเสริมสร้างความภาคภูมิใจในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชามนุษยสัมพันธ์ในการทำงาน รหัสวิชา 3000-1606 ของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 วิทยาลัยเทคนิคยะลา ซึ่งเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตร ประกอบด้วย 9 กิจกรรม คือ (1) คุณค่าในตนเอง (2) บันทึกสะสมความสำเร็จ (3) เต็มชีวิตใส่กระปุก (4) สัญญาใจในการเรียน (5) “แก้วใส” มองเห็นคุณค่าในตนเอง (6) ชีวิตที่ต้องรับผิดชอบ (7) กิจกรรมเพื่อนคู่หูช่วยเรียนรู้ (8) สัญลักษณ์แทนตัวตน และ (9) การตระหนักถึงอาชีพ และสร้างแรงบันดาลใจ ผลการศึกษาพบว่า (1) ผู้เรียนกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชามนุษยสัมพันธ์ในการทำงาน ความภาคภูมิใจในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบ หลังการทดลองสูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ (2) ผู้เรียนกลุ่มทดลองมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเสริมสร้างความภาคภูมิใจในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบ อยู่ในระดับมาก (วิจิตรฯ สายอ่อง, 2557)

ขณะเดียวกันจากรายงานการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) ของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 2 วิทยาลัยเทคนิคยะลา ปีการศึกษา 2557 พบว่าเนื้อหาหลักที่สถานศึกษาควรเร่งพัฒนา คือทักษะทางสังคมและการดำรงชีวิต และทักษะการคิดและการแก้ปัญหา และปีการศึกษา 2558 เนื้อหาหลักที่สถานศึกษาควรเร่งพัฒนา คือการประยุกต์ใช้หลักศีลธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ในงานอาชีพและสังคม การแก้ปัญหาในงานอาชีพโดยใช้หลักการและกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ (สำนักงานทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2557, 2558)

จากรายงานการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ดังที่ได้กล่าวไว้ในข้างต้น สะท้อนให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้ในหมวดทักษะชีวิต กลุ่มทักษะทางสังคมและการดำรงชีวิต ของวิทยาลัยเทคนิคยะลา ยังมีประเด็นที่จะต้องได้รับการพัฒนาเกี่ยวกับทักษะทางสังคมและการดำรงชีวิต ทักษะการคิดและการแก้ปัญหา การประยุกต์ใช้หลักศีลธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ในงานอาชีพและสังคม เนื่องจากผู้เรียนไม่สามารถนำความรู้ หลักศีลธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตและในงานอาชีพได้ ทั้งนี้ วิชามนุษย์สัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในหมวดทักษะชีวิต กลุ่มทักษะทางสังคมและการดำรงชีวิต เน้นการเสริมสร้างความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ให้ความสำคัญต่อการจัดองค์ความรู้และทักษะ และบูรณาการความรู้เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน และการประกอบอาชีพ แต่จากข้อมูลดังกล่าว บ่งชี้ให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในหมวดทักษะชีวิต กลุ่มทักษะทางสังคมและการดำรงชีวิต ยังไม่ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้เท่าที่ควร อาจเนื่องจากผู้เรียนส่วนใหญ่ยังยึดติดกับการศึกษาองค์ความรู้ที่ได้รับการถ่ายทอดจากครูเพียงด้านเดียว ซึ่งอาจทำให้ผู้เรียนไม่ได้รับการพัฒนาทักษะความรู้ทางทฤษฎีเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานหรือการดำเนินชีวิตได้เท่าที่ควร โดยเฉพาะผู้เรียนสายอาชีพศึกษาหรือสายอาชีพจำเป็นจะต้องปฏิบัติงานอาชีพก็อาจจะขาดทักษะการใฝ่หาความรู้ด้วยตนเอง ทักษะทางสังคมและการดำรงชีวิต ทักษะการคิดและการแก้ปัญหา ตลอดจนการประยุกต์ใช้หลักศีลธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ในงานอาชีพ และการดำรงชีวิต

ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนวิชามนุษย์สัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีหน้าที่สำคัญคือจัดกระบวนการเรียนรู้ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของรายวิชา ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่สอดคล้องตามพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 และแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) คือเน้นทักษะกระบวนการ ทักษะการคิด และทักษะการดำเนินชีวิต เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข และสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (2555-2559) เน้นการพัฒนาคนในสังคมไทยให้มีคุณธรรมและความรอบรู้อย่างเท่าทัน โดยให้มีความพร้อมทั้งทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และศีลธรรม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2556) และสอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 กล่าวคือผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ สามารถแสวงหาความรู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ครูมีหน้าที่พัฒนาระบบ และกระบวนการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลเมืองดี มีคุณลักษณะ ทักษะ และสมรรถนะที่สอดคล้องกับบทบาทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และยุทธศาสตร์ชาติ (สุคนธ์ สินธพานนท์, 2560)

ดังนั้น การจัดการเรียนรู้ในรายวิชาวิชามนุษย์สัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จึงต้องมีการปรับเปลี่ยนเพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 และแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (2555-2559) ตลอดจนสอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ทั้งนี้ กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนไม่ได้เกิดจากการสอนที่เน้นเนื้อหาวิชาเป็นหลัก แต่เน้นให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาสาระในเชิงลึก สอดคล้องกับ มัชฌิมา ธรรมบุคย์ (2549) กล่าวว่าจัดการเรียนรู้จำเป็นจะต้องมีการปรับเปลี่ยนการสอนแบบเดิมจากการ “พูด บอก เล่า” ซึ่งไม่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะของการ

แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ไม่สามารถแก้ปัญหาด้วยเหตุผล ไม่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และไม่สามารถนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติได้ ซึ่งการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวแตกต่างจากการจัดการเรียนรู้ในยุคศตวรรษที่ 21

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังที่ได้กล่าวไว้ในข้างต้น ผู้วิจัยจึงทำการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ สามารถแสวงหาความรู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ของสลาบิน (Slavin, 2003) ที่สามารถนำมาประยุกต์ให้เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีคุณภาพได้ เนื่องจากเน้นผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติร่วมกันเป็นกลุ่มแบบความสามารถทางการเรียน (เก่ง ปานกลาง อ่อน) สามารถประยุกต์ใช้สอนกับทุกรายวิชา และมีขั้นตอนการจัดกิจกรรมที่ชัดเจน ไม่ซับซ้อน ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน (Slavin, 1995) คือ (1) ขั้นการนำเสนอหรือการสอน (2) ขั้นการฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่ม (3) ขั้นการทดสอบ และ (4) ขั้นการรับรองผลงานกลุ่ม สอดคล้องกับผลการศึกษาของ บุญนำ เทียงดี (2548) และ อนงค์ เหลื่อมศรี (2549) พบว่าเทคนิค STAD มีขั้นตอนที่ชัดเจน เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนมีบทบาทในการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มด้วยตนเอง มีการช่วยเหลือ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ และเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อความสำเร็จของตนเองและกลุ่ม สอดคล้องกับผลการศึกษาของ กนกภรณ์ ทองระย้า (2557); ภูษิต สุวรรณราช, ภูษิต บุญทองเถิง และสมปอง ศรีภักขยา (2559) และ Naghavi & Nakhle (2012) พบว่าผู้เรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และเพื่อให้สอดคล้องการจัดการเรียนรู้เป็นไปตามนโยบายหลักเพื่อขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษา ประเด็นหลักที่ 1 กระบวนการเรียนรู้ใหม่มีนโยบายสำคัญประการหนึ่ง คือปรับหลักสูตรการเรียนการสอนโดยเน้นกิจกรรม (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2556)

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยจึงนำกิจกรรมการเสริมสร้างความภาคภูมิใจในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบ (activities of enhancing self-esteem, discipline and responsible : SEDR) หรือกิจกรรม SEDR ที่พัฒนาขึ้นโดย วิจิตรา สายอ่อง (2556) เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ กระบวนการจัดกิจกรรมแบบมีส่วนร่วม โดยให้ผู้เรียนได้อภิปราย แลกเปลี่ยนประสบการณ์ และฝึกทักษะต่าง ๆ เช่น ทักษะการเป็นผู้นำ ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการทำงานเป็นทีม และทักษะการสื่อสาร ประกอบด้วย 9 กิจกรรม คือ (1) คุณค่าในตนเอง (2) บันทึกสะสมความสำเร็จ (3) เต็มชีวิตใส่กระปุก (4) สัญญาใจในการเรียน (5) “แก้วใส” มองเห็นคุณค่าในตนเอง (6) ชีวิตที่ต้องรับผิดชอบ (7) กิจกรรมเพื่อนคู่หูช่วยเรียนรู้ (8) สัญลักษณ์แทนตัวตน และ (9) การตระหนักถึงอาชีพ และสร้างแรงบันดาลใจ จากผลการศึกษาของ วิจิตรา สายอ่อง (2556) พบว่ากิจกรรม SEDR สามารถพัฒนาผู้เรียนกลุ่มทดลองให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความภาคภูมิใจในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบ หลังการทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังที่ได้กล่าวไว้ในข้างต้น ผู้วิจัยจึงให้ความสำคัญและสนใจศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคู่กับกิจกรรม SEDR ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความภาคภูมิใจในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบ วิชามนุษย์สัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในเนื้อหาสาระตามเอกสารประกอบการสอน วิชามนุษย์สัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2557 ของสำนักงาน

คณะกรรมการการอาชีวศึกษา ดำเนินการทดลองตามขั้นตอนของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ของ สลาวิน (Slavin, 1995) ควบคู่กับกิจกรรม SEDR ของ วิจิตรา สายอ่อง (2557)

จากการทบทวนวรรณกรรม ผู้วิจัยยังไม่พบการศึกษาที่เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในลักษณะดังกล่าว ผู้วิจัยจึงให้ความสำคัญและสนใจศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคู่กับกิจกรรม SEDR ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความภาคภูมิใจในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบ วิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 วิทยาลัยเทคนิคยะลา

2. คำถามการวิจัย

2.1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคู่กับกิจกรรม SEDR สามารถพัฒนาผู้เรียนกลุ่มทดลองให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 หลังเรียนสูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุมหรือไม่

2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคู่กับกิจกรรม SEDR สามารถพัฒนาผู้เรียนกลุ่มทดลองให้มีความภาคภูมิใจในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบ วิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 หลังเรียนสูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุมหรือไม่

2.3 ผู้เรียนกลุ่มทดลองมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ วิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 หลังเรียนสูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุมหรือไม่

3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

3.1 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

3.2 เพื่อเปรียบเทียบความภาคภูมิใจในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบต่อวิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

3.3 เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ วิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

4. ขอบเขตของการวิจัย

4.1 ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ครอบคลุมเฉพาะผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 ของวิทยาลัยเทคนิคยะลา ที่ลงทะเบียนเรียนวิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2557 ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 24 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ประกอบด้วย กลุ่มทดลองจำนวน 1 ห้องเรียน คือผู้เรียนภาควิชาช่างกลโรงงาน กลุ่ม 1 จำนวน 12 คน กลุ่มควบคุมจำนวน 1 ห้องเรียน คือผู้เรียนภาควิชาเทคนิคการเชื่อมและการผลิต กลุ่ม 1 จำนวน 12 คน

4.2 ขอบเขตด้านตัวแปร

4.2.1 ตัวแปรอิสระ คือ (1) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคู่กับกิจกรรม SEDR วิชามนุษย์สัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 และ (2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ วิชามนุษย์สัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503

4.2.2 ตัวแปรตาม คือ (1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน วิชามนุษย์สัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 และ (2) ความภาคภูมิใจในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบของผู้เรียน วิชามนุษย์สัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503

4.3 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยกำหนดเนื้อหาของกิจกรรมการเรียนรู้ของการวิจัยนี้ ครอบคลุมเฉพาะ (1) กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคู่กับกิจกรรม SEDR และ (2) กิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ ผู้วิจัยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนปกติ ของรายวิชามนุษย์สัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 รายละเอียดของขอบเขตด้านเนื้อหา ดังนี้

4.3.1 กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคู่กับกิจกรรม SEDR ครอบคลุมเฉพาะเนื้อหาสาระตามเอกสารประกอบการสอน วิชามนุษย์สัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2557 ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประกอบด้วย 7 หน่วยการเรียนรู้ คือ (1) ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับหลักมนุษยสัมพันธ์ (2) ธรรมชาติของมนุษย์ (3) กระบวนการทางจิตวิทยา เพื่อสร้างมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลและชุมชน (4) การพัฒนาตนเองเพื่อความก้าวหน้าในชีวิต และการทำงาน (5) หลักธรรมคำสอนสำหรับการพัฒนาชีวิตและงานอาชีพ (6) การพัฒนาชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ (7) ผู้นำตามหลักศาสนธรรมและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยดำเนินการทดลองตามขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ของ สลาวิน (Slavin, 1995) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือขั้นการนำเสนอหรือการสอน ขั้นการฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่ม ขั้นการทดสอบ และขั้นการรับรองผลงานกลุ่ม การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ ผู้เรียนมีบทบาทในการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มด้วยตนเอง มีการช่วยเหลือ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ และเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อความสำเร็จของตนเองและกลุ่ม ควบคู่กับกิจกรรม SEDR ของ วิจิตรา สายอ่อง (2557) เป็นกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ กระบวนการจัดกิจกรรมแบบมีส่วนร่วม มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้อภิปราย แลกเปลี่ยนประสบการณ์ และฝึกทักษะต่าง ๆ เช่น ทักษะการเป็นผู้นำ ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการทำงานเป็นทีม และทักษะการสื่อสาร ประกอบด้วย 9 กิจกรรม คือ (1) คุณค่าในตนเอง (2) บันทึกสะสมความสำเร็จ (3) เติมชีวิตใส่กระปุก (4) สัญญาใจในการเรียน (5) “แก้วใส” มองเห็นคุณค่าในตนเอง (6) ชีวิตที่ต้องรับผิดชอบ (7) กิจกรรมเพื่อนคู่หูช่วยเรียนรู้ (8) สัญลักษณ์แทนตัวตน และ (9) การตระหนักถึงอาชีพ และสร้างแรงบันดาลใจ

4.3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหาของกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ ครอบคลุมเฉพาะเนื้อหาตามเอกสารประกอบการสอน วิชามนุษย์สัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2557 ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประกอบด้วย 7 หน่วยการเรียนรู้ คือ (1) ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับหลักมนุษยสัมพันธ์ (2) ธรรมชาติของมนุษย์ (3) กระบวนการทางจิตวิทยา เพื่อสร้างมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลและชุมชน (4) การพัฒนาตนเองเพื่อความก้าวหน้าในชีวิต และการทำงาน (5) หลักธรรมคำสอนสำหรับการพัฒนา

ชีวิตและงานอาชีพ (6) การพัฒนาชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ (7) ผู้นำตามหลักศาสนธรรมและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติเน้นการบรรยายประกอบการใช้คำถามอธิบาย อภิปรายเนื้อหาสาระหรือสิ่งที่ต้องการสอนต่อผู้เรียน ตามขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติของ กรมวิชาการ (2546) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นดำเนินการสอน และขั้นสรุปผล

4.4 ขอบเขตด้านสถานที่และระยะเวลา

สถานที่ของการศึกษานี้ ครอบคลุมเฉพาะวิทยาลัยเทคนิคยะลา อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ผู้วิจัยดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมด้วยตนเอง ระยะเวลาในการดำเนินการครอบคลุมเฉพาะคาบเรียนปกติของรายวิชามนุษย์สัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 17 สัปดาห์ ๆ ละ 1 ครั้ง ๆ ละ 3 ชั่วโมง (จำนวน 3 คาบ) ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2557

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การวิจัยเรื่อง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคู่กับกิจกรรม SEDR ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความภาคภูมิใจในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบ วิชามนุษย์สัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 วิทยาลัยเทคนิคยะลา มีประโยชน์ดังนี้

5.1 เพื่อให้ผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 ที่เรียนวิชามนุษย์สัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคู่กับกิจกรรม SEDR สำหรับพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความภาคภูมิใจในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบ และสามารถนำความรู้และทักษะต่าง ๆ เช่น ทักษะการเป็นผู้นำ ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการทำงานเป็นทีม และทักษะการสื่อสาร ที่ได้รับจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของการวิจัยนี้ไปประยุกต์ใช้ในงานอาชีพ และสังคมอย่างมีความสุข

5.2 เพื่อให้ผู้สอนรายวิชามนุษย์สัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 ได้ทราบผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสม และสามารถใช้ได้จริงกับผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 1 ของวิทยาลัยเทคนิคยะลา เพื่อจะได้นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความภาคภูมิใจในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบของผู้เรียนวิทยาลัยเทคนิคยะลาในอนาคตต่อไป

5.3 ผลที่ได้จากการศึกษาจะเป็นแนวทางให้ผู้สอน และผู้ที่เกี่ยวข้องทางการศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชนได้ร่วมกันสร้างสรรค์นวัตกรรมแห่งการเรียนรู้สำหรับพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความภาคภูมิใจในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบของผู้เรียน ในรายวิชามนุษย์สัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 และรายวิชาอื่น ๆ ต่อไป

5.4 ผลที่ได้จากการศึกษาจะทำให้สถานศึกษา องค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาได้แนวทางในการกำหนดนโยบายหรือทิศทางสำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข สอดคล้องตามพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 และแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 (พ.ศ. 2552-2561)

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

ผู้เรียน หมายถึง นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 ที่ลงทะเบียนเรียนวิชามนุษย์สัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2557 ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560

กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคู่กับกิจกรรม SEDR วิชามนุษย์สัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 เป็นการจัดกระทำให้ผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 ของวิทยาลัยเทคนิคยะลา ที่เป็นกลุ่มทดลองของการวิจัยนี้ได้รับเนื้อหาสาระตามเอกสารประกอบการสอน วิชามนุษย์สัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2557 ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยจัดกระทำตามขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ของ สลาวิน (Slavin, 1995) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ (1) ขั้นการนำเสนอหรือการสอน (2) ขั้นการฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่ม (3) ขั้นการทดสอบ และ (4) ขั้นการรับรองผลงานกลุ่ม ควบคู่กับกิจกรรม SEDR ของ วิจิตรา สายอ่อง (2557) ประกอบด้วย 9 กิจกรรม คือ (1) คุณค่าในตนเอง (2) บันทึกสะสมความสำเร็จ (3) เต็มชีวิตใส่กระปุก (4) สัญญาใจในการเรียน (5) “แก้วใส” มองเห็นคุณค่าในตนเอง (6) ชีวิตที่ต้องรับผิดชอบ (7) กิจกรรมเพื่อนคู่หูช่วยเรียนรู้ (8) สัญลักษณ์แทนตัวตน และ (9) การตระหนักถึงอาชีพ และสร้างแรงบันดาลใจ ทั้งนี้ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ภาคภูมิใจในตนเอง มีวินัย และมีความรับผิดชอบต่อผู้เรียนกลุ่มทดลอง โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ๆ ละ 3 ชั่วโมง สำหรับกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคู่กับกิจกรรม SEDR รายละเอียดดังนี้

หน่วยที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับหลักมนุษย์สัมพันธ์ จำนวน 6 ชั่วโมง ประเด็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ คือ สัปดาห์ที่ 1 เรื่อง ความหมาย ประวัติ และความสำคัญของมนุษย์สัมพันธ์ ควบคู่กับกิจกรรมคุณค่าในตนเอง และสัปดาห์ที่ 2 เรื่อง จุดมุ่งหมาย ปรัชญาพื้นฐาน และประโยชน์ของมนุษย์สัมพันธ์

หน่วยที่ 2 ธรรมชาติของมนุษย์ จำนวน 6 ชั่วโมง ประเด็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ คือ สัปดาห์ที่ 3 เรื่อง ธรรมชาติของมนุษย์ในทัศนะต่าง ๆ ควบคู่กับกิจกรรมบันทึกสะสมความสำเร็จ และ สัปดาห์ที่ 4 เรื่อง ความแตกต่างของมนุษย์ และทฤษฎีความต้องการ

หน่วยที่ 3 กระบวนการทางจิตวิทยา เพื่อสร้างมนุษย์สัมพันธ์กับบุคคลและชุมชน จำนวน 9 ชั่วโมง ประเด็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ คือ สัปดาห์ที่ 5 เรื่อง ทฤษฎีวิเคราะห์ติดต่อสัมพันธ์ และ ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ ควบคู่กับกิจกรรมเต็มชีวิตใส่กระปุก สัปดาห์ที่ 6 เรื่อง ทฤษฎีแรงจูงใจ ควบคู่กับกิจกรรมสัญญาใจในการเรียน และสัปดาห์ที่ 7 เรื่อง การสร้างมนุษย์สัมพันธ์กับบุคคลและชุมชน

หน่วยที่ 4 การพัฒนาตนเองเพื่อความก้าวหน้าในชีวิต และการทำงาน จำนวน 9 ชั่วโมง ประเด็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ คือ สัปดาห์ที่ 8 เรื่อง การรู้จักตนเองและผู้อื่นตามหลักจิตวิทยา ควบคู่กับกิจกรรม “แก้วใส” มองเห็นคุณค่าในตนเอง และสัปดาห์ที่ 9 เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพล และวิธีการพัฒนาตนเอง

หน่วยที่ 5 การพัฒนาตนเองตามหลักศาสนาธรรม จำนวน 9 ชั่วโมง ประเด็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ คือ สัปดาห์ที่ 10 เรื่อง ความหมาย ความสำคัญ และความสอดคล้องของหลักธรรม

ทางศาสนา ควบคู่กับกิจกรรมชีวิตที่ต้องรับผิดชอบ สัปดาห์ที่ 11 เรื่อง การประยุกต์ใช้หลักศาสนธรรม
สำหรับการพัฒนาตนเอง

หน่วยที่ 6 การพัฒนาชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 6 ชั่วโมง
ประเด็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ คือ สัปดาห์ที่ 12 เรื่อง ความหมาย และความเป็นมาของหลัก
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ควบคู่กับกิจกรรมเพื่อนคู่หูช่วยเรียนรู้ สัปดาห์ที่ 13 เรื่อง หลักปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียง ควบคู่กับกิจกรรมสัญลักษณ์ตนเอง และสัปดาห์ที่ 14 เรื่อง การประยุกต์ใช้
หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาชีวิต

หน่วยที่ 7 ผู้นำตามหลักศาสนธรรมและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 9 ชั่วโมง
ประเด็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ คือ สัปดาห์ที่ 15 เรื่อง ความหมาย และทฤษฎีเกี่ยวกับผู้นำ ควบคู่
กับกิจกรรมการตระหนักถึงอาชีพ และสร้างแรงบันดาลใจ สัปดาห์ที่ 16 เรื่อง บทบาท หน้าที่ และ
คุณลักษณะของผู้นำตามหลักศาสนธรรม และสัปดาห์ที่ 17 เรื่อง ลักษณะพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงาน
และการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของผู้นำ

กิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ วิชามนุษย์สัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา
3000-1503 เป็นการจัดการกระทำให้ผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 ของวิทยาลัยเทคนิค
ยะลา ที่เป็นกลุ่มควบคุมของการวิจัยนี้ได้รับเนื้อหาสาระตามเอกสารประกอบการสอนวิชามนุษย์สัมพันธ์กับ
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ตามหลักสูตรประกาศนียบัตร
วิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2557 ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยจัดการกระทำตามขั้นตอน
การเรียนรู้แบบปกติ ของ กรมวิชาการ (2546) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ (1) ชี้นำเข้าสู่บทเรียน (2)
ขั้นตอนการสนทนา และ (3) ขั้นสรุปผล ทั้งนี้ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ภาคภูมิใจในตนเอง
มีวินัย และมีความรับผิดชอบของผู้เรียนกลุ่มทดลอง โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ๆ ละ
3 ชั่วโมง สำหรับกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ รายละเอียดดังนี้

หน่วยที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับหลักมนุษยสัมพันธ์ จำนวน 6 ชั่วโมง ประเด็นการจัด
กิจกรรมการเรียนรู้ คือ สัปดาห์ที่ 1 เรื่อง ความหมาย ประวัติ และความสำคัญของมนุษยสัมพันธ์ และ
สัปดาห์ที่ 2 เรื่อง จุดมุ่งหมาย ปรัชญาพื้นฐาน และประโยชน์ของมนุษยสัมพันธ์

หน่วยที่ 2 ธรรมชาติของมนุษย์ จำนวน 6 ชั่วโมง ประเด็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ คือ
สัปดาห์ที่ 3 เรื่อง ธรรมชาติของมนุษย์ในทัศนะต่าง ๆ และสัปดาห์ที่ 4 เรื่อง ความแตกต่างของมนุษย์
และทฤษฎีความต้องการ

หน่วยที่ 3 กระบวนการทางจิตวิทยา เพื่อสร้างมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลและชุมชน จำนวน
9 ชั่วโมง ประเด็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ คือ สัปดาห์ที่ 5 เรื่อง ทฤษฎีวิเคราะห์ติดต่อสัมพันธ์ และ
ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ สัปดาห์ที่ 6 เรื่อง ทฤษฎีแรงจูงใจ และสัปดาห์ที่ 7 เรื่อง การสร้างมนุษยสัมพันธ์กับ
บุคคลและชุมชน

หน่วยที่ 4 การพัฒนาตนเองเพื่อความก้าวหน้าในชีวิต และการทำงาน จำนวน 9 ชั่วโมง
ประเด็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ คือ สัปดาห์ที่ 8 เรื่อง การรู้จักตนเองและผู้อื่นตามหลักจิตวิทยา
และสัปดาห์ที่ 9 เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพล และวิธีการพัฒนาตนเอง

หน่วยที่ 5 การพัฒนาตนเองตามหลักศาสนธรรม จำนวน 9 ชั่วโมง ประเด็นการจัด
กิจกรรมการเรียนรู้ คือ สัปดาห์ที่ 10 เรื่อง ความหมาย และความสำคัญของหลักศาสนธรรม สัปดาห์ที่ 11

เรื่อง ความสอดคล้องของหลักธรรมทางศาสนา และสัปดาห์ที่ 12 เรื่อง การประยุกต์ใช้หลักศาสนธรรมสำหรับการพัฒนาตนเอง

หน่วยที่ 6 การพัฒนาชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 6 ชั่วโมง ประเด็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ คือ สัปดาห์ที่ 13 เรื่อง ความหมาย ความเป็นมา และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสัปดาห์ที่ 14 เรื่อง การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาชีวิต

หน่วยที่ 7 ผู้นำตามหลักศาสนธรรมและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 9 ชั่วโมง ประเด็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ คือ สัปดาห์ที่ 15 เรื่อง ความหมาย และทฤษฎีเกี่ยวกับผู้นำ สัปดาห์ที่ 16 เรื่อง บทบาท หน้าที่ และคุณลักษณะของผู้นำตามหลักศาสนธรรม และสัปดาห์ที่ 17 เรื่อง ลักษณะพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงาน และการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของผู้นำ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนที่ได้จากการวัดความสามารถด้านความรู้และความเข้าใจซึ่งวัดได้จากแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ วิชามนุษย์สัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ (แบบปรนัย) จำนวน 8 ชุด คือ (1) แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ก่อนเรียนและหลังเรียน หน่วยที่ 1 เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับหลักมนุษยสัมพันธ์ (2) แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ก่อนเรียนและหลังเรียน หน่วยที่ 2 เรื่อง ธรรมชาติของมนุษย์ (3) แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ก่อนเรียนและหลังเรียน หน่วยที่ 3 เรื่อง กระบวนการทางจิตวิทยา เพื่อสร้างมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลและชุมชน (4) แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ก่อนเรียนและหลังเรียน หน่วยที่ 4 เรื่อง การพัฒนาตนเองเพื่อความก้าวหน้าในชีวิต และการทำงาน (5) แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ก่อนเรียนและหลังเรียน หน่วยที่ 5 เรื่อง การพัฒนาตนเองตามหลักศาสนธรรม (6) แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ก่อนเรียนและหลังเรียน หน่วยที่ 6 เรื่อง การพัฒนาชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (7) แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ก่อนเรียนและหลังเรียน หน่วยที่ 7 เรื่อง ผู้นำตามหลักศาสนธรรมและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ (8) แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ก่อนเรียนและหลังเรียน วิชามนุษย์สัมพันธ์กับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503

ความภาคภูมิใจในตนเอง หมายถึง การประเมินตนเองตามความรู้สึกหรือทัศนคติของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 ของวิทยาลัยเทคนิคยะลา ตามลักษณะบ่งชี้ดังนี้

“มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความร่าเริงแจ่มใส มองตนเองและผู้อื่นในแง่ดี มีความสนุกสนานกับการปฏิบัติงาน มีความสามารถในการชื่นชมความสำเร็จของตนเองและผู้อื่น มีการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดี มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน มีความรับผิดชอบในผลงานของตนเอง มีความสามารถในการตัดสินใจด้วยตนเอง มีความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ยอมรับสิ่งต่าง ๆ ตามความเป็นจริง มีความคิดสร้างสรรค์ในการเปลี่ยนแปลงตนเองในทางที่ดีขึ้น กล้าแสดงออกในทางที่เหมาะสม มีความสามารถทำให้ผู้อื่นรัก และไม่หวั่นไหวต่อคำวิพากษ์วิจารณ์”

วินัยและความรับผิดชอบ หมายถึง การที่ผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 ของวิทยาลัยเทคนิคยะลา ประพฤติปฏิบัติตนตามตัวบ่งชี้ดังนี้

“ตั้งใจฟังครูอธิบาย ตั้งใจปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถและไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค มีความละเอียดรอบคอบในการปฏิบัติงานทุกขั้นตอน รู้จักรับผิดชอบหน้าที่ของตนเอง ปฏิบัติงานตามขั้นตอนอย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย ปฏิบัติงานเสร็จตามที่กำหนด ส่งงานหรือการบ้านครบตามที่ได้รับ

มอบหมาย มีความซื่อสัตย์ต่อการปฏิบัติงาน มีการเตรียมหนังสือเรียนหรือวัสดุตามที่กำหนด แต่งกาย ถูกต้องตามระเบียบวินัยของสถานศึกษา เข้าเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมตรงเวลา มีมารยาทในการพูด รับฟังและเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น มีความเกรงใจผู้อื่น มีความพยายามในการตอบคำถาม รู้จักเสียสละ ช่วยเหลือส่วนรวม และมีภาวะความเป็นผู้นำ”

ความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง ระดับความรู้สึกหรือความสุขที่เกิดจากการสร้างสัมพันธภาพที่เกิดขึ้นระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน หรือผู้เรียนกับผู้เรียน ในระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ วิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 ตลอดจนความชัดเจนของการอธิบายกิจกรรมการเรียนรู้ ความเหมาะสมของกิจกรรม ระยะเวลา สถานที่ บรรยากาศ รูปแบบของการกิจกรรมรู้ การมีส่วนร่วมของผู้เรียน สาระ และประโยชน์จากกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนกลุ่มทดลองมีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยประเมินจากการตอบมาตราวัดความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ความนำ

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยทบทวนวรรณกรรม เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคู่กับกิจกรรม SEDR ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความภาคภูมิใจในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบ วิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 วิทยาลัยเทคนิคยะลา การทบทวนวรรณกรรมผู้วิจัยเสนอรายละเอียดเนื้อหาแต่ละประเด็นดังนี้ (1) หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2557 เพื่อผลิตกำลังคนระดับเทคนิคที่มีคุณภาพครอบคลุมอย่างน้อย 3 ด้าน คือ ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านสมรรถนะหลักและสมรรถนะทั่วไป และด้านสมรรถนะวิชาชีพ (2) รายวิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 อยู่ในหมวดวิชาทักษะชีวิต มุ่งเน้นการเสริมสร้างความ เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ให้ความสำคัญต่อการจัดองค์ความรู้และทักษะ เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและการประกอบอาชีพได้ (3) แนวคิดและทฤษฎีการจัดกิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาผู้เรียน เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันของสมาชิกกลุ่ม ช่วยให้สมาชิกกลุ่มเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอันพึงประสงค์เดียวกัน (4) แนวคิดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD โดยการจัดผู้เรียนเป็นกลุ่ม ๆ ละ 4 คน ที่ลดความสามารถทางการเรียน เพื่อทำงานร่วมกันให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายของกลุ่ม (5) แนวคิดการจัดกิจกรรม SEDR มุ่งเน้นการเสริมสร้างความภาคภูมิใจในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบของผู้เรียน ใช้กระบวนการจัดกิจกรรมแบบมีส่วนร่วม เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางโดยให้ผู้เรียนร่วมกันอภิปราย แลกเปลี่ยน และฝึกทักษะการเป็นผู้นำ ทักษะการแก้ปัญหา และทักษะการทำงานเป็นทีม (6) แนวคิดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ ผู้สอนเป็นผู้เตรียมข้อมูลความรู้นำมาถ่ายทอดโดยการบรรยาย การบอก การใช้สื่อประกอบการจัดการเรียนรู้ (7) ความภาคภูมิใจในตนเอง เป็นการประเมินตนเองตามทัศนคติที่บุคคลมีต่อตนเอง ซึ่งมีความสัมพันธ์กับพัฒนาการทางสติปัญญา (8) ความมีวินัยในตนเอง เป็นคุณลักษณะที่ช่วยให้บุคคลสามารถควบคุมตนเองให้มีพฤติกรรมที่เหมาะสม เพื่อการอยู่รวมกันในสังคมอย่างสงบสุข (9) ความรับผิดชอบ: ผู้ที่มีความรับผิดชอบจะมีความตั้งใจ และเอาใจใส่ต่อการทำงาน เพื่อให้สำเร็จลุล่วงอย่างมีประสิทธิภาพ และ (10) แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นความรู้ และความสามารถหรือทักษะต่าง ๆ ที่เกิดจากการเรียนรู้ สามารถวัดและประเมินผลจากแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สำหรับรายละเอียดของเนื้อหาแต่ละประเด็น ผู้วิจัยเสนอตามลำดับดังนี้

2. ทฤษฎี งานวิจัย และวรรณกรรมที่เชื่อมโยงกับตัวแปรที่ศึกษา

2.1 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2557

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2557 เป็นหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 และความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เพื่อผลิตกำลังคนระดับเทคนิคที่มีคุณภาพครอบคลุมอย่างน้อย 3 ด้าน คือ ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านสมรรถนะหลักและสมรรถนะทั่วไป และด้านสมรรถนะวิชาชีพ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานที่ใช้เทคนิค ควบคุมการทำงาน มีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพและกิจนิสัยที่เหมาะสมในการประกอบอาชีพได้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานในลักษณะ ผู้ปฏิบัติหรือประกอบอาชีพอิสระ และพัฒนาตนเองให้มีความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพ ตลอดจนสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนการศึกษาแห่งชาติ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกระบบและวิธีการเรียนได้อย่างเหมาะสมตามศักยภาพ ตามความสนใจและโอกาสของตน ส่งเสริมให้มีการประสานความร่วมมือเพื่อจัดการศึกษาและพัฒนาหลักสูตรร่วมกันระหว่างสถาบัน สถานศึกษา หน่วยงาน สถานประกอบการ และองค์กรต่าง ๆ ทั้งในระดับชุมชน ระดับท้องถิ่น และระดับชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2557)

2.1.1 หลักการของหลักสูตร คือ (1) เป็นหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง เพื่อพัฒนากำลังคนระดับเทคนิคให้มีสมรรถนะ มีคุณธรรมจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ สามารถประกอบอาชีพได้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานและการประกอบอาชีพอิสระ สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนการศึกษาแห่งชาติ ทั้งในระดับชุมชน ระดับท้องถิ่น และระดับชาติ (2) เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้เลือกเรียนได้อย่างกว้างขวาง เน้นสมรรถนะด้วยการปฏิบัติจริง สามารถเลือกวิธีการเรียนตามศักยภาพและโอกาสของผู้เรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเทียบโอนผลการเรียน สะสมผลการเรียน เทียบความรู้และประสบการณ์จากแหล่งวิทยาการ สถานประกอบการและสถานประกอบอาชีพอิสระ (3) เป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นให้ผู้สำเร็จการศึกษามีสมรรถนะในการประกอบอาชีพ มีความรู้เต็มภูมิ ปฏิบัติได้จริง มีความเป็นผู้นำและสามารถทำงานเป็นหมู่คณะได้ดี (4) เป็นหลักสูตรที่สนับสนุนการประสานความร่วมมือในการจัดการศึกษาร่วมกันระหว่างหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐและเอกชน และ (5) เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้สถานศึกษา ชุมชนและท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรให้ตรงตามความต้องการและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของภูมิภาค เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

2.1.2 จุดมุ่งหมายของหลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียน (1) มีความรู้และทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิต สามารถศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมหรือศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น (2) มีทักษะและสมรรถนะในงานอาชีพตามมาตรฐานวิชาชีพ (3) สามารถบูรณาการความรู้ ทักษะจากศาสตร์ต่าง ๆ ประยุกต์ใช้ในงานอาชีพ สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี (4) มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ มีความมั่นใจและภาคภูมิใจในงานอาชีพ รักงาน รักองค์กร สามารถทำงานเป็นหมู่คณะได้ดี และมีความภาคภูมิใจในตนเองต่อการเรียนวิชาชีพ (5) มีปัญญา ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน มีความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถในการจัดการ การตัดสินใจและการแก้ปัญหา รู้จักแสวงหาแนวทางใหม่ ๆ มาพัฒนาตนเอง ประยุกต์ใช้ความรู้ในการสร้างงานให้สอดคล้องกับวิชาชีพและการพัฒนางานอาชีพอย่างต่อเนื่อง (6) มีบุคลิกภาพที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม ซื่อสัตย์ มีวินัย มีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรงทั้งร่างกายและจิตใจ เหมาะสมกับการปฏิบัติในอาชีพนั่น ๆ (7) เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมทางสังคมที่ดีงาม ต่อต้านความรุนแรงและสารเสพติด

ทั้งในการทำงาน การอยู่ร่วมกัน มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว องค์กร ท้องถิ่นและประเทศชาติ อุทิศตนเพื่อสังคม เข้าใจและเห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมไทย ภูมิปัญญาท้องถิ่น ตระหนักในปัญหาและความสำคัญของสิ่งแวดล้อม (8) ตระหนักและมีส่วนร่วมในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของประเทศ โดยเป็นกำลังสำคัญในด้านการผลิตและให้บริการ และ (9) เห็นคุณค่าและดำรงไว้ซึ่งสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ปฏิบัติตนในฐานะพลเมืองดี ตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

2.1.3 หลักเกณฑ์การใช้หลักสูตร

2.1.3.1 การเรียนการสอน มีรายละเอียดดังนี้ (1) ผู้เรียนสามารถลงทะเบียนเรียนได้ทุกวิธีเรียนที่กำหนด และนำผลการเรียนแต่ละวิธีมาประเมินร่วมกันได้ สามารถเทียบโอนผลการเรียนและขอเทียบความรู้และประสบการณ์ได้ และ (2) เน้นการปฏิบัติจริง สามารถจัดการเรียนการสอนได้หลากหลายรูปแบบ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะในวิชาการที่สัมพันธ์กับวิชาชีพในการวางแผน แก้ปัญหาและจัดการทรัพยากรในการดำเนินงานได้อย่างเหมาะสม มีส่วนร่วมในการพัฒนาวิชาการ ริเริ่มสิ่งใหม่ มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่นและหมู่คณะ เป็นอิสระในการปฏิบัติงานที่ซับซ้อนหรือจัดการงานผู้อื่น มีส่วนร่วมที่เกี่ยวกับการวางแผน การประสานงานและการประเมินผล รวมทั้งมีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ เจตคติและกิจนิสัยที่เหมาะสมในการทำงาน

2.1.3.2 การจัดการศึกษาและเวลาเรียน ประกอบด้วย (1) การจัดการศึกษาในระบบปกติสำหรับผู้เข้าเรียนที่สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หรือเทียบเท่าในประเภทวิชาและสาขาวิชาตามที่หลักสูตรกำหนด ใช้ระยะเวลา 2 ปีการศึกษา ส่วนผู้เข้าเรียนที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า และผู้เข้าเรียนที่สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หรือเทียบเท่าต่างประเภทวิชาและสาขาวิชาที่กำหนด ใช้ระยะเวลาประมาณ 3 ปีการศึกษา และ (2) การจัดเวลาเรียนในปีการศึกษาหนึ่ง ๆ ให้แบ่งภาคเรียนออกเป็น 2 ภาคเรียนปกติหรือระบบทวิภาค ภาคเรียนละ 18 สัปดาห์ โดยมีเวลาเรียนและจำนวนหน่วยกิต ตามที่กำหนด และสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันอาจเปิดสอนภาคเรียนฤดูร้อนได้อีกตามที่เห็นสมควร และการเรียนในระบบชั้นเรียน ให้สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันเปิดทำการสอนไม่น้อยกว่าสัปดาห์ละ 5 วัน ๆ ละไม่เกิน 7 ชั่วโมง โดยกำหนดให้จัดการเรียนการสอนคาบละ 60 นาที

2.1.3.3 หน่วยกิต ให้มีจำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตร ระหว่าง 83-120 หน่วยกิต การคิดหน่วยกิตถือเกณฑ์ (1) รายวิชาทฤษฎีที่ใช้เวลาบรรยายหรืออภิปราย ไม่น้อยกว่า 18 ชั่วโมง เท่ากับ 1 หน่วยกิต (2) รายวิชาปฏิบัติที่ใช้เวลาในการทดลองหรือฝึกปฏิบัติในห้องปฏิบัติการ ไม่น้อยกว่า 36 ชั่วโมง เท่ากับ 1 หน่วยกิต (3) รายวิชาปฏิบัติที่ใช้เวลาในการฝึกปฏิบัติในโรงฝึกงานหรือภาคสนาม ไม่น้อยกว่า 54 ชั่วโมง เท่ากับ 1 หน่วยกิต (4) รายวิชาที่ใช้ในการศึกษาระบบทวิภาคี ไม่น้อยกว่า 54 ชั่วโมง เท่ากับ 1 หน่วยกิต (5) การฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพในสถานประกอบการหรือแหล่งวิทยาการ ไม่น้อยกว่า 320 ชั่วโมง เท่ากับ 4 หน่วยกิต และ (6) การทำโครงการพัฒนาทักษะวิชาชีพ ไม่น้อยกว่า 54 ชั่วโมง เท่ากับ 1 หน่วยกิต

2.1.4 โครงสร้างของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2557
แบ่งเป็น 3 หมวดวิชา และกิจกรรมเสริมหลักสูตร ดังนี้

2.1.4.1 หมวดวิชาทักษะชีวิต ประกอบด้วย (1) กลุ่มทักษะภาษาและการสื่อสาร ได้แก่ กลุ่มวิชาภาษาไทย และกลุ่มวิชาภาษาต่างประเทศ (2) กลุ่มทักษะการคิดและการแก้ปัญหา ได้แก่

กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ และกลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ และ (3) กลุ่มทักษะทางสังคมและการดำรงชีวิต ได้แก่ กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ และกลุ่มวิชามนุษยศาสตร์

2.1.4.2 หมวดวิชาทักษะวิชาชีพ ประกอบด้วย (1) กลุ่มทักษะวิชาชีพพื้นฐาน (2) กลุ่มทักษะวิชาชีพเฉพาะ (3) กลุ่มทักษะวิชาชีพเลือก (4) ฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ และ (5) โครงการพัฒนาทักษะวิชาชีพ

2.1.4.3 หมวดวิชาเลือกเสรี

2.1.4.4 กิจกรรมเสริมหลักสูตร

จำนวนหน่วยกิตของแต่ละหมวดวิชาตลอดหลักสูตร ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในโครงสร้างของแต่ละประเภทวิชาและสาขาวิชา รายวิชาแต่ละหมวดวิชา สถานศึกษาอาจจัดศึกษาหรือสถาบันสามารถจัดตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร และหรือพัฒนาได้ตามความเหมาะสมตามยุทธศาสตร์ของภูมิภาค เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ทั้งนี้ สถานศึกษาอาจจัดศึกษาหรือสถาบันต้องกำหนดรหัสวิชา จำนวนหน่วยกิต และจำนวนชั่วโมงเรียนตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

2.1.5 การเข้าเรียน ผู้เรียนต้องมีพื้นฐานความรู้และคุณสมบัติ ดังนี้ (1) พื้นความรู้ ต้องสำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หรือเทียบเท่า หรือสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ผู้เข้าเรียนที่สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า และผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพต่างประเภทวิชาและสาขาวิชาที่กำหนด ต้องเรียนรายวิชาปรับพื้นฐานวิชาชีพให้ครบตามที่ระบุไว้ในหลักสูตรแต่ละประเภทวิชาและสาขาวิชา การเรียนรายวิชาปรับพื้นฐานวิชาชีพ ให้เป็นไปตามข้อกำหนดที่ระบุไว้ในหลักสูตร สาขาวิชาและการตัดสินผลการเรียนให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดการศึกษาและการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2557 พ.ศ. 2558 และ (2) คุณสมบัติของผู้เข้าเรียนให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดการศึกษา และการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2557 พ.ศ. 2558

2.1.6 การประเมินผลการเรียน เน้นการประเมินสภาพจริง โดยให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดการศึกษาและการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2557 พ.ศ. 2558

2.1.7 การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร จะต้อง (1) ได้รายวิชาและจำนวนหน่วยกิตสะสมในหมวดวิชาทักษะชีวิต หมวดวิชาทักษะวิชาชีพ และหมวดวิชาเลือกเสรี ครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแต่ละประเภทวิชาและสาขาวิชา และตามแผนการเรียนที่สถานศึกษากำหนด (2) ได้ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 2.00 (3) ผ่านเกณฑ์การประเมินมาตรฐานวิชาชีพ และ (4) ได้เข้าร่วมปฏิบัติกิจกรรมเสริมหลักสูตร และ "ผ่าน" ทุกภาคเรียน ตามแผนการเรียนที่สถานศึกษากำหนด

2.2 รายวิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503

วิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 อยู่ในหมวดวิชาทักษะชีวิต มุ่งเน้นการเสริมสร้างความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ให้ความสำคัญต่อการจัดองค์ความรู้และทักษะ เพื่อให้ผู้เรียนทุกประเภทวิชามีความรู้ความสามารถใช้ทักษะการสื่อสาร การคิด การวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การตัดสินใจ สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและบูรณาการความรู้ เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน และการประกอบอาชีพได้

2.2.1 จุดประสงค์ของหมวดวิชาทักษะชีวิต เพื่อให้ผู้เรียน (1) สามารถสื่อสารด้วยการใช้ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาต่างประเทศอื่น (2) สามารถคิด ค้นคว้าแก้ปัญหาโดยใช้หลักทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ (3) สามารถปฏิบัติตนตามหลักธรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ วัฒนธรรมปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การปกครอง การอยู่ร่วมกันในสังคม ประชาคมอาเซียนและประชาคมโลก (4) เสริมสร้างทักษะชีวิตและพัฒนาสุขภาพบนพื้นฐานของการเจริญเติบโตและพัฒนาการของมนุษย์ (5) สามารถบูรณาการความรู้ได้อย่างเป็นระบบและนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต และเป็นพื้นฐานในการศึกษาวิชาชีพ (6) สามารถบูรณาการการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศพัฒนาการเรียนรู้ตลอดชีวิต และ (7) ตระหนักในคุณค่าของศิลปวัฒนธรรม ความเป็นมนุษย์ มีคุณธรรมจริยธรรม มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ซื่อสัตย์สุจริต มีระเบียบวินัย เป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อสังคม

2.2.2 โครงสร้างหลักสูตรของหมวดวิชาทักษะชีวิต ให้เลือกเรียนในลักษณะเป็นรายวิชา หรือลักษณะบูรณาการให้ครอบคลุมทุกกลุ่มวิชา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะในการปรับตัวและดำเนินชีวิตในสังคมสมัยใหม่ เห็นคุณค่าของตนและการพัฒนาตน มีความใฝ่รู้ แสวงหาและพัฒนาความรู้ใหม่ มีความสามารถในการใช้เหตุผล การคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหาและการจัดการ มีทักษะในการสื่อสาร การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีคุณธรรม จริยธรรม มนุษยสัมพันธ์ รวมถึงความรับผิดชอบต่อตนเอง และสังคม ในสัดส่วนที่เหมาะสมเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ของหมวดวิชาทักษะชีวิต รวมไม่น้อยกว่า 21 หน่วยกิต โดยในกลุ่มทักษะทางสังคมและการดำรงชีวิต (ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต) ประกอบด้วย (1) กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ (ไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต) และ (2) กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ (ไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต) โดยวิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (human relation and sufficiency economic philosophy) รหัสวิชา 3000- 1503 เป็นวิชาทฤษฎี (3 หน่วยกิต)

2.2.3 คำอธิบายรายวิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2557 เป็นวิชาทฤษฎี (3 หน่วยกิต) อยู่ในหมวดทักษะชีวิต กลุ่มทักษะทางสังคมและการดำรงชีวิต และจัดอยู่ในกลุ่มวิชามนุษยศาสตร์

2.2.3.1 จุดประสงค์รายวิชา เพื่อให้ผู้เรียน (1) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักมนุษยสัมพันธ์และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (2) สามารถพัฒนาตนทางกาย วาจา ใจ ตามกระบวนการทางจิตวิทยา ศาสนธรรม และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ (3) มีเจตคติและกิจนิสัยที่ดีในการสร้างมนุษยสัมพันธ์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.2.3.2 สมรรถนะรายวิชา คือ (1) แสดงความรู้เกี่ยวกับหลักมนุษยสัมพันธ์และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (2) ปฏิบัติตนเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดีภายใต้หลักศาสนาธรรมและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ (3) ประยุกต์ใช้หลักมนุษยสัมพันธ์และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

2.2.3.3 อธิบายรายวิชา: ศึกษาและปฏิบัติเกี่ยวกับหลักมนุษยสัมพันธ์ วิธีการพัฒนาตนตามศาสนาธรรม ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเสริมสร้างหลักการพัฒนาตนและองค์กรเพื่อการพัฒนาชีวิตและงาน

2.3 แนวคิดและทฤษฎีการจัดกิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาผู้เรียน

2.3.1 ความหมายของการจัดกิจกรรม

กิจกรรม (activity) เป็นสิ่งที่ปฏิบัติหรือการปฏิบัติงาน (พจนานุกรมเล็กซีตรอน, 2555ค) โดยผู้ดำเนินการจัดการขึ้นมาอย่างมีจุดมุ่งหมาย (โรม วังศ์ประเสริฐ, 2545) หรือใช้กระบวนการของกิจกรรมพัฒนาผู้เข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งมีการเตรียมการหรือวางแผนไว้ล่วงหน้า กิจกรรมอาจจัดในร่มหรือกลางแจ้งก็ได้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของแต่ละกิจกรรม (โรม วังศ์ประเสริฐ, 2545) เช่น กิจกรรมเสริมหลักสูตร เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ โดยมุ่งเน้นการทำงานร่วมกันหรือการที่สถานศึกษาจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนทุกคน เพื่อเสริมสร้างวินัยในตนเอง ความรับผิดชอบ การสนใจใฝ่รู้ รักธรรมชาติ อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมไทย (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546)

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2541) จำแนกกิจกรรม ออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้ (1) กิจกรรมปฏิสัมพันธ์ เป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครู และผู้เรียนหรือความเป็นกัลยาณมิตร เช่น เป็นแบบอย่างที่ดี การสร้างบรรยากาศที่อบอุ่น และการให้กำลังใจ (2) กิจกรรมฝึกฝน เพื่อพัฒนา มุ่งเน้นการฝึกฝน ย้ำ ซ้ำ ทวน เพื่อส่งเสริมการพัฒนา และนำไปฝึกปฏิบัติในชีวิตประจำวัน (3) กิจกรรมปฏิบัติในชีวิตประจำวัน มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคล โดยเน้นให้วางแผนปฏิบัติตน และปฏิบัติตามแผนที่กำหนด บันทึกผลการปฏิบัติเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาตนให้ดีขึ้น และ (4) กิจกรรมเสริม จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมฝึกฝน และกิจกรรมปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

2.3.2 ประโยชน์ของการจัดกิจกรรมกลุ่ม

พนม ลิมอารีย์ (2542) กล่าวว่ากิจกรรมกลุ่มจะช่วยส่งเสริมให้สมาชิกเกิดการพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ ดังนี้ (1) ช่วยฝึกทักษะการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น เช่น เด็กวัยรุ่นที่ต้องการคบกับเพื่อนต่างเพศ แต่มีความรู้สึกเคอะเขิน หากเด็กได้เข้าร่วมการทำกิจกรรมกลุ่ม มีการทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน ปฏิบัติดังกล่าวน่าจะค่อย ๆ หายไป และเป็นปกติได้ (2) ช่วยฝึกทักษะการคิดพิจารณาและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ โดยการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ทักษะคิด ความคิดเห็น รวมทั้งการให้กำลังใจซึ่งกันและกัน และยังเป็นการสะท้อนให้สมาชิกได้พิจารณาแนวทางปรับปรุงแก้ไขตนเอง (3) เสริมสร้างความมีระเบียบวินัยในตนเอง มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมต่าง ๆ ที่สังคมยอมรับ เมื่อสมาชิกเข้าร่วมกลุ่มต้องปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ร่วมกัน เพราะสมาชิกมีความต้องการแสวงหาการยอมรับจากกลุ่ม และต้องการความรักความผูกพันเป็นเจ้าของกลุ่ม และ (4) ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกอบอุ่น ปลอดภัย ให้กำลังใจ ให้ความรัก ให้การยอมรับอย่างไม่มีเงื่อนไข ให้การช่วยเหลือสนับสนุน และสมาชิกจะได้รับการฝึกทักษะเหล่านี้ร่วมกัน

กรมสุขภาพจิต (2541) อธิบายว่ากิจกรรมกลุ่มสามารถพัฒนาสมาชิกที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม ดังนี้ (1) พัฒนาการด้านทักษะสังคม คือกลุ่มจะช่วยฝึกทักษะการติดต่อสื่อสารและการทำงานร่วมกับผู้อื่น (2) พัฒนาทักษะการคิดและการแก้ปัญหา คือสมาชิกจะได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ ทักษะคิด ความคิดเห็น และให้กำลังใจซึ่งกันและกัน ที่สำคัญทำให้สมาชิกได้รู้จักและเข้าใจตัวเองดีขึ้น รวมทั้งมองเห็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขตนเอง (3) เสริมสร้างระเบียบวินัย คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่สังคมยอมรับให้กับสมาชิก (4) พัฒนาทักษะด้านการศึกษาค้นคว้าให้กับสมาชิก เช่น ทักษะการพูด การฟัง การรายงาน และทักษะในการเก็บรวบรวมข้อมูล (5) กลุ่มจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกที่อบอุ่น ให้กำลังใจ ให้ความรัก ให้การยอมรับซึ่งกันและกัน สมาชิกจะไม่รู้สึกว่าตัวเองอยู่อย่างโดดเดี่ยวหรือแปลก

ไปจากคนอื่น ๆ (6) บรรยากาศที่เป็นกันเองของกลุ่ม ทำให้สมาชิกเกิดความคุ้นเคยและไว้วางใจซึ่งกันและกัน ทำให้นำไปสู่การเปิดเผยปัญหาต่าง ๆ และ (7) กลุ่มจะช่วยให้สมาชิกแสวงหาเอกลักษณ์

การพัฒนาพฤติกรรมหรือคุณลักษณะที่ดีของเด็กและเยาวชน ควรเริ่มจากการปลูกฝังและพัฒนาตั้งแต่วัยเยาว์ กระบวนการกลุ่มเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันของสมาชิกภายในกลุ่มทั้งทางกาย วาจา อารมณ์ ความรู้สึก กิริยาท่าทาง และบรรยากาศภายในกลุ่ม กระบวนการกลุ่มจะพัฒนาสมาชิกกลุ่มให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม รู้จักและเข้าใจตนเองมากขึ้น และมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ส่งผลให้เจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีในอนาคต

2.3.3 ทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมกลุ่ม

ทิตนา แชมมณี และคณะ (2542) ได้เขียนตำราเกี่ยวกับกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์: ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ ผู้วิจัยขอสรุปสาระสำคัญพอสังเขปดังนี้

2.3.3.1 ทฤษฎีสนาม (field theory) ของ เลวิน (Lewin, 1951) กล่าวถึงแนวคิดที่สำคัญของทฤษฎีสนาม ดังนี้ (1) พฤติกรรมจะเป็นผลมาจากพลังความสัมพันธ์ของสมาชิกกลุ่ม (2) โครงสร้างของกลุ่มเกิดจากการรวมกลุ่มของบุคคลที่มีลักษณะแตกต่างกัน (3) การรวมกลุ่มแต่ละครั้งจะต้องมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกกลุ่มโดยเป็นปฏิสัมพันธ์ในรูปการกระทำ ความรู้สึก และความคิด (4) องค์ประกอบด้านการกระทำ ความรู้สึก และความคิดจะก่อให้เกิดโครงสร้างของกลุ่มแต่ละครั้งมีลักษณะแตกต่างกันตามลักษณะของสมาชิกกลุ่ม และ (5) สมาชิกกลุ่มจะมีการปรับตัวเข้าหากันและพยายามช่วยกันทำงาน การที่บุคคลพยายามปรับบุคลิกภาพของตนเองที่มีความแตกต่างกันจะก่อให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และก่อให้เกิดพลังหรือแรงผลักดันของกลุ่มที่ทำให้การทำงานเป็นไปด้วยดี

2.3.3.2 ทฤษฎีบุคลิกภาพของกลุ่ม (group synality theory) ของแคทเทล (Cattell, 1951) อาศัยหลักการจากทฤษฎีการเสริมแรง (reinforcement theory) คือกฎแห่งผลลัพธ์ (law of effect) เพื่ออธิบายพฤติกรรมของกลุ่ม ทฤษฎีบุคลิกภาพของกลุ่มกล่าวถึงลักษณะของกลุ่ม ดังนี้ (1) กลุ่มแต่ละกลุ่มจะประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีพฤติกรรมเฉพาะตัว (population traits) ได้แก่ สติปัญญา ทศนคติ และบุคลิกภาพ (2) กลุ่มแต่ละกลุ่มจะมีบุคลิกภาพเฉพาะกลุ่ม (synality traits) หรือมีความสามารถที่กลุ่มได้รับจากสมาชิกมาแล้ว ซึ่งจะทำให้แต่ละกลุ่มมีลักษณะที่แตกต่างกัน บุคลิกภาพของกลุ่ม ได้แก่ ความสามารถกลุ่มที่มีอยู่ การกระทำของสมาชิกร่วมกัน การตัดสินใจ และการแสดงพฤติกรรมของสมาชิก และ (3) กลุ่มแต่ละกลุ่มจะมีลักษณะโครงสร้างภายในโดยเฉพาะ (characteristic of internal structure) คือความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกและแบบแผนหรือลักษณะในการรวมกลุ่ม เช่น มีการแสดงบทบาท ตำแหน่งหน้าที่ และมีการสื่อสารระหว่างสมาชิก

พลังหรือการเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพของกลุ่ม (dynamics of synality) เป็นการแสดงกิจกรรมหรือความร่วมมือของสมาชิกกลุ่มเพื่อจุดมุ่งหมายอย่างใดอย่างหนึ่ง การกระทำของสมาชิกจะมีลักษณะ 2 ประการ คือ (1) ลักษณะที่ทำให้กลุ่มรวมกันได้ (maintenance synergy) เป็นลักษณะของความร่วมมือในการกระทำกิจกรรมของสมาชิกแต่ละกลุ่ม เพื่อให้ความสัมพันธ์ของสมาชิกเป็นไปอย่างราบรื่นและก่อให้เกิดความสามัคคี และความร่วมแรงร่วมใจกัน และ (2) ลักษณะที่ทำให้กลุ่มประสบความสำเร็จ (effective synergy) คือกิจกรรมที่สมาชิกกระทำเพื่อให้กลุ่มบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้

2.3.3.3 ทฤษฎีการแลกเปลี่ยนพฤติกรรมของกลุ่ม (exchange theory) ของ ธิโบลท์ และเคลลี (Thibaut & Kelly, 1959) เชื่อว่าความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกและกระบวนการกลุ่ม ก่อให้เกิดผลจากการรวมกลุ่ม แนวคิดที่สำคัญคือ (1) ในการรวมกลุ่มจะมีการแลกเปลี่ยนพฤติกรรมและความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก ความสัมพันธ์ที่เกิดจากการที่สมาชิกมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การสื่อสาร หรือการแสดงพฤติกรรมที่บุคคลหนึ่งแสดงต่ออีกคนหนึ่ง และจะมีอิทธิพลต่อการแสดงพฤติกรรมของบุคคลนั้นด้วย ซึ่งเป็นการแสดงออกทางด้านการกระทำหรือคำพูดก็ได้ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่ต้องการและเป็นพฤติกรรมที่ได้รับการเลือกสรรขัดเกลาหรือพิจารณาแล้วว่า จะแสดงออกกับใครและอย่างไร และ (2) การแลกเปลี่ยนพฤติกรรมและความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก ก่อให้เกิดผลของกลุ่มขึ้นจากการปฏิสัมพันธ์ของสมาชิก ประกอบด้วย รางวัลจากการปฏิสัมพันธ์ และคุณค่าของการพยายามกระทำพฤติกรรมนั้นให้บรรลุจุดหมายตามที่ต้องการ

รางวัล และคุณค่าที่ได้รับจากการแสดงพฤติกรรมพิจารณาได้ 2 ลักษณะ คือ (1) ลักษณะเฉพาะตัวของบุคคล เช่น ค่านิยม ทักษะ ความต้องการ ทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมแตกต่างกันและทำให้คุณค่า และรางวัลที่บุคคลได้รับต่างกัน และ (2) ลักษณะที่ได้รับจากความสัมพันธ์ของสมาชิก เช่น ความร่วมมือ การรู้จักประสานงานกัน และความสามัคคีของสมาชิกเป็นผลมาจากการแสดงปฏิสัมพันธ์ของสมาชิกกลุ่ม

2.3.3.4 ทฤษฎีพื้นฐานความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (fundamental interpersonal relations orientations: FIRO) ของชูทซ์ (Schutz, 1958) ทฤษฎีนี้กล่าวถึงพฤติกรรมระหว่างสมาชิกที่พยายามปรับตัวเข้าหากัน เชื่อว่าทุกคนจะมีลักษณะเฉพาะในการปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่น ความต้องการที่จะมีความสัมพันธ์กับผู้อื่นมี 3 ลักษณะ คือ (1) ความต้องการเชื่อมโยงกับผู้อื่น ความต้องการอยู่ร่วมกับผู้อื่น บุคคลจะแสดงออกเพื่อให้เกิดชื่อเสียง การเป็นที่ยอมรับนับถือ และความมีเกียรติ (2) ความต้องการในการควบคุม เป็นกระบวนการที่บุคคลตัดสินใจเพื่อจะมีอิทธิพล มีอำนาจ หรือความต้องการที่จะควบคุมผู้อื่น แสดงออก 2 ลักษณะ คือการควบคุมผู้อื่น และการถูกผู้อื่นควบคุม และ (3) ความต้องการเป็นที่รักของผู้อื่น เป็นความรู้สึกและอารมณ์ส่วนตัวที่เกิดขึ้นระหว่างบุคคล เช่น ความรัก ความเป็นมิตร การช่วยเหลือเกื้อกูลกัน การสร้างความผูกพัน และความใกล้ชิดสนิทสนม

ลักษณะของบุคคลที่พยายามปรับตัวเข้าหากันมี 3 ลักษณะ คือ (1) การปรับตัวเข้าหากัน โดยแสดงความรู้สึกที่เป็นความต้องการของตนเอง หากบุคคลมีความต้องการคล้ายกันจะมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน (2) การปรับตัวเข้าหากันโดยมีผู้ริเริ่ม เป็นการแสดงความต้องการของตนที่จะริเริ่มกิจกรรมของกลุ่ม ถ้าสมาชิกอื่นไม่ต้องการร่วมกิจกรรมความสัมพันธ์ของสมาชิกกลุ่มจะเข้ากันไม่ได้ และ (3) การปรับตัวโดยการแลกเปลี่ยนความต้องการเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ตนเองปรารถนา ด้วยการแสดงความต้องการให้อีกคนหนึ่งทราบ หากความพอใจของสมาชิกไม่ตรงกันทั้งคู่ก็จะเข้ากันไม่ได้

2.3.4 ปัจจัยที่ควรพิจารณาต่อการเลือกและจัดกิจกรรมกลุ่ม

ทิตนา แชมมณี (2545) กล่าวว่าในการจัดกิจกรรมกลุ่มเพื่อส่งเสริมให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรม ได้เกิดการเรียนรู้ที่ดีได้นั้น กิจกรรมกลุ่มต้องมีลักษณะที่สำคัญคือ (1) เอื้ออำนวยให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีบทบาทในการเรียนรู้อย่างทั่วถึงและมากที่สุด (2) เป็นกิจกรรมกลุ่มย่อย เพื่อช่วยให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้มีโอกาสในการทำกิจกรรมอย่างทั่วถึง สามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ซึ่งกันและกันได้ (3) ผู้เข้าร่วมกิจกรรมต้องค้นหาคำตอบด้วยตนเอง และ (4) กิจกรรมจะประกอบไปด้วยขั้นตอนของการ

วิเคราะห์และอภิปรายเกี่ยวกับกระบวนการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น กระบวนการทำงาน กระบวนการสื่อสาร กระบวนการแก้ปัญหา และกระบวนการตัดสินใจ เป็นต้น

การจัดกิจกรรมกลุ่มควรมีความเหมาะสมทั้งเวลาและจำนวนครั้งในการเข้าร่วมกิจกรรม ทรอทเซอร์ (Trotzer, 1977) กล่าวว่าระยะเวลาและความถี่ของการเข้ากลุ่มควรจัดสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ส่วน แพทเทอร์สัน (Patterson, 1974) กล่าวว่าควรจัดสัปดาห์ละ 2 ครั้ง แต่ในกรณีที่เวลาของการจัดกิจกรรมมีน้อย อาจจัดสัปดาห์ละ 3 ครั้ง (Patterson, 1974; Trotzer, 1977) แคนเฟอร์ และโกลด์สไตน์ (Kanfer & Goldstein, 1975) กล่าวถึงจำนวนครั้งในการฝึกกิจกรรมว่าควรจัด 6-8 ครั้ง จึงจะทำให้การฝึกได้ผลดี เวลาที่ใช้ประมาณ 60-90 นาที ศูนย์วิชาการสารเสพติดภาคเหนือ และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (2553) กล่าวว่าช่วงเวลาและความถี่ไม่อาจจะกำหนดให้แน่นอนตายตัว แต่กลุ่มควรพบกันอย่างน้อย สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ครั้งละ 2 ชั่วโมง ทรอทเซอร์ (Trotzer, 1977) กล่าวว่ากำหนดเวลาและจำนวนครั้งของการจัดกิจกรรมในสถานศึกษาต้องพิจารณาถึงการจัดเวลาเรียนของสถานศึกษาด้วย โดยส่วนมากสถานศึกษาจะจัดเวลาเป็นคาบ ๆ ละ 50 นาที ซึ่งจะช่วยกำหนดเวลาได้ว่าควรใช้เวลาในการเข้ากลุ่มนานเท่าใด จำนวนครั้งในการเข้ากลุ่มก็ขึ้นอยู่กับเป้าหมายของกลุ่มและธรรมชาติของสมาชิกกลุ่ม แต่อย่างน้อยจำนวนครั้งที่เข้ากลุ่มไม่ควรต่ำกว่า 8 ครั้ง และหากมากกว่านี้ได้ถือว่าเป็นสิ่งที่ดี

ทรอทเซอร์ (Trotzer, 1977) กล่าวถึงชนิดของกลุ่มว่าควรจัดเป็นกลุ่มแบบปิด คือกลุ่มที่ไม่มีการเปิดรับสมาชิกใหม่ในระหว่างการทำกิจกรรมแม้จะมีสมาชิกลาออกจากกลุ่มไปแล้วก็ตาม เพราะการจัดกลุ่มเปิดจะทำให้สมาชิกมีปัญหาเรื่องความไว้วางใจและความสนิท ส่วนการเลือกสมาชิกกลุ่มควรเลือกตามลำดับชั้นเรียน ตามระดับวุฒิภาวะและอายุตามปีปฏิทิน ระดับสติปัญญาและการศึกษาที่ไม่แตกต่างกันนัก เพื่อจะได้ไม่มีปัญหาด้านการสื่อความหมายและการเข้าใจซึ่งกันและกัน การจัดเพื่อนสนิทให้อยู่ในกลุ่มเดียวกันหรือมีปัญหาลักษณะคล้ายกันจะช่วยให้สมาชิกเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของปัญหาและสามารถเข้าใจปัญหาได้ดี ได้ร่วมกันอภิปรายและช่วยให้สมาชิกแต่ละคนเลือกวิธีการแก้ปัญหาของตน

ศูนย์วิชาการสารเสพติดภาคเหนือ และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (2553) กล่าวว่ากลุ่มอายุก่อนวัยรุ่นควรจัดกลุ่มเพศเดียวกัน หากเป็นกลุ่มที่มีทั้งหญิงและชายควรเป็นกลุ่มวัยรุ่นและกลุ่มผู้ใหญ่ สมาชิกกลุ่มควรมาจากความสมัครใจเพราะจะดำเนินการได้ง่ายกว่ากลุ่มที่ถูกบังคับ สำหรับสภาพแวดล้อมทางกายภาพควรเป็นที่สงบ ผ่อนคลาย และมีความเป็นส่วนตัว ขนาดของห้องไม่ควรกว้างจนเกินไปเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับสมาชิกทุกคน และควรจัดเป็นรูปวงกลมเพื่อให้มองเห็นกันอย่างทั่วถึง และส่งเสริมปฏิสัมพันธ์กันในกลุ่ม

เทคนิคและเครื่องมือในการจัดกิจกรรมกลุ่มมีหลากหลาย ในการเลือกใช้กิจกรรมผู้สอนจะต้องเลือกกิจกรรมที่มีความเหมาะสมเพื่อให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สิริวรรณ ศรีพหล (2548) กล่าวว่า การเลือกกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้สอนควรคำนึงถึง กล่าวคือกิจกรรมนั้น ๆ จะก่อให้เกิดการเรียนรู้ได้ประโยชน์อย่างเต็มที่ได้อย่างไร การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ใดก็ตามที่ผู้สอนจะต้องถามตัวเองก่อนว่ากิจกรรมมีคุณค่าหรือไม่เพียงใด คือ (1) กระตุ้นความสนใจของผู้เรียนหรือไม่ (2) กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักคิดหรือไม่ (3) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนส่วนใหญ่ได้มีส่วนร่วมด้วยหรือไม่ (4) ส่งเสริมประสบการณ์ของผู้เรียนให้กว้างขวางขึ้นกว่าเดิมหรือไม่ (5) ส่งเสริมความสามารถเชิงสร้างสรรค์ของผู้เรียนหรือไม่ (6) เชื่อมหรือสัมพันธ์กับกิจกรรมอื่น ๆ ของโรงเรียนหรือไม่ และ (7) ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนหรือไม่

วันทีย์ จันท์เอี่ยม (2541) เสนอแนวทางการเลือกกิจกรรม ดังนี้ (1) กิจกรรมมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการให้เกิดการเรียนรู้ สอดคล้องกับความต้องการของสมาชิก และควรพิจารณาถึงผลที่เกิดขึ้นว่าจะมีประโยชน์หรือโทษต่อสมาชิกกลุ่มอย่างไร (2) กิจกรรมมีความเหมาะสมกับระดับความสามารถของสมาชิก สามารถสอดแทรกความสนุกสนานเพื่อให้ผู้ร่วมกิจกรรมเพลิดเพลินต่อการเรียนหรือเกิดการเรียนรู้โดยไม่รู้ตัว (3) กิจกรรมมีความสอดคล้องกับสภาพของผู้เข้าร่วมกิจกรรม เช่น เพศ อายุ หรืออยู่ในความสนใจของสมาชิก ควรคำนึงถึงวัฒนธรรมและค่านิยมในสังคมไทย เช่น มีการสัมผัสจับต้องกันซึ่งอาจไม่เหมาะสมสำหรับกลุ่มหญิงชายวัยรุ่น (4) เป็นกิจกรรมที่เหมาะสมกับสถานที่และเวลา กิจกรรมที่ใช้ควรมีความเหมาะสมกับเวลาที่มี การเลือกและจัดสถานที่ให้เหมาะสมกับกิจกรรมเพราะบางกิจกรรมมีการเคลื่อนไหวมากต้องใช้สถานที่ที่กว้าง บางกิจกรรมอาจดำเนินการในห้องที่แคบ ๆ ได้ โดยมีการจัดโต๊ะ เก้าอี้ในรูปแบบต่าง ๆ กัน และ (5) เป็นกิจกรรมที่สมาชิกทุกคนมีโอกาสเข้าร่วมทำกิจกรรมและได้แสดงออกโดยทั่วถึง

ซิดแมน (Sidman, 1960) กล่าวว่าในการจัดกิจกรรมฝึกความรับผิดชอบ เด็กทุกคนควรได้มีโอกาสรับการฝึกให้มีความรับผิดชอบ การฝึกหรือจัดประสบการณ์ความรับผิดชอบควรกระทำให้เหมาะสมกับแต่ละบุคคล ควรให้เด็กได้รับทราบว่ามีผู้คาดหวังอะไรจากตัวเขา ในการฝึกต้องไม่เร่งรัดเด็กจนเกินไป เด็กต้องการได้รับความไว้วางใจเพื่อสามารถเรียนรู้ว่าส่วนใดอยู่ในความรับผิดชอบของตน และพฤติกรรมที่แสดงถึงความรับผิดชอบของผู้ใหญ่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการด้านความรับผิดชอบของเด็ก ส่วนการฝึกวินัย กรมวิชาการ (2542) ระบุว่า การสร้างวินัยไม่ควรจะมุ่งประเด็นอยู่ที่การลงโทษ แต่ควรจะเน้นการฝึกอบรม และให้ความรู้มากกว่าการลงโทษจะเป็นการแก้ปัญหาที่จะส่งผลกระทบต่อด้านลบ แต่วิธีการที่ดีคือการทำความเข้าใจความต้องการและความจำเป็น และการขอความร่วมมือเพื่อจะได้ไปสู่จุดหมายร่วมกัน แนวคิดการสร้างวินัย ได้แก่ การตักเตือนด้วยวาจา และตักเตือนด้วยบันทึก

สรุปได้ว่า กิจกรรมเป็นการกระทำหรือสิ่งที่ทำอย่างมีจุดมุ่งหมาย โดยมีการเตรียมการหรือวางแผนไว้ล่วงหน้า กิจกรรมควรจัดเป็นกิจกรรมแบบเปิดจะได้ไม่มีปัญหาเรื่องความไว้วางใจ การเลือกสมาชิกกลุ่มควรเลือกตามลำดับชั้น วุฒิภาวะ อายุตามปีปฏิทิน ระดับสติปัญญา การศึกษาที่ไม่แตกต่างกันมากนัก และควรเป็นกลุ่มที่มีความสมัครใจ ส่วนจำนวนครั้งในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มไม่ควรต่ำกว่า 8 ครั้งหากมากกว่านี้ก็เป็นปกติ และควรจัดช่วงเวลาสัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง ใช้เวลาประมาณ 60-90 นาที ขึ้นอยู่กับเป้าหมายของกลุ่มและพัฒนาการในแต่ละช่วงวัย

2.3.5 เทคนิคของการจัดกิจกรรมกลุ่ม

Educational Material Center (2003) เสนอกลยุทธ์การปฏิบัติที่เป็นเลิศของการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนไว้ 10 ประการ โดยแยกการปฏิบัติด้วยวิธีการต่าง ๆ ออกเป็น 4 กลุ่ม ดังที่ได้แสดงไว้ (ตารางที่ 2.1)

การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียน มีการจัดในรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ (1) กิจกรรมฝึกอบรม เพื่อพัฒนาคุณลักษณะทางจริยธรรมเฉพาะเรื่อง เน้นการจัดกิจกรรมที่หลากหลายในโครงการเดียว เพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะทางจริยธรรมเฉพาะด้าน เช่น กิจกรรมสร้างเสริมคุณลักษณะกตัญญูที่ (2) การจัดกิจกรรมสร้างเสริมจิตสำนึกต่อสถาบัน เช่น กิจกรรมพัฒนามหาวิทยาลัยหรือกิจกรรมรำลึกผู้ก่อตั้งสถาบัน (3) การจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกันให้นิสิตนักศึกษา เช่น การจัดกิจกรรมค่ายคุณธรรม (4) จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมในตึกพักหอพัก เช่น ทักษะการอยู่ร่วมกันที่ดีในตึกพักหอพัก (5) จัดโครงการกิจกรรมโดยมีนิสิตนักศึกษาจากหลากหลายสาขาวิชาชีพเข้าร่วมเพื่อ

ดำเนินกิจกรรมด้านบำเพ็ญประโยชน์ร่วมกัน (6) จัดกิจกรรมที่ทำให้นิสิตนักศึกษาได้เพิ่มพูนทักษะเกี่ยวกับการมีปฏิสัมพันธ์กับชุมชนการเรียนรู้แบบอย่างชีวิตของบุคคลที่สังคมยกย่อง และการส่งเสริมวัฒนธรรมไทย (7) จัดกิจกรรมส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษาคิดวิเคราะห์ปัญหาเชิงคุณธรรม จริยธรรม ในสถาบัน และ (8) จัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างโอกาสให้นิสิตนักศึกษาได้รับประสบการณ์ตรงในสถานที่ใดที่หนึ่ง อันจะก่อให้เกิดความรู้ และความเข้าใจในสถานการณ์จริง

ตารางที่ 2.1 กลยุทธ์การปฏิบัติของการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียน

กลุ่มที่	แนวคิดหลัก	แนวทางเสริม
1	การนำหลักสูตรคุณลักษณะศึกษาเพิ่มเข้าไปกับความรู้อันที่ครูสอน	1.1 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เหมือนชีวิตจริง 1.2 ทำคุณลักษณะเป็นเครื่องมือในการเรียน 1.3 จัดกิจกรรมสะท้อนตนเอง และกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ
2	จัดกิจกรรมสอนทักษะต่าง ๆ ให้ผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ	2.1 ให้ผู้เรียนได้ฝึกฟัง และทำความเข้าใจความคิดของผู้อื่น 2.2 จัดกิจกรรมกลุ่มการเรียนรู้แบบร่วมมือ
3	จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในตนเอง	3.1 ให้ผู้เรียนกำหนดสัญญากับตนเองในการพัฒนา 3.2 จัดโอกาสช่วยผู้เรียนให้เชื่อมั่นในตนเอง
4	จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนช่วยเหลือสังคม	4.1 จัดกิจกรรมสร้างทัศนคติปฏิบัติตนในทางที่ดี 4.2 จัดโอกาสการเรียนรู้ เพื่อรับใช้สังคม 4.3 ให้ครอบครัวมีส่วนร่วมในการพัฒนา

ที่มา : Educational Material Center (2003)

กอลาร์ (Gholar, 2006) เสนอรูปแบบกิจกรรมการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนผ่านการจัดประสบการณ์เรียนรู้ โดยจัดเป็นศูนย์คุณลักษณะศึกษาเพื่อการศึกษา และสร้างกิจกรรมที่พัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนที่เน้นการเสริมสร้างการยอมรับตนเองให้แก่เด็กและการพัฒนาการเรียนรู้คุณธรรมจริยธรรมทั้งทางสติปัญญาในด้านความรู้ ความเข้าใจในคุณลักษณะที่ดี ตลอดจนการพัฒนาด้านจิตใจของผู้เรียน ส่งผลต่อการประพฤติปฏิบัติตนของผู้เรียน รวมถึงการบูรณาการ การสอน และการสอดแทรกเรื่องคุณลักษณะที่ดีในการสอนวิชาต่าง ๆ ให้กับผู้เรียนด้วยกิจกรรมที่บูรณาการ และสอดแทรกเข้าไปในหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนปกติเพื่อพัฒนาคุณลักษณะ ได้แก่ กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ การแสดงบทบาทสมมติ กิจกรรมที่เน้นการคิดสร้างสรรค์ และกลยุทธ์ต่าง ๆ ในการแก้ปัญหา ความขัดแย้งที่เกิดระหว่างบุคคล

การดำเนินกิจกรรมกลุ่ม สามารถใช้เทคนิคต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความสำเร็จได้หลายวิธีและสามารถนำไปใช้แตกต่างกันได้ตามความเหมาะสม นักวิชาการและนักการศึกษาหลายท่าน (กรมวิชาการ, 2542; ทิศนา แชมมณี, 2546; ผกา บุญเรือง, 2525; สุรางค์ โค้วตระกูล, 2541) ได้เสนอเทคนิคในการดำเนินกิจกรรมกลุ่มไว้ ผู้วิจัยขอสรุปรายละเอียดพอสังเขปดังนี้

2.3.5.1 การเล่นเกม (game) เป็นการเล่นภายใต้กติกาที่กำหนด มีจุดมุ่งหมายของการเล่นเพื่อมีการแข่งขันให้เกิดความสนุกสนาน การเล่นเกมช่วยให้สมาชิกกลุ่มได้เรียนรู้ยุทธวิธี

ที่จะเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ และได้ฝึกฝนเทคนิคและทักษะที่ต้องการ รวมทั้งช่วยให้เกิดความสุขสนุกสนาน เกมมีองค์ประกอบดังนี้ (1) กติกา เพื่อให้สมาชิกได้ทำกิจกรรมอย่างเป็นระบบ ระเบียบเรียบร้อยบรรลุ จุดมุ่งหมายที่ต้องการและไม่ต้องพะวงกับสิ่งนอกประเด็น (2) วิธีการ เป็นขั้นตอนของการเล่นซึ่งจะมี ผลต่อบรรยากาศของการเล่น (3) จุดมุ่งหมายของเกม เป็นเป้าหมายที่ผู้นำกลุ่มต้องการให้สมาชิก ได้บรรลุถึงจุดหมาย และ (4) อารมณ์ การแสดงออกและการใช้ความคิด เป็นพฤติกรรมและความรู้สึก ที่สมาชิกได้เล่นเกม ได้แสดงออกและรับรู้ซึ่งกันและกัน เกมการเล่นสามารถใช้ในการสอนและฝึกคุณธรรม และจริยธรรมต่าง ๆ ได้แก่ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความอดทน และการเคารพสิทธิผู้อื่น เป็นต้น สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2545) กล่าวว่าเกมทำให้เกิดการพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เพราะผู้เล่นเกม มีโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์การเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น

2.3.5.2 การใช้กรณีตัวอย่าง (case) เป็นการสอนโดยใช้เรื่องที่เกิดขึ้นมาหรือ เขียนขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษา โดยมีประเด็นคำถามให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา กรณีตัวอย่าง ควรคล้ายกับความเป็นจริง การที่ผู้เรียนได้อภิปรายประเด็นต่าง ๆ ร่วมกันช่วยให้ผู้เรียนได้ฟังความคิด ที่หลากหลาย และมีแง่มุมต่างกันจะช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสได้คิดพิจารณา และวิเคราะห์หาคำตอบ ที่เหมาะสม สามารถนำมาใช้ได้ดีในการสอนคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมต่าง ๆ ครูอาจนำประเด็นปัญหา ทางสังคมด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมมาใช้เป็นกรณีตัวอย่าง

2.3.5.3 การแสดงบทบาทสมมติ (role-play) เป็นการสอนให้ผู้เรียนสวมบทบาท เป็นตัวละครในสถานการณ์ที่สมมติขึ้น เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงบุคลิกภาพของตนเองอย่าง อิสระ มีการเตรียมสถานการณ์ที่มีความใกล้เคียงกับความเป็นจริงไว้ล่วงหน้า โดยให้ผู้สวมบทบาท แสดงความรู้สึกนึกคิดของตนเกี่ยวกับบทบาทนั้นออกมา เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสศึกษาวิเคราะห์ ถึงความรู้สึกและพฤติกรรมของตนเองและผู้อื่นได้อย่างลึกซึ้ง และช่วยให้เข้าใจบทบาทที่ต่างไปจากตนเอง การสอนลักษณะนี้สามารถใช้สอนคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมได้ดีเพราะทั้ง 3 เรื่องนี้มีความเกี่ยวข้องกับจิตใจและความรู้สึกโดยตรง

2.3.5.4 การใช้สถานการณ์จำลอง (simulation) เป็นการให้ผู้เรียนเข้าไปมี ปฏิสัมพันธ์กันในสถานการณ์ที่จำลองจากสถานการณ์จริง เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ความเป็นจริงของ สถานการณ์นั้น สถานการณ์จำลองบางประเภทมีลักษณะเป็นเกมการแข่งขันที่เล่นได้อย่างสนุกสนาน ไปพร้อม ๆ กับการได้เรียนรู้ความเป็นจริงของสถานการณ์

2.3.5.5 กลุ่มย่อย (small group) การใช้กลุ่มย่อยช่วยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ มีส่วนร่วมในกิจกรรมได้อย่างทั่วถึง รวมทั้งให้สมาชิกได้เรียนรู้จากกันและกัน คือได้เรียนรู้ความรู้สึก พฤติกรรม การปรับตัว การมีปฏิสัมพันธ์ การเรียนรู้บทบาทหน้าที่ การแก้ปัญหาและการตัดสินใจร่วมกัน ทั้งยังได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความรู้สึก ความคิด และการใช้เทคนิคกลุ่มย่อย เช่น กิจกรรมกลุ่ม ระดมสมอง

2.3.5.6 การอภิปรายกลุ่ม (group discussion) เป็นการสนทนาแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นหรือหัวข้อที่กลุ่มตัดสินใจร่วมกัน ผู้เรียนจะได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างอิสระ และเป็น ธรรมชาติ ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกตนเองให้เป็นผู้มีคุณลักษณะที่ดี เหมาะสมกับการเป็นสมาชิกของ สังคมประชาธิปไตย การอภิปรายกลุ่มช่วยให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ในสังคม การบูรณาการความคิด และก่อให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน

จากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับการใช้กิจกรรมกลุ่ม พบว่านักการศึกษาหลายท่านได้นำเทคนิคการจัดกิจกรรมกลุ่มไปใช้ในการพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของผู้เรียน เช่น การศึกษาของ พุชภา ปุยานุสรณ์ (2551) เรื่องการบริหารกิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาวินัยในตนเองด้านการเรียน พบว่าหลังการทดลองนักศึกษาที่มีคะแนนการมีวินัยในตนเองด้านการเรียนสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการสัมภาษณ์ครูผู้สอนและอาจารย์ที่ปรึกษามีความพึงพอใจต่อพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนที่เปลี่ยนแปลงไปของนักเรียน ส่วนนักศึกษากลุ่มทดลองมีความคิดเห็นต่อการเข้าร่วมกิจกรรมว่าช่วยให้ได้ความรู้เกี่ยวกับวินัยในตนเองด้านการเรียน ซึ่งสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้และพึงพอใจกับกิจกรรมที่มีความสนุกสนาน

ผลการศึกษาดังกล่าวยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ปราณอม นาวิก และคณะ (2550) เรื่องผลการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่าหลังการทดลองนักเรียนมีวินัยในตนเองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ภาวิณี แก้วอุดม (2550) พบว่าหลังการใช้ชุดกิจกรรมกลุ่มพัฒนาวินัยในตนเองนักเรียนมีวินัยในตนเองด้านความรับผิดชอบ การปฏิบัติตนตามกฎระเบียบของโรงเรียนและสังคม การตรงต่อเวลา และการควบคุมตนเองสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมกิจกรรมอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ระคน สูงโงง (2552) พบว่าหลักการใช้กิจกรรมกลุ่มนักเรียนมีวินัยในตนเองสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ มยุรา วิจิตรสมบัติ (2551) พบว่าหลังการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวนักเรียนมีระเบียบวินัยในตนเองสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.3.6 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมกลุ่ม

ทศนา แคมมณี (2545) และ กรมวิชาการ (2542) กล่าวถึงขั้นตอนในการจัดกิจกรรมกลุ่มให้สอดคล้องกับหลักการเรียนรู้ ดังนี้

ขั้นนำ คือการเตรียมความพร้อมให้แก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรม เป็นการเริ่มบทเรียนให้น่าสนใจ มีอิสระ แทรกความสนุกสนานและตื่นเต้นในบางครั้ง เพื่อช่วยให้ผู้เรียนตื่นตัว มีสมาธิ เกิดความต้องการในสิ่งที่จะเรียนรู้ ซึ่งเป็นกิจกรรมสั้น ๆ อาจใช้สื่อการสอน เช่น การเสนอข่าว การเชิดหุ่น หรือการแสดงต่าง อาจเพิ่มเติมเรื่องคำแนะนำ กติกา คำสั่งต่าง ๆ การแบ่งกลุ่ม การรับมอบหมายงาน ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษา ทบทวน ซักถามความเข้าใจ สร้างบรรยากาศที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้ที่จะตามมา

ขั้นกิจกรรม ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมและลงมือปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายตามกลุ่มของตน มีการเลือกประธาน เลขานุการ และสมาชิกกลุ่ม เพื่อประชุมปรึกษาหารือ วางแผน เสนอความคิดเห็น หาข้อสรุปคำตอบที่ต้องการ กำหนดการเสนอผลงาน การแสดงออก การดำเนินกิจกรรมที่กำหนดไว้ ผู้สอนให้ความช่วยเหลือ แนะนำ และดูแลให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมทุกระยะ จัดเตรียมอุปกรณ์ให้พอเพียงอำนวยความสะดวกในการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม ช่วยเหลือกลุ่มที่ออกมาเสนอ และเกิดปัญหาข้ออุปสรรค

ขั้นอภิปราย เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สนทนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของตนเองกับสมาชิกกลุ่ม ซักถาม ตอบปัญหา และเสนอแนะประเด็นต่าง ๆ ทำให้เกิดการรู้ยอรับฟังและให้เกียรติความคิดของผู้อื่นที่แตกต่างจากตนเอง เกิดการเปลี่ยนแปลงแนวความคิดของตนเอง ขั้นการอภิปรายจะบรรลุผลสำเร็จ ครูจะต้องตั้งประเด็นที่ท้าทายให้ผู้เรียนคิดอย่างวิเคราะห์และใช้เหตุผล

วิพากษ์วิจารณ์ ครูต้องเตรียมตัวอย่างเหตุการณ์ เรื่องราวที่เกี่ยวข้องน่าสนใจประกอบเสมอ เพื่อให้ข้อคิดประเด็นต่าง ๆ ที่ผู้เรียนได้รับตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในสังคม สิ่งแวดล้อม และการดำเนินชีวิตของบุคคลต่าง ๆ

ขั้นสรุปและนำไปใช้ ผู้เรียนจะประมวลเนื้อหา กิจกรรม ประสบการณ์ ความคิดเห็นต่าง ๆ ใน 2 ลักษณะ คือ การสรุปสิ่งที่เรียนทั้งหมดได้อย่างถูกต้องตามหลักการแนวคิดที่ชัดเจน มีแนวทางข้อเสนอหลาย ๆ ด้านที่เป็นประโยชน์ และสามารถปฏิบัติได้ คุณลักษณะด้านจริยธรรมของผู้เรียนจะพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ครูจะต้องให้การสนับสนุนติดตามให้ผู้เรียนนำความรู้ ความคิด และทักษะต่าง ๆ ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับการดำเนินชีวิตประจำวัน

การประเมินผล ภายหลังการเสร็จสิ้นกิจกรรมผู้ดำเนินกิจกรรมต้องประเมินผลดูว่าผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้หรือไม่

สรุปได้ว่า ขั้นตอนในการจัดกิจกรรมกลุ่ม ประกอบด้วย (1) ขั้นนำ (2) ขั้นกิจกรรม (3) ขั้นอภิปราย (4) ขั้นสรุปและนำไปใช้ และ (5) ขั้นการประเมินผล

2.3.7 การประเมินผลการจัดกิจกรรมกลุ่ม

ศูนย์วิชาการสารเสพตีตภาคเหนือ และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (2553) อธิบายถึงการประเมินผลการจัดกิจกรรมกลุ่มตามแนวคิดของ ทรอทเซอร์ (Trotzer, 1977) ซึ่งได้แบ่งการประเมินกลุ่มออกเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

2.3.7.1 การประเมินกระแสความเคลื่อนไหวของกลุ่ม เป็นการประเมินประสิทธิภาพของกลุ่มในสิ่งที่กำลังเกิดขึ้นและดำเนินไปภายในกลุ่ม ผู้นำกลุ่ม และสมาชิกกลุ่มจะต้องร่วมกันรับผิดชอบในการมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน โดยการประเมินจะทำหลังจากการเข้ากลุ่มในแต่ละครั้ง โดยสังเกตจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกและผู้นำกลุ่ม ความร่วมมือและการแก้ปัญหา รวมทั้งการรักษาระเบียบที่ได้ตกลงกันไว้ กระแสกลุ่มที่ดีและมีประสิทธิภาพควรมีลักษณะดังนี้ (1) มีความรู้สึกปลอดภัยในการพูด แลกเปลี่ยนความคิดเห็น (2) มีบรรยากาศของการยอมรับและไว้วางใจกัน (3) มีความรู้สึกผูกพันและทำงานร่วมกัน (4) มีการให้กำลังใจและสนับสนุน (5) มีการเอื้ออำนวยให้สมาชิกเรียนรู้ทักษะในการแก้ปัญหา (6) มีการเปิดโอกาสให้สมาชิกได้ระบายนารมณั้ให้กลุ่มได้รับรู้อย่างกระจ่างชัด (7) กลุ่มได้ให้ข้อคิดเห็นตามสภาพที่เป็นจริง (8) กลุ่มช่วยให้สมาชิกได้ตระหนักรู้และเข้าใจตนเอง (9) มีการยอมรับในข้อมติ และข้อสรุปของกลุ่ม และ (10) มีสัมพันธ์ภาพที่อบอุ่น และมีการเปิดเผยตนเอง

2.3.7.2 การประเมินผลลัพธ์ เป็นการประเมินประสิทธิภาพของกลุ่มจากผลของการเข้ากลุ่ม ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงในด้านความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรม เช่น ความเชื่อมั่นในตนเอง ความรู้สึกภาคภูมิใจเพิ่มขึ้นหรือมีการแสดงที่เหมาะสมมากขึ้น การประเมินผลลัพธ์จะประเมินภายหลังจากการเสร็จกลุ่มแล้ว วิธีการประเมินอาจจะใช้การสังเกต หรือทำแบบทดสอบวัดตัวแปรบางอย่างก่อนการเข้ากลุ่มและหลังเข้าแล้วนำมาผลมาเปรียบเทียบกัน

สรุปได้ว่า การประเมินผลการจัดกิจกรรมกลุ่ม แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ (1) การประเมินกระแสความเคลื่อนไหวของกลุ่ม เป็นการประเมินประสิทธิภาพของกลุ่มจะทำหลังจากการเข้ากลุ่มในแต่ละครั้ง โดยสังเกตจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกและผู้นำกลุ่ม และ (2) การประเมินผลลัพธ์ เป็นการประเมินประสิทธิภาพของกลุ่มจากผลของการเข้ากลุ่ม จะประเมินภายหลังจากการเสร็จกลุ่มแล้วด้วยการสังเกตหรือทำแบบทดสอบ

2.4 แนวคิดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD

2.4.1 ความหมายและความสำคัญของกิจกรรมการเรียนรู้

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ (2553) อธิบายความหมายของกิจกรรมการเรียนรู้ คือการปฏิบัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้การจัดการเรียนรู้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และการเรียนรู้ของผู้เรียนบรรลุตามจุดประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ กิจกรรมการเรียนรู้มีความสำคัญ คือ (1) ช่วยสร้างความสนใจของผู้เรียน (2) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จ (3) ปลุกฝังความเป็นประชาธิปไตย (4) ปลุกฝังความรับผิดชอบ (5) ปลุกฝังและส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (6) ช่วยให้ผู้เรียนได้มีการเคลื่อนไหว (7) ช่วยให้ผู้เรียนได้รู้สึกสนุกสนาน (8) ช่วยให้เห็นความแตกต่างระหว่างบุคคล (9) ขยายความรู้และประสบการณ์ของผู้เรียนให้กว้างขวาง (10) ส่งเสริมความงอกงามและพัฒนาการของผู้เรียน (11) ส่งเสริมทักษะ (12) กิจกรรมจะช่วยปลุกฝังเจตคติที่ดี (13) ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักทำงานเป็นทีม (14) ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในบทเรียน และ (15) ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความซาบซึ้ง และความงามในเรื่องต่าง ๆ

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญดังนี้ (1) เพื่อให้ผู้เรียนเกิดพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา (2) เพื่อสนองความสนใจ ความสามารถ และความถนัดของแต่ละบุคคล (3) เพื่อสร้างบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ให้เพลิดเพลินสนุกสนาน (4) เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียน กล้าคิด และกล้าแสดงออก และ (5) เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้คิดเป็นทำเป็น แก้ปัญหาเป็น เกิดทักษะกระบวนการ ให้ผู้เรียนเป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีหลักการที่ควรคำนึงถึง คือ (1) สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของหลักสูตร (2) สอดคล้องกับจุดประสงค์การจัดการเรียนรู้ (3) เหมาะสมกับวัย ความสามารถ และความสนใจของผู้เรียน (4) สอดคล้องกับลักษณะเนื้อหาวิชา (5) มีลำดับขั้นตอน (6) มีความน่าสนใจ ใช้สื่อการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายและเหมาะสม (7) ผู้เรียนต้องเป็นผู้ทำกิจกรรม (8) ส่งเสริมกระบวนการคิด (9) ใช้เทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย (10) เน้นการเรียนอย่างมีความสุข และ (11) สามารถประเมินผลได้

2.4.2 ความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (cooperation learning : CL)

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (CL) เป็นวิธีการสอนที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้สอนกับทุกวิชาและทุกระดับชั้น (Slavin, 1995) เป็นกระบวนการทำงานที่สนับสนุนและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนในแต่ละกลุ่มได้ทำกิจกรรมผ่านกระบวนการเรียนรู้ของกลุ่มร่วมกัน (Myer, 1991; Thousand, Villa & Nevin, 2002) โดยแบ่งกลุ่ม ๆ ละ 4-5 คน ครอบคลุมความสามารถทางการเรียน (เก่ง ปานกลาง อ่อน) (สุมาลี ชัยเจริญ, 2551; Alabekee, Samuel & Osaat, 2015; Slavin, 1995) สมาชิกกลุ่มมีการช่วยเหลือพึ่งพากันในการทำงาน มีการเสนอความคิดเห็น และแก้ปัญหาร่วมกันภายในกลุ่ม (มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2550; สุมาลี ชัยเจริญ, 2551) เพื่อไปสู่เป้าหมายของกลุ่มหรือช่วยให้กลุ่มประสบความสำเร็จในการเรียน (ทิตนา แคมมณี, 2557; Alabekee, Samuel & Osaat, 2015) และสมาชิกกลุ่มจะได้รับรางวัลร่วมกันเมื่อกลุ่มทำคะแนนได้ถึงเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (Slavin, 1995)

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (CL) เป็นการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนโดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาเรียนรู้เป็นกลุ่ม ๆ ประมาณ 4-5 คน ในการจัดกลุ่มต้องครอบคลุมความสามารถทางการเรียนของผู้เรียน (เก่ง ปานกลาง อ่อน) โดยสมาชิกกลุ่มต้องมีการปฏิสัมพันธ์กัน มีการแลกเปลี่ยน

ความคิดเห็น ช่วยเหลือ มีความรับผิดชอบร่วมกัน เพื่อให้ตนเองและสมาชิกกลุ่มประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด

2.4.3 องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ

จอห์นสัน และจอห์นสัน (Johnson & Johnson, 1999) อธิบายองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ประกอบด้วย 5 ประการ คือ (1) การพึ่งพาและเกื้อกูลกัน โดยตระหนักว่าทุกคนมีความสำคัญ และความสำเร็จของกลุ่มขึ้นอยู่กับสมาชิกทุกคน สมาชิกจะประสบความสำเร็จเมื่อกลุ่มประสบความสำเร็จ สมาชิกจึงต้องรับผิดชอบบทบาทหน้าที่ของตนและช่วยเหลือสมาชิกกลุ่มเพื่อประโยชน์ร่วมกัน (2) การปรึกษาหารือกันอย่างใกล้ชิด ทำให้สมาชิกเกิดความห่วงใย ไว้วางใจ ส่งเสริมและช่วยเหลือกันในการทำงาน ทำให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน ซึ่งจะช่วยให้กลุ่มบรรลุเป้าหมาย (3) ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ของสมาชิกกลุ่ม คือกลุ่มจะต้องมีระบบตรวจสอบผลงานทั้งรายบุคคลและกลุ่ม วิธีการที่ส่งเสริมให้ทุกคนได้ทำหน้าที่ของตนอย่างเต็มที่ เช่น การจัดกลุ่มให้เล็ก เพื่อจะได้มีการเอาใจใส่กันและกันอย่างทั่วถึง การทดสอบเป็นรายบุคคล และการสุ่มเรียกชื่อให้รายงาน ฯลฯ (4) การใช้ทักษะการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและทักษะการทำงานกลุ่มย่อย การเรียนรู้แบบร่วมมือจะประสบผลสำเร็จได้ต้องอาศัยทักษะสำคัญ เช่น ทักษะทางสังคม ทักษะการปฏิสัมพันธ์ และทักษะการทำงานกลุ่ม ฯลฯ และ (5) การวิเคราะห์กระบวนการกลุ่ม เพื่อช่วยให้กลุ่มเกิดการเรียนรู้และปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น ประกอบด้วย การวิเคราะห์วิธีการทำงานของกลุ่ม พฤติกรรมของสมาชิกกลุ่ม และผลงานของกลุ่ม ซึ่งเป็นยุทธวิธีที่ส่งเสริมให้กลุ่มตั้งใจทำงาน เพราะการได้รับข้อมูลป้อนกลับ และช่วยฝึกทักษะการรู้คิด คือสามารถประเมินการคิดและพฤติกรรมของตนเอง ซึ่งการวิเคราะห์อาจทำโดยครูหรือผู้เรียนหรือทั้งสองฝ่าย (Natalia, Sanchez, Gutierrez, Cabrera & Paderewski, 2009)

องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือทั้ง 5 องค์ประกอบ มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน สิ่งสำคัญที่ควรคำนึงถึง คือทักษะทางสังคม ทักษะการทำงานกลุ่มย่อย และกระบวนการกลุ่ม เพื่อให้สมาชิกกลุ่มเกิดความเข้าใจและสามารถนำทักษะเหล่านี้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนในชั้นเรียนและนอกห้องเรียน

เห็นได้ว่าองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ประกอบด้วย 5 ประการ คือ (1) การพึ่งพาและเกื้อกูลกัน สมาชิกจะต้องรับผิดชอบในหน้าที่ และต้องช่วยเหลือกันและกัน เพื่อความสำเร็จของตนเองและกลุ่ม (2) การปรึกษาหารือกันอย่างใกล้ชิด นำไปสู่การสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน ส่งผลให้การทำงานของกลุ่มบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ (3) ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ของสมาชิกกลุ่ม ภายในกลุ่มจะต้องมีระบบการตรวจสอบผลงานของสมาชิกกลุ่มและของกลุ่ม (4) การใช้ทักษะการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและทักษะการทำงานกลุ่มย่อย เพื่อให้การทำงานของกลุ่มประสบผลสำเร็จ และ (5) การวิเคราะห์กระบวนการกลุ่ม เพื่อช่วยให้กลุ่มเกิดการเรียนรู้และปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น

2.4.4 ข้อดีและประโยชน์ของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ

ทิกนา แคมมณี (2557) ได้รวบรวมข้อดีของการเรียนรู้แบบร่วมมือ ดังนี้ (1) มีความพยายามที่จะบรรลุเป้าหมายมากขึ้น กล่าวคือช่วยให้ผู้เรียนมีความพยายามที่จะเรียนรู้ให้บรรลุเป้าหมาย ทำให้มีผลงานและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น การเรียนรู้มีความคงทนมากขึ้น มีแรงจูงใจภายใน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ใช้เวลาอย่างมีประสิทธิภาพ ใช้เหตุผล และคิดอย่างมีวิจารณญาณมากขึ้น (2) เกิดความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนมากขึ้น ผู้เรียนมีน้ำใจนักกีฬา ใส่ใจผู้อื่น เห็นคุณค่าของความ

แตกต่างกัน ความหลากหลาย การประสานความสัมพันธ์ และการรวบรวมกลุ่ม และ (3) มีสุขภาพจิตดีขึ้น เกิดความรู้สึกที่ดีเกี่ยวกับตนเอง มีความเชื่อมั่นในตนเอง และช่วยพัฒนาทักษะทางสังคม ความสามารถในการเผชิญกับความเครียด และความผันแปรต่าง ๆ

สตอห์ล (Stahl, 1994) กล่าวถึงประโยชน์ของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือว่าทำให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นเหตุเป็นผลมากขึ้น และช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน มีปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่ม ยอมรับฟังความคิดเห็น แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่นมากขึ้น และคำนึงถึงกระบวนการทำงานภายในกลุ่ม เช่น ความรับผิดชอบ และความสามัคคี ฯลฯ ทักษะเหล่านี้ส่งผลให้ผู้เรียนยอมรับตนเองมากขึ้น

ริชาร์ด (Richard, 1994) อธิบายประโยชน์ของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ คือ (1) ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เนื่องจากสมาชิกกลุ่มมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ช่วยเหลือกัน มีความรับผิดชอบร่วมกัน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ หากสมาชิกกลุ่มยังไม่เข้าใจเนื้อหาใดสมาชิกภายในกลุ่มที่เข้าใจก็จะช่วยกันอธิบายให้เพื่อนฟัง เพราะความสำเร็จของแต่ละบุคคลคือความสำเร็จของกลุ่ม (2) ด้านการปรับปรุงความสัมพันธ์ การที่บุคคลมีส่วนร่วมในการทำงานส่งผลให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดี เนื่องจากการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม การยอมรับในหน้าที่ของกันและการ การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ซึ่งนำมาสู่การช่วยลดความแตกแยกระหว่างสังคม และ (3) ด้านทักษะในการแก้ปัญหา การที่ผู้เรียนได้เรียนรู้การแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นร่วมกันภายในกลุ่ม นำไปสู่การพัฒนาทักษะทางสังคมให้กับผู้เรียนเมื่อออกไปสู่สังคมกลุ่มใหญ่

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือมีประโยชน์ต่อผู้เรียน คือ (1) ช่วยให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น (2) สร้างเสริมทักษะในการทำงาน และการแก้ปัญหาาร่วมกัน (3) ส่งเสริมความสามัคคี การยอมรับฟังความคิดเห็นและเหตุผลของผู้อื่น การช่วยเหลือกัน นำไปสู่การสร้างทักษะทางสังคมที่ดี และ (4) กส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง และตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล

2.4.5 การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD

2.4.5.1 ความหมายของการจัดการเรียนรู้เทคนิค STAD

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD หรือเทคนิคเอสทีเอดี (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2552) หรือเรียกสั้น ๆ ว่าเทคนิค STAD (student team-achievement division) เป็นรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ มีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ไม่ซับซ้อน สามารถประยุกต์ใช้สอนกับทุกรายวิชา โดยจัดผู้เรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ 4 คน คละความสามารถทางการเรียน เพศ และเชื้อชาติ (Slavin, 2003) และให้ผู้เรียนทำการศึกษาเนื้อหาสาระ ความคิดรวบยอด และทักษะต่าง ๆ ตามที่ครูนำเสนอ (Eggen & Kauchak, 2006) เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของกลุ่มเดียวกัน (Slavin, 1995)

การแบ่งกลุ่มผู้เรียนสามารถแบ่งได้ตามความถนัด ความสมัครใจ และตามประสบการณ์หรืออาจแบ่งจากการสุ่ม ซึ่งแต่ละกลุ่มประกอบด้วยสมาชิกประมาณ 4-5 คน (Slavin, 1980) ถ้ามีสมาชิก 4 คน ต้องเป็นคนเก่ง 1 คน ปานกลาง 2 คน และอ่อน 1 คน หากมีสมาชิก 5 คน ต้องมีผู้เรียนปานกลางเพิ่มอีก 1 คน (Slavin, 2003) ในการจัดกลุ่มไม่ควรให้ผู้เรียนเลือกเข้ากลุ่มกันเอง เพราะผู้เรียนจะเลือกคนที่มึลักษณะคล้ายคลึงกับตนเอง (Slavin, 1988)

สรุปได้ว่าการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD เป็นเทคนิคหนึ่งของรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ มีขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้ที่ไม่ซับซ้อน และสามารถประยุกต์ใช้

กับทุกรายวิชา มีการจัดผู้เรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ ประมาณ 4-5 คน โดยคละความสามารถทางการเรียน (เก่ง-ปานกลาง-อ่อน) เพศ และเชื้อชาติ เพื่อให้สมาชิกกลุ่มทำงานร่วมกันบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายของกลุ่มเดียวกัน

2.4.5.2 องค์ประกอบสำคัญของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD

องค์ประกอบสำคัญของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ประกอบด้วย 5 ประการ (Kagan, 1985; Slavin, 1991a; Slavin, 1995; Slavin, 2003) รายละเอียดดังนี้

ประการที่ 1 การเสนอเนื้อหาหรือการสอน เป็นการนำเสนอความคิดรวบยอดของเนื้อหาหรือบทเรียนใหม่ เป็นการสอนโดยตรงจากผู้สอนที่เสนอเนื้อหาบทเรียนให้กับผู้เรียน ทั้งชั้นเรียนด้วยวิธีการสอนในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การบรรยาย การอภิปราย และการนำเสนอแบบ โสเดทท์ศน์ ฯลฯ ขึ้นอยู่กับลักษณะเนื้อหาของแต่ละบทเรียนและการตัดสินใจของผู้สอน การเสนอบทเรียนต้องสัมพันธ์ และสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนทำเป็นกลุ่มในขั้นต่อไป (สุลัดดา ลอยฟ้า และสมชาย รัตนทองคำ, 2554) การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD แตกต่างจากการสอนแบบปกติ คือเน้นที่กรอบเนื้อหาสำคัญมากกว่า ผู้เรียนจะรู้ว่าการสอนของครูมีความสำคัญมากและสมควรแก่การติดตาม เพราะจะช่วยให้ผู้เรียนทำข้อสอบได้ดี และคะแนนทดสอบของผู้เรียนเป็นตัวกำหนดคะแนนกลุ่ม (Slavin, 1995)

ประการที่ 2 การจัดกลุ่ม เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD เนื่องจากสมาชิกกลุ่มต้องทำหน้าที่ของตนเองให้ดีที่สุดเพื่อผลงานที่ดีที่สุดของกลุ่ม และสมาชิกกลุ่มต้องมีการช่วยเหลือสมาชิกด้วยกันภายในกลุ่ม ซึ่งสิ่งสำคัญของการทำงานกลุ่ม คือการให้ความร่วมมือ และการช่วยเหลือกันของสมาชิกกลุ่ม (สุลัดดา ลอยฟ้า และสมชาย รัตนทองคำ, 2554) ในการจัดกลุ่มควรประกอบด้วยสมาชิก 4-5 คน ที่คละความสามารถทางการเรียน เพศ เชื้อชาติ หรือเผ่าพันธุ์ (Slavin, 1995) การจัดการเรียนรู้ลักษณะนี้เหมาะสำหรับระดับประถมศึกษาปีที่ 2 จนถึงระดับอุดมศึกษา เหมาะสำหรับรายวิชาที่มีการกำหนดจุดประสงค์ไว้อย่างชัดเจน และมีคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว (Slavin, 1991a)

การจัดกลุ่มผู้เรียนควรจะมีการเปลี่ยนกลุ่มหรือจัดกลุ่มใหม่เมื่อทำการสอนไปได้ประมาณ 5-6 สัปดาห์ เป็นการให้ผู้เรียนได้ร่วมมือในการแก้ปัญหาต่าง ๆ กับเพื่อนคนอื่น ๆ ในชั้นเรียนได้อย่างทั่วถึง (Slavin, 2003) หน้าที่หลักของกลุ่ม คือการรับประกันว่าสมาชิกกลุ่มจะได้เรียนรู้เพื่อเตรียมความพร้อมในการทำข้อสอบให้ได้ดี (Slavin, 1995) หลังจากที่ครูสอนทั้งชั้นเรียน สมาชิกกลุ่มจะต้องทำงานร่วมกัน ศึกษาใบงานเป็นกลุ่มและแก้ปัญหาาร่วมกัน โดยการแบ่งหน้าที่กันภายในกลุ่ม มีการอภิปราย แลกเปลี่ยนประสบการณ์ และความรู้ (Slavin, 2003) ให้ความช่วยเหลือกัน เพื่อให้ทุกคนเข้าใจเนื้อหาและรายละเอียดทั้งหมด (Slavin, 1996) ส่งผลให้สมาชิกกลุ่มเกิดการเรียนรู้ มีเมตตา และเคารพกัน เกิดสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกัน เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง และยอมรับผลงานของกลุ่ม (Slavin, 1995)

วิธีการจัดผู้เรียนเข้ากลุ่มโดยการจัดลำดับผู้เรียนทั้งชั้นเรียน จากผู้เรียนที่มีคะแนนมากที่สุดไปหาผู้เรียนที่ได้คะแนนน้อยที่สุด ยึดตามการทำแบบทดสอบก่อนเรียนหรือผลการเรียนที่ผ่านมา อาจเป็นคะแนนจากเกรดหรือการพิจารณาตัดสินของผู้สอน (สุลัดดา ลอยฟ้า และสมชาย รัตนทองคำ, 2554) สำหรับการกำหนดจำนวนกลุ่มทั้งหมดหาได้จากการหารจำนวนผู้เรียนทั้งหมดด้วย 4 ผลหารคือจำนวนกลุ่มทั้งหมด หากหารไม่ลงตัวบางกลุ่มอาจจะมีสมาชิกได้ 5 คน โดยการจัด

เรียงลำดับผู้เรียนเข้ากลุ่มตามความสามารถ อาจใช้ตัวอักษรแทนแต่ละกลุ่ม เช่น ถ้าในชั้นเรียนมี 8 กลุ่ม อาจเริ่มตัวอักษร A ถึง H เริ่มต้นที่ A ที่ชื่อบนสุดไล่ลงมาจนถึง H เมื่อครบตัวอักษรตัวสุดท้ายก็เริ่มไล่จากตัวสุดท้ายขึ้นไป คือจากตัวอักษร H ถึง A สำหรับตัวอย่างการจัดกลุ่ม ดังที่ได้แสดงไว้ (ตาราง 2.2)

ตารางที่ 2.2 วิธีการกำหนดผู้เรียนเข้ากลุ่ม (Slavin, 1991a)

ระดับความสามารถ	อันดับคะแนน	ชื่อกลุ่ม	ระดับความสามารถ	อันดับคะแนน	ชื่อกลุ่ม
ผู้เรียนเก่ง	1	A	ผู้เรียนเก่ง	34	A
	2	B		33	B
	3	C		32	C
	4	D		31	D
	5	E		30	E
	6	F		29	F
	7	G		28	G
	8	H		27	H
ผู้เรียนปานกลาง	9	H	ผู้เรียนปานกลาง	26	H
	10	G		25	G
	11	F		24	F
	12	E		23	E
	13	D		22	D
	14	C		21	C
	15	B		20	B
	16	A		19	A
	17	-		18	-

จากตารางที่ 2.1 เห็นได้ว่าผู้เรียนลำดับที่ 17 และ 18 ยังไม่มีกลุ่มสังกัด ดังนั้นผู้สอนอาจจัดให้ผู้เรียนให้อยู่กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งขึ้นอยู่กับดุลพินิจของผู้สอน โดยพิจารณาความสามารถทางการเรียนในรายวิชานั้น ๆ หรือเพศ

ประการที่ 3 การทดสอบ หลังจากผู้สอนได้เสนอบทเรียน 1-2 คาบ ผู้เรียนศึกษาใบงาน และทำกิจกรรมกลุ่มเสร็จแล้วก็จะมีการทดสอบเป็นรายบุคคล โดยไม่เปิดโอกาสให้ปรึกษากัน ในระหว่างทำการทดสอบ (Slavin, 1991a) เพื่อวัดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียนมาแล้ว คะแนนที่ได้จากการทดสอบจะถูกแปลงเป็นคะแนนกลุ่ม เรียกว่า คะแนนแบ่งตามผลสัมฤทธิ์ ผู้เรียนแต่ละคนจึงต้องมีความรับผิดชอบต่อตนเอง ทุกคนจะต้องทำคะแนนให้ได้ดีที่สุดเพื่อให้กลุ่มของตนบรรลุเป้าหมาย (Slavin, 1995)

ประการที่ 4 การคิดคะแนนพัฒนาการหรือคะแนนความก้าวหน้าของผู้เรียน เป้าหมายของแนวคิดนี้คือผู้เรียนแต่ละคนต้องพัฒนาผลการเรียนของตนเอง โดยต้องทำให้ได้ตามเกณฑ์หรือเป้าหมาย หากผู้เรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนจะส่งผลให้กลุ่มมีความก้าวหน้าเช่นกัน ผู้เรียนทุกคนมีโอกาสได้คะแนนพัฒนาการสูงสุดเพื่อช่วยกลุ่มของตนเอง หากคะแนนในการสอบต่ำกว่าคะแนนที่ได้ในครั้งก่อนคะแนนของกลุ่มจะลดลง ผู้เรียนแต่ละคนจะมีคะแนนฐานซึ่งคิดจากคะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบหลาย ๆ ครั้ง แล้วนำมาเฉลี่ยเป็นคะแนนฐาน ในการทดสอบแต่ละครั้งผู้เรียนจะต้องรู้

คะแนนฐานของตนเองก่อน เพื่อที่จะคำนวณได้ว่าตนเองต้องทำคะแนนอีกเท่าไรถึงจะได้คะแนนพัฒนาการตามที่คาดหวังไว้ ซึ่งคะแนนพัฒนาการของแต่ละคนขึ้นอยู่กับความพยายามที่จะทำคะแนนการสอบให้มากกว่าคะแนนฐาน (สลัดดา ลอยฟ้า และสมชาย รัตนทองคำ, 2554) การคิดคะแนนพัฒนาการทำได้โดยการนำคะแนนจากการทำแบบทดสอบของผู้เรียนแต่ละคนเทียบกับคะแนนฐานแล้วคิดเทียบเป็นคะแนนพัฒนาการตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (Slavin, 1978) ดังที่ได้แสดงไว้ (ตารางที่ 2.3)

ตารางที่ 2.3 การคิดคะแนนพัฒนาการของกลุ่มผู้เรียนของแต่ละหน่วยการเรียนรู้ (Slavin, 1995)

คะแนนจากการทำแบบทดสอบของผู้เรียน	คะแนนพัฒนาการ
ต่ำกว่าคะแนนฐานมากกว่า 10 คะแนน	0
ต่ำกว่าคะแนนฐานระหว่าง 1 ถึง 10 คะแนน	10
เท่ากับคะแนนฐานหรือมากกว่า ระหว่าง 0 ถึง 10 คะแนน	20
มากกว่าคะแนนฐาน ตั้งแต่ 10 คะแนนขึ้นไป	30

ในขั้นต่อไปเป็นการนำคะแนนพัฒนาการของสมาชิกกลุ่มมารวมกันแล้วนำมาคิดเป็นคะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม สมาชิกกลุ่มจะทำคะแนนให้กลุ่มได้มากหรือน้อยขึ้นอยู่กับคะแนนทดสอบของตนเองเทียบกับคะแนนฐาน หากกลุ่มใดได้คะแนนถึงเกณฑ์ที่กำหนดหรือได้คะแนนสูงสุดก็จะได้รางวัลตามระดับที่กำหนด เช่น ดี ดีมาก ดีเยี่ยม (Slavin, 2003) ดังที่ได้เสนอไว้ (ตารางที่ 2.4)

ตารางที่ 2.4 เกณฑ์การประเมินคะแนนเฉลี่ยพัฒนาการของกลุ่ม (Slavin, 1991a)

คะแนนเฉลี่ยพัฒนาการของกลุ่ม	ระดับรางวัล
15	ดี
20	ดีมาก
25	ดีเยี่ยม

ประการที่ 5 การยกย่องกลุ่มที่ประสบผลสำเร็จ แนวคิดที่สำคัญของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD คือการสร้างแรงจูงใจ การส่งเสริมให้ผู้เรียนช่วยเหลือกัน และเห็นความสำคัญของการเรียน หากผู้เรียนต้องการให้กลุ่มของตนได้รับรางวัล ผู้เรียนจะต้องช่วยเหลือและส่งเสริมให้สมาชิกกลุ่มเกิดการเรียนรู้และทำคะแนนให้ได้ดีที่สุด (Naghavi & Nakhle, 2012) หากกลุ่มใดมีคะแนนสูงหรือคะแนนถึงเกณฑ์ ผู้สอนก็จะประกาศผลงานของกลุ่มเพื่อยกย่องชมเชยในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การกล่าวคำชมเชย ให้รางวัล มอบเกียรติบัตร หรือประชาสัมพันธ์ในจดหมายข่าว เพื่อเป็นการเสริมแรงให้แก่ผู้เรียน (Slavin, 1991a; Naghavi & Nakhle, 2012)

สรุปได้ว่าองค์ประกอบสำคัญของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ประกอบด้วย (1) การเสนอเนื้อหาหรือการสอน (2) การจัดกลุ่ม (3) การทดสอบ (4) การคิดคะแนนพัฒนาการหรือคะแนนความก้าวหน้าของผู้เรียน และ (5) การยกย่องกลุ่มที่ประสบผลสำเร็จ สำหรับการวิจัยนี้ ในส่วนของคะแนนพัฒนาการรายบุคคล ผู้วิจัยคิดคะแนนฐานจากคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนของแต่ละหน่วยการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งชั้นเรียน และผู้วิจัยให้การยกย่องกลุ่มที่ประสบผลสำเร็จด้วยการให้รางวัล และติดประกาศประชาสัมพันธ์ที่บอร์ดหน้าชั้นเรียน

2.4.5.3 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD

ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน (Slavin, 1991a, 1995) รายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การนำเสนอหรือการสอน (teach or class presentation) ผู้สอนจัดเตรียมเนื้อหาที่เป็นส่วนประกอบของบทเรียน หรือเรื่องที่จะให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ โดยจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ศึกษาและเรียนรู้ด้วยตนเอง (สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ, 2545) ตลอดจนเตรียมการสอนต่าง ๆ (สุลัดดา ลอยฟ้า และสมชาย รัตน์ทองคำ, 2554)

ตัวอย่างขั้นการนำเสนอหรือการสอน (1) การนำเข้าสู่บทเรียน: ผู้สอนเสนอบทเรียนในภาพกว้างเกี่ยวกับสิ่งที่จะเรียน ความสำคัญของบทเรียน กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจอยากเรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ หรือผู้สอนอาจให้ผู้เรียนสนทนาเกี่ยวกับเรื่องที่จะเรียน เพื่อกระตุ้นความสนใจก่อนเรียน และมีการทบทวนความรู้เดิมหรือทักษะที่จำเป็นในการเรียนบทเรียนใหม่โดยย่อ (2) การพัฒนาความรู้ใหม่: ผู้สอนเสนอบทเรียนต่อชั้นเรียนตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ หรือสอนการแก้ปัญหาตามกระบวนการแก้ปัญหา และมีการประเมินและให้การช่วยเหลือผู้เรียนอยู่ตลอดเวลา และ (3) การชี้แนะแนวทางปฏิบัติ: ผู้สอนให้ผู้เรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาหรือตัวอย่าง หรือตอบคำถามจากการนำเสนอของครู มีการสุ่มเรียกผู้เรียนซึ่งจะทำให้มีการเตรียมตัวเพื่อตอบคำถาม ในขั้นนี้ไม่ควรมอบงานมากเกินไป ควรมีการถามปัญหาที่พอโดยครูจะให้ข้อมูลป้อนกลับ เพื่อให้ผู้เรียนได้เปรียบเทียบคำตอบของตนเองกับของครูอย่างมีเหตุผล (Slavin, 1995)

ขั้นตอนที่ 2 การฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่ม (team study) ผู้สอนแนะนำผู้เรียนให้ทราบถึงวิธีการเรียนรู้ (สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ, 2545) ลักษณะการเรียนภายในกลุ่ม กฎกติกาข้อตกลงในการทำงานกลุ่ม จากนั้นสมาชิกกลุ่มวางแผนการเรียนรู้โดยแบ่งภาระหน้าที่เพื่อศึกษาเนื้อหาและทำกิจกรรมที่ผู้สอนกำหนดไว้ สลาวิ (Slavin, 2003) กล่าวว่าหากสมาชิกกลุ่มไม่เข้าใจเนื้อหาสมาชิกจะต้องร่วมกันแก้ไขความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนของเพื่อนสมาชิก ร่วมกันตรวจสอบความถูกต้องของคำตอบตามแบบฝึกหัดของสมาชิกกลุ่ม และอภิปรายร่วมกันเพื่อให้ได้คำตอบที่ถูกต้อง เมื่อไม่เข้าใจในเนื้อหาควรปรึกษาสมาชิกกลุ่มก่อนที่จะปรึกษาผู้สอน

ตัวอย่างขั้นการฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่ม (1) ผู้เรียนศึกษาในกลุ่มย่อย โดยผู้เรียนแต่ละกลุ่มมารับของกิจกรรมจากครู ซึ่งประกอบด้วย ใบความรู้ ใบงาน เฉลยใบงาน แล้วร่วมกันศึกษาหาวิธีการแก้ปัญหาจนมั่นใจว่าทุกคนในกลุ่มเข้าใจและจะสามารถนำเสนอหน้าชั้นเรียน ทำแบบทดสอบแบบฝึกหัดต่าง ๆ ด้วยตนเอง (2) ผู้สอนสุ่มตัวแทนของแต่ละกลุ่มมานำเสนอวิธีการแก้ปัญหาของกลุ่มหน้าชั้นเรียน เพื่อให้สมาชิกกลุ่มอื่นได้แสดงความคิดเห็นหรือสอบถามแนวคิดที่ได้มาซึ่งคำตอบนั้น และ (3) ผู้สอนและผู้เรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาที่เรียนมาจากการนำเสนอของแต่ละกลุ่มเป็นองค์ความรู้ร่วมกัน (Slavin, 1995)

ขั้นตอนที่ 3 การทดสอบ (test) ผู้เรียนแต่ละคนทำแบบทดสอบเป็นรายบุคคล และผู้เรียนแต่ละคนจะช่วยเหลือกันไม่ได้ (Slavin, 1991b)

ขั้นตอนที่ 4 การรับรองผลงานกลุ่ม (team recognition) โดยผู้สอนดำเนินการดังนี้ (1) ตรวจสอบและให้คะแนนสมาชิกกลุ่มแต่ละคน (2) นำคะแนนมาหาคะแนนพัฒนาการของแต่ละคนโดยนำมาเทียบกับเกณฑ์ (3) นำคะแนนพัฒนาการของแต่ละคนมาหาคะแนนของกลุ่ม โดยการหาคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มจากคะแนนพัฒนาการของสมาชิกแต่ละคน และ (4) ประกาศและให้รางวัลกลุ่ม

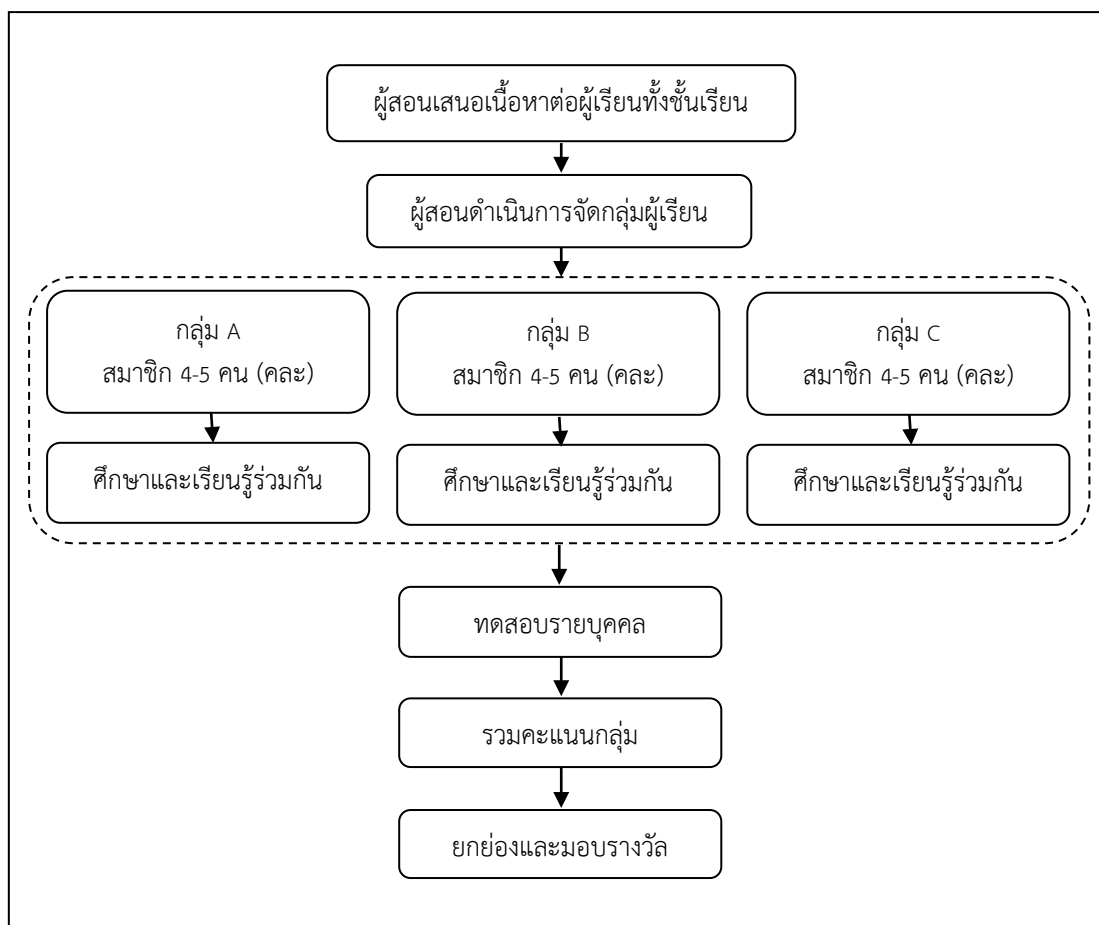
กล่าวคือกลุ่มที่มีคะแนนสูงสุดหรือคะแนนถึงเกณฑ์ที่กำหนดจะได้รับรางวัล หรือการประกาศผล เช่น ปิดประกาศ ประกาศเสียงตามสาย ฯลฯ (สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ, 2545; Slavin, 2003)

เอจเจน และคัวซาค (Eggen & Kauchak, 2006) อธิบายขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ดังนี้ (1) ชั้นสอน ผู้สอนทบทวนความรู้เดิม สอนเนื้อหาสาระ ความคิดรวบยอด และทักษะใหม่ให้แก่ผู้เรียนทั้งห้อง (2) ชั้นถ่ายโอนความรู้สู่กลุ่ม ครูอธิบายขั้นตอนการทำงาน ความรับผิดชอบของบุคคลและกลุ่ม เพื่อให้สมาชิกกลุ่มรับรู้จุดประสงค์และเป้าหมายของกลุ่ม (3) ชั้นกิจกรรมกลุ่ม สมาชิกกลุ่มศึกษาเนื้อหาพร้อมกัน ช่วยเหลือกัน เพื่อให้กลุ่มประสบผลสำเร็จ และ (4) ชั้นวัดผล ผู้เรียนแต่ละคนจะได้รับการทดสอบ และนำคะแนนไปหาคะแนนพัฒนาการของสมาชิกกลุ่มแต่ละคน จากนั้นจึงนำคะแนนพัฒนาการของแต่ละคนไปหาคะแนนพัฒนาการของกลุ่ม เพื่อให้รางวัลแก่กลุ่มที่ประสบความสำเร็จ

ทิตนา แชมมณี (2557) อธิบายกระบวนการเรียนการสอนของเทคนิค STAD คือ (1) จัดผู้เรียนเข้ากลุ่มละความสามารถ (เก่ง-กลาง-อ่อน) กลุ่มละ 4 คน และตั้งชื่อกลุ่ม (2) สมาชิกกลุ่มได้รับเนื้อหาสาระและทำการศึกษาเนื้อหาสาระอาจมีหลายตอนผู้เรียนอาจต้องทำแบบทดสอบในแต่ละตอนและเก็บคะแนนของตนไว้ (3) ผู้เรียนทุกคนทำแบบทดสอบครั้งสุดท้าย ซึ่งเป็นการทดสอบรวบยอดและนำคะแนนของตนไปหาคะแนนพัฒนา กล่าวคือคะแนนพื้นฐานเป็นค่าเฉลี่ยของคะแนนทดสอบย่อยหลาย ๆ ครั้ง ที่ผู้เรียนแต่ละคนทำได้ ส่วนคะแนนที่ได้เป็นการนำคะแนนทดสอบครั้งสุดท้ายและคะแนนพื้นฐาน และ (4) สมาชิกกลุ่มนำคะแนนพัฒนาการของแต่ละคนในกลุ่มมารวมกันเป็นคะแนนของกลุ่ม กลุ่มใดได้คะแนนพัฒนาการของกลุ่มสูงสุดกลุ่มนั้นได้รับรางวัล

จากการทบทวนวรรณกรรมสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD เป็นเทคนิคหนึ่งของรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ มีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ไม่ซับซ้อน และสามารถประยุกต์ใช้ได้กับการสอนทุกรายวิชา โดยการจัดผู้เรียนเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ 4-5 คน ที่มีความสามารถคละกัน (เก่ง ปานกลาง อ่อน) มีเพศ และเชื้อชาติต่างกันทำงานร่วมกัน เพื่อเป้าหมายเดียวกันของกลุ่ม สำหรับการวิจัยนี้ ผู้วิจัยนำขั้นตอนการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ของ สลาวิน (Slavin, 1995) มาประยุกต์ใช้ โดยแบ่งกลุ่มผู้เรียนเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ 4-5 คน ที่มีความสามารถคละกัน (เก่ง ปานกลาง อ่อน) และศาสนาต่างกันทำงานร่วมกัน จากนั้นดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามขั้นตอนของสลาวิน ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ (1) ขั้นการนำเสนอหรือการสอน (2) ขั้นการฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่ม (3) ขั้นการทดสอบ และ (4) ขั้นการรับรองผลงานกลุ่ม

จากขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือเทคนิค STAD เพื่อให้เกิดความกระจ่าง ผู้วิจัยขอเสนอเป็นไดอะแกรม ดังที่ได้แสดงไว้ (ภาพที่ 2.1)

ภาพที่ 2.1 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เทคนิค STAD (ดัดแปลงจาก วิภาสสิทธิ์ หิรัญรัตน์, 2557)

2.4.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD

นักการศึกษาและนักวิชาการ ให้ความสนใจและทำการศึกษากิจการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD กันอย่างหลากหลาย รายละเอียดดังนี้

ศุภลักษณ์ ไชยสิทธิ์ (2552) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชา BUS305 การวิเคราะห์เชิงปริมาณที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์ (STAD) ผลการศึกษา พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนแบบกลุ่มสัมฤทธิ์ (STAD) คะแนนทดสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุรมัย รังสีธรรม, มงคล หวังสถิตวงษ์ และจिरพันธ์ ศรีสมพันธ์ (2552) ได้พัฒนาและหาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิดผ่านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ พบว่าบทเรียนที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดและความก้าวหน้าทางการเรียนของผู้เรียนสูงขึ้น

จารุวรรณ บุตรสุวรรณ (2553) ศึกษาการพัฒนาความรู้ทักษะวิชาชีพทางบัญชีของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ปีที่ 3 สาขาการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โดยการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ STAD ผลการศึกษา พบว่าประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องการพัฒนาความรู้ทักษะวิชาชีพทางบัญชีของนักศึกษาระดับปริญญาตรีปีที่ 3 โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือ

STAD มีประสิทธิภาพ 77.81/88.75 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้ เท่ากับ 0.6742 หรือคิดเป็นร้อยละ 67.42 และนักศึกษาที่เรียนโดยการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ STAD มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อำนาจ แน่นอุดร และนิลฉวี พิทักษ์ (2553, เมษายน - มิถุนายน) ศึกษาทักษะกระบวนการกลุ่มและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โดยใช้การเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD พบว่าทักษะด้านกระบวนการกลุ่มของผู้เรียนที่เรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD มีทักษะกระบวนการกลุ่มอยู่ในระดับมาก และผู้เรียนที่เรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

รัตนา เนื่องโนราช (2554) ทำการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และความพึงพอใจต่อการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เรื่องเศษส่วนและทศนิยม ผลการศึกษาพบว่านักเรียนที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.003$)

อุรา ทুমเมฆ และเสนอ ภริมจิตรผ่อง (2555, กรกฎาคม-ธันวาคม) ศึกษาเรื่องการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD เพื่อพัฒนาทักษะการผันวรรณยุกต์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ผลการศึกษา พบว่านักเรียนกลุ่มทดลองหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD มีทักษะการผันวรรณยุกต์สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ (2) นักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD มีทักษะการผันวรรณยุกต์สูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ไมตรี พุทธจันทร์ (2555) ทำการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง พื้นที่ผิวและปริมาตร โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD และการจัดการเรียนรู้แบบปกติ ผลการศึกษา พบว่า (1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนตามแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ (2) เจตคติของนักเรียนต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง พื้นที่ผิวและปริมาตร โดยรวมอยู่ในระดับมาก

รัตนา พรหมเวช (2555) ศึกษาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ความสามารถในการคิดแก้ปัญหา วิชาคณิตศาสตร์ เรื่องความสัมพันธ์และฟังก์ชัน ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ 4 MAT การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD และการจัดการเรียนรู้แบบปกติ ผลการศึกษา พบว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ 4 MAT และการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ความสามารถในการคิดแก้ปัญหา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

มลฤดี สิงห์นุกูล (2555) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความพึงพอใจในการเรียน วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว โดยจัดการเรียนการสอนตามแนวทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองร่วมกับวิธีการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD ผลการศึกษา พบว่า (1) แผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองร่วมกับวิธีการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD เรื่องสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ (2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ที่ระดับ .05 และ (3) ความพึงพอใจต่อการเรียนโดยวิธีการจัดการเรียนรู้แนวทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองร่วมกับวิธีเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

สุกัญญา จันทรแดง (2556, พฤษภาคม-สิงหาคม) ศึกษาผลการจัดการเรียนด้วยชุดการสอนแบบร่วมมือที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการทำงานร่วมกัน วิชาวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการศึกษา พบว่า (1) ผลการเรียนรู้ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนแบบร่วมมือ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (2) ความสามารถในการทำงานร่วมกันของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนแบบร่วมมือ มีพฤติกรรมในการทำงานร่วมกันอยู่ในระดับดีมาก และ (3) ความคิดเห็นของนักเรียนต่อการเรียนการสอนด้วยชุดการสอนแบบร่วมมืออยู่ในระดับดีมาก

วิษณุรัตน์ ธีระธนบุตรศรี (2556, มิถุนายน-กันยายน) ศึกษาผลการใช้ชุดการเรียนมัลติมีเดียร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD วิชาคณิตศาสตร์ กลุ่มตัวอย่าง 40 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 20 คน ผลการศึกษา พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มที่เรียนด้วยชุดการเรียนมัลติมีเดียร่วมกับการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD สูงกว่ากลุ่มที่เรียนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักศึกษามีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้ชุดการเรียนมัลติมีเดียร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD อยู่ในระดับมาก

วัลยา บุญอากาศ (2556) การศึกษาผลการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทักษะการคิดวิเคราะห์วิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการศึกษา พบว่า (1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ (2) ทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำม่วน สิตประเสิต (2556) ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่องเศษส่วน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สาธารณะรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จำนวน 34 คน ผลการศึกษา พบว่า (1) กลุ่มนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เทคนิค STAD มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (2) เจตคติของนักเรียนที่มีวิชาคณิตศาสตร์ทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน และ (3) ความคงทนของการเรียนรู้ของกลุ่มนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เทคนิค STAD สูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

กนกภรณ์ ทองระย้า (2557) ทำการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคอมพิวเตอร์ เรื่องการเรียนรู้โปรแกรม Microsoft Excel โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ STAD ผลการศึกษา พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาคอมพิวเตอร์ เรื่องการเรียนรู้โปรแกรม Microsoft Excel ด้วยเทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือแบบ STAD ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

มยุรี สุขมา (2557) ศึกษาผลการจัดกิจกรรมตามรูปแบบการเรียนการสอนแบบร่วมมือกันด้วยเทคนิคกลุ่มผลสัมฤทธิ์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง นาฏศิลป์ไทยเบื้องต้น ผลการศึกษา พบว่า (1) นักเรียนกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (2) นักเรียนกลุ่มควบคุมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .05 และ (3) นักเรียนกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วิภาสทิธี หิรัญรัตน์ (2557) ศึกษาเปรียบเทียบการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD ระหว่างห้องเรียนเสมือนแบบปกติกับห้องเรียนเสมือนที่มีการช่วยเสริมศักยภาพทางการเรียน ในรายวิชาภาษาอังกฤษ สำหรับเด็กนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าทดสอบที ผลการศึกษา พบว่า (1) ผู้เรียนที่เรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD บนห้องเรียนเสมือนที่มีการช่วยเสริมศักยภาพทางการเรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าผู้เรียนที่เรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD บนห้องเรียนเสมือนแบบปกติ และ (2) ผู้เรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันที่เรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD บนห้องเรียนเสมือนแบบปกติกับผู้เรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันที่เรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD บนห้องเรียนเสมือนที่มีการช่วยเสริมศักยภาพทางการเรียนต่างกันมีพัฒนาการทางการเรียนที่สูงขึ้น

สุขชาติ เดชทองจัน (2558) ศึกษาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาวิชาการบริหารท้องถิ่น : เปรียบเทียบการเรียนโดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กับการเรียนแบบบรรยายปกติ ผลการศึกษา พบว่า (1) ผลคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มควบคุม

ภูษิต สุวรรณราช, ภูษิต บุญทองเถิง และสมปอง ศรีกัลยา (2559, มีนาคม) ทำการศึกษาเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง ระบบสมการเชิงเส้นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างการจัดการเรียนรู้แบบ 4MAT และการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ผลการศึกษา พบว่า (1) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง ระบบสมการเชิงเส้น โดยการจัดการเรียนรู้แบบ 4MAT และการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ (2) นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ 4MAT และการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD มีความพึงพอใจต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง ระบบสมการเชิงเส้นในระดับมาก ไม่แตกต่างกัน

เคียววงสะ (Keovongsa, 2559) ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์และความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นครหลวงเวียงจันทน์ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD กับกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ ผลการศึกษา พบว่า (1) นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่องระบบสมการและระบบอสมการสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (2) นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD มีความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เรื่องระบบสมการและระบบอสมการสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ (3) เจตคติที่มีต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD อยู่ในระดับมาก

โรเซลลี, ฟาเจียโน, แพลนทามูรา และรอสซาน (Roselli, Faggiano, Plantamura & Rossan, 2002) ได้พัฒนาระบบการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เว็บไซต์ และศึกษาผลกระทบที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 24 คน แบ่งกลุ่มทดลองที่ได้รับการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เว็บไซต์และกลุ่มควบคุมที่ได้รับการเรียนแบบร่วมมือแบบปกติ พบว่ากลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ไมเคิล (Micheal, 2010) ศึกษาผลกระทบของการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD ในรายวิชาหลักการทางเศรษฐศาสตร์ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาศึกษาศาสตร์ ผลการศึกษาพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองที่ได้รับการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

นาคาวิ และนาเคิล (Naghavi & Nakhle, 2012) ศึกษาผลกระทบของกลยุทธ์ทางการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD กับการพัฒนาทักษะทางการพูดของผู้เรียนชาวอิหร่านที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 60 คน ผู้เรียนมีความเป็นอิสระในการเลือกกลุ่มเครื่องมือในการทดลอง คือ คู่มือครู หนังสือเรียน และโปรแกรมฝึกการพูด ผลการศึกษาพบว่าผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

2.5 แนวความคิดการจัดกิจกรรม SEDR

2.5.1 ความเป็นมาของกิจกรรม SEDR

กิจกรรมเสริมสร้างความภาคภูมิใจในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบ (activities of enhancing self-esteem, discipline and responsible : SEDR) หรือเรียกสั้น ๆ ว่ากิจกรรม SEDR เป็นกิจกรรมที่พัฒนาขึ้นจากการศึกษา ของ วิจิตรา สายอ่อง (2557) เรื่อง ผลของการจัดกิจกรรมการเสริมสร้างความภาคภูมิใจในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชามนุษย์สัมพันธ์ในการทำงาน รหัสวิชา 3000-1606 ของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 วิทยาลัยเทคนิคยะลา ซึ่งเป็นการประยุกต์ใช้จากกิจกรรม “ฝึกคิดแก้ปัญหาพัฒนา EQ” ของ กรมสุขภาพจิต (2550) และจากแนวคิดของ แซสซี (Sasse, 1978) การศึกษาของ วิจิตรา สายอ่อง (2557) เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (quasi experimental research) ใช้รูปแบบการวิจัยแบบสองกลุ่มทดสอบก่อนและหลังการทดลอง (two group pretest-posttest design) ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลอง จำนวน 19 คน และกลุ่มควบคุม จำนวน 18 คน ผลการศึกษา พบว่า (1) ผู้เรียนกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชามนุษย์สัมพันธ์ในการทำงาน รหัสวิชา 3000-1606 หลังการทดลองสูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (2) ผู้เรียนกลุ่มทดลองมีความภาคภูมิใจในตนเอง หลังการทดลองสูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (3) ผู้เรียนของกลุ่มทดลองมีวินัยและความรับผิดชอบ หลังการทดลองสูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ (4) ผู้เรียนของกลุ่มทดลองมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเสริมสร้างความภาคภูมิใจในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบ อยู่ในระดับมาก

2.5.2 หลักการจัดกิจกรรม SEDR

กิจกรรม SEDR ของ วิจิตรา สายอ่อง (2557) เป็นกิจกรรมที่เหมาะสมสำหรับเด็กในช่วงวัยรุ่น การจัดกิจกรรมเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ และใช้กระบวนการจัดกิจกรรมแบบมีส่วนร่วม (participatory learning : PL) มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ร่วมกันอภิปราย แลกเปลี่ยน และฝึกทักษะต่าง ๆ เช่น ทักษะการเป็นผู้นำ ทักษะการแก้ปัญหา และทักษะการทำงานเป็นทีม สอดคล้องกับนโยบายหลักเพื่อขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษา ประเด็นหลักที่ 1 กระบวนการเรียนรู้ใหม่มีนโยบายสำคัญประการหนึ่งคือปรับหลักสูตรการเรียนการสอนโดยเน้นกิจกรรม และส่งเสริมการสอนแบบใหม่ โดยใช้การวิจัย โครงการงาน และกิจกรรม (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2556)

กรมสุขภาพจิต (2544) กล่าวถึงหลักการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (PL) ว่ามีพัฒนาการจากนักปรัชญาการศึกษาชื่อ ดิวอี้ (Deweyan, 1984) เริ่มใช้วิธีการเรียนรู้จากการกระทำ เป็น

พื้นฐานการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่ดึงความสามารถของผู้เรียนออกมาในรูปของการเรียนรู้เชิงรุก คือ ผู้เรียนจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนมากขึ้น ผู้สอนกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดแก้ปัญหามากขึ้น และยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ต่อมาจึงพัฒนาเป็นรูปแบบการเรียนรู้ โดยการแก้ปัญหา และการเรียนรู้โดยร่วมมือกัน เช่น รูปแบบการสอนที่ใช้ปัญหาเป็นฐาน

ในทศวรรษที่ 80 มีการพัฒนากระบวนการเรียนรู้รูปแบบใหม่ คือการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ โคลบ (Kolb, 1984) กล่าวว่าประสบการณ์เป็นแหล่งของการเรียนรู้ โคลบ ได้พัฒนา Kolb's model เป็นวงจรของการเรียนรู้ ซึ่งการได้รับความรู้ ทักษะ และทักษะจะอยู่ในกระบวนการ 4 องค์ประกอบของการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ ได้แก่ (1) ประสบการณ์เชิงรูปธรรม (2) การสังเกตอย่างไตร่ตรอง (3) มโนทัศน์เชิงนามธรรม และ (4) การทดลองปฏิบัติ (กรมสุขภาพจิต, 2544)

การเรียนรู้เชิงประสบการณ์ของ โคลบ (Kolb, 1984) มีนักการศึกษาและนักฝึกอบรมนำไปใช้อย่างแพร่หลาย เพราะเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม และยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การเรียนรู้เชิงประสบการณ์มีชื่อเรียกหลากหลาย ได้แก่ การเรียนรู้เชิงประสบการณ์ การเรียนรู้แบบใช้พื้นฐานเดิม และการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (PL)

การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (PL) เป็นการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาบุคคลทั้งด้านความรู้ ทักษะ และทักษะได้เป็นอย่างดี ผ่านการสังเคราะห์จากผลวิเคราะห์ของทฤษฎีการเรียนรู้ รูปแบบการเรียนรู้หลายรูปแบบจนได้โครงสร้างพื้นฐานของการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วยวงจรการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ผสมผสานกับกระบวนการกลุ่ม ซึ่งในแต่ละองค์ประกอบของวงจรการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ผู้เรียนแต่ละคนมีประสบการณ์ติดตัวมา และสามารถใช้ประสบการณ์ของตนเองให้เกิดประโยชน์สูงสุดหรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ตลอดจนทดลองใช้ความรู้ที่เรียนมาไปสู่การปฏิบัติได้ดีนั้นต้องผ่านกระบวนการกลุ่ม ฉะนั้น การให้ผู้เรียนได้ทำงานเป็นกลุ่มจะทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน และช่วยกันทำงานให้บรรลุผลสำเร็จได้ด้วยดี

2.5.3 หลักการสำคัญของการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

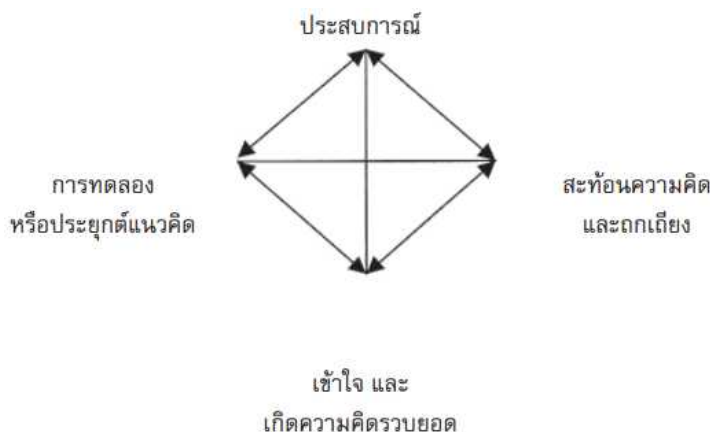
กรมสุขภาพจิต (2544) กล่าวถึงการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (PL) เป็นการเรียนรู้ที่มีการผสมผสานระหว่างการเรียนรู้เชิงประสบการณ์กับการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม รายละเอียดดังนี้

2.5.3.1 การเรียนรู้เชิงประสบการณ์ เป็นการเรียนรู้ที่ผู้สอนมุ่งเน้นให้ผู้เรียนสร้างความรู้จากประสบการณ์เดิม ซึ่งมีลักษณะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้ (1) เป็นการเรียนรู้ที่อาศัยประสบการณ์ของผู้เรียน (2) ทำให้เกิดการเรียนรู้ใหม่ ๆ ที่ทำทนายอย่างต่อเนื่องและเป็นการเรียนรู้เชิงรุก คือผู้เรียนต้องทำกิจกรรมตลอดเวลาไม่ได้นั่งฟังการบรรยายอย่างเดียว (3) มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยตนเอง และระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน (4) ปฏิสัมพันธ์ที่มีทำให้เกิดการขยายตัวของเครือข่ายความรู้ที่ทุกคนมีอยู่ ออกไปอย่างกว้างขวาง และ (5) อาศัยการสื่อสารทุกรูปแบบ เช่น การพูด การเขียน การวาดรูป และการแสดงบทบาทสมมุติ ซึ่งเอื้ออำนวยให้เกิดการแลกเปลี่ยน การวิเคราะห์ และสังเคราะห์การเรียนรู้

กรมสุขภาพจิต (2544) กล่าวถึงวงจรการเรียนรู้ของ โคลบ (Kolb, 1984) ว่าเป็นวงจรหรือองค์ประกอบของการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ดังนี้ (1) ประสบการณ์ (2) การสะท้อนหรืออภิปราย (3) การทดลองหรือประยุกต์แนวคิด และ (4) ความคิดรวบยอด ผู้เรียนควรมีทักษะการเรียนรู้ทั้ง 4 องค์ประกอบ แม้บางคนจะชอบหรือถนัดหรือมีบางองค์ประกอบมากกว่า เช่น เคยมีประสบการณ์จริงแต่ถ้าไม่ชอบแสดงความคิดเห็นหรือไม่นำประสบการณ์มาร่วมอภิปราย ผู้เรียน

ก็จะขาดการมีทักษะในองค์ประกอบอื่น ฉะนั้น ผู้เรียนควรมีทิศทางการเรียนรู้ทุกด้าน และควรมีพัฒนาการเรียนรู้ให้ครบทั้ง 4 ประการ

กรมสุขภาพจิต (2550) เสนอความสัมพันธ์ขององค์ประกอบ 4 ประการ ในการจัดกิจกรรมเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ดังที่ได้แสดงไว้ (ภาพที่ 2.2)

ภาพที่ 2.2 ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบการจัดกิจกรรมเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (กรมสุขภาพจิต, 2550)

องค์ประกอบที่ 1 ประสบการณ์ในการฝึกอบรมเนื้อหาที่ใช้ในการให้ความรู้ หรือนำไปสู่การสอนทักษะต่าง ๆ ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่อง que ผู้เรียนมีประสบการณ์มาก่อนแล้ว เช่น ฝึกอบรมเกี่ยวกับการประเมินโครงการให้แก่นักวิชาการ เห็นได้ว่า ผู้เรียนคือนักวิชาการจะมีประสบการณ์เกี่ยวกับการประเมินกิจกรรมอื่น ๆ มาก่อน ซึ่งนำมาใช้ในการอบรมครั้งนี้ได้ องค์ประกอบที่เป็นประสบการณ์นี้ ผู้สอนจะพยายามกระตุ้นให้ผู้เรียนซึ่งมีประสบการณ์ดังที่กล่าวแล้ว ได้ดึงประสบการณ์ของตัวเองออกมาใช้ในการเรียนรู้ และสามารถแบ่งปันประสบการณ์ของตนเองที่มีให้แก่เพื่อน ๆ ที่อาจมีประสบการณ์ที่เหมือนหรือต่างไปจากตนเองได้ขึ้นอยู่กับการใช้กระบวนการกลุ่มของผู้สอน การที่ผู้สอนพยายามให้ผู้เรียนได้ดึงประสบการณ์มาใช้ในการอบรมจะทำให้เกิดประโยชน์ทั้งผู้สอนและผู้เรียน ดังนี้

ผู้เรียน: การที่ผู้เรียนได้ดึงประสบการณ์ของตัวเองออกมานำเสนอร่วมกับเพื่อน ๆ จะทำให้ผู้เรียนรู้สึกว่าคุณเองได้มีส่วนร่วมในฐานะสมาชิกคนหนึ่ง มีความสำคัญที่มีคนฟังเรื่องราวของตนเอง และได้มีโอกาสรับรู้เรื่องของคนอื่น ซึ่งจะทำให้มีความรู้เพิ่มขึ้นทำให้สัมพันธภาพในกลุ่มผู้เรียนเป็นไปด้วยดี

ผู้สอน: ไม่ต้องเสียเวลาในการอธิบายหรือยกตัวอย่างให้ผู้เรียนฟัง เพียงแต่ใช้เวลาเล็กน้อยกระตุ้นให้ผู้เรียนได้เล่าประสบการณ์ของตนเอง ผู้สอนอาจใช้ใบชี้แจงกำหนดกิจกรรมของผู้เรียนในการนำเสนอประสบการณ์ ในกรณีที่ผู้เรียนไม่มีประสบการณ์ในเรื่องที่จะสอนหรือน้อย ผู้สอนอาจจะยกกรณีตัวอย่าง หรือสถานการณ์ก็ได้

องค์ประกอบที่ 2 การสะท้อนและอภิปราย เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ผู้เรียนจะได้แสดงความคิดเห็น และความรู้สึกของตนเองแลกเปลี่ยนกับสมาชิกกลุ่ม ผู้สอนจะเป็นผู้กำหนดประเด็นการวิเคราะห์ วิจารณ์ ผู้เรียนจะได้เรียนรู้ถึงความคิด ความรู้สึกของคนอื่นที่ต่างไปจากตนเองจะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่กว้างขวางขึ้น และผลของการสะท้อนความคิดเห็นหรือการอภิปรายจะทำให้ได้ข้อสรุปที่หลากหลายหรือมีน้ำหนักมากยิ่งขึ้น ขณะทำกลุ่มผู้เรียนจะได้เรียนรู้ถึงการทำงานเป็นทีม บทบาทของ

สมาชิกที่ดีที่จะทำให้ทำงานสำเร็จ การควบคุมตนเอง และการยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น องค์ประกอบนี้จะช่วยทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาทั้งด้านความรู้ และเจตคติ ในเรื่องทีอภิปราย การที่ผู้เรียนจะอภิปรายหรือแสดงความคิดเห็นได้มากน้อยแค่ไหน เป็นไปตามเนื้อหาที่จะสอนหรือไม่ขึ้นขึ้นอยู่กับใบงานที่ผู้สอนจัดเตรียม ซึ่งประกอบด้วยประเด็นอภิปรายหรือตารางการวิเคราะห์เพื่อให้ผู้เรียนทำได้สำเร็จ

องค์ประกอบที่ 3 ความคิดรวบยอด เป็นองค์ประกอบที่ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับเนื้อหาวิชา หรือเป็นการพัฒนาด้านพุทธิพิสัย เกิดได้หลายทาง เช่น จากการบรรยายของผู้สอน การมอบหมายงานให้อ่านจากเอกสาร ตำราหรือได้จากการสะท้อนความคิดเห็น และอภิปราย ผู้สอนอาจจะสรุปความคิดรวบยอดให้จากการอภิปราย และการนำเสนอของผู้เรียนแต่ละกลุ่ม ผู้เรียนจะเข้าใจและเกิดความคิดรวบยอด อันจะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงเจตคติหรือความเข้าใจในเนื้อหา ขั้นตอนของการฝึกทักษะต่าง ๆ ที่ช่วยทำให้ผู้เรียนปฏิบัติได้ง่ายขึ้น

องค์ประกอบที่ 4 การทดลองหรือการประยุกต์แนวคิด เป็นองค์ประกอบที่ผู้เรียนได้ทดลองใช้ความคิดรวบยอดหรือผลิตชิ้นความคิดรวบยอดในรูปแบบต่างๆ เช่น การสนทนา สร้างคำขวัญ ทำแผนภูมิ เล่นบทบาทสมมติ ฯลฯ หรือเป็นการแสดงถึงผลของความสำเร็จของการเรียนรู้ในองค์ประกอบที่ 1 ถึง 3 ผู้สอนสามารถใช้กิจกรรมในองค์ประกอบนี้ ในการประเมินผลการเรียนการสอนได้ เช่น ถ้าวัดดูประสงค์ของการอบรมตั้งไว้ว่าให้ผู้เข้ารับการอบรมสามารถวางแผนประเมินโครงการได้ กิจกรรมในการเรียนรู้ขององค์ประกอบนี้ ผู้สอนต้องเตรียมใบงานให้ผู้เข้ารับการอบรมได้ทดลองทำแผนการประเมินโครงการ ซึ่งผู้เข้ารับการอบรมจะต้องนำความรู้เกี่ยวกับการประเมินโครงการจากการเรียนรู้ในองค์ประกอบความคิดรวบยอดมาใช้

การเรียนการสอนหรือการอบรมส่วนใหญ่มักจะขาดองค์ประกอบทดลองหรือประยุกต์แนวคิด ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่ผู้สอนจะได้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รู้จักการประยุกต์ใช้ความรู้ไม่ใช่เรียนแค่รู้แต่ควรนำไปใช้ได้จริง ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือการอบรมแบบมีส่วนร่วมจำเป็นต้องจัดกิจกรรมให้ครบทั้ง 4 องค์ประกอบ ซึ่งมีความสัมพันธ์เป็นไปอย่างมีพลวัต (dynamic) เกี่ยวข้องมีผลถึงกัน ผู้สอนจะเริ่มจากจุดใดก่อนก็ได้ และส่วนใหญ่จะเริ่มจากประสบการณ์หรือความคิดรวบยอด ซึ่งทั้ง 2 องค์ประกอบจะช่วยให้ผู้เรียนได้ดึงข้อมูลเก่าหรือรับข้อมูลใหม่บางส่วนก่อนเพื่อนำไปสู่การอภิปราย และการประยุกต์ใช้ ระยะเวลาแต่ละองค์ประกอบไม่จำเป็นต้องเท่ากัน ผู้สอนจัดได้ตามความเหมาะสมของกิจกรรมในแต่ละองค์ประกอบ เช่น ถ้าเนื้อหาที่สำคัญมากก็อาจใช้เวลามาก หรือถ้าผู้สอนมีประเด็นในการอภิปรายที่สำคัญและมาก ก็อาจใช้เวลาในการอภิปรายมากกว่าส่วนขององค์ประกอบความคิดรวบยอด

ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วม ครูผู้จัดกิจกรรมต้องมีสมรรถนะ 10 ประการ คือ (1) เป็นผู้เปิดใจกว้างและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ตามความสนใจ (2) เข้าใจปรัชญาการเรียนรู้ของมนุษย์ (3) มีความเข้าใจจิตวิทยาการเรียนรู้และวิธีการจูงใจผู้เรียนเพื่อการมีส่วนร่วม (4) รู้และเข้าใจความต้องการของผู้เรียนและชุมชน (5) รู้และเข้าใจวิธีการจัดการเรียนการสอน โดยตระหนักถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล (6) มีทักษะในการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ (7) รู้และเข้าใจเทคนิคในการแสวงหาและใช้สื่อการเรียนการสอน เพื่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (8) มีทักษะในการฟัง (9) พัฒนาตนเองและแสวงหาความรู้ใหม่อยู่เสมอ และ (10) ประเมินการเรียนรู้ตามความสามารถของผู้เรียนได้

2.5.3.2 การเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม เป็นการเรียนรู้พื้นฐานที่สำคัญประการหนึ่ง เพราะกระบวนการกลุ่มจะช่วยทำให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมและบรรลุงานสูงสุด การมีส่วนร่วมสูงสุดของผู้เรียนขึ้นอยู่กับวิธีการออกแบบกลุ่มซึ่งมีตั้งแต่กลุ่มเล็กสุด จำนวน 2 คน จนกระทั่งกลุ่มใหญ่ กลุ่มแต่ละประเภทมีข้อดี และข้อจำกัดแตกต่างกัน ดังที่ได้แสดงไว้ (ตารางที่ 2.5)

ตารางที่ 2.5 หลักการออกแบบกลุ่มในการจัดกิจกรรมแบบมีส่วนร่วม

ประเภท	ข้อบ่งชี้	ข้อจำกัด
กลุ่มที่ไม่มีการจัดบทบาท		
1. กลุ่ม 2 คน	มีส่วนร่วมได้ง่ายในเวลาสั้น ๆ	ขาดความลึกซึ้ง
2. กลุ่มย่อยระดมสมอง (3-4 คน)	มีส่วนร่วมโดยมีความลึกซึ้งปานกลาง	ขาดการวิเคราะห์ที่ลึกซึ้ง
กลุ่มที่มีการจัดสรรบทบาท		
1. กลุ่ม 3 คน	เรียนรู้ตามบทบาทที่แตกต่างกัน	ขาดความหลากหลาย
2. กลุ่มเล็ก (5-6 คน)	วิเคราะห์อย่างลึกซึ้ง	ใช้เวลาในการรวมกลุ่มและทำงาน

ที่มา : คู่มือการจัดกิจกรรม “ฝึกคิดแก้ปัญหา พัฒนา EQ” ของกรมสุขภาพจิต (2550)

การจัดกิจกรรมแบบมีส่วนร่วม ผู้เรียนทุกคนควรมีส่วนร่วมในทุกกิจกรรมของแต่ละองค์ประกอบ ฉะนั้น ผู้สอนจึงต้องพิจารณาตามจำนวนผู้เรียนการบรรลุงานสูงสุด ถึงแม้ผู้สอนจะออกแบบกลุ่มให้ผู้เรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมแล้วก็ตาม แต่สิ่งสำคัญอีกอย่างหนึ่งที่จะทำให้กลุ่มผู้เรียนบรรลุงานสูงสุดได้ คือการออกแบบงาน เป็นกิจกรรมที่ผู้สอนจะต้องจัดทำเป็นใบงานที่กำหนดให้กลุ่มหรือผู้เรียนทำกิจกรรมให้บรรลุตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ในแผนการสอน สิ่งเหล่านี้เป็นหัวใจสำคัญของการบรรลุงานสูงสุด ผู้เรียนสามารถกำหนดได้จากการออกแบบงาน

องค์ประกอบที่สำคัญของการกำหนดงาน ประกอบด้วย 3 ประการ คือ (1) การกำหนดกิจกรรมที่ชัดเจนจะทำให้ผู้เรียนแบ่งกลุ่มกันอย่างไร เพื่อทำอะไร ใช้เวลามากน้อยแค่ไหน เมื่อบรรลุงานแล้วจะให้ทำอะไรต่อ เช่น การเสนอผลงานหน้าชั้น (2) การกำหนดบทบาทของกลุ่มหรือสมาชิกให้ชัดเจน โดยทั่วไปกำหนดบทบาทในกลุ่มย่อยควรให้แต่ละกลุ่มมีบทบาทที่แตกต่างกัน เมื่อนำมารวมในกลุ่มใหญ่ จะเกิดการขยายการเรียนรู้ทำให้ใช้เวลาน้อยในการเรียนรู้และไม่น่าเบื่อ การกำหนดบทบาทในแต่ละกลุ่มให้ทำกิจกรรมยังรวมถึงการกำหนดบทบาทของสมาชิกในกลุ่มด้วย เช่น เล่นบทบาทสมมติ เป็นผู้สังเกตการณ์ หรือเป็นตัวแทนกลุ่มในการนำเสนอผลงานของกลุ่ม และ (3) การกำหนดโครงสร้างของงานที่ชัดเจน บอกรายละเอียดของกิจกรรมและบทบาทโดยทำเป็นกำหนดงานที่ผู้สอนแจ้งให้แก่ผู้เรียนหรือทำเป็นใบงานมอบให้กับกลุ่ม โดยจัดทำเป็นใบงานหรือใบชี้แจงซึ่งการออกแบบใบงานหรือใบชี้แจง มีวัตถุประสงค์เพื่อให้กลุ่มทำงานสำเร็จ โดยมีกรอบการทำงานที่ชัดเจนหรือสร้างเป็นตารางการวิเคราะห์ให้กลุ่ม

2.5.4 บทบาทของผู้สอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ผู้นำกลุ่มเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในกลุ่มพัฒนาตน เนื่องจากผู้นำกลุ่มจะเป็นผู้เอื้อให้กระแสดราม่าเคลื่อนไหวภายในกลุ่มเป็นไปด้วยความราบรื่นและมีประสิทธิภาพ ทรอทเซอร์ (Trotzer, 1977) กล่าวถึงบุคลิกลักษณะของผู้นำกลุ่มที่มีประสิทธิภาพ รายละเอียดดังนี้

2.5.4.1 ความตระหนักรู้ในตนเอง: ผู้นำกลุ่มต้องมีความตระหนักรู้ในการตัดสินใจ กระทำพฤติกรรมใด ๆ ของตนว่าควรที่จะรู้จักตนเอง และบุคลิกภาพของตนเกี่ยวกับจุดแข็ง จุดอ่อน

ความคับข้องใจและทัศนคติที่เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการตระหนักรู้ในตนเอง ถ้าผู้นำกลุ่มไม่เห็นคุณค่าของการตระหนักรู้ในตนเองก็จะเป็นการยากที่จะทำให้สมาชิกเห็นความสำคัญของการตระหนักรู้ตนเองได้

2.5.4.2 การเปิดใจกว้างและมีความยืดหยุ่น: การเปิดใจกว้างจะช่วยให้ผู้นำกลุ่มสามารถรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกโดยไม่รู้สึกว่าถูกคุกคาม ความยืดหยุ่นของผู้นำกลุ่ม อันเป็นผลมาจากการที่ผู้นำกลุ่มมีความเชื่อมั่นในตนเอง และมีความไวต่อการรับรู้ความต้องการของสมาชิก

2.5.4.3 การมีทัศนคติทางบวกต่อชีวิต: ผู้ที่มีทัศนคติทางบวกต่อชีวิตมีแนวโน้มที่จะมีอิทธิพลในทางสร้างสรรค์ต่อบุคคลที่อยู่รอบข้าง และบุคคลที่มีทัศนคติทางบวกต่อชีวิตยังมักจะมองเห็นจุดดีในตัวบุคคลอื่น เป็นสิ่งสำคัญในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม การมองเห็นคุณค่าและจุดดีในตัวสมาชิกจะทำให้สมาชิกกลับมามองในแง่ดีที่อยู่ในตนเองและรู้สึกดีต่อตนเอง จึงจะทำให้สมาชิกเกิดการพัฒนาตนเองและสัมพันธ์ภาพได้อย่างเต็มที่

2.5.4.4 มีท่าทีที่อบอุ่นและใส่ใจ: ท่าทีที่แสดงออกถึงความอบอุ่นและใส่ใจของผู้นำกลุ่มที่มีต่อสมาชิกจะเป็นแบบอย่างให้สมาชิกได้กระทำตาม เพื่อเป็นการวางรากฐานสำหรับความใกล้ชิด ผูกพัน และการให้เกียรติซึ่งกันและกันระหว่างสมาชิกกลุ่ม

2.5.4.5 วุฒิภาวะและความกลมกลืน: ผู้นำกลุ่มที่มีวุฒิภาวะและความกลมกลืนจะสามารถทำงานร่วมกับสมาชิกในการแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กรมสุขภาพจิต (2544) กล่าวถึงบทบาทของผู้สอนในการจัดกิจกรรม ประกอบด้วย (1) สามารถบริหารและจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน โดยใช้เทคนิคหรือกลวิธีที่หลากหลาย เช่น การเล่าเรื่อง อ่านใจ เกม บทบาทสมมุติ และกรณีศึกษา ฯลฯ (2) ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่จัด (3) ผู้สอนให้กำลังใจและให้โอกาสผู้เรียนประสบความสำเร็จ เพื่อสร้างความเชื่อมั่น และภาคภูมิใจในตนเองแก่ผู้เรียน (4) ผู้สอนต้องสร้างบรรยากาศของการอยู่ร่วมกันที่อบอุ่น มิมีตรีจิตต่อกัน (5) ผู้สอนควรวางตัวเป็นกลางในทุกกรณี ตัดสินปัญหาอย่างยุติธรรม รับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน และประพฤติตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน (6) ผู้สอนต้องมีความเอื้อเฟื้อต่อผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ มีเวลาให้ผู้เรียนมาปรึกษา ให้โอกาสและกำลังใจแก่ผู้เรียนในการปรับพฤติกรรมหรือแก้ไขปัญหา และ (7) สนับสนุนผู้เรียนให้ค้นพบความสามารถ และเกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง

สรุปได้ว่า หลักการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (PL) เป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาบุคคลทั้งด้านความรู้ ทัศนคติ และทักษะได้ดีที่สุด ผ่านการสังเคราะห์แบบเมตาดา (meta analysis) ซึ่งได้โครงสร้างพื้นฐานของการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมที่ประกอบด้วยวงจรการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ผสมผสานกับกระบวนการกลุ่ม เพราะผู้เรียนทุกคนมีประสบการณ์ จึงสามารถทำให้เกิดประโยชน์สูงสุดหรือแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน และช่วยกันทำในสิ่งที่ยาก หรือไม่เคยทำมาก่อนด้วยความมั่นใจ โดยเฉพาะการฝึกอบรมที่อาจมีข้อจำกัดในด้านเวลา

2.5.5 รูปแบบการจัดกิจกรรม SEDR

กิจกรรม SEDR ของ วิจิตรา สายอ่อง (2557) ประกอบด้วย 9 กิจกรรม คือ (1) คุณค่าในตนเอง (2) บันทึกสะสมความสำเร็จ (3) เต็มชีวิตใส่กระปุก (4) สัญญาใจในการเรียน (5) “แก้วใส” มองเห็นคุณค่าในตนเอง (6) ชีวิตที่ต้องรับผิดชอบ (7) กิจกรรมเพื่อนคู่หูช่วยเรียนรู้ (8) สัญลักษณ์แพนตัวตน และ (9) การตระหนักถึงอาชีพ และสร้างแรงบันดาลใจ รายละเอียดดังนี้

กิจกรรมที่ 1 คุณค่าในตนเอง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เรียนสำรวจการเห็นคุณค่าในตนเอง
2. เพื่อให้ผู้เรียนได้รับรู้และตระหนักถึงการเห็นคุณค่าในตนเอง
3. เพื่อให้ผู้เรียนมีวินัยและความรับผิดชอบต่อตนเอง และผู้อื่น

แนวคิดของการดำเนินกิจกรรม

กิจกรรมการเห็นคุณค่าในตนเองของผู้เรียน มุ่งเน้นการเสริมสร้างความภาคภูมิใจในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน โดยการประเมินตนเองตามแบบทดสอบ Rubin's Self Esteem Scale ของกรมสุขภาพจิต การสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรม และการสังเกตพฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงการเห็นคุณค่าในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบของผู้เรียน

ระยะเวลา 40 นาที

วิธีดำเนินกิจกรรม

วิธีดำเนินการ	สื่อการเรียนรู้
<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนแจกแบบทดสอบความภาคภูมิใจในตนเอง (Rubin's self esteem scale) ของกรมสุขภาพจิต ให้ผู้เรียน คนละ 1 ชุด โดยผู้สอนอธิบายการทำแบบทดสอบ เพื่อค้นหาระดับความรู้สึกรักและเห็นคุณค่าในตนเอง และให้ผู้เรียนลงมือทำ 2. ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันแปลผลการทำแบบทดสอบ และนำผลที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาความรู้สึกรักและเห็นคุณค่าในตนเอง เพื่อให้ผู้เรียนเติมในส่วนที่ยังขาด ซึ่งในรายที่ผู้เรียนประเมินการเห็นคุณค่าในตนเองในระดับต่ำ ผู้สอนจะทำการพูดคุยกับผู้เรียนเป็นรายบุคคลต่อไป 3. ผู้สอนพูดคุยเกี่ยวกับความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง ดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> 3.1 พัฒนาการของความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองเริ่มต้นตั้งแต่วัยทารกและดำเนินต่อไปเรื่อย ๆ จนเติบโตเป็นผู้ใหญ่ และมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา 3.2 ลักษณะของบุคคลที่มีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองสูง จะมีความสอดคล้องกลมกลืนภายในตนเอง และแสดงพฤติกรรมได้อย่างเหมาะสม 3.3 ลักษณะของบุคคลที่มีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ จะมีความไม่สอดคล้องกลมกลืนในตนเอง และมักใช้กลไกป้องกันตนเอง 3.4 บุคคลแต่ละคนจะมีระดับความภาคภูมิใจในตนแตกต่างกันแต่สามารถพัฒนาให้สูงขึ้นได้ โดยเริ่มมองจุดดีเล็ก ๆ และพัฒนาต่อไปเรื่อย ๆ 4. ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันอภิปรายข้อคิดที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรม โดยให้ผู้เรียนเคารพในความคิดเห็นของกันและกัน มองความคิดเห็นในเชิง สร้างสรรค์ รับฟัง และชื่นชมด้วยการปรบมือให้กำลังใจ 	<p>แบบทดสอบ Rubin's Self Esteem Scale ของกรมสุขภาพจิต</p>

สรุปแนวคิดที่ได้จากกิจกรรม

การรับรู้ของคนที่แตกต่างจากบุคคลอื่น ประสบการณ์ในชีวิต และแบบแผนการดำเนินชีวิตที่แตกต่างกัน การแสวงหาความหมาย การสร้างคุณค่าให้แก่ตนเองของแต่ละบุคคลก็ย่อมแตกต่างกันไปด้วย การที่บุคคลได้สำรวจตนเองเป็นการสะท้อนให้ค้นพบตนเองในด้านต่าง ๆ บุคคลแต่ละคนจะมีระดับความภาคภูมิใจในตนแตกต่างกันแต่สามารถพัฒนาให้สูงขึ้นได้ โดยเริ่มมองจุดดีเล็ก ๆ และพัฒนาต่อไปเรื่อย ๆ อย่างต่อเนื่อง

การประเมินผล

สังเกตจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม ความร่วมมือและการแก้ปัญหา การรักษาระเบียบที่ได้ตกลงกันไว้ การเปลี่ยนแปลงในด้านความคิด ความรู้สึกและพฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงการเห็นคุณค่าในตนเอง ความมีวินัย และความรับผิดชอบของผู้เรียนต่อการทำกิจกรรม

กิจกรรมที่ 2 บันทึกสะสมความสำเร็จ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าในตนเอง
2. เพื่อให้ผู้เรียนมีวินัยและความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น

แนวคิดของการดำเนินกิจกรรม

กิจกรรมบันทึกสะสมความสำเร็จของผู้เรียน มุ่งเน้นการเสริมสร้างความภาคภูมิใจในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบต่อที่ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน โดยการบันทึกความสำเร็จของผู้เรียน การนำเสนอความสำเร็จหน้าห้องเรียน การชื่นชมความสำเร็จของกันและกัน การสะสมแต้มต่อการเข้าเรียนและการส่งงาน การอภิปรายสิ่งที่ได้จากกิจกรรม และการสังเกตพฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงการเห็นคุณค่าในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบต่อผู้เรียน

ระยะเวลา 40 นาที

วิธีดำเนินกิจกรรม

วิธีดำเนินการ	สื่อการเรียนรู้
<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนแจกสมุดบันทึกสะสมความสำเร็จให้ผู้เรียน คนละ 1 เล่ม 2. ผู้สอนให้ผู้เรียนนำภาพถ่ายของตนเองติดไว้ที่กระดานรองปกของสมุดบันทึกสะสมความสำเร็จ โดยให้เขียนประวัติ ปรัชญาชีวิตของผู้เรียน และให้รับผิดชอบในการเก็บสมุดบันทึกของตนเองไว้ 3. ผู้สอนชี้แจงการทำบันทึกสะสมความสำเร็จของผู้เรียน และเงื่อนไขการสะสมแต้มต่อการเข้าเรียน และการส่งงาน เพื่อนำมาแลกเปลี่ยนคะแนนให้ผู้เรียนทราบ ดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> 2.1 ผู้เรียนเข้าเรียนวิชามนุษย์สัมพันธ์ในการทำงาน ตรงตามกำหนดเวลา ติดต่อกัน 2 สัปดาห์ จะได้แต้ม 3 ดวง = 5 คะแนน 2.2 ผู้เรียนส่งงานที่ได้รับมอบหมายตามกำหนดเวลา จะได้แต้มครั้งละ 1 ดวง = 3 คะแนน 2.3 แสตมป์ที่สามารถนำมาแลกเปลี่ยนคะแนนได้ต้องมีลายเซ็นต์ผู้สอนกำกับไว้ 2.4 หากผู้เรียนนำแสตมป์อื่นใดที่มีชื่อของผู้สอนหรือลายเซ็นต์ที่มีชื่อของผู้สอนมาแลกเปลี่ยน ผู้สอนจะแจ้งให้ผู้เรียนทราบและชี้แนะทันที 4. ผู้สอนนัดหมายวัน เวลา และสถานที่ส่งสมุดบันทึกสะสมความสำเร็จ 5. ผู้สอนมอบหมายตัวแทนผู้เรียน จำนวน 2 คน/สัปดาห์ รับผิดชอบในการเก็บแสตมป์และติดให้เพื่อนที่ส่งงาน และเข้าเรียนตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ 6. ผู้สอนให้ผู้เรียนนำเสนอบันทึกความสำเร็จที่เขียนไว้ในแต่ละสัปดาห์หน้าห้องเรียน 7. ผู้สอนและผู้เรียนช่วยกันสรุปสิ่งที่ได้จากการจัดกิจกรรม โดยให้ผู้เรียนเคารพในความคิดเห็นของกันและกัน มองความคิดเห็นในเชิงสร้างสรรค์ รับฟัง และชื่นชมด้วยการปรบมือให้กำลังใจ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สมุดบันทึกสะสมความสำเร็จ 2. ภาพถ่ายของผู้เรียนขนาด 1 นิ้ว 3. ภาพสติกเกอร์/แสตมป์

สรุปแนวคิดที่ได้จากกิจกรรม

การทำงานที่ได้รับมอบหมายให้ประสบความสำเร็จนั้นผู้เรียนจะต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับ ชื่นชมในความคิดของกันและกันจะทำให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง ทั้งนี้บุคคลเลือกเกิดไม่ได้แต่เลือกที่จะเป็นได้ ในอนาคตเราจะเป็นอะไรนั้นขึ้นอยู่กับที่การเริ่มต้นปลูกฝังและพัฒนาตนเองในวันนี้

การประเมินผล

สังเกตจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม ความร่วมมือและการแก้ปัญหา การรักษาระเบียบที่ได้ตกลงกันไว้ การเปลี่ยนแปลงในด้านความคิด ความรู้สึกและพฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงการเห็นคุณค่าในตนเอง ความมีวินัย และความรับผิดชอบต่อผู้เรียนต่อการทำกิจกรรม

กิจกรรมที่ 3 เติมชีวิตใส่กระปุก

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เรียนได้วางเป้าหมายของการเรียนในระยะสั้น และระยะยาวได้อย่างเหมาะสม
2. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความมุ่งมั่นพยายามศึกษาเล่าเรียนให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้
3. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง
4. เพื่อให้ผู้เรียนมีวินัยและความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น

แนวคิดของการดำเนินกิจกรรม

กิจกรรมเติมชีวิตใส่กระปุก มุ่งเน้นการเสริมสร้างความภาคภูมิใจในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน โดยการวางเป้าหมายในระยะสั้นและระยะยาว การสร้างกำลังใจด้วยการเขียนและการพูดชมเชยตนเอง การอภิปรายสิ่งที่ได้จากกิจกรรม และการสังเกตพฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงการเห็นคุณค่าในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบของผู้เรียน

ระยะเวลา 40 นาที

วิธีดำเนินกิจกรรม

วิธีดำเนินการ	สื่อการเรียนรู้
<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนแจกกระปุกออมสินให้ผู้เรียน คนละ 1 ชิ้น 2. ผู้สอนแจกบัตรคำเป้าหมายในการเรียนให้ผู้เรียน คนละ 2 แผ่น โดยให้ผู้เรียนเขียนเป้าหมายในการเรียน ดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> 2.1 เป้าหมายระยะสั้น : ผู้เรียนวางเป้าหมายในการเรียนวิชามนุษยสัมพันธ์ในการทำงานว่าจะทำให้ได้เกรดอะไร เช่น เกรด 4 เกรด 3 หรือเกรด 2 2.2 เป้าหมายระยะยาว : เมื่อจบการศึกษาผู้เรียนวางเป้าหมายว่าจะทำอะไรต่อไป เช่น ประกอบอาชีพอะไร หรือเรียนต่อสาขาอะไร ที่ไหน 3. ผู้สอนให้ผู้เรียนเขียนข้อความกำกับไว้ในบัตรคำแต่ละแผ่นว่า “ผมมีความสามารถ ผมต้องทำได้” และหยอดบัตรคำลงในกระปุกออมสิน ซึ่งก่อนที่จะหยอดบัตรคำให้ผู้เรียนพูดเสียงดัง ๆ พร้อมกันว่า “ผมมีความสามารถ ผมต้องทำได้” 4. ผู้สอนและผู้เรียนช่วยกันอภิปรายสิ่งที่ได้จากกิจกรรม โดยให้ผู้เรียนเคารพในความคิดเห็นของกันและกัน มองความคิดเห็นในเชิงสร้างสรรค์ รับฟัง และชื่นชมด้วยการปรบมือให้กำลังใจ 5. ผู้สอนสรุปเพิ่มเติมถึงการทำเป้าหมายในการเรียนให้ประสบผลสำเร็จ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. กระปุกออมสิน 2. บัตรคำเป้าหมายในชีวิต

สรุปแนวคิดที่ได้จากกิจกรรม

การสร้างความภาคภูมิใจในตน บุคคลต้องสร้างความเชื่อมั่นในตนเองโดยคำนึงถึงความสำเร็จข้างหน้าของชีวิต ระลึกถึงตนเองเมื่อสามารถทำงานลุล่วงไปด้วยดี โดยให้รางวัลตนเองอาจจะเป็นการชมเชยตนเองโดยการเลือกคำพูดบอกตัวเอง เช่น “ฉันทำได้ ไม่มีอะไรยากเกินไปหรอก ถ้าเรามีความพยายามเรียนรู้” จะทำให้บุคคลเกิดความรับผิดชอบและมีวินัยต่อตนเอง เกิดกำลังใจที่จะสามารถฟันฝ่าอุปสรรคต่าง ๆ ที่ต้องเผชิญได้

การประเมินผล

สังเกตจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม ความร่วมมือและการแก้ปัญหา การรักษาระเบียบที่ได้ตกลงกันไว้ การเปลี่ยนแปลงในด้านความคิด ความรู้สึกและพฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงการเห็นคุณค่าในตนเอง ความมีวินัย และความรับผิดชอบของผู้เรียนต่อการทำกิจกรรม

กิจกรรมที่ 4 สัญญาใจในการเรียน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น
2. เพื่อให้ผู้เรียนได้ทบทวนและสัญญาว่าจะทำสิ่งดี ๆ ต่อตนเองและบุคคลที่รัก
3. เพื่อผูกมัดให้ผู้เรียนปฏิบัติตามสัญญาที่ตนเองวางไว้
4. เพื่อให้ผู้เรียนมีวินัยและความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น

แนวคิดของการดำเนินกิจกรรม

กิจกรรมสัญญาใจในการเรียน มุ่งเน้นการเสริมสร้างความภาคภูมิใจในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน โดยการเขียนหนทางสู่ความสำเร็จในการเรียนเพื่อตนเองและบุคคลที่รัก การบอกสัญญากับเพื่อนร่วมห้องเรียนเป็นเสมือนสัญญาใจร่วมกัน การเสนอสัญญาใจไว้หน้าห้องเพื่อเตือนใจตนเอง การอภิปรายสิ่งที่ได้จากกิจกรรม และการสังเกตพฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงการเห็นคุณค่าในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบของผู้เรียน

ระยะเวลา 60 นาที

วิธีดำเนินกิจกรรม

วิธีดำเนินการ	สื่อการเรียนรู้
<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนแจกบัตรคำรูปหัวใจให้ผู้เรียน คนละ 1 แผ่น และให้ผู้เรียนพับครึ่งแบ่งเป็นสองห้อง หัวใจห้องขวามือสำหรับพ่อแม่ ส่วนหัวใจห้องซ้ายมือสำหรับตัวเอง 2. ผู้สอนให้ผู้เรียนเขียนสัญญาใจในการเรียน 2 ข้อ ดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> 2.1 ท่านจะทำอะไรให้ประสบความสำเร็จในการเรียนวิชามนุษยสัมพันธ์ในการทำงาน จำนวน 3 ข้อ โดยเขียนคำตอบในบัตรคำรูปหัวใจห้องซ้ายมือ 2.2 ท่านมีความตั้งใจจะทำอะไรเกี่ยวกับการเรียนเพื่อให้พ่อแม่ภาคภูมิใจ จำนวน 3 ข้อ โดยเขียนคำตอบในบัตรคำรูปหัวใจห้องขวามือ 3. ผู้สอนให้ผู้เรียนเขียน ชื่อ-สกุล และชื่อเล่น กำกับไว้ในบัตรคำรูปหัวใจ 4. ผู้สอนให้ผู้เรียนบอกถึงสัญญาใจในการเรียนของตนเองต่อหน้าเพื่อน ๆ ในห้องเรียน อันเป็นคำมั่นสัญญาที่ผู้เรียนทำร่วมกัน และติดไว้ที่ฟิวเจอร์บอร์ดรูปหัวใจหน้าห้องเรียน 5. ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้จากกิจกรรม โดยให้ผู้เรียนเคารพในความคิดเห็นของกันและกัน มองความคิดเห็นในเชิงสร้างสรรค์ รับฟัง และชื่นชมด้วยการปรบมือให้กำลังใจ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. บัตรคำรูปหัวใจ 2. ฟิวเจอร์บอร์ดรูปหัวใจ 3. กาวสองหน้า/กาวเยื่อไม้

สรุปแนวคิดที่ได้จากกิจกรรม

สัญญาใจในการเรียนเป็นเสมือนคำมั่นสัญญาที่ผู้เรียนสัญญากับตนเอง ครู และเพื่อนร่วมห้องเรียนว่าต้องตั้งใจทำสิ่งนั้นให้ดีที่สุด และสำเร็จผลตามที่สัญญาไว้เพื่อให้ตนเองและบุคคลที่รักภาคภูมิใจ สัญญาใจที่ติดไว้หน้าห้องเรียนจะคอยเตือนใจทุกครั้งที่เราเรียนว่า “เราต้องตั้งใจทำสิ่งนั้นให้สำเร็จให้ได้” เราจะเรียนรู้ไปพร้อมเพื่อน และเรียนรู้ไปพร้อม ๆ กัน

การประเมินผล

สังเกตจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม ความร่วมมือและการแก้ปัญหา การรักษาระเบียบที่ได้ตกลงกันไว้ การเปลี่ยนแปลงในด้านความคิด ความรู้สึกและพฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงการเห็นคุณค่าในตนเอง ความมีวินัยและความรับผิดชอบของผู้เรียนต่อการทำกิจกรรม

กิจกรรมที่ 5 “แก้วใส” มองเห็นคุณค่าในตนเอง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เรียนได้ค้นหาคุณค่าในตนเอง
2. เพื่อให้ผู้เรียนมีแนวคิดในการพัฒนาตนเองให้เป็นผู้เห็นคุณค่าในตนเอง
3. เพื่อให้ผู้เรียนมองโลกในแง่ดี
4. เพื่อให้ผู้เรียนมีวินัยและความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น

แนวคิดของการดำเนินกิจกรรม

กิจกรรม “แก้วใส” มองเห็นคุณค่าในตนเองของผู้เรียน มุ่งเน้นการเสริมสร้างความภาคภูมิใจในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน โดยการมองแก้วใสและบอกประโยชน์ของแก้ว การเปรียบเทียบการมองแก้วกับการมองเห็นคุณค่าในตนเอง การเขียนและบอกข้อดีของตนเอง การรับฟังและชื่นชมกันและกัน การสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรม และการสังเกตพฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงการเห็นคุณค่าในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบของผู้เรียน

ระยะเวลา 70 นาที

วิธีดำเนินกิจกรรม

วิธีดำเนินการ	สื่อการเรียนรู้
<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนนำ “แก้วใส” 1 ใบ วางบนโต๊ะหน้าห้องเรียน พร้อมทั้งวาดภาพ “แก้วใส” ในกระดาษฟลิปชาร์ทที่ติดไว้บนกระดาน-ไวท์บอร์ดหน้าห้องเรียน 2. ผู้สอนยก “แก้วใส” ให้ผู้เรียนดูแล้วถามว่า “มองเห็นอะไรจากแก้ว” และให้ผู้เรียนช่วยกันตอบ โดยผู้สอนเขียนคำตอบในกระดาษฟลิปชาร์ทด้านซ้ายมือ 3. ผู้สอนถามผู้เรียนเกี่ยวกับประโยชน์ของแก้ว และให้ช่วยกันตอบ โดยผู้สอนเขียนคำตอบในกระดาษฟลิปชาร์ทด้านขวามือ 4. ผู้สอนสรุปเปรียบเทียบการมองแก้วกับการมองเห็นคุณค่าในตนเอง 5. ผู้สอนวาดภาพผู้ชายในกระดาษฟลิปชาร์ทที่ติดไว้บนกระดาน-ไวท์บอร์ด หน้าห้องเรียน โดยสมมติให้ภาพวาดแทนตัวตนของผู้เรียน 6. ผู้สอนให้ผู้เรียนบอกคุณค่าหรือความสามารถที่ตนเองภาคภูมิใจที่สุด 1 ข้อ และให้ออกมาเขียนคำตอบไว้รอบ ๆ ภาพวาด 7. ผู้สอนแจกกระดาษ A4 ให้ผู้เรียนเขียนข้อดีของตนเอง จำนวน 3 ข้อ ลงในกระดาษที่แจกให้ 8. ผู้สอนให้ผู้เรียนบอกข้อดีของตนเองกับเพื่อนที่อยากจะบอก จำนวน 3 คน โดยให้รับฟังข้อดีและชื่นชมกันและกัน 9. ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้จากกิจกรรม โดยให้ผู้เรียนเคารพในความคิดเห็นของกันและกัน มองความคิดเห็นในเชิงสร้างสรรค์ รับฟัง และชื่นชมด้วยการปรบมือให้กำลังใจ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. แก้วใส 2. กระดาษฟลิปชาร์ท 3. ปากกาเคมีหลากสี 4. กระดาษ A4

สรุปแนวคิดที่ได้จากกิจกรรม

การเห็นคุณค่าและความดีของตนเองย่อมทำให้ทุกคนมีกำลังใจที่จะก้าวต่อไปในชีวิต มองเห็นศักดิ์ศรีและความมีค่าของตนเอง การได้สำรวจตัวเองเป็นเสมือนกระจกสะท้อนให้ค้นพบตนเองในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านเด่นและด้านด้อยของตนเอง การที่บุคคลจะประสบความสำเร็จในชีวิตจะต้องนำคุณค่าเด่นชัดของตนเองที่มีมาแสดงออกในทางสร้างสรรค์และเหมาะสม ส่วนข้อด้อยควรมานำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้เกิดปัญหาน้อยที่สุด

การประเมินผล

สังเกตจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม ความร่วมมือและการแก้ปัญหา การรักษาระเบียบที่ได้ตกลงกันไว้ การเปลี่ยนแปลงในด้านความคิด ความรู้สึกและพฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงการเห็นคุณค่าในตนเอง ความมีวินัย และความรับผิดชอบของผู้เรียนต่อการทำกิจกรรม

กิจกรรมที่ 6 ชีวิตที่ต้องรับผิดชอบ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักเตรียมความพร้อมในการเรียนและการปฏิบัติงาน
2. เพื่อให้ผู้เรียนวางแผนการใช้เวลาให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและผู้อื่น
3. เพื่อให้ผู้เรียนดำรงชีวิตอย่างสร้างสรรค์
4. เพื่อให้ผู้เรียนมีวินัยและความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น

แนวคิดของการดำเนินกิจกรรม

กิจกรรมชีวิตที่ต้องรับผิดชอบของผู้เรียน มุ่งเน้นการเสริมสร้างความภาคภูมิใจในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบต่อที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน โดยการบันทึกกิจกรรมและเวลาที่ใช้ไปในแต่ละวัน การคำนวณเวลาที่มีและไม่มีประโยชน์ การวางแผนกิจกรรมที่มีประโยชน์ การดำเนินชีวิตตามแผนที่วางไว้ การชื่นชมตนเองที่สามารถปฏิบัติตามกิจกรรมที่วางแผนไว้ และการสังเกตพฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงการเห็นคุณค่าในตนเอง วินัย และความรับผิดชอบต่อผู้เรียน

ระยะเวลา 70 นาที

วิธีดำเนินกิจกรรม

วิธีดำเนินการ	สื่อการเรียนรู้
<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนให้ผู้เรียนบันทึกกิจกรรม และเวลาใน 1 วันที่ผ่านมา ตั้งแต่ตื่นนอนตอนเช้าจนเข้านอนว่าทำอะไรบ้าง 2. ผู้สอนให้ผู้เรียนพิจารณาว่ากิจกรรมที่ผู้เรียนทำในแต่ละรายการของข้อ (1) นั้นมีประโยชน์คุ้มค่ากับเวลาที่เสียไปหรือไม่ เพราะเหตุใด 3. หากการใช้เวลาดังกล่าวยังไม่คุ้มค่า ผู้สอนจะให้ผู้เรียนปรับปรุงกิจกรรมของตัวเองว่าเวลานั้น ๆ ควรทำอะไรที่เป็นประโยชน์ โดยเขียนกำกับด้วยปากกาสีแดงในช่วงเวลานั้น 4. ผู้สอนสรุปให้ฟังว่าในชีวิตจริงเราไม่สามารถย้อนเวลากลับได้ จึงควรมีการวางแผนกิจกรรมในชีวิตไว้ล่วงหน้า 5. ผู้สอนให้ผู้เรียนเตรียมความพร้อมในการวางแผนกิจกรรมที่มีประโยชน์ไว้ล่วงหน้า สำหรับวันพรุ่งนี้ว่าเวลาใดจะทำอะไร โดยให้บันทึกกิจกรรมลงในช่วงเวลาต่าง ๆ ตั้งแต่ตื่นนอนตอนเช้าจนเข้านอน และนำไปฝึกปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ (การบ้าน) 6. ให้ผู้เรียนเขียนชื่นชมตัวเองในกิจกรรมที่ปฏิบัติได้ตามแผน ส่วนกิจกรรมที่ปฏิบัติไม่ได้หรือไม่ตรงตามแผน ให้เขียนกำกับด้วยปากกาสีแดงว่าได้ทำกิจกรรมใดแทน เพราะเหตุใด และให้นำเสนอหน้าห้องเรียนในการพบกันครั้งต่อไป 7. ผู้สอนและผู้เรียนร่วมอภิปราย สรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรม โดยให้ผู้เรียนเคารพในความคิดเห็นของกันและกัน มองความคิดเห็นในเชิงสร้างสรรค์ รับฟัง และชื่นชมด้วยการปรบมือให้กำลังใจ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ใบกิจกรรม “เวลามีค่า” 2. ใบกิจกรรม “วางแผนชีวิต”

สรุปแนวคิดที่ได้จากกิจกรรม

การที่ผู้เรียนรู้จักการเตรียมความพร้อมในการเรียน การดำเนินชีวิต และสามารถปฏิบัติตนได้เหมาะสมกับจังหวะเวลา มีวินัยและรับผิดชอบต่อกิจกรรมของชีวิต รู้จักใช้เวลาให้เป็นประโยชน์อย่างคุ้มค่า การได้ชื่นชมตัวเองต่อการปฏิบัติงานที่ประสบความสำเร็จจะทำให้ผู้เรียนกระทำการสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์สู่เป้าหมายชีวิตที่วางไว้ได้

การประเมินผล

สังเกตจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม ความร่วมมือและการแก้ปัญหา การรักษาระเบียบที่ได้ตกลงกันไว้ การเปลี่ยนแปลงในด้านความคิด ความรู้สึกและพฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงการเห็นคุณค่าในตนเอง ความมีวินัย และความรับผิดชอบต่อผู้เรียนต่อการทำกิจกรรม

กิจกรรมที่ 7 เพื่อนคู่หูช่วยเรียนรู้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เรียนค้นหาเพื่อนคู่หูในการช่วยเรียนรู้ร่วมกัน
2. เพื่อให้ผู้เรียนมองโลกในแง่ดี
3. เพื่อให้ผู้เรียนมีวินัยและความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น

แนวคิดของการดำเนินกิจกรรม

กิจกรรมเพื่อนคู่หูช่วยเรียนรู้ มุ่งเน้นการเสริมสร้างความภาคภูมิใจในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน โดยการเลือกเพื่อนคู่หู การเขียนข้อความถึงเพื่อนคู่หู การให้กำลังใจ และกล่าวขอบคุณกันและกัน การอภิปรายสิ่งที่ได้จากกิจกรรม และการสังเกตพฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงการเห็นคุณค่าในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบของผู้เรียน

ระยะเวลา 60 นาที

วิธีดำเนินกิจกรรม

วิธีดำเนินการ	สื่อการเรียนรู้
<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนแจกป้ายชื่อให้ผู้เรียน และให้เลือกเพื่อนคู่หูที่สามารถช่วยเหลือในเรื่องการเรียนให้แก่กันและกันได้ 2. ผู้สอนให้ผู้เรียนนำป้ายชื่อและภาพถ่ายของตนเอง ขนาด 1 นิ้ว ติดไว้ที่กระดานรูปหัวใจเพื่อนคู่หูหน้าห้องเรียน 3. ผู้สอนอธิบายสิ่งที่เพื่อนคู่หูต้องปฏิบัติต่อกัน ดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> 3.1 ดูแลช่วยเหลือเรื่องการเรียนของกันและกัน 3.2 กระตุ้นเตือนการปฏิบัติงาน การส่งงาน การเข้าเรียนของกันและกัน 3.3 ให้กำลังใจ ให้คำแนะนำปรึกษา หรือตักเตือนเพื่อนคู่หู และร่วมกันรับผิดชอบเรื่องการเรียน 4. ผู้สอนให้ผู้เรียนเขียนข้อความถึงเพื่อนคู่หูของตนเองเกี่ยวกับการให้กำลังใจหรือการแนะนำตักเตือนในการเรียนและการดำเนินชีวิตประจำวัน และให้นำข้อความใส่กล่องไปรษณีย์ใจหน้าห้องเรียน 5. ผู้สอนให้ตัวแทนเปิดกล่องไปรษณีย์ใจ และอ่านข้อความให้เพื่อนฟัง 6. ผู้สอนและผู้เรียนช่วยกันสรุปเกี่ยวกับกำลังใจ คำตักเตือนของเพื่อน ทบทวนความรู้สึกที่ได้รับกำลังใจ กล่าวขอบคุณ และนำคำแนะนำตักเตือนมาเป็นข้อคิดในการปรับปรุงตนเองต่อไป 7. ผู้สอนและผู้เรียนอภิปรายสิ่งที่ได้จากกิจกรรมร่วมกัน โดยให้ผู้เรียนเคารพในความคิดเห็นของกันและกัน มองความคิดเห็นในเชิงสร้างสรรค์ รับฟัง และชื่นชมด้วยการปรบมือให้กำลังใจ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. รูปถ่ายของผู้เรียน ขนาด 1 นิ้ว 2. พิวเจอร์บอร์ดรูปหัวใจ 3. กระดานรูปหัวใจเพื่อนคู่หู 4. ป้ายชื่อผู้เรียน 5. กล่องไปรษณีย์ใจ 6. กาวเยื่อไม้/กาวน้ำ

สรุปแนวคิดที่ได้จากกิจกรรม

การเรียนให้ประสบความสำเร็จนั้นผู้เรียนแต่ละคนมีความสามารถแตกต่างกัน สามารถช่วยเหลือ ให้กำลังใจ ตักเตือนกันได้ และผู้เรียนต้องเปิดใจรับฟังคำแนะนำของเพื่อนด้วยความยินดี

การประเมินผล

สังเกตจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม ความร่วมมือและการแก้ปัญหา การรักษาระเบียบที่ได้ตกลงกันไว้ การเปลี่ยนแปลงในด้านความคิด ความรู้สึกและพฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงการเห็นคุณค่าในตนเอง ความมีวินัย และความรับผิดชอบของผู้เรียนต่อการทำกิจกรรม

กิจกรรมที่ 8 สัญลักษณ์แทนตัวตน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าในตนเอง
2. เพื่อให้ผู้เรียนมองโลกในแง่ดี
3. เพื่อให้ผู้เรียนแสดงความรู้สึกที่มีต่อตนเอง
4. เพื่อให้ผู้เรียนมีวินัยและความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น

แนวคิดของการดำเนินกิจกรรม

กิจกรรมสัญลักษณ์แทนตัวตนของผู้เรียน มุ่งเน้นการเสริมสร้างความภาคภูมิใจในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน โดยเชื่อมโยงกับกิจกรรมการวาดภาพสัญลักษณ์แทนตัวตน การเขียนอุดมการณ์ แนวคิดหรือคำขวัญที่เกี่ยวกับตนเอง การนำเสนอผลงานหน้าห้องเรียน การสรุปผลการจัดกิจกรรม และการสังเกตพฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงการเห็นคุณค่าในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบของผู้เรียน

ระยะเวลา 80 นาที

วิธีดำเนินกิจกรรม

วิธีดำเนินการ	สื่อการเรียนรู้
<p>1. ผู้สอนแจกกระดาษ A4 ให้ผู้เรียน คนละ 1 แผ่น และชี้แจงขั้นตอนการทำงาน ดังนี้</p> <p>1.1 ให้ผู้เรียนคิดสัญลักษณ์แทนตัวเองซึ่งบ่งบอกถึงลักษณะนิสัยใจคอคนละ 1 ชนิด และวาดลงในกระดาษที่แจกให้</p> <p>1.2 เขียนอุดมการณ์ แนวคิด หรือคำขวัญ ประจำตัวกำกับไว้ได้ภาพ 1.3 ให้ผู้เรียน นำเสนอหน้าห้องเรียน ตัวอย่างการพูดดังนี้</p> <p>“สวัสดีครับผมชื่อ....สัญลักษณ์ของผม คือ “พริกขี้หนู” เหตุที่เลือกพริกขี้หนูเพราะผมเป็นคนตัวเล็กแต่ใจไม่เล็ก ไม่ยอมใครผมสู้ยิบตา คำขวัญของผมคือ “เล็กแต่ร้อนแรง”</p> <p>2. ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรม โดยให้ผู้เรียนเคารพในความคิดเห็นของกันและกัน มองความคิดเห็นในเชิงสร้างสรรค์ รับฟัง และชื่นชมด้วยการปรบมือให้กำลังใจ</p> <p>3. ผู้สอนสรุปความแตกต่างระหว่างบุคคลว่าคนเราอาจจะเหมือนหรือแตกต่างกันได้แต่สิ่งหนึ่งที่ทุกคนมีเหมือนกันนั่นคือ “คุณค่าในตนเอง”</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ปากกาเคมี 2. เชือก 3. กระดาษ A4 4. ดินสอสี

สรุปแนวคิดที่ได้จากกิจกรรม

การสำรวจและสะท้อนความเป็นตัวตนของแต่ละบุคคลออกมานั้นทำให้รู้จักตนเอง และได้รับความคิด ความรู้สึกของบุคคลอื่นมากขึ้น

การประเมินผล

สังเกตจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม ความร่วมมือและการแก้ปัญหา การรักษาระเบียบที่ได้ตกลงกันไว้ การเปลี่ยนแปลงในด้านความคิด ความรู้สึกและพฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงการเห็นคุณค่าในตนเอง ความมีวินัย และความรับผิดชอบของผู้เรียนต่อการทำกิจกรรม

กิจกรรม 9 การตระหนักถึงอาชีพ และสร้างแรงบันดาลใจ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าในตนเอง
2. เพื่อให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญของการเรียน
3. เพื่อให้ผู้เรียนตั้งเป้าหมายและเกิดแรงบันดาลใจในการประกอบอาชีพ
4. เพื่อให้ผู้เรียนมีวินัยและความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น

แนวคิดของการดำเนินกิจกรรม

กิจกรรมการตระหนักถึงอาชีพ และสร้างแรงบันดาลใจของผู้เรียน มุ่งเน้นการเสริมสร้างความภาคภูมิใจในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน โดยการเล่าเรื่องราวชีวิตของผู้ที่ประสบความสำเร็จในอาชีพและการดำเนินชีวิต การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อดีของการเรียนสายอาชีพ อาชีพที่ผู้เรียนอยากเป็น การวิเคราะห์หนทางสู่ความสำเร็จในการประกอบอาชีพ ปัจจัยสำคัญสู่ความสำเร็จ การทำโปสเตอร์วิธีการสู่ความสำเร็จในอาชีพ การชื่นชมในความสำเร็จของกันและกัน การอภิปรายสิ่งที่ได้จากกิจกรรม และการสังเกตพฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงการเห็นคุณค่าในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบของผู้เรียน

ระยะเวลา 90 นาที

วิธีดำเนินกิจกรรม

วิธีดำเนินการ	สื่อการเรียนรู้
<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนเล่าเรื่องราวชีวิตของบุคคลที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ และการดำเนินชีวิตของผู้เรียน “สายอาชีพ” เพื่อเสริมสร้างพลังในการศึกษาเล่าเรียน 2. ผู้สอนให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อดีในการเรียนสายอาชีพ และหนทางสู่ความสำเร็จในการประกอบอาชีพ 3. ผู้สอนถามถึงอาชีพที่ผู้เรียนอยากเป็น และให้วิเคราะห์หนทางสู่ความสำเร็จในอาชีพที่ผู้เรียนเลือกตามใบกิจกรรม 4. ผู้สอนสุ่มถามผู้เรียน 2-3 คน 5. ผู้สอนให้ผู้เรียนแบ่งกลุ่ม ๆ ละ 4-5 คน ร่วมกันอภิปรายถึงปัจจัยสำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในอาชีพ 3 อันดับ 6. สุ่มตัวแทนผู้เรียน 2-3 กลุ่ม นำเสนอ กลุ่มอื่นอภิปรายเพิ่มเติม 7. ผู้สอนและผู้เรียนอภิปรายสรุปปัจจัยสำคัญสู่ความสำเร็จในอาชีพ โดยให้ผู้เรียนเคารพในความคิดเห็นของกันและกัน มองความคิดเห็นในเชิงสร้างสรรค์ รับฟัง และชื่นชมด้วยการปรบมือให้กำลังใจ 8. ผู้สอนให้ผู้เรียนเขียนโปสเตอร์ วิธีการสู่ความสำเร็จในอาชีพติดไว้ที่บอร์ดหลังห้องเรียน และชื่นชมในความสำเร็จในการทำโปสเตอร์ของกันและกัน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. เรื่องเล่าเร้าพลัง “สิทธิชัยกับสายใจ” 2. ใบกิจกรรม “หนทางสู่ความสำเร็จในอาชีพ” 3. โปสเตอร์ “วิธีการสู่ความสำเร็จในอาชีพ”

สรุปแนวคิดที่ได้จากกิจกรรม

การตั้งเป้าหมายด้านอาชีพของตนจะช่วยให้ผู้เรียนมีจุดมุ่งหมายและรู้ว่าตนเองควรปฏิบัติตนด้านการเรียนอย่างไร เพื่อให้ถึงจุดหมายที่วางไว้ได้สำเร็จ การเห็นแบบอย่างและรับรู้หนทางสู่ความสำเร็จของบุคคลที่น่าสนใจจะเป็นพลังกระตุ้นในการสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนได้ทบทวนเป้าหมายชีวิตของตนเอง และตระหนักถึงการประกอบอาชีพที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ ซึ่งล้วนต้องอาศัยความอดทน มุ่งมั่น และความรับผิดชอบต่อสูงในด้านการเรียน

การประเมินผล

สังเกตจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม ความร่วมมือและการแก้ปัญหา การรักษาระเบียบที่ได้ตกลงกันไว้ การเปลี่ยนแปลงในด้านความคิด ความรู้สึกและพฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงการเห็นคุณค่าในตนเอง ความมีวินัย และความรับผิดชอบต่อผู้เรียนต่อการทำกิจกรรม

2.6 แนวคิดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ

2.6.1 ความหมายของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ หรือการจัดการเรียนรู้แบบบรรยาย (จุฑาภรณ์ หวังกุลหล้า, 2557; วัลยา บุญอากาศ, 2556; บุญชม ศรีสะอาด, 2546) ตรงกับภาษาอังกฤษว่า "lecture" (ชาญชัย ยมดิษฐ์, 2548) เป็นวิธีสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด (จุฑาภรณ์ หวังกุลหล้า, 2557; ทิศนา แคมมณี, 2560) ผู้สอนเป็นผู้เตรียมจุดมุ่งหมาย (ไพฑูรย์ สินลาร์ตัน, 2543) เรียบเรียงเนื้อหาสาระ และใช้เทคนิคในการถ่ายทอดเนื้อหาสาระให้มีความน่าสนใจ (บุญชม ศรีสะอาด, 2546) โดยการพูด บอก เล่า หรืออธิบายสิ่งที่ต้องการสอนให้แก่ผู้เรียน (ทิศนา แคมมณี, 2560) และมีการใช้สื่อการสอน (วิริยา วิริยารัมภะ, 2549) ที่มาจากคู่มือ หรือแบบเรียนต่าง ๆ (วัลยา บุญอากาศ, 2556) ผู้เรียนจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนน้อย เพียงแต่ฟัง จดบันทึกหรือซักถามบางครั้ง (ทิศนา แคมมณี, 2560; อาภรณ์ ใจเที่ยง, 2540) ผู้เรียนจะรับหรือจำสิ่งที่สอนและมักจะเป็นการสื่อสารทางเดียวจากครูผู้สอนไปสู่ผู้เรียน (ไพฑูรย์ สินลาร์ตัน, 2543) แล้วประเมินการเรียนรู้ของนักเรียนด้วยวิธีใดวิธีหนึ่ง (ทิศนา แคมมณี, 2560) การสอนแบบบรรยายไม่เหมาะสมกับผู้เรียนวัยเด็กเล็ก เพราะยังไม่มี ความสนใจใด ๆ อย่างถ่องแท้ ประกอบกับสมาธิของเด็กไม่จดจ่อกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งเป็นเวลานาน ๆ จึงเหมาะสำหรับการบรรยายกับวัยรุ่นระดับมัธยมศึกษาขึ้นไป (สุชาวดี เดชทองจันทร์, 2558)

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ เป็นการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบบรรยาย โดยผู้สอนเป็นผู้เตรียมข้อมูลความรู้นำมาถ่ายทอดโดยใช้เทคนิคในการถ่ายทอดเนื้อหาสาระให้ น่าสนใจแก่ผู้เรียนในรูปแบบของการบรรยาย การบอก การใช้สื่อประกอบการจัดการเรียนรู้ มีการอภิปรายซักถาม ช่วยกันสรุปเนื้อหาหรือสิ่งที่ได้จากการเรียน

2.6.2 วัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ

ทิศนา แคมมณี (2560) กล่าวว่าวิธีสอนโดยใช้การบรรยายเป็นวิธีการที่มุ่งช่วยให้ผู้เรียนจำนวนมากได้เรียนรู้เนื้อหาสาระหรือข้อความจำนวนมากพร้อม ๆ กันในเวลาจำกัด

ชาญชัย ยมดิษฐ์ (2548) กล่าวว่าการใช้การบรรยายมักใช้กับการสอนที่ทำความเข้าใจกับคนจำนวนมาก เวลามีน้อย เนื้อหาสาระไม่ซับซ้อน มีเวลาจำกัด ข้อมูลยังไม่เป็นที่สรุป บางครั้งใช้ร่วมกับวิธีการสอนอื่น ๆ เพื่อดึงความสนใจผู้เรียน ต้องการอธิบายเพิ่มเติมหรือสรุปบทเรียนจากสิ่งที่ได้ค้นคว้าหรือปูพื้นฐานความคิดรวบยอด และสาระพื้นฐานก่อนลงมือปฏิบัติกิจกรรมอื่น ๆ

ไพฑูรย์ สินลาร์ตัน (2543) กล่าวว่าจุดมุ่งหมายของการจัดการเรียนเรียนรู้แบบปกติ หรือแบบบรรยาย คือการให้ความรู้ ข้อมูลกับผู้เรียนเป็นหลักสำคัญ ซึ่งจะเป็นประโยชน์และเป็นพื้นฐานให้กับผู้เรียนได้เข้าใจเรื่องอย่างดี รวดเร็ว และเหมาะสมสำหรับการไปศึกษาเพิ่มเติมต่อไป ซึ่งจุดเริ่มต้นของการสอนคือการเตรียมการบรรยาย เพราะเป็นเทคนิคที่ผู้สอนได้ตั้งเอาการแสวงหาความรู้มาไว้ที่ตนเองเป็นส่วนใหญ่ ผู้สอนจึงควรมีการเตรียมการบรรยายอย่างดี สอดคล้องกับ ทิศนา แคมมณี (2560) กล่าวว่า การบรรยายที่ดีต้องอาศัยการเตรียมการที่ดี ผู้สอนจำเป็นต้องศึกษาเนื้อหา สาระที่จะบรรยายให้เข้าใจแจ่มแจ้ง หากมีจุดใดที่ไม่เข้าใจหรือสงสัยควรศึกษาให้กระจ่าง และคัดเลือก เนื้อหาสาระที่จำเป็นหรือมีประโยชน์ต่อผู้เรียน ควรมีการจัดลำดับและเชื่อมโยงเนื้อหาสาระในการ บรรยาย ประกอบการใช้สื่อการสอนและเทคนิคในการนำเสนอให้มีความน่าสนใจ ทำทนายความคิด และเข้าใจได้ง่าย อาจใช้คำถามกระตุ้นหรือเล่าประสบการณ์ที่แปลกใหม่ หรือนำเสนอปัญหาที่ท้าทาย

ความคิด ก่อนการบรรยายผู้สอนควรมีโครงร่างสำหรับการบรรยาย และมีเอกสารประกอบการบรรยาย แจกให้ผู้เรียน

ทศนา แคมมณี (2560) อธิบายว่าเมื่อเริ่มการบรรยาย ผู้สอนควรรักษาความสนใจของผู้เรียน และพยายามรักษาความสนใจให้คงอยู่ตลอดการบรรยายด้วยเทคนิค ดังนี้ (1) ใช้ปัญหาเป็น สิ่งเร้า (2) ใช้การทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเห็นความสามารถของตน ในเรื่องนั้น (3) ใช้สื่อประกอบ (4) ใช้การซักถามประกอบกับการบรรยาย (5) ใช้กิจกรรมประกอบการ บรรยาย (6) ยกตัวอย่างประกอบการอธิบาย (7) ใช้อารมณ์ขัน และ (8) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนถามและ แสดงความคิดเห็น ทั้งนี้ ก่อนจะยุติการบรรยายผู้สอนควรสรุปสาระสำคัญ และควรมีการทดสอบการ เรียนรู้ของผู้เรียนในเรื่องที่บรรยายด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การสุ่มถาม หรือการให้ทำแบบทดสอบ

สรุปได้ว่าวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้แบบปกติหรือการสอนแบบบรรยาย มุ่งให้ ความรู้หรือข้อมูลกับผู้เรียนเป็นหลัก เป็นวิธีการที่ช่วยให้ผู้เรียนจำนวนมากได้เรียนรู้เนื้อหาสาระหรือ ข้อความจำนวนมากพร้อม ๆ กันในเวลาจำกัด เนื้อหาสาระไม่ซับซ้อน และข้อมูลยังไม่เป็นที่สรุป ซึ่ง จะเป็นประโยชน์และเป็นพื้นฐานให้กับผู้เรียนได้เข้าใจเรื่องได้อย่างดี รวดเร็ว และเหมาะสมสำหรับการ ศึกษาเพิ่มเติมของผู้เรียน

2.6.5 ข้อดีของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ

ทศนา แคมมณี (2560) กล่าวถึงข้อดีของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติหรือ แบบบรรยาย คือ (1) เป็นวิธีสอนที่ใช้เวลาน้อย เมื่อเทียบกับวิธีสอนแบบอื่น ๆ (2) เป็นวิธีสอนที่ใช้กับ ผู้เรียนจำนวนมาก (3) เป็นวิธีสอนที่สะดวก ไม่ยุ่งยาก และ (4) เป็นวิธีสอนที่ถ่ายทอดเนื้อหาสาระได้มาก

ชาญชัย ยมดิษฐ์ (2548) กล่าวว่าข้อดีของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติหรือ บรรยาย ได้แก่ ใช้เวลาน้อยกับคนหมู่มาก สะดวก และไม่ยุ่งยากในการถ่ายทอดสาระความรู้ในเนื้อหา สามารถทำได้จำนวนมาก เป็นต้น

ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2543) เสนอข้อดีของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติหรือ แบบบรรยาย คือ (1) ผู้สอนสามารถดำเนินการคนเดียวได้ เพราะทำให้สะดวกคล่องตัว (2) ผู้สอน สามารถคัดเลือกและเสนอสิ่งที่ตนเองเห็นว่าเหมาะสม ซึ่งเหมาะสำหรับผู้สอนที่ถือว่าเป็นผู้รู้ จึงเลือก ให้และเลือกใช้วิชาที่คัดเลือกแล้ว (3) ใช้กับผู้เรียนกลุ่มใหญ่ได้จริงเป็นการประหยัดเวลา และเหมาะ สำหรับการสอนในระดับอุดมศึกษาที่ส่วนใหญ่จะมีผู้เรียนค่อนข้างมาก (4) สามารถให้เนื้อหา กับผู้เรียนได้เต็มที่ ผู้สอนสามารถรวบรวมสาระให้ผู้เรียนได้มากและเต็มที่ และ (5) สะดวกกับผู้เรียน ไม่ ต้องทำงานหนัก ผู้เรียนจะชอบการบรรยายเพราะไม่ต้องทำอะไรมากนักนอกจากนั่งฟัง

สรุปได้ว่าข้อดีของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ คือ (1) ใช้เวลาน้อย เมื่อเทียบกับ วิธีการสอนแบบอื่น ๆ (2) ใช้กับผู้เรียนในชั้นเรียนที่มีจำนวนมาก (3) สามารถถ่ายทอดเนื้อหาสาระ ได้มาก (4) ผู้สอนสามารถดำเนินการคนเดียวได้ ทำให้สะดวก และคล่องตัวสำหรับผู้สอน (5) ผู้สอน สามารถคัดเลือกและเสนอสิ่งที่เห็นว่าเหมาะสม (6) สามารถถ่ายทอดเนื้อหาสาระได้จำนวนมาก และ (7) สะดวกกับผู้เรียนที่ไม่ต้องทำงานหนัก

2.6.4 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ

พระมหาธสงวรรค์ วรสิงค์ (2548) กล่าวถึงขั้นตอนการสอนแบบปกติ ดังนี้ (1) ชี้แนะ เป็นขั้นที่ครูแจ้งเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้โดยใช้คำถามเกี่ยวกับเนื้อหาที่จะสอนและทบทวน ความรู้เดิมของผู้เรียน แล้วบรรยายเชื่อมโยงกับความรู้ใหม่เพื่อนำเข้าสู่บทเรียน (2) ชี้สอน เป็นขั้นที่ครู

อธิบายเนื้อหาโดยใช้อุปกรณ์ประกอบการบรรยาย และหากส่วนใดเป็นข้อปฏิบัติก็ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติตามเนื้อหา และ (3) ขั้นสรุป ประกอบด้วย ครูสรุปเชื่อมโยงเนื้อหาตั้งแต่ต้นจนจบให้ผู้เรียนฟังอีกครั้งพร้อมบันทึกลงในสมุด เปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถาม มอบหมายงานให้ผู้เรียนค้นคว้าเพิ่มเติม และประเมินผลโดยการตรวจสอบคำตอบ คำถาม และทำแบบทดสอบ

กรมวิชาการ (2546) กล่าวถึงวิธีการจัดการเรียนรู้แบบปกติ สามารถแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ (1) ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน เป็นขั้นเตรียมผู้เรียนให้พร้อมที่จะเรียน โดยผู้สอนกระตุ้นให้เกิดความสนใจด้วยกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การทายปัญหา ซักถาม และทบทวนบทเรียนที่ผ่านมา ฯลฯ (2) ขั้นสอน เป็นการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น ผู้สอนเสนอบทเรียนใหม่ด้วยการสนทนาซักถาม แล้วให้ผู้เรียนศึกษาบทเรียนหรือหนังสือเสริมบทเรียน หลังจากนั้นร่วมกันอภิปรายในกลุ่ม ปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่กำหนดในแผนการสอน และ (3) ขั้นสรุปผล เป็นการสรุปเนื้อหาหลักและความคิดรวบยอดของบทเรียนโดยครูเลือกใช้กิจกรรมสรุปในลักษณะต่าง ๆ เช่น ให้ผู้เรียนรายงานผลการทดลองหน้าชั้นเรียน ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันอภิปรายผล การทดลองร่วมกัน การสังเกต และการตอบคำถาม การให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดเป็นการตรวจสอบพฤติกรรมที่กำหนดไว้ในจุดประสงค์ของการเรียนการสอนในแต่ละครั้ง

กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ (2544) กล่าวว่าวิธีการสอนใด ๆ ก็ตามมีขั้นตอนการสอนแยกเป็น 3 ขั้นตอน คือ (1) ระยะเวลาเริ่มต้น โดยผู้สอนมีหน้าที่เตรียมตัวผู้เรียนให้พร้อม จากวิธีการปลุกเร้าความสนใจให้อยากรู้ อยากเห็นด้วยวิธีการต่าง ๆ (2) ระยะเวลาดำเนินการสอนหรือขั้นสอน เป็นระยะสำคัญที่ทำให้ผู้เรียนรู้อะไรใหม่ และมีข้อเสนอแนะที่ผู้สอนจะได้พิจารณาในระยะเวลาสำคัญที่ทำให้ผู้เรียนรู้อะไรใหม่ และมีข้อเสนอแนะที่ผู้สอนจะได้พิจารณาในระยะเวลาดำเนินการสอน และ (3) ระยะเวลาสรุปหรือขั้นสรุปเป็นการสรุปการสอนในแต่ละคาบ โดยทำการสรุปสาระสำคัญให้ผู้เรียน

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติสำหรับการวิจัยนี้ ผู้วิจัยดำเนินการจัดกิจกรรมที่เน้นการบรรยาย ประกอบการใช้คำถามอธิบาย และอภิปรายเนื้อหาสาระหรือสิ่งที่ต้องการสอนให้แก่ผู้เรียน โดยผู้วิจัยประยุกต์ใช้ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ ของ กรมวิชาการ (2546) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ (1) ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน เป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจที่จะเรียนบทเรียน โดยการใช้คำถามหรือสื่อต่าง ๆ (2) ขั้นดำเนินการสอน เป็นการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ อาจมีการอภิปรายเนื้อหาก่อนการทำกิจกรรม และ (3) ขั้นสรุปผล เป็นการสรุปเนื้อหาบทเรียน อาจทำได้โดยการใช้คำถาม การใช้สื่ออภิปรายเพื่อหาข้อสรุปร่วมกัน สำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ นักการศึกษาได้ทำการศึกษาไว้หลากหลาย ได้แก่ การศึกษาของ นิธิดา ทองใส (2553), จุฑาภรณ์ หวังกุลหล้า (2557), กุลฤดี รัศมีสวัสดิ์ (2557) และ มัลลิกา มานันท์ และ สุทธิพร บุญส่ง. (2559, กรกฎาคม-ธันวาคม) เป็นต้น

2.7 ความภาคภูมิใจในตนเอง

2.7.1 ความหมายและความสำคัญของความภาคภูมิใจในตนเอง

ความภาคภูมิใจในตนเองหรือการเห็นคุณค่าในตนเอง หมายถึง ความรู้สึกที่บุคคลประเมินหรือตัดสินว่าตนเองเป็นผู้ที่มีคุณค่า มีความสามารถ (Battle, 2002) โดยมีความเชื่อมั่นในตนเองว่าสามารถคิดและจัดการกับปัญหาที่ท้าทาย (Branden, 2008) และทำงานให้ประสบความสำเร็จ (Devito, 2004) อันแสดงถึงขอบเขตความเชื่อที่บุคคลมีต่อความสามารถ ความสำคัญ ความสำเร็จ และความมีคุณค่าของตนเอง (Coopersmith, 1984) ความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเองเป็นพื้นฐานของสุขภาพจิต

เปรียบได้กับภูมิคุ้มกันของร่างกาย กล่าวคือบุคคลที่มีความเข้มแข็งสามารถแก้ไขปัญหาได้ดี จัดการกับความกังวล และความเครียดที่เกิดขึ้นได้ (อุมาพร ตรีงคสมบัติ, 2543) ความภาคภูมิใจในตนเองเป็นความเชื่อมั่นในสิ่งที่จะต้องที่จะนำไปสู่ความสำเร็จและความสุขในการดำรงชีวิต (Battle, 2002)

กรมสุขภาพจิต (2541) อธิบายว่าความภาคภูมิใจในตนเองของวัยรุ่นสามารถนำไปสู่ความสำเร็จหรือล้มเหลวได้ ความภาคภูมิใจในตนเองของวัยรุ่นมีอิทธิพลต่อแนวความคิด อารมณ์ ความรู้สึก การตัดสินใจ และการแสดงพฤติกรรมในอนาคต แบบทเทิล (Battle, 2002) กล่าวว่าความรู้สึกเห็นค่าในตนเองมีความสัมพันธ์กับพัฒนาการทางสติปัญญา และมีหลากหลายมิติตามธรรมชาติของบุคคล ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ (1) คุณค่าในตนเองโดยทั่วไป (2) คุณค่าในตนเองส่วนบุคคล (3) คุณค่าในตนเองด้านครอบครัว (4) คุณค่าในตนเองด้านสังคม และ (5) คุณค่าในตนเองด้านการศึกษา

ความภาคภูมิใจในตนเองมีความสำคัญต่อการปรับตัวทางอารมณ์ สังคม และการเรียนรู้สำหรับบุคคลเพราะเป็นพื้นฐานของการมองชีวิต เป็นความต้องการพื้นฐานด้านจิตใจ (Coopersmith, 1981) และสามารถบ่งชี้ถึงคุณภาพชีวิตของแต่ละบุคคล (Taft, 1985) เพราะความสามารถทางด้านสังคมและอารมณ์เกิดจากการเห็นคุณค่าในตนเอง บุคคลที่เห็นคุณค่าในตนเองสูงจะสามารถเผชิญกับอุปสรรคที่ผ่านเข้ามาในชีวิตได้ สอดคล้องกับทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ (Maslow, 1970) อธิบายว่าความต้องการการยอมรับนับถือจากผู้อื่นเป็นขั้นสำคัญที่นำไปสู่การพัฒนาในขั้นการเป็นตัวของตัวเองและเข้าใจตนเองอย่างถ่องแท้ อันเป็นความสุขและเป้าหมายของการพัฒนาชีวิตขั้นสูงสุด ปัจจัยสำคัญของความสำเร็จหรือความล้มเหลวของมนุษย์ คือความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเองเพราะความรู้สึก ความคิด และการแสดงพฤติกรรมในชีวิตประจำวันของมนุษย์ขึ้นอยู่กับความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง

คูเปอร์สมิท (Coopersmith, 1981) กล่าวว่าความภาคภูมิใจในตนเองเปรียบเสมือนวัคซีนสังคมที่สามารถรักษาปัญหาสังคมบางอย่างได้โดยเฉพาะในกลุ่มวัยรุ่น หากวัยรุ่นมีความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเองสูงก็จะเข้าใจตนเองตามความเป็นจริง สามารถช่วยเหลือตนเองได้ดีแม้อยู่ในสภาวะคับขันที่จำเป็นต้องเลือกปฏิบัติสิ่งใดสิ่งหนึ่ง และสามารถปฏิเสธคำชักชวนเพื่อไม่นำพาตนเองไปสู่พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม

สรุปได้ว่า ความภาคภูมิใจในตนเองหรือการเห็นคุณค่าในตนเอง เป็นการประเมินตนเองตามทัศนคติที่บุคคลมีต่อตนเองเกี่ยวกับคุณ ค่าความสำคัญ การยอมรับตนเอง การพึ่งตนเอง และความสามารถในการกระทำสิ่งต่าง ๆ ให้ประสบความสำเร็จได้ตามเป้าหมายที่วางไว้ จนเกิดความรู้สึกว่าตนเองมีความสำคัญได้รับการยกย่องและมีคุณค่า บุคคลที่เห็นคุณค่าในตนเองจะมองตนเอง และผู้อื่นในแง่ดี เป็นบุคคลที่มีความสุข ไม่เครียด มีความเชื่อมั่นในตนเอง รู้สึกว่าตนเองมีความสามารถ มีความเข้มแข็ง สามารถแก้ไขปัญหาได้ดี จัดการกับความกังวล และความเครียดที่เกิดขึ้นได้

2.7.2 ระดับและลักษณะพฤติกรรมของบุคคลที่มีความภาคภูมิใจในตนเอง

บริกส์ (Briggs, 1988) แบ่งระดับความภาคภูมิใจในตนเองของบุคคล ออกเป็น 2 ระดับ รายละเอียดดังนี้

2.7.2.1 บุคคลที่มีความภาคภูมิใจในตนเองสูง จะมีความสอดคล้องกลมกลืนในตนเอง มีจิตใจที่เปิดกว้าง มองโลกในแง่ดี มีความคิดสร้างสรรค์ รับรู้คุณค่าของตนเอง และยอมรับสิ่งต่าง ๆ ตามความเป็นจริง ตระหนักถึงศักยภาพ มีความกระตือรือร้น เชื่อมั่นในตนเอง ไม่หวั่นไหวต่อคำวิพากษ์วิจารณ์ มีความสามารถในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า และแสดงพฤติกรรมได้อย่างเหมาะสม เป็นผู้ที่มีความพึงพอใจ เคารพ และประทับใจในตนเอง ตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น ตลอดจนสามารถสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อบุคคลและสิ่งแวดล้อมได้ (Briggs, 1988)

ลินเดนฟิลด์ (Lindenfield, 1995) กล่าวถึงบุคคลที่มีระดับของการเห็นคุณค่าในตนเองสูง ประกอบด้วย (1) รู้สึกสงบและผ่อนคลาย สามารถควบคุมตนเองได้แม้กำลังเผชิญกับความยุ่งยาก ความท้าทาย และความกดดัน (2) ดูแลตนเองได้ดี ไม่ทำลายตนเอง (3) มีพลังและจุดมุ่งหมาย มีชีวิตชีวาทั้งร่างกายและจิตใจ สนุกสนานในการทำหน้าที่ของตน กระตือรือร้น มีแรงจูงใจสูง และมีความคิดสร้างสรรค์ในการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี (4) เปิดเผยและแสดงความรู้สึก สื่อสารอย่างตรงไปตรงมา ทั้งภาษาพูดและท่าทาง (5) คิดและมองโลกในแง่ดี ไม่ค่อยมีความกังวลและความกลัวเมื่อพบความผิดพลาด มองเห็นโอกาสในการแก้ปัญหาและพัฒนาในสิ่งที่สนใจ (6) มีความเชื่อมั่นในตนเอง สามารถกระทำการต่าง ๆ ได้อย่างอิสระและเป็นตัวของตัวเอง (7) มีความสามารถในการเข้าสังคมและร่วมมือกับผู้อื่นได้ เป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่ม และสามารถชื่นชมความสำเร็จของผู้อื่น (8) มีพฤติกรรมกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม สามารถยืนยันความต้องการและสิทธิของตนเอง และ (9) มีการพัฒนาตนเอง มีความสุขกับการได้รับรู้ข้อบกพร่องหรือความผิดพลาดของตนเอง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาพฤติกรรมที่เหมาะสม

มาสโลว์ (Maslow, 1954) กล่าวถึงลักษณะของบุคคลที่มีลักษณะการเห็นคุณค่าในตนเองสูงว่าเป็นผู้ที่มีความมั่นใจในตนเอง ไม่เครียด มีความเปิดเผย มองว่าทุกอย่างสามารถทำได้ กล้าแสดงความคิดที่แตกต่าง โน้มน้าวหรือชักจูงผู้อื่นได้ เป็นตัวของตัวเอง มีความมั่นคงด้านจิตใจ อดทน กล้าหาญ ปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ง่าย สอดคล้องกับ แบรินเดน (Branden, 1983) อธิบายว่าบุคคลที่เห็นคุณค่าในตนเองสูงจะเป็นผู้ที่มียิ้มแย้มแจ่มใส มีชีวิตชีวา สามารถพูดถึงความสำเร็จ และความบกพร่องของตนได้อย่างตรงไปตรงมา มีลักษณะที่เปิดเผย พร้อมที่จะเปิดรับประสบการณ์ใหม่ ๆ ที่เข้ามาในชีวิต และเป็นผู้ที่มีความยืดหยุ่น

นอกจากนี้ คูเปอร์สมิท (Coopersmith, 1967) อธิบายลักษณะพฤติกรรมของบุคคลที่มีความภาคภูมิใจในตนเอง ประกอบด้วย 3 ด้าน (1) ด้านค่านิยมสัมฤทธิ์ผล ได้แก่ การได้รับความสำเร็จ ความสามารถในการเรียน การเป็นนักเรียนที่ดี มีความรับผิดชอบในผลงาน และความพอใจในสภาพความเป็นอยู่ในปัจจุบัน เป็นต้น (2) ด้านการปรับตัวเกี่ยวกับอารมณ์ ได้แก่ มีความวิตกกังวลต่ำ มองโลกในแง่ดี ความเชื่อมั่นในตนเอง มีความมั่นคงทางอารมณ์ และมีความสามารถในการตัดสินใจ เป็นต้น และ (3) ด้านการปรับตัวทางสังคม ได้แก่ มีความยุติธรรม มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การยอมรับจากสังคม การเสียสละเพื่อส่วนรวม และความสามารถทำให้บุคคลอื่นรัก เป็นต้น

แบรินเดน (Branden, 1983) กล่าวว่าบุคคลที่มีความภาคภูมิใจในตนเองจะมีลักษณะดังนี้ (1) มีใบหน้า ท่าทาง วิธีการพูด และการเคลื่อนไหวด้วยความร่าเริง แจ่มใส และมีชีวิตชีวา (2) สามารถพูดถึงความสำเร็จหรือข้อบกพร่องของตนได้อย่างตรงไปตรงมาและมีความจริงใจ (3) สามารถเป็นทั้งผู้ให้และผู้รับคำสรรเสริญ มีการแสดงออกด้วยความรัก และความซาบซึ้ง (4) สามารถเปิดใจยอมรับคำตำหนิ และไม่ทุกข์ร้อนเมื่อมีผู้กล่าวถึงความผิดพลาดของตน (5) คำพูดและการเคลื่อนไหวมีลักษณะเป็นธรรมชาติ ไม่กังวล (6) มีความกลมกลืนกันระหว่างคำพูด การกระทำ การแสดงออก และการเคลื่อนไหว (7) มีเจตคติที่เปิดเผย และอยาก رؤ้อยากเห็นเกี่ยวกับประสบการณ์ใหม่ ๆ (8) มองโลกในแง่ดี เห็นและสนุกสนานกับแง่ตลกของชีวิต (9) มีเจตคติที่ยืดหยุ่นในการตอบสนองต่อสถานการณ์ ไม่เอาจริงเอาจังกับชีวิตมากเกินไป และ (10) มีพฤติกรรมแสดงออกในทางเหมาะสม และเป็นตัวของตัวเองแม้ตกอยู่ภายใต้สถานการณ์ที่มีความเครียด

สรุปได้ว่า บุคคลที่มีความภาคภูมิใจในตนเองสูงจะเป็นผู้ที่มีความสุข ไม่ค่อยเครียด หรือกังวล มีความเชื่อมั่นในตนเอง มองตนเองในด้านดี ยอมรับตนเองและผู้อื่น ปรับตัวได้ดี มีความสามารถ

ในการเผชิญโลกอย่างมั่นใจ มีความพึงพอใจในชีวิตที่เป็นอยู่ กล้าเปิดเผยตนเองให้ผู้อื่นรู้จักโดยไม่ลำบากใจ มีความมั่นคง ไม่รู้สึกกระทบกระเทือนต่อคำวิพากษ์วิจารณ์ของผู้อื่น เป็นผู้ที่มีสุขภาพจิตดีและมีร่างกายที่แข็งแรง มีการสื่อสารที่เหมาะสม มีความกระตือรือร้นในการทำงาน และยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลได้

2.7.2.2 บุคคลที่มีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ จะมีภาวะของความไม่สอดคล้องกลมกลืนในตนเอง มักใช้กลไกป้องกันตนเอง รับรู้ว่าตนเองด้อยค่า ส่งผลให้เกิดความรู้สึกมีปมด้อย เก็บตัว ไม่มีความมั่นใจในตนเอง แสวงหาการยอมรับจากบุคคลอื่น ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของบุคคลอื่น มีความรู้สึกหวาดกลัว วิตกกังวล หวั่นไหวต่อคำวิพากษ์วิจารณ์ กลัวถูกปฏิเสธ มีความยุ่งยากในการแก้ปัญหา และไม่สามารถสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่นเพราะคิดว่าตัวเองเป็นผู้ที่มีข้อบกพร่องหรือไม่ดี ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิต (Briggs, 1988) สอดคล้องกับ ซาเทียร์ (Satir, 1991) กล่าวว่าบุคคลที่เห็นคุณค่าในตนเองต่ำ คือ (1) มีแนวคิดในการดำเนินชีวิตแบบ “ฉันต้องการเป็นที่รัก” (2) ดำรงชีวิตแบบไม่สอดคล้องกลมกลืนกันระหว่างคำพูด ท่าทาง และความรู้สึก เสแสร้งไม่แสดงออกถึงความรู้สึกของตอนที่อยู่ในใจ (3) มีพฤติกรรมคอยเอาใจ ยอมตาม และยอมอยู่ภายใต้อำนาจของบุคคลอื่น ชอบพึ่งพาบุคคลอื่น (4) ไม่มีความยืดหยุ่น และไม่มีอารมณ์ขัน (5) ตำหนิและตัดสินวิพากษ์วิจารณ์บุคคลอื่น (6) ใช้กลไกในการป้องกันตนเอง และเก็บกดอารมณ์ความรู้สึก (7) ดำรงอยู่ในสภาวะแวดล้อมเดิม ๆ ไม่ต้องการการเปลี่ยนแปลง หมกมุ่นอยู่กับเหตุการณ์ในอดีต และไม่ชอบเสี่ยงต่อสถานการณ์ใหม่ ๆ และ (8) ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง และเป็นผู้ที่ไม่มีเหตุผล

มาสโลว์ (Maslow, 1954) อธิบายว่าผู้ที่เห็นคุณค่าในตนเองต่ำจะมีลักษณะซ้ำๆ อึดอัด ลำบากใจ ไม่กล้าเปิดเผยความรู้สึกของตนเอง ไม่กล้าคิด ไม่กล้าแสดงออก ปิดกั้นตนเอง มองตัวเองไร้ค่า ปลีกตัวออกจากสังคม และมีความวิตกกังวลสูง สอดคล้องกับ ดิงมีเยอร์ (Dinkmeyer, 1965) กล่าวว่าบุคคลที่เห็นคุณค่าในตนเองต่ำจะมองว่าตนเองไม่มีความสำคัญ ไม่เป็นที่ชื่นชอบของบุคคลอื่น เป็นคนที่ไม่มีความสามารถ ด้อยกว่าผู้อื่น ไม่กล้าแสดงความคิดเห็นหรือคัดค้านผู้อื่น และไม่ชอบการเปลี่ยนแปลงหรือเปิดใจรับสิ่งใหม่

สรุปได้ว่า ความภาคภูมิใจในตนเองของบุคคล แบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ (1) บุคคลที่มีความภาคภูมิใจในตนเองสูงเป็นผู้ที่มีความสอดคล้องกลมกลืนในตนเอง มีความมั่นใจในตนเอง เปิดเผยมองโลกในแง่ดี มีความคิดสร้างสรรค์ รับรู้คุณค่าของตนเอง และยอมรับสิ่งต่าง ๆ ตามความเป็นจริง และ (2) บุคคลที่มีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองต่ำเป็นผู้ที่มีภาวะของความไม่สอดคล้องกลมกลืนในตนเอง มักใช้กลไกป้องกันตนเอง มีลักษณะซ้ำๆ ไม่กล้าเปิดเผยความรู้สึก และไม่กล้าแสดงออกเพราะมองตัวเองไร้ค่า การเสริมสร้างความภาคภูมิใจในตนเองให้แก่เด็กช่วงวัยรุ่น บุคคลที่ใกล้ชิด เช่น บิดามารดา ครู หรือผู้ที่เกี่ยวข้องจะต้องเข้าใจธรรมชาติและความต้องการของวัยรุ่น ส่งเสริมเด็กพัฒนาความสามารถในการรับผิดชอบงาน และเสริมสร้างการมีวินัยในตนเอง โดยมีแนวทางและวิธีปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมที่เด็กสามารถเข้าใจและปฏิบัติได้ ตลอดจนให้กำลังใจต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการปฏิบัติงาน

2.7.3 ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับความภาคภูมิใจในตนเอง

เพื่อความกระจ่างชัดเกี่ยวกับความภาคภูมิใจในตนเอง ผู้วิจัยจึงได้สรุปแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความภาคภูมิใจในตนเองที่สำคัญ ดังนี้

2.7.3.1 ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ (Maslow)

แนวคิดของมาสโลว์ (Maslow, 1970) จัดอยู่ในกลุ่มมนุษยนิยม มีทัศนคติในการมองมนุษย์ด้านที่ดีงาม เชื่อว่ามนุษย์มีธรรมชาติใฝ่ดี สร้างสรรค์ความดี บรรเทาความเจริญก้าวหน้า รู้จักคุณค่าในตนเอง รู้จักผิดชอบชั่วดี มีความรับผิดชอบในชีวิต ทุกสิ่งเกิดจากการเลือกของตนเอง ที่สำคัญคือมนุษย์มีความปรารถนาจะประจักษ์รู้จักตนเอง และความสามารถเฉพาะของตนเอง เพื่อใช้ความรู้ความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่ หากมนุษย์อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดีก็จะพัฒนาไปสู่ความดีงาม

มาสโลว์ (Maslow, 1970) กล่าวว่ามนุษย์จะมีความต้องการที่เรียงลำดับจากระดับพื้นฐานไปยังระดับสูงสุด ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการอยู่บนพื้นฐานของสมมติฐาน 3 ข้อ คือ (1) มนุษย์มีความต้องการอยู่เสมอและไม่มีที่สิ้นสุด (2) ความต้องการของบุคคลจะถูกเรียงลำดับตามความสำคัญหรือเป็นลำดับขั้นความต้องการพื้นฐาน และ (3) ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้วจะไม่ใช่สิ่งจูงใจของพฤติกรรมนั้น ๆ ต่อไป

แนวคิดที่สำคัญของ มาสโลว์ (Maslow, 1970) นักจิตวิทยาในกลุ่มมนุษยนิยมได้จัดลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์ ออกเป็น 5 ขั้น (Burton, 2012; Cherry, 2014a; McLeod, 2013) ดังนี้

ขั้นที่ 1 ความต้องการทางสรีรวิทยา เป็นความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ ซึ่งมีพลังมากที่สุดเพราะเป็นความต้องการที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เช่น ความต้องการอากาศ อาหาร ยารักษาโรค หากความต้องการขั้นแรกยังไม่ได้รับการตอบสนองก็ยากที่จะพัฒนาสู่ขั้นอื่น ๆ ได้

ขั้นที่ 2 ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย จะเกิดขึ้นเมื่อขั้นแรกได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการในขั้นนี้เป็นความต้องการที่จะรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของตนเอง หากไม่ได้รับการตอบสนองหากไม่ได้รับการตอบสนองจะเกิดความรู้สึกหวาดกลัว ผวา และรู้สึกไม่มั่นคง

ขั้นที่ 3 ความต้องการความรัก และความเป็นเจ้าของ เมื่อ 2 ขั้นแรกได้รับการสนองความต้องการแล้วมนุษย์จะสร้างความรักและความผูกพันกับผู้อื่น เช่น การมีสัมพันธไมตรี การได้รับการยอมรับ และความอาทร

ขั้นที่ 4 ความต้องการการได้รับการยกย่องนับถือ แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ (1) ความต้องการนับถือตนเอง คือ ความต้องการมีอำนาจ มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความสามารถและความสำเร็จ และมีความเคารพนับถือตนเอง และ (2) ความต้องการได้รับการยกย่องนับถือจากผู้อื่น เช่น การได้รับชื่อเสียงเกียรติยศ การได้รับตำแหน่ง และการมีศักดิ์ศรีหรือเป็นที่ยกย่องชมเชย ฯลฯ

ขั้นที่ 5 ความต้องการที่จะเข้าใจตนเองอย่างแท้จริง เป็นความต้องการเพื่อตระหนักรู้ความสามารถของตนกับประพฤติกฎปฏิบัติตนตามความสามารถ และสุดความสามารถ โดยเพ่งเล็งประโยชน์ของคนอื่นและของสังคมส่วนรวมเป็นสำคัญ

มาสโลว์ (Maslow, 1970) กล่าวว่าความต้องการการยอมรับนับถือจากผู้อื่นเป็นขั้นสำคัญที่นำไปสู่การพัฒนาสู่ขั้นการเป็นตัวของตัวเอง และเข้าใจตนเองอย่างถ่องแท้ อันเป็นความสุข และเป็นเป้าหมายของการพัฒนาการของชีวิตขั้นสูงสุด

2.7.3.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับตัวตน (self theory)

โรเจอร์ (Rogers, 1902-1987) เป็นนักจิตวิทยาในกลุ่มมนุษยนิยม (McLeod, 2014) อธิบายทฤษฎีเกี่ยวกับตัวตนว่าเป็นตัวกำหนดแนวทางการแสดงออก เชื่อว่ามนุษย์แต่ละคนมีเป้าหมายใน

การพัฒนาตนเองอย่างมีจุดหมายทำให้มนุษย์รู้จักตนเองมากขึ้น ทั้งนี้ คุณสมบัติที่เกี่ยวกับตัวตนซึ่งสัมพันธ์กับความภาคภูมิใจในตนเองได้ถูกพัฒนามาจากการปฏิสัมพันธ์กับพ่อแม่และบุคคลรอบข้าง หากบุคคลเหล่านั้นให้การยอมรับหรือมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อเด็กอย่างไรเด็กก็จะพัฒนาปฏิสัมพันธ์ในทิศทางที่ผู้ใหญ่ปฏิบัติต่อเขาเช่นกัน ซึ่งตัวตนของบุคคลอาจเปลี่ยนแปลงตามวุฒิภาวะและการเรียนรู้

โรเจอร์ (Rogers, 1959) แบ่งองค์ประกอบของตัวตนออกเป็น 3 ส่วน (McLeod, 2014; Ragnvald, 2003; Thorne & Sanders, 2013) คือ (1) ตัวตนตามการรับรู้ของตนเอง คือตัวตนที่เป็นไปตามค่านิยม ความเชื่อ และข้อกำหนดของสังคมหรือเป็นตัวตนที่คนอื่นต้องการให้เป็นตามความต้องการของสังคม เป็นส่วนของบุคลิกภาพที่สำคัญต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน (2) ตัวตนตามความเป็นจริง คือตัวตนของบุคคลในสภาพที่ตรงกับความเป็นจริงที่มีความเข้าใจ และรู้จักตนเองอย่างถูกต้องหรือเป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวตนที่แท้จริงว่าเป็นบุคคลแบบใด มีความคิดในการดำรงชีวิต และมีความสัมพันธ์กับผู้อื่นอย่างไรหรืออาจเป็นการประเมินตนเองว่าเป็นคนเก่ง ฉลาด และซื่อสัตย์ และ (3) ตัวตนตามอุดมคติ คือตัวตนที่ปรารถนาจะเป็นหรือที่คาดหวัง ซึ่งเป็นตัวตนที่ยึดมั่นในคุณงามความดี มีคุณธรรมจริยธรรม ตัวตนในลักษณะนี้จะเกิดจากการอบรมสั่งสอนให้รู้จักผิดชอบชั่วดี ถ้าบุคคลใดปฏิบัติได้ก็จะเกิดความรู้สึกภูมิใจและชื่นชมตนเอง

การประเมินความภาคภูมิใจในตนเองทำได้หลายวิธีแต่ที่นิยมมี 2 วิธี คือ (1) การประเมินความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองโดยใช้วิธีรายงานตนเอง เป็นวิธีที่สามารถให้ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วนมากกว่าวิธีอื่น ๆ เพราะตนเองย่อมรู้จักตนเองมากกว่าผู้อื่น เช่น แบบสำรวจ Rosenberg Self Esteem Scale (University of Maryland, 2014) แบบสำรวจ Coopersmith Self-Esteem Inventory (McGraw-Hill, 2006) และแบบทดสอบ Rubin's Self-Esteem Scale (กรมสุขภาพจิต, 2550) และ (2) การประเมินพฤติกรรมของผู้ถูกวัดโดยบุคคลอื่นนอกจากตนเอง เช่น บิดา มารดา ครู และเพื่อน รวมทั้งการประเมินของนักจิตวิทยาเพื่อดูความสอดคล้องระหว่างการประเมินจากการรายงานตนเองกับการประเมินโดยบุคคลอื่นโดยใช้แบบสำรวจ Coopersmith Self-Esteem Inventory (McGraw-Hill, 2006)

จากที่กล่าวไว้ในข้างต้น สรุปได้ว่าบุคคลที่มีความภาคภูมิใจในตนเองสูงมักจะมีการประเมินตนเองในด้านดีทำให้สามารถเผชิญกับอุปสรรคที่ผ่านเข้ามาในชีวิตได้ ขณะเดียวกันบุคคลที่มีความภาคภูมิใจในตนเองต่ำจะมีความรู้สึกท้อแท้ไม่มีความสุข ไม่ได้รับการยอมรับหรือไม่ประสบความสำเร็จทำให้รู้สึกท้อแท้ไร้คุณค่า ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง และไม่พึงพอใจตนเอง บุคคลเช่นนี้จะเกิดปัญหาสุขภาพจิต เกิดความล้มเหลวด้านการศึกษาและสังคม จึงควรได้รับการเสริมสร้างความภาคภูมิใจในตนเองเพื่อจะได้ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างมีความสุข

2.7.4 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง

ความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเองเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นภายในจิตใจที่ละเอียดที่ละน้อยอย่างต่อเนื่อง เริ่มตั้งแต่วัยทารกและดำเนินต่อไปเรื่อย ๆ จนเติบโตเป็นผู้ใหญ่และมีการเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา จากการศึกษาของ คูเปอร์สมิท (Coopersmith, 1984) พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง ประกอบด้วย 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยภายใน และปัจจัยภายนอก รายละเอียดดังนี้

2.7.4.1 ปัจจัยภายใน เป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคลที่ส่งผลให้เกิดความภาคภูมิใจในตนเองแตกต่างกัน ได้แก่ (1) ลักษณะทางกายภาพ บุคคลที่มีรูปร่างหน้าตาดี ร่างกายแข็งแรง จะเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง แต่จะมากขึ้นน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับค่านิยมส่วนตัวของแต่ละบุคคลด้วย (2) ค่านิยมส่วนบุคคล เป็นการประเมินคุณค่าของตนเองโดยเทียบเคียงกับสิ่งที่ตนให้คุณค่าหรืออุดมคติ

ที่ตนเองให้ความสำคัญ (3) ความสามารถทั่วไป สมรรถภาพ และผลงาน มีความสัมพันธ์ระหว่างกันในการช่วยส่งเสริมให้บุคคลเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง เป็นตัวบ่งชี้ความถี่ของความสำเร็จหรือความล้มเหลวของบุคคล ซึ่งการประสบความสำเร็จจะเป็นการเสริมแรงแก่ตนเอง (Bandura, 1977) และทำให้เกิดความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง บุคคลที่ประสบความสำเร็จย่อมมีความภาคภูมิใจในตนเองสูงกว่าบุคคลที่พบเจอแต่ความล้มเหลว (4) ภาวะทางอารมณ์ เป็นสิ่งสะท้อนถึงความพึงพอใจ ความสุข หรือความวิตกกังวล เกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นและส่งผลต่อการประเมินตนเอง (5) ความทะเยอทะยานหรือระดับความคาดหวัง เป็นความปรารถนาที่เป็นหรือจะทำการต่าง ๆ ประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จจะนำไปสู่ความคาดหวังในการทำการต่าง ๆ ให้ประสบความสำเร็จ และ (6) เพศ: เพศชายมักมีความภาคภูมิใจในตนเองสูงกว่าเพศหญิง เพราะสังคมและวัฒนธรรมส่วนใหญ่จะยกย่องและให้คุณค่าแก่เพศชายมากกว่าเพศหญิง

2.7.4.2 ปัจจัยภายนอก เป็นสภาพแวดล้อมภายนอกที่บุคคลมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน ส่งผลต่อความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองที่แตกต่างกัน ได้แก่ (1) ความสัมพันธ์ในครอบครัว เป็นประสบการณ์ในครอบครัวที่ส่งผลต่อความภาคภูมิใจในตนเองของเด็ก คูเปอร์สมิท (Coopersmith, 1967) กล่าวว่าเด็กที่มาจากครอบครัวที่มีการอบรมเลี้ยงดูต่างกันจะมีความภาคภูมิใจในตนเองแตกต่างกัน (2) โรงเรียนและการศึกษา ประสบการณ์ที่เด็กได้รับที่โรงเรียนทั้งความสำเร็จและความล้มเหลวด้านการเรียนส่งผลต่อความภาคภูมิใจในตนเอง เด็กที่มาจากโรงเรียนที่มีชื่อเสียงจะมีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองมากกว่าเด็กที่มาจากโรงเรียนที่ไม่มีชื่อเสียง และขาดความพร้อมทางการศึกษา (3) สถานภาพทางสังคม บุคคลที่มีสถานภาพทางสังคมอยู่ในระดับสูงจะได้รับการปฏิบัติที่ทำให้เกิดความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่าบุคคลที่มาจากสถานภาพทางสังคมในระดับปานกลางและระดับต่ำ และ (4) กลุ่มเพื่อน บุคคลจะเรียนรู้และให้คุณค่าตนเองจากการประเมิน และเปรียบเทียบกับเพื่อนในด้านทักษะ ความสามารถ และความถนัด หากเด็กได้รับการยอมรับยกย่องจากกลุ่มเพื่อนก็จะมองตนเองมีคุณค่า มีความหมาย และจะประเมินคุณค่าในตนเองสูงขึ้น

สรุปได้ว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความภาคภูมิใจในตนเอง ประกอบด้วย 2 ปัจจัย คือ (1) ปัจจัยภายใน ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพ ค่านิยมส่วนบุคคล ความสามารถทั่วไป สมรรถภาพ และผลงาน ภาวะทางอารมณ์ ความทะเยอทะยานหรือระดับความคาดหวัง และเพศ และ (2) ปัจจัยภายนอก ได้แก่ ความสัมพันธ์ในครอบครัว โรงเรียนและการศึกษา สถานภาพทางสังคม และกลุ่มเพื่อน การพัฒนาบุคคลให้เกิดความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองในทางที่เหมาะสมจะช่วยให้บุคคลมีความมั่นใจในตนเอง มีความคิดสร้างสรรค์ รู้จักแก้ปัญหา และตัดสินใจทำการต่าง ๆ ในชีวิตได้อย่างเหมาะสม ส่งผลให้การดำเนินชีวิตมีความสุข

2.7.5 การเสริมสร้างความภาคภูมิใจในตนเอง

นักการศึกษาได้เสนอวิธีการเสริมสร้างความภาคภูมิใจไว้อย่างหลากหลาย ผู้วิจัยขอสรุปรายละเอียดพอสังเขปดังนี้

แซสซี (Sasse, 1978) เสนอวิธีการเสริมสร้างความภาคภูมิใจในตนเอง ดังนี้ (1) สร้างความเชื่อมั่นในตนเองโดยคำนึงถึงความสำเร็จข้างหน้าของชีวิต (2) ระลึกถึงตนเองเมื่อสามารถทำงานลุล่วงไปด้วยดี ให้รางวัลตนเอง เช่น ชมเชยตนเองหรือให้สิ่งที่มีความหมายจะช่วยให้เกิดความรู้สึกที่ดีต่องาน และ (3) สะสมบันทึกความสำเร็จ หาสมุดบันทึกเพื่อเขียนบันทึกความสำเร็จที่ตนได้รับสิ่งที่ทำ

ได้ดีเป็นเวลาติดต่อกันหลายสัปดาห์หรือหลายเดือน โดยอาจจะเป็นความสำเร็จในโครงการต่าง ๆ การช่วยเหลือให้บุคคลอื่นมีความสุข

บรูโน (Bruno, 1983) กล่าวถึงการสร้างเสริมความภาคภูมิใจในตนเอง มี 4 ประการ คือ (1) ใช้การเสนอแนะหรือให้ข้อคิดโดยตรงอาจจะเป็นการได้รับข้อเสนอแนะโดยบุคคลอื่นหรือตนเอง วิธีการนี้เป็นการให้ข้อมูลที่ทำให้เกิดกำลังใจ และสร้างความภาคภูมิใจในตน แต่ต้องได้รับการเสริมแรงที่เป็นเหตุการณ์ทางบวกที่ต่อเนื่อง คือจะต้องดำเนินการในข้อต่อไปด้วย (2) สร้างผลสำเร็จให้กับตนเองมากขึ้น เป็นการพยายามที่จะเพิ่มความสำเร็จให้แก่ตนเอง โดยด้วยการไปให้ถึงวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ (3) การลดความคาดหวังลง เป็นการลดความอยากได้หรือความคาดหวังต่าง ๆ ลง คือการตั้งระดับความคาดหวังให้เหมาะสมกับความสามารถที่แท้จริงของตนเอง และ (4) การหยุดประมาณค่าตนเอง ทฤษฎีเหตุผลและอารมณ์ (rational-emotion theory) เชื่อว่าการที่มนุษย์สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้นับว่ามีคุณค่าแล้วไม่จำเป็นต้องประมาณคุณค่าตนเองอีก ความภาคภูมิใจในตนเองจะเพิ่มขึ้นหากบุคคลเลิกพิจารณาตัดสินคุณค่าของตนเอง

เบรดชอร์ (Bradshaw, 1981) และ คูเปอร์สมิท (Coopersmith, 1984) เสนอแนวคิดในการเสริมสร้างความภาคภูมิใจในตนเอง ดังนี้ (1) การได้รับผลสำเร็จด้านวิชาการและประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่คาดหวัง (2) การได้รับการยอมรับ ได้รับการเห็นคุณค่า และความเอาใจใส่จากบุคคลที่มีความสำคัญและมีความหมายต่อตนเอง (3) การได้แสดงพฤติกรรมที่สอดคล้องกับค่านิยมส่วนตัวที่มีความสำคัญต่อตนเอง และ (4) การได้รับประสบการณ์ที่เพิ่มอำนาจส่วนบุคคลหรือการมีอิทธิพลเหนือเหตุการณ์และบุคคลที่มีความสำคัญต่อตนเอง นอกจากนี้ คูเปอร์สมิท (Coopersmith, 1984) ได้เพิ่มเติมวิธีการเสริมสร้างความภาคภูมิใจในตนเองที่แตกต่าง คือการมีลักษณะในการตอบสนองต่อการลดคุณค่า โดยการปฏิเสธและไม่ใส่ใจกับการตัดสินใจของผู้อื่น สามารถปกป้องคุณค่าของตนเองไม่ให้เกิดไปสู่ความวิตกกังวล

บลูค (Brook, 1992) กล่าวถึงการเสริมสร้างความภาคภูมิใจในตนเอง ดังนี้ (1) ส่งเสริมให้เด็กมีการพัฒนาความสามารถในการรับผิดชอบงาน และมีส่วนร่วมในงานของโรงเรียน (2) จัดสถานการณ์ให้เด็กได้ฝึกการตัดสินใจ การเลือกวิธีการแก้ไขปัญหาให้สอดคล้องกับความสามารถตามระดับพัฒนาการและความสนใจของเด็ก (3) ให้ความสำคัญต่อการให้กำลังใจ และชี้ข้อดีในกิจกรรมที่ทำ (4) เสริมสร้างการมีวินัยในตนเอง โดยมีแนวทางและวิธีปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมที่เด็กสามารถเข้าใจและปฏิบัติได้ และ (5) ช่วยเหลือเด็กโดยเฉพาะในเรื่องความรู้สึก เมื่อเด็กทำงานไม่เสร็จ ล้มเหลว หรือผิดพลาด

พรทิพย์ วชิรดิถ (2556) เสนอวิธีพัฒนาตนเองของวัยรุ่นให้เกิดความภูมิใจในตนเอง ดังนี้ (1) สร้างความตระหนักในตนเอง รู้ทันความคิดที่ทำให้เกิดความรู้สึกที่ดีหรือทำให้เกิดความรู้สึกแย่ง เลือกรับคำพูดบอกตัวเองในการสร้างพลังเสมอ (2) ค้นหาความสนใจ ความถนัด จุดมุ่งหมาย จุดเด่นของตนเอง และตั้งจุดมุ่งหมายในชีวิต จากนั้นก็เริ่มลงมือพัฒนาสิ่งดีที่ค้นพบด้วยการหมั่นฝึกฝน (3) ฝึกมองโลก มองตนเอง และคนอื่นในแง่ดี (4) ยอมรับข้อดีข้อเสียของตนเอง ไม่คิดเปรียบเทียบกับคนอื่นที่ทำให้ตนเองรู้สึกด้อยกว่า (5) หมั่นดูแลร่างกายและจิตใจให้สดชื่น (6) ฝึกเลือกรับสื่อที่ดี ควรระวังไม่ให้สื่อมีอิทธิพลทางลบกับตัวเรา (7) การทำงานชิ้นใดที่รู้สึกว่าเป็นเรื่องยากให้ค่อย ๆ ลงมือทำและให้นึกถึงความสำเร็จไปที่ละขั้นตอนมากกว่ากังวลแต่ผลลัพธ์ที่ต้องสำเร็จปลายทาง (8) ให้เวลาและโอกาสกับตนเองในการเริ่มต้นใหม่ (9) มองด้านดีของตนเอง และใช้คำพูดที่ดี ๆ กับตนเองอย่างสม่ำเสมอทุกวัน และ (10) พยายามเรียนรู้แบบอย่างความคิดดี ๆ จากบุคคลหรือสิ่งรอบข้าง

ความภาคภูมิใจในตนเอง เป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ในทุกช่วงวัย ซึ่งมีพัฒนาการของความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเองต่างกัน หากบุคคลได้รับการส่งเสริมให้ได้รับประสบการณ์ที่ดีก็สามารถเสริมสร้างความภาคภูมิใจในตนเองให้เกิดขึ้นได้ ปิยาภรณ์ กันเกตุ (2554) ทำการศึกษาระดับการมองเห็นคุณค่าในตนเองของเยาวชนในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่าเยาวชนมีการเห็นคุณค่าในตนเองระดับต่ำ และได้เสนอแนะให้มีการจัดโครงการฝึกอบรมหรือพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเอง เช่น การใช้โปรแกรมการศึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มเพื่อเพิ่มระดับการเห็นคุณค่าในตนเอง สอดคล้องกับผลการศึกษาของ จุฑารัตน์ เปลวทอง (2551) พบว่าเด็กด้อยโอกาสที่เข้าร่วมโปรแกรมการฝึกตามแนวคิดของแอดเลอร์ (Adler) มีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองหลังทดลองสูงกว่าก่อนทดลองและสูงกว่ากลุ่มควบคุม และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ นิตารัตน์ ชูวิเชียร (2550) พบว่าเด็กวัยรุ่นที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศหลังได้รับศิลปบำบัดมีความภาคภูมิใจในตนเองสูงกว่าก่อนทดลองและสูงกว่ากลุ่มควบคุม

จากผลการศึกษาดังกล่าว ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ทองเหรียญ อินตะพิงค์ (2552) พบว่ากิจกรรมกลุ่มสามารถทำให้ครอบครัวที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์มองเห็นคุณค่าในตนเองสูงขึ้น และมองเห็นศักยภาพในการพึ่งตนเองสูงหรือมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เช่นเดียวกับผลการศึกษาของ ศักรินทร์ เมืองมูล (2552) พบว่าก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม การเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนมีความแตกต่างกัน

สรุปได้ว่าความภาคภูมิใจในตนเองเป็นคุณลักษณะที่ไม่หยุดนิ่งสามารถเสริมสร้างและพัฒนาได้จากประสบการณ์เชิงบวกและเชิงลบที่ได้รับในอดีตและปัจจุบัน หากบุคคลได้รับการเสริมสร้างความภาคภูมิใจในตนเองตามแนวทางที่ถูกต้องเหมาะสมก็จะสามารถพัฒนาคุณลักษณะของตนเองให้เป็นไปในทางที่ดี ส่งผลให้บุคคลมีความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเองสูงขึ้นได้

2.8 ความมีวินัยในตนเอง

2.8.1 ความหมายและความสำคัญของวินัย

วินัย (discipline) เป็นระเบียบแบบแผน ข้อบังคับ และข้อปฏิบัติ (พจนานุกรมเล็กชิตรอน, 2555ก) สำหรับควบคุมพฤติกรรมในสถานการณ์ต่าง ๆ (Walker, Shea & Bauer, 2004) ให้เป็นแบบแผนอันหนึ่งอันเดียวกัน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2555ก)

ความมีวินัย เป็นคุณลักษณะทางจิตใจและพฤติกรรมที่ช่วยให้บุคคลสามารถควบคุมตนเอง (ปรีชา ธรรมมา, 2546; สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2546) ให้มีพฤติกรรมที่เหมาะสม (Charles, 2002) ตามระเบียบและกฎเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2555ก) โดยไม่ต้องคำนึงถึงสภาวะทางอารมณ์ (Pavlina, 2014) และไม่ต้องมีผู้อื่นคอยควบคุม (Canfield & Hanson, 2014; บุญชม ศรีสะอาด, 2555) เพื่อใช้เป็นแนวทางให้บุคคลประพฤติปฏิบัติในการดำรงชีวิตร่วมกัน (กรมวิชาการ, 2542) เช่น การที่นักเรียนกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้สำเร็จและสะอาดเรียบร้อยทันเวลา ด้วยความตั้งใจและมีวินัยในตนเองถูกต้องตามกฎหมายหรือระเบียบที่วางไว้ และแสดงตนว่าเป็นผู้อยู่ในระเบียบและวัฒนธรรมอันดีงามของห้องเรียนและสังคม

วินัยในตนเองเกิดจากการเห็นคุณค่าในสิ่งที่ทำ ผลที่เกิดจากการกระทำของการมีวินัยในตนเองจึงมีประโยชน์ต่อตนเองและสังคม สุชา จันทน์เอม และสุรางค์ จันทน์เอม (2521) กล่าวว่าคุณค่าของการมีวินัยเพื่อมนุษยธรรมทำให้เกิดการยอมรับนับถือในศักดิ์และสิทธิส่วนบุคคล ส่งผลให้บุคคลทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมความเป็นผู้นำ และการยอมรับความสามารถของบุคคล การมีวินัยจะก่อให้เกิดประโยชน์ดังนี้ (1) ช่วยให้มีพฤติกรรมที่เป็นระเบียบเรียบร้อย (2) ช่วยให้มีคามรับผิดชอบ

ในหน้าที่ของตนเอง (3) ช่วยสร้างความสามัคคีปรองดองให้เกิดขึ้นในหมู่คณะ (4) ช่วยส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าของตนเอง (5) ช่วยให้ครูและเด็กอยู่รวมกันอย่างมีความสุข และประสบผลสำเร็จในการเรียนการสอน และ (6) ช่วยส่งเสริมหลักการปกครองตามระบบประชาธิปไตย

กุลชา ศิริเฉลิมพงศ์ (2544) กล่าวว่าความมีวินัยในตนเองช่วยให้กลุ่มคนหรือสังคมสามารถดำเนินอยู่รวมกันได้อย่างมีความสุข ไม่เบียดเบียนกัน และเจริญก้าวหน้าไปด้วยดีเนื่องจากทุกคนกระทำในสิ่งที่สังคมยอมรับ เข้าใจผู้อื่น มีความสำนึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคม จึงต้องมีความรับผิดชอบ เสียสละ ซึ่งช่วยในการพัฒนาประเทศให้เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ สอดคล้องกับ สินีนาฏ สุทธิจินดา (2543) กล่าวว่าวินัยจะช่วยกำหนดทิศทางให้สมาชิกในสังคมประพฤติปฏิบัติในแนวทางเดียวกันเพื่อความสงบสุขเรียบร้อยของสังคม หากปราศจากวินัยการอยู่รวมกันในสังคมก็จะเกิดความวุ่นวาย สับสนเพราะแต่ละคนมีความแตกต่างกัน ขณะเดียวกันหากคนในสังคมมีวินัยในตนเองก็จะทำให้คนในสังคมมีเหตุผล มีความอดทน มั่นคงทางอารมณ์ และเป็นผู้มีจริยธรรม สิ่งเหล่านี้ถือเป็นตัวบ่งชี้พฤติกรรมและลักษณะของผู้ที่มีวินัยในตนเอง

2.8.2 ประเภทและลักษณะพฤติกรรมของผู้ที่มีวินัย

สุชา จันทน์เอม และสุรางค์ จันทน์เอม (2521) แบ่งวินัยออกเป็น 2 ประเภท คือ (1) วินัยในตนเอง เป็นกระบวนการหรือวิธีการควบคุมตนเอง โดยตนเองเป็นผู้แนะนำตนเองให้ประพฤติไปตามแนวทางที่เลือกไว้ และ (2) วินัยทางสังคมหรือวินัยในหมู่คณะ เป็นการให้ระเบียบข้อบังคับ กฎหมาย หรือกฎเกณฑ์เพื่อเป็นเครื่องรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อยและความสงบสุขในสังคมวินัยทั้ง 2 ประเภทจะต้องเกื้อหนุนกันในการทำสิ่งที่ถูกต้อง ซึ่งต้องได้รับการอบรมสั่งสอนและเรียนรู้จากสภาพแวดล้อมในสังคมตั้งแต่เยาว์วัย และมีพัฒนาการจนกลายเป็นจิตสำนึกทางจริยธรรมหรือความมีวินัยในตนเอง

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2548) แบ่งความมีวินัยออกเป็น 2 ประเภท คือ (1) วินัยภายนอก ผู้ที่มีวินัยภายนอกจะแสดงออกโดยมองจากภายนอกกว่าเป็นการกระทำที่เกิดผลดีต่อตนเอง และสังคม เช่น ความเป็นระเบียบเรียบร้อย เชื้อพียง และปฏิบัติตามกฎระเบียบ คำสั่งหรือข้อตกลง ซึ่งเกิดจากการอบรมสั่งสอน บังคับหรือเสริมแรง แต่ผู้ที่มีวินัยภายนอกยังต้องได้รับการดูแลควบคุมอยู่เสมอ มิฉะนั้นอาจไม่ปฏิบัติตามวินัยที่กำหนดไว้ และ (2) วินัยภายในหรือวินัยในตนเอง ผู้ที่มีวินัยในตนเองจะแสดงออกคล้ายกับผู้ที่มีวินัยภายนอกแต่ไม่ต้องถูกควบคุมจากภายนอก เพราะได้รับการแนะนำหรืออบรมสั่งสอนด้วยหลักเหตุผล ภายใต้บรรยากาศของความรักและความหวังดี ทำให้มีความสามารถในการควบคุมตนเองทั้งด้านอารมณ์และพฤติกรรมของตนให้เป็นไปตามที่มุ่งหวังและไม่ขัดต่อระเบียบกฎเกณฑ์ของสังคม

นักการศึกษาหลายท่านได้สรุปลักษณะพฤติกรรมของผู้ที่มีวินัยในตนเอง เช่น วิภาห์วัน มูลสถาน (2523) อธิบายถึงลักษณะพฤติกรรมของผู้ที่มีวินัยในตนเองว่าต้องเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบ เชื่อมั่นในตนเอง มีความรู้สึกผิดชอบ ไม่กังวโลใจ มีความตั้งใจจริง มีลักษณะความเป็นผู้นำ มีความซื่อสัตย์ จริงใจ มีเหตุผล กล้าคิด กล้าพูด กล้าทำ เคารพสิทธิของผู้อื่น ทำตามกฎเกณฑ์ของสังคม มีความอดทน มีความเชื่ออำนาจในตนเอง มีลักษณะมุ่งอนาคต รู้จักเสียสละ และมีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ส่วน อีราพร กุลนานันท์ (2544) กล่าวว่าผู้มีระเบียบวินัย เป็นผู้ที่ตรงต่อเวลา รู้จักเข้าแถวและเดินแถวให้เป็นระเบียบ เข้าแถวรอลำดับ แต่งกายสะอาดเรียบร้อย เก็บของเข้าที่และจัดให้เป็นระเบียบ ทั้งขณะให้ถูกที่ มีมารยาทในการพูด และฟัง มีมารยาทในการรับประทานอาหาร และรักษากฎระเบียบ กติกาของห้องเรียน และโรงเรียน

ดวงเดือน พันธุนาวิน (2526) กล่าวถึงลักษณะของผู้ที่มีวินัยในตนเองว่ามีลักษณะ ดังนี้ (1) มีความสามารถในการควบคุมอารมณ์ (2) มีความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมให้เป็นไปตามกฎเกณฑ์ของสังคม (3) มีความเชื่อมั่นในตนเอง (4) มีความรับผิดชอบสูง (5) มีความสามารถในการชะลอความต้องการ (6) สามารถคาดหวังผลกรรมที่จะเกิดขึ้นภายหลัง และ (7) มีการตั้งเป้าหมายเพื่ออนาคต

กรมวิชาการ (2541) กำหนดคุณลักษณะของผู้ที่มีวินัยไว้ดังนี้ (1) รู้จักวินัยของตนเองเป็นอย่างดี เมื่อบุคคลสังกัดอยู่ในสังคมใดจะต้องมีความรู้เรื่องวินัย ระเบียบแบบแผนของสังคมนั้นเป็นอย่างดี เพื่อจะได้ปฏิบัติไม่ผิด เช่น นักเรียนต้องรู้ระเบียบวินัยของโรงเรียน และประชาชนต้องรู้กฎหมาย และ (2) เครื่องคิดในวินัยเป็นอย่างดี คือเป็นผู้ที่พยายามประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบวินัย และไม่ละเมิดทั้งต่อหน้าและลับหลัง

จำเนียร ศิลปะวานิช (2538) กล่าวถึงลักษณะของผู้มีวินัยที่ดีในชั้นเรียน ดังนี้ (1) นั่งกับที่อย่างธรรมดาไม่เดินไปเดินมา (2) ไม่หันหน้าหันหลังคุยกัน (3) ตั้งใจเรียน และตั้งใจฟังครู (4) ทำงานร่วมกับผู้อื่นโดยมีการปรึกษากันอย่างสงบ มีความเกรงใจ และเห็นอกเห็นใจผู้อื่น (5) รู้จักรับผิดชอบหน้าที่ของตนเองเป็นอย่างดี (6) ทำงานอย่างมีระเบียบ (7) เข้าใจสิทธิและหน้าที่ของตนเอง (8) รู้จักช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และ (9) เคารพและนับถือความคิดของผู้อื่น

บุญชม ศรีสะอาด (2555) ได้ทำการวิเคราะห์องค์ประกอบของบุคคลที่มีพฤติกรรมและลักษณะอันบ่งชี้ถึงความมีวินัยในตนเอง ตามที่นักวิชาการได้กล่าวไว้ (Ausubel, 1972; Baruch, 1949; Wiggins, Renner, Clore, & Rose, (1971); กัลยา สุวรรณรอด, 2537; กุลยา ต้นดิผลาชีวะ, 2542; ฉันทนา ภาคบงกช และคณะ, 2539; ญ์ญ์พร สตาภรณ์, 2540; ดวงเดือน พันธุนาวิน, 2538; สุพงษ์ ชูเดช, 2542) พบว่าองค์ประกอบของวินัยในตนเองที่สำคัญมี 6 องค์ประกอบ คือ (1) ความมุ่งมั่น (2) ความอดทน (3) ความพากเพียรไม่ย่อท้อ (4) ความรับผิดชอบ (5) การปฏิบัติตามตามระเบียบกฎเกณฑ์ทางสังคม และ (6) ความเชื่อมั่นในตนเอง

สรุปได้ว่า ความมีวินัยเป็นความสามารถของบุคคลในการกระทำและควบคุมพฤติกรรมของตนเองให้ปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์ของสังคมที่กำหนดไว้ วินัยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ (1) วินัยภายนอก เกิดจากการใช้กฎ ระเบียบ กติกาของสังคมเป็นข้อบังคับ และ (2) วินัยภายในตัวของบุคคลเกิดขึ้นโดยไม่มีใครบังคับ วินัยทั้งสองประเภทสามารถเสริมสร้างกันได้ โดยอาศัยกระบวนการทางการเรียนรู้ การพัฒนาวินัยในตนเองให้แก่ผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญ เพราะการมีวินัยในตนเองทำให้บุคคลสามารถควบคุมตนเองให้ประพฤติปฏิบัติตนในแนวทางที่ถูกต้องเหมาะสม ทำให้บุคคลประสบความสำเร็จในการดำรงชีวิต และช่วยพัฒนาสังคมให้ดีขึ้นด้วย จึงควรพัฒนาให้บุคคลมีวินัยในตนเองตั้งแต่เด็กและรักษาไว้อย่างต่อเนื่องเพื่อประโยชน์สุขร่วมกัน

2.8.3 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับวินัยในตนเอง

2.7.3.1 ทฤษฎีการเกิดวินัยในตนเองของ เมารอร์ (Mowrer)

ทฤษฎีการเกิดวินัยในตนเองของ เมารอร์ (Mowrer, 1950) เชื่อว่าการเกิดวินัยในตนเองมีพื้นฐานมาตั้งแต่ระยะแรกเกิดกระทั่งโต เด็กจะเกิดการเรียนรู้จากบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดู การเรียนรู้ของเด็กจะเกิดในสภาพที่เหมาะสม และการได้รับการตอบสนองความต้องการเท่านั้น เช่น ความหิว และความสบาย ทำให้เด็กเกิดความรู้สึกพึงพอใจ มีความสุข ซึ่งความรักความผูกพันของเด็ก

ที่มีต่อบิดามารดา และผู้เลี้ยงดูจะนำไปสู่การปฏิบัติตามคำสั่งสอน เกิดการเลียนแบบพฤติกรรมที่เหมาะสมและไม่เหมาะสม จนกลายเป็นลักษณะเด่นชัดในจิตสำนึกของตนเอง (ดวงเดือน พันธมนาวิน, 2527)

เมาเรอร์ (Mowrer, 1950) เชื่อว่าลักษณะที่แสดงถึงการบรรลุวุฒิภาวะทางจิตใจของบุคคลจะปรากฏขึ้นในช่วงอายุประมาณ 8 ถึง 10 ขวบ และจะพัฒนาต่อไปจนสมบูรณ์ เมื่อบุคคลสามารถควบคุมการปฏิบัติตนได้อย่างสมเหตุสมผลในสถานการณ์ต่าง ๆ ตามทฤษฎีของเมาเรอร์การเกิดวินัยในตนเองจนเป็นผู้บรรลุวุฒิภาวะทางจิตนั้นจะต้องเริ่มต้นจากการเลี้ยงดูในวัยทารกอย่างมีความสุข ความอบอุ่นและผ่านการอบรมสั่งสอนหรือการเลียนแบบที่ดีงามจากผู้ที่เกี่ยวข้อง จึงจะพัฒนาเป็นลักษณะที่เด่นชัดในจิตสำนึกของบุคคลนั้นและกลายเป็นพฤติกรรมที่ถูกต้องและมีเหตุผล

2.8.3.2 ทฤษฎีแรงจูงใจทางจริยธรรมหรือความมีวินัยในตนเองของ เพคและ ฮาวิเฮอร์ส (Peck & Havighurst)

ทฤษฎีแรงจูงใจทางจริยธรรมหรือความมีวินัยในตนเองของ เพค และฮาวิเฮอร์ส (Peck & Havighurst, 1960) เชื่อว่าการควบคุมอีโก้ (ego control) และซูเปอร์อีโก้ (super ego control) จะช่วยให้บุคคลเกิดความต้องการที่จะแสดงพฤติกรรมเพื่อผู้อื่นได้อย่างสมเหตุสมผล พลังในการควบคุมอีโก้และซูเปอร์อีโก้ของแต่ละคนจะไม่เท่ากัน เนื่องจากการได้รับความรู้ทางจริยธรรมที่ทำให้ทราบถึงผลที่จะเกิดขึ้นจากการแสดงพฤติกรรมไม่เท่ากัน ซึ่งทำให้บุคคลมีวินัยในตนเองต่างกัน โดยสามารถจำแนกความแตกต่างของบุคลิกภาพได้ 5 ประเภท ดังนี้

ประเภทที่ 1 บุคคลที่ปราศจากจริยธรรม คือบุคคลที่มีพลังควบคุมอีโก้และซูเปอร์อีโก้ค่อนข้างน้อยมากจะยึดตนเองเป็นศูนย์กลางและเห็นแก่ตัว โดยไม่เรียนรู้ที่จะให้ผู้อื่น ไม่สามารถควบคุมตนเอง และกระทำการต่าง ๆ อย่างไม่ไตร่ตรอง

ประเภทที่ 2 บุคคลที่เอาแต่ใจ คือบุคคลที่มีพลังควบคุมอีโก้ค่อนข้างน้อย แต่พลังควบคุมซูเปอร์อีโก้มากขึ้นในระดับปานกลางค่อนข้างน้อยจะยึดตนเองเป็นศูนย์กลางและทำทุกอย่างเพื่อความพึงพอใจและเพื่อผลประโยชน์ของตนเอง ไม่จริงจัง ยอมอยู่ใต้การควบคุมของผู้มีอำนาจหากทำให้ตนเองได้รับผลประโยชน์ ลักษณะนี้จะปรากฏตั้งแต่วัยเด็กตอนต้นและบางคนจะติดตัวไปตลอดชีวิต

ประเภทที่ 3 บุคคลที่คล้อยตาม คือบุคคลที่มีพลังควบคุมอีโก้ค่อนข้างน้อยเหมือนสองประเภทแรก แต่มีพลังควบคุมซูเปอร์อีโก้มากกว่าในระดับปานกลางค่อนข้างมากจะยึดพวกพ้องเป็นหลักและคล้อยตามผู้อื่นโดยไม่ไตร่ตรองจะอยู่ภายใต้การควบคุมของสังคมและกลุ่ม

ประเภทที่ 4 บุคคลที่ตั้งใจจริงแต่ขาดเหตุผล คือบุคคลที่มีพลังควบคุมอีโก้ปานกลาง แต่มีพลังควบคุมซูเปอร์อีโก้มากจะเป็นผู้ที่ยอมรับกฎเกณฑ์และกฎหมายอย่างยึดมั่นและศรัทธา ถูกควบคุมโดยค่านิยมและบรรทัดฐานทางสังคม ทำตามกฎหมายอย่างเคร่งครัดแม้ว่าจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นก็ไม่สนใจ ขาดการยืดหยุ่นอย่างมีเหตุผล

ประเภทที่ 5 บุคคลที่เห็นแก่ผู้อื่นอย่างมีเหตุผล คือบุคคลที่มีพลังควบคุมอีโก้และซูเปอร์อีโก้มาก เกิดความสมดุลระหว่างการทำตามกฎเกณฑ์ของสังคมและความสมเหตุสมผลเห็นแก่ผู้อื่น สามารถควบคุมตนเองอย่างมีเหตุผล ไม่ตกอยู่ในอิทธิพลของกลุ่มในสังคมหรือตกอยู่ในอิทธิพลของกฎเกณฑ์อย่างปราศจากเหตุผล ตระหนักถึงผลการกระทำของตนที่มีต่อผู้อื่น พิจารณาไตร่ตรองก่อนตัดสินใจกระทำ ให้ความร่วมมือกับสังคม มีความรับผิดชอบ ให้ความเคารพเพื่อนมนุษย์ เสียสละและเห็นแก่ประโยชน์แก่ส่วนรวม ซึ่งบุคคลประเภทนี้มีไม่มากนักในสังคม เป็นการพัฒนาบุคลิกภาพที่ระดับสูง

เห็นได้ว่าการพัฒนานิยในตนเองของเพคและฮาวิเฮอร์ส (Peck & Havighurst) จะใช้ความรู้ทางจริยธรรมมาช่วยในการสร้างพลังควบคุมอีโก้และซูเปอร์อีโก้ตั้งแต่เด็กกระทั่งสามารถพัฒนามาเป็นผู้ใหญ่ที่มีวุฒิภาวะทางจิตสำนึกที่สมบูรณ์ และมีการควบคุมตนเองหรือมีวินัยในตนเองอย่างเหมาะสม จากทฤษฎีทั้งสองจะเห็นความสอดคล้องกัน คือทฤษฎีของ เมาเรอร์ (Mowrer) เป็นการวางพื้นฐานให้เกิดวินัยในตนเองโดยเริ่มจากการเลี้ยงดูทารกจนเกิดความผูกพันและเด็กเกิดความพึงพอใจที่จะปฏิบัติตามคำสั่งของผู้เลี้ยงดู เด็กจะเรียนรู้และพัฒนากลายเป็นวินัยในตนเอง ซึ่งประสบการณ์ความรู้ทางจริยธรรมจากสังคมและรับเข้าไปจนกลายเป็นพลังในการควบคุมตนเองหรือเกิดเป็นวินัยในตนเองตามทฤษฎีของเพคและฮาวิเฮอร์ส (Peck & Havighurst)

2.8.3.3 การบำบัดแบบเผชิญความจริง (reality therapy)

ผู้ให้กำเนิดทฤษฎีบำบัดแบบเผชิญความจริง (reality therapy) คือ วิลเลียม กลาสเซอร์ (Glesser, 1992) หลักการบำบัดแบบเผชิญความจริงตามแนวคิดของกลาสเซอร์ คือไม่ว่าจะมีสิ่งใดเกิดขึ้นในชีวิตของบุคคลก็ตามบุคคลจะสามารถเลือกพฤติกรรมในปัจจุบันและในอนาคตที่จะนำมาช่วยให้ประสบกับความต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กลาสเซอร์ กล่าวว่าสถานศึกษาต้องเป็นสถานที่ที่ดีและมีความยุติธรรมจึงจะเป็นโรงเรียนที่ไม่มีปัญหาทางด้านพฤติกรรมและระเบียบวินัย ซึ่งจะทำให้สามารถบริหารสถานศึกษาได้อย่างประสบความสำเร็จ สำหรับผู้เรียนจะต้องมีความรับผิดชอบเนื่องจากผู้เรียนที่มีความรับผิดชอบจะรับรู้ว่าคุณภาพสถานศึกษาเป็นสถานที่ที่ดีสำหรับตน ผู้เรียนจะมีโอกาสเลือกทางเลือกต่าง ๆ ได้มากขึ้นอันเป็นผลจากความรับผิดชอบของตนที่เพิ่มขึ้น ปัญหาระเบียบวินัยในห้องเรียนจะไม่เกิดขึ้นหากผู้เรียนได้รับความพึงพอใจในสิ่งที่เขาต้องการ และหากผู้เรียนรับรู้แล้วว่าโรงเรียนที่เขาเลือกมาเรียนเป็นสถานที่ที่ดีสำหรับเขาก็จะไม่มีแรงกระตุ้นที่จะทำพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้อง ครูก็ไม่จำเป็นต้องมีการจัดการเกี่ยวกับระเบียบวินัย (Tauber, 2007)

สถานศึกษาที่ดีตามแนวคิดของกลาสเซอร์ จะต้องเป็นสถานที่ที่มีลักษณะดังนี้ (1) ผู้คนมีความกระตือรือร้นโดยเฉพาะผู้ใหญ่ (2) มักได้ยินเสียงหัวเราะที่แสดงออกมาจากความสนุกสนานอย่างแท้จริงซึ่งนำไปสู่ความรู้สึกผูกพันด้วยความเอื้ออาทรของบุคคลในการทำงานที่เกี่ยวข้อง (3) มีการพูดคุยติดต่อสื่อสาร และมีการวางกฎระเบียบร่วมกัน และ (4) ผู้บริหารกระตือรือร้นในการให้ความช่วยเหลือมีส่วนร่วมในการสอนให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบในตนเอง

การสร้างกฎข้อบังคับ : สถานศึกษาที่ดีจะต้องมีกฎข้อบังคับที่มีเหตุผลชัดเจนเป็นส่วนสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนกลายเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบอย่างพอเพียง และผู้เรียนต้องรู้กฎระเบียบที่กำหนดไว้เนื่องจากกฎระเบียบต้องถูกแสดงไว้อย่างชัดเจน และเป็นสิ่งที่กระทำตามได้อย่างง่าย ๆ ดังนั้น กฎระเบียบจะต้องเขียนไว้ในคู่มือนักเรียน และส่งให้ผู้ปกครองที่บ้านเพื่อเขียนติดแสดงไว้ตามทางเดินในห้องเรียน และสถานที่ที่สามารถเห็นได้ชัดเจน อาจจะมีผู้เรียนบางคนไม่ทำตามกฎระเบียบที่มีเหตุผลเหล่านั้น แต่ครูก็ไม่จำเป็นต้องทำอะไรมากเพราะจะเกิดแรงกดดันจากกลุ่มเพื่อนของผู้เรียนเอง นั่นคือผู้เรียนควรต้องมีบทบาทในการตั้งกฎระเบียบขึ้นมาหรือเปลี่ยนแปลงกฎเมื่อจำเป็น ทำให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจที่จะปฏิบัติตามกฎระเบียบนั้น ๆ และเกิดความรู้สึกความเป็นเจ้าของ

ขั้นตอนของการบำบัดแบบเผชิญความจริง

การบำบัดแบบเผชิญความจริงไม่ค่อยให้ความสำคัญกับประสบการณ์ในอดีตของเด็กที่อาจจะมีส่วนช่วยอธิบายถึงปัญหาพฤติกรรมของพวกเขา แต่จะให้ความสำคัญกับการจัดการกับ

พฤติกรรมที่กำลังเกิดขึ้นที่นี่และเดี๋ยวนี้นี้เป็นความจริงของชีวิตเด็กทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาที่เป็นปัจจุบัน เพราะอดีตเป็นสิ่งที่ผ่านไปแล้วไม่สามารถแก้ไขอะไรได้ แต่จะให้ความสำคัญกับสิ่งที่จะกระทำขึ้นในอนาคตของบุคคลที่ได้รับอิทธิพลจากการเลือกในปัจจุบันด้วยความเป็นเหตุเป็นผล บุคคลจะสามารถทำให้วันพรุ่งนี้เป็นอย่างที่เราต้องการอยากจะเป็น ซึ่งขึ้นอยู่กับความเชื่อที่ถูกเลือกในปัจจุบัน (Tauber, 2007) สำหรับขั้นตอนของการบำบัดแบบเผชิญความจริง รายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 สร้างสิ่งแวดล้อมแก่นักเรียนที่มั่นคงและเป็นส่วนตัว โดยครูแสดงพฤติกรรมที่อบอุ่น และให้ความสนใจต่อผู้เรียน ผู้เรียนก็จะมองเห็นว่าสถานศึกษาและห้องเรียนเป็นสถานที่ที่ดี ความสัมพันธ์เช่นนี้ทำให้ง่ายที่จะนำไปสู่การประสบความสำเร็จ

ขั้นตอนที่ 2 บ่งชี้ปัญหา ทั้งนี้ความเชื่อใจต่อกันและความเป็นส่วนตัวที่เริ่มต้นในขั้นตอนแรกนั้นยังคงต่อเนื่องอยู่ โดยครูจะให้นักเรียนค้นหาพฤติกรรมที่พวกเขาทำผิด และให้ผู้เรียนเกิดความรับผิดชอบสำหรับพฤติกรรมที่ผิดนั้น ครูควรหลีกเลี่ยงการถามว่า “ทำไมคุณจึงทำอย่างนี้” ครูควรถามดีกว่า “คุณกำลังทำอะไรอยู่” และไม่ควรรอคาดหวังให้ผู้เรียนยอมรับในสิ่งที่เขาทำผิด การที่ผู้เรียนไม่ยอมรับผิดเกิดจากครูไม่ได้สร้างสถานการณ์ สิ่งแวดล้อมที่ทำให้เด็กเชื่อใจและผู้เรียนกลัวว่าจะถูกทำโทษ สิ่งแรกที่ครูต้องทำคือให้นักเรียนเชื่อใจและไม่ลงโทษ ครูควรสร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมที่จะกระตุ้นส่งเสริมและสนับสนุนที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนเพื่อจะเพิ่มการรับผิดชอบต่อชีวิตของผู้เรียน แกลสเซอร์เชื่อว่าหากผู้เรียนมีชีวิตที่มีความเป็นเหตุเป็นผลเขาจะเลือกพฤติกรรมของตนเอง สามารถเลือกสิ่งที่ดีหรือสิ่งที่เลว และครูจำเป็นต้องสร้างสิ่งแวดล้อมที่จะช่วยเหลือผู้เรียนให้เลือกในทางเลือกที่ดีกว่า

ขั้นตอนที่ 3 การตัดสินใจคุณค่า เป็นขั้นตอนที่ครูตัดสินพฤติกรรมที่ผิดและบอกเหตุผลว่าทำไมพฤติกรรมนั้นจึงไม่ดีโดยใช้หลักของเหตุ และผล ไม่ใช่ความถูกผิดทางศีลธรรมหรือคุณธรรม เช่น ผู้เรียนลอกการบ้าน (สาเหตุ) จะทำให้ไม่เกิดการเรียนรู้ (ผล) ผู้เรียนที่กลั่นแกล้งผู้อื่นในห้องเรียน (สาเหตุ) จะมีผลต่อความสามารถในการเรียน (ผล) และผู้เรียนขว้างก้อนหินลงไปในสนาม (สาเหตุ) อาจจะทำให้เกิดอุบัติเหตุรุนแรง (ผล) เนื่องจากการตัดสินใจในเรื่องของคุณธรรมหรือศีลธรรมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่ผิดเป็นเรื่องคุณลักษณะของความเป็นมนุษย์นั้นยากที่จะเปลี่ยนแปลงได้ เช่น ผู้เรียนที่ลอกการบ้านอาจถูกบ่งชี้ว่าเป็นคนหลอกลวง (cheat) หรือเด็กที่ขว้างก้อนหินลงไปสนาม อาจถูกตัดสินว่าเป็นอันธพาล เมื่อผู้เรียนเข้าใจถึงความสัมพันธ์ของสาเหตุ และผลที่เกิดขึ้นก็จะสามารถวางแผนที่ดีเพื่อจะสร้างพฤติกรรมใหม่ได้

ขั้นตอนที่ 4 การวางแผนพฤติกรรมใหม่ ครูจะให้ผู้เรียนเกิดความรับผิดชอบต่อขั้นตอนสำหรับพฤติกรรมที่ผิดและวางแผนที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เช่น ครูอาจจะถามว่า “คุณวางแผนอะไรไว้ที่จะให้แน่ใจว่าคุณจะไม่ลอกการบ้านเพื่อนอีกต่อไป” อาจจะทำให้ยากสำหรับผู้เรียนที่จะคิดพฤติกรรมใหม่ขึ้นมา ครูก็ควรจะช่วยวางแผนแล้วปล่อยให้ผู้เรียนเลือกเองว่าจะใช้วิธีการใดสิ่งสำคัญ คือต้องให้ผู้เรียนเลือกเองเพื่อให้ผู้เรียนเริ่มต้นที่จะมีความรับผิดชอบต่อ เมื่อผู้เรียนได้รับประสบการณ์ในการวางแผนพฤติกรรมในครั้งแรกครูควรให้คำแนะนำบ้างเล็กน้อย เมื่อผู้เรียนเกิดความมั่นใจมากขึ้นก็จะเพิ่มการรับผิดชอบต่อชีวิตของตนเองมากขึ้น ผู้เรียนก็จะเลือกทางเลือกที่ดีมากกว่าเลว ในบางครั้งนักเรียนอาจตอบว่า “หนูไม่มีแผนการอะไร” ครูไม่ควรยอมแพ้แต่ควรให้โอกาสและเวลาผู้เรียนให้เข้าไปสู่ประสบการณ์เวลาอื่น เช่น สถานที่มุมห้องหนึ่งที่ปลอดภัย สะดวกสบาย และให้ผู้เรียนอยู่ตรงนั้นจนกว่าจะคิดแผนการได้แล้วจึงให้เข้ามาในห้องเรียนได้

ขั้นตอนที่ 5 การทำพันธสัญญา ถือเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญ การให้ผู้เรียนพูดหรือการเขียนบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร โดยการเขียนไว้จะดีกว่าการพูด และมีการจับมือกัน การทำพันธสัญญาจะทำให้เกิดความรู้สึกเชื่อใจ เชื่อมั่นต่อกันเพิ่มโอกาสที่จะทำให้แผนการสำหรับพฤติกรรมใหม่ดำเนินต่อไปได้อย่างสำเร็จ

ขั้นตอนที่ 6 ยอมรับการไม่กล่าวโทษหรือไม่ขอโทษ ในขั้นนี้ถือว่าการถามถึงคำขอโทษ การส่งเสริมให้ขอโทษ การรับฟังคำขอโทษ และการยอมรับคำขอโทษเหล่านี้เป็นสิ่งที่ไม่เป็นประโยชน์ เป็นการจัดการกับอดีต สำหรับแกลสเซอร์เป้าหมายคือการจัดการกับอนาคตถ้าแผนการสำหรับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนั้นไม่ได้ผลก็อาจพิจารณาทำซ้ำใหม่จนกว่าจะได้ผลหรืออาจจะวางแผนการใหม่ มุมมองของแกลสเซอร์คือการมองไปข้างหน้าตลอดไป ตามด้วยความสำเร็จของแผนการที่ใช้ได้ผลโดยไม่มีการยอมรับการขอโทษ

ขั้นตอนที่ 7 การไม่ทำโทษ แกลสเซอร์ เชื่อว่าการลงโทษถือเป็นการยกความรับผิดชอบออกไปจากผู้เรียน ถ้าแผนการสำหรับพฤติกรรมใหม่นั้นไม่ได้ผลจะไม่สามารถแก้ไขได้จากการลงโทษนักเรียนเพราะการลงโทษจะทำลายความอบอุ่น ความเชื่อใจ และความรู้สึกว่าสถานศึกษาเป็นสถานที่ที่ดี และมีความสำคัญมากต่อขั้นตอนที่ 1 และขั้นตอนที่ 2 ซึ่งเป็นการบ่งชี้ปัญหาพฤติกรรมที่ผิดโดยให้ผู้เรียนรู้สึกปลอดภัยจากการถูกลงโทษ เพื่อให้เขายอมรับว่าเขาทำผิดจริงจะต้องไม่ลงโทษ

ขั้นตอนที่ 8 การไม่ยอมพ่ายแพ้-ยืนกรานทำต่อไป เป็นการแก้ไขพฤติกรรมจนกว่าจะสำเร็จหรือจนกว่าจะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้ โดยไม่มีการยอมแพ้หรือเลิก

สรุปได้ว่า ขั้นตอนของการบำบัดแบบเผชิญความจริง ประกอบด้วย (1) การเกี่ยวข้อง โดยการเข้าไปในโลกของผู้เรียน สร้างบรรยากาศเชิงบวก และเอื้ออาทร (2) พฤติกรรมปัจจุบัน เน้นว่าผู้เรียนกำลังทำอะไร ต้องการอะไร เน้นกับปัจจุบันอย่าเอาสิ่งที่เป็นอดีตมาพูด (3) การประเมิน เป็นการประเมินว่าสิ่งที่ผู้เรียนทำผิดถูกระเบียบหรือไม่ช่วยให้ผู้เรียนได้รับในสิ่งที่ต้องการหรือไม่ (4) การวางแผน เป็นการวางแผนการที่ง่าย ๆ จำเพาะเจาะจงเป็นอิสระเชิงบวกทำทันทีทำซ้ำ ๆ และทบทวนแผนการนั้นใหม่ถ้าจำเป็น (5) การทำพันธสัญญา เป็นการเขียนแผนการแล้วเซ็นชื่อลงสัญญาร่วมกัน และจับมือกัน (6) การไม่ยอมรับคำขอโทษ โดยประเมินว่าแผนการสำเร็จหรือไม่ถ้าไม่สำเร็จให้ผู้เรียนทำแผนการใหม่โดยไม่ยอมรับคำขอโทษ (7) การไม่มีการลงโทษ เนื่องจากการลงโทษเป็นการพูดถึงอดีตซึ่งเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงไม่ได้แล้วถือว่าวันนี้และพรุ่งนี้สำคัญเท่านั้น และ (8) การไม่มีการเลิกโดยคิดว่าการบำบัดเป็นเพียงเกมส์ที่เล่นไปได้เรื่อย ๆ

2.8.3.4 ทฤษฎีการเลือกในห้องเรียน (choice theory in the classroom)

วิลเลียม กลาสเซอร์ (William Glasse) เป็นผู้ริเริ่มทฤษฎีการเลือก (choice theory) ในปี ค.ศ.1998 ซึ่งเดิมมีความเชื่อว่า “ทฤษฎีการควบคุม” (control theory) มีแนวคิดว่าคุณที่ควบคุมชีวิตของตนเองได้ คือ “ตัวเราเอง” ยิ่งบุคคลเรียนรู้ได้เร็วเท่าไรก็ยังสามารถควบคุมตนเองได้ดีเพียงนั้น เนื่องจากทฤษฎีการควบคุมเน้นพฤติกรรมจึงเป็นสาเหตุให้ กลาสเซอร์ เปลี่ยนชื่อจากทฤษฎีควบคุมเป็น “ทฤษฎีการเลือก” (Tauber, 2007)

หลักการของทฤษฎีการเลือกตามแนวคิดของกลาสเซอร์ ประกอบด้วย (1) ผู้ที่จะควบคุมพฤติกรรมของตนเองคือตัวเราเอง พฤติกรรมทั้งหมดของบุคคลคือความพยายามของตนเองที่ดีที่สุดที่จะทำให้เกิดความพึงพอใจกับความต้องการของตนเอง (2) สิ่งที่คุณจะให้อื่นได้ก็คือข้อมูล

(3) ปัญหาทางจิตใจทั้งหมดที่เกิดขึ้นมายาวนานคือปัญหาความสัมพันธ์ (4) ความสัมพันธ์ที่เป็นปัญหามักเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตเสมอ (5) สิ่งที่เกิดขึ้นในอดีตมีหลายอย่างที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่คุณเป็นในปัจจุบัน แต่บุคคลก็สามารถทำให้เกิดความพึงพอใจให้กับตนเองได้เฉพาะในปัจจุบันเท่านั้น และวางแผนที่จะกระทำต่อไปได้ในอนาคต (6) บุคคลสามารถทำให้เกิดความพึงพอใจในความต้องการของตนเองได้จากการกระทำให้เกิดความพึงพอใจในโลกของคุณภาพของตนเอง (7) สิ่งที่คุณกระทำทุกอย่างคือพฤติกรรมเป็นการกระทำไม่ใช่ปฏิกิริยา (8) พฤติกรรมทั้งหมดจะถูกกำหนดด้วยการกระทำ ความคิด ความรู้สึก และการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพ แต่บุคคลมีการควบคุมความคิด และการกระทำได้ (9) สำหรับความรู้สึกและทางกายภาพ บุคคลสามารถควบคุมได้ทางอ้อมผ่านทางทางเลือกที่จะคิด และกระทำอย่างไร และ (10) พฤติกรรมทั้งหมดถูกเรียกชื่อว่าเป็นกิริยาความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ที่ตัดสินใจเลือกของตนเอง

กลาสเซอร์ กล่าวว่าทฤษฎีการเลือกก็คือความต้องการของมนุษย์ เพราะเชื่อว่าพฤติกรรมของมนุษย์แม้ว่าจะเป็นพฤติกรรมที่ผิด ๆ ก็เป็นความพยายามที่ดีที่สุดที่จะเปลี่ยนโลกภายนอกให้เหมาะสมให้เข้าได้กับการรับรู้ซึ่งเป็นโลกภายในที่เป็นความต้องการของมนุษย์ แม้ว่ามนุษย์ทุกคนจะมีความต้องการพื้นฐานทั้ง 5 ด้านเหมือน ๆ กัน แต่บุคคลก็จะมีความต้องการที่เพิ่มเติมที่แตกต่างกัน

ลำดับชั้นความต้องการตามแนวคิดของกลาสเซอร์ (Glasser's hierarchy of needs) มีดังนี้ (1) ความต้องการมีชีวิตอยู่ ได้แก่ อากาศ น้ำ อาหาร ที่อยู่อาศัย และเพศ (2) ความต้องการเป็นเจ้าของ ได้แก่ ความสัมพันธ์ มิตรภาพ ชุมชน ความร่วมมือ และความใกล้ชิด (3) ความต้องการอิสระและทางเลือก ได้แก่ ทางเลือก การตัดสินใจของตนเอง และอิสระภาพเสรีภาพ (4) ความต้องการในอำนาจและอิทธิพล ได้แก่ ความสามารถ ความสำเร็จ และการยอมรับ และ (5) ความต้องการเล่นและสนุกสนาน เช่น การหัวเราะ ความยินดี และความสนุกสนาน

นอกเหนือจากความต้องการทางจิตใจที่จะมีชีวิตอยู่และความเป็นเจ้าของแล้ว ความต้องการของกลาสเซอร์ และมาสโลว์จะแตกต่างกัน กลาสเซอร์ เชื่อว่าแต่ละคนมีความสามารถในการตัดสินใจในทางเลือกของตนเอง และแม้แต่เด็กก็ยังต้องการอำนาจและอิทธิพล สำหรับความต้องการในการเล่นและสนุกสนาน กลาสเซอร์ เชื่อว่าความสนุกสนานเป็นรางวัลตามธรรมชาติของการเรียนรู้

ดังนั้น สถานศึกษาควรจัดหาแนวทางอย่างพอเพียงให้กับผู้เรียนที่จะได้พบกับความพึงพอใจในความต้องการทั้ง 3 ประการ คือ (1) ทางเลือก (2) อำนาจ และ (3) ความสนุกสนาน หากสถานศึกษาไม่จัดหาแนวทางที่สังคมยอมรับ ผู้เรียนก็จะหาวิถีทางของตนเองที่จะทำให้ได้มาซึ่งความต้องการของตนเอง แม้ว่าจะเป็นวิถีทางที่สังคมไม่ยอมรับก็ตาม ซึ่งจะทำให้เกิดปัญหาในเรื่องพฤติกรรมที่ผิดและปัญหาระเบียบวินัยตามมา กลาสเซอร์ เชื่อว่าความต้องการของผู้เรียนในทางเลือก อำนาจ และความสนุกสนานมีมาตั้งแต่เกิด หากครูได้ตระหนักรู้และนำมาใช้เป็นเครื่องมือกระตุ้นในการเรียนรู้ของเด็กพร้อมกับเทคนิคในการสอนที่เหมาะสมและเพียงพอ ผู้เรียนก็จะพบกับความพึงพอใจในความต้องการทั้ง 3 ประการ สถานศึกษาก็จะเป็นสถานที่ที่เด็กรับรู้ว่ามี และได้ช่วยเหลือนักเรียน

กลาสเซอร์ เสนอแนวทางที่ดีที่จะเพิ่มเติมในความต้องการทุก ๆ ด้าน นั่นคือการเรียนเป็นกลุ่มหรือทำงานเป็นทีม ผู้เรียนจะได้ความรู้สึกความเป็นเจ้าของความมีส่วนร่วม ความมีอำนาจ ความต้องการสนุกสนานจากการเรียน และการทำงานเป็นทีม ผู้เรียนที่อยู่คนเดียวส่วนใหญ่ มักไม่ค่อยมีอำนาจไม่ว่าจะเป็นกีฬาหรือเรื่องการเรียนรู้ อำนาจของผู้เรียนจะสะท้อนออกมาทางความ

แข็งแรงแรง พรสวรรค์ ความรู้ และการอุทิศตนจะมีบุคคลพิเศษบางคนเท่านั้นเองที่จะรู้สึกถึงอำนาจในตัวเองได้โดยตัวเอง เพราะส่วนใหญ่แล้วความรู้สึกมีอำนาจจะเกิดจากสมาชิกในทีมเท่านั้น ครูจึงต้องริเริ่มที่จะสร้างศูนย์กลางการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้เป็นกลุ่ม หากมีปัญหาในเรื่องของระเบียบวินัย แกลสเซอร์ เสนอว่าให้สร้างสภาพแวดล้อมของกลุ่มที่จะทำให้เกิดความพึงพอใจในความต้องการขึ้นมา ก็จะเป็นการช่วยแก้ไขปัญหาระเบียบวินัยได้อย่างแท้จริง

การสร้างความสัมพันธ์ เป็นการสร้างสถานศึกษาที่ให้ความรู้สึกแก่ผู้เรียนว่าเป็นสถานที่ที่ดีซึ่งไม่เพียงแต่ให้ผู้เรียนได้พบกับความพึงพอใจตามความต้องการเท่านั้น แต่ในทุก ๆ วันต้องให้เด็กได้พบกับโลกแห่งความเป็นจริงที่เข้าใกล้กับโลกแห่งคุณภาพที่พวกเขาต้องการ

กลาสเซอร์ เสนอนิสัย 7 ประการของครูในการเอื้ออาทรสนใจผู้เรียน ได้แก่ การสนับสนุน การกระตุ้น การรับฟัง การยอมรับ การไว้วางใจ การนับถือ การต่อรองโต้แย้งในความแตกต่าง และนิสัยของครู 7 ประการที่ไม่ควรทำ ได้แก่ การวิพากษ์วิจารณ์ การตำหนิ การบ่น การคุกคาม การทำโทษ และการตัดสินบน โดยนิสัยเอื้ออาทรสะท้อนให้เห็นถึงแนวคิดที่เป็นประชาธิปไตย ได้แก่ การรับฟัง การไว้วางใจ และการยอมรับนับถือในตัวผู้เรียน ตลอดจนการต่อรองกับผู้เรียนในเรื่องที่ขัดแย้งเป็นพฤติกรรมของครูที่ทำให้ผู้เรียนรับรู้ว่าคุณภาพของสถานศึกษาเป็นสถานที่ที่ดีสำหรับพวกเขา สำหรับนิสัยที่ไม่ควรทำก็จะก่อให้เกิดปัญหาทางระเบียบวินัยตามมา

กลาสเซอร์ เชื่อว่าสถานศึกษาจะไม่เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นจนกว่าครูจะเข้าใจทฤษฎีการกระตุ้นและการตอบสนอง ความเชื่อที่ว่าพฤติกรรมของมนุษย์เกิดขึ้นเพราะแรงกระตุ้นจากเหตุการณ์ภายนอกนั้นเป็นความเชื่อที่ไม่ถูกต้อง ทฤษฎีการเลือกถือว่าการกระทำทั้งหมดของมนุษย์เกิดจากสิ่งที่อยู่ภายในตนเอง โลกภายนอกเป็นเพียงจัดหาข้อมูลให้แล้วเราก็เลือกที่จะกระทำต่อข้อมูลที่เรารับได้ในวิถีทางที่ดีที่สุดสำหรับเราในฐานะเป็นสัตว์โลก มนุษย์ไม่เคยมีปฏิกิริยาโต้ตอบแต่สิ่งที่เราทำคือการกระทำทางเลือกในการตอบสนองข้อมูลนั้นขึ้นกับการรับรู้ของเรา ดังนั้น ความสำคัญของทฤษฎีการเลือกก็คือทางเลือกของแต่ละคน

กลาสเซอร์ เชื่อว่ามนุษย์ควบคุมชีวิตของตนเอง เช่น มนุษย์สามารถเลือกได้ว่า จะซึมเศร้าหรือไม่ การกล่าวโทษคนอื่นหรือสิ่งอื่นที่เป็นสาเหตุให้ซึมเศร้าเป็นการโยนความผิดและตำหนิคนอื่น แกลสเซอร์ กล่าวว่าพฤติกรรมทั้งหมดของมนุษย์มีอยู่ 4 ส่วน คือ (1) การกระทำ (2) ความคิด (3) ปฏิกริยาทางกายภาพ และ (4) ความรู้สึก แม้ว่าเราอาจจะทำได้เพียงเล็กน้อยเท่านั้นในการควบคุมความรู้สึกและปฏิกริยาทางกายภาพได้โดยตรง แต่เราก็สามารถควบคุมความคิด และการกระทำได้

2.8.4 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการขาดวินัย

การที่เด็กขาดวินัยมีปัจจัยหลายประการ สมพร สุทัศน์ (2544) กล่าวถึงปัจจัยที่ทำให้เด็กขาดวินัยมาจากสาเหตุ ดังนี้

2.8.4.1 เกิดจากตัวเด็ก มีสาเหตุ 2 ประการ คือ (1) ทางร่างกาย เช่น มีร่างกายผิดปกติ ปัญญาอ่อน และขาดสารอาหาร และ (2) ทางจิตใจ เกิดจากการสูญเสียบุคคลอันเป็นที่รักทำให้ขาดความอบอุ่น ความน้อยใจที่ไม่ได้รับความรัก ความเอาใจใส่ทำให้เป็นเด็กเงียบขรึม ไม่พูดจา และแยกตัวออกจากสังคม

2.8.4.2 เกิดจากสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย (1) สิ่งแวดล้อมทางบ้าน ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ และเข้มงวดหรือปล่อยปละละเลยมากเกินไป (2) สัมพันธภาพในครอบครัวที่มีการทะเลาะวิวาทกัน สิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน ได้แก่ เพื่อนในโรงเรียนข่มเหงรังแก ครูขาดความ

ยุติธรรม ขาดความเอาใจใส่ และขาดความมั่นคงทางอารมณ์ (3) การสอน และการปกครองของครู ภาวะเป็ยบของโรงเรียนที่เด็กไม่มีส่วนร่วมในการบัญญัติขึ้น หรือภาวะเป็ยบที่ขัดกับพัฒนาการทาง ธรรมชาติของเด็ก (4) สิ่งแวดล้อมทางสังคม ได้แก่ แหล่งการพนัน แหล่งซื้อขายสิ่งเสพติดและของมีนเมา แหล่งมั่วสุมทางเพศ และคนในชุมชนใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหา และ (5) สิ่งแวดล้อมทางสื่อมวลชน ได้แก่ หนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสาร โทรทัศน์ ภาพยนตร์ และอินเทอร์เน็ตที่เสนอสิ่งไม่เหมาะสม ทำให้เด็กมีนิสัยก้าวร้าวและประพฤติตนไม่เหมาะสม

สุชา จันทน์เอม และสุรางค์ จันทน์เอม (2521) กล่าวถึงสาเหตุที่เด็กประพฤติผิดวินัย มีสาเหตุ 4 ประการ คือ (1) สภาพร่างกายของเด็ก เช่น ความพิการ มีความอ่อนแอ (2) สภาพจิตใจ เช่น มีจิตใจผิดปกติ (3) สภาพทางสังคม เช่น เศรษฐกิจและสังคมเสื่อมโทรม และ (4) สภาพอารมณ์ เช่น มีอารมณ์ผิดปกติไม่สามารถปรับปรุงอารมณ์ของตนเองได้

สรุปได้ว่า สาเหตุที่นักเรียนหรือเด็กขาดวินัยอาจเกิดจากภายในตัวเด็กเองโดยเกิดจาก การที่เด็กมีร่างกายและสภาพจิตใจที่ผิดปกติ เกิดจากครอบครัวที่มีปัญหา หรือจากสภาพแวดล้อมรอบ ๆ ตัวเด็ก ประกอบด้วย สภาพแวดล้อมทางบ้าน สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน สภาพแวดล้อมทางสังคมที่ ไม่เอื้ออำนวยและยั่วยุให้เด็กมีพฤติกรรมขาดวินัย

2.8.5 การเสริมสร้างวินัยในตนเอง

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2527) ได้เสนอแนะวิธีการปลูกฝังวินัยในตนเองให้แก่เด็ก ดังนี้ (1) การอบรมเลี้ยงดูเด็กแบบประชาธิปไตย โดยครอบครัวและผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องในการให้การศึกษา ควรให้การอบรมเลี้ยงดูที่ดีที่สุด คือการให้ความรักและความเข้าใจเป็นเครื่องสนับสนุน ใช้เหตุผลและ ลงโทษทางจิตมากกว่าทางกาย มีการควบคุมอย่างพอเหมาะและไม่บังคับมากเกินไป และ (2) การฝึกอบรม เพิ่มเติมโดยการถ่ายทอดวินัยในตนเองให้แก่เด็กทั้งทางตรงและทางอ้อม คือการให้ความรู้ คำแนะนำ การลงโทษ การให้รางวัลในพฤติกรรมต่าง ๆ และผู้ใหญ่จะต้องประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีเพื่อเป็น ตัวอย่างสำหรับการเลียนแบบของเด็ก มุสเซน, จอห์น และ เจโรเม (Mussen, John & Jerome, 1969) อธิบายถึงการพัฒนานวินัยในตนเองให้ได้ผลตามที่ต้องการ บิดามารดาควรใช้วิธีการวางเป้าหมายระยะยาว เพื่อให้เด็กยอมรับค่านิยมเข้าเป็นส่วนหนึ่งในจิตใจ โดยการให้เหตุผล และควบคุมพฤติกรรมของเด็ก อย่างเหมาะสม และให้เด็กวัยรุ่นได้ทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มเพื่อนเพื่อให้เด็กเกิดพฤติกรรมทางจริยธรรม ร่วมกัน เพราะเวลาจะทำอะไรวัยรุ่นมักจะคล้อยตามกลุ่มเพื่อน นอกจากนี้ สถานศึกษามีส่วนสำคัญ ต่อการพัฒนานวินัยในตนเองของเด็กในทุกวัยและทุกระดับการศึกษา ครูและผู้บริหารมีบทบาทสำคัญ ในการอบรมสั่งสอนทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน

สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2540) กล่าวถึงแนวทางการ สร้างวินัยที่ครูสามารถนำมาใช้พัฒนาผู้เรียน รายละเอียดดังนี้ (1) การทำให้เกิดพฤติกรรมเคยชิน ให้ บุคคลรู้เห็นและปฏิบัติพฤติกรรมที่ดี เพื่อเป็นพื้นฐานและปฏิบัติต่อเนื่องจนเกิดเป็นพฤติกรรมเคยชินที่ดี (2) การใช้วัฒนธรรมในสังคม เป็นแนวปฏิบัติผสมผสานกับหลักการทำให้เป็นพฤติกรรมที่เคยชิน เช่น การทำความเคารพด้วยการไหว้เมื่อพบผู้ใหญ่เป็นสิ่งที่เด็กทำได้โดยง่าย แต่การเข้าแถวไม่ใช้วัฒนธรรมไทย เด็กไม่ได้เห็นแบบอย่างดังเช่นการไหว้ของไทย ผู้ใหญ่เองก็ไม่สามารถปฏิบัติกันโดยทั่วไป การไหว้จึงง่าย ต่อการปฏิบัติมากกว่าการเข้าแถว (3) การใช้องค์รวมอันเป็นความสัมพันธ์ระหว่างจิตใจ พฤติกรรม และ สติปัญญาเป็นหลักการทางการศึกษาและหลักการพัฒนาจริยธรรม คือมีความเข้าใจในความสำคัญของ สิ่งที่ควรกระทำ มีความพอใจและยอมรับในสิ่งที่จะกระทำ ย่อมนำไปสู่ความพร้อมในการกระทำ (4) การ

ให้แรงหนุนสภาพจิต เป็นการตั้งความมุ่งมั่นหรืออุดมการณ์และพยายามปฏิบัติตามเป้าหมายที่มุ่งหวังไว้ ซึ่งอาจทำให้เกิดการเปรียบเทียบแต่ก็มีความภาคภูมิใจในผลการปฏิบัติ หากใช้มากเกินไปจะกลายเป็นดูถูกดูหมิ่นผู้อื่น และเกิดการแข่งขันแย่งชิง และ (5) การใช้กฎเกณฑ์บังคับ เป็นวิธีที่ทำให้เกิดวินัยได้ชั่วระยะหนึ่ง เมื่อไม่มีผู้ใดควบคุมวินัยก็จะหายไปจึงเป็นวิธีที่ไม่ถูกต้อง

การฝึกวินัยให้กับวัยรุ่นจำเป็นต้องมีเทคนิคที่เหมาะสม อันจะช่วยให้อวิธีการฝึกวินัยมีประสิทธิภาพและได้ผลดี อุมพร ตรังคสมบัติ (2542) เสนอเทคนิคการฝึกวินัยให้กับวัยรุ่น ดังนี้ (1) ให้ความรู้มากกว่าออกคำสั่ง โดยการฝึกให้คิด และให้ความรู้ในสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม (2) ทำความเข้าใจกับพฤติกรรมของวัยรุ่นว่าเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทุกด้าน การฝึกวินัยจึงควรให้วัยรุ่นประพฤตินในสิ่งที่ถูกต้องโดยเฉพาะกฎเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และมีสิทธิที่จะแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกที่แตกต่างได้ (3) ใช้วิธีการลงโทษเฉพาะสถานการณ์ที่ร้ายแรง พยายามหลีกเลี่ยงการลงโทษยกเว้นจำเป็นจริง ๆ เพราะวัยรุ่นสามารถอดทนต่อการลงโทษและมักหาทางต่อต้านกฎระเบียบมากกว่าวัยอื่น ๆ (4) ควรระมัดระวังคำพูดในลักษณะตำหนิติเตียนและบ่น เพราะในความรู้สึกของวัยรุ่นถือว่าการลงโทษที่รุนแรง (5) อย่าตั้งกฎเกณฑ์มากเกินไป เพราะจะทำให้วัยรุ่นยิ่งต่อต้านและจะทำผิดมากขึ้น ควรให้อิสระเพียงพอที่จะให้วัยรุ่นลองทำบางสิ่งด้วยตนเอง และเรียนรู้จากสิ่งที่ผิดพลาดบ้าง (6) หนักแน่นและสม่ำเสมอในการฝึกระเบียบวินัย ซึ่งจะช่วยให้วัยรุ่นมีความประพฤติที่เหมาะสมสม่ำเสมอเช่นกัน (7) อย่างล้าที่จะใช้อำนาจปกครอง ควรแสดงให้วัยรุ่นรับรู้ว่ามีสิทธิที่จะควบคุมแต่ให้ทำอย่างหนักแน่นและมีเหตุผล ไม่ใช่อารมณ์และเผด็จการ (8) อย่างใช้อารมณ์รุนแรง ขณะที่เผชิญหน้ากับวัยรุ่นที่มีอารมณ์รุนแรง ผู้ใหญ่ไม่ควรแสดงอารมณ์หงุดหงิดหรือโกรธตอบ และอย่าพูดในสิ่งที่เราไม่ตั้งใจ เพราะคำพูดนั้นอาจทำลายความรู้สึกของวัยรุ่น (9) พยายามปฏิบัติต่อวัยรุ่นเหมือนผู้ใหญ่ เด็กก็จะตอบสนองได้ดี และทำตัวดีขึ้น (10) อย่าดูถูก ดูหมิ่นหรือทำให้เด็กเสียหน้า เพราะวัยรุ่นมักจะทรนทนเองค่อนข้างสูง จึงควรระวังความรู้สึกของวัยรุ่นเฟื่องฟูเฉพาะการกระทำไม่ใช่เฟื่องฟูไปที่ตัววัยรุ่นว่าเป็นคนไม่ดี (11) เป็นแบบอย่างที่ดี ผู้ใหญ่ควรมีการควบคุมตนเองที่ดีพอ และมีความเคารพในสิทธิและความเห็นของผู้อื่นเช่นกัน และ (12) หากวัยรุ่นมีปัญหาที่เราไม่สามารถจัดการได้ควรปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ เช่น การที่วัยรุ่นเพิกเฉยหรือฝ่าฝืนกฎบ่อย ๆ มีอาการซึมเศร้าอย่างรุนแรง และมีปัญหาสุขภาพอย่างรุนแรง

สรุปได้ว่า การฝึกวินัยให้กับวัยรุ่น ครู ผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้องจะต้องสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับวัยรุ่นด้วยการเข้าใจธรรมชาติของวัยรุ่น เปิดโอกาสและรับฟังความคิดเห็น มีความหนักแน่นและสม่ำเสมอในการฝึกวินัย เป็นแบบอย่างพฤติกรรมที่เหมาะสม และสื่อความรู้สึกถึงความจริงใจต่อผู้เรียน อันจะช่วยให้เกิดบรรยากาศในการฝึกวินัยที่เป็นไปอย่างราบรื่น และบรรลุเป้าหมายในการเสริมสร้างให้เด็กเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีวินัยและอยู่ร่วมกับบุคคลในสังคมได้อย่างมีความสุข

2.8.6 ลักษณะของงานวิจัยเกี่ยวกับวินัยในตนเอง

นักวิชาการ และนักการศึกษาจำนวนมากให้ความสนใจศึกษาเกี่ยวกับวินัยในตนเอง หลากหลายลักษณะ ผู้วิจัยสรุปลักษณะการวิจัยเกี่ยวกับวินัยในตนเอง รายละเอียดดังนี้

2.8.6.1 การสร้างเครื่องมือวัดความมีวินัยในตนเอง เป็นการวิจัยเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือวัดวินัยในตนเอง เรียกว่า แบบทดสอบหรือแบบวัด ได้แก่ งานวิจัยของ (กฤษกร จีรัง, 2545; ชนาภรณ์ เพาพาน, 2545; สุนันทา ประเสริฐศรี, 2540) เป็นต้น

2.8.6.2 การศึกษาบทบาทของครูหรือผู้บริหารต่อการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียน เป็นการศึกษาว่าครูหรือผู้บริหารมีบทบาทในการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียนอย่างไรบ้าง ได้แก่ งานวิจัยของ (ทองจันทร์ สังขเสนากุล, 2550; ไพฑูรย์ พากเพียร, 2544; ยุพา แสนวงศ์คำ, 2548) เป็นต้น

2.8.6.3 ผลการใช้สื่อหรือกิจกรรมเพื่อพัฒนาวินัยในตนเอง เป็นวิจัยที่ทำการทดลองใช้สื่อหรือกิจกรรมต่าง ๆ พัฒนาวินัยในตนเองของกลุ่มตัวอย่างซึ่งมักเป็นนักเรียน สื่อหรือกิจกรรมที่ใช้ ได้แก่ การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม (รักษนก สิทธิประภา, 2550; รัชนีกุล จินดา, 2553; เสาวลักษณ์ เอี่ยมพิพัฒน์, 2549) กิจกรรมแนะแนวหรือชุดกิจกรรมแนะแนว (วรรณฯ พงษ์สิน, 2550; อัญชิสรา สุรีย์แสง, 2553; อุมภาพร สงสุวรรณ, 2551) กิจกรรมโฮมรูม (พรทิพย์ แก้วบุญเรือง, 2534) การฝึกทักษะชีวิต (อัญชลิ สว่างจิตร, 2546) การใช้กระบวนการเรียนรู้ (สุพิน ดิษฐสกุล, 2549) การใช้กลุ่มสัมพันธ์ (ศศิธร ดีเหมาะ, 2539) การใช้วิธีการเรียนแบบร่วมมือ (อัมพร ถกลประจักษ์, 2543) การใช้ชุดการเรียน (วัลลิมา สงสุวรรณ, 2541) เช่น งานวิจัยของ อุมภาพร สงสุวรรณ (2551) เรื่อง ผลของชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนจิตรลดา

2.8.6.4 การเปรียบเทียบวินัยในตนเองระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ที่ได้รับการจัดกระทำที่ต่างกัน เป็นการศึกษาเพื่อทำการพัฒนาในกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีที่แตกต่างกัน และวัดวินัยในตนเองของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ งานวิจัยของ (พระไพศาล บัวใหญ่รักษา, 2549; พุทธิตา ดอนฟุ้งไพร, 2550) เป็นต้น

2.8.6.5 การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวินัยในตนเองกับตัวแปรอื่น ๆ เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ กับวินัยในตนเองหรือวินัยในตนเองกับตัวแปรอื่น ได้แก่ งานวิจัยของ (ช่อลัดดา ตียะบุตร, 2551; ภาวณิ ต้นรังสรรค์, 2550; มาลี อนุสนธิ์, 2552) เป็นต้น

2.8.6.6 การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์หรือส่งผลหรือมีอิทธิพลต่อวินัยในตนเอง เป็นการศึกษาว่ามีตัวแปรใดที่เป็นตัวแปรอิสระมีอิทธิพลต่อวินัยในตนเองซึ่งเป็นตัวแปรตาม ได้แก่ งานวิจัยของ (เกษราภรณ์ จันทรย์ย, พัศตราภรณ์ คำโอด และวรลักษณ์ สุขสบาย, 2552; ธีระภาภรณ์ ดงอนนท์, 2552) เป็นต้น

2.8.6.7 การศึกษาวินัยในตนเอง สภาพหรือพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของผู้เรียน เป็นการศึกษาว่ามีสภาพหรือพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของผู้เรียนอย่างไรบ้าง เช่น งานวิจัยของ (รัตนภรณ์ สมบัติตรา, 2552; สติดาพร คำสด; 2546) เป็นต้น

2.8.6.8 การวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุ เป็นการศึกษาว่ามีตัวแปรอะไรที่เป็นสาเหตุต่อความมีวินัยในตนเอง ได้แก่ งานวิจัยของ จิตตานันท์ ตีกุล (2545) เรื่อง การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุความมีวินัยในตนเองของนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี : การวิเคราะห์กลุ่มพหุ เป็นต้น

2.8.6.9 การวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวินัยในตนเอง เช่น สภาพการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ได้แก่ การศึกษาสภาพการเสริมสร้างวินัยในตนเองแก่นักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอุบลราชธานี เขต 3 (ภักดี พานอ่อน, 2553) ปัญหาความมีวินัยในตนเอง เช่น การศึกษาปัญหาความมีวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนสิงห์บุรีจังหวัดสิงห์บุรี (กุลภัสสรณ์ พิทักษ์ศักดิ์ดาชัย, 2553)

2.9 ความรับผิดชอบ

2.9.1 ความหมายของความรับผิดชอบ

ความรับผิดชอบ (responsible) เป็นการยอมรับผลทั้งที่ดีและไม่ดีในกิจการที่ตนเองได้ทำลงไปหรือที่อยู่ในความดูแลของตนเอง (เปลื้อง ณ นคร, 2555; พจนานุกรมเล็กจิตรอน, 2555ข; ราชบัณฑิตยสถาน, 2555ข) ไม่ว่าจะมีความรับผิดชอบหรือรับผิดชอบต่อตนเองและรับผิดชอบต่อสังคม ความรับผิดชอบเป็นสิ่งที่ควบคู่กับหน้าที่ (กรมวิชาการ, 2542)

ลักษณะของผู้ที่มีความรับผิดชอบ คือมีความตั้งใจในการปฏิบัติหน้าที่ของตนเองให้สำเร็จลุล่วงอย่างดีที่สุดไม่ทอดทิ้งต่ออุปสรรค เป็นผู้ที่เอาใจใส่ในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ มีความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่โดยไม่คำนึงถึงประโยชน์ส่วนตัว เคารพระเบียบ กฎเกณฑ์ และวินัยในตนเอง มีอารมณ์หนักแน่นเมื่อเผชิญอุปสรรค รู้จักหน้าที่และกระทำตามหน้าที่เป็นอย่างดี มีความละเอียดรอบคอบ ใช้ความสามารถอย่างเต็มที่ (กรมวิชาการ, 2542; สาโรช บัวศรี, 2542) มีความมุ่งมั่นและเพียรพยายามในการเรียน และปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ทันตามกำหนดเวลา (เมธี ธรรมวัฒนา, 2551)

ความรับผิดชอบ คือการยอมรับผลของสิ่งที่เกิดขึ้นจากการกระทำของตนเองไม่ว่าจะเป็นความรับผิดชอบหรือรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ผู้ที่มีความรับผิดชอบจะมีอารมณ์หนักแน่น มีความซื่อสัตย์และรู้จักหน้าที่ มีความมุ่งมั่น เพียรพยายาม ละเอียดรอบคอบในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ และตั้งใจปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ทันตามกำหนดเวลา ความรับผิดชอบจึงเป็นสิ่งที่ควบคู่กับหน้าที่

2.9.2 ประเภทของความรับผิดชอบ

กรมวิชาการ (2542) แบ่งความรับผิดชอบออกเป็น 2 ประเภท คือความรับผิดชอบต่อตนเอง และความรับผิดชอบต่อสังคม รายละเอียดดังนี้

2.9.2.1 ความรับผิดชอบต่อตนเอง (กรมวิชาการ, 2542; สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2526) หมายถึง การขจัดปัญหาที่ทำให้ตนเองเป็นทุกข์ การรู้จักหน้าที่ของตนเอง ปฏิบัติหน้าที่ที่งานของตนให้ลุล่วงไปอย่างมีประสิทธิภาพทันตามกำหนดเวลา (กรมวิชาการ, 2542) ฝึกฝนตนเองให้เป็นคนตรงต่อเวลาอยู่เนืองนิตย์ และยอมรับผลการกระทำของตนเองทั้งที่เป็นผลดีและผลเสีย บุคคลที่มีความรับผิดชอบในตนเองจะไตร่ตรองอย่างรอบคอบว่าสิ่งที่ตนเองทำจะมีผลดีผลเสียหรือไม่ และจะเลือกปฏิบัติแต่สิ่งที่จะก่อให้เกิดผลดีเท่านั้น (ไชยรัตน์ ปราณี, 2531)

2.9.2.2 ความรับผิดชอบต่อสังคม (กรมวิชาการ, 2542; สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2526) หมายถึง การรู้จักฐานะความรับผิดชอบของตนเองที่มีต่อสังคมโดยปฏิบัติหน้าที่อย่างถูกต้องเหมาะสมจนเกิดประโยชน์แก่สังคม (กรมวิชาการ, 2542) ทั้งสังคมขนาดเล็กจนถึงสังคมขนาดใหญ่ มีภาระหน้าที่และความรับผิดชอบของบุคคลต่อสังคม ได้แก่ (1) ความรับผิดชอบต่อหน้าที่พลเมือง ได้แก่ การปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม การรักษาทรีตเมนต์ของสังคม การช่วยเหลือผู้อื่น และการให้ความร่วมมือกับผู้อื่น (2) ความรับผิดชอบต่อครอบครัว หมายถึง การรู้จักฐานะและหน้าที่ที่มีต่อครอบครัว ปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมแก่ฐานะและหน้าที่ของตนเองต่อครอบครัว สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2526) ได้แก่ การเคารพเชื่อฟังผู้ปกครอง การช่วยเหลืองานบ้าน และการรักษาชื่อเสียงของครอบครัว (3) ความรับผิดชอบต่อโรงเรียน ได้แก่ ความตั้งใจเรียน การเชื่อฟังครู การปฏิบัติตามกฎของโรงเรียน และการรักษาสมบัติของโรงเรียน และ (4) ความรับผิดชอบต่อเพื่อน ได้แก่

การตักเตือนแนะนำ การช่วยเหลือเพื่อนอย่างเหมาะสม การให้อภัย การไม่ทะเลาะและเอาเปรียบเพื่อน และการเคารพสิทธิซึ่งกันและกัน (ไชยรัตน์ ปรานี, 2531)

สรุปได้ว่า ความรับผิดชอบแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ (1) ความรับผิดชอบต่อตนเอง เป็นการรู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเอง ปฏิบัติหน้าที่ให้ลุล่วงอย่างมีประสิทธิภาพและทันเวลาที่กำหนด ยอมรับผลการกระทำของตนเองทั้งที่เป็นผลดีและผลเสีย และ (2) ความรับผิดชอบต่อสังคมหรือส่วนรวม เป็นการรู้จักบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของตนเองที่มีต่อสังคม ได้แก่ ความรับผิดชอบต่อหน้าที่พลเมือง ความรับผิดชอบต่อครอบครัว ความรับผิดชอบต่อโรงเรียน และความรับผิดชอบต่อเพื่อน

2.9.3 การเสริมสร้างความรับผิดชอบ

ความรับผิดชอบ เป็นสิ่งที่เกิดจากการฝึกฝนตั้งแต่เยาว์วัยและพัฒนาต่อไปจนถึงวัยผู้ใหญ่ การฝึกความรับผิดชอบครูจะต้องมีกลยุทธ์และวิธีสอนให้เกิดความรับผิดชอบ (กรมวิชาการ, 2544) คือ (1) ให้เด็กทุกคนได้รับโอกาสและมีส่วนร่วมอย่างทั่วถึง (2) คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล (3) กำหนดจุดประสงค์และเป้าหมายในการฝึกเพื่อให้เด็กมองเห็นจุดมุ่งหมายอย่างชัดเจน (4) การฝึกควรมีการยืดหยุ่น มีบรรยากาศแห่งความไว้วางใจ และให้เด็กปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง และ (5) ผู้ใหญ่ควรเป็นแบบอย่างที่ดีในการแสดงออกด้านความรับผิดชอบ (กรมวิชาการ, 2542) ในการฝึกความรับผิดชอบควรฝึกทั้งที่บ้านและโรงเรียนให้ประสานสัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่องและค่อยเป็นค่อยไป (กรมวิชาการ, 2544)

ประดินันท์ อุปรมัย (2543) อธิบายถึงการเสริมสร้างพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อเด็กกับเด็ก รายละเอียดดังนี้

2.9.3.1 การเสริมสร้างความรับผิดชอบที่อาศัยแนวคิดจากทฤษฎีการเรียนรู้โดยการวางเงื่อนไขและการกระทำ เป็นการฝึกความรับผิดชอบในลักษณะ ดังนี้ (1) การทำให้เด็กมีความถี่ของพฤติกรรมความรับผิดชอบเพิ่มขึ้นจากการให้ตัวเสริมแรงทางบวก เช่น กิจกรรมที่เด็กชอบ ส่วนตัวเสริมแรงทางลบ คือการนำเอาสิ่งที่ไม่ชอบไปจากตัวเด็ก ทำให้เกิดพฤติกรรมความรับผิดชอบเพิ่มขึ้น และ (2) การทำให้พฤติกรรมที่ไม่รับผิดชอบยุติลงด้วยการลงโทษ เพิกเฉย หรือหยุดยั้ง การลงโทษด้วยวิธีการให้สิ่งที่ไม่ชอบ เช่น ให้ทำกิจกรรมที่เด็กไม่ชอบ เพิกเฉย คือไม่ให้ความสนใจต่อพฤติกรรมที่ไม่รับผิดชอบของเด็ก ส่วนการหยุดยั้งเป็นการหยุดให้แรงเสริมพฤติกรรมที่แสดงถึงความไม่รับผิดชอบที่เด็กเคยได้รับแรงเสริมมาก่อน

2.9.3.2 การเสริมสร้างความรับผิดชอบโดยอาศัยแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม เป็นการฝึกความรับผิดชอบชนิดที่ให้เกิดความรู้สึกรับผิดชอบ และมีพฤติกรรมแสดงความรับผิดชอบจากการดูตัวแบบ

2.9.3.3 การเสริมสร้างความรับผิดชอบโดยให้เด็กได้รับผลการกระทำของเขาเอง จากความเป็นเหตุเป็นผลกันโดยธรรมชาติและสภาพการณ์ กล่าวคือปล่อยให้เด็กได้รับผลการปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติภารกิจด้วยตนเอง เช่น เมื่อเด็กมาทำกิจกรรมไม่ตรงตามเวลา ก็ไม่มีใครคอย

นักการศึกษา ได้ทำกาวิจัยเกี่ยวกับการเสริมสร้างความรับผิดชอบในตนเองทั้งรูปแบบการจัดกิจกรรมกลุ่ม เช่น การศึกษาของ (กัลยา สุรีย์, 2546; คณิงนิจ พุ่มพวง, 2546) การเสริมแรงพฤติกรรม (อรธนารถ บุญเกิด, 2546) และการพัฒนาสื่อเพื่อการควบคุมตนเองในการส่งเสริมพฤติกรรมความรับผิดชอบ (ป๋องราชฎ์ วรวิฑูมิพุทธพงศ์, 2553)

เห็นได้ว่า ความรับผิดชอบเป็นพฤติกรรมที่สามารถพัฒนาฝึกฝนได้ตั้งแต่เยาว์วัยและพัฒนาต่อไปจนถึงวัยผู้ใหญ่ การจัดกิจกรรมควรให้เหมาะสมกับพัฒนาการแต่ละช่วงวัยและควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยให้เด็กทุกคนได้มีส่วนร่วมอย่างทั่วถึงในบรรยากาศที่ไว้วางใจกัน และในการฝึกความรับผิดชอบควรฝึกทั้งที่บ้านและโรงเรียนให้ประสานสัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่องและค่อยเป็นค่อยไป

2.10 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.10.1 ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นความสำเร็จหรือความสามารถในการกระทำใด ๆ (สมสุขศรีกุล, 2542) ที่ต้องอาศัยความรู้ที่ได้เรียนรู้ผ่านมาแล้ว (นิลรัตน์ ทศช่วย, 2547) หรือทักษะสมรรถภาพด้านต่าง ๆ ของสมอง หรือมวลประสบการณ์ทั้งปวงของบุคคล (สุวิทย์ หิรัญยกานนท์, สิริวรรณ เมธีวัฒน์ และชนินทร์ชัย อินทிரากรณ์, 2540) อันเกิดจากกระบวนการเรียนการสอนตามแผนที่กำหนดไว้ล่วงหน้า (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2544) แล้วเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม (วิบูลศรี กิ่งแก้ว, 2552) ซึ่งแสดงออก 3 ด้าน คือ ด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย (ธาริณี วิทยานิเวศรัตน์, 2542) สามารถวัดได้ตามจุดมุ่งหมายของการสอนหรือผลสำเร็จจากการศึกษา หรืออาจได้จากกระบวนการสังเกตที่ไม่ต้องอาศัยการทดสอบ (ขนิษฐา บุญภักดี, 2552) อาศัยเครื่องมือทางจิตวิทยา หรือแบบทดสอบภาคทฤษฎีหรือภาคปฏิบัติหรือทั้งสองแบบ (พิมพ์ประภา อรัญมิตร, 2552) เพื่อเป็นการตรวจสอบระดับความสามารถทางสมองของบุคคล และผลที่เกิดจากการเรียนรู้ฝึกฝนหรือประสบการณ์ต่าง ๆ (ไพโรจน์ คะเชนทร์, 2559)

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจึงเป็นความรู้ความสามารถที่เกิดขึ้นหลังจากที่ผู้เรียนได้ผ่านกระบวนการเรียนรู้อย่างสุดความสามารถ แล้วเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม 3 ด้าน คือ ด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย ซึ่งสามารถวัดได้จากการสังเกต หรือจากแบบทดสอบทางการเรียน หรือแบบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านต่าง ๆ

2.10.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

นักการศึกษากล่าวถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายละเอียดดังนี้

บลูม (Bloom, 1976) กล่าวถึงตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประกอบด้วย (1) พฤติกรรมด้านความรู้ความคิด เป็นความรู้ความสามารถและทักษะต่าง ๆ ของผู้เรียนที่มีมาก่อน (2) คุณลักษณะทางจิตใจ คือแรงจูงใจที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความอยากเรียนรู้ในสิ่งใหม่ ๆ ได้แก่ ความสนใจในวิชาที่เรียน เจตคติ ต่อเนื้อหาวิชาที่เรียน และการยอมรับความสามารถของตนเอง เป็นต้น และ (3) คุณภาพการเรียนการสอน ประสิทธิภาพการเรียนการสอนที่ผู้เรียนจะได้รับ ได้แก่ คำแนะนำ การปฏิบัติ และแรงเสริมของผู้สอนที่มีต่อผู้เรียน เป็นต้น

คลอสเมียร์ (Klausmier, 1985) กล่าวถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประกอบด้วย (1) คุณลักษณะของผู้เรียน (2) ลักษณะของผู้สอน (3) พฤติกรรมระหว่างผู้สอนและผู้เรียน (4) คุณลักษณะของกลุ่มผู้เรียน (5) คุณลักษณะของพฤติกรรมเฉพาะตัว และ (6) แรงผลักดันภายนอก เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างคนในบ้านที่ติดต่อกัน สิ่งแวดล้อมดี มีวัฒนธรรมและคุณธรรมพื้นฐานดี สอดคล้องกับ เพรสคอตท์ (Prescott, 1961) กล่าวว่าความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว ความเป็นอยู่ของครอบครัว สภาพแวดล้อมทางบ้าน การอบรมทางฐาน ฐานะทางบ้าน รวมถึงความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนจะมีความสัมพันธ์และส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เพรสคอตท์ (Prescott, 1961) กล่าวถึงองค์ประกอบที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียน ประกอบด้วย (1) องค์ประกอบด้านร่างกาย (2) องค์ประกอบด้านความรัก (3) องค์ประกอบ ด้านวัฒนธรรมและสังคม (4) องค์ประกอบด้านความสัมพันธ์ในหมู่เพื่อนวัยเดียวกัน (5) องค์ประกอบ ด้านการพัฒนาแห่งตน และ (6) องค์ประกอบด้านการปรับตัว

นิธิตา ทองใส (2553) กล่าวว่าองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของผู้เรียนแตกต่างกันตามสภาพร่างกาย การเลี้ยงดู สภาพครอบครัว ความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน ความสามารถทางการเรียนรู้ ลักษณะจิตใจ และความพยายามในการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล

บุญนำ เทียงดี (2548) กล่าวถึงองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ ผู้เรียน ประกอบด้วย (1) องค์ประกอบด้านตัวผู้เรียน และ (2) องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม

อริยา คุณา และบัญญัติ ยงย่วน (2547) กล่าวถึงองค์ประกอบที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียน ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ (1) ความพร้อมด้านสติปัญญาหรือความรู้ ทักษะพื้นฐาน (2) บุคลิกภาพ หรือจิตลักษณะ (3) พฤติกรรมการเรียน (4) บรรยากาศในการเรียน (5) ตัวแปรทางประชากร

ประภัสสร วงษ์ศรี (2541) กล่าวถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ ผู้เรียน ประกอบด้วย (1) ผู้สอน และ (2) ผู้เรียน

สรุปได้ว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ของการเรียน ได้แก่ ความรู้ความสามารถ ทักษะ เซอร์ปัญญา ความถนัด ความสนใจ และพื้นฐานของผู้เรียนที่มีมาก่อน ความสนใจในวิชาเรียน การยอมรับความสามารถของตนเอง การเรียนการสอนหรือประสิทธิผลที่ผู้เรียนจะได้รับผลสำเร็จใน การเรียน ระบบการเรียนและสถาบัน หลักสูตรหรือวิชาที่เรียน อุปกรณ์การสอนที่ทันสมัย บรรยากาศ ในการเรียนและสิ่งแวดล้อม ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว และการศึกษาของบิดามารดา

2.10.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือเครื่องมืออย่างหนึ่งที่ยึดแบบไว้สำหรับ วัดความรู้หรือทักษะ (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2544) หรือความสามารถของผู้เรียนในด้านวิชาการ เป็นผล จากการเรียนรู้เนื้อหาสาระ และตามจุดประสงค์ของวิชาหรือเนื้อหาที่สอบ (บุญชม ศรีสะอาด, 2546) เพื่อให้ทราบถึงความรู้ความสามารถที่ผู้เรียนได้เรียนมาแล้ว (บุญนำ เทียงดี, 2548) โดยทั่วไปจะวัด ผลสัมฤทธิ์ในวิชาที่เรียนในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ จำแนกเป็น 2 ประเภท คือ (1) แบบทดสอบอิงเกณฑ์ สร้างขึ้นตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม มีคะแนนจุดตัดหรือคะแนนเกณฑ์สำหรับตัดสินผู้สอบตามเกณฑ์ ที่กำหนด การวัดตรงตามจุดประสงค์ เป็นหัวใจสำคัญของข้อสอบในแบบทดสอบประเภทนี้ และ (2) แบบทดสอบอิงกลุ่ม สร้างขึ้นเพื่อวัดให้ครอบคลุมหลักสูตร ตามตารางวิเคราะห์หลักสูตร สามารถ จำแนกผู้สอบตามความเก่ง อ่อนได้ดี ผลการสอบอาศัยคะแนนมาตรฐานที่แสดงถึงสถานภาพ ความสามารถ ของบุคคลนั้นเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่ม (บุญชม ศรีสะอาด, 2546)

วิบูลศรี กิ่งแก้ว (2552) กล่าวถึงการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สามารถวัดได้ 2 แบบ ตามจุดประสงค์และลักษณะวิชาที่สอน คือ (1) การวัดด้วยการปฏิบัติ เป็นการตรวจสอบระดับความสามารถ ในการปฏิบัติหรือทักษะของผู้เรียน โดยผู้เรียนได้แสดงความสามารถในรูปการกระทำจริงให้ออกเป็น ผลงาน และ (2) การวัดด้านเนื้อหา เป็นการตรวจสอบความสามารถเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาอันเป็นประสบการณ์ การเรียนรู้ของผู้เรียน รวมถึงการตรวจสอบความสามารถในด้านต่าง ๆ สามารถวัดได้โดยใช้ข้อสอบ ผลสัมฤทธิ์

สรุปได้ว่าแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นการตรวจสอบความสามารถของผู้เรียนเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่ผู้เรียนได้เรียนมาแล้วทั้งด้านความรู้ และทักษะความสามารถของผู้เรียนในด้านวิชาการ สามารถวัดได้ 2 แบบ ตามจุดประสงค์และลักษณะวิชาที่สอน คือ (1) การวัดด้วยการปฏิบัติ และ (2) การวัดด้านเนื้อหา แบบทดสอบจำแนกเป็น 2 ประเภท คือแบบทดสอบอิงเกณฑ์ และแบบทดสอบอิงกลุ่ม

2.10.4 ประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นเครื่องมือของผู้สอนที่ใช้สำหรับวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน นักการศึกษากล่าวถึงประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังนี้ ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2543) แบ่งประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็น 2 ประเภท คือ (1) แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นเอง เพื่อใช้ทดสอบผลสัมฤทธิ์และความสามารถทางวิชาการของผู้เรียนในห้องเรียนว่ามีความรู้มากแค่ไหน บทพร้อมตรงไหน จะได้ซ่อมเสริม หรือวัดดูความพร้อมที่จะเริ่มบทเรียนใหม่ แบบทดสอบประเภทนี้สอบเสร็จก็ทิ้งไป จะสอบใหม่ก็สร้างขึ้นใหม่หรือนำเอาของเก่ามาเปลี่ยนแปลง ไม่มีการวิเคราะห์ว่าข้อสอบนั้นดีหรือไม่ประการใด และ (2) แบบทดสอบมาตรฐาน สร้างขึ้นจากผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขาวิชาหรือจากครูวิชานั้น เมื่อสร้างเสร็จก็นำไปทดสอบแล้วนำผลมาวิเคราะห์ด้วยวิธีทางสถิติหลายครั้งหลายหน เพื่อปรับปรุงให้มีคุณภาพดี และมีความเป็นมาตรฐาน

ความเป็นมาตรฐานของแบบทดสอบ มีอยู่ 2 ประการ คือ (1) มาตรฐานในการดำเนินการสอบ ไม่ว่าจะนำไปใช้ที่ไหน เมื่อไรก็ตาม คำชี้แจง คำบรรยาย การดำเนินการสอบจะเหมือนกันทุกครั้ง จะต้องมีการควบคุมตัวแปรต่าง ๆ ที่ทำให้คะแนนคลาดเคลื่อน แบบทดสอบประเภทนี้ต้องมีคำชี้แจงในการใช้ข้อสอบ และ (2) มาตรฐานในการแปลความหมายของคะแนน ไม่ว่าจะสอบที่ใด เมื่อใด ต้องแปลคะแนนได้เหมือนกันคือต้องมีเกณฑ์ปกติสำหรับเปรียบเทียบให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน ในการวัดควรให้ครอบคลุมพฤติกรรมทั้งด้านความรู้ ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2543)

พิชิต ฤทธิ์จรรยา (2548) แบ่งประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ออกเป็น 2 ประเภท คือ (1) แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นเอง เป็นแบบทดสอบที่มุ่งวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเฉพาะกลุ่มที่ครูสอน มีลักษณะเป็นแบบทดสอบข้อเขียน แบ่งเป็น 2 ชนิด คือ แบบทดสอบอัตนัย โดยให้ผู้ตอบแสดงความรู้ ความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ และแบบทดสอบปรนัยหรือแบบตอบสั้น ๆ โดยผู้สอนเขียนตอบสั้น ๆ หรือมีคำตอบให้เลือกแบบจำกัดคำตอบ ผู้ตอบไม่สามารถแสดงความรู้ ความคิดได้เหมือนแบบอัตนัย อาจแบ่งได้เป็น 4 ประเภท คือ แบบทดสอบ ถูก-ผิด แบบทดสอบเติมคำ แบบทดสอบจับคู่ และแบบทดสอบเลือกตอบ และ (2) แบบทดสอบมาตรฐาน คือแบบทดสอบที่มุ่งวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนทั่ว ๆ ไป ซึ่งสร้างโดยผู้เชี่ยวชาญ มีการวิเคราะห์และปรับปรุงอย่างดีจนมีคุณภาพ มีมาตรฐานในการดำเนินการสอบ การให้คะแนน และแปลความหมายของคะแนน

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2546) กล่าวว่าแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้สอนสร้างขึ้น จำแนกเป็น 8 ประการ คือ (1) แบบเลือกตอบ ใช้วัดผลทั้งด้านความรู้ ความคิด ทฤษฎี หลักการ การตัดสินใจ และความสามารถด้านทักษะ (2) แบบถูกผิด โดยนำเสนอข้อความเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจในหลักการ ทฤษฎี การแปลความหมายหรือการกำหนดตัวแปร (3) แบบจับคู่ มีลักษณะการนำเสนอข้อความ 2 ส่วน ให้เลือกเพื่อจับคู่โดยทั่วไปจำนวนข้อของ

คำตอบจะมีมากกว่าคำถาม (4) แบบเปรียบเทียบ ประกอบด้วยข้อความที่ต้องการให้ผู้เรียนพิจารณา ในรูปของมากกว่า เท่ากับ น้อยกว่า หรือสรุปไม่ได้ (5) แบบเติมคำ ผู้ตอบต้องเขียนตอบผลลัพธ์ของปัญหา และยังใช้ได้กับการคิดเลขในใจได้ (6) แบบเขียนตอบ ผู้ตอบต้องเขียนตอบแสดงวิธีทำหรือสรุปผลจากวิธีทำ โดยแสดงเหตุผลประกอบ (7) แบบต่อเนื่อง เป็นการผสมผสานแบบทดสอบหลายรูปแบบ เช่น แบบเลือกตอบกับแบบถูกผิด แบบเลือกตอบกับแบบเขียนตอบ ฯลฯ และ (8) แบบแสดงวิธีทำ ผู้เรียนต้องแสดงวิธีการแก้ปัญหาใช้ประเมินได้ครอบคลุมทั้งมีโนทัศน์และวิธีการคิด การวางแผน และความสามารถของทักษะหรือกระบวนการต่าง ๆ

2.10.5 การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

นักการศึกษาเสนอขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังนี้
บุญชม ศรีสะอาด (2541) อธิบายการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์จุดประสงค์ เนื้อหาวิชา และทำตารางกำหนดลักษณะข้อสอบ ขั้นตอนแรกต้องทำการวิเคราะห์ว่าเนื้อหาหรือหัวข้อที่จะสร้างข้อสอบวัดนั้นมีจุดประสงค์ของการสอนหรือจุดประสงค์การเรียนรู้อะไรบ้าง ทำการวิเคราะห์เนื้อหาวิชาว่ามีโครงสร้างอย่างไร จัดเขียนหัวข้อใหญ่ หัวข้อย่อยทุกหัวข้อ พิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหา จากนั้นทำตารางกำหนดลักษณะข้อสอบหรือตารางวิเคราะห์หลักสูตร ประกอบด้วย 2 มิติ คือ (1) มิติด้านเนื้อหา และ (2) มิติด้านสมรรถภาพที่ต้องการวัด จากนั้นพิจารณาหัวเรื่องและเขียนลำดับความสำคัญ กำหนดจำนวนข้อที่จะวัดในแต่ละช่องขึ้นอยู่กับเรื่องว่าต้องการให้เกิดสมรรถภาพด้านใดมากน้อยต่างกัน

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดรูปแบบของข้อคำถามและศึกษาวิธีเขียนข้อสอบ ทำการพิจารณาและตัดสินใจว่าจะใช้ข้อคำถามรูปแบบใด ศึกษาวิธีเขียนข้อสอบ หลักการเขียนข้อคำถาม ศึกษาวิธีเขียนข้อสอบสมรรถภาพต่าง ๆ ศึกษาเทคโนโลยีในการเขียนข้อสอบเพื่อนำมาใช้เป็นหลักในการเขียนข้อสอบ

ขั้นตอนที่ 3 เขียนข้อสอบ ใช้ตารางกำหนดลักษณะของข้อสอบที่จัดทำไว้ในขั้นตอนที่ 1 เป็นกรอบทำให้สามารถออกข้อสอบวัดได้ครอบคลุมทุกหัวข้อเนื้อหา และทุกสมรรถภาพ ส่วนรูปแบบและเทคนิคการเขียนข้อสอบยึดตามที่ได้ศึกษาในขั้นตอนที่ 2

ขั้นตอนที่ 4 ตรวจสอบข้อสอบ โดยพิจารณาความถูกต้องตามหลักวิชาว่าแต่ละข้อในเนื้อหาและสมรรถภาพตามตารางกำหนดลักษณะข้อสอบหรือไม่ ภาษาที่ใช้มีความเข้าใจง่าย เหมาะสมหรือไม่ ตัวถูกตัวลวงเหมาะสมเข้าหลักเกณฑ์หรือไม่ หลังจากพิจารณาทบทวนด้วยตนเองแล้วก็นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญวัดผลด้านเนื้อหาสาระ พิจารณาข้อบกพร่อง และนำข้อวิจารณ์มาพิจารณาปรับปรุงให้มีความเหมาะสม

ขั้นตอนที่ 5 พิมพ์แบบทดสอบฉบับทดลอง และคำชี้แจงหรือคำอธิบายวิธีทำแบบทดสอบไว้ที่ปกของแบบทดสอบอย่างละเอียดและชัดเจน และจัดวางรูปแบบเหมาะสม

ขั้นตอนที่ 6 ทดลองใช้ วิเคราะห์คุณภาพ และปรับปรุง โดยนำแบบทดสอบไปทดลองกับกลุ่มที่คล้ายกับกลุ่มตัวอย่างและได้เรียนวิชาหรือเนื้อหาที่จะสอบแล้ว และนำผลการสอบมาตรวจให้คะแนน ทำการวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก ค่าความยากของข้อสอบแต่ละข้อ โดยการวิเคราะห์คุณภาพ คัดเลือกข้อที่มีคุณภาพเข้าเกณฑ์ หากข้อที่เข้าเกณฑ์มีจำนวนมากกว่าที่ต้องการให้ตัดข้อที่มีอำนาจจำแนกต่ำที่สุดออกตามลำดับ และนำผลการสอบที่คิดเฉพาะข้อสอบที่เข้าเกณฑ์มาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น

ขั้นตอนที่ 7 พิมพ์แบบทดสอบฉบับจริง นำข้อสอบที่มีความอำนาจจำแนก และระดับความยากเข้าเกณฑ์ตามจำนวนที่ต้องการ มาพิมพ์เป็นแบบทดสอบฉบับที่จะใช้จริง และในการพิมพ์ควรคำนึงถึงความประณีต ถูกต้องซึ่งจะต้องตรวจทานให้ดี

วิบูลศรี กิ่งแก้ว (2552) กล่าวถึงขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวางแผนสร้างแบบทดสอบ พิจารณาดังนี้

การกำหนดจุดประสงค์ของการนำแบบทดสอบไปใช้ การวางแผนสร้างแบบทดสอบว่าจะสร้างอย่างไร หรือทราบจุดประสงค์ของการนำแบบทดสอบความรู้ก่อนทำการเรียนการสอน เพื่อผู้สอนจะสามารถนำมาปรับปรุงวิธีการสอน จุดประสงค์ของการนำแบบทดสอบไปใช้ จำแนกเป็น 4 วัตถุประสงค์ คือ (1) ใช้ตรวจสอบความรู้เดิม จะทำการสอบก่อนที่จะเริ่มทำการสอนเพื่อพิจารณาว่าผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานที่จำเป็นสำหรับเนื้อหาที่จะเรียนเพียงพอหรือไม่ และผู้เรียนมีความรู้เนื้อหาที่จะสอนหรือไม่ (2) ใช้ตรวจสอบความก้าวหน้าและปรับปรุงการเรียนการสอน (3) ใช้วินิจฉัยผู้เรียน และ (4) ใช้สรุปบทเรียน

การกำหนดเนื้อหาและพฤติกรรมที่ต้องการวัด เนื้อหาและพฤติกรรมที่ต้องการวัดคือเนื้อหาและพฤติกรรมที่ทำการสอน การวิเคราะห์หลักสูตรซึ่งเป็นกระบวนการในการจำแนกแยกแยะวิชานั้น ๆ ว่ามีหัวข้อ เนื้อหาสาระที่สำคัญ และจุดประสงค์ที่จะให้เกิดพฤติกรรมอะไรบ้าง การวิเคราะห์หลักสูตรจึงประกอบ 2 ประการ คือ (1) การวิเคราะห์เนื้อหาวิชา เป็นการจำแนกหรือจัดหมวดหมู่เนื้อหาวิชาเป็นหัวข้อสำคัญ โดยคำนึงถึงความสัมพันธ์เกี่ยวกับเนื้อหา ความยากง่ายของเนื้อหา ขนาดของเนื้อหา และเวลาที่สอน และ (2) การวิเคราะห์จุดประสงค์ เป็นการจำแนกหรือจัดหมวดหมู่เนื้อหาวิชาเป็นหัวข้อสำคัญ โดยคำนึงถึงการเขียนพฤติกรรมที่สำคัญของแต่ละจุดประสงค์ทั้งหมด การยุบพฤติกรรมที่สำคัญที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันให้เป็นพฤติกรรมเดียวกัน และนิยามความหมายของพฤติกรรมที่ยุบรวม

ขั้นตอนที่ 2 การเตรียมงานและเขียนข้อสอบ เมื่อวางแผนการสร้างแบบทดสอบโดยการสร้างตารางวิเคราะห์หลักสูตรแล้วก็ต้องเตรียมงานและเขียนข้อสอบต่อไป

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองสอบ เมื่อเขียนข้อสอบและจัดพิมพ์จึงนำไปสู่การทดลองสอบ

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลแบบทดสอบ เป็นขั้นตรวจสอบแบบทดสอบว่ามีคุณภาพหรือไม่ โดยพิจารณาตามคุณลักษณะที่ดีของแบบทดสอบ

2.10.6 คุณลักษณะที่ดีของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ลักษณะที่ดีของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่ใช่ทำหน้าที่ประเมินผลเพียงอย่างเดียว แต่ต้องทำหน้าที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วย นักการศึกษาจึงได้อธิบายลักษณะที่ดีของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายละเอียดดังนี้

วัลยา บุญอากาศ (2556) กล่าวถึงการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีต้องคำนึงถึงความตรงในการวัดตามจุดประสงค์ มีความเชื่อมั่น ผู้เรียนสามารถเข้าใจโจทย์ได้ตรงกัน ครอบคลุมการถามขั้นความรู้ ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการประเมินค่า มีความยุติธรรมในแบบทดสอบ แยกผู้เรียนได้ทุกระดับความสามารถ มีค่าความยากง่ายพอเหมาะ ทำให้ผู้เรียนมีความสุขสนุกสนานเพลิดเพลิน ไม่เกิดความเบื่อหน่าย และสามารถตรวจคำตอบได้ด้วยความเร็ว

วิบูลย์ศรี กิ่งแก้ว (2552) กล่าวถึงคุณลักษณะที่ดีของแบบทดสอบ คือ (1) ความแม่นยำ ความตรงหรือความเที่ยง คือแบบทดสอบสามารถวัดพฤติกรรมได้ตรงตามที่ระบุไว้ในจุดประสงค์ และตามที่ทำการสอนจริง (2) ความเชื่อมั่น คือแบบทดสอบให้ผลการสอบสอดคล้องตรงกันทุกครั้ง (3) อำนาจจำแนก เป็นข้อสอบที่สามารถแบ่งแยกคนเก่ง-อ่อนออกจากกันได้ คือคนเก่งตอบถูก และคนอ่อนจะต้องผิด (4) ความเป็นปรนัย คือข้อสอบที่มีคำถามชัดเจนและการให้คะแนนชัดเจน (5) ความเฉพาะเจาะจง คือข้อสอบที่มีคำถามชัดเจน (6) ประสิทธิภาพ คือแบบทดสอบที่ใช้เวลานั้นประหยัดเวลาในการสร้าง การดำเนินการสอบ การตรวจให้คะแนนให้แต่ผลการสอบถูกต้อง (7) ความสมดุล คือแบบทดสอบสามารถวัดได้ครอบคลุมตามจุดประสงค์และมีเนื้อหา มีสัดส่วนจำนวนข้อสอดคล้องตามตารางวิเคราะห์หลักสูตร (8) ความยุติธรรม คือแบบทดสอบมีความชัดเจน ไม่คลุมเครือ และเปิดโอกาสให้ทุกคนมีโอกาสที่จะตอบถูกได้เท่ากัน และ (9) ความเหมาะสมของเวลา คือแบบทดสอบได้กำหนดเวลาให้ได้อย่างเพียงพอในการตอบข้อสอบจนเสร็จ

สิริพร ทิพย์คง (2545) กล่าวถึงคุณลักษณะที่ดีของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังนี้ (1) ความตรง เป็นแบบทดสอบที่สามารถนำไปวัดในสิ่งที่ต้องการวัดได้อย่างถูกต้อง ตรงตามจุดประสงค์ที่ต้องการวัด ครอบคลุมเนื้อหาที่มีในหลักสูตรตามพฤติกรรมการเรียนรู้ครบถ้วนตามจุดประสงค์ของหลักสูตร (2) ความเชื่อมั่น เป็นแบบทดสอบที่สามารถให้ผลการวัดที่คงที่ ไม่ว่าจะนำแบบทดสอบนั้นไปวัดกี่ครั้ง (3) ความเป็นปรนัย เป็นแบบทดสอบที่มีคำถามชัดเจน เมื่อผู้เรียนอ่านคำถามจะเข้าใจตรงกันว่าโจทย์กำหนดอะไรมาให้ และถามอะไร ผู้ตรวจทุกคนสามารถตรวจให้คะแนนและแปลความหมายคะแนนตรงกัน (4) การถามลึก คือถามให้ครอบคลุมพฤติกรรมขั้นความรู้ ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า (5) ความยุติธรรม คำถามของแบบทดสอบต้องไม่มีช่องทางชี้แนะให้เดาได้ถูกต้องและต้องเป็นข้อสอบที่ไม่มีความลำเอียงต่อกลุ่มผู้เรียนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ (6) อำนาจจำแนก คือสามารถแยกผู้เรียนได้ว่าใครเก่ง อ่อน โดยสามารถจำแนกผู้เรียนออกเป็นประเภท ๆ ได้ทุกระดับอย่างละเอียด ตั้งแต่อ่อนสุดจนถึงเก่งที่สุด (7) ความง่ายพอเหมาะ แบบทดสอบจะต้องไม่ยากและไม่ง่ายเกินไป (8) ความยืดหยุ่น แบบทดสอบที่ผู้เรียนทำด้วยความสนุกเพลิดเพลิน ไม่รู้สึกเบื่อหน่ายในการทำ และ (9) ประสิทธิภาพ เป็นแบบทดสอบที่มีจำนวนข้อสอบพอประมาณ จัดทำแบบทดสอบด้วยความประณีต ตรวจให้คะแนนได้รวดเร็ว และสิ่งแวดล้อมในการสอบที่ดี

สรุปได้ว่าลักษณะที่ดีของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประกอบด้วย (1) มีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา เที่ยงตรงตามโครงสร้าง เที่ยงตรงตามสภาพ และมีความเที่ยงตรงเชิงพยากรณ์ (2) ความเชื่อมั่น คือผลการวัดแบบทดสอบไม่กลับไปกลับมาไม่ว่าจะวัดกี่ครั้งก็ตาม (3) มีความยุติธรรม คือแบบทดสอบไม่ลำเอียงต่อเด็กกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ (4) ถามลึก คือแบบทดสอบวัดพฤติกรรมหลายด้านทั้งความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า (5) มีความง่ายพอเหมาะ (6) มีอำนาจจำแนก สามารถแยกประเภทตั้งแต่ผู้เรียนที่อ่อนสุดถึงเก่งสุด (7) ความเป็นปรนัย คือมีความชัดเจนในตัวคำถาม มีความชัดเจนในการตรวจให้คะแนน และมีความชัดเจนในการแปลความหมายของคะแนน (8) ต้องยืดหยุ่น เป็นแบบทดสอบที่ลักษณะท้าทายชวนให้ค้นหาคำตอบ (9) จำเพาะเจาะจง คือมีความชัดเจนในคำถาม ไม่ถามหลายแง่หลายมุมหรือถามคลุมเครือ และ (10) ประสิทธิภาพ คือสามารถวัดความรู้ได้มากที่สุดในเวลาที่กำหนดให้สอบ ตรวจให้คะแนนรวดเร็วถูกต้อง และสะดวกในการคุมสอบและดำเนินการสอบ

2.10.6 งานวิจัยที่เกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

วิสุทธิ ตรีเงิน (2556) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์และความสามารถในการคิดขั้นพื้นฐานด้วยการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน และเทคนิคการเรียนรู้แบบ K-W-L ผลการศึกษา พบว่า (1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อคุณภาพชีวิต โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบ K-W-L และการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ (2) ทักษะการคิดขั้นพื้นฐานของนักศึกษาจากการจัดการเรียน โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบ K-W-L และการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กุลฤดี รัศมีสวัสดิ์ (2557) ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์กับการสอนแบบปกติ ผลการศึกษา พบว่า (1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์ และการสอนแบบปกติหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (2) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์ และการสอนแบบปกติหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (3) ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์สูงกว่าวิธีสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ (4) ความสามารถในการวิเคราะห์ของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์สูงกว่าวิธีสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ลียานา ประทีปวัฒนพันธ์ (2558) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่องความน่าจะเป็น ของนักเรียนห้องเรียน สสวท. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 7E ร่วมกับการเรียนแบบ STAD ผลการศึกษา พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยกับเกณฑ์ร้อยละ 77 นักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 77.58 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กฤติยา จงรักษ์ และประสาท เนื่องเฉลิม (2559, กรกฎาคม-ธันวาคม) ศึกษาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยสื่อสังคมออนไลน์ร่วมกับการใช้ปัญหาเป็นฐาน ผลการศึกษา พบว่ากิจกรรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อสังคมออนไลน์ร่วมกับการใช้ปัญหาเป็นฐานมีประสิทธิภาพเท่ากับ 79.71/75.20 และนักเรียนที่ได้รับกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สื่อสังคมออนไลน์ร่วมกับการใช้ปัญหาเป็นฐานมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุวรรณา จ้อยทอง (2559, กันยายน-ธันวาคม) ศึกษาผลของการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ ตามแนวการสอนของครูผู้สอนคณิตศาสตร์ดีเด่น ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการศึกษา พบว่า (1) นักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวการสอนของครูผู้สอนคณิตศาสตร์ดีเด่น มีค่าเฉลี่ยของคะแนนพัฒนาการผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ (2) นักเรียนกลุ่มทดลอง ที่ใช้ที่ใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวการสอนของครูผู้สอนคณิตศาสตร์ดีเด่น มีค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ หลังเรียนสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สลาวิน (Slavin, 1991a) ทำการสรุปผลการศึกษารวม 70 เรื่อง เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยทำการทดลองอย่างน้อย 4 สัปดาห์ กับนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ปรากฏว่ามี 67 เรื่อง ที่ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือกับการสอนแบบปกติ ผลการศึกษา พบว่าประมาณ 61% ที่กลุ่มทดลองได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มผู้เรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ

เนอร์ และมุตตะย (Nair, S. M. & Muthiah, M. D., 2006) ศึกษาประสิทธิภาพของการสอนโมเดลการสร้างความรู้ด้วยตนเอง 5 ขั้นตอน ของนีดฮาม (Needham) ในการสอนวิชาประวัติศาสตร์ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในประเทศมาเลเซีย เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบสอบถามความสนใจการเรียนประวัติศาสตร์ ผลการศึกษา พบว่านักเรียนกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในการเรียนประวัติศาสตร์มากกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เออแคน (Ercan, 2014) ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบวัฏจักร 5E กับการเรียนโดยใช้แผนผังรูปตัววี ในวิชาปฏิบัติการเคมีทั่วไป 2 เพื่อศึกษาผลของการเรียนการสอนวิชาปฏิบัติการเคมีทั่วไป 2 ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเคมี ผลการศึกษา พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนที่มีวงจรการเรียนรู้ 5E แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญเมื่อเทียบกับกลุ่มเปรียบเทียบที่ได้รับการสอนด้วยแผนผังภาพตัววี

(Demircioglu & Ucarb, 2015) ศึกษาการจัดการเรียนการสอนแบบสืบเสาะโดยใช้การให้เหตุผลเป็นฐาน ในรายวิชาปฏิบัติการฟิสิกส์ 3 ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถในการใช้เหตุผล ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และระดับการให้เหตุผลของนักเรียน ผลการศึกษา พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนสูงกว่าเมื่อเทียบกับการเรียนการสอนในห้องปฏิบัติการแบบดั้งเดิม แต่ความสามารถในการให้เหตุผลไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้โดยใช้การให้เหตุผลเป็นฐานเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพในการปรับปรุงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนและอาจนำไปปรับปรุงใช้สำหรับการเรียนในห้องปฏิบัติการอื่น ๆ

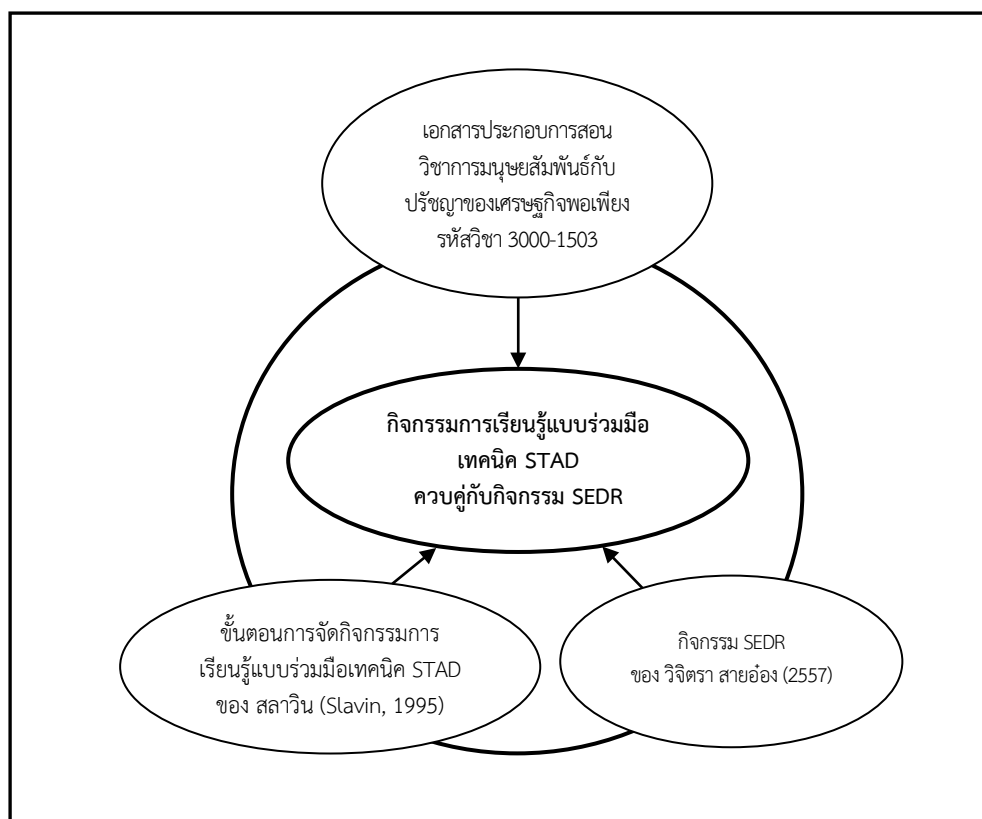
3. กรอบแนวความคิด

การศึกษาเรื่อง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคู่กับกิจกรรม SEDR ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความภาคภูมิใจในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบ วิชามนุษย์สัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 วิทยาลัยเทคนิคยะลา ผู้วิจัยได้ดำเนินการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรต่าง ๆ เพื่อเชื่อมโยงสู่การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคู่กับกิจกรรม SEDR วิชามนุษย์สัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2557 ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้วยการประยุกต์ใช้ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ของ สลาวิน (Slavin, 1995) ควบคู่กับกิจกรรม SEDR ของ วิจิตรา สายอ่อง (2557)

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ของ สลาวิน (Slavin, 2003) เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มีขั้นตอนไม่ซับซ้อน สามารถประยุกต์ใช้กับทุกรายวิชา มีการจัดผู้เรียนออกเป็น

กลุ่ม ๆ ประมาณ 4-5 คน โดยลดความสามารถทางการเรียน (เก่ง-ปานกลาง-อ่อน) เพศ และเชื้อชาติ เพื่อให้สมาชิกกลุ่มทำงานร่วมกันเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายของกลุ่มเดียวกัน สำหรับขั้นตอนของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ของ สลาวิน (Slavin, 1995) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ (1) ขั้นการนำเสนอหรือการสอน ผู้สอนจัดเตรียมเนื้อหาหรือเรื่องที่จะให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ (2) ขั้นการฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่ม ผู้สอนแนะนำสมาชิกกลุ่มให้ทราบถึงวิธีการเรียนรู้ สมาชิกกลุ่มวางแผนการเรียนรู้ แบ่งภาระหน้าที่กันศึกษาเนื้อหาและทำกิจกรรมที่ผู้สอนกำหนดไว้ (3) ขั้นการทดสอบ สมาชิกกลุ่มแต่ละคนทำแบบทดสอบเป็นรายบุคคลโดยไม่มีการช่วยเหลือกัน และ (4) ขั้นการรับรองผลงานกลุ่ม ผู้สอนดำเนินการตรวจและให้คำแนะนำสมาชิกกลุ่มแต่ละคน หาคะแนนพัฒนาการของแต่ละคนและของกลุ่ม และประกาศเพื่อให้รางวัลกลุ่มที่มีคะแนนสูงสุด สำหรับกิจกรรม SEDR ของ วิจิตรา สายอ่อง (2557) เป็นกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ และใช้กระบวนการจัดกิจกรรมแบบมีส่วนร่วม มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ร่วมกันอภิปราย แลกเปลี่ยน และฝึกทักษะการเป็นผู้นำ ทักษะการแก้ปัญหา และทักษะการทำงานเป็นทีม

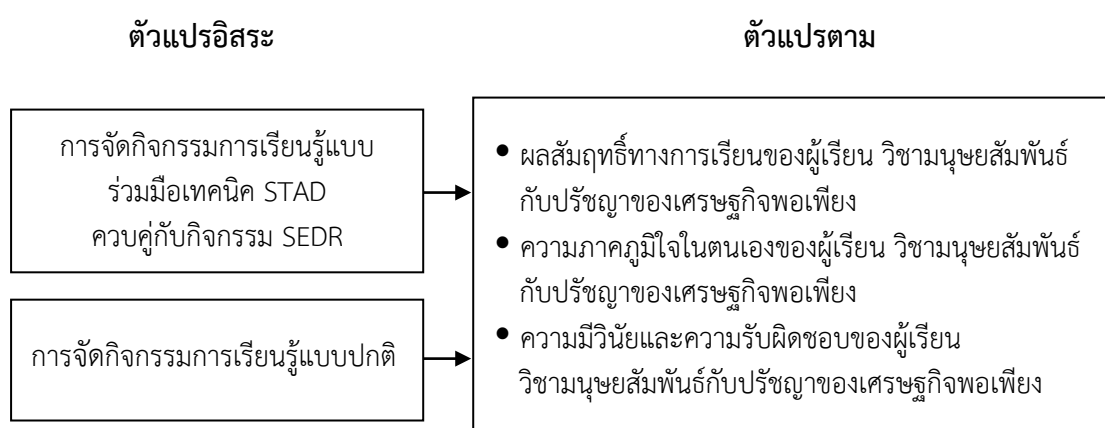
ผู้วิจัยนำเสนอรายละเอียดของกรอบแนวความคิดในการสร้างแบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคู่กับกิจกรรม SEDR ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความภาคภูมิใจในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบ วิชามนุษย์สัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 ดังที่ได้แสดงไว้ (ภาพที่ 2.3)

ภาพที่ 2.3 กรอบแนวความคิดการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคู่กับกิจกรรม SEDR วิชามนุษย์สัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

จากภาพที่ 2.3 อธิบายได้ว่าการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคู่กับกิจกรรม SEDR วิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 ขึ้นอยู่กับ (1) เอกสารประกอบการสอน วิชาการมนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 (2) ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ของ สลาวิน (Slavin, 1995) และ (3) กิจกรรม SEDR ของ วิจิตรา สายอ่อง (2557)

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคู่กับกิจกรรม SEDR ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความภาคภูมิใจในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบ วิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 วิทยาลัยเทคนิคยะลา ผู้วิจัยดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรต่าง ๆ เพื่อเชื่อมโยงสู่การสร้างกรอบแนวคิดสำหรับการวิจัย ดังที่ได้แสดงไว้ (ภาพที่ 2.4)

ภาพที่ 2.4 กรอบแนวคิดสำหรับการวิจัย

จากภาพที่ 2.4 อธิบายได้ว่า (1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 ขึ้นอยู่กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เทคนิค STAD ควบคู่กับกิจกรรม SEDR (2) ความภาคภูมิใจในตนเองของผู้เรียนวิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 ขึ้นอยู่กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เทคนิค STAD ควบคู่กับกิจกรรม SEDR (3) ความมีวินัยและความรับผิดชอบของผู้เรียนวิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 ขึ้นอยู่กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เทคนิค STAD ควบคู่กับกิจกรรม SEDR (4) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 ขึ้นอยู่กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ (5) ความภาคภูมิใจในตนเองของผู้เรียนวิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 ขึ้นอยู่กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ และ (6) ความมีวินัยและความรับผิดชอบของผู้เรียนวิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 ขึ้นอยู่กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ

4. สมมติฐานการวิจัย

4.1 ผู้เรียนกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 หลังเรียนสูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุม

4.2 ผู้เรียนกลุ่มทดลองมีความภาคภูมิใจในตนเอง หลังการทดลองสูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุม

4.3 ผู้เรียนกลุ่มทดลองมีวินัยและความรับผิดชอบ หลังการทดลองสูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุม

4.4 ผู้เรียนกลุ่มทดลองมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หลังการทดลองสูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุม

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ความนำ

การวิจัยเรื่อง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคู่กับกิจกรรม SEDR ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความภาคภูมิใจในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบ วิชามนุษย์สัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 วิทยาลัยเทคนิคยะลา เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (quasi-experimental research) โดยออกแบบเป็นแบบมีกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ทดสอบก่อนการทดลองและหลังการทดลอง (pretest-posttest control group desing) มีวิธีการศึกษาดังนี้ (1) การศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร โดยการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และ (2) นำขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ของสลาวิน (Slavin, 1995) และกิจกรรม SEDR ของ วิจิตรสาวย่อง (2557) มาทดลองใช้กับผู้เรียนกลุ่มทดลอง จำนวน 12 คน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคู่กับกิจกรรม SEDR มี 4 ขั้นตอน คือ (1) ขั้นการนำเสนอหรือการสอน (2) ขั้นการฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่ม (3) ขั้นการทดสอบ และ (4) ขั้นการรับรองผลงานกลุ่ม สำหรับจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคู่กับกิจกรรม SEDR ประกอบด้วย 7 กิจกรรมการเรียนรู้ คือ หน่วยที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับหลักมนุษยสัมพันธ์ ควบคู่กับกิจกรรมคุณค่าในตนเอง หน่วยที่ 2 ธรรมชาติของมนุษย์ ควบคู่กับกิจกรรมบันทึกประสบการณ์ความสำเร็จ หน่วยที่ 3 กระบวนการทางจิตวิทยา เพื่อสร้างมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลและชุมชน ควบคู่กับกิจกรรมเติมชีวิตใส่กระปุก และกิจกรรมสัญญาใจในการเรียน หน่วยที่ 4 การพัฒนาตนเองเพื่อความก้าวหน้าในชีวิต และการทำงาน ควบคู่กับกิจกรรม“แก้วใส” มองเห็นคุณค่าในตนเอง หน่วยที่ 5 การพัฒนาตนเองตามหลักศาสนธรรม ควบคู่กับกิจกรรมชีวิตที่ต้องรับผิดชอบ หน่วยที่ 6 การพัฒนาชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ควบคู่กับกิจกรรมเพื่อนคู่หูช่วยเรียนรู้ และกิจกรรมสัญลักษณ์แทนตัวตน และหน่วยที่ 7 ผู้นำตามหลัก ศาสนธรรม และปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ควบคู่กับกิจกรรมการตระหนักถึงอาชีพ และสร้างแรงบันดาลใจ ใช้ระยะเวลา 17 สัปดาห์ ๆ ละ 1 ครั้ง ๆ ละ 3 ชั่วโมง การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยให้ผู้เรียนกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมประเมินการเรียนรู้ด้วยแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ วิชามนุษย์สัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 มาตรฐานความภาคภูมิใจในตนเอง มาตรฐานวินัยและความรับผิดชอบ และแบบประเมินความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยนำคะแนนของผู้เรียนกลุ่มทดลอง และผู้เรียนกลุ่มควบคุมมาเปรียบเทียบด้วยสถิติ t-test วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

การวิจัยนี้มีรูปแบบการดำเนินการวิจัยตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย
2. ประชากรเป้าหมายและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
3. แบบแผนการวิจัย
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ
6. วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
7. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ตัวแปรอิสระ คือ (1) การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคู่กับกิจกรรม SEDR วิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 และ (2) การจัดการเรียนรู้แบบปกติ วิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503

2.2 ตัวแปรตาม คือ (1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน วิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 และ (2) ความภาคภูมิใจในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบของผู้เรียนวิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503

3. ประชากรเป้าหมายและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้ คือผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 ของวิทยาลัยเทคนิคยะลา ที่ลงทะเบียนเรียนวิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2557 ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 24 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ประกอบด้วย กลุ่มทดลองจำนวน 1 ห้องเรียน คือผู้เรียนภาควิชาช่างกลโรงงาน กลุ่ม 1 ผู้เรียนจำนวน 12 คน กลุ่มควบคุมจำนวน 1 ห้องเรียน คือผู้เรียนภาควิชาเทคนิคการเชื่อมและการผลิต กลุ่ม 1 ผู้เรียนจำนวน 12 คน

4. แบบแผนการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (quasi experimental research) โดยใช้แบบแผนการวิจัยแบบเปรียบเทียบก่อน-หลัง โดยไม่มีการสุ่ม (pretest-posttest nonrandomized comparison group design) ผู้วิจัยไม่ใช้การวิจัยเชิงทดลองอย่างแท้จริง (true experimental designs) ที่เป็นการสุ่มตัวอย่าง (randomized) เพราะการวิจัยนี้ “เป็นการทดลองในคน” (วิจิตรสา สายอ่อง, 2554, 2557) ผู้วิจัยขอเสนอแบบแผนการวิจัยแบบเปรียบเทียบก่อนและหลังทดลอง โดยไม่มีการสุ่ม ดังที่ได้แสดงไว้ (ตารางที่ 3.1)

ตารางที่ 3.1 แบบวิจัยกึ่งทดลองแบบ Pretest-Posttest Nonrandomized Comparison Group Design (Gliner, Morgan & Leech, 2017)

กลุ่ม	วัดผลก่อน	การจัดการกิจกรรม	วัดผลหลัง
E	O ₁	X	O ₂
C	O ₁	~X	O ₂

ความหมายของสัญลักษณ์

E แทน กลุ่มทดลอง

C แทน กลุ่มควบคุม

O₁ แทน การวัดผลก่อนทดลอง

O₂ แทน การวัดผลหลังทดลอง

- X แทน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคู่กับกิจกรรม SEDR
- ~X แทน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ

กลุ่มทดลอง หมายถึง ผู้เรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคู่กับกิจกรรม SEDR มี 4 ขั้นตอน คือ (1) ขั้นการนำเสนอหรือการสอน (2) ขั้นการฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่ม (3) ขั้นการทดสอบ และ (4) ขั้นการรับรองผลงานกลุ่ม ประกอบด้วย 7 กิจกรรมการเรียนรู้ คือ หน่วยที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับหลักมนุษยสัมพันธ์ ควบคู่กับกิจกรรมคุณค่าในตนเอง หน่วยที่ 2 ธรรมชาติของมนุษย์ ควบคู่กับกิจกรรมบันทึกประสบการณ์ความสำเร็จ หน่วยที่ 3 กระบวนการทางจิตวิทยา เพื่อสร้างมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลและชุมชน ควบคู่กับกิจกรรมเติมชีวิตใส่กระปุก และกิจกรรมสัญญาใจในการเรียน หน่วยที่ 4 การพัฒนาตนเองเพื่อความก้าวหน้าในชีวิต และการทำงาน ควบคู่กับกิจกรรม“แก้วใส” มองเห็นคุณค่าในตนเอง หน่วยที่ 5 การพัฒนาตนเองตามหลักศาสนธรรม ควบคู่กับชีวิตที่ต้องรับผิดชอบ หน่วยที่ 6 การพัฒนาชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ควบคู่กับกิจกรรมสัญลักษณ์แทนตัวตน และ กิจกรรมเพื่อนคู่หูช่วยเรียนรู้ และหน่วยที่ 7 ผู้นำตามหลักศาสนธรรมและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ควบคู่กับกิจกรรมการตระหนักถึงอาชีพ ใช้ระยะเวลา 17 สัปดาห์ ๆ ละ 1 ครั้ง ๆ ละ 3 ชั่วโมง และผู้วิจัยดำเนินการประเมินผลการเรียนรู้ก่อนเรียน และหลังเรียน วิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 ด้วยแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ จำนวน 8 ชุด และให้ผู้เรียนประเมินการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเองด้วยมาตรวัดความภาคภูมิใจในตนเอง มาตรวัดวินัยและความรับผิดชอบ จำนวน 2 ระยะ คือระยะก่อนการทดลอง และระยะหลังการทดลอง ตลอดจนประเมินมาตรวัดความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคู่กับกิจกรรม SEDR

กลุ่มควบคุม หมายถึง ผู้เรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ มี 3 ขั้นตอน คือ (1) ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (2) ขั้นดำเนินการสอน และ (3) ขั้นสรุปผล ประกอบด้วย 7 กิจกรรมการเรียนรู้ คือ หน่วยที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับหลักมนุษยสัมพันธ์ หน่วยที่ 2 ธรรมชาติของมนุษย์ หน่วยที่ 3 กระบวนการทางจิตวิทยา เพื่อสร้างมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลและชุมชน หน่วยที่ 4 การพัฒนาตนเองเพื่อความก้าวหน้าในชีวิต และการทำงาน หน่วยที่ 5 การพัฒนาตนเองตามหลักศาสนธรรม หน่วยที่ 6 การพัฒนาชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และหน่วยที่ 7 ผู้นำตามหลักศาสนธรรมและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ใช้ระยะเวลา 17 สัปดาห์ ๆ ละ 1 ครั้ง ๆ ละ 3 ชั่วโมง ผู้วิจัยดำเนินการประเมินผลการเรียนรู้ก่อนเรียนและหลังเรียน วิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 ด้วยแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ จำนวน 8 ชุด และให้ผู้เรียนประเมินการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเองด้วยมาตรวัดความภาคภูมิใจในตนเอง มาตรวัดวินัยและความรับผิดชอบ จำนวน 2 ระยะ คือระยะก่อนการทดลอง และระยะหลังการทดลอง ตลอดจนประเมินมาตรวัดความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ

5. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

5.1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ประกอบด้วย

5.1.1 กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคู่กับกิจกรรม SEDR ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ (1) ขั้นการนำเสนอหรือการสอน (2) ขั้นการฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่ม (3) ขั้นการทดสอบ และ (4) ขั้นการรับรองผลงานกลุ่ม

5.1.2 กิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ (1) ชี้นำเข้าสู่บทเรียน (2) ขั้นตอนดำเนินการสอน และ (3) ขั้นสรุปผล

5.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย

5.2.1 แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ วิชามนุษย์สัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 สำหรับใช้ประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย 8 ชุด ดังนี้ (1) แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ก่อนเรียนและหลังเรียน หน่วยที่ 1 เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับหลักมนุษยสัมพันธ์ (2) แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ก่อนเรียนและหลังเรียน หน่วยที่ 2 เรื่อง ธรรมชาติของมนุษย์ (3) แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ก่อนเรียนและหลังเรียน หน่วยที่ 3 เรื่อง กระบวนการทางจิตวิทยา เพื่อสร้างมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลและชุมชน (4) แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ก่อนเรียนและหลังเรียน หน่วยที่ 4 เรื่อง การพัฒนาตนเองเพื่อความก้าวหน้าในชีวิต และการทำงาน (5) แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ก่อนเรียนและหลังเรียน หน่วยที่ 5 เรื่อง การพัฒนาตนเองตามหลักศาสนาธรรม (6) แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ก่อนเรียนและหลังเรียน หน่วยที่ 6 เรื่อง การพัฒนาชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (7) แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ก่อนเรียนและหลังเรียน หน่วยที่ 7 เรื่อง ผู้นำตามหลักศาสนาธรรม และปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ (8) แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ก่อนเรียนและหลังเรียน วิชามนุษย์สัมพันธ์กับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503

5.2.2 มาตรวัดความภาคภูมิใจในตนเอง ประกอบด้วย 3 ตอน คือตอนที่ 1 เป็นข้อความเกี่ยวกับอัตมโนทัศน์ ตอนที่ 2 เป็นแบบวัดความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง และตอนที่ 3 เป็นการประเมินอัตมโนทัศน์

5.2.3 มาตรวัดวินัยและความรับผิดชอบ

5.2.4 แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน ประกอบด้วย 2 ด้าน คือ (1) คุณลักษณะด้านความรับผิดชอบ มี 2 ตัวบ่งชี้ คือ การส่งงาน และความตั้งใจเรียน และ (2) คุณลักษณะด้านความมีวินัย มี 2 ตัวบ่งชี้ คือ การแต่งกาย และการเข้าเรียน

5.2.5 มาตรวัดความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

6. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

6.1 กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคู่กับกิจกรรม SEDR

6.1.1 ผู้วิจัยดำเนินการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคู่กับกิจกรรม SEDR โดยการศึกษาโครงสร้างของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2557 วิชามนุษย์สัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 ตลอดจนศึกษาวิธีการ และเทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเนื้อหาสาระของรายวิชา ทั้งนี้ ผู้วิจัยประยุกต์ใช้ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ของ สลาบิน (Slavin, 1995) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ (1) ขั้นการนำเสนอหรือการสอน (2) ขั้นการฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่ม (3) ขั้นการทดสอบ และ (4) ขั้นการรับรองผลงานกลุ่ม และกิจกรรม SEDR ของ วิจิตรา สายอ่อง (2557) ประกอบด้วย 9 กิจกรรม คือ (1) คุณค่าในตนเอง (2) บันทึกสะสมความสำเร็จ (3) เติมชีวิตใส่กระปุก (4) สัญญาใจในการเรียน (5) “แก้วใส” มองเห็นคุณค่าในตนเอง (6) ชีวิตที่ต้องรับผิดชอบ (7) กิจกรรมเพื่อนคู่หูช่วยเรียนรู้ (8) สัญลักษณ์แทนตัวตน และ (9) การตระหนักถึงอาชีพ และสร้างแรงบันดาลใจ

6.1.2 กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคู่กับกิจกรรม SEDR มีขั้นตอนการเรียนรู้ 4 ขั้นตอน คือ (1) ขั้นการนำเสนอหรือการสอน (2) ขั้นการฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่ม (3) ขั้นการทดสอบ และ (4) ขั้นการรับรองผลงานกลุ่ม ประกอบด้วย 7 กิจกรรมการเรียนรู้ รายละเอียดดังนี้

หน่วยที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับหลักมนุษยสัมพันธ์ ควบคู่กับกิจกรรมคุณค่าในตนเอง หน่วยที่ 2 ธรรมชาติของมนุษย์ ควบคู่กับกิจกรรมบันทึกประสบการณ์ความสำเร็จ ประกอบด้วย สัปดาห์ที่ 1 หัวข้อย่อย 1.1 เรื่อง ความหมาย ประวัติ และความสำคัญของมนุษยสัมพันธ์ ควบคู่กับกิจกรรมคุณค่าในตนเอง และสัปดาห์ที่ 2 หัวข้อย่อย 1.1 เรื่อง จุดมุ่งหมาย ปรัชญาพื้นฐาน และประโยชน์ของมนุษยสัมพันธ์

หน่วยที่ 3 กระบวนการทางจิตวิทยา เพื่อสร้างมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลและชุมชน ควบคู่กับกิจกรรมเติมชีวิตใส่กระดูก และกิจกรรมสัญญาใจในการเรียน

หน่วยที่ 4 การพัฒนาตนเองเพื่อความก้าวหน้าในชีวิต และการทำงาน ควบคู่กับกิจกรรม “แก้วใส” มองเห็นคุณค่าในตนเอง

หน่วยที่ 5 การพัฒนาตนเองตามหลักศาสนาธรรม ควบคู่กับชีวิตที่ต้องรับผิดชอบ

หน่วยที่ 6 การพัฒนาชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ควบคู่กับกิจกรรมสัญลักษณ์แทนตัวตน และ กิจกรรมเพื่อนคู่หูช่วยเรียนรู้

หน่วยที่ 7 ผู้นำตามหลักศาสนาธรรมและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ควบคู่กับกิจกรรมการตระหนักถึงอาชีพ

วิธีการจัดกิจกรรมเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ มีกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (participatory learning) โดยแบ่งกลุ่มผู้เรียนกลุ่มละ 4 คน ที่มีความสามารถคละกัน (เก่ง ปานกลาง อ่อน) มีเพศ และศาสนาที่ต่างกัน เพื่อทำงานร่วมกันให้บรรลุเป้าหมายของกลุ่ม ให้ผู้เรียนได้ร่วมมืออภิปราย แลกเปลี่ยน และฝึกทักษะการเป็นผู้นำ ทักษะการตัดสินใจ และทักษะการแก้ปัญหา

6.1.3 ผู้วิจัยนำกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคู่กับกิจกรรม SEDR ที่พัฒนาขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร.ณรรณ ศรีวิหะ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อริยา คูหา และ ดร.เนาวรัตน์ ตรีไพบูลย์ ประเมินความเหมาะสมของกิจกรรม และวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้าง ดังที่ได้แสดงไว้ (ภาคผนวก ก และภาคผนวก ข)

6.1.4 ผู้วิจัยบันทึกผลการพิจารณาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในแต่ละกิจกรรมการเรียนรู้ และดำเนินการปรับปรุงแก้ไขกิจกรรมบางประเด็นกิจกรรมตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ตลอดจนนำไปทดลองใช้ (try out) กับผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 38 คน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จากนั้น ผู้วิจัยนำมาพิจารณาปรับปรุงเพื่อให้ได้มาซึ่งกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคู่กับกิจกรรม SEDR ที่มีความเหมาะสม และสามารถใช้ได้จริง ดังที่ได้แสดงไว้ (ภาคผนวก ค)

ผู้วิจัยเสนอรายละเอียดของกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคู่กับกิจกรรม SEDR ประกอบด้วย 7 หน่วยการเรียนรู้ ซึ่งผู้วิจัยจัดกิจกรรมให้กับกลุ่มทดลอง จำนวน 12 คน ใช้ระยะเวลา 17 ครั้ง สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ๆ ละ 3 ชั่วโมง ดังที่ได้แสดงไว้ (ตารางที่ 3.2)

ตารางที่ 3.2 รายละเอียดขั้นตอน และระยะเวลาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคู่กับ
กิจกรรม SEDR

หน่วยที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับหลักมนุษยสัมพันธ์		สัปดาห์ที่ 1-2 จำนวน 6 ชั่วโมง	
หัวข้อย่อย 1.1 เรื่อง ความหมาย ประวัติ และความสำคัญของมนุษยสัมพันธ์		สัปดาห์ที่ 1 จำนวน 3 ชั่วโมง	
ขั้นตอนการเรียนรู้ (1) ขั้นการนำเสนอหรือการสอน (2) ขั้นการฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่ม (3) ขั้นการทดสอบ และ (4) ขั้นการรับรองผลงานกลุ่ม			
ครั้งที่	ประเด็นการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	สื่อการเรียนรู้
1	1. ความหมายของมนุษยสัมพันธ์ 2. ประวัติความเป็นมาของมนุษยสัมพันธ์ 3. ความสำคัญของมนุษยสัมพันธ์	1. บอกความหมายของมนุษยสัมพันธ์ได้ถูกต้อง 2. อธิบายประวัติความเป็นมาของมนุษยสัมพันธ์ได้ถูกต้อง 3. อธิบายความสำคัญของมนุษยสัมพันธ์ได้ถูกต้อง	1. ผังมโนทัศน์ (concept map) 2. เอกสารประกอบการเรียน 3. ใบงานที่ 1.1 เรื่อง ความหมาย ประวัติ และความสำคัญของมนุษยสัมพันธ์ 4. แบบฝึกหัดหน่วยที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับหลักมนุษยสัมพันธ์ 5. แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน
	คุณค่าในตนเอง	1. เพื่อให้ผู้เรียนสำรวจการเห็นคุณค่าในตนเอง 2. เพื่อให้ผู้เรียนได้รับรู้และตระหนักถึงการเห็นคุณค่าในตนเอง 3. เพื่อให้ผู้เรียนมีวินัยและความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น	แบบทดสอบ Rubin's Self Esteem Scale ของกรมสุขภาพจิต
หัวข้อย่อย 1.2 เรื่อง จุดมุ่งหมาย ปรัชญาพื้นฐาน และประโยชน์ของมนุษยสัมพันธ์		สัปดาห์ที่ 2 จำนวน 3 ชั่วโมง	
ขั้นตอนการเรียนรู้ (1) ขั้นการนำเสนอหรือการสอน (2) ขั้นการฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่ม (3) ขั้นการทดสอบ และ (4) ขั้นการรับรองผลงานกลุ่ม			
ครั้งที่	ประเด็นการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	สื่อการเรียนรู้
2	4. จุดมุ่งหมายของมนุษยสัมพันธ์ 5. ปรัชญาพื้นฐานของมนุษยสัมพันธ์ 6. ประโยชน์ของมนุษยสัมพันธ์	4. บอกจุดมุ่งหมายของมนุษยสัมพันธ์ได้ถูกต้อง 5. บอกปรัชญาพื้นฐานของมนุษยสัมพันธ์ได้ถูกต้อง 6. บอกประโยชน์ของมนุษยสัมพันธ์ได้ถูกต้อง	1. ผังมโนทัศน์ (concept map) 2. เอกสารประกอบการเรียน 3. ใบงานที่ 1.2 จุดมุ่งหมาย ปรัชญาพื้นฐาน และประโยชน์ของมนุษยสัมพันธ์ 4. แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้หน่วยที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับหลักมนุษยสัมพันธ์ 5. แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

หน่วยที่ 2 ธรรมชาติของมนุษย์		สัปดาห์ที่ 3-4 จำนวน 6 ชั่วโมง	
หัวข้อย่อยที่ 2.1 เรื่อง ธรรมชาติของมนุษย์ในทัศนะต่าง ๆ		สัปดาห์ที่ 3 จำนวน 3 ชั่วโมง	
ขั้นตอนการเรียนรู้ (1) ขั้นการนำเสนอหรือการสอน (2) ขั้นการฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่ม (3) ขั้นการทดสอบ และ (4) ขั้นการรับรองผลงานกลุ่ม			
ครั้งที่	ประเด็นการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	สื่อการเรียนรู้
3	1. ธรรมชาติของมนุษย์ในทัศนะนักจิตวิทยา 2. ธรรมชาติของมนุษย์ในทัศนะนักปรัชญา 3. ธรรมชาติของมนุษย์ในทัศนะนักสังคมวิทยา 4. ธรรมชาติของมนุษย์ในทัศนะพระพุทธศาสนา	1. บอกธรรมชาติของมนุษย์ในทัศนะนักจิตวิทยาได้ถูกต้อง 2. บอกธรรมชาติของมนุษย์ในทัศนะนักปรัชญาได้ถูกต้อง 3. อธิบายธรรมชาติของมนุษย์ในทัศนะนักสังคมวิทยาได้ถูกต้อง 4. อธิบายธรรมชาติของมนุษย์ในทัศนะพระพุทธศาสนาได้ถูกต้อง	1. ผังมโนทัศน์ (concept map) 2. เอกสารประกอบการเรียน 3. ใบงานที่ 2.1 เรื่อง ธรรมชาติของมนุษย์ในทัศนะต่าง ๆ 4. แบบฝึกหัดหน่วยที่ 2 ธรรมชาติของมนุษย์ 5. แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน
	บันทึกสะสมความสำเร็จ	1. เพื่อให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าในตนเอง 2. เพื่อให้ผู้เรียนมีวินัยและความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น	1. สมุดบันทึกสะสมความสำเร็จ 2. ภาพถ่ายผู้เรียน ขนาด 1 นิ้ว 3. ภาพสติกเกอร์/แสตมป์
หัวข้อย่อยที่ 2.2 เรื่อง ความแตกต่างของมนุษย์ และทฤษฎีความต้องการ		สัปดาห์ที่ 4 จำนวน 3 ชั่วโมง	
ขั้นตอนการเรียนรู้ (1) ขั้นการนำเสนอหรือการสอน (2) ขั้นการฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่ม (3) ขั้นการทดสอบ และ (4) ขั้นการรับรองผลงานกลุ่ม			
ครั้งที่	ประเด็นการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	สื่อการเรียนรู้
4	5. ความแตกต่างของมนุษย์ในด้านต่าง ๆ 6. ทฤษฎีความต้องการ	5. แยกแยะความแตกต่างของมนุษย์ในด้านต่าง ๆ ได้ถูกต้อง 6. วิเคราะห์ทฤษฎีความต้องการได้ถูกต้อง	1. ผังมโนทัศน์ (concept map) 2. เอกสารประกอบการเรียน 3. ใบงานที่ 2.1 เรื่อง ความแตกต่างของมนุษย์ และทฤษฎีความต้องการ 4. แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้หน่วยที่ 2 ธรรมชาติของมนุษย์ 5. แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

หน่วยที่ 3 กระบวนการทางจิตวิทยา เพื่อสร้างมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลและชุมชน		สัปดาห์ที่ 5-7 จำนวน 9 ชั่วโมง	
หัวข้อย่อยที่ 3.1 เรื่อง ทฤษฎีวิเคราะห์ติดต่อสัมพันธ์ และทฤษฎีจิตวิเคราะห์		สัปดาห์ที่ 5 จำนวน 3 ชั่วโมง	
ขั้นตอนการเรียนรู้ (1) ขั้นการนำเสนอหรือการสอน (2) ขั้นการฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่ม (3) ขั้นการทดสอบ และ (4) ขั้นการรับรองผลงานกลุ่ม			
ครั้งที่	ประเด็นการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	สื่อการเรียนรู้
5	1. ทฤษฎีวิเคราะห์ติดต่อสัมพันธ์ 2. ทฤษฎีจิตวิเคราะห์	1. อธิบายทฤษฎีวิเคราะห์ติดต่อสัมพันธ์ได้ถูกต้อง 2. อธิบายทฤษฎีจิตวิเคราะห์ได้ถูกต้อง	1. ผังมโนทัศน์ (concept map) 2. เอกสารประกอบการเรียน 3. ใบงานที่ 3.1 เรื่อง ทฤษฎีวิเคราะห์ติดต่อสัมพันธ์ และทฤษฎีจิตวิเคราะห์ 4. แบบฝึกหัดหน่วยที่ 3 กระบวนการทางจิตวิทยา เพื่อสร้างมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลและชุมชน 5. แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน
	เติมชีวิตใส่กระปุก	1. เพื่อให้ผู้เรียนได้วางเป้าหมายของการเรียนในระยะสั้น และระยะยาวได้อย่างเหมาะสม 2. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความมุ่งมั่นพยายามศึกษาเล่าเรียนให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ 3. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง 4. เพื่อให้ผู้เรียนมีวินัยและความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น	1. กระปุกออมสิน 2. บัตรคำเป้าหมายในชีวิต
หัวข้อย่อยที่ 3.2 เรื่อง ทฤษฎีแรงจูงใจ		สัปดาห์ที่ 6 จำนวน 3 ชั่วโมง	
ขั้นตอนการเรียนรู้ (1) ขั้นการนำเสนอหรือการสอน (2) ขั้นการฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่ม (3) ขั้นการทดสอบ และ (4) ขั้นการรับรองผลงานกลุ่ม			
ครั้งที่	ประเด็นการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	สื่อการเรียนรู้
6	3. ทฤษฎีแรงจูงใจ	3. วิเคราะห์ทฤษฎีแรงจูงใจได้ถูกต้อง	1. ผังมโนทัศน์ (concept map) 2. เอกสารประกอบการเรียน 3. ใบงานที่ 3.2 เรื่อง ทฤษฎีแรงจูงใจ 4. แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน
	สัญญาใจในการเรียน	1. เพื่อให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น 2. เพื่อให้ผู้เรียนได้ทบทวนและสัญญาว่าจะทำสิ่งดี ๆ ต่อตนเองและบุคคลที่รัก 3. เพื่อผู้คุมตให้ผู้เรียนปฏิบัติตามสัญญาที่ตนเองวางไว้ 4. เพื่อให้ผู้เรียนมีวินัยและความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น	1. บัตรคำรูปหัวใจ 2. พิวเจอร์บอร์ดรูปหัวใจ 3. กาวสองหน้า/กาวเยื่อไม้

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

หัวข้อย่อยที่ 3.3 เรื่อง การสร้างมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลและชุมชน		สัปดาห์ที่ 7 จำนวน 3 ชั่วโมง	
ขั้นตอนการเรียนรู้ (1) ขั้นการนำเสนอหรือการสอน (2) ขั้นการฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่ม (3) ขั้นการทดสอบ และ (4) ขั้นการรับรองผลงานกลุ่ม			
ครั้งที่	ประเด็นการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	สื่อการเรียนรู้
7	4. การสร้างมนุษยสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในครอบครัว 5. การสร้างมนุษยสัมพันธ์กับเพื่อนบ้าน 6. การสร้างมนุษยสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในองค์การ	4. บอกหลักการสร้างมนุษยสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในครอบครัวได้ถูกต้อง 5. บอกวิธีการสร้างมนุษยสัมพันธ์กับเพื่อนบ้านได้ถูกต้อง 6. บอกแนวทางในการสร้างมนุษยสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในองค์การได้ถูกต้อง	1. ผังมโนทัศน์ (concept map) 2. เอกสารประกอบการเรียน 3. ใบงานที่ 3.3 เรื่อง การสร้างมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลและชุมชน 4. แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้หน่วยที่ 3 ครอบคลุมการทางจิตวิทยา เพื่อสร้างมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลและชุมชน 5. แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน
หน่วยที่ 4 การพัฒนาตนเองเพื่อความก้าวหน้าในชีวิต และการทำงาน		สัปดาห์ที่ 8-9 จำนวน 6 ชั่วโมง	
หัวข้อย่อยที่ 4.1 เรื่อง การรู้จักตนเองและผู้อื่นตามหลักจิตวิทยา		สัปดาห์ที่ 8 จำนวน 3 ชั่วโมง	
ขั้นตอนการเรียนรู้ (1) ขั้นการนำเสนอหรือการสอน (2) ขั้นการฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่ม (3) ขั้นการทดสอบ และ (4) ขั้นการรับรองผลงานกลุ่ม			
ครั้งที่	ประเด็นการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	สื่อการเรียนรู้
8	1. ความหมายของตัวตน 2. ประเภทของตัวตน 3. ประโยชน์ของการรู้จักตนเอง 4. การรู้จักตนเองและผู้อื่นตามหลักจิตวิทยา	1. อธิบายความหมายของตนเองได้ถูกต้อง 2. บอกประเภทของตนเองได้ถูกต้อง 3. บอกประโยชน์ของการรู้จักตนเองได้ถูกต้อง 4. อธิบายการรู้จักตนเองและผู้อื่นตามหลักจิตวิทยาได้ถูกต้อง	1. ผังมโนทัศน์ (concept map) 2. เอกสารประกอบการเรียน 3. ใบงานที่ 4.1 เรื่อง การรู้จักตนเองและผู้อื่นตามหลักจิตวิทยา 4. แบบฝึกหัดหน่วยที่ 4 การพัฒนาตนเองเพื่อความก้าวหน้าในชีวิต และการทำงาน 5. แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน
	“แก้วใส” มองเห็นคุณค่าในตนเอง	1. เพื่อให้ผู้เรียนได้ค้นหาคุณค่าในตนเอง 2. เพื่อให้ผู้เรียนมีแนวคิดในการพัฒนาตนเองให้เป็นผู้เห็นคุณค่าในตนเอง 3. เพื่อให้ผู้เรียนมองโลกในแง่ดี 4. เพื่อให้ผู้เรียนมีวินัยและความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น	1. แก้วใส 2. กระดาษฟลิปชาร์ต 3. ปากกาเคมีหลากสี 4. กระดาษ A4

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

หัวข้อย่อยที่ 4.2 เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพล และวิธีการพัฒนาตนเอง		สัปดาห์ที่ 9 จำนวน 3 ชั่วโมง	
ขั้นตอนการเรียนรู้ (1) ขั้นการนำเสนอหรือการสอน (2) ขั้นการฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่ม (3) ขั้นการทดสอบ และ (4) ขั้นการรับรองผลงานกลุ่ม			
ครั้งที่	ประเด็นการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	สื่อการเรียนรู้
9	5. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาตนเอง 6. วิธีการพัฒนาตนเอง	5. บอกปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาตนเองได้ถูกต้อง 6. อธิบายวิธีการพัฒนาตนเองได้ถูกต้อง	1. ผังมโนทัศน์ (concept map) 2. เอกสารประกอบการเรียน 3. ใบงานที่ 4.2 เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพล และวิธีการพัฒนาตนเอง 4. แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้หน่วยที่ 4 การพัฒนาตนเองเพื่อความก้าวหน้าในชีวิต และการทำงาน 5. แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน
หน่วยที่ 5 การพัฒนาตนเองตามหลักศาสนาธรรม		สัปดาห์ที่ 10-11 จำนวน 6 ชั่วโมง	
หัวข้อย่อย 5.1 เรื่อง ความหมาย ความสำคัญ และความสอดคล้องของหลักศาสนาธรรม		สัปดาห์ที่ 10 จำนวน 3 ชั่วโมง	
ขั้นตอนการเรียนรู้ (1) ขั้นการนำเสนอหรือการสอน (2) ขั้นการฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่ม (3) ขั้นการทดสอบ และ (4) ขั้นการรับรองผลงานกลุ่ม			
ครั้งที่	ประเด็นการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	สื่อการเรียนรู้
10	1. ความหมายของศาสนาธรรม 2. ความสำคัญของหลักศาสนาธรรม 3. ความสอดคล้องของหลักศาสนาธรรม	1. อธิบายความหมายของศาสนาธรรมได้ถูกต้อง 2. บอกความสำคัญของหลักศาสนาธรรมได้ถูกต้อง 3. วิเคราะห์ความสอดคล้องของหลักศาสนาธรรมได้ถูกต้อง	1. ผังมโนทัศน์ (concept map) 2. เอกสารประกอบการเรียน 3. ใบงานที่ 5.1 เรื่อง ความหมาย ความสำคัญ และความสอดคล้องของหลักศาสนาธรรม 4. แบบฝึกหัดหน่วยที่ 5 การพัฒนาตนเองตามหลักศาสนาธรรม 5. แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน
	ชีวิตที่ต้องรับผิดชอบ	1. เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักเตรียมความพร้อมในการเรียนและการปฏิบัติงาน 2. เพื่อให้ผู้เรียนวางแผนการใช้เวลาให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและผู้อื่น 3. เพื่อให้ผู้เรียนดำรงชีวิตอย่างสร้างสรรค์ 4. เพื่อให้ผู้เรียนมีวินัยและความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น	1. ใบกิจกรรม “ชีวิตที่ต้องรับผิดชอบ”

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

หัวข้อย่อยที่ 5.2 เรื่อง การประยุกต์ใช้หลักศาสตรธรรมสำหรับการพัฒนาตนเอง		สัปดาห์ที่ 11 จำนวน 3 ชั่วโมง	
ขั้นตอนการเรียนรู้ (1) ขั้นการนำเสนอหรือการสอน (2) ขั้นการฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่ม (3) ขั้นการทดสอบ และ (4) ขั้นการรับรองผลงานกลุ่ม			
ครั้งที่	ประเด็นการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	สื่อการเรียนรู้
12	4. การประยุกต์ใช้หลักศาสตรธรรมสำหรับการพัฒนาตนเอง	4. ประยุกต์ใช้หลักศาสตรธรรมสำหรับการพัฒนาตนเองได้	1. ผังมโนทัศน์ (concept map) 2. เอกสารประกอบการเรียน 3. ใบงานที่ 5.3 เรื่อง การประยุกต์ใช้หลักศาสตรธรรมสำหรับการพัฒนาตนเอง 4. แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้หน่วยที่ 5 การพัฒนาตนเองตามหลักศาสตรธรรม 5. แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน
หน่วยที่ 6 การพัฒนาชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง		สัปดาห์ที่ 12-14 จำนวน 9 ชั่วโมง	
หัวข้อย่อยที่ 6.1 เรื่อง ความหมาย และความเป็นมาของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง		สัปดาห์ที่ 13 จำนวน 3 ชั่วโมง	
ขั้นตอนการเรียนรู้ (1) ขั้นการนำเสนอหรือการสอน (2) ขั้นการฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่ม (3) ขั้นการทดสอบ และ (4) ขั้นการรับรองผลงานกลุ่ม			
ครั้งที่	ประเด็นการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	สื่อการเรียนรู้
13	1. ความหมายของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2. ความเป็นมาของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	1. บอกความหมายของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ถูกต้อง 2. อธิบายความเป็นมาของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ถูกต้อง	1. ผังมโนทัศน์ (concept map) 2. เอกสารประกอบการเรียน 3. ใบงานที่ 6.1 เรื่อง ความหมายและความเป็นมาของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 4. แบบฝึกหัดหน่วยที่ 6 การพัฒนาชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 5. แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน
	เพื่อนคู่หูช่วยเรียนรู้	1. เพื่อให้ผู้เรียนค้นหาเพื่อนคู่หูในการช่วยเรียนรู้ร่วมกัน 2. เพื่อให้ผู้เรียนมองโลกในแง่ดี 3. เพื่อให้ผู้เรียนมีวินัยและความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น	1. รูปภาพของผู้เรียน ขนาด 1 นิ้ว 2. พิวเจอร์บอร์ดรูปหัวใจ 3. กระดาษรูปหัวใจเพื่อนคู่หู 4. ป้ายชื่อผู้เรียน 5. กล้องโปรเจกชัน 6. กาวเยื่อไม้/กาวน้ำ

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

หัวข้อย่อยที่ 6.2 เรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง		สัปดาห์ที่ 14 จำนวน 3 ชั่วโมง	
ขั้นตอนการเรียนรู้ (1) ขั้นการนำเสนอหรือการสอน (2) ขั้นการฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่ม (3) ขั้นการทดสอบ และ (4) ขั้นการรับรองผลงานกลุ่ม			
ครั้งที่	ประเด็นการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	สื่อการเรียนรู้
14	3. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	3. วิเคราะห์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ถูกต้อง	1. ผังมโนทัศน์ (concept map) 2. เอกสารประกอบการเรียน 3. ใบงานที่ 5.2 เรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 4. แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน
	สัญลักษณ์แทนตัวตน	1. เพื่อให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าในตนเอง 2. เพื่อให้ผู้เรียนมองโลกในแง่ดี 3. เพื่อให้ผู้เรียนแสดงความรู้สึกที่มีต่อตนเอง 4. เพื่อให้ผู้เรียนมีวินัยและความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น	1. ป้ายแขวนคอ 2. ปากกาเคมี 3. เชือก 4. กระดาษ A4 5. ดินสอสี
หัวข้อย่อยที่ 6.3 เรื่อง การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาชีวิต		สัปดาห์ที่ 15 จำนวน 3 ชั่วโมง	
ขั้นตอนการเรียนรู้ (1) ขั้นการนำเสนอหรือการสอน (2) ขั้นการฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่ม (3) ขั้นการทดสอบ และ (4) ขั้นการรับรองผลงานกลุ่ม			
ครั้งที่	ประเด็นการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	สื่อการเรียนรู้
15	4. การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาชีวิต	4. ประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาชีวิตได้	1. ผังมโนทัศน์ (concept map) 2. เอกสารประกอบการเรียน 3. ใบงานที่ 6.3 เรื่อง การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาชีวิต 4. แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้หน่วยที่ 6 การพัฒนาชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 5. แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

หน่วยที่ 7 ผู้นำตามหลักศาสนธรรมและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง		สัปดาห์ที่ 16-18 จำนวน 9 ชั่วโมง	
หัวข้อย่อยที่ 7.1 เรื่อง ความหมาย และทฤษฎีเกี่ยวกับผู้นำ		สัปดาห์ที่ 16 จำนวน 3 ชั่วโมง	
ขั้นตอนการเรียนรู้ (1) ขั้นการนำเสนอหรือการสอน (2) ขั้นการฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่ม (3) ขั้นการทดสอบ และ (4) ขั้นการรับรองผลงานกลุ่ม			
ครั้งที่	ประเด็นการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	สื่อการเรียนรู้
16	1. ความหมายของผู้นำ 2. ทฤษฎีเกี่ยวกับผู้นำ	1. บอกความหมายของผู้นำได้ถูกต้อง 2. วิเคราะห์ทฤษฎีเกี่ยวกับผู้นำได้ถูกต้องได้ถูกต้อง	1. ผังมโนทัศน์ (concept map) 2. เอกสารประกอบการเรียน 3. ใบงานที่ 7.1 เรื่องความหมายและทฤษฎีเกี่ยวกับผู้นำ 4. แบบฝึกหัดหน่วยที่ 7 ผู้นำตามหลักศาสนธรรมและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 5. แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน
	การตระหนักถึงอาชีพ และสร้างแรงบันดาลใจ	1. เพื่อให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าในตนเอง 2. เพื่อให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญของการเรียน 3. เพื่อให้ผู้เรียนตั้งเป้าหมายและเกิดแรงบันดาลใจในการประกอบอาชีพ 4. เพื่อให้ผู้เรียนมีวินัยและความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น	1. เรื่องเล่าเร้าพลัง “สิทธิชัยกับสายใจ” 2. ใบกิจกรรม “หนทางสู่ความสำเร็จในอาชีพ” 3. โปสเตอร์ “วิธีการสู่ความสำเร็จในอาชีพ”
หัวข้อย่อยที่ 7.2 เรื่อง บทบาท หน้าที่ และคุณลักษณะของผู้นำตามหลักศาสนธรรม		สัปดาห์ที่ 17 จำนวน 3 ชั่วโมง	
ขั้นตอนการเรียนรู้ (1) ขั้นการนำเสนอหรือการสอน (2) ขั้นการฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่ม (3) ขั้นการทดสอบ และ (4) ขั้นการรับรองผลงานกลุ่ม			
ครั้งที่	ประเด็นการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	สื่อการเรียนรู้
17	3. บทบาทและหน้าที่ของผู้นำตามหลักศาสนธรรม 4. คุณลักษณะของผู้นำตามหลักศาสนธรรม	3. แยกแยะบทบาทและหน้าที่ของผู้นำตามหลักศาสนธรรมได้ถูกต้อง 4. จำแนกคุณลักษณะของผู้นำตามหลักศาสนธรรมได้ถูกต้อง	1. ผังมโนทัศน์ (concept map) 2. เอกสารประกอบการเรียน 3. ใบงานที่ 7.2 เรื่อง บทบาทหน้าที่ และคุณลักษณะของผู้นำตามหลักศาสนธรรม 4. แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

หัวข้อย่อยที่ 7.3 เรื่อง ลักษณะพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงานของผู้นำ และการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในงานอาชีพ			
สัปดาห์ที่ 18 จำนวน 3 ชั่วโมง			
ขั้นตอนการเรียนรู้ (1) ขั้นการนำเสนอหรือการสอน (2) ขั้นการฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่ม (3) ขั้นการทดสอบ และ (4) ขั้นการรับรองผลงานกลุ่ม			
ครั้งที่	ประเด็นการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	สื่อการเรียนรู้
18	5. ลักษณะพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงานของผู้นำตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 6. การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในงานอาชีพ	5. วิเคราะห์ลักษณะพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงานของผู้นำตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ถูกต้อง 6. ประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในงานอาชีพได้	1. ผังมโนทัศน์ (concept map) 2. เอกสารประกอบการเรียน 3. ใบงานที่ 7.3 เรื่อง ลักษณะพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงานของผู้นำ และการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในงานอาชีพ 4. แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้หน่วยที่ 7 ผู้นำกับหลักศาสนธรรมและปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 5. แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน

6.2 กิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ

6.2.1 ผู้วิจัยดำเนินการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ โดยการศึกษาโครงสร้างของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2557 วิชา มนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 ตลอดจนศึกษาวิธีการ และเทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเนื้อหาสาระของรายวิชา ทั้งนี้ ผู้วิจัยประยุกต์ใช้ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ ของ กรมวิชาการ (2546) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ (1) ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (2) ขั้นดำเนินการสอน และ (3) ขั้นสรุปผล

6.2.2 กิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ มีขั้นตอนการเรียนรู้ 3 ขั้นตอน คือ (1) ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (2) ขั้นดำเนินการสอน และ (3) ขั้นสรุปผล ประกอบด้วย 7 กิจกรรมการเรียนรู้ คือ หน่วยที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับหลักมนุษยสัมพันธ์ หน่วยที่ 2 ธรรมชาติของมนุษย์ หน่วยที่ 3 กระบวนการทางจิตวิทยา เพื่อสร้างมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลและชุมชน หน่วยที่ 4 การพัฒนาตนเองเพื่อความก้าวหน้าในชีวิต และการทำงาน หน่วยที่ 5 การพัฒนาตนเองตามหลักศาสนธรรม หน่วยที่ 6 การพัฒนาชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และหน่วยที่ 7 ผู้นำตามหลักศาสนธรรมและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง วิธีการจัดกิจกรรมเน้นการบรรยายประกอบการใช้คำถามอภิปราย อภิปรายเนื้อหาสาระหรือสิ่งที่ต้องการสอนต่อผู้เรียน

6.2.3 ผู้วิจัยนำกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ ที่พัฒนาขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร.ณรรธน์ ศรีวิหะ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อริยา คูหา และ ดร.เนาวรัตน์ ตรีไพบูลย์ ประเมินความเหมาะสมของกิจกรรม และวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้าง ดังที่ได้แสดงไว้ (ภาคผนวก ก และภาคผนวก ข)

6.2.4 ผู้วิจัยบันทึกผลการพิจารณาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในแต่ละกิจกรรมการเรียนรู้ และดำเนินการปรับปรุงแก้ไขกิจกรรมบางประเด็นกิจกรรมตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

ทดลองนำไปทดลองใช้ (try out) กับผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 38 คน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จากนั้น ผู้วิจัยนำมาพิจารณาปรับปรุงเพื่อให้ได้มาซึ่งกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ ที่มีความเหมาะสม และสามารถใช้ได้จริงดังที่ได้แสดงไว้ (ภาคผนวก ค)

ผู้วิจัยเสนอรายละเอียดของกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ ประกอบด้วย 7 หน่วยการเรียนรู้ ซึ่งผู้วิจัยจัดกิจกรรมให้กับกลุ่มควบคุม จำนวน 12 คน ใช้ระยะเวลา 17 ครั้ง สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ๆ ละ 3 ชั่วโมง ดังที่ได้แสดงไว้ (ตารางที่ 3.3)

ตารางที่ 3.3 รายละเอียดขั้นตอน และระยะเวลาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ

หน่วยที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับหลักมนุษยสัมพันธ์		สัปดาห์ที่ 1-2 จำนวน 6 ชั่วโมง	
หัวข้อย่อยที่ 1.1 เรื่อง ความหมาย ประวัติ และความสำคัญของมนุษยสัมพันธ์		สัปดาห์ที่ 1 จำนวน 3 ชั่วโมง	
ขั้นตอนการเรียนรู้ (1) ชี้นำเข้าสู่บทเรียน (2) ชี้นำดำเนินการสอน และ (3) ชี้นำสรุปผล			
ครั้งที่	ประเด็นการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	สื่อการเรียนรู้
1	1. ความหมายของมนุษยสัมพันธ์ 2. ประวัติความเป็นมาของมนุษยสัมพันธ์ 3. ความสำคัญของมนุษยสัมพันธ์	1. บอกความหมายของมนุษยสัมพันธ์ได้ถูกต้อง 2. อธิบายประวัติความเป็นมาของมนุษยสัมพันธ์ได้ถูกต้อง 3. อธิบายความสำคัญของมนุษยสัมพันธ์ได้ถูกต้อง	1. ผังมโนทัศน์ (concept map) 2. เอกสารประกอบการเรียน 3. ใบงานที่ 1.1 เรื่อง ความหมาย ประวัติ และความสำคัญของมนุษยสัมพันธ์ 4. แบบฝึกหัดหน่วยที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับหลักมนุษยสัมพันธ์ 5. แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน
หัวข้อย่อยที่ 1.2 เรื่อง จุดมุ่งหมาย ปรัชญาพื้นฐาน และประโยชน์ของมนุษยสัมพันธ์		สัปดาห์ที่ 2 จำนวน 3 ชั่วโมง	
ขั้นตอนการเรียนรู้ (1) ชี้นำเข้าสู่บทเรียน (2) ชี้นำดำเนินการสอน และ (3) ชี้นำสรุปผล			
ครั้งที่	ประเด็นการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	สื่อการเรียนรู้
2	4. จุดมุ่งหมายของมนุษยสัมพันธ์ 5. ปรัชญาพื้นฐานของมนุษยสัมพันธ์ 6. ประโยชน์ของมนุษยสัมพันธ์	4. บอกจุดมุ่งหมายของมนุษยสัมพันธ์ได้ถูกต้อง 5. บอกปรัชญาพื้นฐานของมนุษยสัมพันธ์ได้ถูกต้อง 6. บอกประโยชน์ของมนุษยสัมพันธ์ได้ถูกต้อง	1. ผังมโนทัศน์ (concept map) 2. เอกสารประกอบการเรียน 3. ใบงานที่ 1.2 จุดมุ่งหมาย ปรัชญาพื้นฐาน และประโยชน์ของมนุษยสัมพันธ์ 4. แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้หน่วยที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับหลักมนุษยสัมพันธ์ 5. แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน

ตารางที่ 3.3 (ต่อ)

หน่วยที่ 2 ธรรมชาติของมนุษย์		สัปดาห์ที่ 3-4 จำนวน 6 ชั่วโมง	
หัวข้อย่อยที่ 2.1 เรื่อง ธรรมชาติของมนุษย์ในทัศนะต่าง ๆ		สัปดาห์ที่ 1 จำนวน 3 ชั่วโมง	
ขั้นตอนการเรียนรู้ (1) ชี้นำเข้าสู่บทเรียน (2) ชี้นำดำเนินการสอน และ (3) ชี้นำสรุปผล			
ครั้งที่	ประเด็นการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	สื่อการเรียนรู้
3	1. ธรรมชาติของมนุษย์ในทัศนะนักจิตวิทยา 2. ธรรมชาติของมนุษย์ในทัศนะนักปรัชญา 3. ธรรมชาติของมนุษย์ในทัศนะนักสังคมวิทยา 4. ธรรมชาติของมนุษย์ในทัศนะพระพุทธศาสนา	1. บอกธรรมชาติของมนุษย์ในทัศนะนักจิตวิทยาได้ถูกต้อง 2. บอกธรรมชาติของมนุษย์ในทัศนะนักปรัชญาได้ถูกต้อง 3. อธิบายธรรมชาติของมนุษย์ในทัศนะนักสังคมวิทยาได้ถูกต้อง 4. อธิบายธรรมชาติของมนุษย์ในทัศนะพระพุทธศาสนาได้ถูกต้อง	1. ผังมโนทัศน์ (concept map) 2. เอกสารประกอบการเรียน 3. ใบงานที่ 2.1 เรื่อง ธรรมชาติของมนุษย์ในทัศนะต่าง ๆ 4. แบบฝึกหัดหน่วยที่ 2 ธรรมชาติของมนุษย์ 5. แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน
หัวข้อย่อยที่ 2.2 เรื่อง ความแตกต่างของมนุษย์ และทฤษฎีความต้องการ		สัปดาห์ที่ 4 จำนวน 3 ชั่วโมง	
ขั้นตอนการเรียนรู้ (1) ชี้นำเข้าสู่บทเรียน (2) ชี้นำดำเนินการสอน และ (3) ชี้นำสรุปผล			
ครั้งที่	ประเด็นการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	สื่อการเรียนรู้
4	5. ความแตกต่างของมนุษย์ในด้านต่าง ๆ 6. ทฤษฎีความต้องการ	5. แยกแยะความแตกต่างของมนุษย์ในด้านต่าง ๆ ได้ถูกต้อง 6. วิเคราะห์ทฤษฎีความต้องการได้ถูกต้อง	1. ผังมโนทัศน์ (concept map) 2. เอกสารประกอบการเรียน 3. ใบงานที่ 2.2 เรื่อง ความแตกต่างของมนุษย์ และทฤษฎีความต้องการ 4. แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้หน่วยที่ 2 ธรรมชาติของมนุษย์ 5. แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน
หน่วยที่ 3 กระบวนการทางจิตวิทยา เพื่อสร้างมนุษย์สัมพันธ์กับบุคคลและชุมชน		สัปดาห์ที่ 5-7 จำนวน 9 ชั่วโมง	
หัวข้อย่อยที่ 3.1 เรื่อง ทฤษฎีวิเคราะห์ติดต่อสัมพันธ์ และทฤษฎีจิตวิเคราะห์		สัปดาห์ที่ 5 จำนวน 3 ชั่วโมง	
ขั้นตอนการเรียนรู้ (1) ชี้นำเข้าสู่บทเรียน (2) ชี้นำดำเนินการสอน และ (3) ชี้นำสรุปผล			
ครั้งที่	ประเด็นการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	สื่อการเรียนรู้
5	1. ทฤษฎีวิเคราะห์ติดต่อสัมพันธ์ 2. ทฤษฎีจิตวิเคราะห์	1. อธิบายทฤษฎีวิเคราะห์ติดต่อสัมพันธ์ได้ถูกต้อง 2. อธิบายทฤษฎีจิตวิเคราะห์ได้ถูกต้อง	1. ผังมโนทัศน์ (concept map) 2. เอกสารประกอบการเรียน 3. ใบงานที่ 3.1 เรื่อง ทฤษฎีวิเคราะห์ติดต่อสัมพันธ์ และทฤษฎีจิตวิเคราะห์ 4. แบบฝึกหัดหน่วยที่ 3 กระบวนการทางจิตวิทยา เพื่อสร้างมนุษย์สัมพันธ์กับบุคคลและชุมชน 5. แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน

ตารางที่ 3.3 (ต่อ)

หัวข้อย่อยที่ 3.2 เรื่อง ทฤษฎีแรงจูงใจ		สัปดาห์ที่ 6 จำนวน 3 ชั่วโมง	
ขั้นตอนการเรียนรู้ (1) ชี้นำเข้าสู่บทเรียน (2) ชี้นำดำเนินการสอน และ (3) ชี้นำสรุปผล			
ครั้งที่	ประเด็นการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	สื่อการเรียนรู้
6	3. ทฤษฎีแรงจูงใจ	3. วิเคราะห์ทฤษฎีแรงจูงใจได้ถูกต้อง	1. ผังมโนทัศน์ (concept map) 2. เอกสารประกอบการเรียน 3. ใบงานที่ 3.2 เรื่อง ทฤษฎีแรงจูงใจ 4. แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน
หัวข้อย่อยที่ 3.3 เรื่อง การสร้างมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลและชุมชน		สัปดาห์ที่ 7 จำนวน 3 ชั่วโมง	
ขั้นตอนการเรียนรู้ (1) ชี้นำเข้าสู่บทเรียน (2) ชี้นำดำเนินการสอน และ (3) ชี้นำสรุปผล			
ครั้งที่	ประเด็นการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	สื่อการเรียนรู้
7	4. การสร้างมนุษยสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในครอบครัว 5. การสร้างมนุษยสัมพันธ์กับเพื่อนบ้าน 6. การสร้างมนุษยสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในองค์กร	4. บอกหลักการสร้างมนุษยสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในครอบครัวได้ถูกต้อง 5. บอกวิธีการสร้างมนุษยสัมพันธ์กับเพื่อนบ้านได้ถูกต้อง 6. บอกแนวทางในการสร้างมนุษยสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในองค์กรได้ถูกต้อง	1. ผังมโนทัศน์ (concept map) 2. เอกสารประกอบการเรียน 3. ใบงานที่ 3.3 เรื่อง การสร้างมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลและชุมชน 4. แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้หน่วยที่ 3 กระบวนการทางจิตวิทยา เพื่อสร้างมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลและชุมชน 5. แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน
หน่วยที่ 4 การพัฒนาตนเองเพื่อความก้าวหน้าในชีวิต และการทำงาน		สัปดาห์ที่ 8-9 จำนวน 6 ชั่วโมง	
หัวข้อย่อยที่ 4.1 เรื่อง การรู้จักตนเองและผู้อื่นตามหลักจิตวิทยา		สัปดาห์ที่ 8 จำนวน 3 ชั่วโมง	
ขั้นตอนการเรียนรู้ (1) ชี้นำเข้าสู่บทเรียน (2) ชี้นำดำเนินการสอน และ (3) ชี้นำสรุปผล			
ครั้งที่	ประเด็นการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	สื่อการเรียนรู้
8	1. ความหมายของตัวตน 2. ประเภทของตัวตน 3. ประโยชน์ของการรู้จักตนเอง 4. การรู้จักตนเองและผู้อื่นตามหลักจิตวิทยา	1. อธิบายความหมายของตนเองได้ถูกต้อง 2. บอกประเภทของตนเองได้ถูกต้อง 3. บอกประโยชน์ของการรู้จักตนเองได้ถูกต้อง 4. อธิบายการรู้จักตนเองและผู้อื่นตามหลักจิตวิทยาได้ถูกต้อง	1. ผังมโนทัศน์ (concept map) 2. เอกสารประกอบการเรียน 3. ใบงานที่ 4.1 เรื่อง การรู้จักตนเองและผู้อื่นตามหลักจิตวิทยา 4. แบบฝึกหัดหน่วยที่ 4 การพัฒนาตนเองเพื่อความก้าวหน้าในชีวิต และการทำงาน 5. แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน

ตารางที่ 3.3 (ต่อ)

หัวข้อย่อยที่ 4.2 เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพล และวิธีการพัฒนาตนเอง			สัปดาห์ที่ 9 จำนวน 3 ชั่วโมง
ขั้นตอนการเรียนรู้ (1) ชี้นำเข้าสู่บทเรียน (2) ชี้นำดำเนินการสอน และ (3) ชี้นำสรุปผล			
ครั้งที่	ประเด็นการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	สื่อการเรียนรู้
9	5. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาตนเอง 6. วิธีการพัฒนาตนเอง	5. บอกปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาตนเองได้ถูกต้อง 6. อธิบายวิธีการพัฒนาตนเองได้ถูกต้อง	1. ผังมโนทัศน์ (concept map) 2. เอกสารประกอบการเรียน 3. ใบงานที่ 4.2 เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพล และวิธีการพัฒนาตนเอง 4. แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ หน่วยที่ 4 การพัฒนาตนเองเพื่อความก้าวหน้าในชีวิต และการทำงาน 5. แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน
หน่วยที่ 5 การพัฒนาตนเองตามหลักศาสนาธรรม			สัปดาห์ที่ 10-11 จำนวน 6 ชั่วโมง
หัวข้อย่อยที่ 5.1 เรื่อง ความหมาย ความสำคัญ และความสอดคล้องของหลักศาสนาธรรม			สัปดาห์ที่ 10 จำนวน 3 ชั่วโมง
ขั้นตอนการเรียนรู้ (1) ชี้นำเข้าสู่บทเรียน (2) ชี้นำดำเนินการสอน และ (3) ชี้นำสรุปผล			
ครั้งที่	ประเด็นการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	สื่อการเรียนรู้
10	1. ความหมายของศาสนาธรรม 2. ความสำคัญของหลักศาสนาธรรม	1. อธิบายความหมายของศาสนาธรรมได้ถูกต้อง 2. บอกความสำคัญของหลักศาสนาธรรมได้ถูกต้อง 3. วิเคราะห์ความสอดคล้องของหลักศาสนาธรรมได้ถูกต้อง	1. ผังมโนทัศน์ (concept map) 2. เอกสารประกอบการเรียน 3. ใบงานที่ 5.1 เรื่อง ความหมาย ความสำคัญ และความสอดคล้องของหลักศาสนาธรรม 4. แบบฝึกหัดหน่วยที่ 5 การพัฒนาตนเองตามหลักศาสนาธรรม 5. แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน

ตารางที่ 3.3 (ต่อ)

หัวข้อย่อยที่ 5.2 เรื่อง การประยุกต์ใช้หลักศาสนธรรมสำหรับการพัฒนาตนเอง				สัปดาห์ที่ 11 จำนวน 3 ชั่วโมง
ขั้นตอนการเรียนรู้ (1) ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (2) ขั้นดำเนินการสอน และ (3) ขั้นสรุปผล				
ครั้งที่	ประเด็นการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	สื่อการเรียนรู้	
11	4. การประยุกต์ใช้หลักศาสนธรรมสำหรับการพัฒนาตนเอง	4. ประยุกต์ใช้หลักศาสนธรรมสำหรับการพัฒนาตนเองได้	1. ผังมโนทัศน์ (concept map) 2. เอกสารประกอบการเรียน 3. ใบงานที่ 5.2 เรื่อง การประยุกต์ใช้หลักศาสนธรรมสำหรับการพัฒนาตนเอง 4. แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้หน่วยที่ 5 การพัฒนาตนเองตามหลักศาสนธรรม 5. แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน	
หน่วยที่ 6 การพัฒนาชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง				สัปดาห์ที่ 12-14 จำนวน 9 ชั่วโมง
หัวข้อย่อยที่ 6.1 เรื่อง ความหมาย และความเป็นมาของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง				สัปดาห์ที่ 12 จำนวน 3 ชั่วโมง
ขั้นตอนการเรียนรู้ (1) ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (2) ขั้นดำเนินการสอน และ (3) ขั้นสรุปผล				
ครั้งที่	ประเด็นการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	สื่อการเรียนรู้	
12	1. ความหมายของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2. ความเป็นมาของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	1. บอกความหมายของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ถูกต้อง 2. อธิบายความเป็นมาของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ถูกต้อง	1. ผังมโนทัศน์ (concept map) 2. เอกสารประกอบการเรียน 3. ใบงานที่ 6.1 ความหมาย และความเป็นมาของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 4. แบบฝึกหัดหน่วยที่ 6 การพัฒนาชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 5. แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน	
หัวข้อย่อยที่ 6.2 เรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง				สัปดาห์ที่ 13 จำนวน 3 ชั่วโมง
ขั้นตอนการเรียนรู้ (1) ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (2) ขั้นดำเนินการสอน และ (3) ขั้นสรุปผล				
ครั้งที่	ประเด็นการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	สื่อการเรียนรู้	
13	3. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	3. วิเคราะห์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ถูกต้อง	1. ผังมโนทัศน์ (concept map) 2. เอกสารประกอบการเรียน 3. ใบงานที่ 6.2 เรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 4. แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน	

ตารางที่ 3.3 (ต่อ)

หัวข้อย่อยที่ 6.3 เรื่อง การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาชีวิต สัปดาห์ที่ 14 จำนวน 3 ชั่วโมง			
ขั้นตอนการเรียนรู้ (1) ชี้นำเข้าสู่บทเรียน (2) ชี้นำดำเนินการสอน และ (3) ชี้นำสรุปผล			
ครั้งที่	ประเด็นการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	สื่อการเรียนรู้
14	4. การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาชีวิต	4. ประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาชีวิตได้	1. ผังมโนทัศน์ (concept map) 2. เอกสารประกอบการเรียน 3. ใบงานที่ 6.3 เรื่อง การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาชีวิต 4. แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้หน่วยที่ 6 การพัฒนาชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 5. แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน
หน่วยที่ 7 ชี้นำตามหลักศาสนาธรรมและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง			สัปดาห์ที่ 15-17 จำนวน 9 ชั่วโมง
หัวข้อย่อยที่ 7.1 เรื่อง ความหมาย และทฤษฎีเกี่ยวกับผู้นำ สัปดาห์ที่ 15 จำนวน 3 ชั่วโมง			
ขั้นตอนการเรียนรู้ (1) ชี้นำเข้าสู่บทเรียน (2) ชี้นำดำเนินการสอน และ (3) ชี้นำสรุปผล			
ครั้งที่	ประเด็นการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	สื่อการเรียนรู้
15	1. ความหมายของผู้นำ 2. ทฤษฎีเกี่ยวกับผู้นำ	1. บอกความหมายของผู้นำได้ถูกต้อง 2. วิเคราะห์ทฤษฎีเกี่ยวกับผู้นำได้ถูกต้องได้ถูกต้อง	1. ผังมโนทัศน์ (concept map) 2. เอกสารประกอบการเรียน 3. ใบงานที่ 7.1 เรื่องความหมายและทฤษฎีเกี่ยวกับผู้นำ 4. แบบฝึกหัดหน่วยที่ 7 ผู้นำตามหลักศาสนาธรรมและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 5. แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน
หัวข้อย่อยที่ 7.2 เรื่อง บทบาท หน้าที่ และคุณลักษณะของผู้นำตามหลักศาสนาธรรม			สัปดาห์ที่ 16 จำนวน 3 ชั่วโมง
ขั้นตอนการเรียนรู้ (1) ชี้นำเข้าสู่บทเรียน (2) ชี้นำดำเนินการสอน และ (3) ชี้นำสรุปผล			
ครั้งที่	ประเด็นการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	สื่อการเรียนรู้
16	3. บทบาทและหน้าที่ของผู้นำตามหลักศาสนาธรรม 4. คุณลักษณะของผู้นำตามหลักศาสนาธรรม	3. แยกแยะบทบาทและหน้าที่ของผู้นำตามหลักศาสนาธรรมได้ถูกต้อง 4. จำแนกคุณลักษณะของผู้นำตามหลักศาสนาธรรมได้ถูกต้อง	1. ผังมโนทัศน์ (concept map) 2. เอกสารประกอบการเรียน 3. ใบงานที่ 7.2 เรื่อง บทบาทหน้าที่ และคุณลักษณะของผู้นำตามหลักศาสนาธรรม 4. แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน

ตารางที่ 3.3 (ต่อ)

หัวข้อย่อยที่ 7.3 เรื่อง ลักษณะพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงานของผู้นำ และการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในงานอาชีพ		สัปดาห์ที่ 17 จำนวน 3 ชั่วโมง	
ขั้นตอนการเรียนรู้ (1) ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (2) ขั้นดำเนินการสอน และ (3) ขั้นสรุปผล			
ครั้งที่	ประเด็นการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	สื่อการเรียนรู้
17	5. ลักษณะพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงานของผู้นำตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 6. การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในงานอาชีพ	5. วิเคราะห์ลักษณะพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงานของผู้นำตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ถูกต้อง 6. ประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในงานอาชีพได้	1. ผังมโนทัศน์ (concept map) 2. เอกสารประกอบการเรียน 3. ใบงานที่ 7.3 เรื่อง ลักษณะพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงานของผู้นำ และการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในงานอาชีพ 4. แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้หน่วยที่ 7 ผู้นำตามหลักศาสนธรรมและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 5. แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน

6.3 แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้

การสร้างและหาคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ก่อนเรียนและหลังเรียนวิชามนุษย์สัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 8 ชุด ดังนี้ (1) แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ก่อนเรียนและหลังเรียน หน่วยที่ 1 เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับหลักมนุษยสัมพันธ์ จำนวน 13 ข้อ (2) แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ก่อนเรียนและหลังเรียน หน่วยที่ 2 เรื่อง ธรรมชาติของมนุษย์ จำนวน 18 ข้อ (3) แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ก่อนเรียนและหลังเรียน หน่วยที่ 3 เรื่อง กระบวนการทางจิตวิทยา เพื่อสร้างมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลและชุมชน จำนวน 18 ข้อ (4) แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ก่อนเรียนและหลังเรียน หน่วยที่ 4 เรื่อง การพัฒนาตนเองเพื่อความก้าวหน้าในชีวิต และการทำงาน จำนวน 14 ข้อ (5) แบบทดสอบวัดผลทางการเรียนรู้ก่อนเรียนและหลังเรียน หน่วยที่ 5 เรื่อง การพัฒนาตนเองตามหลักศาสนธรรม จำนวน 20 ข้อ (6) แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ก่อนเรียนและหลังเรียน หน่วยที่ 6 เรื่อง การพัฒนาชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 24 ข้อ (7) แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ก่อนเรียนและหลังเรียน หน่วยที่ 7 เรื่อง ผู้นำตามหลักศาสนธรรมและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 23 ข้อ และ (8) แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ก่อนเรียนและหลังเรียน วิชามนุษย์สัมพันธ์กับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 จำนวน 26 ข้อ

แบบทดสอบวัดผลทางการเรียนรู้ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามลำดับดังนี้

6.3.1 ผู้วิจัยศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้จากตำรา และเอกสารต่าง ๆ ได้แก่ การสร้างตารางวิเคราะห์หลักสูตร เทคนิคการเขียนข้อสอบ และวิธีการสร้างแบบทดสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก

ตัวอย่าง แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้วิชามนุษย์สัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อ 1. อัญชรีย์เกิดความขัดแย้งภายในจิตใจ เนื่องจากอาจารย์มองว่าอัญชรีย์มีนิสัยเกเรชอบทำร้ายคนอื่น มีความสอดคล้องกับตัวตนด้านใด

- ก. ตัวตนตามอุดมคติ (ideal self)
- ข. ตัวตนตามความเป็นจริง (real self)
- ค. ตัวตนตามการรับรู้ (perceived self)
- ง. ตัวตนที่ผู้อื่นคาดหวัง (other expectation)

6.3.2 ผู้วิจัยสร้างแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ วิชามนุษย์สัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 ทั้ง 8 ชุด เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก สำหรับใช้ทดสอบวัดผลการเรียนรู้ก่อนเรียน และหลังเรียน

6.3.3 ผู้วิจัยนำแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ จำนวน 8 ชุด ที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร.ณรรณ ศรีวิหะ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อริยา คูหา และ ดร.เนาวรัตน์ ตรีไพบูลย์ พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรง (validity) พิจารณาความครอบคลุมผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และความเหมาะสมของคำถามและตัวเลือก ดังที่ได้แสดงไว้ (ภาคผนวก ก และภาคผนวก ข)

6.3.4 ผู้วิจัยบันทึกผลการพิจารณาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในแต่ละข้อเพื่อนำไปหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ผลปรากฏว่าแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ หน่วยที่ 1 จำนวน 13 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.66-1.00 แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ หน่วยที่ 2 จำนวน 18 ข้อ ค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.66-1.00 แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ หน่วยที่ 3 จำนวน 18 ข้อ ค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.66-1.00 แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ หน่วยที่ 4 จำนวน 14 ข้อ ค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.66-1.00 แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ หน่วยที่ 5 จำนวน 20 ข้อ ค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.66-1.00 แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ หน่วยที่ 6 จำนวน 24 ข้อ ค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.66-1.00 แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ หน่วยที่ 7 จำนวน 23 ข้อ ค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.66-1.00 และแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ก่อนเรียนและหลังเรียน วิชามนุษย์สัมพันธ์กับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 จำนวน 26 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.66-1.00 ดังที่ได้แสดงไว้ (ภาคผนวก จ)

ผู้วิจัยคัดเลือกข้อสอบที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ซึ่งแสดงว่ามีความตรงเชิงเนื้อหา และผู้วิจัยดำเนินการปรับปรุงแก้ไขบางประเด็นตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

6.3.5 ผู้วิจัยนำแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ทั้ง 8 ชุด ที่ได้รับการตรวจและปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 38 คน

6.3.6 ผู้วิจัยนำแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ทั้ง 8 ชุด มาวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (difficulty index) และค่าอำนาจจำแนก (discrimination) ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิเคราะห์ข้อสอบแบบเลือกตอบในลักษณะข้อสอบแบบ 2 ตัวเลือกขึ้นไป อิทธิพัทธ์ สุวทันพรกุล (2557) อธิบายการพิจารณาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) รายละเอียดดังนี้

ความยากง่าย (p)	ความหมาย
0.00 – 0.19	ข้อสอบยากมาก ควรตัดทิ้งหรือปรับปรุง
0.20 – 0.39	ข้อสอบค่อนข้างยาก สามารถเก็บไว้ใช้ได้ต่อไป
0.40 – 0.60	ข้อสอบยากพอเหมาะ สามารถเก็บไว้ใช้ได้ต่อไป
0.61 – 0.80	ข้อสอบค่อนข้างง่าย สามารถเก็บไว้ใช้ได้ต่อไป
0.81 – 1.00	ข้อสอบง่ายมาก ควรตัดทิ้งหรือปรับปรุง

ค่าความยากง่ายของข้อสอบควรอยู่ระหว่าง 0.20–0.80 และค่าเฉลี่ยของข้อสอบทั้งหมดไม่ควรอยู่ประมาณ 0.50

ค่าอำนาจจำแนก (r)	ความหมาย
ต่ำกว่า 0	ข้อสอบจำแนกไม่ได้ ควรตัดทิ้งหรือปรับปรุง
0.00 – 0.19	ข้อสอบจำแนกได้ต่ำ ควรตัดทิ้งหรือปรับปรุง
0.20 – 0.29	ข้อสอบจำแนกได้พอใช้ สามารถเก็บไว้ใช้ได้ต่อไป
0.30 – 0.39	ข้อสอบจำแนกได้ดี สามารถเก็บไว้ใช้ได้ต่อไป
0.40 ขึ้นไป	ข้อสอบจำแนกได้ดีมาก สามารถเก็บไว้ใช้ได้ต่อไป

ค่าอำนาจจำแนกที่ดีจะต้องมีค่าเป็นบวก และควรมีค่าตั้งแต่ 0.2 ขึ้นไป

6.3.7 ผู้วิจัยดำเนินการเลือกข้อคำถามของแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ ทั้ง 8 ชุด ได้ข้อคำถามที่มีค่าความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนกรายข้อและทั้งหมด ดังนี้

แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ หน่วยที่ 1 ผู้วิจัยเลือกข้อคำถามที่มีค่าความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนกตามเกณฑ์ ได้ข้อคำถาม จำนวน 13 ข้อ ค่าความยากง่ายรายข้อระหว่าง 0.42-0.60 ค่าความยากง่าย ทั้งหมด 0.54 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.38-0.95 ค่าอำนาจจำแนกทั้งหมด 0.62

แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ หน่วยที่ 2 ผู้วิจัยเลือกข้อคำถามที่มีค่าความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนกตามเกณฑ์ ได้ข้อคำถาม จำนวน 18 ข้อ ค่าความยากง่ายระหว่าง 0.47–0.60 ค่าความยากง่ายทั้งหมด 0.53 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.30-0.82 ค่าอำนาจจำแนกทั้งหมด 0.46

แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ หน่วยที่ 3 ผู้วิจัยเลือกข้อคำถามที่มีค่าความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนกตามเกณฑ์ ได้ข้อคำถาม จำนวน 18 ข้อ ค่าความยากง่ายระหว่าง 0.42–0.57 ค่าความยากง่ายทั้งหมด 0.51 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.30–0.71 ค่าอำนาจจำแนกทั้งหมด 0.44

แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ หน่วยที่ 4 ผู้วิจัยเลือกข้อคำถามที่มีค่าความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนกตามเกณฑ์ ได้ข้อคำถาม จำนวน 14 ข้อ ค่าความยากง่ายระหว่าง 0.50–0.57 ค่าความยากง่ายทั้งหมด 0.55 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.32–0.61 ค่าอำนาจจำแนกทั้งหมด 0.49

แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ หน่วยที่ 5 ผู้วิจัยเลือกข้อคำถามที่มีค่าความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนกตามเกณฑ์ ได้ข้อคำถาม จำนวน 20 ข้อ ค่าความยากง่ายระหว่าง 0.42–0.57 ค่าความยากง่ายทั้งหมด 0.53 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.42–0.57 ค่าอำนาจจำแนกทั้งหมด 0.47

แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ หน่วยที่ 6 ผู้วิจัยเลือกข้อคำถามที่มีค่าความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนกตามเกณฑ์ ได้ข้อคำถาม จำนวน 24 ข้อ ค่าความยากง่ายระหว่าง 0.47–0.65 ค่าความยากง่ายทั้งหมด 0.54 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.26–0.60 ค่าอำนาจจำแนกทั้งหมด 0.40

แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ หน่วยที่ 7 ผู้วิจัยเลือกข้อคำถามที่มีค่าความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนกตามเกณฑ์ ได้ข้อคำถาม จำนวน 23 ข้อ ค่าความยากง่ายระหว่าง 0.47–0.60 ค่าความยากง่ายทั้งหมด 0.54 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.31–0.72 ค่าอำนาจจำแนกทั้งหมด 0.45

แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ก่อนเรียนและหลังเรียน วิชามนุษยสัมพันธ์กับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 ผู้วิจัยเลือกข้อคำถามที่มีค่าความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนกตามเกณฑ์ ได้ข้อคำถาม จำนวน 26 ข้อ ค่าความยากง่ายระหว่าง 0.44–0.57 ค่าความยากง่ายทั้งฉบับ 0.53 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.26–0.75 ค่าอำนาจจำแนกทั้งฉบับ 0.54 ดังที่ได้แสดงไว้ (ภาคผนวก จ)

6.3.8 ผู้วิจัยนำผลการทดลองใช้แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ที่ได้ทดลองกับผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 จำนวน 38 คน ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson) ผลปรากฏว่าแบบทดสอบหน่วยที่ 1 ค่าความเชื่อมั่น 0.87 แบบทดสอบหน่วยที่ 2 ค่าความเชื่อมั่น 0.78 แบบทดสอบหน่วยที่ 3 ค่าความเชื่อมั่น 0.75 แบบทดสอบหน่วยที่ 4 ค่าความเชื่อมั่น 0.74 แบบทดสอบหน่วยที่ 5 ค่าความเชื่อมั่น 0.77 แบบทดสอบหน่วยที่ 6 ค่าความเชื่อมั่น 0.79 แบบทดสอบหน่วยที่ 7 ค่าความเชื่อมั่น 0.79 และแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ วิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 ค่าความเชื่อมั่น 0.80 ดังที่ได้แสดงไว้ (ภาคผนวก จ)

6.3.9 ผู้วิจัยได้แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ทั้ง 8 ชุด (ฉบับสมบูรณ์) เพื่อนำไปทดลองใช้จริงกับกลุ่มทดลอง

6.4 มาตรการวัดความภาคภูมิใจในตนเอง

มาตรการวัดความภาคภูมิใจในตนเอง มีจำนวน 62 ข้อ ซึ่งผ่านการทดลองใช้ (try out) กับผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 วิทยาลัยเทคนิคยะลา ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 35 คน ในงานวิจัยของ วิจิตรา สายอ่อง (2557) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ของแอลฟา คือ ตอนที่ 1 ค่าสัมประสิทธิ์ของแอลฟา 0.55 ตอนที่ 2 ค่าสัมประสิทธิ์ของแอลฟา 0.56 และตอนที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์ของแอลฟา 0.77 ดังที่ได้แสดงไว้ (ภาคผนวก จ)

มาตรการวัดความภาคภูมิใจในตนเอง เป็นมาตรการที่ผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 ประเมินตนเองตามความรู้สึกหรือทัศนคติที่มีต่อตนเองว่าเป็นอย่างไร มาตรการวัดความภาคภูมิใจในตนเอง มีจำนวน 62 ข้อ ประกอบด้วย 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อความเกี่ยวกับอัตมโนทัศน์ จำนวน 30 ข้อ เป็นแบบเลือกตอบรับหรือปฏิเสธ โดยกาเครื่องหมาย ✕ (กากบาท) ทับคำว่า “ใช่” หรือ “ไม่ใช่” โดยในแต่ละข้อมีการตรวจให้คะแนนแตกต่างกันตามลักษณะของข้อความ ดังนี้

เมื่อข้อความมีลักษณะทางบวก ได้แก่ ข้อ 5, 6, 7, 9, 11, 12, 14, 15, 21, 24, 26, 28 และ 30

ถ้าตอบ “ใช่” ได้ 2 คะแนน

ถ้าตอบ “ไม่ใช่” ได้ 1 คะแนน

เมื่อข้อความมีลักษณะทางลบ ได้แก่ ข้อ 1, 2, 3, 4, 8, 10, 13, 16, 17, 18, 19, 20, 22, 23, 25, 27 และ 29

ถ้าตอบ “ไม่ใช่” ได้ 2 คะแนน

ถ้าตอบ “ใช่” ได้ 1 คะแนน

ตัวอย่าง มาตรการวัดความภาคภูมิใจในตนเองตอนที่ 1

1. นักศึกษาเป็นคนที่มีความสุข	ใช่	ไม่ใช่
2. นักศึกษาเป็นคนหน้าตาดี	ใช่	ไม่ใช่

ตอนที่ 2 แบบวัดความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง จำนวน 10 ข้อ เป็นมาตรวัดชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 4 ระดับ (ก-ง) โดยให้ทำเครื่องหมาย ○ (วงกลม) ล้อมรอบตัวอักษรที่แสดงว่า “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” “เห็นด้วย” “ไม่เห็นด้วย” หรือ “ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง” แต่ละข้อมีการตรวจให้คะแนนแตกต่างกันตามลักษณะของข้อความ ดังนี้

เมื่อข้อความมีลักษณะทางบวก ได้แก่ ข้อ 31, 32, 34, 36, และ 37

ถ้าตอบ “ก” หรือ “ข” ได้ 2 คะแนน

ถ้าตอบ “ค” หรือ “ง” ได้ 1 คะแนน

เมื่อข้อความมีลักษณะทางลบ ได้แก่ ข้อ 33, 35, 38, 39, และ 40

ถ้าตอบ “ก” หรือ “ข” ได้ 1 คะแนน

ถ้าตอบ “ค” หรือ “ง” ได้ 2 คะแนน

ตัวอย่าง มาตรการวัดความภาคภูมิใจในตนเองตอนที่ 2

1. นักศึกษาเป็นคนมีคุณค่าทัดเทียมกับผู้อื่น	ก	ข	ค	ง
2. บางครั้งนักศึกษาคิดว่าตัวเองไม่มีอะไรดีเลย	ก	ข	ค	ง

ตอนที่ 3 การประเมินอัตมโนทัศน์ จำนวน 22 ข้อ เป็นมาตรวัดชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ (1-5) โดยให้ทำเครื่องหมาย ○ (วงกลม) ล้อมรอบตัวอักษรที่แสดงว่า “ไม่เคยเลย” “ไม่บ่อยนัก” “บางครั้ง” “บ่อยครั้ง” หรือ “ตลอดมา” และในแต่ละข้อมีการตรวจให้คะแนนแตกต่างกันตามลักษณะของข้อความ ประกอบด้วย ข้อความมีลักษณะทางบวก ได้แก่ ข้อ 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 51, 52, 53, 54, 55, 57, 58, 60, 61, และ 62 และข้อความมีลักษณะทางลบ ได้แก่ ข้อ 50, 56 และ 59

ข้อความด้านบวก

ถ้าตอบ “1” จะได้ 1 คะแนน

ถ้าตอบ “2” จะได้ 2 คะแนน

ถ้าตอบ “3” จะได้ 3 คะแนน

ถ้าตอบ “4” จะได้ 4 คะแนน

ถ้าตอบ “5” จะได้ 5 คะแนน

ข้อความด้านลบ

ถ้าตอบ “1” จะได้ 5 คะแนน

ถ้าตอบ “2” จะได้ 4 คะแนน

ถ้าตอบ “3” จะได้ 3 คะแนน

ถ้าตอบ “4” จะได้ 2 คะแนน

ถ้าตอบ “5” จะได้ 1 คะแนน

ตัวอย่าง มาตรการวัดความภาคภูมิใจในตนเองตอนที่ 3

1. นักศึกษาให้ความร่วมมือกับทุกคนเสมอ	1	2	3	4	5
2. นักศึกษาเป็นที่รู้จักของคนทั่วไป	1	2	3	4	5

การคิดคะแนนรวม โดยการรวมคะแนนทั้ง 62 ข้อ ของผู้ตอบมาตรงเข้าด้วยกัน เป็นคะแนนความภาคภูมิใจในตนเองของผู้ตอบมาตรงแต่ละคน ซึ่งมีช่วงคะแนนโดยทฤษฎี (theretical range of scores) ตั้งแต่ 62-190 (กรมสุขภาพจิต, 2550) มีการแบ่งระดับของคะแนนความภาคภูมิใจในตนเอง ดังนี้

คะแนนตั้งแต่ 159-190 เป็นผู้ที่มีความภาคภูมิใจในตนเองในระดับสูง
 คะแนนตั้งแต่ 95-158 เป็นผู้ที่มีความภาคภูมิใจในตนเองในระดับปานกลาง
 คะแนนตั้งแต่ 62-94 เป็นผู้ที่มีความภาคภูมิใจในตนเองในระดับต่ำ

6.5 มาตรฐานวินัยและความรับผิดชอบ

มาตรฐานวินัยและความรับผิดชอบ ของ วิจิตรา สายอ่อง (2557) มีจำนวน 22 ข้อ ซึ่งผ่านการพิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) พิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อความกับนิยามศัพท์ โดยการหาค่า IOC มีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.00 และผ่านการทดลองใช้ (try out) กับผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 วิทยาลัยเทคนิคยะบะ ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 35 คน และนำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (reliability) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปได้ค่าสัมประสิทธิ์ของแอลฟา 0.71 ดังที่ได้แสดงไว้ (ภาคผนวก จ)

มาตรฐานวินัยและความรับผิดชอบ ของ วิจิตรา สายอ่อง (2557) เป็นมาตรฐานที่ให้ผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 นึกถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงเกี่ยวกับการปฏิบัติตัวหรือการแสดงพฤติกรรมต่อการเรียนของตนเองในระยะ 3 เดือนที่ผ่านมา โดยให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับการปฏิบัติตัวหรือการแสดงพฤติกรรมต่อการเรียนของนักศึกษา เกณฑ์ให้คะแนนเริ่มตั้งแต่ 1 ถึง 4 โดยที่

- 1 หมายถึง ไม่เคยปฏิบัติตัวหรือแสดงพฤติกรรมนั้นเลย
- 2 หมายถึง ปฏิบัติตัวหรือแสดงพฤติกรรมนั้นเป็นบางครั้ง
- 3 หมายถึง ปฏิบัติตัวหรือแสดงพฤติกรรมนั้นบ่อยครั้ง
- 4 หมายถึง ปฏิบัติตัวหรือแสดงพฤติกรรมนั้นทุกครั้ง

มาตรฐานวินัยและความรับผิดชอบ มีข้อคำถาม 22 ข้อ ในแต่ละข้อคำถามมีการตรวจให้คะแนนแตกต่างกันตามลักษณะของข้อความ ประกอบด้วย ข้อความมีลักษณะทางบวก ได้แก่ ข้อ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 14, 15, 16, 18, 20 และ 22 และข้อความมีลักษณะทางลบ ได้แก่ ข้อ 7, 13, 17, 19 และ 21

ข้อความด้านบวก

- ถ้าตอบ “1” จะได้ 1 คะแนน
 ถ้าตอบ “2” จะได้ 2 คะแนน
 ถ้าตอบ “3” จะได้ 3 คะแนน
 ถ้าตอบ “4” จะได้ 4 คะแนน

ข้อความด้านลบ

- ถ้าตอบ “1” จะได้ 4 คะแนน
 ถ้าตอบ “2” จะได้ 3 คะแนน
 ถ้าตอบ “3” จะได้ 2 คะแนน
 ถ้าตอบ “4” จะได้ 1 คะแนน

ตัวอย่าง มาตรฐานวินัยและความรับผิดชอบ

ข้อ	รายการ	ระดับการปฏิบัติ			
		1	2	3	4
1.	นักเรียนนั่งรอครูผู้สอนในชั้นเรียนก่อนถึงเวลาเรียน				
2.	นักศึกษาพูดคุยกับเพื่อนขณะปฏิบัติงานตามหน้าที่				

ผู้วิจัยคิดคะแนนรวมทั้ง 22 ข้อ ของผู้ตอบมาตรวัดเข้าด้วยกันเป็นคะแนนวินัยและความรับผิดชอบของผู้ตอบมาตรวัดแต่ละคน เกณฑ์ในการแปลผลค่าเฉลี่ย ดังนี้

- 1.00-1.99 หมายถึง เป็นผู้ที่มีคุณธรรมและจริยธรรมในระดับต่ำ
- 2.00-2.99 หมายถึง เป็นผู้ที่มีคุณธรรมและจริยธรรมในระดับปานกลาง
- 3.00-4.00 หมายถึง เป็นผู้ที่มีคุณธรรมและจริยธรรมในระดับสูง

6.6 มาตรวัดความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

การสร้างและหาคุณภาพของมาตรวัดความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคู่กับกิจกรรม SEDR และกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ เป็นมาตรวัดชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) สำหรับใช้สอบถามผู้เรียนกลุ่มตัวอย่างหลังการทดลอง เพื่อประเมินความรู้สึกรู้สึก ความสุข หรือความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เกณฑ์ให้คะแนนเริ่มตั้งแต่ 1 ถึง 5 โดยที่

- 1 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้น้อยที่สุด
- 2 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
- 3 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ปานกลาง
- 4 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มาก
- 5 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มากที่สุด

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างมาตรวัดความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามลำดับขั้นดังนี้

6.6.1 ผู้วิจัยศึกษาวิธีการสร้างมาตรวัดความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จากตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

6.6.2 ผู้วิจัยสร้างข้อคำถามของมาตรวัดความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ตัวอย่าง มาตรวัดความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ข้อ	รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
		1	2	3	4	5
1.	ผู้สอนมีความเป็นกันเองกับนักศึกษา					
2.	รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความน่าสนใจ					

6.6.3 ผู้วิจัยคิดคะแนนรวมทั้ง 15 ข้อ ของผู้ตอบมาตรวัดเข้าด้วยกันเป็นคะแนนความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้ตอบมาตรวัดแต่ละคน เกณฑ์ในการแปลผลค่าเฉลี่ย ดังนี้

- 1.00-1.49 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับน้อยที่สุด
- 1.50-2.49 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับน้อย
- 2.50-3.49 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับปานกลาง
- 3.50-4.49 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับมาก
- 4.50-5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับมากที่สุด

6.6.4 ผู้วิจัยนำมาตรวจวัดความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น จำนวน 15 ข้อ ให้ผู้เชี่ยวชาญ ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร.ณรรณ ศรีวิหะ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อริยา คูหา และ ดร.เนาวรัตน์ ตรีไพบูลย์ พิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) พิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อความกับนิยามศัพท์ โดยหาค่า IOC ผลปรากฏว่า ค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.00 ดังที่ได้แสดงไว้ (ภาคผนวก ก และภาคผนวก ข)

6.6.5 ผู้วิจัยนำมาตรวจวัดความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ได้รับจากการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

6.6.6 ผู้วิจัยนำมาตรวจวัดความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไปทดลองใช้ (try out) กับผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 38 คน และนำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (reliability) โดยใช้สูตรหาสัมประสิทธิ์ของแอลฟา (alpha coefficient of reliability) ผลปรากฏว่าตรวจวัดความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ค่าความเชื่อมั่น 0.75 ดังที่ได้แสดงไว้ (ภาคผนวก จ)

6.6.7 ผู้วิจัยได้มาตรฐานวัดความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ฉบับสมบูรณ์

7. วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

7.1 วิธีดำเนินการทดลอง : การวิจัยนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ซึ่งมีรายละเอียดของขั้นตอนการดำเนินการทดลอง ดังนี้

7.1.1 ก่อนการทดลอง : ผู้วิจัยทำการสำรวจข้อมูลพื้นฐานของผู้เรียนกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 ภาควิชาช่างกลโรงงาน กลุ่ม 1 จำนวน 12 คน และผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 ภาควิชาเทคนิคการเชื่อมและการผลิต กลุ่ม 1 จำนวน 12 คน ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ก่อนเรียน (pre-test) ด้วยแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ วิชามนุษย์สัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 จำนวน 26 ข้อ และให้ผู้เรียนกลุ่มตัวอย่างประเมินตนเอง โดยใช้มาตรวัดความภาคภูมิใจในตนเอง และมาตรวัดวินัยและความรับผิดชอบ สำหรับผู้วิจัยทำการประเมินพฤติกรรมของผู้เรียนกลุ่มตัวอย่าง ด้วยมาตรวัดวินัยและความรับผิดชอบฉบับเดียวกับของผู้เรียน จากนั้น ผู้วิจัยดำเนินการบันทึกคะแนนของกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการทดสอบไว้เป็นคะแนนก่อนการทดลอง โดยแยกเป็น 2 กลุ่ม คือ คะแนนของกลุ่มทดลอง และคะแนนกลุ่มควบคุม

7.1.2 การดำเนินการทดลอง : ผู้วิจัยดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคู่กับกิจกรรม SEDR กับผู้เรียนกลุ่มทดลอง จำนวน 1 ห้องเรียน คือผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 ภาควิชาช่างกลโรงงาน กลุ่ม 1 จำนวน 12 คน โดยผู้วิจัยเป็นผู้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีขั้นตอนการเรียนรู้ 4 ขั้นตอน ใช้ระยะเวลา 17 ครั้ง สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ะละ 3 ชั่วโมง รายละเอียดดังนี้

กิจกรรมการเรียนรู้หน่วยที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับหลักมนุษยสัมพันธ์

หัวข้อย่อยที่ 1.1 เรื่อง ความหมาย ประวัติ และความสำคัญของมนุษยสัมพันธ์ มีขั้นตอนการเรียนรู้ 4 ขั้นตอน คือ (1) ขั้นการนำเสนอหรือการสอน: ผู้สอนอธิบายความหมาย ประวัติความเป็นมา และความสำคัญของมนุษยสัมพันธ์ โดยใช้ผังมโนทัศน์ (2) ขั้นการฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่ม: ผู้สอนให้สมาชิกกลุ่มช่วยกันทำใบงานที่ 1.1 เรื่อง ความหมาย ประวัติ และความสำคัญของมนุษยสัมพันธ์ ตลอดจน

ให้ผู้เรียนทำกิจกรรม SEDR กิจกรรมที่ 1 “คุณค่าในตนเอง” (3) ขั้นการทดสอบ: ผู้สอนให้ผู้เรียนแต่ละคนทำแบบทดสอบย่อยที่ 1.1 เรื่อง ความหมาย ประวัติ และความสำคัญของมนุษยสัมพันธ์ และ (4) ขั้นการรับรองผลงานกลุ่ม: ผู้สอนทำการประเมินคะแนนพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคน และประเมินคะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม จากนั้นผู้สอนประกาศผล และมอบรางวัลให้กลุ่มที่มีคะแนนพัฒนาการสูงสุด

หัวข้อย่อยที่ 1.2 เรื่อง จุดมุ่งหมาย ปรัชญาพื้นฐาน และประโยชน์ของมนุษยสัมพันธ์ มีขั้นตอนการเรียนรู้ 4 ขั้นตอน คือ (1) ขั้นการนำเสนอหรือการสอน: ผู้สอนอธิบายจุดมุ่งหมายของมนุษยสัมพันธ์ ปรัชญาพื้นฐานของมนุษยสัมพันธ์ และประโยชน์ของมนุษยสัมพันธ์ โดยใช้ผังมโนทัศน์ (2) ขั้นการฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่ม: ผู้สอนให้สมาชิกกลุ่มช่วยกันทำใบงานที่ 1.2 เรื่อง จุดมุ่งหมาย ปรัชญาพื้นฐาน และประโยชน์ของมนุษยสัมพันธ์ (3) ขั้นการทดสอบ: ผู้สอนให้ผู้เรียนแต่ละคนทำแบบทดสอบย่อยที่ 1.2 เรื่อง จุดมุ่งหมาย ปรัชญาพื้นฐาน และประโยชน์ของมนุษยสัมพันธ์ และ (4) ขั้นการรับรองผลงานกลุ่ม: ผู้สอนทำการประเมินคะแนนพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคน และประเมินคะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม จากนั้นผู้สอนประกาศผล และมอบรางวัลให้กลุ่มที่มีคะแนนพัฒนาการสูงสุด

กิจกรรมการเรียนรู้หน่วยที่ 2 ธรรมชาติของมนุษย์

หัวข้อย่อยที่ 2.1 เรื่อง ธรรมชาติของมนุษย์ในทัศนะต่าง ๆ มีขั้นตอนการเรียนรู้ 4 ขั้นตอน คือ (1) ขั้นการนำเสนอหรือการสอน: ผู้สอนอธิบายธรรมชาติของมนุษย์ในทัศนะต่าง ๆ โดยใช้ผังมโนทัศน์ (2) ขั้นการฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่ม: ผู้สอนให้สมาชิกกลุ่มช่วยกันทำใบงานที่ 2.1 เรื่อง ธรรมชาติของมนุษย์ในทัศนะต่าง ๆ ตลอดจนให้ผู้เรียนทำกิจกรรม SEDR กิจกรรมที่ 2 “บันทึกประสบการณ์ความสำเร็จ” (3) ขั้นการทดสอบ: ผู้สอนให้ผู้เรียนแต่ละคนทำแบบทดสอบย่อยที่ 2.1 เรื่อง ธรรมชาติของมนุษย์ในทัศนะต่าง ๆ และ (4) ขั้นการรับรองผลงานกลุ่ม: ผู้สอนทำการประเมินคะแนนพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคน และประเมินคะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม จากนั้นผู้สอนประกาศผล และมอบรางวัลให้กลุ่มที่มีคะแนนพัฒนาการสูงสุด

หัวข้อย่อยที่ 2.2 เรื่อง ความแตกต่างของมนุษย์ และทฤษฎีความต้องการ มีขั้นตอนการเรียนรู้ 4 ขั้นตอน คือ (1) ขั้นการนำเสนอหรือการสอน: ผู้สอนอธิบายความแตกต่างของมนุษย์ และทฤษฎีความต้องการ โดยใช้ผังมโนทัศน์ (2) ขั้นการฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่ม: ผู้สอนให้สมาชิกกลุ่มช่วยกันทำใบงานที่ 2.2 เรื่อง ความแตกต่างของมนุษย์ และทฤษฎีความต้องการ (3) ขั้นการทดสอบ: ผู้สอนให้ผู้เรียนแต่ละคนทำแบบทดสอบย่อยที่ 2.2 เรื่อง ความแตกต่างของมนุษย์ และทฤษฎีความต้องการ และ (4) ขั้นการรับรองผลงานกลุ่ม: ผู้สอนทำการประเมินคะแนนพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคน และประเมินคะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม จากนั้นผู้สอนประกาศผล และมอบรางวัลให้กลุ่มที่มีคะแนนพัฒนาการสูงสุด

กิจกรรมการเรียนรู้หน่วยที่ 3 กระบวนการทางจิตวิทยา เพื่อสร้างมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลและชุมชน

หัวข้อย่อยที่ 3.1 เรื่อง ทฤษฎีวิเคราะห์ติดต่อสัมพันธ์ และทฤษฎีจิตวิเคราะห์ มีขั้นตอนการเรียนรู้ 4 ขั้นตอน คือ (1) ขั้นการนำเสนอหรือการสอน: ผู้สอนอธิบายทฤษฎีวิเคราะห์ติดต่อสัมพันธ์ และทฤษฎีจิตวิเคราะห์ โดยใช้ผังมโนทัศน์ (2) ขั้นการฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่ม: ผู้สอนให้สมาชิกกลุ่มช่วยกันทำใบงานที่ 3.1 เรื่อง ทฤษฎีวิเคราะห์ติดต่อสัมพันธ์ และทฤษฎีจิตวิเคราะห์ ตลอดจนให้ผู้เรียนทำกิจกรรม SEDR กิจกรรมที่ 3 “เติมชีวิตใส่กระปุก” (3) ขั้นการทดสอบ: ผู้สอนให้ผู้เรียนแต่ละคนทำแบบทดสอบย่อยที่ 3.1 เรื่อง ทฤษฎีวิเคราะห์ติดต่อสัมพันธ์ และทฤษฎีจิตวิเคราะห์ และ (4) ขั้นการ

รับรองผลงานกลุ่ม: ผู้สอนทำการประเมินคะแนนพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคน และประเมินคะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม จากนั้นผู้สอนประกาศผล และมอบรางวัลให้กลุ่มที่มีคะแนนพัฒนาการสูงสุด

หัวข้อย่อยที่ 3.2 เรื่อง ทฤษฎีแรงจูงใจ มีขั้นตอนการเรียนรู้ 4 ขั้นตอน คือ (1) ขั้นการนำเสนอหรือการสอน : ผู้สอนอธิบายทฤษฎีแรงจูงใจ โดยใช้ผังมโนทัศน์ (2) ขั้นการฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่ม: ผู้สอนให้สมาชิกช่วยกันกลุ่มทำใบงานที่ 3.2 เรื่อง ทฤษฎีแรงจูงใจ ตลอดจนให้ผู้เรียนทำกิจกรรม SEDR กิจกรรมที่ 4 “สัญญาใจในการเรียน” (3) ขั้นการทดสอบ: ผู้สอนให้ผู้เรียนแต่ละคนทำแบบทดสอบย่อยที่ 3.2 เรื่อง ทฤษฎีแรงจูงใจ และ (4) ขั้นการรับรองผลงานกลุ่ม: ผู้สอนทำการประเมินคะแนนพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคน และประเมินคะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม จากนั้นผู้สอนประกาศผล และมอบรางวัลให้กลุ่มที่มีคะแนนพัฒนาการสูงสุด

หัวข้อย่อยที่ 3.3 เรื่อง การสร้างมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลและชุมชน มีขั้นตอนการเรียนรู้ 4 ขั้นตอน คือ (1) ขั้นการนำเสนอหรือการสอน: ผู้สอนอธิบายการสร้างมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลและชุมชน โดยใช้ผังมโนทัศน์ (2) ขั้นการฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่ม: ผู้สอนให้สมาชิกกลุ่มช่วยกันทำใบงานที่ 3.3 เรื่อง การสร้างมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลและชุมชน (3) ขั้นการทดสอบ: ผู้สอนให้ผู้เรียนแต่ละคนทำแบบทดสอบย่อยที่ 3.3 เรื่อง การสร้างมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลและชุมชน และ (4) ขั้นการรับรองผลงานกลุ่ม: ผู้สอนทำการประเมินคะแนนพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคน และประเมินคะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม จากนั้นผู้สอนประกาศผล และมอบรางวัลให้กลุ่มที่มีคะแนนพัฒนาการสูงสุด

กิจกรรมการเรียนรู้หน่วยที่ 4 การพัฒนาตนเองเพื่อความก้าวหน้าในชีวิต

หัวข้อย่อยที่ 4.1 เรื่อง การรู้จักตนเองและผู้อื่นตามหลักจิตวิทยา มีขั้นตอนการเรียนรู้ 4 ขั้นตอน คือ (1) ขั้นการนำเสนอหรือการสอน: ผู้สอนอธิบายการรู้จักตนเองและผู้อื่นตามหลักจิตวิทยา โดยใช้ผังมโนทัศน์ (2) ขั้นการฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่ม: ผู้สอนให้สมาชิกกลุ่มช่วยกันทำใบงานที่ 4.1 เรื่อง การรู้จักตนเองและผู้อื่นตามหลักจิตวิทยา ตลอดจนให้ผู้เรียนทำกิจกรรม SEDR กิจกรรมที่ 5 “แก้วใส” มองเห็นคุณค่าในตนเอง (3) ขั้นการทดสอบ: ผู้สอนให้ผู้เรียนแต่ละคนทำแบบทดสอบย่อยที่ 4.1 เรื่อง การรู้จักตนเองและผู้อื่นตามหลักจิตวิทยา และ (4) ขั้นการรับรองผลงานกลุ่ม: ผู้สอนทำการประเมินคะแนนพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคน และประเมินคะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม จากนั้นผู้สอนประกาศผล และมอบรางวัลให้กลุ่มที่มีคะแนนพัฒนาการสูงสุด

หัวข้อย่อยที่ 4.2 เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพล และวิธีการพัฒนาตนเอง มีขั้นตอนการเรียนรู้ 4 ขั้นตอน คือ (1) ขั้นการนำเสนอหรือการสอน: ผู้สอนอธิบายปัจจัยที่มีอิทธิพล และวิธีการพัฒนาตนเอง โดยใช้ผังมโนทัศน์ (2) ขั้นการฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่ม: ผู้สอนให้สมาชิกกลุ่มช่วยกันทำใบงานที่ 4.2 เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพล และวิธีการพัฒนาตนเอง (3) ขั้นการทดสอบ: ผู้สอนให้ผู้เรียนแต่ละคนทำแบบทดสอบย่อยที่ 4.2 เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพล และวิธีการพัฒนาตนเอง และ (4) ขั้นการรับรองผลงานกลุ่ม: ผู้สอนทำการประเมินคะแนนพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคน และประเมินคะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม จากนั้นผู้สอนประกาศผล และมอบรางวัลให้กลุ่มที่มีคะแนนพัฒนาการสูงสุด

กิจกรรมการเรียนรู้หน่วยที่ 5 การพัฒนาตนเองตามหลักศาสนาธรรม

หัวข้อย่อย 5.1 เรื่อง ความหมาย ความสำคัญ และความสอดคล้องของหลักธรรมทางศาสนา มีขั้นตอนการเรียนรู้ 4 ขั้นตอน คือ (1) ขั้นการนำเสนอหรือการสอน: ผู้สอนอธิบายความหมาย ความสำคัญ และความสอดคล้องของหลักธรรมทางศาสนา โดยใช้ผังมโนทัศน์ (2) ขั้นการฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่ม: ผู้สอนให้สมาชิกกลุ่มทำใบงานที่ 5.1 เรื่อง ความหมาย และความสำคัญของหลักศาสนาธรรม

ผู้สอนทำการประเมินคะแนนพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคน และประเมินคะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม จากนั้นผู้สอนประกาศผล และมอบรางวัลให้กลุ่มที่มีคะแนนพัฒนาการสูงสุด

กิจกรรมการเรียนรู้หน่วยที่ 7 ผู้นำตามหลักศาสนธรรมและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

หัวข้อย่อยที่ 7.1 เรื่อง ความหมาย และทฤษฎีเกี่ยวกับผู้นำ มีขั้นตอนการเรียนรู้ 4 ขั้นตอน คือ (1) ขั้นการนำเสนอหรือการสอน: ผู้สอนให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนหน่วยที่ 7 เรื่อง ผู้นำตามหลักศาสนธรรมและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จากนั้นผู้สอนอธิบายความหมาย และทฤษฎีเกี่ยวกับผู้นำ โดยใช้ผังมโนทัศน์ (2) ขั้นการฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่ม: ผู้สอนให้สมาชิกกลุ่มช่วยกันทำใบงานที่ 7.1 เรื่อง ความหมาย และทฤษฎีเกี่ยวกับผู้นำ โดยให้ผู้เรียนร่วมกันศึกษา ตลอดจนให้ผู้เรียนทำกิจกรรม SEDR กิจกรรมที่ 9 “บันทึกสะสมความสำเร็จ” (3) ขั้นการทดสอบ: ผู้สอนให้ผู้เรียนแต่ละคนทำแบบทดสอบย่อยที่ 7.1 เรื่อง ความหมาย และทฤษฎีเกี่ยวกับผู้นำ และ (4) ขั้นการรับรองผลงานกลุ่ม: ผู้สอนทำการประเมินคะแนนพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคน และประเมินคะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม จากนั้นผู้สอนประกาศผล และมอบรางวัลให้กลุ่มที่มีคะแนนพัฒนาการสูงสุด

หัวข้อย่อยที่ 7.2 เรื่อง บทบาท หน้าที่ และคุณลักษณะของผู้นำตามหลักศาสนธรรม มีขั้นตอนการเรียนรู้ 4 ขั้นตอน คือ (1) ขั้นการนำเสนอหรือการสอน: ผู้สอนอธิบายบทบาท หน้าที่ และคุณลักษณะของผู้นำตามหลักศาสนธรรม โดยใช้ผังมโนทัศน์ (2) ขั้นการฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่ม: ผู้สอนให้สมาชิกกลุ่มทำใบงานที่ 7.2 เรื่อง บทบาท หน้าที่ และคุณลักษณะของผู้นำตามหลักศาสนธรรม (3) ขั้นการทดสอบ: ผู้สอนให้ผู้เรียนแต่ละคนทำแบบทดสอบย่อยที่ 7.2 เรื่อง บทบาท หน้าที่ และคุณลักษณะของผู้นำตามหลักศาสนธรรม และ (4) ขั้นการรับรองผลงานกลุ่ม: ผู้สอนทำการประเมินคะแนนพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคน และประเมินคะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม จากนั้นผู้สอนประกาศผล และมอบรางวัลให้กลุ่มที่มีคะแนนพัฒนาการสูงสุด

หัวข้อย่อยที่ 7.3 เรื่อง ลักษณะพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงาน และการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของผู้นำ มีขั้นตอนการเรียนรู้ 4 ขั้นตอน คือ (1) ขั้นการนำเสนอหรือการสอน: ผู้สอนอธิบายลักษณะพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงาน และการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของผู้นำ โดยใช้ผังมโนทัศน์ (2) ขั้นการฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่ม: ผู้สอนให้สมาชิกกลุ่มช่วยกันทำใบงานที่ 7.3 เรื่อง ลักษณะพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงาน และการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของผู้นำ (3) ขั้นการทดสอบ: ผู้สอนให้ผู้เรียนแต่ละคนทำแบบทดสอบย่อยที่ 7.3 เรื่อง ลักษณะพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงาน และการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของผู้นำ และ (4) ขั้นการรับรองผลงานกลุ่ม: ผู้สอนทำการประเมินคะแนนพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคน และประเมินคะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม จากนั้นผู้สอนประกาศผล และมอบรางวัลให้กลุ่มที่มีคะแนนพัฒนาการสูงสุด

7.1.3 หลังการทดลอง : ผู้วิจัยให้ผู้เรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้หลังเรียน (post-test) ด้วยแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้หลังเรียน วิชามนุษย์สัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 จำนวน 26 ข้อ และให้ผู้เรียนกลุ่มตัวอย่างประเมินตนเอง โดยใช้มาตรวัดความภาคภูมิใจในตนเอง และมาตรวัดวินัยและความรับผิดชอบ จากนั้น ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างประเมินความพึงพอใจ ด้วยมาตรวัดความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ สำหรับผู้วิจัยทำการประเมินพฤติกรรมของผู้เรียนกลุ่มตัวอย่าง ด้วยมาตรวัดวินัยและความรับผิดชอบฉบับเดียวกับของผู้เรียน

ผู้วิจัยทำการประเมินการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนกลุ่มตัวอย่างที่เกิดขึ้นในระหว่างการจัดการเรียนการสอน วิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 ด้วยแบบประเมินคุณลักษณะ 2 ด้าน คือ (1) ด้านความรับผิดชอบ ประกอบด้วย 2 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ การส่งงานและความตั้งใจเรียน และ (2) ด้านวินัย ประกอบด้วย 2 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ การแต่งกาย และการเข้าเรียน ระยะเวลาในการประเมิน จำนวน 17 ครั้ง สัปดาห์ ๆ ละ 1 ครั้ง

เมื่อดำเนินการประเมินผลเสร็จสิ้นแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการบันทึกคะแนนของกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการทดสอบไว้เป็นคะแนนหลังการทดลอง (post-test) โดยแยกเป็น 2 กลุ่ม คือ คะแนนของกลุ่มทดลอง และคะแนนกลุ่มควบคุม ผู้วิจัยนำผลการประเมินที่ได้จากกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมทั้งก่อนและหลังการทดลองมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยวิธีการทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัยต่อไป

8. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการหาสถิติโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป รายละเอียดดังนี้

8.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่ามัธยฐาน ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

8.2 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ ประกอบด้วย

8.2.1 แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ วิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ค่าความยากง่ายของข้อสอบ (difficulty index) ค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบ (discrimination index) และค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ โดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson)

8.2.2 กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคู่กับกิจกรรม SEDR และกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

8.2.3 มาตรวัดความภาคภูมิใจในตนเอง หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และค่าความเชื่อมั่น (reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์ของแอลฟา (alpha coefficient of reliability)

8.2.4 มาตรวัดวินัย และความรับผิดชอบ หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และค่าความเชื่อมั่น (reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์ของแอลฟา (alpha coefficient of reliability)

8.2.5 แบบประเมินตนเองของผู้เรียนที่มีต่อการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และค่าความเชื่อมั่น (reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์ของแอลฟา (alpha coefficient of reliability)

8.2.6 ความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์ของแอลฟา (alpha coefficient of reliability)

8.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ประกอบด้วย

8.3.1 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม โดยใช้สถิติทดสอบสมมติฐาน Nonparametric แบบ The Mann-Whitney U test (Pallant, 2016)

8.3.2 เปรียบเทียบความภาคภูมิใจในตนเองของผู้เรียน ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม โดยใช้สถิติทดสอบสมมติฐาน Nonparametric แบบ The Mann-Whitney U test

8.3.3 เปรียบเทียบวินัยและความรับผิดชอบของผู้เรียน ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม โดยใช้สถิติทดสอบสมมติฐาน Nonparametric แบบ The Mann-Whitney U test

8.3.4 เปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ วิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม โดยใช้สถิติทดสอบสมมติฐาน Nonparametric แบบ The Mann-Whitney U test

การทดสอบความแตกต่างภายในกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมของช่วงเวลาที่แตกต่างกัน ใช้สถิติทดสอบ Nonparametric แบบ The Wilcoxon signed ranks test (Pallant, 2016)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ความนำ

ในบทที่ 4 นี้ ผู้วิจัยทำการศึกษาเรื่อง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคู่กับกิจกรรม SEDR ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความภาคภูมิใจในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบ วิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 วิทยาลัยเทคนิคยะลา เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม (2) เพื่อเปรียบเทียบความภาคภูมิใจในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบ วิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม และ (3) เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ วิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย และการทดสอบสมมติฐานที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรแต่ละตัว โดยแบ่งผลการวิเคราะห์ออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

- 1.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง
- 1.2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม
- 1.3 เปรียบเทียบความภาคภูมิใจในตนเอง วิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม
- 1.4 การเปรียบเทียบวินัยและความรับผิดชอบของผู้เรียน วิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม
- 1.5 การเปรียบเทียบเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ วิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมาย ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์สำหรับใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

Median	แทน	ค่าที่อยู่กึ่งกลางของข้อมูลทั้งหมด
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย (mean)
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)
Mean Rank	แทน	ค่าเฉลี่ยของอันดับในแต่ละกลุ่ม
Sum of Ranks	แทน	ค่าผลรวมของอันดับในแต่ละกลุ่ม
U	แทน	ค่าที่เปรียบเทียบกับค่าจากตาราง U มาตรฐาน
Z	แทน	ค่าที่แทน U เมื่อข้อมูลมีจำนวนมาก
P*	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละประเด็นเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

2.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง (N = 24)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	24	100
หญิง	-	-
รวม	24	100
ศาสนา		
พุทธ	7	29.17
อิสลาม	17	70.83
รวม	24	100
ลำดับการเกิด		
ลูกคนโต	10	41.67
ลูกคนกลาง	7	29.17
ลูกคนสุดท้อง	6	25.00
ลูกคนเดียว	1	4.16
รวม	24	100
ภูมิลำเนา		
จังหวัดยะลา	17	70.83
จังหวัดปัตตานี	3	12.50
จังหวัดนราธิวาส	4	16.67
จังหวัดสงขลา	-	-
รวม	24	100

จากตารางที่ 4.2 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 24 คน เพศชาย จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ผู้เรียนส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 70.83 และนับถือศาสนาพุทธ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 29.17 ผู้เรียนส่วนใหญ่เป็นลูกคนโต จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 41.67 รองลงมาเป็นลูกคนกลาง จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 29.17 ลูกคนสุดท้อง จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 และเป็นลูกคนเดียว จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4.16 ตามลำดับภูมิลำเนาของผู้เรียนส่วนใหญ่อยู่จังหวัดยะลา จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 70.83 รองลงมาอยู่จังหวัดนราธิวาส จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 และอยู่จังหวัดนราธิวาส จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50 ตามลำดับ

2.2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

สมมติฐานข้อที่ 1 ผู้เรียนกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 หลังเรียนสูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุม

ตารางที่ 4.2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วยที่ 1 เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับมนุษยสัมพันธ์ ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม (N = 24)

รายการ	คะแนนเต็ม	n	Mediad			
กลุ่มทดลอง	13	12				
ก่อนทดลอง			5.00			
หลังทดลอง			10.50			
กลุ่มควบคุม	13	12				
ก่อนทดลอง			4.00			
หลังทดลอง			8.50			
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	คะแนนเต็ม	n = 12	Mean Rank	Sum of Ranks	Z	p
กลุ่มทดลอง	13					
Positive Ranks		12	6.50	78.00	-3.078	.002*
Negative Ranks		0	.00	.00		
กลุ่มควบคุม	13					
Positive Ranks		12	6.50	78.00	-3.069	.002*
Negative Ranks		0	.00	.00		
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	คะแนนเต็ม	N = 24	Mean Rank	Sum of Ranks	U	p
ก่อนการทดลอง	13					
กลุ่มทดลอง		12	14.08	169.00	53.00	.252
กลุ่มควบคุม		12	10.92	131.00		
หลังการทดลอง	13					
กลุ่มทดลอง		12	16.88	202.50	19.50	.002*
กลุ่มควบคุม		12	8.13	97.50		

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.2 แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนกลุ่มทดลอง ก่อนทดลองค่ามัธยฐานเท่ากับ 5.00 หลังเรียนค่ามัธยฐานเท่ากับ 10.50 สำหรับผู้เรียนกลุ่มควบคุม ก่อนทดลองค่ามัธยฐานเท่ากับ 4.00 หลังเรียนค่ามัธยฐานเท่ากับ 8.50 ทั้งนี้ ผู้เรียนกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วยที่ 1 เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับมนุษยสัมพันธ์ หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้เรียนกลุ่มควบคุมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่าก่อนการทดลอง ผู้เรียนกลุ่มทดลองและผู้เรียนกลุ่มควบคุมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนหลังการทดลอง ผู้เรียนกลุ่มทดลองและผู้เรียนกลุ่มควบคุม มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.3 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วยที่ 2 เรื่องธรรมชาติของมนุษย์ ระหว่าง
กลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม (N = 24)

รายการ	คะแนนเต็ม	n	Mediad			
กลุ่มทดลอง	18	12	6.00			
ก่อนทดลอง						
หลังทดลอง	12.00					
กลุ่มควบคุม	18	12	5.50			
ก่อนทดลอง						
หลังทดลอง	9.50					
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	คะแนนเต็ม	n = 12	Mean Rank	Sum of Ranks	Z	p
กลุ่มทดลอง	18	12	6.50	78.00	-3.071	.002*
Positive Ranks						
Negative Ranks	0		.00			
กลุ่มควบคุม	18	11	6.00	66.00	-2.965	.003*
Positive Ranks						
Negative Ranks	0		1.00			
Ties	1					
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	คะแนนเต็ม	N = 24	Mean Rank	Sum of Ranks	U	p
ก่อนการทดลอง	18	12	14.75	177.00	45.00	.108
กลุ่มทดลอง						
กลุ่มควบคุม	12		10.25			
หลังการทดลอง	18	12	17.13	205.50	16.50	.001*
กลุ่มทดลอง						
กลุ่มควบคุม	12		7.88			

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.3 แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนกลุ่มทดลอง ก่อนทดลองค่ามัธยฐานเท่ากับ 6.00 หลังเรียนค่ามัธยฐานเท่ากับ 12.00 สำหรับผู้เรียนกลุ่มควบคุม ก่อนทดลองค่ามัธยฐาน เท่ากับ 5.50 หลังเรียนค่ามัธยฐานเท่ากับ 9.50 ทั้งนี้ ผู้เรียนกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วยที่ 2 เรื่อง ธรรมชาติของมนุษย์ หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้เรียนกลุ่มควบคุม มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุม จำนวน 1 คน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนทดลองและหลังการทดลองไม่มีการเปลี่ยนแปลง และพบว่าก่อนการทดลอง ผู้เรียนกลุ่มทดลองและผู้เรียนกลุ่มควบคุมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนหลังการทดลอง ผู้เรียนกลุ่มทดลองและผู้เรียนกลุ่มควบคุมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.4 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วยที่ 3 เรื่อง กระบวนการทางจิตวิทยาเพื่อสร้างสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและชุมชน ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม (N = 24)

รายการ	คะแนนเต็ม	n	Mediad			
กลุ่มทดลอง	18	12				
ก่อนทดลอง			5.00			
หลังทดลอง			11.00			
กลุ่มควบคุม	18	12				
ก่อนทดลอง			5.00			
หลังทดลอง			9.50			
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	คะแนนเต็ม	n = 12	Mean Rank	Sum of Ranks	Z	p
กลุ่มทดลอง	18					
Positive Ranks		12	6.50	78.00	-2.965	.003*
Negative Ranks		0	.00	.00		
กลุ่มควบคุม	18					
Positive Ranks		12	6.50	78.00	-3.089	.002*
Negative Ranks		0	.00	.00		
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	คะแนนเต็ม	N = 24	Mean Rank	Sum of Ranks	U	p
ก่อนการทดลอง	18					
กลุ่มทดลอง		12	11.71	140.50	62.500	.567
กลุ่มควบคุม		12	13.29	159.50		
หลังการทดลอง	18					
กลุ่มทดลอง		12	15.63	187.50	34.500	.027*
กลุ่มควบคุม		12	9.38	112.50		

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.4 แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนกลุ่มทดลอง ก่อนทดลองค่ามัธยฐานเท่ากับ 5.00 หลังเรียน ค่ามัธยฐานเท่ากับ 11.00 สำหรับผู้เรียนกลุ่มควบคุม ก่อนทดลองค่ามัธยฐานเท่ากับ 5.00 หลังเรียนค่ามัธยฐานเท่ากับ 9.00 ทั้งนี้ ผู้เรียนกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วยที่ 3 เรื่อง กระบวนการทางจิตวิทยาเพื่อสร้างสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและชุมชน หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้เรียนกลุ่มควบคุมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่าก่อนการทดลอง ผู้เรียนกลุ่มทดลองและผู้เรียนกลุ่มควบคุมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนหลังการทดลอง ผู้เรียนกลุ่มทดลองและผู้เรียนกลุ่มควบคุมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.5 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วยที่ 4 เรื่อง การพัฒนาตนเองเพื่อความก้าวหน้า
ในชีวิตและการทำงาน ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม (N = 24)

รายการ	คะแนนเต็ม	n	Mediad			
กลุ่มทดลอง	14	12				
ก่อนทดลอง			6.00			
หลังทดลอง			12.00			
กลุ่มควบคุม	14	12				
ก่อนทดลอง			5.00			
หลังทดลอง			10.50			
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	คะแนนเต็ม	n = 12	Mean Rank	Sum of Ranks	Z	p
กลุ่มทดลอง	14					
Positive Ranks		12	6.50	78.00	-3.095	.002*
Negative Ranks		0	.00	.00		
กลุ่มควบคุม	14					
Positive Ranks		12	6.50	78.00	-3.084	.002*
Negative Ranks		0	.00	.00		
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	คะแนนเต็ม	N = 24	Mean Rank	Sum of Ranks	U	p
ก่อนการทดลอง	14					
กลุ่มทดลอง		12	13.92	167.00	55.00	.306
กลุ่มควบคุม		12	11.08	133.00		
หลังการทดลอง	14					
กลุ่มทดลอง		12	15.83	190.00	32.00	.019*
กลุ่มควบคุม		12	9.17	110.00		

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.5 แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนกลุ่มทดลอง ก่อนทดลองค่ามัธยฐานเท่ากับ 6.00 หลังเรียนค่ามัธยฐาน เท่ากับ 12.00 สำหรับผู้เรียนกลุ่มควบคุม ก่อนทดลองค่ามัธยฐานเท่ากับ 5.00 หลังเรียนค่ามัธยฐานเท่ากับ 10.50 ทั้งนี้ ผู้เรียนกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วยที่ 4 เรื่อง การพัฒนาตนเองเพื่อความก้าวหน้าในชีวิตและการทำงาน หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้เรียนกลุ่มควบคุมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่าก่อนการทดลอง ผู้เรียนกลุ่มทดลอง และผู้เรียนกลุ่มควบคุมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนหลังการทดลอง ผู้เรียนกลุ่มทดลองและผู้เรียนกลุ่มควบคุมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.6 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วยที่ 5 เรื่อง การพัฒนาตนเองตามหลักศาสนาธรรม
ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม (N = 24)

รายการ	คะแนนเต็ม	n	Mediad			
กลุ่มทดลอง	20	12				
ก่อนทดลอง			6.00			
หลังทดลอง			12.00			
กลุ่มควบคุม	20	12				
ก่อนทดลอง			5.00			
หลังทดลอง			9.00			
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	คะแนนเต็ม	n = 12	Mean Rank	Sum of Ranks	Z	p
กลุ่มทดลอง	20					
Positive Ranks		12	6.50	78.00	-3.077	.002*
Negative Ranks		0	.00	.00		
กลุ่มควบคุม	20					
Positive Ranks		12	6.50	78.00	-3.077	.002*
Negative Ranks		0	.00	.00		
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	คะแนนเต็ม	N = 24	Mean Rank	Sum of Ranks	U	p
ก่อนการทดลอง	20					
กลุ่มทดลอง		12	14.13	169.50	52.50	.248
กลุ่มควบคุม		12	10.88	130.50		
หลังการทดลอง	20					
กลุ่มทดลอง		12	17.33	208.00	14.00	.001*
กลุ่มควบคุม		12	7.67	92.00		

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.6 แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนกลุ่มทดลอง ก่อนทดลองค่ามัธยฐานเท่ากับ 6.00 หลังเรียน ค่ามัธยฐานเท่ากับ 12.00 สำหรับผู้เรียนกลุ่มควบคุมก่อนทดลอง ค่ามัธยฐานเท่ากับ 5.00 หลังเรียน ค่ามัธยฐานเท่ากับ 9.00 ทั้งนี้ ผู้เรียนกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วยที่ 5 เรื่อง การพัฒนาตนเองตามหลักศาสนาธรรม หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้เรียนกลุ่มควบคุมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่าก่อนการทดลอง ผู้เรียนกลุ่มทดลองและผู้เรียนกลุ่มควบคุม มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนหลังการทดลอง ผู้เรียนกลุ่มทดลองและผู้เรียนกลุ่มควบคุมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.7 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วยที่ 6 เรื่อง การพัฒนาชีวิตตามหลักปรัชญา
ของเศรษฐกิจพอเพียง ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม (N = 24)

รายการ	คะแนนเต็ม	n	Mediad			
กลุ่มทดลอง	24	12				
ก่อนทดลอง			6.00			
หลังทดลอง			12.00			
กลุ่มควบคุม	24	12				
ก่อนทดลอง			6.00			
หลังทดลอง			12.00			
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	คะแนนเต็ม	n = 12	Mean Rank	Sum of Ranks	Z	p
กลุ่มทดลอง	24					
Positive Ranks		12	6.50	78.00	-3.084	.002*
Negative Ranks		0	.00	.00		
กลุ่มควบคุม	24					
Positive Ranks		12	6.50	78.00	-3.083	.002*
Negative Ranks		0	.00	.00		
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	คะแนนเต็ม	N = 24	Mean Rank	Sum of Ranks	U	p
ก่อนการทดลอง	24					
กลุ่มทดลอง		12	13.13	157.50	64.50	.651
กลุ่มควบคุม		12	11.88	142.50		
หลังการทดลอง	24					
กลุ่มทดลอง		12	16.83	202.00	20.00	.002*
กลุ่มควบคุม		12	8.17	98.00		

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.7 แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนกลุ่มทดลอง ก่อนทดลองค่ามัธยฐานเท่ากับ 6.00 หลังเรียน ค่ามัธยฐานเท่ากับ 12.00 สำหรับผู้เรียนกลุ่มควบคุม ก่อนทดลองค่ามัธยฐานเท่ากับ 6.00 หลังเรียน ค่ามัธยฐานเท่ากับ 12.00 ทั้งนี้ ผู้เรียนกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วยที่ 6 เรื่อง การพัฒนาชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้เรียนกลุ่มควบคุมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่าก่อนการทดลอง ผู้เรียนกลุ่มทดลอง และผู้เรียนกลุ่มควบคุมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนหลังการทดลอง ผู้เรียนกลุ่มทดลองและผู้เรียนกลุ่มควบคุมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.8 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วยที่ 7 เรื่อง ผู้นำตามหลักศาสนธรรมและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม (N = 24)

รายการ	คะแนนเต็ม	n	Mediad			
กลุ่มทดลอง	23	12				
ก่อนทดลอง			6.00			
หลังทดลอง			13.00			
กลุ่มควบคุม	23	12				
ก่อนทดลอง			5.50			
หลังทดลอง			10.00			
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	คะแนนเต็ม	n = 12	Mean Rank	Sum of Ranks	Z	p
กลุ่มทดลอง	23					
Positive Ranks		12	6.50	78.00	-3.084	.002*
Negative Ranks		0	.00	.00		
กลุ่มควบคุม	23					
Positive Ranks		12	6.50	78.00	-3.077	.002*
Negative Ranks		0	.00	.00		
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	คะแนนเต็ม	N = 24	Mean Rank	Sum of Ranks	U	p
ก่อนการทดลอง	23					
กลุ่มทดลอง		12	12.71	152.50	69.50	.883
กลุ่มควบคุม		12	12.29	147.50		
หลังการทดลอง	23					
กลุ่มทดลอง		12	17.42	209.00	-3.45	.001*
กลุ่มควบคุม		12	7.58	91.00		

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.8 แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนกลุ่มทดลอง ก่อนทดลองค่ามัธยฐานเท่ากับ 6.00 หลังการทดลองค่ามัธยฐานเท่ากับ 13.00 สำหรับผู้เรียนกลุ่มควบคุม ก่อนทดลองค่ามัธยฐานเท่ากับ 5.50 หลังการทดลอง ค่ามัธยฐานเท่ากับ 10.00 ทั้งนี้ ผู้เรียนกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วยที่ 7 เรื่อง ผู้นำตามหลักศาสนธรรมและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้เรียนกลุ่มควบคุมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังการทดลอง สูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่ก่อนการทดลอง ผู้เรียนกลุ่มทดลอง และผู้เรียนกลุ่มควบคุมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนหลังการทดลอง ผู้เรียนกลุ่มทดลองและผู้เรียนกลุ่มควบคุมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.9 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม (N = 24)

รายการ	คะแนนเต็ม	n	Mediad			
กลุ่มทดลอง	26	12				
ก่อนทดลอง			10.50			
หลังทดลอง			18.00			
กลุ่มควบคุม	26	12				
ก่อนทดลอง			9.50			
หลังทดลอง			13.00			
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	คะแนนเต็ม	N = 24	Mean Rank	Sum of Ranks	U	p
ก่อนการทดลอง	26					
กลุ่มทดลอง		12	14.04	168.50	53.50	.280
กลุ่มควบคุม		12	10.96	131.50		
หลังการทดลอง	26					
กลุ่มทดลอง		12	16.42	197.00	25.00	.006*
กลุ่มควบคุม		12	8.58	103.00		

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.9 แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนกลุ่มทดลอง ก่อนทดลองค่ามัธยฐานเท่ากับ 10.50 หลังการทดลองค่ามัธยฐานเท่ากับ 18.00 สำหรับผู้เรียนกลุ่มควบคุม ก่อนทดลองค่ามัธยฐานเท่ากับ 9.50 หลังการทดลองค่ามัธยฐานเท่ากับ 13.00 และพบว่าก่อนการทดลอง ผู้เรียนกลุ่มทดลองและผู้เรียนกลุ่มควบคุมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนหลังการทดลอง ผู้เรียนกลุ่มทดลองและผู้เรียนกลุ่มควบคุมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 การเปรียบเทียบความภาคภูมิใจในตนเองของผู้เรียน ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม
 สมมติฐานข้อที่ 2 ผู้เรียนกลุ่มทดลองมีความภาคภูมิใจในตนเอง หลังการทดลองสูงกว่าผู้เรียน
 กลุ่มควบคุม

ตารางที่ 4.10 การเปรียบเทียบความภาคภูมิใจในตนเองของผู้เรียน ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม (N = 24)

รายการ	n	Mediad			
กลุ่มทดลอง	12				
ก่อนทดลอง		153.50			
หลังทดลอง		172.00			
กลุ่มควบคุม	12				
ก่อนทดลอง		148.50			
หลังทดลอง		156.50			
ความภาคภูมิใจในตนเอง	n = 12	Mean Rank	Sum of Ranks	Z	p
กลุ่มทดลอง					
Positive Ranks	12	6.50	78.00	-3.061	.002*
Negative Ranks	0	.00	.00		
กลุ่มควบคุม					
Positive Ranks	11	6.00	66.00	-2.936	.003*
Negative Ranks	0	.00	.00		
Ties	1				
ความภาคภูมิใจในตนเอง	N = 24	Mean Rank	Sum of Ranks	U	p
ก่อนการทดลอง					
กลุ่มทดลอง	12	14.33	172.00	50.00	.203
กลุ่มควบคุม	12	10.67	128.00		
หลังการทดลอง					
กลุ่มทดลอง	12	17.92	215.00	7.00	.000*
กลุ่มควบคุม	12	7.08	85.00		

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.10 แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนกลุ่มทดลอง ก่อนเรียนค่ามัธยฐานเท่ากับ 153.50 หลังเรียนค่ามัธยฐานเท่ากับ 172.00 สำหรับผู้เรียนกลุ่มควบคุม ก่อนเรียนค่ามัธยฐานเท่ากับ 148.50 หลังการทดลองค่ามัธยฐานเท่ากับ 156.50 โดยผู้เรียนกลุ่มทดลองมีความภาคภูมิใจในตนเอง หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้เรียนกลุ่มควบคุมมีความภาคภูมิใจในตนเอง หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุมจำนวน 1 คน ความภาคภูมิใจในตนเองก่อนการทดลองและหลังการทดลองไม่มีการเปลี่ยนแปลง ทั้งนี้ก่อนการทดลอง ผู้เรียนกลุ่มทดลองและผู้เรียนกลุ่มควบคุมมีความภาคภูมิใจในตนเอง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนหลังการทดลอง ผู้เรียนกลุ่มทดลองและผู้เรียนกลุ่มควบคุมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.4 การเปรียบเทียบวินัยและความรับผิดชอบของผู้เรียน ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม
สมมติฐานข้อที่ 3 ผู้เรียนกลุ่มทดลองมีวินัยและความรับผิดชอบ หลังการทดลองสูงกว่า
ผู้เรียนกลุ่มควบคุม

ตารางที่ 4.11 การเปรียบเทียบวินัยและความรับผิดชอบของผู้เรียน ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม
ประเมินโดยครูผู้สอน (N = 24)

รายการ	n	Mediad			
กลุ่มทดลอง	12				
ก่อนทดลอง		61.50			
หลังทดลอง		72.50			
กลุ่มควบคุม	12				
ก่อนทดลอง		59.00			
หลังทดลอง		63.00			
วินัยและความรับผิดชอบ	n = 12	Mean Rank	Sum of Ranks	Z	p
กลุ่มทดลอง					
Positive Ranks	12	6.50	78.00	-3.070	.002*
Negative Ranks	0	.00	.00		
กลุ่มควบคุม					
Positive Ranks	11	6.50	78.00	-3.065	.002*
Negative Ranks	0	.00	.00		
วินัยและความรับผิดชอบ	N = 24	Mean Rank	Sum of Ranks	U	p
ก่อนการทดลอง					
กลุ่มทดลอง	12	14.75	177.00	45.00	.117
กลุ่มควบคุม	12	10.25	123.00		
หลังการทดลอง					
กลุ่มทดลอง	12	17.29	207.50	14.50	.001*
กลุ่มควบคุม	12	7.71	92.50		

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.11 แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนกลุ่มทดลอง ก่อนเรียนค่ามัธยฐานเท่ากับ 61.50 หลังเรียนค่ามัธยฐานเท่ากับ 72.50 สำหรับผู้เรียนกลุ่มควบคุม ก่อนเรียนค่ามัธยฐานเท่ากับ 59.00 หลังเรียนค่ามัธยฐานเท่ากับ 63.00 โดยผู้เรียนกลุ่มทดลองมีวินัยและความรับผิดชอบ หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้เรียนกลุ่มควบคุมมีวินัยและความรับผิดชอบ หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่าก่อนการทดลอง ผู้เรียนกลุ่มทดลองและผู้เรียนกลุ่มควบคุมมีวินัยและความรับผิดชอบไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนหลังการทดลอง ผู้เรียนกลุ่มทดลองและผู้เรียนกลุ่มควบคุมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.12 การเปรียบเทียบวินัยและความรับผิดชอบของผู้เรียน ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม ประเมินโดยผู้เรียน (N = 24)

รายการ	n	Mediad			
กลุ่มทดลอง	12				
ก่อนทดลอง		61.00			
หลังทดลอง		74.50			
กลุ่มควบคุม	12				
ก่อนทดลอง		60.50			
หลังทดลอง		66.50			
วินัยและความรับผิดชอบ	n = 12	Mean Rank	Sum of Ranks	Z	p
กลุ่มทดลอง					
Positive Ranks	12	6.50	78.00	-3.077	.002*
Negative Ranks	0	.00	.00		
กลุ่มควบคุม					
Positive Ranks	11	6.50	78.00	-3.076	.002*
Negative Ranks	0	.00	.00		
วินัยและความรับผิดชอบ	N = 24	Mean Rank	Sum of Ranks	U	p
ก่อนการทดลอง					
กลุ่มทดลอง	12	13.13	157.50	64.50	.662
กลุ่มควบคุม	12	11.88	142.50		
หลังการทดลอง					
กลุ่มทดลอง	12	18.00	216.00	6.00	.000*
กลุ่มควบคุม	12	7.00	84.00		

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.12 แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนกลุ่มทดลอง ก่อนเรียนค่ามัธยฐานเท่ากับ 61.00 หลังเรียนค่ามัธยฐานเท่ากับ 74.50 สำหรับผู้เรียนกลุ่มควบคุม ก่อนเรียนค่ามัธยฐานเท่ากับ 60.50 หลังเรียนค่ามัธยฐานเท่ากับ 66.50 โดยผู้เรียนกลุ่มทดลองมีวินัยและความรับผิดชอบ หลังการทดลอง สูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้เรียนกลุ่มควบคุมมีวินัยและความรับผิดชอบ หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่า ก่อนการทดลอง ผู้เรียนกลุ่มทดลองและผู้เรียนกลุ่มควบคุมมีวินัยและความรับผิดชอบไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนหลังการทดลอง ผู้เรียนกลุ่มทดลองและผู้เรียนกลุ่มควบคุม มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.13 การเปรียบเทียบวินัยและความรับผิดชอบของผู้เรียนในภาพรวม ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม (N = 24)

รายการ	n	Mediad			
กลุ่มทดลอง	12				
ก่อนทดลอง		59.50			
หลังทดลอง		64.50			
กลุ่มควบคุม	12				
ก่อนทดลอง		60.50			
หลังทดลอง		68.25			
วินัยและความรับผิดชอบ	n = 12	Mean Rank	Sum of Ranks	Z	p
กลุ่มทดลอง					
Positive Ranks	12	6.50	78.00	-3.068	.002*
Negative Ranks	0	.00	.00		
กลุ่มควบคุม					
Positive Ranks	12	6.50	78.00	-3.065	.002*
Negative Ranks	0	.00	.00		
วินัยและความรับผิดชอบ	N = 24	Mean Rank	Sum of Ranks	U	p
ก่อนการทดลอง					
กลุ่มทดลอง	12	14.17	170.00	52.00	.247
กลุ่มควบคุม	12	10.83	130.00		
หลังการทดลอง					
กลุ่มทดลอง	12	17.63	211.50	10.50	.000*
กลุ่มควบคุม	12	7.38	88.50		

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.13 แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนกลุ่มทดลอง ก่อนเรียนค่ามัธยฐานเท่ากับ 59.50 หลังเรียนค่ามัธยฐานเท่ากับ 64.50 สำหรับผู้เรียนกลุ่มควบคุม ก่อนเรียนค่ามัธยฐานเท่ากับ 60.50 หลังเรียนค่ามัธยฐานเท่ากับ 68.25 โดยผู้เรียนกลุ่มทดลองมีวินัยและความรับผิดชอบ หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้เรียนกลุ่มควบคุมมีวินัยและความรับผิดชอบ หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่าก่อนการทดลอง ผู้เรียนกลุ่มทดลองและผู้เรียนกลุ่มควบคุมมีวินัยและความรับผิดชอบไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนหลังการทดลอง ผู้เรียนกลุ่มทดลองและผู้เรียนกลุ่มควบคุม มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.14 การเปรียบเทียบคุณลักษณะของควมมีวินัย และความรับผิดชอบของผู้เรียน ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม (N = 24)

รายการ	N = 24	Mean Rank	Sum of Ranks	U	p
ควมมีวินัย					
กลุ่มทดลอง	12	18.46	221.50	.50	.000*
กลุ่มควบคุม	12	6.54	78.50		
ความรับผิดชอบ					
กลุ่มทดลอง	12	17.50	210.00	12.00	.000*
กลุ่มควบคุม	12	7.50	90.00		
ควมมีวินัยและความรับผิดชอบ					
กลุ่มทดลอง	12	17.54	210.50	11.50	.000*
กลุ่มควบคุม	12	7.46	89.50		

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.14 แสดงให้เห็นว่าทั้งภาพรวม และรายด้าน ผู้เรียนกลุ่มทดลองและผู้เรียนกลุ่มควบคุมมีวินัยและความรับผิดชอบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.5 การเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ วิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

สมมติฐานข้อที่ 4 ผู้เรียนกลุ่มทดลองมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลังการทดลองสูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุม

ตารางที่ 4.15 ความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนกลุ่มทดลอง (n = 12)

ข้อ	รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1.	ผู้สอนมีความเป็นกันเองกับนักศึกษา	4.75	.45	มากที่สุด
2.	ผู้สอนอธิบายจุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างแจ่มแจ้งชัดเจน	4.75	.45	มากที่สุด
3.	ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละครั้งมีความเหมาะสม	4.75	.45	มากที่สุด
4.	สถานที่ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความสะดวกและเหมาะสม	4.58	.51	มากที่สุด
5.	บรรยากาศในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความเป็นกันเอง	4.75	.45	มากที่สุด
6.	รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความน่าสนใจ	4.75	.45	มากที่สุด
7.	กิจกรรมการเรียนรู้มีความหลากหลายเหมาะสมกับผู้เรียน	4.75	.45	มากที่สุด
8.	กิจกรรมการเรียนรู้มีความสนุกสนาน	4.75	.45	มากที่สุด

ตารางที่ 4.15 (ต่อ)

ข้อ	รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความพึงพอใจ
9.	นักศึกษามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมการเรียนรู้	4.75	.45	มากที่สุด
10.	นักศึกษามีความสุขกับการทำกิจกรรมการเรียนรู้	4.75	.45	มากที่สุด
11.	การติดตามหรือดูแลระหว่างการทำกิจกรรมการเรียนรู้มีความต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ	4.58	.51	มากที่สุด
12.	นักศึกษาได้รับสาระ และประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้	4.75	.45	มากที่สุด
13.	เนื้อหาสาระจากกิจกรรมการเรียนรู้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต และงานอาชีพ	4.83	.38	มากที่สุด
14.	กิจกรรมได้พัฒนาความรู้ ความคิด และความเข้าใจต่อการดำเนินชีวิต และการประกอบอาชีพ	4.83	.38	มากที่สุด
15.	หลังจากเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ นักศึกษามีการปรับเปลี่ยนความคิด และพฤติกรรมไปในแนวทางที่ดีขึ้น	4.83	.38	มากที่สุด
รวม		4.74	.14	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.15 แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนกลุ่มทดลองมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยภาพรวมมีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.74 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .14

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าผู้เรียนกลุ่มทดลองมีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมากที่สุด ทุกข้อ โดยข้อที่ผู้เรียนมีความพึงพอใจมากที่สุด จำนวน 3 ข้อ คือ ข้อ 13 เนื้อหาสาระจากกิจกรรมการเรียนรู้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต และงานอาชีพ ค่าเฉลี่ย 4.83 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .38 ข้อ 14 (ระดับมากที่สุด) กิจกรรมได้พัฒนาความรู้ ความคิด และความเข้าใจต่อการดำเนินชีวิต และการประกอบอาชีพ ค่าเฉลี่ย 4.83 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .38 (ระดับมากที่สุด) และข้อ 15 หลังจากเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ นักศึกษามีการปรับเปลี่ยนความคิด และพฤติกรรมไปในแนวทางที่ดีขึ้น ค่าเฉลี่ย 4.83 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .38 (ระดับมากที่สุด)

ข้อที่ผู้เรียนมีความพึงพอใจน้อยที่สุด จำนวน 2 ข้อ คือ ข้อ 4 สถานที่ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความสะดวกและเหมาะสม ค่าเฉลี่ย 4.58 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .51 (ระดับมากที่สุด) และข้อ 11 การติดตามหรือดูแลระหว่างการทำกิจกรรมการเรียนรู้มีความต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ ค่าเฉลี่ย 4.58 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .51 (ระดับมากที่สุด)

ตารางที่ 4.16 ความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนกลุ่มควบคุม (n = 12)

ข้อ	รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความพึงพอใจ
1.	ผู้สอนมีความเป็นกันเองกับนักศึกษา	4.50	.52	มากที่สุด
2.	ผู้สอนอธิบายจุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่าง แจ่มแจ้งชัดเจน	4.50	.52	มากที่สุด
3.	ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละครั้งมีความ เหมาะสม	4.25	.62	มาก
4.	สถานที่ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความสะดวกและ เหมาะสม	3.75	.62	มาก
5.	บรรยากาศในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความเป็นกันเอง	4.33	.49	มาก
6.	รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความน่าสนใจ	3.91	.66	มาก
7.	กิจกรรมการเรียนรู้มีความหลากหลายเหมาะสมกับผู้เรียน	3.83	.38	มาก
8.	กิจกรรมการเรียนรู้มีความสนุกสนาน	4.00	.00	มาก
9.	นักศึกษามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมการเรียนรู้	3.91	.28	มาก
10.	นักศึกษามีความสุขกับการทำกิจกรรมการเรียนรู้	4.00	.42	มาก
11.	การติดตามหรือดูแลระหว่างการทำกิจกรรมการเรียนรู้มีความ ต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ	3.83	.38	มาก
12.	นักศึกษาได้รับสาระ และประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรม การเรียนรู้	4.16	.38	มาก
13.	เนื้อหาสาระจากกิจกรรมการเรียนรู้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ ในการดำเนินชีวิต และงานอาชีพ	4.16	.38	มาก
14.	กิจกรรมได้พัฒนาความรู้ ความคิด และความเข้าใจต่อการ ดำเนินชีวิต และการประกอบอาชีพ	4.16	.38	มาก
15.	หลังจากเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ นักศึกษามีการปรับเปลี่ยน ความคิด และพฤติกรรมไปในแนวทางที่ดีขึ้น	4.25	.45	มาก
รวม		4.10	.27	มาก

จากตารางที่ 4.16 แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุมมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยภาพรวม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.10 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .27

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุมมีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ข้อ คือข้อ 1 ผู้สอนมีความเป็นกันเองกับนักศึกษา ค่าเฉลี่ย 4.50 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .52 (ระดับมากที่สุด) และข้อ 2 ผู้สอนอธิบายจุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างแจ่มแจ้งชัดเจน ค่าเฉลี่ย 4.50 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .52 (ระดับมากที่สุด) สำหรับข้อที่ผู้เรียนมีความพึงพอใจน้อยที่สุด คือ ข้อ 4 สถานที่ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความสะดวกและเหมาะสม ค่าเฉลี่ย 3.75 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .62 (ระดับมาก)

ตารางที่ 4.17 การเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ วิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม (N = 24)

รายการ	N = 24	Mean Rank	Sum of Ranks	Median	U	p	
กลุ่มทดลอง	12	18.42	221.00	4.53	1.00	.000*	
กลุ่มควบคุม	12	6.58	79.00				
ข้อ	รายการ	N = 24	Mean Rank	Sum of Ranks	Median	U	p
1	กลุ่มทดลอง	12	14.00	168.00	5.00	54.00	.216
	กลุ่มควบคุม	12	11.00	132.00			
2	กลุ่มทดลอง	12	14.00	168.00	5.00	54.00	.216
	กลุ่มควบคุม	12	11.00	132.00			
3	กลุ่มทดลอง	12	15.13	181.50	5.00	40.50	.038*
	กลุ่มควบคุม	12	9.88	118.50			
4	กลุ่มทดลอง	12	16.33	196.00	4.00	26.00	.004*
	กลุ่มควบคุม	12	8.67	104.00			
5	กลุ่มทดลอง	12	15.00	180.00	5.00	42.00	.045*
	กลุ่มควบคุม	12	10.00	120.00			
6	กลุ่มทดลอง	12	16.38	196.50	4.00	25.50	.003*
	กลุ่มควบคุม	12	8.63	103.50			
7	กลุ่มทดลอง	12	17.25	207.00	4.00	15.00	.000*
	กลุ่มควบคุม	12	7.75	93.00			
8	กลุ่มทดลอง	12	17.00	204.00	4.00	18.00	.000*
	กลุ่มควบคุม	12	8.00	96.00			
9	กลุ่มทดลอง	12	17.13	205.50	4.00	16.50	.000*
	กลุ่มควบคุม	12	7.88	94.50			
10	กลุ่มทดลอง	12	16.63	199.50	4.00	22.50	.001*
	กลุ่มควบคุม	12	8.38	100.50			
11	กลุ่มทดลอง	12	16.42	197.00	4.00	25.00	.002*
	กลุ่มควบคุม	12	8.58	103.00			
12	กลุ่มทดลอง	12	16.00	192.00	4.00	30.00	.005*
	กลุ่มควบคุม	12	9.00	108.00			
13	กลุ่มทดลอง	12	16.50	198.00	4.50	24.00	.001*
	กลุ่มควบคุม	12	8.50	102.00			
14	กลุ่มทดลอง	12	16.50	198.00	4.50	24.00	.001*
	กลุ่มควบคุม	12	8.50	102.00			
15	กลุ่มทดลอง	12	16.00	192.00	5.00	30.00	.005*
	กลุ่มควบคุม	12	9.00	108.00			

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.17 แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีค่านัยฐานเท่ากับ 4.53 ผู้เรียนกลุ่มทดลองและผู้เรียนกลุ่มควบคุม มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ วิชามนุษย์สัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่ผู้เรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือข้อ 1 ผู้สอนมีความเป็นกันเองกับนักศึกษา และข้อ 2 ผู้สอนอธิบายจุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อย่างแจ่มแจ้งชัดเจน สำหรับข้อที่ผู้เรียนกลุ่มทดลองและผู้เรียนกลุ่มควบคุมมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือข้อ 3 ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละครั้งมีความเหมาะสม ข้อ 4 สถานที่ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความสะดวกและเหมาะสม ข้อ 5 บรรยากาศในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความเป็นกันเอง ข้อ 6 รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความน่าสนใจ ข้อ 7 กิจกรรมการเรียนรู้มีความหลากหลายเหมาะสมกับผู้เรียน ข้อ 8 กิจกรรมการเรียนรู้มีความสนุกสนาน ข้อ 9 นักศึกษามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อ 10 นักศึกษามีความสุขกับการทำกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อ 11 การติดตามหรือดูแลระหว่างการทำกิจกรรมการเรียนรู้มีความต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ ข้อ 12 นักศึกษาได้รับสาระ และประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อ 13 เนื้อหาสาระจากกิจกรรมการเรียนรู้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต และงานอาชีพ ข้อ 14 กิจกรรมได้พัฒนาความรู้ ความคิด และความเข้าใจต่อการดำเนินชีวิต และการประกอบอาชีพ และข้อ 15 หลังจากเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ นักศึกษามีการปรับเปลี่ยนความคิด และพฤติกรรมไปในแนวทางที่ดีขึ้น

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

1. ความนำ

การวิจัยเรื่อง การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคู่กับกิจกรรม SEDR ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความภาคภูมิใจในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบ วิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 วิทยาลัยเทคนิคยะลา ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนและสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ (1) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม (2) เพื่อเปรียบเทียบความภาคภูมิใจในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบ วิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม และ (3) เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ วิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

1.2 สมมติฐานการวิจัย คือ (1) ผู้เรียนกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 หลังเรียนสูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุม (2) ผู้เรียนกลุ่มทดลองมีความภาคภูมิใจในตนเอง หลังการทดลองสูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุม (3) ผู้เรียนกลุ่มทดลองมีวินัยและความรับผิดชอบ หลังการทดลองสูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุม และ (4) ผู้เรียนกลุ่มทดลองมีความพึงพอใจต่อการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ หลังการทดลองสูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุม

1.3 วิธีดำเนินการวิจัย คือ

1.3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้ คือผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 ของวิทยาลัยเทคนิคยะลา ที่ลงทะเบียนเรียนวิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2557 ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 24 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ประกอบด้วย กลุ่มทดลอง คือผู้เรียนภาควิชาช่างกลโรงงาน กลุ่ม 1 จำนวน 12 คน กลุ่มควบคุม คือผู้เรียนภาควิชาเทคนิคการเชื่อมและการผลิต กลุ่ม 1 จำนวน 12 คน

1.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย (1) กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคู่กับกิจกรรม SEDR (2) กิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ (3) แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ ประกอบด้วย 8 ชุด คือชุดที่ 1 แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้หน่วยที่ 1 เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับมนุษยสัมพันธ์ ชุดที่ 2 แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้หน่วยที่ 2 เรื่อง ธรรมชาติของมนุษย์ ชุดที่ 3 แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้หน่วยที่ 3 เรื่อง กระบวนการทางจิตวิทยาเพื่อสร้างสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและชุมชน ชุดที่ 4 แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้หน่วยที่ 4 เรื่อง การพัฒนาตนเองเพื่อความก้าวหน้าในชีวิตและการทำงาน ชุดที่ 5 แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้หน่วยที่ 5 เรื่อง การพัฒนาตนเองตามหลักศาสนธรรม ชุดที่ 6 ทดสอบวัดผลการเรียนรู้หน่วยที่ 6 เรื่อง การพัฒนาชีวิตตามหลักปรัชญาของ

เศรษฐกิจพอเพียง ชุดที่ 7 แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้หน่วยที่ 7 เรื่อง ผู้นำตามหลักศาสนธรรม และปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และชุดที่ 8 แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ก่อนเรียนและหลังเรียน วิชามนุษยสัมพันธ์กับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 (4) มาตรฐานความรู้ ความภาคภูมิใจในตนเอง (5) มาตรฐานวินัยและความรับผิดชอบ (6) แบบประเมินคุณลักษณะความมีวินัยและความรับผิดชอบต่อผู้เรียน ประกอบด้วย 2 ด้าน คือด้านความรับผิดชอบ มี 2 ตัวบ่งชี้ คือการส่งงาน และความตั้งใจเรียน และด้านความมีวินัย มี 2 ตัวบ่งชี้ คือ การแต่งกาย และการเข้าเรียน และ (7) มาตรฐานความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

ผู้วิจัย สรุปข้อค้นพบตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และข้อค้นพบที่ได้จากการทดสอบ สมมติฐาน จากนั้น ผู้วิจัยจึงทำการอภิปรายผลที่ได้จากข้อค้นพบ และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย ในอนาคต

2. สรุปผลการวิจัย

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคู่กับกิจกรรม SEDR ที่มีต่อ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความภาคภูมิใจในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบ วิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง ของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 วิทยาลัยเทคนิคยะลา ผู้วิจัย สรุปผลการวิจัยดังนี้

2.1 ผู้เรียนกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 หลังการทดลองสูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ผู้เรียนกลุ่มทดลองมีความภาคภูมิใจในตนเอง หลังการทดลองสูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 ผู้เรียนกลุ่มทดลองมีวินัยและความรับผิดชอบ หลังการทดลองสูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.4 ผู้เรียนกลุ่มทดลองมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ค้นพบจากการทดลองสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ทุกประเด็น โดยพบว่าผู้เรียนกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 หลังการทดลองสูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุม ผู้เรียนกลุ่มทดลองมีความภาคภูมิใจในตนเองหลังการทดลองสูงกว่าผู้เรียนของกลุ่มควบคุม ผู้เรียนกลุ่มทดลองมีวินัยและความรับผิดชอบต่อผู้เรียน หลังการทดลองสูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุม และผู้เรียนกลุ่มทดลองมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งผู้วิจัยนำผลการวิจัยมาอภิปรายตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย รายละเอียดดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

ผลการศึกษา พบว่าผู้เรียนกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 หลังการทดลองสูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับผลการศึกษา พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหน่วยที่ 1

เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับมนุษยสัมพันธ์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหน่วยที่ 2 เรื่อง ธรรมชาติของมนุษย์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหน่วยที่ 3 เรื่อง กระบวนการทางจิตวิทยาเพื่อสร้างสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและชุมชน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหน่วยที่ 4 เรื่อง การพัฒนาตนเองเพื่อความก้าวหน้าในชีวิตและการทำงาน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหน่วยที่ 5 เรื่อง การพัฒนาตนเองตามหลักศาสนธรรม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหน่วยที่ 6 เรื่อง การพัฒนาชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหน่วยที่ 7 เรื่อง ผู้นำตามหลักศาสนธรรมและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่าผู้เรียนกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังการทดลองสูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 ผู้เรียนกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 หลังเรียนสูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุม

จากผลการศึกษา สอดคล้องกับผลการศึกษาของ อูรา ทุมเมฆ และเสนอ ภริมจิตรผ่อง (2555, กรกฎาคม-ธันวาคม); วิชญะรัตน์ ธีระธนบุตรศรี (2556, มิถุนายน-กันยายน); มยรี สุขมา (2557) และ เคียววงสะ (Keovongsa, 2559) พบว่านักเรียนกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ไมตรี พุทธิพันธ์ (2555); รัตนา พรหมเวช (2555); วัลยา บุญอากาศ (2556) และ คำม่วน สิตประเสียด (2556) พบว่านักเรียนกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ไมเคิล (Micheal, 2010) พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองที่ได้รับการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ขณะเดียวกันผู้วิจัยพบว่าการวิเคราะห์ข้อมูลของการศึกษาดังกล่าวใช้สถิติทดสอบสมมติฐาน t (t -test) สำหรับการศึกษานี้ผู้วิจัยใช้สถิติทดสอบสมมติฐาน Nonparametric แบบ The Mann-Whitney U test ทั้งนี้ การทดสอบความแตกต่างภายในกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมของช่วงเวลาที่แตกต่างกัน ผู้วิจัยใช้สถิติทดสอบ Nonparametric แบบ The Wilcoxon signed ranks test เนื่องจากประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยศึกษามีขนาดเล็ก จำนวน 24 คน และการแจกแจงของประชากรไม่เป็นแบบปกติ (Pallant, 2016)

ผลการศึกษา ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ วิจิตรา สายอ่อง (2557) ที่ใช้กิจกรรมการเสริมสร้างความภาคภูมิใจในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชามนุษยสัมพันธ์ในการทำงาน รหัสวิชา 3000-1606 ของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 วิทยาลัยเทคนิคยะลา พบว่าผู้เรียนกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการทดลองสูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แบบเทิล (Battle, 2002) กล่าวว่าความรู้สึกเห็นค่าในตนเองมีความสัมพันธ์กับพัฒนาการทางสติปัญญา สอดคล้องกับ บลูม Bloom (1976) กล่าวถึงตัวแปรสำคัญประการหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือการยอมรับความสามารถของตนเอง กรมสุภาพจิต (2541) อธิบายว่าความภาคภูมิใจในตนเองของวัยรุ่นสามารถนำไปสู่ความสำเร็จหรือล้มเหลวได้ เพราะความภาคภูมิใจในตนเองของวัยรุ่นมักจะมีอิทธิพลต่อแนวความคิด อารมณ์ ความรู้สึก การตัดสินใจ และการแสดงพฤติกรรมในอนาคต คูเปอร์สมิท (Coopersmith, 1967) อธิบายถึงลักษณะพฤติกรรมของผู้ที่มีความภาคภูมิใจในตนเองด้านค่านิยมสัมฤทธิ์ผล คือการได้รับความสำเร็จ ความสามารถในการเรียน การเป็นนักเรียนที่ดี และมีความรับผิดชอบในผลงาน

ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่ากิจกรรม SEDR เป็นกิจกรรมที่ช่วยเสริมสร้างความมีวินัย และความรับผิดชอบของผู้เรียน ซึ่งเป็นตัวแปรหนึ่งที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม สอดคล้องกับ สุชา จันทน์เอม และ สุรางค์ จันทน์เอม (2521) กล่าวว่าผู้เรียนที่มีวินัย และความรับผิดชอบจะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมเป็นระเบียบเรียบร้อย มีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเอง และจะประสบผลสำเร็จในการเรียน การมีวินัย และความรับผิดชอบจะทำให้ผู้เรียนสามารถควบคุมตนเองให้ประพฤติปฏิบัติตนในแนวทางที่ถูกต้องเหมาะสม ผู้ที่มีวินัย และความรับผิดชอบเป็นผู้ที่มีความมุ่งมั่นและตั้งใจจริงในการเรียนหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่รับผิดชอบ มีความอดทนไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค เคารพและปฏิบัติตามกฎระเบียบหรือข้อตกลงของชั้นเรียน สอดคล้องกับ เมธิ ธรรมวัฒนา (2551) กล่าวว่าผู้ที่มีความรับผิดชอบจะต้องมีความมุ่งมั่นและเพียรพยายามในการเรียน และปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ทันตามกำหนดเวลา บุญชม ศรีสะอาด (2555) กล่าวถึงองค์ประกอบของความมีวินัยในตนเองมีลักษณะที่สำคัญ คือมีความมุ่งมั่น มีความอดทน มีความพากเพียรไม่ย่อท้อ มีความรับผิดชอบ มีการปฏิบัติตนตามระเบียบกฎเกณฑ์ทางสังคม และมีความเชื่อมั่นในตนเอง สอดคล้องกับ วิวาท์วัน มูลสถาน (2523) อธิบายถึงลักษณะพฤติกรรมของผู้มีวินัยในตนเองว่าเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบ มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความรู้สึกผิดชอบ มีความตั้งใจจริง มีความเป็นผู้นำ ทำตามกฎเกณฑ์ของสังคม มีความอดทน และมีลักษณะมุ่งมั่น และยังสอดคล้องกับ กรมวิชากร (2544) และ สาโรช บัวศรี (2542) อธิบายถึงลักษณะของผู้ที่มีความรับผิดชอบ คือมีความตั้งใจในการปฏิบัติหน้าที่ของตนเองให้สำเร็จลุล่วงอย่างดีที่สุดโดยไม่ทอดทิ้งต่ออุปสรรค เป็นผู้ที่เอาใจใส่ในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ มีความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่โดยไม่คำนึงถึงประโยชน์ส่วนตัว เคารพระเบียบ กฎเกณฑ์ และวินัยในตนเอง มีอารมณ์หนักแน่น เมื่อเผชิญอุปสรรค รู้จักหน้าที่และกระทำตามหน้าที่เป็นอย่างดี มีความละเอียดรอบคอบและใช้ความสามารถอย่างเต็มที่

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD เป็นเทคนิคหนึ่งของรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ มุ่งเน้นให้สมาชิกกลุ่มทำงานร่วมกันและบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายของกลุ่มเดียวกัน สอดคล้องกับ ทิศนา ขัมมณี (2557) อธิบายว่าผู้เรียนที่ได้รับการเรียนรู้แบบร่วมมือจะมีความพยายามที่จะบรรลุเป้าหมายมากขึ้น ทำให้มีผลงานและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น การเรียนรู้มีความคงทนมากขึ้น มีแรงจูงใจภายใน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สอดคล้องกับ สตอห์ล (Stahl, 1994) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือทำให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างวิจารณ์ญาณอย่างเป็นเหตุเป็นผลมากขึ้น และช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน มีปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่ม ยอมรับฟังความคิดเห็น แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่นมากขึ้น และยังสอดคล้องกับ ริชาร์ด (Richard, 1994) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือมีประโยชน์ต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เนื่องจากสมาชิกกลุ่มมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ช่วยเหลือกัน มีความรับผิดชอบร่วมกัน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ หากสมาชิกกลุ่มยังไม่เข้าใจเนื้อหาใดสมาชิกภายในกลุ่มที่เข้าใจก็จะช่วยกันอธิบายให้เพื่อนฟัง เพราะความสำเร็จของแต่ละบุคคลคือความสำเร็จของกลุ่ม

การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียนกลุ่มทดลอง ผู้วิจัยประเมินผลโดยใช้แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้วิชาวิชามนุษย์สัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 จำนวน 8 ชุด ประกอบด้วย ชุดที่ 1 แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้หน่วยที่ 1 เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับมนุษย์สัมพันธ์ จำนวน 13 ข้อ ชุดที่ 2 แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้หน่วยที่ 2 เรื่อง ธรรมชาติของมนุษย์ จำนวน 18 ข้อ ชุดที่ 3 แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้หน่วยที่ 3 เรื่อง กระบวนการ

ทางจิตวิทยาเพื่อสร้างสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและชุมชน จำนวน 18 ข้อ ชุดที่ 4 แบบทดสอบวัดผล การเรียนรู้หน่วยที่ 4 เรื่อง การพัฒนาตนเองเพื่อความก้าวหน้าในชีวิตและการทำงาน จำนวน 14 ข้อ ชุดที่ 5 แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้หน่วยที่ 5 เรื่อง การพัฒนาตนเองตามหลักศาสนาธรรม จำนวน 20 ข้อ ชุดที่ 6 แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้หน่วยที่ 6 เรื่อง การพัฒนาชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 24 ข้อ ชุดที่ 7 แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้หน่วยที่ 7 เรื่อง ผู้นำตามหลักศาสนาธรรม และปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 23 ข้อ และชุดที่ 8 แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ก่อนเรียน และหลังเรียน วิชามนุษย์สัมพันธ์กับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 จำนวน 26 ข้อ ซึ่งเป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ (แบบปรนัย) แบ่งการเก็บข้อมูลเป็น 2 ระยะ คือระยะ ก่อนทดลองและหลังการทดลอง สอดคล้องกับการศึกษาของ จารุวรรณ บุตรสุวรรณ (2553); รัตนา เนื่องโนราช (2554); อูรา ทุมเมฆ และเสนอ ภิมจิตรพ่อง (2555, กรกฎาคม-ธันวาคม); ไมตรี พุทขันธ์ (2555); รัตนา พรหมเวช (2555); วิชญะรัตน์ ธีระธนบุตรศรี (2556, มิถุนายน-กันยายน); วัลยา บุญอากาศ (2556); คำม่วน สิตประเสิต (2556); มยุรี สุขมา (2557); เคียววงสะ (Keovongsa, 2559); โรเซลลี, ฟาเจียโน, แพลนทามูรา และรอสซาน (Roselli, Faggiano, Plantamura & Rossan, 2002) และ ไมเคิล (Micheal, 2010)

ประเด็นคำถามการวิจัย : การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคู่กับ กิจกรรม SEDR สามารถพัฒนาผู้เรียนกลุ่มทดลองให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชามนุษย์สัมพันธ์กับ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 หลังเรียนสูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุมหรือไม่

จากผลการทดลองตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ผู้วิจัยตอบคำถามการวิจัยได้ว่าการจัดกิจกรรม การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคู่กับกิจกรรม SEDR สามารถพัฒนาผู้เรียนกลุ่มทดลองให้มี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชามนุษย์สัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 หลังเรียนสูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุม

ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าตัวแปรที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่า กลุ่มควบคุม เนื่องจากกลุ่มทดลองได้รับกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคู่กับ กิจกรรม SEDR ซึ่งเป็นการนำกิจกรรมการเรียนรู้ 2 รูปแบบ ที่มีลักษณะสอดคล้องและสนับสนุนกัน สำหรับการจัดการเรียนรู้ วิชามนุษย์สัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 อันจะช่วยให้สามารถพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างเต็มตามศักยภาพ คือเป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข กล่าวคือกิจกรรมการเรียนรู้ SEDR ของ วิจิตรา สายอ่อง (2557) ประกอบด้วย 9 กิจกรรม คือ (1) คุณค่าในตนเอง (2) บันทึกสะสมความสำเร็จ (3) เต็มชีวิตใส่กระปุก (4) สัญญาใจในการเรียน (5) “แก้วใส” มองเห็นคุณค่าในตนเอง (6) ชีวิตที่ต้องรับผิดชอบ (7) กิจกรรมเพื่อนคู่หูช่วยเรียนรู้ (8) สัญลักษณ์แทนตัวตน และ (9) การตระหนักถึงอาชีพ และสร้างแรงบันดาลใจ เป็นกิจกรรมที่เหมาะสม สำหรับเด็กช่วงวัยรุ่น เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ และกระบวนการจัดกิจกรรมแบบมีส่วนร่วม (participator learning) มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ร่วมกันอภิปราย แลกเปลี่ยน มีการฝึกทักษะการเป็นผู้นำ ทักษะการทำงานเป็นทีม และทักษะการแก้ปัญหา กรมสุขภาพจิต (2544) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบ มีส่วนร่วม (PL) เป็นการเรียนรู้ที่มีการผสมผสานระหว่างการเรียนรู้เชิงประสบการณ์กับการเรียนรู้ ด้วยกระบวนการกลุ่ม การเรียนรู้เชิงประสบการณ์ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วม ครูผู้จัดกิจกรรมต้องมีสมรรถนะ 10 ประการ คือ (1) เป็นผู้เปิดใจกว้างและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มี โอกาสเรียนรู้ตามความสนใจของเขาเอง (2) เข้าใจปรัชญาการเรียนรู้ของมนุษย์ (3) มีความเข้าใจ

จิตวิทยาการเรียนรู้และวิธีการจูงใจผู้เรียนเพื่อการมีส่วนร่วม (4) รู้และเข้าใจความต้องการของผู้เรียน และชุมชน (5) รู้และเข้าใจวิธีการจัดการเรียนการสอนโดยตระหนักถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล (6) มีทักษะในการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ (7) รู้และเข้าใจเทคนิคในการแสวงหาและใช้สื่อการเรียน การสอน เพื่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (8) มีทักษะในการฟัง (9) พัฒนาตนเองและแสวงหาความรู้ใหม่ อยู่เสมอ และ (10) ประเมินการเรียนรู้ตามความสามารถของผู้เรียน

ขณะเดียวกัน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ของ สลาบิน (Slavin, 2003) มีขั้นตอนการจัดกิจกรรมไม่ซับซ้อน และสามารถประยุกต์ใช้สอนกับทุกรายวิชา โดยจัดผู้เรียน ออกเป็นกลุ่มย่อย คละความสามารถทางการเรียน เพศ และเชื้อชาติ การแบ่งกลุ่มผู้เรียนสามารถแบ่ง ได้ตามความถนัด ความสมัครใจ และตามประสบการณ์หรืออาจแบ่งจากการสุ่ม ซึ่งแต่ละกลุ่ม ประกอบด้วยสมาชิกประมาณ 4-5 คน (Slavin, 1980) ถ้ามีสมาชิก 4 คน ต้องเป็นคนเก่ง 1 คน ปานกลาง 2 คน และอ่อน 1 คน หากมีสมาชิก 5 คน ต้องมีผู้เรียนปานกลางเพิ่มอีก 1 คน (Slavin, 2003) และให้ผู้เรียนทำการศึกษาเนื้อหาสาระ ความคิดรวบยอด และทักษะต่าง ๆ ตามที่ครูนำเสนอ (Eggen & Kauchak, 2006) เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของกลุ่มเดียวกัน ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ (1) ขั้นการนำเสนอหรือการสอน เป็นการนำเสนอความคิดรวบยอดของ เนื้อหาหรือบทเรียนใหม่ เน้นที่กรอบเนื้อหาสำคัญ (2) ขั้นการฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่ม สมาชิกกลุ่มต้องทำ หน้าที่ของตนเองให้ดีที่สุดเพื่อผลงานที่ดีที่สุดของกลุ่ม และสมาชิกกลุ่มต้องมีการช่วยเหลือสมาชิก ด้วยกันภายในกลุ่ม ซึ่งสิ่งสำคัญของการทำงานกลุ่ม คือการให้ความร่วมมือ และการช่วยเหลือกันของ สมาชิกกลุ่ม (สุลัดดา ลอยฟ้า และสมชาย รัตนทองคำ, 2554) (3) ขั้นการทดสอบ เป็นการทดสอบ รายบุคคล โดยไม่เปิดโอกาสให้ปรึกษากันในระหว่างทำการทดสอบ (Slavin, 1991a) เพื่อวัดความรู้ความ เข้าใจในเนื้อหา คะแนนที่ได้จากการทดสอบจะถูกแปลงเป็นคะแนนกลุ่ม ดังนั้นผู้เรียนทุกคนจะต้องทำ คะแนนให้ได้ดีที่สุดเพื่อให้กลุ่มของตนบรรลุเป้าหมาย (Slavin, 1995) และ (4) ขั้นการรับรองผลงานกลุ่ม (Slavin, 1995) กลุ่มที่มีคะแนนพัฒนาจากการทดสอบสูงหรือคะแนนถึงเกณฑ์ จะได้รับยกย่อง ชมเชย ให้รางวัล หรือมอบเกียรติบัตร เพื่อเป็นการเสริมแรงให้แก่ผู้เรียน (Slavin, 1991a; Naghavi & Nakhle, 2012) ในประเด็นดังกล่าว คลอสเมียร์ (Klausmeier, 1985) กล่าวว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้แก่ ความสนใจ แรงจูงใจ เจตคติ ค่านิยม และความเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง สอดคล้องกับ อริยา คูหา และบัญญัติ ยงยวน (2547) กล่าวถึงองค์ประกอบที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และอัตมโนทัศน์ และยังสอดคล้องกับการศึกษาของ สุขฤกษ์ ดีโนนโพธิ์ (2554) พบว่าปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับมาก คือเจตคติต่อการเรียน แรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ มโนภาพเกี่ยวกับตนเอง และความตั้งใจเรียน

จากผลการศึกษา ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าการจัดกิจกรรมกลุ่มเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่ง ที่ทำให้ผู้เรียนกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 หลังเรียนสูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุม เนื่องจากการแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ เป็นผล มาจากพลังหรือแรงผลักดันในความสัมพันธ์ของสมาชิกกลุ่ม ซึ่งสมาชิกกลุ่มจะมีการปรับตัวเข้าหากัน โดยการพยายามปรับบุคลิกภาพเพื่อให้เกิดความเป็นหนึ่งเดียวกัน กลุ่มจึงมีความสำคัญกับการปรับเปลี่ยน พฤติกรรม สอดคล้องกับ สุมน อมรวิวัฒน์ (2549) กล่าวว่าการจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นการปรับพฤติกรรมจะ มีประสิทธิภาพต่อเมื่อมีลักษณะครบ 4 ประการ คือ (1) เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนปฏิสัมพันธ์กัน (2) เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนมีส่วนร่วม (3) เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนสนใจและตั้งใจจริง และ (4) เป็นกิจกรรมที่

ผู้เรียนนำผลไปใช้ได้และประจักษ์ผล และสอดคล้องกับทฤษฎีสนาม (field theory) ของ เลวิน (Lewin, 1951) กล่าวว่าพฤติกรรมเป็นผลมาจากพลังความสัมพันธ์ของสมาชิกกลุ่ม เพราะการรวมกลุ่มแต่ละครั้ง จะต้องมีการปฏิสัมพันธ์ และพยายามช่วยกันทำงาน ก่อให้เกิดพลังหรือแรงผลักดันของกลุ่มที่ทำให้การทำงานเป็นไปด้วยดี และสอดคล้องกับทฤษฎีบุคลิกภาพของกลุ่ม (group synatality theory) ของ แคทเทล (Cattell, 1951) อธิบายว่าพลังหรือการเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพของกลุ่ม เป็นความร่วมมือของสมาชิกกลุ่มอย่างมีจุดมุ่งหมาย การกระทำของสมาชิกจะมีลักษณะ 2 ประการ คือ (1) ทำให้กลุ่มรวมกันได้ เป็นลักษณะของความร่วมมือในการกระทำกิจกรรมของสมาชิกเพื่อให้ความสัมพันธ์เป็นไปอย่างราบรื่น ก่อให้เกิดความสามัคคีและความร่วมแรงร่วมใจกัน และ (2) ทำให้กลุ่มประสบความสำเร็จ และยังสอดคล้องกับทฤษฎีการแลกเปลี่ยนพฤติกรรมของกลุ่ม (exchange theory) ของ ทิโบลท์ และเคลลี (Thibaut & Kelly, 1959) เชื่อว่าความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกและกระบวนการกลุ่มจะก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนพฤติกรรมและความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก และการพยายามกระทำพฤติกรรมเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายตามที่ต้องการ

นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับ ทรอทเซอร์ (Trotzer, 1977) กล่าวถึงชนิดของกลุ่มว่าควรจัดเป็นกลุ่มแบบปิด คือเป็นกลุ่มที่ไม่มีการเปิดรับสมาชิกใหม่ในระหว่างการทำกิจกรรมแม้จะมีสมาชิกลาออกจากกลุ่มไปแล้วก็ตาม เพราะการจัดกลุ่มเปิดจะทำให้สมาชิกมีปัญหาเรื่องความไว้วางใจและความสนิท ส่วนการเลือกสมาชิกกลุ่มควรเลือกตามลำดับชั้นเรียน ตามระดับวุฒิภาวะและอายุตามปีปฏิทิน ระดับสติปัญญาและการศึกษาที่ไม่แตกต่างกันนัก เพื่อจะได้ไม่มีปัญหาด้านการสื่อความหมายและการเข้าใจซึ่งกันและกัน การจัดเพื่อนสนิทให้อยู่ในกลุ่มเดียวกันหรือมีปัญหาลักษณะคล้ายกันจะช่วยให้สมาชิกเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของปัญหาและสามารถเข้าใจปัญหาได้ดี ได้ร่วมกันอภิปรายและช่วยให้สมาชิกแต่ละคนเลือกรูปแบบการแก้ปัญหาของตน ศูนย์วิชาการสารเสพติดภาคเหนือ และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (2553) กล่าวว่าสมาชิกกลุ่มควรมาจากความสมัครใจเพราะจะดำเนินการได้ง่ายกว่ากลุ่มที่ถูกบังคับ สำหรับสภาพแวดล้อมทางกายภาพควรเป็นที่สงบ ผ่อนคลาย และมีความเป็นส่วนตัว ขนาดของห้องไม่ควรกว้างจนเกินไปเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับสมาชิกทุกคนได้ทั่วถึง และควรจัดเป็นรูปวงกลมเพื่อให้มองเห็นกันอย่างทั่วถึง และส่งเสริมปฏิสัมพันธ์กันในกลุ่ม

กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคู่กับกิจกรรม SEDR เป็นกิจกรรมที่ผู้วิจัยมีการวางแผนเป้าหมายและมีการดำเนินกิจกรรมกลุ่มด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง ตลอดภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 ใช้ระยะเวลา 17 ครั้ง สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ๆ ละ 3 ชั่วโมง การดำเนินกิจกรรมกลุ่มอย่างต่อเนื่องจะทำให้เด็กเกิดความเคยชิน ซึบซับ และยอมรับค่านิยมที่พึงประสงค์เข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของจิตใจ และสามารถแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ได้อย่างเป็นธรรมชาติ (วิจิตร สหายอ่อง, 2557) สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2540) กล่าวถึงแนวทางการสร้างวินัยว่า ผู้สอนควรทำให้เกิดพฤติกรรมเคยชิน โดยให้เด็กเห็นและใช้วัฒนธรรมในสังคมเป็นแนวปฏิบัติผสมผสานกับแบบอย่างที่ดีเพื่อเป็นพื้นฐานและให้เด็กปฏิบัติต่อเนื่องจนเกิดเป็นพฤติกรรมเคยชิน สำหรับเด็กในช่วงวัยรุ่นจะชอบทำกิจกรรมกลุ่มกับเพื่อนร่วมชั้นเรียนเนื่องจากเป็นวัยที่มีแนวโน้มจะแสดงพฤติกรรมเลียนแบบกลุ่มหรือมีแนวโน้มคล้อยตามกลุ่มเพื่อน และสอดคล้องกับ มุสเซน, จอห์น และ เจโรเม (Mussen, John & Jerome, 1969) อธิบายว่าการพัฒนาวินัยในตนเองให้ได้ผลตามที่ต้องการควรใช้วิธีการวางแผนยาวระยะยาวเพื่อให้เด็กยอมรับค่านิยมเข้าเป็นส่วนหนึ่งในจิตใจ โดยการให้เหตุผลและ

ควบคุมพฤติกรรมของเด็กอย่างเหมาะสม และให้เด็กวัยรุ่นได้ทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มเพื่อนเพื่อให้เด็กเกิดพฤติกรรมทางจริยธรรมร่วมกันเพราะเวลาจะทำอะไรวัยรุ่นมักจะคล้อยตามกลุ่มเพื่อน

ในประเด็นระยะเวลาของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคุมกับกิจกรรม SEDR ผู้วิจัยใช้ระยะเวลา 17 ครั้ง สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ๆ ละ 3 ชั่วโมง สำหรับกิจกรรม SEDR ประกอบด้วย 9 กิจกรรม คือ (1) คุณค่าในตนเอง (2) บันทึกสะสมความสำเร็จ (3) เต็มชีวิตใส่กระปุก (4) สัญญาใจในการเรียน (5) “แก้วใส” มองเห็นคุณค่าในตนเอง (6) ชีวิตที่ต้องรับผิดชอบ (7) กิจกรรมเพื่อนคู่หูช่วยเรียนรู้ (8) สัญลักษณ์แทนตัวตน และ (9) การตระหนักถึงอาชีพ และสร้างแรงบันดาลใจ โดยผู้วิจัยทำการประเมินระยะเวลาของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จากจำนวนเวลาในแต่ละคาบเรียนของสถานศึกษา และธรรมชาติของสมาชิกกลุ่ม สอดคล้องกับ ทรอทเซอร์ (Trotzer, 1977) กล่าวว่าระยะเวลาและความถี่ของการเข้ากลุ่มควรจัดสัปดาห์ละ 1 ครั้ง การกำหนดเวลา และจำนวนครั้งของการจัดกิจกรรมในสถานศึกษาต้องพิจารณาถึงการจัดเวลาเรียนของสถานศึกษาด้วย ส่วนใหญ่สถานศึกษาจะจัดเวลาเป็นคาบ ๆ ละ 50 นาที ซึ่งจะช่วยกำหนดเวลาได้ว่าควรใช้เวลาในการเข้ากลุ่มนานเท่าใด จำนวนครั้งในการเข้ากลุ่มก็ขึ้นอยู่กับเป้าหมายของกลุ่ม และธรรมชาติของสมาชิกกลุ่ม แต่อย่างน้อยที่สุดจำนวนครั้งที่ควรเข้ากลุ่มไม่ควรต่ำกว่า 8 ครั้ง และหากมากกว่านี้ได้ถือว่าเป็นสิ่งที่ดี และยังสอดคล้องกับ แคนเฟอร์ และโกลด์สไตน์ (Kanfer & Goldstein, 1975) กล่าวถึงจำนวนครั้งในการฝึกกิจกรรมว่าควรจัด 6-8 ครั้ง และหากมากกว่านี้ได้ถือว่าเป็นสิ่งที่ดี

ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่ารยะเวลาดังกล่าวเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 หลังเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม อาจเพราะระยะเวลาของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ต่อเนื่องกัน ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการซึมซับพฤติกรรมที่เหมาะสม และประพฤติปฏิบัติพฤติกรรมที่เหมาะสมอย่างเป็นธรรมชาติและเป็นเรื่องปกติที่ต้องปฏิบัติในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้ สาเหตุสำคัญอีกประการหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุม ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าเป็นผลมาจากกลุ่มทดลองที่มีลักษณะไม่แตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเพศ อายุ หรือระดับชั้น กล่าวคือกลุ่มทดลองเป็นผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 ภาควิชาช่างกลโรงงาน กลุ่ม 1 เป็นเพศชายทั้งหมด และมีอายุอยู่ในช่วงวัยใกล้เคียงกัน

ในการจัดกลุ่มย่อยผู้วิจัยจัดกลุ่มเป็นแบบปิด คือผู้วิจัยจะไม่เปิดรับสมาชิกใหม่ในระหว่างการจัดกิจกรรม เพราะหากมีสมาชิกใหม่เพิ่มเข้ามาในช่วงที่การจัดกิจกรรมกลุ่มผ่านไประยะหนึ่ง อาจทำให้เกิดปัญหาความไม่วางใจกันและกัน ส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงสัมพันธภาพภายในกลุ่ม สอดคล้องกับทรอทเซอร์ (Trotzer, 1977) กล่าวถึงชนิดของกลุ่มควรจัดเป็นกลุ่มแบบปิด คือเป็นกลุ่มที่ไม่มีการเปิดรับสมาชิกใหม่ในระหว่างการทำกิจกรรม แม้จะมีสมาชิกลาออกจากกลุ่มไปแล้วก็ตาม เพราะการจัดกลุ่มแบบเปิดจะทำให้สมาชิกมีปัญหาเรื่องความไว้วางใจและความสนิทสนม การเลือกสมาชิกกลุ่มควรเลือกตามลำดับชั้นเรียน ตามระดับวุฒิภาวะและอายุตามปีปฏิทิน ระดับสติปัญญาและการศึกษาที่ไม่แตกต่างกันนัก เพื่อจะได้ไม่มีปัญหาด้านการสื่อความหมายและการเข้าใจซึ่งกันและกัน การจัดเพื่อนสนิทให้อยู่ในกลุ่มเดียวกันหรือมีปัญหาลักษณะคล้ายกันจะช่วยให้สมาชิกเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของปัญหาและสามารถเข้าใจปัญหาได้ดี ได้ร่วมกันอภิปรายและช่วยให้สมาชิกแต่ละคนเลือกวิธีการแก้ปัญหาของตน และยังสอดคล้องกับ ศูนย์วิชาการสารสนเทศภาคเหนือ และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (2553) กล่าวว่ากลุ่มอายุก่อนวัยรุ่นควรจัดกลุ่มเพศเดียวกัน หากเป็นกลุ่มที่มีทั้งหญิงและชายควรเป็นกลุ่ม

วัยรุ่นและกลุ่มผู้ใหญ่ สมาชิกกลุ่มควรมาจากความสมัครใจเพราะจะดำเนินการได้ง่ายกว่ากลุ่มที่ถูกบังคับ สำหรับสภาพแวดล้อมทางกายภาพควรเป็นที่สงบ ผ่อนคลาย และมีความเป็นส่วนตัว ขนาดของห้องไม่ควรกว้างจนเกินไปเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับสมาชิกทุกคน และควรจัดเป็นรูปวงกลม เพื่อให้มองเห็นกันอย่างทั่วถึง และส่งเสริมปฏิสัมพันธ์กันในกลุ่ม

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบความภาคภูมิใจในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบ วิชามนุษย์สัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

ผลการศึกษา พบว่าผู้เรียนกลุ่มทดลองมีความภาคภูมิใจในตนเอง หลังการทดลองสูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 ผู้เรียนกลุ่มทดลองมีความภาคภูมิใจในตนเอง หลังการทดลองสูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุม

ผลการศึกษาดังกล่าว สอดคล้องกับผลการศึกษาของ วิจิตรา สายอ่อง (2557) พบว่าผู้เรียนกลุ่มทดลองมีความภาคภูมิใจในตนเอง หลังการทดลองสูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับ ศักรินทร์ เมืองมูล (2552) พบว่าก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม การเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับผลการศึกษาของ จุฑารัตน์ เปลวทอง (2551) พบว่าเด็กด้อยโอกาสที่ได้เข้าร่วมโปรแกรมการฝึกตามแนว Adler มีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองระยะหลังการทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการศึกษา พบว่าผู้เรียนกลุ่มทดลองมีความภาคภูมิใจในตนเอง หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับผลการศึกษาของ จุฑารัตน์ เปลวทอง (2551) พบว่าเด็กด้อยโอกาสที่ได้เข้าร่วมโปรแกรมการฝึกตามแนว Adler มีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง และลักษณะมุ่งอนาคตในระยะหลังการทดลองสูงกว่าระยะก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ ผลการทดลองยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ทองเหรียญ อินตะพิงค์ (2552) พบว่ากิจกรรมกลุ่มสามารถทำให้ครอบครัวที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์มองเห็นคุณค่าในตนเองสูงขึ้น และมองเห็นศักยภาพในการพึ่งตนเองสูงหรือมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ขณะเดียวกัน ปิยาภรณ์ กันเกตุ (2554) ทำการศึกษาระดับการมองเห็นคุณค่าในตนเองของเยาวชนในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่าเยาวชนมีการเห็นคุณค่าในตนเองระดับต่ำ จึงได้เสนอแนะให้มีการจัดโครงการฝึกอบรมหรือพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเอง เช่น การใช้โปรแกรมการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มเพื่อเพิ่มระดับการเห็นคุณค่าในตนเอง

ผลการศึกษา พบว่าผู้เรียนกลุ่มทดลองมีวินัยและความรับผิดชอบ หลังการทดลองสูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 3 ผู้เรียนกลุ่มทดลองมีวินัยและความรับผิดชอบ หลังการทดลองสูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุม และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาคุณลักษณะของความเป็นวินัย และความรับผิดชอบ โดยการประเมินของครูผู้สอน ตลอดระยะเวลา 17 สัปดาห์ พบว่าผู้เรียนกลุ่มทดลองมีคุณลักษณะของความเป็นวินัย และความรับผิดชอบ สูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อค้นพบดังกล่าว สอดคล้องกับผลการศึกษาของ วิจิตรา สายอ่อง (2557) พบว่าผู้เรียนกลุ่มทดลองมีวินัยและความรับผิดชอบ หลังการทดลองสูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับผลการศึกษาของ อัญชิสสา สุรีย์แสง (2553) เรื่องการใช้กิจกรรม

พัฒนาความมีวินัยในตนเองของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนอรุณประดิษฐ์ จังหวัดเพชรบุรี พบว่านักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนความมีวินัยในตนเองหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และภายหลังการทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองที่เข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาความมีวินัยในตนเอง มีคะแนนความมีวินัยในตนเองสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการศึกษา พบว่าผู้เรียนกลุ่มทดลองมีวินัยและความรับผิดชอบ หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับผลการศึกษาของ พฤษภา ปุยานุสรณ์ (2551) เรื่องการบริหารกิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาวินัยในตนเองด้านการเรียน พบว่าหลังการทดลองนักศึกษามีคะแนนการมีวินัยในตนเองด้านการเรียนสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ปราณอม นาวิก, สุทธิณี ทาสีดา และสุภาพร บุญยงษ์ (2550) เรื่องผลการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่าหลังการทดลองนักเรียนมีวินัยในตนเองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ภาวิณีย์ แก้วอุดม (2550) พบว่าหลังการใช้ชุดกิจกรรมกลุ่มพัฒนาวินัยในตนเองนักเรียนมีวินัยในตนเองด้านความรับผิดชอบ การปฏิบัติตนตามกฎระเบียบของโรงเรียนและสังคม การตรงต่อเวลา และการควบคุมตนเองสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ระคน สูงโฮง (2552) พบว่าหลักการใช้กิจกรรมกลุ่มนักเรียนมีวินัยในตนเองสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การประเมินความภาคภูมิใจในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบของผู้เรียนกลุ่มทดลอง ผู้วิจัยประเมินผลโดยใช้มาตรวัดความภาคภูมิใจในตนเอง ประกอบด้วย 3 ตอน คือตอนที่ 1 เป็นข้อความเกี่ยวกับอัตมโนทัศน์ ตอนที่ 2 เป็นแบบวัดความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง และตอนที่ 3 เป็นการประเมินอัตมโนทัศน์ มาตรวัดวินัย และความรับผิดชอบ สอดคล้องกับการจัดกิจกรรม “ฝึกคิดแก้ปัญหาพัฒนา EQ” ของ กรมสุขภาพจิต (2550) และสอดคล้องกับการศึกษาของ วิจิตรา สายอ่อง (2557) นอกจากนี้ ผู้วิจัยทำการประเมินผลความมีวินัย และความรับผิดชอบในระหว่างการทดลองด้วยแบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน ประกอบด้วย 2 ด้าน คือ (1) คุณลักษณะด้านความรับผิดชอบ มี 2 ตัวบ่งชี้ คือ การส่งงาน และความตั้งใจเรียน และ (2) คุณลักษณะด้านความมีวินัย มี 2 ตัวบ่งชี้ คือ การแต่งกายและการเข้าเรียน สอดคล้องกับการศึกษาของ วิจิตรา สายอ่อง (2557)

ประเด็นคำถามการวิจัย: การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคู่กับกิจกรรม SEDR สามารถพัฒนาผู้เรียนกลุ่มทดลองให้มีความภาคภูมิใจในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบ วิชามนุษย์สัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 หลังเรียนสูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุมหรือไม่

จากผลการทดลองตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ผู้วิจัยตอบคำถามการวิจัยได้ว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคู่กับกิจกรรม SEDR สามารถพัฒนาผู้เรียนกลุ่มทดลองให้มีความภาคภูมิใจในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบ วิชามนุษย์สัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 หลังเรียนสูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุม

จากผลการศึกษา ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าการที่ผู้เรียนกลุ่มทดลองมีความภาคภูมิใจในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบ หลังการทดลองสูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุม เนื่องจากผู้เรียนกลุ่มทดลองได้รับกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคู่กับกิจกรรม SEDR ทั้งนี้ กิจกรรม SEDR เป็นกิจกรรม

ที่มุ่งเน้นการเสริมสร้างความภาคภูมิใจในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบสำหรับเด็กในช่วงวัยรุ่นของ วิจิตรา สายอ่อง (2557) เป็นการศึกษาแบบกึ่งทดลอง (quasi experimental research) ใช้รูปแบบการวิจัยแบบสองกลุ่มทดสอบก่อนและหลังการทดลอง (two group pretest-posttest design) ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจงแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มทดลอง จำนวน 19 คน และกลุ่มควบคุม จำนวน 18 คน ผลการศึกษา พบว่า (1) ผู้เรียนกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังการทดลองสูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (2) ผู้เรียนกลุ่มทดลองมีความภาคภูมิใจในตนเอง หลังการทดลองสูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (3) ผู้เรียนของกลุ่มทดลองมีวินัยและความรับผิดชอบ หลังการทดลองสูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ (4) ผู้เรียนของกลุ่มทดลองมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเสริมสร้างความภาคภูมิใจในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบ อยู่ในระดับมาก

การจัดกิจกรรมเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ และใช้กระบวนการจัดกิจกรรมแบบมีส่วนร่วม (participatory learning: PL) เป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาบุคคลทั้งด้านความรู้ ทักษะ และทักษะได้ดีที่สุด โครงสร้างพื้นฐานของการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมประกอบด้วย วงจรการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ผสมผสานกับกระบวนการกลุ่ม กรมสุขภาพจิต (2541) และพนม ลิมอารีย์ (2542) กล่าวถึงประโยชน์ของการจัดกิจกรรมกลุ่มจะช่วยส่งเสริมให้สมาชิกเกิดการพัฒนาตนเองในด้านทักษะการคิดพิจารณาและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ โดยการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ทักษะ ความคิดเห็นรวมทั้งการให้กำลังใจซึ่งกันและกัน และยังเป็นการสะท้อนให้สมาชิกได้พิจารณาแนวทางปรับปรุงแก้ไขตนเอง ตลอดจนช่วยเสริมสร้างความมีระเบียบวินัยในตนเอง มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมต่าง ๆ ที่สังคมยอมรับ เมื่อสมาชิกเข้าร่วมกลุ่มต้องปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ร่วมกัน เพราะสมาชิกมีความต้องการแสวงหาการยอมรับจากกลุ่ม และต้องการความรักความผูกพันเป็นเจ้าของกลุ่ม

กิจกรรม (SEDR) ประกอบด้วย 9 กิจกรรม คือ กิจกรรมที่ 1 คุณค่าในตนเอง เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสำรวจการเห็นคุณค่าในตนเอง ได้รับรู้และตระหนักถึงการเห็นคุณค่าในตนเอง มีวินัยและความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น กิจกรรมที่ 2 บันทึกสะสมความสำเร็จ เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าในตนเอง มีวินัยและความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น กิจกรรมที่ 3 เต็มชีวิตใส่กระปุก เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนวางเป้าหมายของการเรียนในระยะสั้น และระยะยาวได้อย่างเหมาะสม เกิดความมุ่งมั่นพยายามศึกษาให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง มีวินัยและความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น กิจกรรมที่ 4 สัญญาใจในการเรียน เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น ได้ทบทวนและสัญญาว่าจะทำสิ่งดี ๆ ต่อตนเองและบุคคลที่รัก ผูกมัดให้ผู้เรียนปฏิบัติตามสัญญาที่ตนเองวางไว้ ให้ผู้เรียนมีวินัยและความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น กิจกรรมที่ 5 “แก้วใส” มองเห็นคุณค่าในตนเอง เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ค้นหาคุณค่าในตนเอง มีแนวคิดในการพัฒนาตนเองให้เป็นผู้เห็นคุณค่าในตนเอง มองโลกในแง่ดี มีวินัยและความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น กิจกรรมที่ 6 ชีวิตที่ต้องรับผิดชอบ เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนรู้จักเตรียมความพร้อมในการเรียนและการปฏิบัติงาน วางแผนการใช้เวลาให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและผู้อื่น สามารถดำรงชีวิตอย่างสร้างสรรค์ มีวินัยและความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น กิจกรรมที่ 7 เพื่อนคู่หูช่วยเรียนรู้ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนค้นหาเพื่อนคู่หูในการช่วยเรียนรู้ร่วมกัน มองโลกในแง่ดี มีวินัยและความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น กิจกรรมที่ 8 สัญลักษณ์แทนตัวตน

เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าในตนเอง มองโลกในแง่ดี แสดงความรู้สึกที่มีต่อตนเอง มีวินัย และความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น และกิจกรรมที่ 9 การตระหนักถึงอาชีพ และสร้างแรงบันดาลใจ เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมองเห็นคุณค่าในตนเอง ตระหนักถึงความสำคัญของการเรียน ตั้งเป้าหมาย และเกิดแรงบันดาลใจในการประกอบอาชีพ มีวินัยและความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น

ผลการศึกษา พบว่าผู้เรียนกลุ่มทดลองมีความภาคภูมิใจในตนเอง หลังการทดลองสูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุม ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าการเกิดจากกลุ่มทดลองได้รับกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค STAD ควบคู่กับกิจกรรม SEDR เพราะในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าวมีจุดมุ่งหมายสำคัญประการหนึ่งคือการเสริมสร้างความภาคภูมิใจในตนเองให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ทั้งนี้ความภาคภูมิใจในตนเองเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา เพราะเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นภายในจิตใจที่ละเอียดที่ละน้อยอย่างต่อเนื่องเริ่มตั้งแต่วัยทารกและดำเนินต่อไปเรื่อย ๆ จนเติบโตเป็นผู้ใหญ่ หากผู้เรียนได้รับการส่งเสริมให้ได้รับประสบการณ์ที่ดีก็จะเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง ผู้เรียนมีความภาคภูมิใจในตนเองก็จะมีความพยายามที่จะทำกิจการงานหรือพัฒนาตนเองให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ เกิดความกระตือรือร้นที่จะพัฒนาตนเอง มีความอดทน และมีความคิดสร้างสรรค์ ในการเปลี่ยนแปลงตนเองในทางที่ดีขึ้น สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมดังกล่าว คือเมื่อการดำเนินการในแต่ละกิจกรรมเสร็จสิ้น ผู้สอนและผู้เรียนจะร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรม โดยให้ผู้เรียนเคารพในความคิดเห็นของกันและกัน มองความคิดเห็นในเชิงสร้างสรรค์ รับฟัง และชื่นชมด้วยการปรบมือให้กำลังใจ อันเป็นการเสริมสร้างความภาคภูมิใจในตนเองให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน สอดคล้องกับ มาสโลว์ (Maslow, 1954) กล่าวว่าบุคคลที่มีความภาคภูมิใจในตนเองสูงจะมองว่าทุกอย่างสามารถทำได้ และมีความอดทน สอดคล้องกับ ลินเดนฟิลด์ (Lindenfield, 1995) กล่าวถึงบุคคลที่มีความภาคภูมิใจในตนเองสูงจะเป็นผู้มีพลัง มีจุดมุ่งหมาย มีการพัฒนาตนเอง สนุกสนานกับการทำหน้าที่ของตนเอง มีความกระตือรือร้น มีแรงจูงใจสูง และมีความคิดสร้างสรรค์ในการเปลี่ยนแปลงตนเองในทางที่ดี และยัง สอดคล้องกับ บริกส์ (Briggs, 1988) กล่าวว่าผู้ที่มีความภาคภูมิใจในตนเองสูงเป็นผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ รับรู้คุณค่าของตนเอง ตระหนักถึงศักยภาพ มีความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น มีความกระตือรือร้น มีความสามารถในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า และแสดงพฤติกรรมได้อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับ เบรินเดน (Branden, 1983) กล่าวว่าผู้ที่มีความภาคภูมิใจในตนเองจะมีการแสดงออกในทางเหมาะสม และพร้อมที่จะเปิดรับประสบการณ์ใหม่ ๆ ที่เข้ามาในชีวิต

ขณะเดียวกัน ผู้เรียนที่มีความภาคภูมิใจในตนเองต่ำจะมีภาวะของความไม่สอดคล้องกลมกลืนในตนเอง มองตัวเองไร้ค่า มีความวิตกกังวลสูง จึงเกิดความรู้สึกมีปมด้อย เก็บตัว ปิดกั้นตัวเองเพราะขาดความมั่นใจในตนเอง ไม่พร้อมในการรับรู้หรือเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ และไม่กล้าเปลี่ยนแปลงตนเอง และมีความยุ่งยากในการแก้ปัญหา ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตในทุก ๆ ด้าน รวมถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สอดคล้องกับ มาสโลว์ (Maslow, 1954) อธิบายว่าบุคคลที่มีลักษณะการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ เป็นบุคคลที่มีลักษณะขี้อาย อึดอัด ลำบากใจ ไม่กล้าเปิดเผยความรู้สึกของตนเอง ไม่กล้าแสดงออก ไม่กล้าคิดอะไรที่แตกต่าง เป็นผู้ตามที่ดี ปิดกั้นตนเอง มองตัวเองไร้ค่า ปลีกตัวออกจากสังคม และมีความวิตกกังวลสูง นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับ ซาเทียร์ (Satir, 1991) กล่าวถึงผู้ที่เห็นคุณค่าในตนเองต่ำเป็นผู้ที่ดำรงอยู่ในสภาวะแวดล้อมเดิม ๆ ไม่ต้องการการเปลี่ยนแปลง หมกมุ่นอยู่กับเหตุการณ์ในอดีต ไม่ชอบเสี่ยงต่อสถานการณ์ใหม่ ๆ ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง และไม่มีเหตุผล และยัง สอดคล้องกับ ดิงเคเมอร์ (Dinkmeyer, 1965) กล่าวว่าบุคคลที่เห็นคุณค่าในตนเองต่ำจะมองตนเอง

ไม่มีความสำคัญ ไม่เป็นที่ชื่นชอบของบุคคลอื่น เป็นคนที่ไม่มีความสามารถ ด้อยกว่าผู้อื่น ไม่กล้าแสดงความคิดเห็นหรือคัดค้านผู้อื่น และไม่ชอบการเปลี่ยนแปลงหรือเปิดใจรับสิ่งใหม่ สอดคล้องกับ บริกส์ (Briggs, 1988) อธิบายว่าผู้ที่มีความภาคภูมิใจในตนเองต่ำจะมองตนเองด้อยค่า เกิดความยุ่งยากในการแก้ปัญหา และคิดว่าตัวเองเป็นผู้ที่มีข้อบกพร่องหรือไม่ดีส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตในทุก ๆ ด้าน

ในประเด็นดังกล่าว เบรดชอว์ (Bradshaw, 1981) เสนอแนวคิดในการเสริมสร้างความภาคภูมิใจในตนเอง คือ (1) การได้รับผลสำเร็จด้านวิชาการและประสบความสำเร็จตามเป้าหมายตามที่คาดหวัง (2) การได้รับการยอมรับ ได้รับการเห็นคุณค่า และความสนใจเอาใจใส่จากบุคคลที่มีความสำคัญ และมีความหมายต่อตนเอง (3) การได้แสดงพฤติกรรมที่สอดคล้องกับค่านิยมส่วนตัวที่มีความสำคัญต่อตนเอง และ (4) การได้รับประสบการณ์ที่เพิ่มอำนาจส่วนบุคคลหรือการมีอิทธิพลเหนือเหตุการณ์และบุคคลที่มีความสำคัญต่อตนเอง สอดคล้องกับ คูเปอร์สมิท (Coopersmith, 1984) กล่าวถึงการเสริมสร้างความภาคภูมิใจในตนเอง ประกอบด้วย (1) การได้รับการยอมรับนับถือ ความสนใจ ใส่ใจ และการได้รับการปฏิบัติที่ดีจากบุคคลที่มีความสำคัญในชีวิต (2) การประสบความสำเร็จตามเป้าหมายการมีอำนาจ มีคุณงามความดี น่าเชื่อถือศรัทธา และมีความสามารถ ส่งผลให้บุคคลเป็นที่รู้จัก มีสถานภาพและตำแหน่งทางสังคมสูง (3) การได้กระทำในสิ่งที่สอดคล้องกับค่านิยม และความปรารถนาของตนเอง และ (4) การมีลักษณะในการตอบสนองต่อการลดคุณค่า ด้วยการปฏิเสธและไม่ใส่ใจกับการตัดสินใจของผู้อื่น และสามารถปกป้องคุณค่าของตนเองไม่ให้เกิดความวิตกกังวล สอดคล้องกับ แซสซี (Sasse, 1978) เสนอวิธีการเสริมสร้างความภาคภูมิใจในตนเอง คือ (1) สร้างความเชื่อมั่นในตนเองโดยคำนึงถึงความสำเร็จข้างหน้าของชีวิต (2) ระลึกถึงตนเองเมื่อสามารถทำงานลุล่วง และให้รางวัลตนเอง อาจจะเป็นการชมเชยตนเองหรือให้สิ่งที่มีความหมายจะช่วยให้เราเกิดความรู้สึกที่ดีต่องานส่งผลต่อความภาคภูมิใจในตน และ (3) สะสมบันทึกความสำเร็จ โดยหาสมุดบันทึกเพื่อเขียนบันทึกความสำเร็จที่ตนได้รับสิ่งที่ทำได้ดีเป็นเวลาติดต่อกันหลายสัปดาห์หรือหลายเดือนอาจจะเป็นความสำเร็จในโครงการต่าง ๆ หรือการให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่น

ผลการศึกษา พบว่าผู้เรียนกลุ่มทดลองมีวินัยและความรับผิดชอบ หลังการทดลองสูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุม ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าการเกิดจากกลุ่มทดลองได้รับกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค STAD ควบคู่กับกิจกรรม SEDR เนื่องจากกิจกรรมดังกล่าวเป็นการใช้เทคนิคที่เหมาะสมกับผู้เรียนในช่วงวัยรุ่นสำหรับการเสริมสร้างวินัยและความรับผิดชอบ ทั้งนี้การใช้เทคนิคที่ถูกต้องและเหมาะสม และเข้าใจธรรมชาติของวัยรุ่นจะทำให้การฝึกวินัยและความรับผิดชอบได้ผลดี สอดคล้องกับ อูมาพร ตรังคสมบัติ (2542) กล่าวถึงเทคนิคการฝึกวินัยให้กับวัยรุ่น คือ (1) ให้ความรู้มากกว่าออกคำสั่ง โดยการฝึกให้คิดให้ความรู้ในสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม (2) ทำความเข้าใจกับพฤติกรรมของวัยรุ่น การฝึกวินัยควรให้วัยรุ่นประพฤติในสิ่งที่ถูกต้องโดยเฉพาะกฎเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และมีสิทธิที่จะแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกที่แตกต่างได้ (3) ใช้วิธีการลงโทษเฉพาะสถานการณ์ที่ร้ายแรง พยายามหลีกเลี่ยงการลงโทษยกเว้นจำเป็นจริง ๆ เพราะวัยรุ่นสามารถอดทนต่อการลงโทษและมักหาทางต่อต้านกฎระเบียบมากกว่าวัยอื่น ๆ (4) ควรระมัดระวังคำพูดในลักษณะตำหนิติเตียนและบ่น เพราะในความรู้สึกของวัยรุ่นถือว่าการลงโทษที่รุนแรง (5) อย่าตั้งกฎเกณฑ์มากเกินไป เพราะจะทำให้วัยรุ่นยิ่งต่อต้านและจะทำผิดมากขึ้น ควรให้อิสระเพียงพอที่จะให้วัยรุ่นลองทำบางสิ่งด้วยตนเอง และเรียนรู้จากสิ่งที่ผิดพลาดบ้าง (6) หนักแน่นและสม่ำเสมอในการฝึกระเบียบวินัย ซึ่งจะช่วยให้วัยรุ่นมีความประพฤติ

ที่เหมาะสมสม่ำเสมอเช่นกัน (7) อย่างลัวที่จะใช้อำนาจปกครอง ควรแสดงให้วัยรุ่นรับรู้ว่ามีสิทธิที่จะควบคุมเขาแต่ให้ทำอย่างหนักแน่นและมีเหตุผล ไม่ใช่อารมณ์และเผด็จการ (8) อย่าใช้อารมณ์รุนแรงขณะที่เผชิญหน้ากับวัยรุ่นที่มีอารมณ์รุนแรง โดยผู้ใหญ่ไม่ควรแสดงอารมณ์หงุดหงิดหรือโกรธตอบ และอย่าพูดในสิ่งที่เราไม่ตั้งใจ เพราะคำพูดนั้นอาจทำลายความรู้สึกของวัยรุ่น (9) พยายามปฏิบัติต่อวัยรุ่นเหมือนผู้ใหญ่เขาก็จะตอบสนองได้ดีและทำตัวดีขึ้น (10) อย่าดูถูก ดูหมิ่นหรือทำให้เขาเสียหน้า เพราะวัยรุ่นมักจะทรงตนเองค่อนข้างสูง จึงควรระวังความรู้สึกของวัยรุ่นเฟื่องฟูเฉพาะการกระทำไม่ใช่เฟื่องฟูไปที่ตัววัยรุ่นว่าเป็นคนไม่ดี (11) เป็นแบบอย่างที่ดี โดยผู้ใหญ่ควรมีการควบคุมตนเองที่ดีพอและมีความเคารพในสิทธิและความเห็นของผู้อื่นเช่นกัน และ (12) หากวัยรุ่นมีปัญหาที่เราไม่สามารถจัดการได้ ควรปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ เช่น การที่วัยรุ่นเพิกเฉยหรือฝ่าฝืนกฎบ่อย ๆ มีอาการซึมเศร้าอย่างรุนแรง และมีปัญหาสุขภาพอย่างรุนแรง

สอดคล้องกับ ซิดแมน (Sidman, 1960) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมฝึกความรับผิดชอบเด็กทุกคนควรมีโอกาสรับการฝึกให้มีความรับผิดชอบ การฝึกหรือจัดประสบการณ์ความรับผิดชอบควรกระทำให้เหมาะสมกับแต่ละบุคคล ควรให้เด็กได้รับรู้ว่าผู้ใหญ่คาดหวังอะไรจากตัวเขา ในการฝึกต้องไม่เร่งรัดเด็กจนเกินไป เด็กต้องการได้รับความไว้วางใจเพื่อสามารถเรียนรู้ว่าส่วนใดอยู่ในความรับผิดชอบ ทศนคติ และพฤติกรรมที่แสดงถึงความรับผิดชอบของผู้ใหญ่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการด้านความรับผิดชอบของเด็ก ส่วนการฝึกวินัย กรมวิชาการ (2542) ระบุว่า การสร้างวินัยไม่ควรจะมุ่งประเด็นอยู่ที่การลงโทษ แต่ควรจะเน้นการฝึกอบรม และให้ความรู้มากกว่าการลงโทษจะเป็นการแก้ปัญหาที่จะส่งผลกระทบต่อด้านลบ แต่วิธีการที่ดีคือการทำความเข้าใจความต้องการและความจำเป็น และการขอความร่วมมือเพื่อจะได้ไปสู่จุดหมายร่วมกัน แนวคิดการสร้างวินัย ได้แก่ การตักเตือนด้วยวาจา และตักเตือนด้วยบันทึก

ในประเด็นดังกล่าว ยังสอดคล้องกับ บรูโน (Bruno, 1983) กล่าวถึงการสร้างเสริมความภาคภูมิใจในตนเอง คือ (1) ใช้การเสนอแนะหรือให้ข้อคิดหรืออาจเป็นการได้รับข้อเสนอแนะโดยบุคคลอื่นหรือโดยตนเอง (2) สร้างผลสำเร็จให้กับตนเองมากขึ้นด้วยการไปให้ถึงวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ (3) การลดความคาดหวังลง คือการตั้งระดับความคาดหวังให้เหมาะสมกับความสามารถที่แท้จริงของบุคคล และ (4) การหยุดประมาณค่าตนเอง ซึ่งความภาคภูมิใจในตนเองจะเพิ่มขึ้นหากบุคคลเลิกพิจารณาตัดสินคุณค่าของตนเอง และสอดคล้องกับ บรู๊ค (Brook, 1992) กล่าวถึงการเสริมสร้างความภาคภูมิใจในตนเองของเด็ก ดังนี้ (1) ส่งเสริมให้เด็กพัฒนาความสามารถในการรับผิดชอบงาน และมีส่วนร่วมในงานของโรงเรียน (2) จัดสถานการณ์ให้เด็กได้ฝึกการตัดสินใจ การเลือกวิธี การแก้ไขปัญหาให้สอดคล้องกับความสามารถตามระดับพัฒนาการและความสนใจของเด็ก (3) ให้ความสำคัญต่อการให้กำลังใจ และชี้ข้อดีในกิจกรรมที่เด็กทำได้ (4) เสริมสร้างการมีวินัยในตนเอง คือสร้างแนวทางและวิธีปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมที่เด็กสามารถเข้าใจและปฏิบัติได้ และ (5) ช่วยเหลือเด็กโดยเฉพาะในเรื่องความรู้สึก เมื่อเด็กทำงานไม่เสร็จ ล้มเหลว หรือผิดพลาด

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

ผลการศึกษา พบว่าผู้เรียนกลุ่มทดลองมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 4 ผู้เรียนกลุ่ม

ทดลองมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หลังการทดลองสูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุม ซึ่งแตกต่างกับผลการศึกษาของ ภูษิต สุวรรณราช, ภูษิต บุญทองเถิง และ สมปอง ศรีกัลยา (2559, มีนาคม) พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ 4MAT และการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD มีความพึงพอใจต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง ระบบสมการเชิงเส้นในระดับมาก ไม่แตกต่างกัน ขณะเดียวกันผู้วิจัยพบว่าการวิเคราะห์ข้อมูลของการศึกษาดังกล่าวใช้สถิติทดสอบสมมติฐาน t (t-test) สำหรับการศึกษานี้ผู้วิจัยใช้สถิติทดสอบสมมติฐาน Nonparametric แบบ The Mann-Whitney U test ทั้งนี้ การทดสอบความแตกต่างภายในกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมของช่วงเวลาที่แตกต่างกัน ผู้วิจัยใช้สถิติทดสอบ Nonparametric แบบ The Wilcoxon signed ranks test เนื่องจากประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยศึกษามีขนาดเล็ก จำนวน 24 คน และการแจกแจงของประชากรไม่เป็นแบบปกติ (Pallant, 2016)

ผลการศึกษา พบว่าผู้เรียนกลุ่มทดลองมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยภาพรวม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.74 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .14 สอดคล้องกับผลการศึกษาของ จิราภรณ์ แป้นสุข (2557) พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความพึงพอใจต่อการสอนแบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับบทเรียนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตรายวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ นพนภา อ็อกด้วง เรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องคำและหน้าที่ของคำในภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือกันเทคนิค STAD กับการสอนแบบปกติ พบว่านักเรียนกลุ่มทดลองมีความพึงพอใจต่อการเรียนแบบร่วมมือกันเทคนิค STAD อยู่ในระดับมากที่สุด

ผู้เรียนกลุ่มทดลองมีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยข้อที่ผู้เรียนมีความพึงพอใจมากที่สุด จำนวน 3 ข้อ คือ ข้อ 13 เนื้อหาสาระจากกิจกรรมการเรียนรู้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต และงานอาชีพ ค่าเฉลี่ย 4.83 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .38 (ระดับมากที่สุด) ข้อ 14 กิจกรรมได้พัฒนาความรู้ ความคิด และความเข้าใจต่อการดำเนินชีวิต และการประกอบอาชีพ ค่าเฉลี่ย 4.83 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .38 (ระดับมากที่สุด) และข้อ 15 หลังจากเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ นักศึกษามีการปรับเปลี่ยนความคิด และพฤติกรรมไปในแนวทางที่ดีขึ้น ค่าเฉลี่ย 4.83 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .38 (ระดับมากที่สุด)

ในประเด็นดังกล่าว ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่ากิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคู่กับกิจกรรม SEDR เป็นกิจกรรมที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียนในช่วงวัยรุ่นที่เรียนสายอาชีวศึกษาหรือสายอาชีพ เนื่องจากกิจกรรมดังกล่าวมุ่งเน้นให้ผู้เรียนฝึกทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม แก้ปัญหาและมีการช่วยเหลือกันและกัน เพื่อให้งานประสบผลสำเร็จ มีการแสดงความคิดเห็นและยอมรับกัน มีการตัดสินใจร่วมกัน การฝึกทักษะที่จำเป็นในการดำเนินชีวิตและงานอาชีพ เช่น ทักษะมนุษยสัมพันธ์ ทักษะความเป็นผู้นำและผู้ตาม ทักษะการตัดสินใจ ความมีวินัย และความรับผิดชอบ กอรปกับเนื้อหาสาระของรายวิชามนุษย์สัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มุ่งเน้นให้ผู้เรียนศึกษาและปฏิบัติเกี่ยวกับหลักมนุษยสัมพันธ์ วิธีการพัฒนาตนตามศาสนธรรม ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเสริมสร้างหลักการพัฒนาตนและองค์กรเพื่อการพัฒนาชีวิตและงาน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าวทำให้ผู้เรียนมองเห็นภาพการทำงานอย่างเป็นรูปธรรม เพราะผู้เรียนได้ปฏิบัติจริงในระหว่างการทำกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งกิจกรรมช่วยพัฒนาหรือเสริมสร้างผู้เรียนให้เกิดความรู้ ปรับเปลี่ยน

แนวความคิด ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่เหมาะสมขึ้น และเกิดความเข้าใจต่อการดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพ

ผลการศึกษา พบว่าผู้เรียนกลุ่มทดลองมีความพึงพอใจน้อยที่สุด คือข้อ 4 สถานที่ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความสะดวกและเหมาะสม ค่าเฉลี่ย 4.58 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .51 (ระดับมากที่สุด) สอดคล้องกับผู้เรียนกลุ่มควบคุมมีความพึงพอใจน้อยที่สุด คือข้อ 4 สถานที่ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความสะดวกและเหมาะสม ค่าเฉลี่ย 3.75 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .62 (ระดับมาก) อาจเนื่องจากสถานที่ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นห้องเรียนที่อยู่ชั้น 4 ซึ่งเป็นชั้นบนสุดของอาคารเรียน และเป็นห้องเรียนที่ไม่มีการติดตั้งเครื่องปรับอากาศ คือ เครื่องปรับอากาศไม่เพียงพอต่อสภาพอากาศที่ร้อนอบอ้าว นอกจากนี้ ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่าการที่ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ ข้อ 4 สถานที่ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความสะดวกและเหมาะสม ของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมนั้น อาจเนื่องจากผู้เรียนกลุ่มทดลองจัดกิจกรรมการเรียนรู้ช่วงเวลา 08.30 - 11.30 น. อากาศในห้องเรียนเย็นสบาย อุณหภูมิในห้องเรียนยังไม่สูงมากนัก ขณะที่ผู้เรียนกลุ่มควบคุมจัดกิจกรรมการเรียนรู้ช่วงเวลา 13.30 - 16.30 น. เป็นช่วงที่อากาศในห้องเรียนร้อนหรืออุณหภูมิในห้องเรียนสูงกว่าช่วงเช้า นอกจากนี้ ผลการศึกษา พบว่าความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ ข้อ 4 สถานที่ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความสะดวกและเหมาะสม ทั้งนี้ สาเหตุอาจเนื่องมาจากสถานที่ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นห้องเรียนปกติที่ใช้จัดการเรียนการสอน โต๊ะเก้าอี้สำหรับจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประมาณ 40 ตัว ทำให้สถานที่คับแคบอาจไม่เหมาะสำหรับการทำกิจกรรมกลุ่มที่ต้องการพื้นที่ในการเคลื่อนไหวร่างกาย ซึ่งสถานที่ดังกล่าวอาจทำให้ผู้เรียนรู้สึกอึดอัด รู้สึกร้อน และรู้สึกไม่พอใจในที่สุด จากผลการศึกษาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงตั้งข้อสังเกตว่าห้องเรียนที่ไม่เหมาะสมและไม่เอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ผลการศึกษา พบว่า ข้อที่ผู้เรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ข้อ 1 ผู้สอนมีความเป็นกันเองกับนักศึกษา และ ข้อ 2 ผู้สอนอธิบายจุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างแจ่มแจ้งชัดเจน ทั้งนี้ บทบาทของผู้สอนไม่ว่าจะจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใดก็ต้องอธิบายจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ให้แจ่มแจ้งชัดเจน เพื่อให้ผู้เรียนได้เห็นความสำคัญหรือประโยชน์ที่จะได้รับจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และในการจัดการเรียนผู้สอนต้องมีท่าทีที่อบอุ่นและใส่ใจ เป็นกันเองกับผู้เรียน เพราะท่าทีที่แสดงออกถึงความอบอุ่นและใส่ใจของผู้สอนที่มีต่อผู้เรียนจะเป็นแบบอย่างให้ผู้เรียนได้กระทำตาม เพื่อเป็นการวางรากฐานสำหรับความใกล้ชิด ผูกพัน และการให้เกียรติซึ่งกันและกัน

ผลการศึกษา พบว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุมมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยภาพรวม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.10 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .27 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อผู้เรียนกลุ่มควบคุมมีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ข้อ คือข้อ 1 ผู้สอนมีความเป็นกันเองกับนักศึกษา ค่าเฉลี่ย 4.50 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .52 (ระดับมาก) และข้อ 2 ผู้สอนอธิบายจุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างแจ่มแจ้งชัดเจน ค่าเฉลี่ย 4.50 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .52 (ระดับมาก) ในประเด็นดังกล่าว ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าเป็นเพราะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละครั้ง ผู้สอนได้แจ้งเนื้อหา จุดประสงค์การเรียนรู้โดยใช้สื่อผังมโนทัศน์ทำให้ผู้เรียนมองเห็นภาพอย่างเป็นรูปธรรม และใช้คำถามเกี่ยวกับเนื้อหาที่จะสอนเพื่อเป็นการทบทวนความรู้เดิมของผู้เรียน และผู้สอนจะมีการทักทายเรียกชื่อผู้เรียนเพื่อให้ตอบคำถามอย่างเป็นมิตร สอดคล้องกับ พระมหาธงสวรรค์ วร

ลิงค์ (2548) กล่าวถึงขั้นตอนการสอนแบบปกติว่าในขั้นนำ เป็นขั้นที่ครูแจ้งเนื้อหาและจุดประสงค์ การเรียนโดยใช้คำถามเกี่ยวกับเนื้อหาที่จะสอนและทบทวนความรู้เดิมของผู้เรียน แล้วบรรยายเชื่อมโยง กับความรู้ใหม่เพื่อนำเข้าสู่บทเรียน และสอดคล้องกับ กรมวิชาการ (2546) กล่าวถึงขั้นนำเข้าสู่บทเรียน เป็นขั้นเตรียมผู้เรียนให้พร้อมที่จะเรียน โดยผู้สอนกระตุ้นให้เกิดความสนใจด้วยกิจกรรม และสื่อต่าง ๆ เช่น การทายปัญหา ซักถาม และทบทวนบทเรียนที่ผ่านมา และยังสอดคล้องกับ ทิศนา แชนมณี (2560) กล่าวว่าการบรรยายที่ดีต้องอาศัยการเตรียมการที่ดี ผู้สอนจำเป็นต้องศึกษาเนื้อหาสาระที่จะบรรยายให้ เข้าใจแจ่มแจ้ง หากมีจุดใดที่ไม่เข้าใจหรือสงสัยควรศึกษาให้กระจ่างก่อน และคัดเลือกว่าเนื้อหาสาระ ใดจำเป็นหรือมีประโยชน์ต่อผู้เรียน

4. ข้อเสนอแนะ

4.1 ข้อเสนอแนะทั่วไป

4.1.1 ข้อค้นพบจากการศึกษานี้ สามารถช่วยให้ผู้เรียนได้รับการฝึกทักษะต่าง ๆ เช่น ทักษะการทำงานกลุ่ม ทักษะการสร้างมนุษยสัมพันธ์ ทักษะการเป็นผู้นำและผู้ตาม ทักษะการตัดสินใจ การมีวินัย และความรับผิดชอบ และทักษะอื่น ๆ ที่จำเป็นต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตและงานอาชีพ ซึ่งกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคู่ กับกิจกรรม SEDR มีความเหมาะสมกับผู้เรียนสายอาชีพศึกษาหรือสายอาชีพซึ่งอยู่ในช่วงวัยรุ่น

4.1.2 ข้อค้นพบจากการศึกษาชี้ให้เห็นว่าครูผู้สอน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ควรให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคู่กับ กิจกรรม SEDR หรือกิจกรรมการเรียนรู้อื่น ๆ ที่มีการสอดแทรกกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียน ในด้านต่าง ๆ เช่น ความภาคภูมิใจในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบ การทำงานเป็นกลุ่ม และการ เสริมแรงต่อผู้เรียนด้วยการชมเชย การให้รางวัล หรืออื่น ๆ กิจกรรมการเรียนรู้ในลักษณะดังกล่าว สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สามารถปรับเปลี่ยนความคิด และพฤติกรรมของผู้เรียนไปใน แนวทางที่เหมาะสมขึ้น ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ ความคิด ความเข้าใจต่อการดำเนินชีวิตและการ ประกอบอาชีพ และสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากกิจกรรมการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต และงานอาชีพ

4.1.3 สถานศึกษาควรจะมีการฝึกอบรมครูผู้สอนหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทางการศึกษา ให้มีความรู้ ความเข้าใจ และมีความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD และ กิจกรรม SEDR เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปรับเปลี่ยนความคิด และพฤติกรรม ของผู้เรียนในแนวทางที่เหมาะสมขึ้น ทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ ความคิด ความเข้าใจต่อการดำเนินชีวิต และการประกอบอาชีพ และผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากกิจกรรมการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในการ ดำเนินชีวิต และงานอาชีพ

4.1.4 สถานศึกษาควรจัดสถานที่ให้มีความเหมาะสมสำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคู่กับกิจกรรม SEDR หรือกิจกรรมการเรียนรู้อื่น ๆ ที่มีลักษณะใกล้เคียง เนื่องจากการจัดกิจกรรมประเภทนี้ต้องใช้พื้นที่ในการทำกิจกรรมกลุ่ม กล่าวคือสถานที่ต้องไม่คับแคบ จนเกินไป สามารถถ่ายเทอากาศได้ดี ไม่ร้อนอบอ้าว เพราะจะทำให้ผู้เรียนไม่มีความสุขในการทำ กิจกรรมการเรียนรู้ และสถานที่ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต้องไม่มีเสียงดังรบกวนจากสิ่งแวดล้อม ภายนอกมากเกินไป เพราะอาจส่งผลกระทบต่อสมาธิในการเรียนรู้ของผู้เรียน

4.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

4.2.1 การศึกษาในอนาคตสำหรับผู้เรียนสายอาชีพศึกษาหรือสายอาชีพ ควรจัดให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมที่เน้นการฝึกทักษะด้านต่าง ๆ ที่เป็นการทำงานกลุ่มคละความสามารถ เพื่อช่วยให้สมาชิกกลุ่มเกิดการพัฒนาความรู้จากความคิดที่แตกต่างกัน มีภาวะความเป็นผู้นำและผู้ตาม มีมนุษยสัมพันธ์ในการทำงาน มีการช่วยเหลือกันและกัน เกิดความเข้าใจต่อการดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพ และควรจะเป็นการศึกษาในลักษณะของการต่อยอดความรู้ให้กับผู้เรียนสำหรับใช้ได้จริงในการดำเนินชีวิต และการประยุกต์ใช้ในงานอาชีพ โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต้องคำนึงถึงความเหมาะสมเกี่ยวกับช่วงวัยของผู้เรียน ทั้งนี้ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต้องให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมจริงอย่างเป็นรูปธรรม และควรให้รางวัลเพื่อกระตุ้นหรือเสริมสร้างแรงจูงใจแก่ผู้เรียนที่ประสบความสำเร็จในการเรียนหรือการปฏิบัติงานจนประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย

4.2.2 การศึกษาในอนาคต ควรจัดสถานที่และช่วงเวลาให้มีความเหมาะสม ทั้งนี้ช่วงเวลาที่เหมาะสมสำหรับการจัดกิจกรรมในชั้นเรียนปกติ คือช่วงเช้า เวลาประมาณ 08.30-11.30 น. เนื่องจากอากาศยังไม่ร้อนอุณหภูมิในห้องเรียนยังไม่สูงมากนัก และในช่วงเวลาดังกล่าวผู้เรียนยังมีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ อันจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสุขในการเรียนรู้ ไม่มีความรู้สึกอึดอัด และเกิดความรู้สึกลอยากรเรียนรู้กิจกรรมต่าง ๆ

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ที่ ศธ ๐๖๒๒.๕/ว๐๕๔

วิทยาลัยเทคนิคยะลา
สถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ ๓
อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ๙๕๐๐๐

๑๗ มกราคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.ณรินทร์ ศรีวิหะ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เครื่องมือวิจัย	จำนวน ๑ ชุด
๒. แบบประเมินเครื่องมือวิจัย	จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาววิจิตรา สายอ่อง ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ วิทยาลัยเทคนิคยะลา ได้ดำเนินการจัดทำวิจัย เรื่อง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคู่กับกิจกรรม SEDR ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความภาคภูมิใจในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบ วิชามนุษย์สัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ ๑ วิทยาลัยเทคนิคยะลา เพื่อประกอบการพิจารณาขอเลื่อนวิทยฐานะครูเชี่ยวชาญ

วิทยาลัยฯ พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์ทางด้านการจัดการศึกษา และมีความเชี่ยวชาญทางการวิจัย จึงขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความกรุณาจากท่าน และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

Om Om

(นายทินกร คงศักดิ์ศรี)

รองผู้อำนวยการ รักษาการในตำแหน่ง
ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคยะลา

ฝ่ายวิชาการ

โทร. ๐-๗๓๒๑-๖๗๖๔

โทรสาร ๐-๗๓๒๑-๓๔๐๔

ที่ ศธ ๐๖๒๒.๕/ว๐๕๔

วิทยาลัยเทคนิคยะลา
สถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ ๓
อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ๙๕๐๐๐

๑๗ มกราคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อริยา คูหา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เครื่องมือวิจัย	จำนวน ๑ ชุด
๒. แบบประเมินเครื่องมือวิจัย	จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาววิจิตรา สายอ่อง ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ วิทยาลัยเทคนิคยะลา ได้ดำเนินการจัดทำวิจัย เรื่อง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคู่กับกิจกรรม SEDR ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความภาคภูมิใจในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบ วิชาমনุชยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ ๑ วิทยาลัยเทคนิคยะลา เพื่อประกอบการพิจารณาขอเลื่อนวิทยฐานะครูเชี่ยวชาญ

วิทยาลัยฯ พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์ทางด้านการจัดการศึกษา และมีความเชี่ยวชาญทางการวิจัย จึงขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความกรุณาจากท่าน และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

Omni Om

(นายทินกร คงศักดิ์ศรี)

รองผู้อำนวยการ รักษาการในตำแหน่ง
ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคยะลา

ฝ่ายวิชาการ

โทร. ๐-๗๓๒๑-๖๗๖๙

โทรสาร ๐-๗๓๒๑-๓๔๐๔

ที่ ศธ ๐๖๒๒.๕/ว๐๕๔

วิทยาลัยเทคนิคยะลา
 สถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ ๓
 อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ๙๕๐๐๐

๑๗ มกราคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สมเกียรติ อินทร์ักษ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เครื่องมือวิจัย	จำนวน ๑ ชุด
๒. แบบประเมินเครื่องมือวิจัย	จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาววิจิตรา สายอ่อง ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ วิทยาลัยเทคนิคยะลา ได้ดำเนินการจัดทำวิจัย เรื่อง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคู่กับกิจกรรม SEDR ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความภาคภูมิใจในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบ วิชามนุษย์สัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ ๑ วิทยาลัยเทคนิคยะลา เพื่อประกอบการพิจารณาขอเลื่อนวิทยฐานะครูเชี่ยวชาญ

วิทยาลัยฯ พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์ทางการจัดการศึกษา และมีความเชี่ยวชาญทางการวิจัย จึงขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความกรุณาจากท่าน และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายทินกร คงศักดิ์ศรี)

รองผู้อำนวยการ รักษาการในตำแหน่ง
 ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคยะลา

ฝ่ายวิชาการ

โทร. ๐-๗๓๒๑-๖๗๖๘

โทรสาร ๐-๗๓๒๑-๓๔๐๔

ที่ ศธ ๐๖๒๒.๕/ว๐๕๕

วิทยาลัยเทคนิคยะลา
สถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ ๓
อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ๙๕๐๐๐

๑๗ มกราคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเอกสารประกอบการสอน

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.ณรรักษ์ ศรีวิหะ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เอกสารประกอบการสอนวิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน ๑ เล่ม
๒. แบบประเมินเอกสารประกอบการสอน จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาววิจิตรา สายอ่อง ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ชำนาญการพิเศษ วิทยาลัยเทคนิคยะลา ได้ดำเนินการจัดทำเอกสารประกอบการสอน วิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา ๓๐๐๐-๑๕๐๓ เพื่อประกอบการพิจารณาขอเลื่อนวิทยฐานะครูเชี่ยวชาญ

วิทยาลัยฯ พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์ทางการจัดการศึกษา และมีความเชี่ยวชาญในการเขียนเอกสาร ตำราทางวิชาการ จึงขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเอกสารประกอบการสอน วิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา ๓๐๐๐-๑๕๐๓ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความกรุณาจากท่าน และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายทินกร คงศักดิ์ศรี)

รองผู้อำนวยการ รักษาการในตำแหน่ง
ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคยะลา

ฝ่ายวิชาการ

โทร. ๐-๗๓๒๑-๖๗๖๙

โทรสาร ๐-๗๓๒๑-๓๔๐๔

ที่ ศธ ๐๖๒๒.๕/ว๐๕๕

วิทยาลัยเทคนิคยะลา
สถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ ๓
อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ๙๕๐๐๐

๑๗ มกราคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเอกสารประกอบการสอน

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อริยา คูหา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เอกสารประกอบการสอนวิชามนุษย์สัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน ๑ เล่ม
๒. แบบประเมินเอกสารประกอบการสอน จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาววิจิตรา สายอ่อง ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ชำนาญการพิเศษ วิทยาลัยเทคนิคยะลา ได้ดำเนินการจัดทำเอกสารประกอบการสอน วิชามนุษย์สัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา ๓๐๐๐-๑๕๐๓ เพื่อประกอบการพิจารณาขอเลื่อนวิทยฐานะครูเชี่ยวชาญ

วิทยาลัยฯ พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์ทางการจัดการศึกษา และมีความเชี่ยวชาญในการเขียนเอกสาร ตำราทางวิชาการ จึงขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเอกสารประกอบการสอน วิชามนุษย์สัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา ๓๐๐๐-๑๕๐๓ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความกรุณาจากท่าน และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายทินกร คงศักดิ์ศรี)

รองผู้อำนวยการ รักษาการในตำแหน่ง
ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคยะลา

ฝ่ายวิชาการ

โทร. ๐-๗๓๒๑-๖๗๖๙

โทรสาร ๐-๗๓๒๑-๓๔๐๔

ที่ ศธ ๐๖๒๒.๕/ว๐๕๕

วิทยาลัยเทคนิคยะลา
สถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ ๓
อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ๙๕๐๐๐

๑๗ มกราคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเอกสารประกอบการสอน

เรียน ดร.เนาวรัตน์ ตรีไพบูลย์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เอกสารประกอบการสอนวิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน ๑ เล่ม
๒. แบบประเมินเอกสารประกอบการสอน จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาววิจิตรา สายอ่อง ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ชำนาญการพิเศษ วิทยาลัยเทคนิคยะลา ได้ดำเนินการจัดทำเอกสารประกอบการสอนวิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา ๓๐๐๐-๑๕๐๓ เพื่อประกอบการพิจารณาขอเลื่อนวิทยฐานะครูเชี่ยวชาญ

วิทยาลัยฯ พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์ทางด้านการจัดการศึกษา และมีความเชี่ยวชาญในการเขียนเอกสาร ตำราทางวิชาการ จึงขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเอกสารประกอบการสอนวิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา ๓๐๐๐-๑๕๐๓ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความกรุณาจากท่าน และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายทินกร คงศักดิ์ศรี)

รองผู้อำนวยการ รักษาการในตำแหน่ง
ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคยะลา

ฝ่ายวิชาการ

โทร. ๐-๗๓๒๑-๖๗๖๙

โทรสาร ๐-๗๓๒๑-๓๔๐๔

ภาคผนวก ข

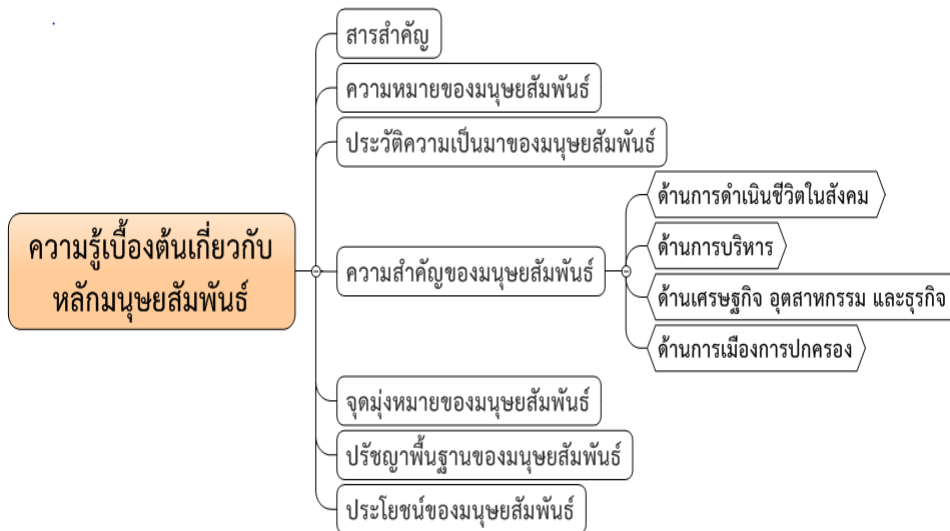
รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ณรรักษ์ ศรีวิหะ
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการประเมินผลและวิจัยทางการศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อริยา คุณา
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านจิตวิทยาและการแนะแนว
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
3. ดร.เนาวรัตน์ ตรีไพบูลย์
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สมเกียรติ อินทร์รักษ์
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านจิตวิทยาการศึกษา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

ภาคผนวก ค
เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคู่กับกิจกรรม SEDR
หน่วยที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับหลักมนุษยสัมพันธ์

สาระการเรียนรู้

1. ความหมายของมนุษยสัมพันธ์
2. ประวัติความเป็นมาของมนุษยสัมพันธ์
3. ความสำคัญของมนุษยสัมพันธ์
4. จุดมุ่งหมายของมนุษยสัมพันธ์
5. ปรัชญาพื้นฐานของมนุษยสัมพันธ์
6. ประโยชน์ของมนุษยสัมพันธ์

สมรรถนะประจำหน่วย

1. แสดงความรู้เกี่ยวกับหลักมนุษยสัมพันธ์
2. ประยุกต์ใช้หลักมนุษยสัมพันธ์ในการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น
3. มีกิจนิสัยที่ดีต่อการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติงาน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. บอกความหมายของมนุษยสัมพันธ์ได้ถูกต้อง
2. อธิบายประวัติความเป็นมาของมนุษยสัมพันธ์ได้ถูกต้อง
3. อธิบายความสำคัญของมนุษยสัมพันธ์ได้ถูกต้อง
4. บอกจุดมุ่งหมายของมนุษยสัมพันธ์ได้ถูกต้อง
5. บอกปรัชญาพื้นฐานของมนุษยสัมพันธ์ได้ถูกต้อง
6. บอกประโยชน์ของมนุษยสัมพันธ์ได้ถูกต้อง

หน่วยที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับหลักมนุษยสัมพันธ์		สัปดาห์ที่ 1-2 จำนวน 6 ชั่วโมง	
หัวข้อย่อย 1.1 เรื่อง ความหมาย ประวัติ และความสำคัญของมนุษยสัมพันธ์		สัปดาห์ที่ 1 จำนวน 3 ชั่วโมง	
ครั้งที่	ประเด็นการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	สื่อการเรียนรู้
1	1. ความหมายของมนุษยสัมพันธ์ 2. ประวัติความเป็นมาของมนุษยสัมพันธ์ 3. ความสำคัญของมนุษยสัมพันธ์	1. บอกความหมายของมนุษยสัมพันธ์ได้ถูกต้อง 2. อธิบายประวัติความเป็นมาของมนุษยสัมพันธ์ได้ถูกต้อง 3. อธิบายความสำคัญของมนุษยสัมพันธ์ได้ถูกต้อง	1. พังมโนทัศน์ (concept map) 2. เอกสารประกอบการเรียน 3. ใบงานที่ 1.1 เรื่อง ความหมาย ประวัติ และความสำคัญของมนุษยสัมพันธ์ 4. แบบฝึกหัดหน่วยที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับหลักมนุษยสัมพันธ์ 5. แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน
	คุณค่าในตนเอง	1. เพื่อให้ผู้เรียนสำรวจการเห็นคุณค่าในตนเอง 2. เพื่อให้ผู้เรียนได้รับรู้และตระหนักถึงการเห็นคุณค่าในตนเอง 3. เพื่อให้ผู้เรียนมีวินัยและความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น	แบบทดสอบ Rubin's Self Esteem Scale ของกรมสุขภาพจิต
รายละเอียดขั้นตอนและกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคุมกิจกรรม SEDR			
ขั้นการนำเสนอหรือการสอน			
<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนทักทายผู้เรียนด้วยความยิ้มแย้มแจ่มใส เป็นกันเอง และแจ้งวัตถุประสงค์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนทราบ โดยใช้ผังมโนทัศน์ 2. ผู้สอนให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นในประเด็น “ฉันอยู่คนเดียวบนโลกใบนี้ได้อย่างไร” เพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียนเรื่อง ความหมาย ประวัติ และความสำคัญของมนุษยสัมพันธ์ 3. ผู้สอนอธิบายเกี่ยวกับความหมาย ประวัติความเป็นมา และความสำคัญของมนุษยสัมพันธ์ โดยใช้ผังมโนทัศน์ 4. ผู้สอนสุ่มถามผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อให้มีการเตรียมตัวในการตอบคำถาม และผู้สอนให้ข้อมูลย้อนกลับต่อผู้เรียน 			
ขั้นการฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่ม			
<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนแบ่งกลุ่มผู้เรียนโดยการคัดเลือกผู้เรียนเข้ากลุ่มตามเทคนิค STAD คือผู้สอนเป็นผู้คัดเลือกผู้เรียนแบบคละความสามารถทางการเรียน จากคะแนนการทดสอบก่อนเรียนของผู้เรียนจำนวน 12 คน ผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง 3 คน ปานกลาง 6 คน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ 3 คน แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 4 คน (สัดส่วน 1: 2: 1) 2. ผู้สอนให้สมาชิกกลุ่มกำหนดบทบาทของแต่ละคน เช่น หัวหน้า รองหัวหน้า และเลขานุการ และให้ตั้งชื่อกลุ่มของตนเอง 3. ผู้สอนชี้แจงข้อตกลง ลักษณะการเรียนรู้ภายในกลุ่ม และกฎกติกาการทำงานกลุ่ม เพื่อให้สมาชิกกลุ่มเข้าใจ โดยเฉพาะแนวทางการทำงานร่วมกันเพื่อผลงานของกลุ่ม สมาชิกกลุ่มจะต้องช่วยเหลือ แก้ปัญหา และปรึกษาหารือกัน เพื่อความสำเร็จของกลุ่ม 4. ผู้สอนให้สมาชิกกลุ่มศึกษาเนื้อหาเพิ่มเติมจากเอกสารประกอบการเรียนหน่วยที่ 1 ในประเด็น ความหมาย ประวัติ และความสำคัญของมนุษยสัมพันธ์ 5. ผู้สอนให้สมาชิกกลุ่มทำใบงานที่ 1.1 เรื่อง ความหมาย ประวัติ และความสำคัญของมนุษยสัมพันธ์ โดยให้สมาชิกกลุ่มศึกษาเนื้อหา แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ และช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการทำงานกลุ่มให้ประสบผลสำเร็จ 6. ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันเฉลยคำตอบจากการทำงานที่ 1.1 7. ผู้สอนและผู้เรียนช่วยกันทบทวน สรุปความรู้ที่ได้จากการจัดการเรียนรู้ 8. ผู้สอนให้ผู้เรียนทำกิจกรรม SEDR กิจกรรมที่ 1 “คุณค่าในตนเอง” 9. ผู้สอนมอบหมายการบ้านให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดหน่วยที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับหลักมนุษยสัมพันธ์ เพื่อทบทวนความรู้ และเตรียมความพร้อมในการเรียนเนื้อหาครั้งต่อไป 			

<p>ขั้นการทดสอบ (ดำเนินการในสัปดาห์ที่ 2)</p> <p>ขั้นการรับรองผลงานกลุ่ม (ดำเนินการในสัปดาห์ที่ 2)</p> <p>การวัดและประเมินผล</p> <p>1. วิธีวัดและประเมินผล ประกอบด้วย (1) สังเกตการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม พฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงการเห็นคุณค่าในตนเอง ความมีวินัย ความรับผิดชอบ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน (2) ตรวจสอบแบบฝึกหัดหน่วยที่ 1 และ (3) ตรวจสอบผลงานกลุ่มจากการทำใบงานที่ 1.1</p> <p>2. เครื่องมือวัดและประเมินผล ประกอบด้วย (1) ใบงาน (2) แบบฝึกหัดหน่วยที่ 1 และ (3) แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน</p>			
หัวข้อย่อย 1.2 เรื่อง จุดมุ่งหมาย ปรัชญาพื้นฐาน และประโยชน์ของมนุษยสัมพันธ์			สัปดาห์ที่ 2 จำนวน 3 ชั่วโมง
ครั้งที่	ประเด็นการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	สื่อการเรียนรู้
2	4. จุดมุ่งหมายของมนุษยสัมพันธ์ 5. ปรัชญาพื้นฐานของมนุษยสัมพันธ์ 6. ประโยชน์ของมนุษยสัมพันธ์	4. บอกจุดมุ่งหมายของมนุษยสัมพันธ์ได้ถูกต้อง 5. บอกปรัชญาพื้นฐานของมนุษยสัมพันธ์ได้ถูกต้อง 6. บอกประโยชน์ของมนุษยสัมพันธ์ได้ถูกต้อง	1. ผังมโนทัศน์ (concept map) 2. เอกสารประกอบการเรียน 3. ใบงานที่ 1.2 จุดมุ่งหมาย ปรัชญาพื้นฐาน และประโยชน์ของมนุษยสัมพันธ์ 4. แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้หน่วยที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับหลักมนุษยสัมพันธ์ 5. แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน
รายละเอียดขั้นตอนและกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคุมกิจกรรม SEDR			
<p>ขั้นการนำเสนอหรือการสอน</p> <p>1. ผู้สอนทักทายผู้เรียนด้วยความยิ้มแย้มแจ่มใส เป็นกันเอง และแจ้งวัตถุประสงค์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนทราบ โดยใช้ผังมโนทัศน์</p> <p>2. ผู้สอนถามผู้เรียนว่ามีความคิดเห็นอย่างไรกับคำพูดที่ว่า “คุณค่าของความเป็นคนไม่เท่าเทียมกัน” เพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียนเรื่อง จุดมุ่งหมาย ปรัชญาพื้นฐาน และประโยชน์ของมนุษยสัมพันธ์</p> <p>3. ผู้สอนอธิบายเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของมนุษยสัมพันธ์ ปรัชญาพื้นฐานของมนุษยสัมพันธ์ และประโยชน์ของมนุษยสัมพันธ์ โดยใช้ผังมโนทัศน์</p> <p>4. ผู้สอนสุ่มถามผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อให้มีการเตรียมตัวในการตอบคำถาม และผู้สอนให้ข้อมูลย้อนกลับต่อผู้เรียน</p> <p>ขั้นการฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่ม</p> <p>1. ผู้สอนให้ผู้เรียนเข้ากลุ่มเดิมตามที่คัดเลือกไว้ด้วยเทคนิค STAD ที่จัดไว้ในสัปดาห์ที่ผ่านมา</p> <p>2. ผู้สอนทบทวนข้อตกลง โดยเฉพาะการทำงานร่วมกันคือสมาชิกกลุ่มจะต้องช่วยเหลือ และปรึกษาหารือกัน เพื่อความสำเร็จของกลุ่ม</p> <p>3. ผู้สอนให้สมาชิกกลุ่มศึกษาเนื้อหาเพิ่มเติมจากเอกสารประกอบการเรียนหน่วยที่ 1 ในประเด็น จุดมุ่งหมาย ปรัชญาพื้นฐาน และประโยชน์ของมนุษยสัมพันธ์</p> <p>4. ผู้สอนให้สมาชิกกลุ่มทำใบงานที่ 1.2 เรื่อง จุดมุ่งหมาย ปรัชญาพื้นฐาน และประโยชน์ของมนุษยสัมพันธ์ โดยเน้นย้ำให้สมาชิกกลุ่มช่วยเหลือซึ่งกันและกัน</p> <p>5. ผู้สอนให้สมาชิกกลุ่มเลือกตัวแทนกลุ่มละ 1 คน มาเลือกข้อความคำถามจากใบงาน 1 ข้อ พร้อมทั้งให้อธิบายคำตอบ เพื่อประเมินความพร้อมในการทดสอบย่อย โดยผู้สอนให้ข้อมูลย้อนกลับต่อผู้เรียน</p> <p>6. ผู้สอนและผู้เรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาที่ได้จากการนำเสนอของแต่ละกลุ่ม และสาระการเรียนรู้ที่สำคัญ</p>			

ขั้นการทดสอบ

1. ผู้สอนให้ผู้เรียนแยกกลุ่มเพื่อทำแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้รายบุคคล
2. ผู้สอนให้ผู้เรียนแต่ละคนทำแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ หน่วยที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับหลักมนุษยสัมพันธ์ จำนวน 13 ข้อ โดยเน้นย้ำให้ผู้เรียนแต่ละคนทำแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้รายบุคคลด้วยตนเอง ไม่ปรึกษารื้อกัน

ขั้นการรับรองผลงานกลุ่ม

1. ผู้สอนเฉลยคำตอบแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ หน่วยที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับหลักมนุษยสัมพันธ์ โดยให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มแลกเปลี่ยนกันตรวจแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ และให้คะแนน
2. ผู้สอนทำการบันทึกคะแนนของผู้เรียนแต่ละคน
3. ผู้สอนนำคะแนนของผู้เรียนแต่ละคนเปรียบเทียบกับคะแนนพื้นฐาน และทำการคิดคะแนนพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคน
4. ผู้สอนนำคะแนนของผู้เรียนแต่ละคนมาเฉลี่ยเป็นคะแนนกลุ่ม และทำการประกาศ มอบรางวัลให้กลุ่มที่มีคะแนนพัฒนาการสูงสุด เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจและกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจใฝ่เรียนรู้

การวัดและประเมินผล

1. วิธีวัดและประเมินผล คือ (1) สังเกตการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม พฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงการเห็นคุณค่าในตนเอง ความมีวินัย ความรับผิดชอบ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน (2) ตรวจสอบผลงานกลุ่มจากการทำใบงานที่ 1.2 และ (3) ตรวจสอบแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ หน่วยที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับหลักมนุษยสัมพันธ์
2. เครื่องมือวัดและประเมินผล ประกอบด้วย (1) ใบงาน (2) แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ หน่วยที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับหลักมนุษยสัมพันธ์ และ (3) แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน

กิจกรรม SEDR กิจกรรมที่ 1 คุณค่าในตนเอง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เรียนสำรวจการเห็นคุณค่าในตนเอง
2. เพื่อให้ผู้เรียนได้รับรู้และตระหนักถึงการเห็นคุณค่าในตนเอง
3. เพื่อให้ผู้เรียนมีวินัยและความรับผิดชอบต่อตนเอง และผู้อื่น

แนวคิดของการดำเนินกิจกรรม

กิจกรรมการเห็นคุณค่าในตนเองของผู้เรียน มุ่งเน้นการเสริมสร้างความภาคภูมิใจในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน โดยการประเมินตนเองตามแบบทดสอบ Rubin's Self Esteem Scale ของกรมสุขภาพจิต การสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรม และการสังเกตพฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงการเห็นคุณค่าในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบต่อผู้เรียน

ระยะเวลา 40 นาที

วิธีดำเนินการ

วิธีดำเนินการ	สื่อการเรียนรู้
<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนแจกแบบทดสอบความภาคภูมิใจในตนเอง (Rubin's self esteem scale) ของกรมสุขภาพจิต ให้ผู้เรียน คนละ 1 ชุด โดยผู้สอนอธิบายการทำแบบทดสอบ เพื่อค้นหาระดับความรู้สึกรักและเห็นคุณค่าในตนเอง และให้ผู้เรียนลงมือทำ 2. ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันแปลผลการทำแบบทดสอบ และนำผลที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาความรู้สึกรักและเห็นคุณค่าในตนเอง เพื่อให้ผู้เรียนเติมในส่วนที่ยังขาด ซึ่งในรายชื่อผู้เรียนประเมินการเห็นคุณค่าในตนเองในระดับต่ำ ผู้สอนจะทำการพูดคุยกับผู้เรียนเป็นรายบุคคลต่อไป 3. ผู้สอนพูดคุยเกี่ยวกับความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง ดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> 3.1 พัฒนาการของความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองเริ่มต้นตั้งแต่วัยทารกและดำเนินต่อไปเรื่อย ๆ จนเติบโตเป็นผู้ใหญ่ และมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา 3.2 ลักษณะของบุคคลที่มีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองสูง จะมีความสอดคล้องกลมกลืนภายในตนเอง และแสดงพฤติกรรมได้อย่างเหมาะสม 3.3 ลักษณะของบุคคลที่มีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ จะมีภาวะของความไม่สอดคล้องกลมกลืนในตนเอง และมักใช้กลไกป้องกันตนเอง 3.4 บุคคลแต่ละคนจะมีระดับความภาคภูมิใจในตนเองแตกต่างกันแต่สามารถพัฒนาให้สูงขึ้นได้ โดยเริ่มมองจุดดีเล็ก ๆ และพัฒนาต่อไปเรื่อย ๆ 4. ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันอภิปรายข้อคิดที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรม โดยให้ผู้เรียนเคารพในความคิดเห็นของกันและกัน มองความคิดเห็นในเชิงสร้างสรรค์ รับฟัง และชื่นชมด้วยการปรบมือให้กำลังใจ 	แบบทดสอบ Rubin's Self Esteem Scale ของกรมสุขภาพจิต

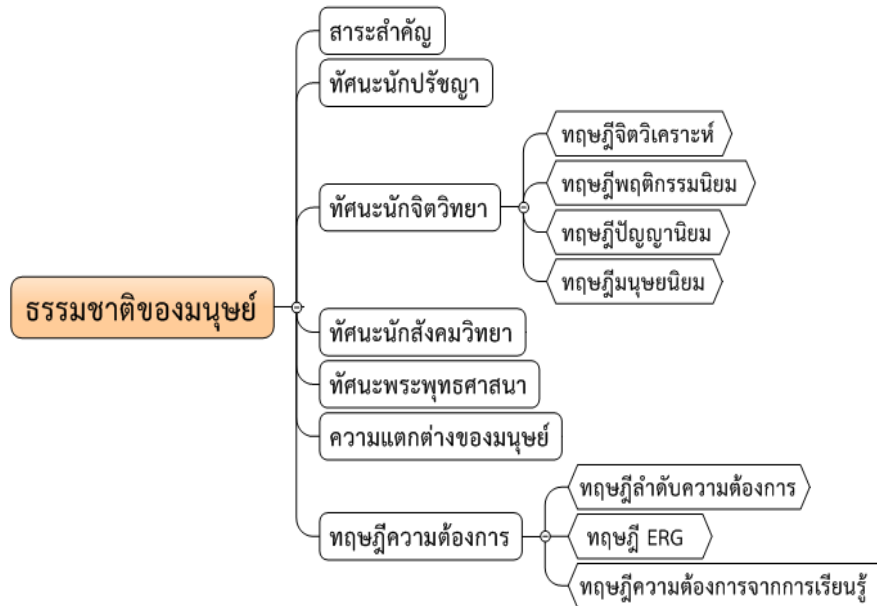
สรุปแนวคิดที่ได้จากกิจกรรม

การรับรู้ของตนที่แตกต่างจากบุคคลอื่น ประสบการณ์ในชีวิต และแบบแผนการดำเนินชีวิตที่ต่างกัน การแสวงหาความหมาย การสร้างคุณค่าให้แก่ตนเองของแต่ละบุคคลก็ย่อมแตกต่างกันไปด้วย การที่บุคคลได้สำรวจตนเองเป็นการสะท้อนให้ค้นพบตนเองในด้านต่าง ๆ บุคคลแต่ละคนจะมีระดับความภาคภูมิใจในตนเองแตกต่างกันแต่สามารถพัฒนาให้สูงขึ้นได้ โดยเริ่มมองจุดดีเล็ก ๆ และพัฒนาต่อไปเรื่อย ๆ อย่างต่อเนื่อง

การประเมินผล

สังเกตจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม ความร่วมมือและการแก้ปัญหา การรักษาระเบียบที่ได้ตกลงกันไว้ การเปลี่ยนแปลงในด้านความคิด ความรู้สึกและพฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงการเห็นคุณค่าในตนเอง ความมีวินัย และความรับผิดชอบต่อผู้เรียนต่อการทำกิจกรรม

กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคู่กับกิจกรรม SEDR
หน่วยที่ 2 ธรรมชาติของมนุษย์

สาระการเรียนรู้

1. ธรรมชาติของมนุษย์ในทัศนคติจิตวิทยา
2. ธรรมชาติของมนุษย์ในทัศนคติปรัชญา
3. ธรรมชาติของมนุษย์ในทัศนคติสังคมวิทยา
4. ธรรมชาติของมนุษย์ในทัศนคติพระพุทธศาสนา
5. ความแตกต่างของมนุษย์ในด้านต่าง ๆ
6. ทฤษฎีความต้องการ

สมรรถนะประจำหน่วย

1. แสดงความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์
2. ปฏิบัติตนเป็นผู้ที่มีความเคารพ ให้เกียรติตนเองและผู้อื่น
3. มีกิจนิสัยที่ดีต่อการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติงาน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. บอกธรรมชาติของมนุษย์ในทัศนคติจิตวิทยาได้ถูกต้อง
2. บอกธรรมชาติของมนุษย์ในทัศนคติปรัชญาได้ถูกต้อง
3. อธิบายธรรมชาติของมนุษย์ในทัศนคติสังคมวิทยาได้ถูกต้อง
4. อธิบายธรรมชาติของมนุษย์ในทัศนคติพระพุทธศาสนาได้ถูกต้อง
5. แยกแยะความแตกต่างของมนุษย์ในด้านต่าง ๆ ได้ถูกต้อง
6. วิเคราะห์ทฤษฎีความต้องการได้ถูกต้อง

หน่วยที่ 2 ธรรมชาติของมนุษย์			สัปดาห์ที่ 3-4 จำนวน 6 ชั่วโมง
หัวข้อย่อยที่ 2.1 เรื่อง ธรรมชาติของมนุษย์ในทัศนะต่าง ๆ			สัปดาห์ที่ 3 จำนวน 3 ชั่วโมง
ครั้งที่	ประเด็นการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	สื่อการเรียนรู้
3	1. ธรรมชาติของมนุษย์ในทัศนะนักจิตวิทยา 2. ธรรมชาติของมนุษย์ในทัศนะนักปรัชญา 3. ธรรมชาติของมนุษย์ในทัศนะนักสังคมวิทยา 4. ธรรมชาติของมนุษย์ในทัศนะพระพุทธศาสนา	1. บอกธรรมชาติของมนุษย์ในทัศนะนักจิตวิทยาได้ถูกต้อง 2. บอกธรรมชาติของมนุษย์ในทัศนะนักปรัชญาได้ถูกต้อง 3. อธิบายธรรมชาติของมนุษย์ในทัศนะนักสังคมวิทยาได้ถูกต้อง 4. อธิบายธรรมชาติของมนุษย์ในทัศนะพระพุทธศาสนาได้ถูกต้อง	1. ผังมโนทัศน์ (concept map) 2. เอกสารประกอบการเรียน 3. ใบงานที่ 2.1 เรื่อง ธรรมชาติของมนุษย์ในทัศนะต่าง ๆ 4. แบบฝึกหัดหน่วยที่ 2 ธรรมชาติของมนุษย์ 5. แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน
	บันทึกสะสมความสำเร็จ	1. เพื่อให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าในตนเอง 2. เพื่อให้ผู้เรียนมีวินัยและความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น	1. สมุดบันทึกสะสมความสำเร็จ 2. ภาพถ่ายผู้เรียน ขนาด 1 นิ้ว 3. ภาพสติกเกอร์/แสตมป์
รายละเอียดขั้นตอนและกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคุมกิจกรรม SEDR			
<p>ขั้นการนำเสนอหรือการสอน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนทักทายผู้เรียนด้วยความยิ้มแย้มแจ่มใส เป็นกันเอง และแจ้งวัตถุประสงค์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนทราบ โดยใช้ผังมโนทัศน์ 2. ผู้สอนถามผู้เรียนว่า “มนุษย์มีความเหมือน และความแตกต่างจากสัตว์อย่างไร” เพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียนเรื่อง ธรรมชาติของมนุษย์ในทัศนะต่าง ๆ 3. ผู้สอนอธิบายเกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์ในทัศนะต่าง ๆ โดยใช้ผังมโนทัศน์ 4. ผู้สอนสุ่มถามผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อทบทวนความรู้ก่อนทำกิจกรรม <p>ขั้นการฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่ม</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนให้ผู้เรียนเข้ากลุ่มเดิมตามที่คัดเลือกไว้ด้วยเทคนิค STAD ที่จัดไว้ในสัปดาห์ที่ผ่านมา 2. ผู้สอนให้สมาชิกกลุ่มศึกษาเนื้อหาเพิ่มเติมจากเอกสารประกอบการเรียนหน่วยที่ 2 ในประเด็น ธรรมชาติของมนุษย์ในทัศนะต่าง ๆ 3. ผู้สอนให้สมาชิกกลุ่มทำใบงานที่ 2.1 เรื่อง ธรรมชาติของมนุษย์ในทัศนะต่าง ๆ โดยให้ผู้เรียนร่วมกันศึกษา แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ และเน้นย้ำให้สมาชิกกลุ่มช่วยเหลือซึ่งกันและกัน 4. ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันเฉลยคำตอบจากใบงานที่ 2.1 และให้ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายคำตอบที่ถูกต้อง เพื่อให้สมาชิกกลุ่มเกิดความเข้าใจอย่างชัดเจน 5. ผู้สอนและผู้เรียนช่วยกันสรุปความรู้ที่ได้จากการจัดการเรียนรู้ 6. ผู้สอนให้ผู้เรียนทำกิจกรรม SEDR กิจกรรมที่ 2 “บันทึกสะสมความสำเร็จ” 7. ผู้สอนมอบหมายการบ้านให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดหน่วยที่ 2 ธรรมชาติของมนุษย์ เพื่อทบทวนความรู้ และเตรียมความพร้อมในการเรียนเนื้อหาครั้งต่อไป <p>ขั้นการทดสอบ (ดำเนินการในสัปดาห์ที่ 4)</p> <p>ขั้นการรับรองผลงานกลุ่ม (ดำเนินการในสัปดาห์ที่ 4)</p> <p>การวัดและประเมินผล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. วิธีวัดและประเมินผล คือ (1) สังเกตการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม พฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงการเห็นคุณค่าในตนเอง ความมีวินัย ความรับผิดชอบ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน (2) ตรวจสอบแบบฝึกหัดหน่วยที่ 2 และ (3) ตรวจสอบผลงานกลุ่มจากการทำใบงานที่ 2.1 2. เครื่องมือวัดและประเมินผล ประกอบด้วย (1) ใบงาน (2) แบบฝึกหัดหน่วยที่ 2 และ (3) แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน 			

หัวข้อย่อยที่ 2.2 เรื่อง ความแตกต่างของมนุษย์ และทฤษฎีความต้องการ			สัปดาห์ที่ 4 จำนวน 3 ชั่วโมง
ครั้งที่	ประเด็นการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	สื่อการเรียนรู้
4	5. ความแตกต่างของมนุษย์ในด้านต่าง ๆ 6. ทฤษฎีความต้องการ	5. แยกแยะความแตกต่างของมนุษย์ในด้านต่าง ๆ ได้ถูกต้อง 6. วิเคราะห์ทฤษฎีความต้องการได้ถูกต้อง	1. ผังมโนทัศน์ (concept map) 2. เอกสารประกอบการเรียน 3. ใบงานที่ 2.1 เรื่อง ความแตกต่างของมนุษย์ และทฤษฎีความต้องการ 4. แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ หน่วยที่ 2 ธรรมชาติของมนุษย์ 5. แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน
รายละเอียดขั้นตอนและกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคุมกิจกรรม SEDR			
ขั้นการนำเสนอหรือการสอน			
<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนทักทายผู้เรียนด้วยความยิ้มแย้มแจ่มใส เป็นกันเอง และแจ้งวัตถุประสงค์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนทราบ โดยใช้ผังมโนทัศน์ 2. ผู้สอนถามผู้เรียนว่า “ผู้เรียนมีความแตกต่างกับเพื่อนประเด็นใดบ้าง” เพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียนเรื่อง ความแตกต่างของมนุษย์ และทฤษฎีความต้องการ 3. ผู้สอนอธิบายเกี่ยวกับความแตกต่างของมนุษย์ และทฤษฎีความต้องการ โดยใช้ผังมโนทัศน์ 4. ผู้สอนสุ่มถามผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อให้มีการเตรียมตัวในการตอบคำถาม และผู้สอนให้ข้อมูลย้อนกลับต่อผู้เรียน 			
ขั้นการฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่ม			
<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนให้ผู้เรียนเข้ากลุ่มเดิมตามที่คัดเลือกไว้ด้วยเทคนิค STAD ที่จัดไว้ในสัปดาห์ที่ผ่านมา 2. ผู้สอนให้สมาชิกกลุ่มศึกษาเนื้อหาเพิ่มเติมจากเอกสารประกอบการเรียนหน่วยที่ 2 ในประเด็น ความแตกต่างของมนุษย์ และทฤษฎีความต้องการ 3. ผู้สอนให้สมาชิกกลุ่มทำใบงานที่ 2.2 เรื่อง ความแตกต่างของมนุษย์ และทฤษฎีความต้องการ โดยให้ผู้เรียนร่วมกันศึกษา แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ และผู้สอนกล่าวย้ำให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มเข้าใจว่า ผลสำเร็จของกลุ่มได้จากความสำเร็จของสมาชิกทุกคนศึกษาเพิ่มเติม 4. ผู้สอนสุ่มถามสมาชิกกลุ่ม ๆ ละ 1 คน มาเลือกข้อคำถามจากใบงาน 1 ข้อ พร้อมทั้งอธิบายคำตอบ เพื่อประเมินความพร้อมในการทดสอบย่อย โดยผู้สอนให้ข้อมูลย้อนกลับต่อผู้เรียน 5. ผู้สอนและผู้เรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาที่ได้จากการนำเสนอของแต่ละกลุ่ม และสาระการเรียนรู้ที่สำคัญ 			
ขั้นการทดสอบ			
<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนให้ผู้เรียนแยกกลุ่มเพื่อทำแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้รายบุคคล 2. ผู้สอนให้ผู้เรียนแต่ละคนทำแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ หน่วยที่ 2 ธรรมชาติของมนุษย์ จำนวน 18 ข้อ โดยเน้นย้ำให้ผู้เรียนแต่ละคนทำแบบทดสอบรายบุคคลด้วยตนเอง ไม่ปรึกษาหารือกัน 			
ขั้นการรับรองผลงานกลุ่ม			
<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนเฉลยคำตอบแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ หน่วยที่ 2 ธรรมชาติของมนุษย์ โดยให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มแลกเปลี่ยนกันตรวจแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ และให้คะแนน 2. ผู้สอนทำการบันทึกคะแนนของผู้เรียนแต่ละคน 3. ผู้สอนนำคะแนนของผู้เรียนแต่ละคนเปรียบเทียบกับคะแนนพื้นฐาน และทำการคิดคะแนนพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคน 4. ผู้สอนนำคะแนนของผู้เรียนแต่ละคนมาเฉลี่ยเป็นคะแนนกลุ่ม และทำการประกาศ มอบรางวัลให้กลุ่มที่มีคะแนนพัฒนาการสูงสุด เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจและกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจใฝ่เรียนรู้ 			
การวัดและประเมินผล			
<ol style="list-style-type: none"> 1. วิธีวัดและประเมินผล คือ (1) สังเกตการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม พฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงการเห็นคุณค่าในตนเอง ความมีวินัย ความรับผิดชอบ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน (2) ตรวจสอบผลงานกลุ่มจากการทำใบงานที่ 2.2 และ (3) ตรวจสอบแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ หน่วยที่ 2 ธรรมชาติของมนุษย์ 2. เครื่องมือวัดและประเมินผล ประกอบด้วย (1) ใบงาน (2) แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ หน่วยที่ 2 ธรรมชาติของมนุษย์ และ (3) แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน 			

กิจกรรม SEDR กิจกรรมที่ 2 บันทึกสะสมความสำเร็จ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าในตนเอง
2. เพื่อให้ผู้เรียนมีวินัยและความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น

แนวคิดของการดำเนินกิจกรรม

กิจกรรมบันทึกสะสมความสำเร็จของผู้เรียน มุ่งเน้นการเสริมสร้างความภาคภูมิใจในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบต่อที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน โดยการบันทึกความสำเร็จของผู้เรียน การนำเสนอความสำเร็จหน้าห้องเรียน การชื่นชมความสำเร็จของกันและกัน การสะสมแต้มการเข้าเรียนและการส่งงาน การอภิปรายสิ่งที่ได้จากกิจกรรม และการสังเกตพฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงการเห็นคุณค่าในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบต่อผู้เรียน

ระยะเวลา 40 นาที

วิธีดำเนินการกิจกรรม

วิธีดำเนินการ	สื่อการเรียนรู้
<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนแจกสมุดบันทึกสะสมความสำเร็จให้ผู้เรียน คนละ 1 เล่ม 2. ผู้สอนให้ผู้เรียนนำภาพถ่ายของตนเองติดไว้ที่กระดานรองปกของสมุดบันทึกสะสมความสำเร็จ โดยให้เขียนประวัติ ปรัชญาชีวิตของผู้เรียน และให้รับผิดชอบในการเก็บสมุดบันทึกของตนเองไว้ 3. ผู้สอนชี้แจงการทำบันทึกสะสมความสำเร็จของผู้เรียน และเงื่อนไขการสะสมแต้มการเข้าเรียน และการส่งงาน เพื่อนำมาแลกเป็นคะแนนให้ผู้เรียนทราบ ดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> 2.1 ผู้เรียนเข้าเรียนวิชามนุษยสัมพันธ์ในการทำงาน ตรงตามกำหนดเวลา ติดต่อกัน 2 สัปดาห์ จะได้แต้ม 3 ดวง = 5 คะแนน 2.2 ผู้เรียนส่งงานที่ได้รับมอบหมายตามกำหนดเวลา จะได้แต้มปีละ 1 ดวง = 3 คะแนน 2.3 แสตมป์ที่สามารถนำมาแลกคะแนนได้ต้องมีลายเซ็นของผู้สอนกำกับไว้ 2.4 หากผู้เรียนนำแสตมป์อื่นใดที่มีชื่อของผู้สอนหรือลายเซ็นที่มีชื่อของผู้สอนมาแลกคะแนน ผู้สอนจะแจ้งให้ผู้เรียนทราบและชี้แนะทันที 4. ผู้สอนนัดหมายวัน เวลา และสถานที่ส่งสมุดบันทึกสะสมความสำเร็จ 5. ผู้สอนมอบหมายตัวแทนผู้เรียน จำนวน 2 คน/สัปดาห์ รับผิดชอบในการเก็บแสตมป์และติดให้เพื่อนที่ส่งงาน และเข้าเรียนตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ 6. ผู้สอนให้ผู้เรียนนำเสนอบันทึกความสำเร็จที่เขียนไว้ในแต่ละสัปดาห์หน้าห้องเรียน 7. ผู้สอนและผู้เรียนช่วยกันสรุปสิ่งที่ได้จากการจัดกิจกรรม โดยให้ผู้เรียนเคารพในความคิดเห็นของกันและกัน มองความคิดเห็นในเชิงสร้างสรรค์ รับฟัง และชื่นชมด้วยการปรบมือให้กำลังใจ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สมุดบันทึกสะสมความสำเร็จ 2. ภาพถ่ายของผู้เรียน ขนาด 1 นิ้ว 3. ภาพสติกเกอร์/แสตมป์

สรุปแนวคิดที่ได้จากกิจกรรม

การทำงานที่ได้รับมอบหมายให้ประสบความสำเร็จนั้นผู้เรียนจะต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับ ชื่นชมในความคิดของกันและกันจะทำให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง ทั้งนี้บุคคลเลือกเกิดไม่ได้แต่เลือกที่จะเป็นได้ ในอนาคตเราจะเป็นอะไรนั้นขึ้นอยู่กับที่การเริ่มต้นปลูกฝังและพัฒนาตนเองในวันนี้

การประเมินผล

สังเกตจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม ความร่วมมือและการแก้ปัญหา การรักษาระเบียบที่ได้ตกลงกันไว้ การเปลี่ยนแปลงในด้านความคิด ความรู้สึกและพฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงการเห็นคุณค่าในตนเอง ความมีวินัย และความรับผิดชอบต่อผู้เรียนต่อการทำกิจกรรม

กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคู่กับกิจกรรม SEDR
หน่วยที่ 3 กระบวนการทางจิตวิทยา เพื่อสร้างมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลและชุมชน

สาระการเรียนรู้

1. ทฤษฎีวิเคราะห์ติดต่อสัมพันธ์
2. ทฤษฎีจิตวิเคราะห์
3. ทฤษฎีแรงจูงใจ
4. การสร้างมนุษยสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในครอบครัว
5. การสร้างมนุษยสัมพันธ์กับเพื่อนบ้าน
6. การสร้างมนุษยสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในองค์กร

สมรรถนะประจำหน่วย

1. แสดงความรู้เกี่ยวกับกระบวนการทางจิตวิทยา
2. ปฏิบัติตนเป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อบุคคล และชุมชน
3. มีกิจนิสัยที่ดีต่อการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติงาน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. อธิบายทฤษฎีวิเคราะห์ติดต่อสัมพันธ์ได้ถูกต้อง
2. อธิบายทฤษฎีจิตวิเคราะห์ได้ถูกต้อง
3. วิเคราะห์ทฤษฎีแรงจูงใจได้ถูกต้อง
4. บอกหลักการสร้างมนุษยสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในครอบครัวได้ถูกต้อง
5. บอกวิธีการสร้างมนุษยสัมพันธ์กับเพื่อนบ้านได้ถูกต้อง
6. บอกแนวทางในการสร้างมนุษยสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในองค์กรได้ถูกต้อง

หน่วยที่ 3 กระบวนการทางจิตวิทยา เพื่อสร้างมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลและชุมชน		สัปดาห์ที่ 5-7 จำนวน 9 ชั่วโมง	
หัวข้อย่อยที่ 3.1 เรื่อง ทฤษฎีวิเคราะห์ติดต่อสัมพันธ์ และทฤษฎีจิตวิเคราะห์		สัปดาห์ที่ 5 จำนวน 3 ชั่วโมง	
ครั้งที่	ประเด็นการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	สื่อการเรียนรู้
5	1. ทฤษฎีวิเคราะห์ติดต่อสัมพันธ์ 2. ทฤษฎีจิตวิเคราะห์	1. อธิบายทฤษฎีวิเคราะห์ติดต่อสัมพันธ์ได้ถูกต้อง 2. อธิบายทฤษฎีจิตวิเคราะห์ได้ถูกต้อง	1. ผังมโนทัศน์ (concept map) 2. เอกสารประกอบการเรียน 3. ใบงานที่ 3.1 เรื่อง ทฤษฎีวิเคราะห์ติดต่อสัมพันธ์ และทฤษฎีจิตวิเคราะห์ 4. แบบฝึกหัดหน่วยที่ 3 กระบวนการทางจิตวิทยา เพื่อสร้างมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลและชุมชน 5. แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน
	เติมชีวิตใส่กระปุก	1. เพื่อให้ผู้เรียนได้วางเป้าหมายของการเรียนในระยะสั้น และระยะยาวได้อย่างเหมาะสม 2. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความมุ่งมั่นพยายามศึกษาเล่าเรียนให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ 3. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง 4. เพื่อให้ผู้เรียนมีวินัยและความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น	1. กระปุกออมสิน 2. บัตรคำเป้าหมายในชีวิต
รายละเอียดขั้นตอนและกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคุมกิจกรรม SEDR			
ขั้นการนำเสนอหรือการสอน			
<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนทักทายผู้เรียนด้วยความยิ้มแย้มแจ่มใส เป็นกันเอง และแจ้งวัตถุประสงค์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนทราบ โดยใช้ผังมโนทัศน์ 2. ผู้สอนถามผู้เรียนว่า “ผู้เรียนมีบุคลิกภาพคล้ายใครในครอบครัว และบุคลิกภาพนั้นเป็นอย่างไร” เพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียนเรื่อง ทฤษฎีวิเคราะห์ติดต่อสัมพันธ์ และทฤษฎีจิตวิเคราะห์ 3. ผู้สอนอธิบายเกี่ยวกับทฤษฎีวิเคราะห์ติดต่อสัมพันธ์ และทฤษฎีจิตวิเคราะห์ โดยใช้ผังมโนทัศน์ 4. ผู้สอนสุ่มถามผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อทบทวนความรู้ก่อนทำกิจกรรม 			
ขั้นการฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่ม			
<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนให้ผู้เรียนเข้ากลุ่มเดิมตามที่คัดเลือกไว้ด้วยเทคนิค STAD ที่จัดไว้ในสัปดาห์ที่ผ่านมา 2. ผู้สอนให้สมาชิกกลุ่มศึกษาเนื้อหาเพิ่มเติมจากเอกสารประกอบการเรียนหน่วยที่ 3 ในประเด็น ทฤษฎีวิเคราะห์ติดต่อสัมพันธ์ และทฤษฎีจิตวิเคราะห์ 3. ผู้สอนให้สมาชิกกลุ่มทำใบงานที่ 3.1 เรื่อง ทฤษฎีวิเคราะห์ติดต่อสัมพันธ์ และทฤษฎีจิตวิเคราะห์ โดยให้ผู้เรียนร่วมกันศึกษาแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ และเน้นย้ำให้สมาชิกกลุ่มช่วยเหลือซึ่งกันและกัน 4. ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันเฉลยคำตอบจากการใบงานที่ 3.1 และให้ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายคำตอบที่ถูกต้อง เพื่อให้สมาชิกกลุ่มเกิดความเข้าใจอย่างชัดเจน 5. ผู้สอนและผู้เรียนช่วยกันสรุปความรู้ที่ได้จากการจัดการเรียนรู้ 6. ผู้สอนให้ผู้เรียนทำกิจกรรม SEDR กิจกรรมที่ 3 “เติมชีวิตใส่กระปุก” 7. ผู้สอนมอบหมายการบ้านให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดหน่วยที่ 3 กระบวนการทางจิตวิทยา เพื่อสร้างมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลและชุมชน เพื่อทบทวนความรู้ และเตรียมความพร้อมในการเรียนเนื้อหาครั้งต่อไป 			

<p>ขั้นการทดสอบ (ดำเนินการในสัปดาห์ที่ 7)</p> <p>ขั้นการรับรองผลงานกลุ่ม (ดำเนินการในสัปดาห์ที่ 7)</p> <p>การวัดและประเมินผล</p> <p>1. วิธีวัดและประเมินผล คือ (1) สังเกตการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม พฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงการเห็นคุณค่าในตนเอง ความมีวินัย ความรับผิดชอบ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน (2) ตรวจสอบแบบฝึกหัดหน่วยที่ 3 และ (3) ตรวจสอบผลงานกลุ่มจากการทำใบงานที่ 3.1</p> <p>2. เครื่องมือวัดและประเมินผล ประกอบด้วย (1) ใบงาน (2) แบบฝึกหัดหน่วยที่ 3 และ (3) แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน</p>			
หัวข้อย่อยที่ 3.2 เรื่อง ทฤษฎีแรงจูงใจ			สัปดาห์ที่ 6 จำนวน 3 ชั่วโมง
ครั้งที่	ประเด็นการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	สื่อการเรียนรู้
6	3. ทฤษฎีแรงจูงใจ	3. วิเคราะห์ทฤษฎีแรงจูงใจได้ถูกต้อง	1. ผังมโนทัศน์ (concept map) 2. เอกสารประกอบการเรียน 3. ใบงานที่ 3.2 เรื่อง ทฤษฎีแรงจูงใจ 4. แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน
	สัญญาใจในการเรียน	1. เพื่อให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น 2. เพื่อให้ผู้เรียนได้ทบทวนและสัญญาว่าจะทำสิ่งดี ๆ ต่อตนเองและบุคคลที่รัก 3. เพื่อผู้คุมัดให้ผู้เรียนปฏิบัติตามสัญญาที่ตนเองวางไว้ 4. เพื่อให้ผู้เรียนมีวินัยและความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น	1. บัตรคำรูปหัวใจ 2. พิวเจอร์บอร์ดรูปหัวใจ 3. กาวสองหน้า/กาวเยื่อไม้
รายละเอียดขั้นตอนและกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคุมกิจกรรม SEDR			
<p>ขั้นการนำเสนอหรือการสอน</p> <p>1. ผู้สอนทักทายผู้เรียนด้วยความยิ้มแย้มแจ่มใส เป็นกันเอง และแจ้งวัตถุประสงค์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนทราบ โดยใช้ผังมโนทัศน์</p> <p>2. ผู้สอนถามผู้เรียนว่า “ทำอย่างไรจึงจะประสบความสำเร็จในการเรียน” เพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียนเรื่อง ทฤษฎีแรงจูงใจ</p> <p>3. ผู้สอนอธิบายเกี่ยวกับทฤษฎีแรงจูงใจ โดยใช้ผังมโนทัศน์</p> <p>4. ผู้สอนสุ่มถามผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อให้มีการเตรียมตัวในการตอบคำถาม และผู้สอนให้ข้อมูลย้อนกลับต่อผู้เรียน</p> <p>ขั้นการฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่ม</p> <p>1. ผู้สอนให้ผู้เรียนเข้ากลุ่มเดิมตามที่คัดเลือกไว้ด้วยเทคนิค STAD ที่จัดไว้ในสัปดาห์ที่ผ่านมา</p> <p>2. ผู้สอนให้สมาชิกกลุ่มศึกษาเนื้อหาเพิ่มเติมจากเอกสารประกอบการเรียนหน่วยที่ 3 ในประเด็น ทฤษฎีแรงจูงใจ</p> <p>3. ผู้สอนให้สมาชิกกลุ่มทำใบงานที่ 3.2 เรื่อง ทฤษฎีแรงจูงใจ โดยให้ผู้เรียนร่วมกันศึกษา แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ และเน้นย้ำให้สมาชิกกลุ่มช่วยเหลือซึ่งกันและกัน</p> <p>4. ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันเฉลยคำตอบจากการใบงานที่ 3.2 และให้ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายคำตอบที่ถูกต้อง เพื่อให้สมาชิกกลุ่มเกิดความเข้าใจอย่างชัดเจน</p> <p>5. ผู้สอนและผู้เรียนช่วยกันสรุปความรู้ที่ได้จากการจัดการเรียนรู้</p> <p>6. ผู้สอนให้ผู้เรียนทำกิจกรรม SEDR กิจกรรมที่ 4 “สัญญาใจในการเรียน”</p>			

<p>ชั้นการทดสอบ (ดำเนินการในสัปดาห์ที่ 7)</p> <p>ชั้นการรับรองผลงานกลุ่ม (ดำเนินการในสัปดาห์ที่ 7)</p> <p>การวัดและประเมินผล</p> <p>1. วิธีวัดและประเมินผล คือ (1) สังเกตการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม การนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน พฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงการเห็นคุณค่าในตนเอง ความมีวินัย ความรับผิดชอบ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน และ (2) ตรวจสอบผลงานกลุ่มจากการทำใบงานที่ 3.2</p> <p>2. เครื่องมือวัดและประเมินผล ประกอบด้วย (1) ใบงาน และ (2) แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน</p>			
หัวข้อย่อยที่ 3.3 เรื่อง การสร้างมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลและชุมชน			สัปดาห์ที่ 7 จำนวน 3 ชั่วโมง
ครั้งที่	ประเด็นการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	สื่อการเรียนรู้
7	4. การสร้างมนุษยสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในครอบครัว 5. การสร้างมนุษยสัมพันธ์กับเพื่อนบ้าน 6. การสร้างมนุษยสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในองค์กร	4. บอกหลักการสร้างมนุษยสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในครอบครัวได้ถูกต้อง 5. บอกวิธีการสร้างมนุษยสัมพันธ์กับเพื่อนบ้านได้ถูกต้อง 6. บอกแนวทางในการสร้างมนุษยสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในองค์กรได้ถูกต้อง	1. ผังมโนทัศน์ (concept map) 2. เอกสารประกอบการเรียน 3. ใบงานที่ 3.3 เรื่อง การสร้างมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลและชุมชน 4. แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้หน่วยที่ 3 กระบวนการทางจิตวิทยา เพื่อสร้างมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลและชุมชน 5. แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน
รายละเอียดขั้นตอนและกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคุมกิจกรรม SEDR			
<p>ชั้นการนำเสนอหรือการสอน</p> <p>1. ผู้สอนทักทายผู้เรียนด้วยความยิ้มแย้มแจ่มใส เป็นกันเอง และแจ้งวัตถุประสงค์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนทราบ โดยใช้ผังมโนทัศน์</p> <p>2. ผู้สอนถามผู้เรียนว่า “เราจะรักษามิตรภาพให้ยืนยาวได้อย่างไร” เพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียนเรื่อง การสร้างมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลและชุมชน</p> <p>3. ผู้สอนอธิบายเกี่ยวกับการสร้างมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลและชุมชน โดยใช้ผังมโนทัศน์</p> <p>4. ผู้สอนสุ่มถามผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อให้มีการเตรียมตัวในการตอบคำถาม และผู้สอนให้ข้อมูลย้อนกลับต่อผู้เรียน</p> <p>ชั้นการฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่ม</p> <p>1. ผู้สอนให้ผู้เรียนเข้ากลุ่มเดิมตามที่คัดเลือกไว้ด้วยเทคนิค STAD ที่จัดไว้ในสัปดาห์ที่ผ่านมา</p> <p>2. ผู้สอนให้สมาชิกกลุ่มศึกษาเนื้อหาเพิ่มเติมจากเอกสารประกอบการเรียนหน่วยที่ 3 ในประเด็น การสร้างมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลและชุมชน</p> <p>3. ผู้สอนให้สมาชิกกลุ่มทำใบงานที่ 3.3 เรื่อง การสร้างมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลและชุมชน โดยให้ผู้เรียนร่วมกันศึกษา แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ และผู้สอนกล่าวย้ำให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มเข้าใจว่า ผลสำเร็จของกลุ่มได้จากความสำเร็จของสมาชิกทุกคนศึกษาเพิ่มเติม</p> <p>4. ผู้สอนสุ่มถามสมาชิกกลุ่ม ๆ ละ 1 คน มาเลือกข้อความจากใบงาน 1 ข้อ พร้อมทั้งอธิบายคำตอบ เพื่อประเมินความพร้อมในการทดสอบย่อย โดยผู้สอนให้ข้อมูลย้อนกลับต่อผู้เรียน</p> <p>5. ผู้สอนและผู้เรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาที่ได้จากการนำเสนอของแต่ละกลุ่ม และสาระการเรียนรู้ที่สำคัญ</p>			

ขั้นการทดสอบ

1. ผู้สอนให้ผู้เรียนแยกกลุ่มเพื่อทำแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้รายบุคคล
2. ผู้สอนให้ผู้เรียนแต่ละคนทำแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ หน่วยที่ 3 กระบวนการทางจิตวิทยา เพื่อสร้างมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลและชุมชน จำนวน 18 ข้อ โดยเน้นย้ำให้ผู้เรียนแต่ละคนทำแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้รายบุคคลด้วยตนเอง ไม่อนุญาตให้ผู้เรียนปรึกษากัน หรือช่วยเหลือนกัน

ขั้นการรับรองผลงานกลุ่ม

1. ผู้สอนเฉลยคำตอบแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ หน่วยที่ 3 กระบวนการทางจิตวิทยา เพื่อสร้างมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลและชุมชน โดยให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มแลกเปลี่ยนกันตรวจแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ และให้คะแนน
2. ผู้สอนทำการบันทึกคะแนนของผู้เรียนแต่ละคน
3. ผู้สอนนำคะแนนของผู้เรียนแต่ละคนเปรียบเทียบกับคะแนนพื้นฐาน และทำการคิดคะแนนพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคน
4. ผู้สอนนำคะแนนของผู้เรียนแต่ละคนมาเฉลี่ยเป็นคะแนนกลุ่ม และทำการประกาศ มอบรางวัลให้กลุ่มที่มีคะแนนพัฒนาการสูงสุด เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจและกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจใฝ่เรียนรู้

การวัดและประเมินผล

1. วิธีวัดและประเมินผล คือ (1) สังเกตการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม พฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงการเห็นคุณค่าในตนเอง ความมีวินัย ความรับผิดชอบ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน และ (2) ตรวจสอบผลงานกลุ่มจากการทำใบงานที่ 3.3 และ (3) ตรวจสอบแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ หน่วยที่ 3 กระบวนการทางจิตวิทยา เพื่อสร้างมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลและชุมชน
2. เครื่องมือวัดและประเมินผล ประกอบด้วย (1) ใบงาน (2) แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ หน่วยที่ 3 กระบวนการทางจิตวิทยา เพื่อสร้างมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลและชุมชน และ (3) แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน

กิจกรรม SEDR กิจกรรมที่ 3 เติมชีวิตใส่กระปุก

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เรียนได้วางเป้าหมายของการเรียนในระยะสั้น และระยะยาวได้อย่างเหมาะสม
2. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความมุ่งมั่นพยายามศึกษาเล่าเรียนให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้
3. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง
4. เพื่อให้ผู้เรียนมีวินัยและความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น

แนวคิดของการดำเนินกิจกรรม

กิจกรรมเติมชีวิตใส่กระปุก มุ่งเน้นการเสริมสร้างความภาคภูมิใจในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน โดยการวางเป้าหมายในระยะสั้นและระยะยาว การสร้างกำลังใจด้วยการเขียนและการพูดชมเชยตนเอง การอภิปรายสิ่งที่ได้จากกิจกรรม และการสังเกตพฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงการเห็นคุณค่าในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบของผู้เรียน

ระยะเวลา 40 นาที

วิธีดำเนินการกิจกรรม

วิธีดำเนินการ	สื่อการเรียนรู้
<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนแจกกระปุกออมสินให้ผู้เรียน คนละ 1 ชิ้น 2. ผู้สอนแจกบัตรคำเป้าหมายในการเรียนให้ผู้เรียน คนละ 2 แผ่น โดยให้ผู้เรียนเขียนเป้าหมายในการเรียน ดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> 2.1 เป้าหมายระยะสั้น : ผู้เรียนวางเป้าหมายในการเรียนวิชามนุษย์สัมพันธ์ในการทำงานว่าจะทำให้ได้เกรดอะไร เช่น เกรด 4 เกรด 3 หรือเกรด 2 2.2 เป้าหมายระยะยาว : เมื่อจบการศึกษาผู้เรียนวางเป้าหมายว่าจะทำอะไรต่อไป เช่น ประกอบอาชีพอะไร หรือเรียนต่อสาขาอะไร ที่ไหน 3. ผู้สอนให้ผู้เรียนเขียนข้อความกำกับไว้ในบัตรคำแต่ละแผ่นว่า “ผมมีความสามารถ ผมต้องทำได้” และหยอดบัตรคำลงในกระปุกออมสิน ซึ่งก่อนที่จะหยอดบัตรคำให้ผู้เรียนพูดเสียงดัง ๆ พร้อมกันว่า “ผมมีความสามารถ ผมต้องทำได้” 4. ผู้สอนและผู้เรียนช่วยกันอภิปรายสิ่งที่ได้จากกิจกรรม โดยให้ผู้เรียนเคารพในความคิดเห็นของกันและกัน มองความคิดเห็นในเชิงสร้างสรรค์ รับฟัง และชื่นชมด้วยการปรบมือให้กำลังใจ 5. ผู้สอนสรุปเพิ่มเติมถึงการทำเป้าหมายในการเรียนให้ประสบผลสำเร็จ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. กระปุกออมสิน 2. บัตรคำเป้าหมายในชีวิต

สรุปแนวคิดที่ได้จากกิจกรรม

การสร้างความภาคภูมิใจในตน บุคคลต้องสร้างความเชื่อมั่นในตนเองโดยคำนึงถึงความสำเร็จข้างหน้าของชีวิตระลึกถึงตนเองเมื่อสามารถทำงานลุล่วงไปด้วยดี โดยให้รางวัลตนเองอาจจะเป็นการชมเชยตนเองโดยการเลือกคำพูดบอกตัวเอง เช่น “ฉันทำได้ ไม่มีอะไรยากเกินไปหรอก ถ้าเรามีความพยายามเรียนรู้” จะทำให้บุคคลเกิดความรับผิดชอบและมีวินัยต่อตนเอง เกิดกำลังใจที่จะสามารถฟันฝ่าอุปสรรคต่าง ๆ ที่ต้องเผชิญได้

การประเมินผล

สังเกตจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม ความร่วมมือและการแก้ปัญหา การรักษาระเบียบที่ได้ตกลงกันไว้ การเปลี่ยนแปลงในด้านความคิด ความรู้สึกและพฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงการเห็นคุณค่าในตนเอง ความมีวินัย และความรับผิดชอบของผู้เรียนต่อการทำกิจกรรม

กิจกรรม SEDR กิจกรรมที่ 4 สัญญาใจในการเรียน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น
2. เพื่อให้ผู้เรียนได้ทบทวนและสัญญาว่าจะทำสิ่งดี ๆ ต่อตนเองและบุคคลที่รัก
3. เพื่อผูกมัดให้ผู้เรียนปฏิบัติตามสัญญาที่ตนเองวางไว้
4. เพื่อให้ผู้เรียนมีวินัยและความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น

แนวคิดของการดำเนินกิจกรรม

กิจกรรมสัญญาใจในการเรียน มุ่งเน้นการเสริมสร้างความภาคภูมิใจในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบต่อที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน โดยการเขียนหนทางสู่ความสำเร็จในการเรียนเพื่อตนเองและบุคคลที่รัก การบอกสัญญากับเพื่อนร่วมห้องเรียนเป็นเสมือนสัญญาใจร่วมกัน การเสนอสัญญาใจไว้หน้าห้องเพื่อเตือนใจตนเอง การอภิปรายสิ่งที่ได้จากกิจกรรม และการสังเกตพฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงการเห็นคุณค่าในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบต่อผู้เรียน

ระยะเวลา 60 นาที

วิธีดำเนินการกิจกรรม

วิธีดำเนินการ	สื่อการเรียนรู้
<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนแจกบัตรคำรูปหัวใจให้ผู้เรียน คนละ 1 แผ่น และให้ผู้เรียนพับครึ่งแบ่งเป็นสองห้อง หัวใจห้องขวามือสำหรับพ่อแม่ ส่วนหัวใจห้องซ้ายมือสำหรับตัวเอง 2. ผู้สอนให้ผู้เรียนเขียนสัญญาใจในการเรียน 2 ข้อ ดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> 2.1 ท่านจะอย่างไรให้ประสบความสำเร็จในการเรียนวิชามนุษยสัมพันธ์ในการทำงาน จำนวน 3 ข้อ โดยเขียนคำตอบในบัตรคำรูปหัวใจห้องซ้ายมือ 2.2 ท่านมีความตั้งใจจะทำอะไรเกี่ยวกับการเรียนเพื่อให้พ่อแม่ภาคภูมิใจ จำนวน 3 ข้อ โดยเขียนคำตอบในบัตรคำรูปหัวใจห้องขวามือ 3. ผู้สอนให้ผู้เรียนเขียน ชื่อ-สกุล และชื่อเล่น กำกับไว้ในบัตรคำรูปหัวใจ 4. ผู้สอนให้ผู้เรียนบอกถึงสัญญาใจในการเรียนของตนเองต่อหน้าเพื่อน ๆ ในห้องเรียนอันเป็นคำมั่นสัญญาที่ผู้เรียนทำร่วมกัน และติดไว้ที่ฟิวเจอร์บอร์ดรูปหัวใจหน้าห้องเรียน 5. ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้จากกิจกรรม โดยให้ผู้เรียนเคารพในความคิดเห็นของกันและกัน มองความคิดเห็นในเชิงสร้างสรรค์ รับฟัง และชื่นชมด้วยการปรบมือให้กำลังใจ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. บัตรคำรูปหัวใจ 2. ฟิวเจอร์บอร์ดรูปหัวใจ 3. กาวสองหน้า/กาวเยื่อไม้

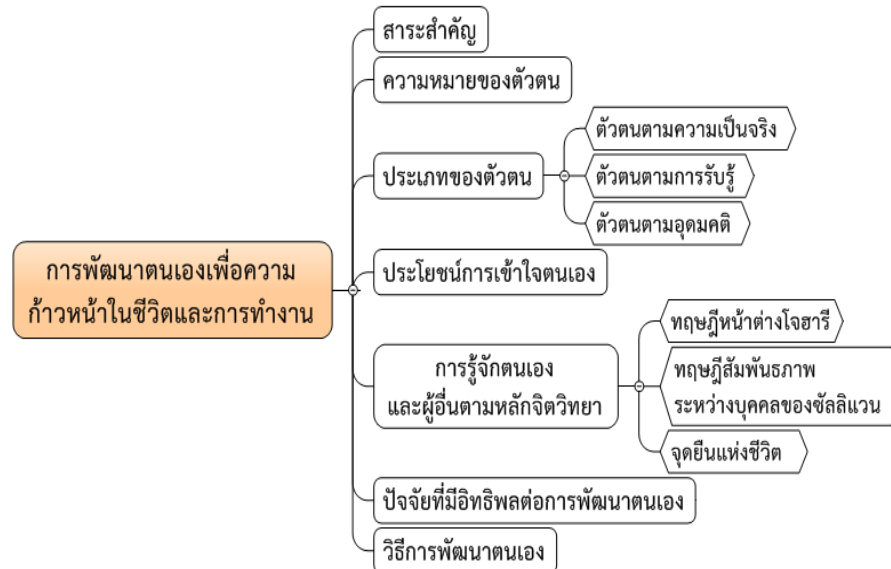
สรุปแนวคิดที่ได้จากกิจกรรม

สัญญาใจในการเรียนเป็นเสมือนคำมั่นสัญญาที่ผู้เรียนสัญญากับตนเอง ครู และเพื่อนร่วมห้องเรียนว่าต้องตั้งใจทำสิ่งนั้นให้ดีที่สุด และสำเร็จผลตามที่สัญญาไว้เพื่อให้ตนเองและบุคคลที่รักภาคภูมิใจ สัญญาใจที่ติดไว้หน้าห้องเรียนจะคอยเตือนใจทุกครั้งที่เราเรียนว่า “เราต้องตั้งใจทำสิ่งนั้นให้สำเร็จให้ได้” เราจะเรียนรู้ไปพร้อมเพื่อน และเรียนรู้ไปพร้อม ๆ กัน

การประเมินผล

สังเกตจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม ความร่วมมือและการแก้ปัญหา การรักษาระเบียบที่ได้ตกลงกันไว้ การเปลี่ยนแปลงในด้านความคิด ความรู้สึกและพฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงการเห็นคุณค่าในตนเอง ความมีวินัย และความรับผิดชอบต่อผู้เรียนต่อการทำกิจกรรม

กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคู่กับกิจกรรม SEDR
หน่วยที่ 4 การพัฒนาตนเองเพื่อความก้าวหน้าในชีวิต และการทำงาน

สาระการเรียนรู้

1. ความหมายของตัวตน
2. ประเภทของตัวตน
3. ประโยชน์ของการรู้จักตนเอง
4. การรู้จักตนเองและผู้อื่นตามหลักจิตวิทยา
5. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาตนเอง
6. วิธีการพัฒนาตนเอง

สมรรถนะประจำหน่วย

1. แสดงความรู้เกี่ยวกับการรู้จักตนเองและผู้อื่นตามหลักจิตวิทยา
2. ปฏิบัติตนเป็นผู้ที่มีความเคารพ ให้เกียรติตนเองและผู้อื่น
3. มีกิจนิสัยที่ดีต่อการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติงาน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. อธิบายความหมายของตนเองได้ถูกต้อง
2. บอกประเภทของตัวตนได้ถูกต้อง
3. บอกประโยชน์ของการรู้จักตนเองได้ถูกต้อง
4. อธิบายการรู้จักตนเองและผู้อื่นตามหลักจิตวิทยาได้ถูกต้อง
5. บอกปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาตนเองได้ถูกต้อง
6. อธิบายวิธีการพัฒนาตนเองได้ถูกต้อง

หน่วยที่ 4 การพัฒนาตนเองเพื่อความก้าวหน้าในชีวิต และการทำงาน			สัปดาห์ที่ 8-9 จำนวน 6 ชั่วโมง
หัวข้อย่อยที่ 4.1 เรื่อง การรู้จักตนเองและผู้อื่นตามหลักจิตวิทยา			สัปดาห์ที่ 8 จำนวน 3 ชั่วโมง
ครั้งที่	ประเด็นการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	สื่อการเรียนรู้
8	1. ความหมายของตัวตน 2. ประเภทของตัวตน 3. ประโยชน์ของการรู้จักตนเอง 4. การรู้จักตนเองและผู้อื่นตามหลักจิตวิทยา	1. อธิบายความหมายของตนเองได้ถูกต้อง 2. บอกประเภทของตนเองได้ถูกต้อง 3. บอกประโยชน์ของการรู้จักตนเองได้ถูกต้อง 4. อธิบายการรู้จักตนเองและผู้อื่นตามหลักจิตวิทยาได้ถูกต้อง	1. ผังมโนทัศน์ (concept map) 2. เอกสารประกอบการเรียน 3. ใบงานที่ 4.1 เรื่อง การรู้จักตนเองและผู้อื่นตามหลักจิตวิทยา 4. แบบฝึกหัดหน่วยที่ 4 การพัฒนาตนเองเพื่อความก้าวหน้าในชีวิต และการทำงาน 5. แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน
	“แก้วใส” มองเห็นคุณค่าในตนเอง	1. เพื่อให้ผู้เรียนได้ค้นหาคุณค่าในตนเอง 2. เพื่อให้ผู้เรียนมีแนวคิดในการพัฒนาตนเองให้เป็นผู้เห็นคุณค่าในตนเอง 3. เพื่อให้ผู้เรียนมองโลกในแง่ดี 4. เพื่อให้ผู้เรียนมีวินัยและความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น	1. แก้วใส 2. กระดาษฟลิปชาร์ต 3. ปากกาเคมีหลากสี 4. กระดาษ A4
รายละเอียดขั้นตอนและกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคุมกิจกรรม SEDR			
ขั้นการนำเสนอหรือการสอน			
<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนทักทายผู้เรียนด้วยความยิ้มแย้มแจ่มใส เป็นกันเอง และแจ้งวัตถุประสงค์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนทราบ โดยใช้ผังมโนทัศน์ 2. ผู้สอนถามผู้เรียนว่า “รู้เขา รู้เรา มีความสำคัญอย่างไร” เพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียนเรื่อง การรู้จักตนเองและผู้อื่นตามหลักจิตวิทยา 3. ผู้สอนอธิบายเกี่ยวกับการรู้จักตนเองและผู้อื่นตามหลักจิตวิทยา โดยใช้ผังมโนทัศน์ 4. ผู้สอนสุ่มถามผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อทบทวนความรู้ก่อนทำกิจกรรม 			
ขั้นการฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่ม			
<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนให้ผู้เรียนเข้ากลุ่มเดิมตามที่คัดเลือกไว้ด้วยเทคนิค STAD ที่จัดไว้ในสัปดาห์ที่ผ่านมา 2. ผู้สอนให้สมาชิกกลุ่มศึกษาเนื้อหาเพิ่มเติมจากเอกสารประกอบการเรียนหน่วยที่ 4 ในประเด็น การรู้จักตนเองและผู้อื่นตามหลักจิตวิทยา 3. ผู้สอนให้สมาชิกกลุ่มทำใบงานที่ 4.1 เรื่อง การรู้จักตนเองและผู้อื่นตามหลักจิตวิทยา โดยให้ผู้เรียนร่วมกันศึกษา แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ และเน้นย้ำให้สมาชิกกลุ่มช่วยเหลือซึ่งกันและกัน 4. ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันเฉลยคำตอบจากใบงานที่ 4.1 และให้ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายคำตอบที่ถูกต้อง เพื่อให้สมาชิกกลุ่มเกิดความเข้าใจอย่างชัดเจน 5. ผู้สอนและผู้เรียนช่วยกันสรุปความรู้ที่ได้จากการจัดการเรียนรู้ 6. ผู้สอนให้ผู้เรียนทำกิจกรรม SEDR กิจกรรมที่ 5 “แก้วใส” มองเห็นคุณค่าในตนเอง 7. ผู้สอนมอบหมายการบ้านให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดหน่วยที่ 4 การพัฒนาตนเองเพื่อความก้าวหน้าในชีวิต และการทำงาน เพื่อทบทวนความรู้ และเตรียมความพร้อมในการเรียนเนื้อหาครั้งต่อไป 			
ขั้นการทดสอบ			
(ดำเนินการในสัปดาห์ที่ 9)			
ขั้นการรับรองผลงานกลุ่ม			
(ดำเนินการในสัปดาห์ที่ 9)			
การวัดและประเมินผล			
<ol style="list-style-type: none"> 1. วิธีวัดและประเมินผล คือ (1) สังเกตการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม พฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงการเห็นคุณค่าในตนเอง ความมีวินัย ความรับผิดชอบ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน (2) ตรวจสอบแบบฝึกหัดหน่วยที่ 4 และ (3) ตรวจสอบผลงานกลุ่มจากการทำใบงานที่ 4.1 2. เครื่องมือวัดและประเมินผล ประกอบด้วย (1) ใบงาน (2) แบบฝึกหัดหน่วยที่ 4 และ (3) แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน 			

หัวข้อย่อยที่ 4.2 เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพล และวิธีการพัฒนาตนเอง			สัปดาห์ที่ 9 จำนวน 3 ชั่วโมง
ครั้งที่	ประเด็นการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	สื่อการเรียนรู้
9	5. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาตนเอง 6. วิธีการพัฒนาตนเอง	5. บอกปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาตนเองได้ถูกต้อง 6. อธิบายวิธีการพัฒนาตนเองได้ถูกต้อง	1. ผังมโนทัศน์ (concept map) 2. เอกสารประกอบการเรียน 3. ใบงานที่ 4.2 เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพล และวิธีการพัฒนาตนเอง 4. แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ หน่วยที่ 4 การพัฒนาตนเองเพื่อความก้าวหน้าในชีวิต และการทำงาน 5. แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน
รายละเอียดขั้นตอนและกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคุมกิจกรรม SEDR			
ขั้นการนำเสนอหรือการสอน			
<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนทักทายผู้เรียนด้วยความยิ้มแย้มแจ่มใส เป็นกันเอง และแจ้งวัตถุประสงค์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนทราบ โดยใช้ผังมโนทัศน์ 2. ผู้สอนถามผู้เรียนว่า “ตัวตนของเราในวันนี้ ต่างกับเมื่อวันวานอย่างไร” เพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียนเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพล และวิธีการพัฒนาตนเอง 3. ผู้สอนอธิบายเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพล และวิธีการพัฒนาตนเอง โดยใช้ผังมโนทัศน์ 4. ผู้สอนสุ่มถามผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อให้มีการเตรียมตัวในการตอบคำถาม และผู้สอนให้ข้อมูลย้อนกลับต่อผู้เรียน 			
ขั้นการฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่ม			
<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนให้ผู้เรียนเข้ากลุ่มเดิมตามที่คัดเลือกไว้ด้วยเทคนิค STAD ที่จัดไว้ในสัปดาห์ที่ผ่านมา 2. ผู้สอนให้สมาชิกกลุ่มศึกษาเนื้อหาเพิ่มเติมจากเอกสารประกอบการเรียนหน่วยที่ 4 ในประเด็น ปัจจัยที่มีอิทธิพล และวิธีการพัฒนาตนเอง 3. ผู้สอนให้สมาชิกกลุ่มทำใบงานที่ 4.2 เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพล และวิธีการพัฒนาตนเอง โดยให้ผู้เรียนร่วมกันศึกษา แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ และผู้สอนกล่าวย้ำให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มเข้าใจว่า ผลสำเร็จของกลุ่มได้จากความสำเร็จของสมาชิกทุกคนศึกษาเพิ่มเติม 4. ผู้สอนให้สมาชิกกลุ่มเลือกตัวแทนกลุ่มละ 1 คน มาเลือกข้อคำถามจากใบงาน 1 ข้อ พร้อมทั้งให้อธิบายคำตอบ เพื่อประเมินความพร้อมในการทดสอบย่อย โดยผู้สอนให้ข้อมูลย้อนกลับต่อผู้เรียน 5. ผู้สอนและผู้เรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาที่ได้จากการนำเสนอของแต่ละกลุ่ม และสาระการเรียนรู้ที่สำคัญ 			
ขั้นการทดสอบ			
<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนให้ผู้เรียนแยกกลุ่มเพื่อทำแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้รายบุคคล 2. ผู้สอนให้ผู้เรียนแต่ละคนทำแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ หน่วยที่ 4 การพัฒนาตนเองเพื่อความก้าวหน้าในชีวิต และการทำงาน จำนวน 14 ข้อ โดยเน้นย้ำให้ผู้เรียนแต่ละคนทำแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้รายบุคคลด้วยตนเอง ไม่ปรึกษากันหรือช่วยกัน 			
ขั้นการรับรองผลงานกลุ่ม			
<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนเฉลยคำตอบแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ หน่วยที่ 4 การพัฒนาตนเองเพื่อความก้าวหน้าในชีวิต และการทำงาน โดยให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มแลกเปลี่ยนกันตรวจแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ และให้คะแนน 2. ผู้สอนทำการบันทึกคะแนนของผู้เรียนแต่ละคน 3. ผู้สอนนำคะแนนของผู้เรียนแต่ละคนเปรียบเทียบกับคะแนนพื้นฐาน และทำการคิดคะแนนพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคน 4. ผู้สอนนำคะแนนของผู้เรียนแต่ละคนมาเฉลี่ยเป็นคะแนนกลุ่ม และทำการประกาศ มอบรางวัลให้กลุ่มที่มีคะแนนพัฒนาการสูงสุด เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจและกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจใฝ่เรียนรู้ 			
การวัดและประเมินผล			
<ol style="list-style-type: none"> 1. วิธีวัดและประเมินผล คือ (1) สังเกตการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม พฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงการเห็นคุณค่าในตนเอง ความมีวินัย ความรับผิดชอบ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน และ (2) ตรวจสอบผลงานกลุ่มจากการทำใบงานที่ 4.2 และ (3) ตรวจสอบแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ หน่วยที่ 4 การพัฒนาตนเองเพื่อความก้าวหน้าในชีวิต และการทำงาน 2. เครื่องมือวัดและประเมินผล ประกอบด้วย (1) ใบงาน (2) แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ หน่วยที่ 4 การพัฒนาตนเองเพื่อความก้าวหน้าในชีวิต และการทำงาน และ (3) แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน 			

กิจกรรม SEDR กิจกรรมที่ 5 “แก้วใส” มองเห็นคุณค่าในตนเอง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เรียนได้ค้นหาคุณค่าในตนเอง
2. เพื่อให้ผู้เรียนมีแนวคิดในการพัฒนาตนเองให้เป็นผู้เห็นคุณค่าในตนเอง
3. เพื่อให้ผู้เรียนมองโลกในแง่ดี
4. เพื่อให้ผู้เรียนมีวินัยและความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น

แนวคิดของการดำเนินกิจกรรม

กิจกรรม “แก้วใส” มองเห็นคุณค่าในตนเองของผู้เรียน มุ่งเน้นการเสริมสร้างความภาคภูมิใจในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบต่อที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน โดยการมองแก้วใสและบอกประโยชน์ของแก้ว การเปรียบเทียบการมองแก้วกับการมองเห็นคุณค่าในตนเอง การเขียนและบอกข้อดีของตนเอง การรับฟังและชื่นชมกันและกัน การสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรม และการสังเกตพฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงการเห็นคุณค่าในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบของผู้เรียน

ระยะเวลา 70 นาที

วิธีดำเนินการกิจกรรม

วิธีดำเนินการ	สื่อ/อุปกรณ์
<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนนำ “แก้วใส” 1 ใบ วางบนโต๊ะหน้าห้องเรียน พร้อมทั้งวาดภาพ “แก้วใส” ในกระดาษฟลิปชาร์ทที่ติดไว้บนกระดาน-ไวท์บอร์ดหน้าห้องเรียน 2. ผู้สอนยก “แก้วใส” ให้ผู้เรียนดูแล้วถามว่า “มองเห็นอะไรจากแก้ว” และให้ผู้เรียนช่วยกันตอบ โดยผู้สอนเขียนคำตอบในกระดาษฟลิปชาร์ทด้านซ้ายมือ 3. ผู้สอนถามผู้เรียนเกี่ยวกับประโยชน์ของแก้ว และให้ช่วยกันตอบ โดยผู้สอนเขียนคำตอบในกระดาษฟลิปชาร์ทด้านขวามือ 4. ผู้สอนสรุปเปรียบเทียบการมองแก้วกับการมองเห็นคุณค่าในตนเอง 5. ผู้สอนวาดภาพผู้ชายในกระดาษฟลิปชาร์ทที่ติดไว้บนกระดาน-ไวท์บอร์ด หน้าห้องเรียน โดยสมมุติให้ภาพวาดแทนตัวตนของผู้เรียน 6. ผู้สอนให้ผู้เรียนบอกคุณค่าหรือความสามารถที่ตนเองภาคภูมิใจที่สุด 1 ข้อ และให้ออกมาเขียนคำตอบไว้รอบ ๆ ภาพวาด 7. ผู้สอนแจกกระดาษ A4 ให้ผู้เรียนเขียนข้อดีของตนเอง จำนวน 3 ข้อ ลงในกระดาษที่แจกให้ 8. ผู้สอนให้ผู้เรียนบอกข้อดีของตนเองกับเพื่อนที่อยากจะบอก จำนวน 3 คน โดยให้รับฟังข้อดีและชื่นชมกันและกัน 9. ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้จากกิจกรรม โดยให้ผู้เรียนเคารพในความคิดเห็นของกันและกัน มองความคิดเห็นในเชิงสร้างสรรค์ รับฟัง และชื่นชมด้วยการประมอให้กำลังใจ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. แก้วใส 2. กระดาษฟลิปชาร์ท 3. ปากกาเคมีหลากสี 4. กระดาษ A4

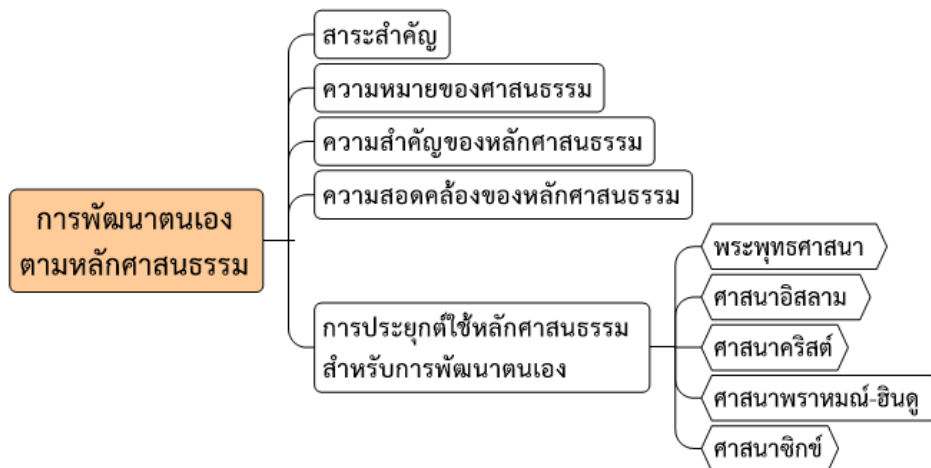
สรุปแนวคิดที่ได้จากกิจกรรม

การเห็นคุณค่าและความดีของตนเองย่อมทำให้ทุกคนมีกำลังใจที่จะก้าวต่อไปในชีวิต มองเห็นศักดิ์ศรีและคุณค่าของตนเอง การได้สำรวจตัวเองเป็นเสมือนกระจกสะท้อนให้เห็นพบตนเองในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านเด่นและด้านด้อยของตนเอง การที่บุคคลจะประสบความสำเร็จในชีวิตจะต้องนำคุณค่าเด่นชัดของตนเองที่มีมาแสดงออกในทางสร้างสรรค์และเหมาะสม ส่วนข้อด้อยควรนำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้เกิดปัญหาน้อยที่สุด

การประเมินผล

สังเกตจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม ความร่วมมือและการแก้ปัญหา การรักษาระเบียบที่ได้ตกลงกันไว้ การเปลี่ยนแปลงในด้านความคิด ความรู้สึกและพฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงการเห็นคุณค่าในตนเอง ความมีวินัย และความรับผิดชอบต่อผู้เรียนต่อการทำกิจกรรม

กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคู่กับกิจกรรม SEDR
หน่วยที่ 5 การพัฒนาตนเองตามหลักศาสนาธรรม

สาระการเรียนรู้

1. ความหมายของศาสนาธรรม
2. ความสำคัญของหลักศาสนาธรรม
3. ความสอดคล้องของหลักศาสนาธรรม
4. การประยุกต์ใช้หลักศาสนาธรรมสำหรับการพัฒนาตนเอง

สมรรถนะประจำหน่วย

1. แสดงความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาตนเองตามหลักศาสนาธรรม
2. ปฏิบัติตนเป็นผู้นำ และผู้ตามที่ดีภายใต้หลักศาสนาธรรมของศาสนา
3. มีกิจนิสัยที่ดีต่อการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติงาน ตามหลักศาสนาธรรม

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. อธิบายความหมายของศาสนาธรรมได้ถูกต้อง
2. บอกความสำคัญของหลักศาสนาธรรมได้ถูกต้อง
3. วิเคราะห์ความสอดคล้องของหลักศาสนาธรรมได้ถูกต้อง
4. ประยุกต์ใช้หลักศาสนาธรรมสำหรับการพัฒนาตนเองได้

หน่วยที่ 5 การพัฒนาตนเองตามหลักศาสนาธรรม		สัปดาห์ที่ 10-11 จำนวน 6 ชั่วโมง	
หัวข้อย่อย 5.1 เรื่อง ความหมาย ความสำคัญ และความสอดคล้องของหลักศาสนาธรรม		สัปดาห์ที่ 10 จำนวน 3 ชั่วโมง	
ครั้งที่	ประเด็นการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	สื่อการเรียนรู้
10	1. ความหมายของศาสนาธรรม 2. ความสำคัญของหลักศาสนาธรรม 3. ความสอดคล้องของหลักศาสนาธรรม	1. อธิบายความหมายของศาสนาธรรมได้ถูกต้อง 2. บอกความสำคัญของหลักศาสนาธรรมได้ถูกต้อง 3. วิเคราะห์ความสอดคล้องของหลักศาสนาธรรมได้ถูกต้อง	1. พังมโนทัศน์ (concept map) 2. เอกสารประกอบการเรียน 3. ใบงานที่ 5.1 เรื่อง ความหมาย ความสำคัญ และความสอดคล้องของหลักศาสนาธรรม 4. แบบฝึกหัดหน่วยที่ 5 การพัฒนาตนเองตามหลักศาสนาธรรม 5. แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน
	ชีวิตที่ต้องรับผิดชอบ	1. เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักเตรียมความพร้อมในการเรียนและการปฏิบัติงาน 2. เพื่อให้ผู้เรียนวางแผนการใช้เวลาให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและผู้อื่น 3. เพื่อให้ผู้เรียนดำรงชีวิตอย่างสร้างสรรค์ 4. เพื่อให้ผู้เรียนมีวินัยและความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น	1. ใบกิจกรรม “ชีวิตที่ต้องรับผิดชอบ”
รายละเอียดขั้นตอนและกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคุมกิจกรรม SEDR			
ขั้นการนำเสนอหรือการสอน			
<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนทักทายผู้เรียนด้วยความยิ้มแย้มแจ่มใส เป็นกันเอง และแจ้งวัตถุประสงค์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนทราบ โดยใช้ผังมโนทัศน์ 2. ผู้สอนถามผู้เรียนว่า “ศาสนาช่วยให้เรามีความสุขได้อย่างไร” เพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียนเรื่อง ความหมาย ความสำคัญ และความสอดคล้องของหลักศาสนาธรรม 3. ผู้สอนอธิบายเกี่ยวกับความหมาย ความสำคัญ และความสอดคล้องของหลักศาสนาธรรม โดยใช้ผังมโนทัศน์ 5. ผู้สอนสุ่มถามผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อทบทวนความรู้ก่อนทำกิจกรรม 			
ขั้นการฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่ม			
<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนให้ผู้เรียนเข้ากลุ่มเดิมตามที่คัดเลือกไว้ด้วยเทคนิค STAD ที่จัดไว้ในสัปดาห์ที่ผ่านมา 2. ผู้สอนให้สมาชิกกลุ่มศึกษาเนื้อหาเพิ่มเติมจากเอกสารประกอบการเรียนหน่วยที่ 5 ในประเด็น ความหมาย ความสำคัญ และความสอดคล้องของหลักศาสนาธรรม 3. ผู้สอนให้สมาชิกกลุ่มทำใบงานที่ 5.1 เรื่อง ความหมาย ความสำคัญ และความสอดคล้องของหลักศาสนาธรรม โดยให้ผู้เรียนร่วมกันศึกษา แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ และเน้นย้ำให้สมาชิกกลุ่มช่วยเหลือซึ่งกันและกัน 4. ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันเฉลยคำตอบจากใบงานที่ 5.1 และให้ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายคำตอบที่ถูกต้อง เพื่อให้สมาชิกกลุ่มเกิดความเข้าใจอย่างชัดเจน 5. ผู้สอนและผู้เรียนช่วยกันสรุปความรู้ที่ได้จากการจัดการเรียนรู้ 6. ผู้สอนให้ผู้เรียนทำกิจกรรม SEDR กิจกรรมที่ 6 “ชีวิตที่ต้องรับผิดชอบ” 7. ผู้สอนมอบหมายการบ้านให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดหน่วยที่ 5 การพัฒนาตนเองตามหลักศาสนาธรรม เพื่อทบทวนความรู้ และเตรียมความพร้อมในการเรียนเนื้อหาครั้งต่อไป 			

<p>ชั้นการทดสอบ (ดำเนินการในสัปดาห์ที่ 11)</p> <p>ชั้นการรับรองผลงานกลุ่ม (ดำเนินการในสัปดาห์ที่ 11)</p> <p>การวัดและประเมินผล</p> <p>1. วิธีวัดและประเมินผล คือ (1) สังเกตการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม พฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงการเห็นคุณค่าในตนเอง ความมีวินัย ความรับผิดชอบ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน (2) ตรวจสอบแบบฝึกหัดหน่วยที่ 5 และ (3) ตรวจสอบผลงานกลุ่มจากการทำใบงานที่ 5.1</p> <p>2. เครื่องมือวัดและประเมินผล ประกอบด้วย (1) ใบงาน (2) แบบฝึกหัดหน่วยที่ 5 และ (3) แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน</p>			
หัวข้อย่อยที่ 5.2 เรื่อง การประยุกต์ใช้หลักศาสนธรรมสำหรับการพัฒนาตนเอง		สัปดาห์ที่ 11 จำนวน 3 ชั่วโมง	
ครั้งที่	ประเด็นการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	สื่อการเรียนรู้
11	4. การประยุกต์ใช้หลักศาสนธรรมสำหรับการพัฒนาตนเอง	4. ประยุกต์ใช้หลักศาสนธรรมสำหรับการพัฒนาตนเองได้	1. ผังมโนทัศน์ (concept map) 2. เอกสารประกอบการเรียน 3. ใบงานที่ 5.3 เรื่อง การประยุกต์ใช้หลักศาสนธรรมสำหรับการพัฒนาตนเอง 4. แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้หน่วยที่ 5 การพัฒนาตนเองตามหลักศาสนธรรม 5. แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน
รายละเอียดขั้นตอนและกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคุมกิจกรรม SEDR			
<p>ชั้นการนำเสนอหรือการสอน</p> <p>1. ผู้สอนทักทายผู้เรียนด้วยความยิ้มแย้มแจ่มใส เป็นกันเอง และแจ้งวัตถุประสงค์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนทราบ โดยใช้ผังมโนทัศน์</p> <p>2. ผู้สอนถามผู้เรียนว่า “เราสามารถพัฒนาจิตใจของตนเองด้วยวิธีใดบ้าง” เพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียนเรื่อง การประยุกต์ใช้หลักศาสนธรรมสำหรับการพัฒนาตนเอง</p> <p>3. ผู้สอนอธิบายเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักศาสนธรรมสำหรับการพัฒนาตนเอง โดยใช้ผังมโนทัศน์</p> <p>4. ผู้สอนสุ่มถามผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อให้มีการเตรียมตัวในการตอบคำถาม และผู้สอนให้ข้อมูลย้อนกลับต่อผู้เรียน</p> <p>ชั้นการฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่ม</p> <p>1. ผู้สอนให้ผู้เรียนเข้ากลุ่มเดิมตามที่คัดเลือกไว้ด้วยเทคนิค STAD ที่จัดไว้ในสัปดาห์ที่ผ่านมา</p> <p>2. ผู้สอนให้สมาชิกกลุ่มศึกษาเนื้อหาเพิ่มเติมจากเอกสารประกอบการเรียนหน่วยที่ 5 ในประเด็น การประยุกต์ใช้หลักศาสนธรรมสำหรับการพัฒนาตนเอง</p> <p>3. ผู้สอนให้สมาชิกกลุ่มทำใบงานที่ 5.2 เรื่อง การประยุกต์ใช้หลักศาสนธรรมสำหรับการพัฒนาตนเอง โดยให้ผู้เรียนร่วมกันศึกษาแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ และผู้สอนกล่าวย้าให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มเข้าใจว่า ผลสำเร็จของกลุ่มได้จากความสำเร็จของสมาชิกทุกคน</p> <p>4. ผู้สอนให้สมาชิกกลุ่มเลือกตัวแทนกลุ่มละ 1 คน มาเลือกข้อคำถามจากใบงาน 1 ข้อ พร้อมทั้งให้อธิบายคำตอบ เพื่อประเมินความพร้อมในการทดสอบย่อย โดยผู้สอนให้ข้อมูลย้อนกลับต่อผู้เรียน</p> <p>5. ผู้สอนและผู้เรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาที่ได้จากการนำเสนอของแต่ละกลุ่ม และสาระการเรียนรู้ที่สำคัญ</p> <p>ชั้นการทดสอบ</p> <p>1. ผู้สอนให้ผู้เรียนแยกกลุ่มเพื่อทำแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้รายบุคคล</p> <p>2. ผู้สอนให้ผู้เรียนแต่ละคนทำแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ หน่วยที่ 5 การพัฒนาตนเองตามหลักศาสนธรรม จำนวน 20 ข้อ โดยเน้นย้าให้ผู้เรียนแต่ละคนทำแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้รายบุคคลด้วยตนเอง ไม่ปรึกษาหารือกัน</p>			

ขั้นการรับรองผลงานกลุ่ม

1. ผู้สอนเฉลยคำตอบแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ หน่วยที่ 5 การพัฒนาตนเองตามหลักศาสนาธรรม โดยให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มแลกเปลี่ยนกันตรวจแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ และให้คะแนน
2. ผู้สอนทำการบันทึกคะแนนของผู้เรียนแต่ละคน
3. ผู้สอนนำคะแนนของผู้เรียนแต่ละคนเปรียบเทียบกับคะแนนพื้นฐาน และทำการคิดคะแนนพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคน
4. ผู้สอนนำคะแนนของผู้เรียนแต่ละคนมาเฉลี่ยเป็นคะแนนกลุ่ม และทำการประกาศ มอบรางวัลให้กลุ่มที่มีคะแนนพัฒนาการสูงสุด เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจและกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจใฝ่เรียนรู้

การวัดและประเมินผล

1. วิธีวัดและประเมินผล คือ (1) สังเกตการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม พฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงการเห็นคุณค่าในตนเอง ความมีวินัย ความรับผิดชอบ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน (2) ตรวจสอบผลงานกลุ่มจากการทำใบงานที่ 5.2 และ (3) ตรวจสอบแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ หน่วยที่ 5 การพัฒนาตนเองตามหลักศาสนาธรรม
2. เครื่องมือวัดและประเมินผล ประกอบด้วย (1) ใบงาน (2) แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ หน่วยที่ 5 การพัฒนาตนเองตามหลักศาสนาธรรม
- (3) แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน

กิจกรรม SEDR กิจกรรมที่ 6 ชีวิตที่ต้องรับผิดชอบ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักเตรียมความพร้อมในการเรียนและการปฏิบัติงาน
2. เพื่อให้ผู้เรียนวางแผนการใช้เวลาให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและผู้อื่น
3. เพื่อให้ผู้เรียนดำรงชีวิตอย่างสร้างสรรค์
4. เพื่อให้ผู้เรียนมีวินัยและความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น

แนวคิดของการดำเนินกิจกรรม

กิจกรรมชีวิตที่ต้องรับผิดชอบของผู้เรียน มุ่งเน้นการเสริมสร้างความภาคภูมิใจในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบต่อที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน โดยการบันทึกกิจกรรมและเวลาที่ใช้ไปในแต่ละวัน การคำนวณเวลาที่มีและไม่มีประโยชน์ การวางแผนกิจกรรมที่มีประโยชน์ การดำเนินชีวิตตามแผนที่วางไว้ การชื่นชมตนเองที่สามารถปฏิบัติตามกิจกรรมที่วางแผนไว้ และการสังเกตพฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงการเห็นคุณค่าในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบต่อผู้เรียน

ระยะเวลา 70 นาที

วิธีดำเนินกิจกรรม

วิธีดำเนินการ	สื่อ/อุปกรณ์
<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนให้ผู้เรียนบันทึกกิจกรรม และเวลาใน 1 วันที่ผ่านมา ตั้งแต่ตื่นนอนตอนเช้าจนเข้านอนว่าทำอะไรบ้าง 2. ผู้สอนให้ผู้เรียนพิจารณาว่ากิจกรรมที่ผู้เรียนทำในแต่ละรายการของข้อ (1) นั้น มีประโยชน์คุ้มค่ากับเวลาที่เสียไปหรือไม่ เพราะเหตุใด 3. หากการใช้เวลาดังกล่าวยังไม่คุ้มค่า ผู้สอนจะให้ผู้เรียนปรับปรุงกิจกรรมของตัวเองว่าเวลานั้น ๆ ควรทำอะไรที่เป็นประโยชน์ โดยเขียนกำกับด้วยปากกาสีแดงในช่วงเวลานั้น 4. ผู้สอนสรุปให้ฟังว่าในชีวิตจริงเราไม่สามารถย้อนเวลากลับได้ จึงควรมีการวางแผนกิจกรรมในชีวิตไว้ล่วงหน้า 5. ผู้สอนให้ผู้เรียนเตรียมความพร้อมในการวางแผนกิจกรรมที่มีประโยชน์ไว้ล่วงหน้าสำหรับวันพรุ่งนี้ว่าเวลาใดจะทำอะไร โดยให้บันทึกกิจกรรมลงในช่วงเวลาต่าง ๆ ตั้งแต่ตื่นนอนตอนเช้าจนเข้านอน และนำไปฝึกปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ (การบ้าน) 6. ให้ผู้เรียนเขียนชื่นชมตัวเองในกิจกรรมที่ปฏิบัติได้ตามแผน ส่วนกิจกรรมที่ปฏิบัติไม่ได้หรือไม่ตรงตามแผน ให้เขียนกำกับด้วยปากกาสีแดงว่าได้ทำกิจกรรมใดแทน เพราะเหตุใด และให้นำเสนอหน้าห้องเรียนในการพบกันครั้งต่อไป 7. ผู้สอนและผู้เรียนร่วมอภิปราย สรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรม โดยให้ผู้เรียนเคารพในความคิดเห็นของกันและกัน มองความคิดเห็นในเชิงสร้างสรรค์ รับฟัง และชื่นชมด้วยการประบมือให้กำลังใจ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ใบกิจกรรม “เวลาที่มีค่า” 2. ใบกิจกรรม “วางแผนชีวิต”

สรุปแนวคิดที่ได้จากกิจกรรม

การที่ผู้เรียนรู้จักการเตรียมความพร้อมในการเรียน การดำเนินชีวิต และสามารถปฏิบัติตนได้เหมาะสมกับจังหวะเวลา มีวินัยและรับผิดชอบต่อกิจกรรมของชีวิต รู้จักใช้เวลาให้เป็นประโยชน์อย่างคุ้มค่า การได้ชื่นชมตัวเองต่อการปฏิบัติงานที่ประสบความสำเร็จจะทำให้ผู้เรียนกระทำสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์สู่เป้าหมายชีวิตที่วางไว้ได้

การประเมินผล

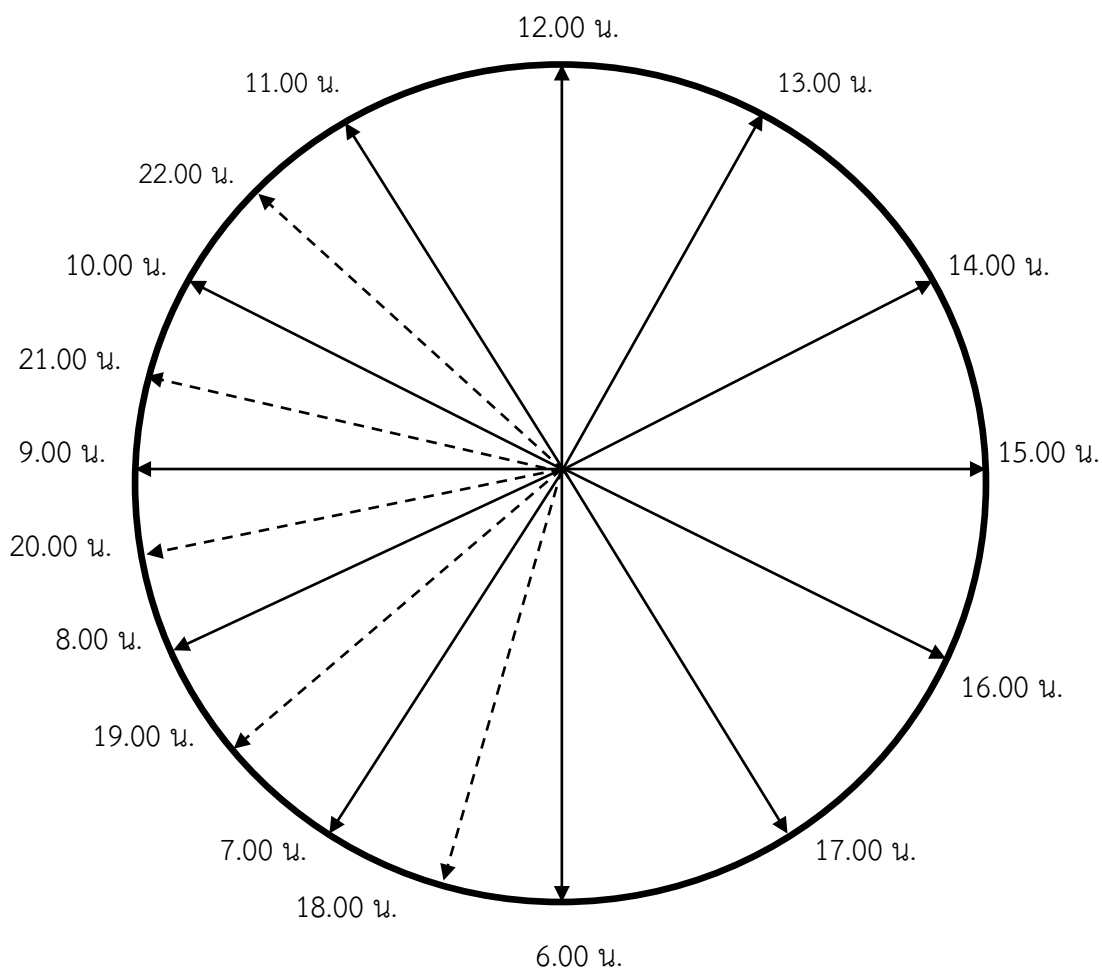
สังเกตจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม ความร่วมมือและการแก้ปัญหา การรักษาระเบียบที่ได้ตกลงกันไว้ การเปลี่ยนแปลงในด้านความคิด ความรู้สึกและพฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงการเห็นคุณค่าในตนเอง ความมีวินัย และความรับผิดชอบต่อผู้เรียนต่อการทำกิจกรรม

ใบกิจกรรม “เวลามีค่า”

ชื่อ-สกุล.....รหัสนักศึกษา (3 ตัวสุดท้าย).....
ระดับชั้น ปวส...../.....แผนกวิชา.....

ให้ผู้เรียนบันทึกกิจกรรมที่ผู้เรียนทำในช่วงเวลาต่าง ๆ ตั้งแต่ตื่นนอนตอนเช้าจนเข้านอน

กิจกรรมของชีวิตของวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

รวมเวลาที่ใช้อย่างมีค่า.....ช.ม.

เวลาที่ใช้อย่างเปล่าประโยชน์.....ช.ม.

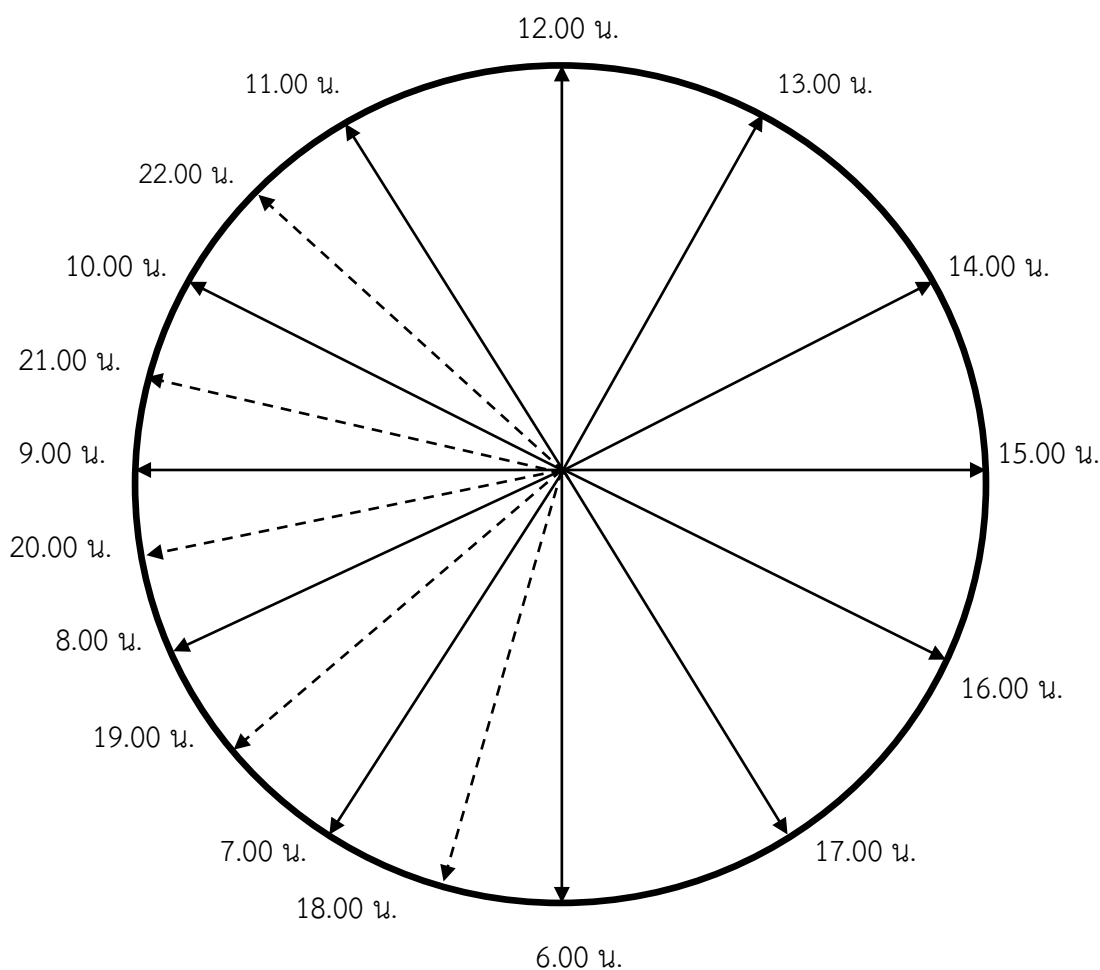
ใบกิจกรรม “การวางแผนชีวิต”

ชื่อ-สกุล.....รหัสนักศึกษา (3 ตัวสุดท้าย).....
ระดับชั้น ปวส...../.....แผนกวิชา.....

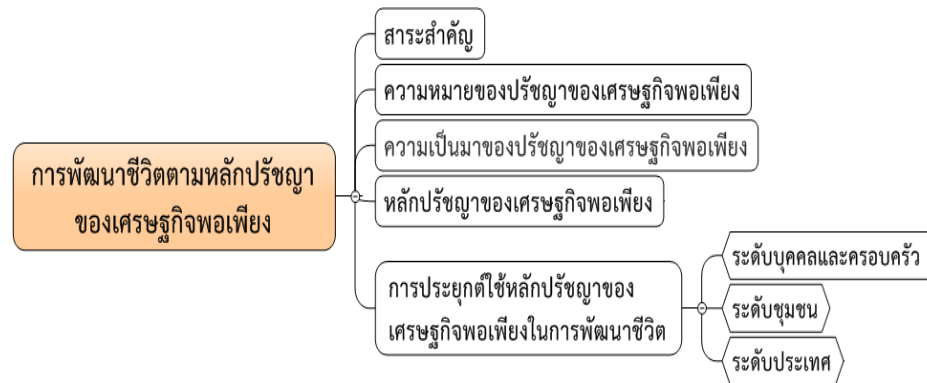
ให้ผู้เรียนวางแผนการทำกิจกรรมของวันเสาร์ที่จะถึง (ไว้ล่วงหน้า) และบันทึกกิจกรรมที่ผู้เรียนจะทำในช่วงเวลาต่าง ๆ ตั้งแต่ตื่นนอนตอนเช้าจนเข้านอน และให้นำแผนที่วางไว้ไปฝึกปฏิบัติจริงตามวันและเวลาที่วางแผนไว้

หากกิจกรรมในช่วงเวลาใดที่ผู้เรียนไม่สามารถปฏิบัติได้ตามแผนที่วางไว้ ให้ผู้เรียนเขียนกำกับไว้ด้วยปากกาแดงในช่วงเวลานั้น ๆ ว่าเป็นเพราะเหตุใด และในช่วงเวลานั้นผู้เรียนได้ทำกิจกรรมใด

กิจกรรมของชีวิตของวันเสาร์ ที่.....เดือน.....พ.ศ.....

กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคู่กับกิจกรรม SEDR
หน่วยที่ 6 การพัฒนาชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

สาระการเรียนรู้

1. ความหมายของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. ความเป็นมาของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
3. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
4. การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาชีวิต

สมรรถนะประจำหน่วย

1. แสดงความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. ปฏิบัติตนเป็นผู้นำ และผู้ตามที่ดีภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
3. มีกิจนิสัยที่ดีต่อการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติงาน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. บอกความหมายของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ถูกต้อง
2. อธิบายความเป็นมาของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ถูกต้อง
3. วิเคราะห์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ถูกต้อง
4. ประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาชีวิตได้

หน่วยที่ 6 การพัฒนาชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง		สัปดาห์ที่ 12-14 จำนวน 9 ชั่วโมง	
หัวข้อย่อยที่ 6.1 เรื่อง ความหมาย และความเป็นมาของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง		สัปดาห์ที่ 12 จำนวน 3 ชั่วโมง	
ครั้งที่	ประเด็นการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	สื่อการเรียนรู้
12	1. ความหมายของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2. ความเป็นมาของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	1. บอกความหมายของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ถูกต้อง 2. อธิบายความเป็นมาของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ถูกต้อง	1. ผังมโนทัศน์ (concept map) 2. เอกสารประกอบการเรียน 3. ใบงานที่ 6.1 เรื่อง ความหมาย และความเป็นมาของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 4. แบบฝึกหัดหน่วยที่ 6 การพัฒนาชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 5. แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน
	เพื่อนคู่หูช่วยเรียนรู้	1. เพื่อให้ผู้เรียนค้นหาเพื่อนคู่หูในการช่วยเรียนรู้ร่วมกัน 2. เพื่อให้ผู้เรียนมองโลกในแง่ดี 3. เพื่อให้ผู้เรียนมีวินัยและความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น	1. รูปภาพของผู้เรียน ขนาด 1 นิ้ว 2. พิวเจอร์บอร์ดรูปหัวใจ 3. กระดาษรูปหัวใจเพื่อนคู่หู 4. ป้ายชื่อผู้เรียน 5. กล่องไปรษณีย์ใจ 6. กาวเยื่อไม้/กาวน้ำ
รายละเอียดขั้นตอนและกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคุมกิจกรรม SEDR			
<p>ขั้นการนำเสนอหรือการสอน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนทักทายผู้เรียนด้วยความยิ้มแย้มแจ่มใส เป็นกันเอง และแจ้งวัตถุประสงค์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนทราบ โดยใช้ผังมโนทัศน์ 2. ผู้สอนถามผู้เรียนว่า “เพียงแค่ว่า ก็พอเพียง หมายความว่าอย่างไร” เพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียนเรื่อง ความหมาย และความเป็นมาของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3. ผู้สอนอธิบายเกี่ยวกับความหมาย และความเป็นมาของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้ผังมโนทัศน์ 4. ผู้สอนสุ่มถามผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อทบทวนความรู้ก่อนทำกิจกรรม <p>ขั้นการฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่ม</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนให้ผู้เรียนเข้ากลุ่มเดิมตามที่คัดเลือกไว้ด้วยเทคนิค STAD ที่จัดไว้ในสัปดาห์ที่ผ่านมา 2. ผู้สอนให้สมาชิกกลุ่มศึกษาเนื้อหาเพิ่มเติมจากเอกสารประกอบการเรียนหน่วยที่ 6 ในประเด็น ความหมาย และความเป็นมาของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3. ผู้สอนให้สมาชิกกลุ่มทำใบงานที่ 6.1 เรื่อง ความหมาย และความเป็นมาของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยให้ผู้เรียนร่วมกันศึกษา แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ และเน้นย้ำให้สมาชิกกลุ่มช่วยเหลือซึ่งกันและกัน 4. ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันเฉลยคำตอบจากการใบงานที่ 6.1 และให้ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายคำตอบที่ถูกต้อง เพื่อให้สมาชิกกลุ่มเกิดความเข้าใจอย่างชัดเจน 5. ผู้สอนและผู้เรียนช่วยกันสรุปความรู้ที่ได้จากการจัดการเรียนรู้ 6. ผู้สอนให้ผู้เรียนทำกิจกรรม SEDR กิจกรรมที่ 7 “เพื่อนคู่หูช่วยเรียนรู้” 7. ผู้สอนมอบหมายการบ้านให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดหน่วยที่ 6 การพัฒนาชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อทบทวนความรู้ และเตรียมความพร้อมในการเรียนเนื้อหาครั้งต่อไป <p>ขั้นการทดสอบ</p> <p>(ดำเนินการในสัปดาห์ที่ 14)</p> <p>ขั้นการรับรองผลงานกลุ่ม</p> <p>(ดำเนินการในสัปดาห์ที่ 14)</p>			

การวัดและประเมินผล			
<p>1. วิธีวัดและประเมินผล คือ (1) สังเกตการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม พฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงการเห็นคุณค่าในตนเอง ความมีวินัย ความรับผิดชอบ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน (2) ตรวจสอบแบบฝึกหัดหน่วยที่ 6 และ (3) ตรวจสอบผลงานกลุ่มจากการทำใบงานที่ 6.1</p> <p>2. เครื่องมือวัดและประเมินผล ประกอบด้วย (1) ใบงาน (2) แบบฝึกหัด และ (3) แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน</p>			
หัวข้อย่อยที่ 6.2 เรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง			สัปดาห์ที่ 13 จำนวน 3 ชั่วโมง
ครั้งที่	ประเด็นการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	สื่อการเรียนรู้
13	3. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	3. วิเคราะห์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ถูกต้อง	1. ผังมโนทัศน์ (concept map) 2. เอกสารประกอบการเรียน 3. ใบงานที่ 5.2 เรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 4. แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน
	สัญลักษณ์แทนตัวตน	1. เพื่อให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าในตนเอง 2. เพื่อให้ผู้เรียนมองโลกในแง่ดี 3. เพื่อให้ผู้เรียนแสดงความรู้สึที่มีต่อตนเอง 4. เพื่อให้ผู้เรียนมีวินัยและความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น	1. ป้ายแขวนคอ 2. ปากกาเคมี 3. เชือก 4. กระดาษ A4 5. ดินสอสี
รายละเอียดขั้นตอนและกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคุมกิจกรรม SEDR			
ขั้นการนำเสนอหรือการสอน			
<p>1. ผู้สอนทักทายผู้เรียนด้วยความยิ้มแย้มแจ่มใส เป็นกันเอง และแจ้งวัตถุประสงค์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนทราบ โดยใช้ผังมโนทัศน์</p> <p>2. ผู้สอนถามผู้เรียนว่า “ฉันทินอยุ่บนขาของตัวเองได้ หมายความว่าอย่างไร” เพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียนเรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>3. ผู้สอนอธิบายเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้ผังมโนทัศน์</p> <p>4. ผู้สอนสุ่มถามผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อทบทวนความรู้ก่อนทำกิจกรรม</p>			
ขั้นการฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่ม			
<p>1. ผู้สอนให้ผู้เรียนเข้ากลุ่มเดิมตามที่คัดเลือกไว้ด้วยเทคนิค STAD ที่จัดไว้ในสัปดาห์ที่ผ่านมา</p> <p>2. ผู้สอนให้สมาชิกกลุ่มศึกษาเนื้อหาเพิ่มเติมจากเอกสารประกอบการเรียนหน่วยที่ 5 ในประเด็น หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>3. ผู้สอนให้สมาชิกกลุ่มทำใบงานที่ 6.2 เรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยให้ผู้เรียนร่วมกันศึกษา แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ และเน้นย้ำให้สมาชิกกลุ่มช่วยเหลือซึ่งกันและกัน</p> <p>4. ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันเฉลยคำตอบจากการใบงานที่ 6.2 และให้ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายคำตอบที่ถูกต้อง เพื่อให้สมาชิกกลุ่มเกิดความเข้าใจอย่างชัดเจน</p> <p>5. ผู้สอนและผู้เรียนช่วยกันสรุปความรู้ที่ได้จากการจัดการเรียนรู้</p> <p>6. ผู้สอนให้ผู้เรียนทำกิจกรรม SEDR กิจกรรมที่ 8 “สัญลักษณ์แทนตัวตน”</p>			
ขั้นการทดสอบ			
(ดำเนินการในสัปดาห์ที่ 14)			
ขั้นการรับรองผลงานกลุ่ม			
(ดำเนินการในสัปดาห์ที่ 14)			
การวัดและประเมินผล			
<p>1. วิธีวัดและประเมินผล คือ (1) สังเกตการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม พฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงการเห็นคุณค่าในตนเอง ความมีวินัย ความรับผิดชอบ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน และ (2) ตรวจสอบผลงานกลุ่มจากการทำใบงานที่ 6.2</p> <p>2. เครื่องมือวัดและประเมินผล ประกอบด้วย (1) ใบงาน และ (2) แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน</p>			

หัวข้อย่อยที่ 6.3 เรื่อง การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาชีวิต สัปดาห์ที่ 14 จำนวน 3 ชั่วโมง			
ครั้งที่	ประเด็นการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	สื่อการเรียนรู้
14	4. การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาชีวิต	4. ประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาชีวิตได้	1. ผังมโนทัศน์ (concept map) 2. เอกสารประกอบการเรียน 3. ใบงานที่ 6.3 เรื่อง การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาชีวิต 4. แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้หน่วยที่ 6 การพัฒนาชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 5. แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน
รายละเอียดขั้นตอนและกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคุมกิจกรรม SEDR			
<p>ขั้นการนำเสนอหรือการสอน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนทักทายผู้เรียนด้วยความยิ้มแย้มแจ่มใส เป็นกันเอง และแจ้งวัตถุประสงค์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนทราบ โดยใช้ผังมโนทัศน์ 2. ผู้สอนถามผู้เรียนว่า “พัฒนาเด็กอย่างไรให้มีความพอเพียง” เพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียนเรื่อง การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาชีวิต 3. ผู้สอนอธิบายเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาชีวิต โดยใช้ผังมโนทัศน์ 4. ผู้สอนสุ่มถามผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อให้มีการเตรียมตัวในการตอบคำถาม และผู้สอนให้ข้อมูลย้อนกลับต่อผู้เรียน <p>ขั้นการฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่ม</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนให้ผู้เรียนเข้ากลุ่มเดิมตามที่คัดเลือกไว้ด้วยเทคนิค STAD ที่จัดไว้ในสัปดาห์ที่ผ่านมา 2. ผู้สอนให้สมาชิกกลุ่มศึกษาเนื้อหาเพิ่มเติมจากเอกสารประกอบการเรียนหน่วยที่ 6 ในประเด็น การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาชีวิต 3. ผู้สอนให้สมาชิกกลุ่มทำใบงานที่ 6.3 เรื่อง การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาชีวิต โดยให้ผู้เรียนร่วมกันศึกษา แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ ผู้สอนกล่าวย้ำให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มเข้าใจว่า ความสำเร็จของกลุ่มได้จากความสำเร็จของสมาชิกทุกคน 4. ผู้สอนสุ่มเลือกสมาชิกกลุ่ม ๆ ละ 1 คน มาเลือกข้อคำถามจากใบงาน 1 ข้อ พร้อมทั้งให้อธิบายคำตอบ เพื่อประเมินความพร้อมในการทดสอบย่อย โดยผู้สอนให้ข้อมูลย้อนกลับต่อผู้เรียน 5. ผู้สอนและผู้เรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาที่ได้จากการนำเสนอของแต่ละกลุ่ม และสาระการเรียนรู้ที่สำคัญ <p>ขั้นการทดสอบ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนให้ผู้เรียนแยกกลุ่มเพื่อทำแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้รายบุคคล 2. ผู้สอนให้ผู้เรียนแต่ละคนทำแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ หน่วยที่ 6 การพัฒนาชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 24 ข้อ โดยเน้นย้ำให้ผู้เรียนแต่ละคนทำแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้รายบุคคลด้วยตนเอง ไม่ปรึกษากันหรือกัน <p>ขั้นการรับรองผลงานกลุ่ม</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนเฉลยคำตอบแบบทดสอบแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ หน่วยที่ 6 การพัฒนาชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มแลกเปลี่ยนกันตรวจแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ และให้คะแนน 2. ผู้สอนทำการบันทึกคะแนนของผู้เรียนแต่ละคน 3. ผู้สอนนำคะแนนของผู้เรียนแต่ละคนเปรียบเทียบกับคะแนนพื้นฐาน และทำการคิดคะแนนพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคน 4. ผู้สอนนำคะแนนของผู้เรียนแต่ละคนมาเฉลี่ยเป็นคะแนนกลุ่ม และทำการประกาศ มอบรางวัลให้กลุ่มที่มีคะแนนพัฒนาการสูงสุด เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจและกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจใฝ่เรียนรู้ 			

การวัดและประเมินผล

1. วิธีวัดและประเมินผล คือ (1) สังเกตการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม พฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงการเห็นคุณค่าในตนเอง ความมีวินัย ความรับผิดชอบ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน (2) ตรวจสอบผลงานกลุ่มจากการทำใบงานที่ 6.3 และ (3) ตรวจสอบแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ หน่วยที่ 6 การพัฒนาชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. เครื่องมือวัดและประเมินผล ประกอบด้วย (1) ใบงาน (2) แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ หน่วยที่ 6 การพัฒนาชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ (3) แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน

กิจกรรม SEDR กิจกรรมที่ 7 เพื่อนคู่หูช่วยเรียนรู้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เรียนค้นหาเพื่อนคู่หูในการช่วยเรียนรู้ร่วมกัน
2. เพื่อให้ผู้เรียนมองโลกในแง่ดี
3. เพื่อให้ผู้เรียนมีวินัยและความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น

แนวคิดของการดำเนินกิจกรรม

กิจกรรมเพื่อนคู่หูช่วยเรียนรู้ มุ่งเน้นการเสริมสร้างความภาคภูมิใจในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน โดยการเลือกเพื่อนคู่หู การเขียนข้อความถึงเพื่อนคู่หู การให้กำลังใจ และกล่าวขอบคุณกันและกัน การอภิปรายสิ่งที่ได้จากกิจกรรม และการสังเกตพฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงการเห็นคุณค่าในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบของผู้เรียน

ระยะเวลา 60 นาที

วิธีดำเนินกิจกรรม

วิธีดำเนินการ	สื่อ/อุปกรณ์
<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนแจกป้ายชื่อให้ผู้เรียน และให้เลือกเพื่อนคู่หูที่สามารถช่วยเหลือในเรื่องการเรียนรู้ให้แก่กันและกันได้ 2. ผู้สอนให้ผู้เรียนนำป้ายชื่อและภาพถ่ายของตนเอง ขนาด 1 นิ้ว ติดไว้ที่กระต่ายรูปหัวใจเพื่อนคู่หูหน้าห้องเรียน 3. ผู้สอนอธิบายสิ่งที่เพื่อนคู่หูต้องปฏิบัติต่อกัน ดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> 3.1 ดูแลช่วยเหลือเรื่องการเรียนรู้ของกันและกัน 3.2 กระตุ้นเตือนการปฏิบัติงาน การส่งงาน การเข้าเรียนของกันและกัน 3.3 ให้กำลังใจ ให้คำแนะนำปรึกษา หรือตักเตือนเพื่อนคู่หู และร่วมกันรับผิดชอบเรื่องการเรียนรู้ 4. ผู้สอนให้ผู้เรียนเขียนข้อความถึงเพื่อนคู่หูของตนเองเกี่ยวกับการให้กำลังใจหรือการแนะนำตักเตือนในการเรียนและการดำเนินชีวิตประจำวัน และให้นำข้อความใส่กล่องไปรษณีย์ใจหน้าห้องเรียน 5. ผู้สอนให้ตัวแทนเปิดกล่องไปรษณีย์ใจ และอ่านข้อความให้เพื่อนฟัง 6. ผู้สอนและผู้เรียนช่วยกันสรุปเกี่ยวกับกำลังใจ คำตักเตือนของเพื่อน ทบทวนความรู้สึที่ได้รับกำลังใจ กล่าวขอบคุณ และนำคำแนะนำตักเตือนมาเป็นข้อคิดในการปรับปรุงตนเองต่อไป 7. ผู้สอนและผู้เรียนอภิปรายสิ่งที่ได้จากกิจกรรมร่วมกัน โดยให้ผู้เรียนเคารพในความคิดเห็นของกันและกัน มองความคิดเห็นในเชิงสร้างสรรค์ รับฟัง และชื่นชมด้วยการประมอให้กำลังใจ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. รูปถ่ายของผู้เรียน ขนาด 1 นิ้ว 2. พิวเจอร์บอร์ดรูปหัวใจ 3. กระต่ายรูปหัวใจเพื่อนคู่หู 4. ป้ายชื่อผู้เรียน 5. กล่องไปรษณีย์ใจ 6. กาวเยื่อไม้/กาวน้ำ

สรุปแนวคิดที่ได้จากกิจกรรม

การเรียนรู้ให้ประสบความสำเร็จนั้นผู้เรียนแต่ละคนมีความสามารถแตกต่างกัน สามารถช่วยเหลือ ให้กำลังใจ ตักเตือนกันได้ และผู้เรียนต้องเปิดใจรับฟังคำแนะนำของเพื่อนด้วยความยินดี

การประเมินผล

สังเกตจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม ความร่วมมือและการแก้ปัญหา การรักษาระเบียบที่ได้ตกลงกันไว้ การเปลี่ยนแปลงในด้านความคิด ความรู้สึกและพฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงการเห็นคุณค่าในตนเอง ความมีวินัย และความรับผิดชอบของผู้เรียนต่อการทำกิจกรรม

กิจกรรม SEDR กิจกรรมที่ 8 สัญลักษณ์แทนตัวตน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าในตนเอง
2. เพื่อให้ผู้เรียนมองโลกในแง่ดี
3. เพื่อให้ผู้เรียนแสดงความรู้สึกที่มีต่อตนเอง
4. เพื่อให้ผู้เรียนมีวินัยและความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น

แนวคิดของการดำเนินกิจกรรม

กิจกรรมสัญลักษณ์แทนตัวตนของผู้เรียน มุ่งเน้นการเสริมสร้างความภาคภูมิใจในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบต่อที่มีต่อผลลัพธ์ทางการเรียนของผู้เรียน โดยเชื่อมโยงกับกิจกรรมการวาดภาพสัญลักษณ์แทนตัวตน การเขียนอุดมการณ์ แนวคิดหรือคำขวัญที่เกี่ยวกับตนเอง การนำเสนอผลงานหน้าห้องเรียน การสรุปผลการจัดกิจกรรม และการสังเกตพฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงการเห็นคุณค่าในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบของผู้เรียน

ระยะเวลา 80 นาที

วิธีดำเนินการกิจกรรม

วิธีดำเนินการ	สื่อการเรียนรู้
<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนแจกกระดาษ A4 ให้ผู้เรียน คนละ 1 แผ่น และชี้แจงขั้นตอนการทำงาน ดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> 1.1 ให้ผู้เรียนคิดสัญลักษณ์แทนตัวเองซึ่งบ่งบอกถึงลักษณะนิสัยใจคอ คนละ 1 ชนิด และวาดลงในกระดาษที่แจกให้ 1.2 เขียนอุดมการณ์ แนวคิด หรือคำขวัญ ประจำตัวกำกับไว้ใต้ภาพ 1.3 ให้ผู้เรียนนำเสนอหน้าห้องเรียน ตัวอย่างการพูดดังนี้ “สวัสดีครับผมชื่อ...สัญลักษณ์ของผม คือ “พริกชี้หนู” เหตุที่เลือกพริกชี้หนูเพราะผมเป็นคนตัวเล็กแต่ใจไม่เล็ก ไม่ยอมใครผมสู้ยิบตา คำขวัญของผมคือ “เล็กแต่ร้อนแรง” 2. ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรม โดยให้ผู้เรียนเคารพในความคิดเห็นของกันและกัน มองความคิดเห็นในเชิงสร้างสรรค์ รับฟัง และชื่นชมด้วยการปรบมือให้กำลังใจ 3. ผู้สอนสรุปความแตกต่างระหว่างบุคคลว่าคนเราอาจจะเหมือนหรือแตกต่างกันได้แต่สิ่งหนึ่งที่ทุกคนมีเหมือนกันนั่นคือ “คุณค่าในตนเอง” 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ปากกาเคมี 2. เชือก 3. กระดาษ A4 4. ดินสอสี

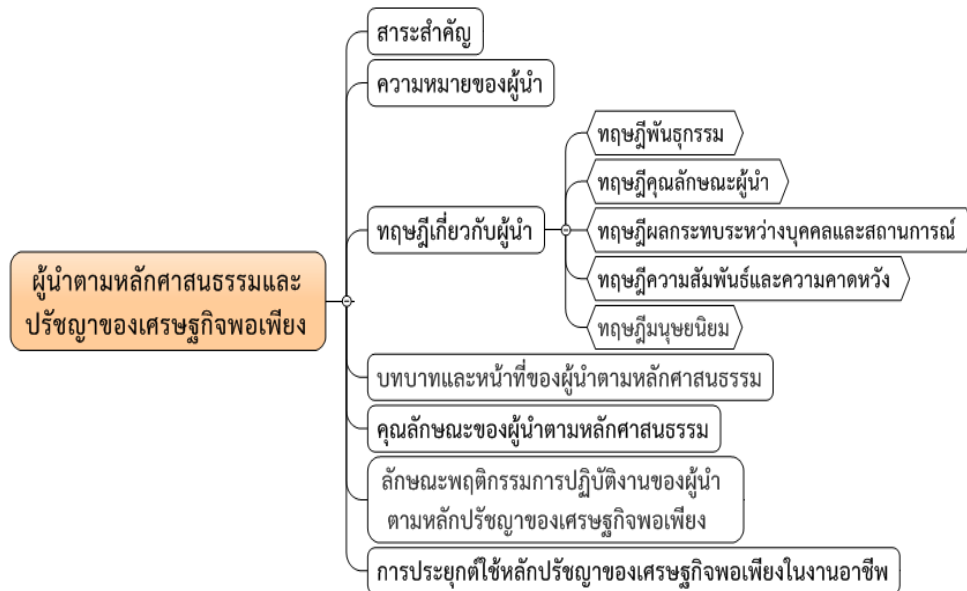
สรุปแนวคิดที่ได้จากกิจกรรม

การสำรวจและสะท้อนความเป็นตัวตนของแต่ละบุคคลออกมานั้นทำให้รู้จักตนเอง และได้รู้ความคิดความรู้สึกของบุคคลอื่นมากขึ้น

การประเมินผล

สังเกตจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม ความร่วมมือและการแก้ปัญหา การรักษาระเบียบที่ได้ตกลงกันไว้ การเปลี่ยนแปลงในด้านความคิด ความรู้สึกและพฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงการเห็นคุณค่าในตนเอง ความมีวินัย และความรับผิดชอบต่อผู้เรียนต่อการทำกิจกรรม

กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคู่กับกิจกรรม SEDR
หน่วยที่ 7 ผู้นำตามหลักศาสนธรรมและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

สาระการเรียนรู้

1. ความหมายของผู้นำ
2. ทฤษฎีเกี่ยวกับผู้นำ
3. บทบาทและหน้าที่ของผู้นำตามหลักศาสนธรรม
4. คุณลักษณะของผู้นำตามหลักศาสนธรรม
5. ลักษณะพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงานของผู้นำตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
6. การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในงานอาชีพ

สมรรถนะประจำหน่วย

1. แสดงความรู้เกี่ยวกับผู้นำตามหลักศาสนธรรม และปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. ปฏิบัติตนเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดีภายใต้หลักศาสนธรรม และปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
3. มีกิจนิสัยที่ดีต่อการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติงาน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. บอกความหมายของผู้นำได้ถูกต้อง
2. วิเคราะห์ทฤษฎีเกี่ยวกับผู้นำได้ถูกต้อง
3. แยกแยะบทบาทและหน้าที่ของผู้นำตามหลักศาสนธรรมได้ถูกต้อง
4. จำแนกคุณลักษณะของผู้นำตามหลักศาสนธรรมได้ถูกต้อง
5. วิเคราะห์ลักษณะพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงานของผู้นำตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ถูกต้อง
6. ประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในงานอาชีพได้

หน่วยที่ 7 ผู้นำตามหลักศาสนธรรมและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง			สัปดาห์ที่ 15-17 จำนวน 9 ชั่วโมง
หัวข้อย่อยที่ 7.1 เรื่อง ความหมาย และทฤษฎีเกี่ยวกับผู้นำ			สัปดาห์ที่ 15 จำนวน 3 ชั่วโมง
ครั้งที่	ประเด็นการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	สื่อการเรียนรู้
15	1. ความหมายของผู้นำ 2. ทฤษฎีเกี่ยวกับผู้นำ	1. บอกความหมายของผู้นำได้ถูกต้อง 2. วิเคราะห์ทฤษฎีเกี่ยวกับผู้นำได้ถูกต้องได้ถูกต้อง	1. ผังมโนทัศน์ (concept map) 2. เอกสารประกอบการเรียน 3. ใบงานที่ 7.1 เรื่องความหมายและทฤษฎีเกี่ยวกับผู้นำ 4. แบบฝึกหัดหน่วยที่ 7 ผู้นำตามหลักศาสนธรรมและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 5. แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน
	การตระหนักถึงอาชีพ และสร้างแรงบันดาลใจ	1. เพื่อให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าในตนเอง 2. เพื่อให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญของการเรียน 3. เพื่อให้ผู้เรียนตั้งเป้าหมายและเกิดแรงบันดาลใจในการประกอบอาชีพ 4. เพื่อให้ผู้เรียนมีวินัยและความรับผิดชอบต่อนตนเองและผู้อื่น	1. เรื่องเล่าเจ้าฟ้าง “สิทธิชัยกับสายใจ” 2. ใบกิจกรรม “หนทางสู่ความสำเร็จในอาชีพ” 3. โปสเตอร์ “วิธีการสู่ความสำเร็จในอาชีพ”
รายละเอียดขั้นตอนและกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคุมกิจกรรม SEDR			
ขั้นการนำเสนอหรือการสอน			
<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนทักทายผู้เรียนด้วยความยิ้มแย้มแจ่มใส เป็นกันเอง และแจ้งวัตถุประสงค์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนทราบ โดยใช้ผังมโนทัศน์ 2. ผู้สอนถามผู้เรียนว่า “บุคคลใดเป็นผู้นำในดวงใจของเรา” เพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียนเรื่อง ความหมาย และทฤษฎีเกี่ยวกับผู้นำ 3. ผู้สอนอธิบายเกี่ยวกับความหมาย และทฤษฎีเกี่ยวกับผู้นำ โดยใช้ผังมโนทัศน์ 4. ผู้สอนสุ่มถามผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อทบทวนความรู้ก่อนทำกิจกรรม 			
ขั้นการฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่ม			
<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนให้ผู้เรียนเข้ากลุ่มเดิมตามที่คัดเลือกไว้ด้วยเทคนิค STAD ที่จัดไว้ในสัปดาห์ที่ผ่านมา 2. ผู้สอนให้สมาชิกกลุ่มศึกษาเนื้อหาเพิ่มเติมจากเอกสารประกอบการเรียนหน่วยที่ 7 ในประเด็น ความหมาย และทฤษฎีเกี่ยวกับผู้นำ 3. ผู้สอนให้สมาชิกกลุ่มทำใบงานที่ 7.1 เรื่อง ความหมาย และทฤษฎีเกี่ยวกับผู้นำ โดยให้ผู้เรียนร่วมกันศึกษา แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ และเน้นย้ำให้สมาชิกกลุ่มช่วยเหลือซึ่งกันและกัน 4. ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันเฉลยคำตอบจากการใบงานที่ 7.1 และให้ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายคำตอบที่ถูกต้อง เพื่อให้สมาชิกกลุ่มเกิดความเข้าใจอย่างชัดเจน 5. ผู้สอนและผู้เรียนช่วยกันสรุปความรู้ที่ได้จากการจัดการเรียนรู้ 6. ผู้สอนให้ผู้เรียนทำกิจกรรม SEDR กิจกรรมที่ 9 “บันทึกสะสมความสำเร็จ” 7. ผู้สอนมอบหมายการบ้านให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดหน่วยที่ 7 ผู้นำตามหลักศาสนธรรมและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อทบทวนความรู้ และเตรียมความพร้อมในการเรียนเนื้อหาครั้งต่อไป 			
ขั้นการทดสอบ			
(ดำเนินการในสัปดาห์ที่ 17)			
ขั้นการรับรองผลงานกลุ่ม			
(ดำเนินการในสัปดาห์ที่ 17)			

การวัดและประเมินผล			
1. วิธีวัดและประเมินผล คือ (1) สังเกตการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม พฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงการเห็นคุณค่าในตนเอง ความมีวินัย ความรับผิดชอบ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน (2) ตรวจสอบแบบฝึกหัดหน่วยที่ 7 และ (3) ตรวจสอบผลงานกลุ่มจากการทำใบงานที่ 7.1			
2. เครื่องมือวัดและประเมินผล ประกอบด้วย (1) ใบงาน (2) แบบฝึกหัดหน่วยที่ 7 และ (3) แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน			
หัวข้อย่อยที่ 7.2 เรื่อง บทบาท หน้าที่ และคุณลักษณะของผู้นำตามหลักศาสนาธรรม			สัปดาห์ที่ 16 จำนวน 3 ชั่วโมง
ครั้งที่	ประเด็นการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	สื่อการเรียนรู้
16	3. บทบาทและหน้าที่ของผู้นำตามหลักศาสนาธรรม 4. คุณลักษณะของผู้นำตามหลักศาสนาธรรม	3. แยกแยะบทบาทและหน้าที่ของผู้นำตามหลักศาสนาธรรมได้ถูกต้อง 4. จำแนกคุณลักษณะของผู้นำตามหลักศาสนาธรรมได้ถูกต้อง	1. ผังมโนทัศน์ (concept map) 2. เอกสารประกอบการเรียน 3. ใบงานที่ 7.2 เรื่อง บทบาท หน้าที่ และคุณลักษณะของผู้นำตามหลักศาสนาธรรม 4. แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน
รายละเอียดขั้นตอนและกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคุมกิจกรรม SEDR			
ขั้นการนำเสนอหรือการสอน			
1. ผู้สอนทักทายผู้เรียนด้วยความยิ้มแย้มแจ่มใส เป็นกันเอง และแจ้งวัตถุประสงค์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนทราบ โดยใช้ผังมโนทัศน์			
2. ผู้สอนถามผู้เรียนว่า “ผู้นำในดวงใจของผู้เรียน มีคุณลักษณะอย่างไร” เพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียนเรื่อง บทบาท หน้าที่ และคุณลักษณะของผู้นำตามหลักศาสนาธรรม			
3. ผู้สอนอธิบายเกี่ยวกับบทบาท หน้าที่ และคุณลักษณะของผู้นำตามหลักศาสนาธรรม โดยใช้ผังมโนทัศน์			
4. ผู้สอนสุ่มถามผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อให้มีการเตรียมตัวในการตอบคำถาม และผู้สอนให้ข้อมูลย้อนกลับต่อผู้เรียน			
ขั้นการฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่ม			
1. ผู้สอนให้ผู้เรียนเข้ากลุ่มเดิมตามที่คัดเลือกไว้ด้วยเทคนิค STAD ที่จัดไว้ในสัปดาห์ที่ผ่านมา			
2. ผู้สอนให้สมาชิกกลุ่มศึกษาเนื้อหาเพิ่มเติมจากเอกสารประกอบการเรียนหน่วยที่ 7 ในประเด็น บทบาท หน้าที่ และคุณลักษณะของผู้นำตามหลักศาสนาธรรม			
3. ผู้สอนให้สมาชิกกลุ่มทำใบงานที่ 7.2 เรื่อง บทบาท หน้าที่ และคุณลักษณะของผู้นำตามหลักศาสนาธรรม โดยให้ผู้เรียนร่วมกันศึกษาแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ และผู้สอนกล่าวย้าให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มเข้าใจว่า ความสำเร็จของกลุ่มได้จากความสำเร็จของสมาชิกทุกคน			
4. ผู้สอนสุ่มถามสมาชิกกลุ่ม ๆ ละ 1 คน มาเลือกข้อความจากใบงาน 1 ข้อ พร้อมทั้งอธิบายคำตอบ เพื่อประเมินความพร้อมในการทดสอบย่อย โดยผู้สอนให้ข้อมูลย้อนกลับต่อผู้เรียน			
5. ผู้สอนและผู้เรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาที่ได้จากการนำเสนอของแต่ละกลุ่ม และสาระการเรียนรู้ที่สำคัญ			
ขั้นการทดสอบ			
(ดำเนินการในสัปดาห์ที่ 17)			
ขั้นการรับรองผลงานกลุ่ม			
(ดำเนินการในสัปดาห์ที่ 17)			
การวัดและประเมินผล			
1. วิธีวัดและประเมินผล คือ (1) สังเกตการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม พฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงการเห็นคุณค่าในตนเอง ความมีวินัย ความรับผิดชอบ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน และ (2) ตรวจสอบผลงานกลุ่มจากการทำใบงานที่ 7.2			
2. เครื่องมือวัดและประเมินผล ประกอบด้วย (1) ใบงาน และ (2) แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน			

หัวข้อย่อยที่ 7.3 เรื่อง ลักษณะพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงานของผู้นำ และการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในงานอาชีพ		สัปดาห์ที่ 17 จำนวน 3 ชั่วโมง	
ครั้งที่	ประเด็นการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	สื่อการเรียนรู้
17	5. ลักษณะพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงานของผู้นำตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 6. การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในงานอาชีพ	5. วิเคราะห์ลักษณะพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงานของผู้นำตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ถูกต้อง 6. ประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในงานอาชีพได้	1. ผังมโนทัศน์ (concept map) 2. เอกสารประกอบการเรียน 3. ใบงานที่ 7.3 เรื่อง ลักษณะพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงานของผู้นำ และการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในงานอาชีพ 4. แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้หน่วยที่ 7 ผู้นำกับหลักศาสนธรรมและปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 5. แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน
รายละเอียดขั้นตอนและกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคุมกิจกรรม SEDR			
ขั้นการนำเสนอหรือการสอน			
<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนทักทายผู้เรียนด้วยความยิ้มแย้มแจ่มใส เป็นกันเอง และแจ้งวัตถุประสงค์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนทราบ โดยใช้ผังมโนทัศน์ 2. ผู้สอนถามผู้เรียนว่า “ผู้เรียนจะนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในงานอาชีพได้อย่างไร” เพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียนเรื่องลักษณะพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงานของผู้นำ และการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในงานอาชีพ 3. ผู้สอนอธิบายเกี่ยวกับลักษณะพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงานของผู้นำ และการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในงานอาชีพ โดยใช้ผังมโนทัศน์ 4. ผู้สอนสุ่มถามผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อให้มีการเตรียมตัวในการตอบคำถาม และผู้สอนให้ข้อมูลย้อนกลับต่อผู้เรียน 			
ขั้นการฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่ม			
<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนให้ผู้เรียนเข้ากลุ่มเดิมตามที่คัดเลือกไว้ด้วยเทคนิค STAD ที่จัดไว้ในสัปดาห์ที่ผ่านมา 2. ผู้สอนให้สมาชิกกลุ่มศึกษาเนื้อหาเพิ่มเติมจากเอกสารประกอบการเรียนหน่วยที่ 7 ในประเด็น ลักษณะพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงานของผู้นำ และการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในงานอาชีพ 3. ผู้สอนให้สมาชิกกลุ่มทำใบงานที่ 7.3 เรื่อง ลักษณะพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงานของผู้นำ และการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในงานอาชีพ โดยให้ผู้เรียนร่วมกันศึกษา แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ และผู้สอนกล่าวย้ำให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มเข้าใจว่า ผลสำเร็จของกลุ่มได้จากความสำเร็จของสมาชิกทุกคน 4. ผู้สอนสุ่มถามสมาชิกกลุ่ม ๆ ละ 1 คน มาเลือกข้อความจากใบงาน 1 ข้อ พร้อมทั้งอธิบายคำตอบ เพื่อประเมินความพร้อมในการทดสอบย่อย โดยผู้สอนให้ข้อมูลย้อนกลับต่อผู้เรียน 5. ผู้สอนและผู้เรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาที่ได้จากการนำเสนอของแต่ละกลุ่ม และสาระการเรียนรู้ที่สำคัญ 			
ขั้นการทดสอบ			
<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนให้ผู้เรียนแยกกลุ่มเพื่อทำแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้รายบุคคล 2. ผู้สอนให้ผู้เรียนแต่ละคนทำแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ หน่วยที่ 7 ผู้นำกับหลักศาสนธรรมและปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 23 ข้อ โดยเน้นย้ำให้ผู้เรียนแต่ละคนทำแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้รายบุคคลด้วยตนเอง ไม่ปรึกษากันหรือกัน 			
ขั้นการรับรองผลงานกลุ่ม			
<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนเฉลยคำตอบแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ หน่วยที่ 7 ผู้นำกับหลักศาสนธรรมและปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มแลกเปลี่ยนกันตรวจแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ และให้คะแนน 2. ผู้สอนทำการบันทึกคะแนนของผู้เรียนแต่ละคน 3. ผู้สอนนำคะแนนของผู้เรียนแต่ละคนเปรียบเทียบกับคะแนนพื้นฐาน และทำการคิดคะแนนพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคน 4. ผู้สอนนำคะแนนของผู้เรียนแต่ละคนมาเฉลี่ยเป็นคะแนนกลุ่ม และทำการประกาศ มอบรางวัลให้กลุ่มที่มีคะแนนพัฒนาการสูงสุด เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจและกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจใฝ่เรียนรู้ 			

การวัดและประเมินผล

1. วิธีวัดและประเมินผล คือ (1) สังเกตการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม พฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงการเห็นคุณค่าในตนเอง ความมีวินัย ความรับผิดชอบ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน (2) ตรวจสอบผลงานกลุ่มจากการทำใบงานที่ 7.3 และ (3) ตรวจสอบแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ หน่วยที่ 7 ผู้นำกับหลักศาสนาธรรมและปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
2. เครื่องมือวัดและประเมินผล ประกอบด้วย (1) ใบงาน (2) แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ หน่วยที่ 7 ผู้นำกับหลักศาสนาธรรมและปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและ (3) แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน

กิจกรรม SEDR กิจกรรมที่ 9 การตระหนักถึงอาชีพ และสร้างแรงบันดาลใจ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าในตนเอง
2. เพื่อให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญของการเรียน
3. เพื่อให้ผู้เรียนตั้งเป้าหมายและเกิดแรงบันดาลใจในการประกอบอาชีพ
4. เพื่อให้ผู้เรียนมีวินัยและความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น

แนวคิดของการดำเนินกิจกรรม

กิจกรรมการตระหนักถึงอาชีพ และสร้างแรงบันดาลใจของผู้เรียน มุ่งเน้นการเสริมสร้างความภาคภูมิใจในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน โดยการเล่าเรื่องราวชีวิตของผู้ที่ประสบความสำเร็จในอาชีพและการดำเนินชีวิต การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อดีของการเรียนสายอาชีพ อาชีพที่ผู้เรียนอยากเป็น การวิเคราะห์หนทางสู่ความสำเร็จในการประกอบอาชีพ ปัจจัยสำคัญสู่ความสำเร็จ การทำโปสเตอร์วิธีการสู่ความสำเร็จในอาชีพ การชื่นชมในความสำเร็จของกันและกัน การอภิปรายสิ่งที่ได้จากกิจกรรม และการสังเกตพฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงการเห็นคุณค่าในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบของผู้เรียน

ระยะเวลา 90 นาที

วิธีดำเนินการกิจกรรม

วิธีดำเนินการ	สื่อ/อุปกรณ์
<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนเล่าเรื่องราวชีวิตของบุคคลที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ และการดำเนินชีวิตของผู้เรียน “สายอาชีพ” เพื่อเสริมสร้างพลังในการศึกษาเล่าเรียน 2. ผู้สอนให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อดีในการเรียนสายอาชีพ และหนทางสู่ความสำเร็จในการประกอบอาชีพ 3. ผู้สอนถามถึงอาชีพที่ผู้เรียนอยากเป็น และให้วิเคราะห์หนทางสู่ความสำเร็จในอาชีพที่ผู้เรียนเลือกตามใบกิจกรรม 4. ผู้สอนสุ่มถามผู้เรียน 2-3 คน 5. ผู้สอนให้ผู้เรียนแบ่งกลุ่ม ๆ ละ 4-5 คน ร่วมกันอภิปรายถึงปัจจัยสำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในอาชีพ 3 อันดับ 6. สุ่มตัวแทนผู้เรียน 2-3 กลุ่ม นำเสนอ กลุ่มอื่นอภิปรายเพิ่มเติม 7. ผู้สอนและผู้เรียนอภิปรายสรุปปัจจัยสำคัญสู่ความสำเร็จในอาชีพ โดยให้ผู้เรียนเคารพในความคิดเห็นของกันและกัน มองความคิดเห็นในเชิงสร้างสรรค์ รับฟัง และชื่นชมด้วยการปรบมือให้กำลังใจ 8. ผู้สอนให้ผู้เรียนเขียนโปสเตอร์ วิธีการสู่ความสำเร็จในอาชีพติดไว้ที่บอร์ดหลังห้องเรียน และชื่นชมในความสำเร็จในการทำโปสเตอร์ของกันและกัน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. เรื่องเล่าเร้าพลัง “สิทธิชัยกับสายใจ” 2. ใบกิจกรรม “หนทางสู่ความสำเร็จในอาชีพ” 3. โปสเตอร์ “วิธีการสู่ความสำเร็จในอาชีพ”

สรุปแนวคิดที่ได้จากกิจกรรม

การตั้งเป้าหมายด้านอาชีพของตนจะช่วยให้ผู้เรียนมีจุดมุ่งหมายและรู้ว่าตนเองควรปฏิบัติตนด้านการเรียนอย่างไร เพื่อให้ถึงจุดหมายที่วางไว้ได้สำเร็จ การเห็นแบบอย่างและรับรู้หนทางสู่ความสำเร็จของบุคคลที่น่าสนใจจะเป็นพลังกระตุ้นในการสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนได้ทบทวนเป้าหมายชีวิตของตนเอง และตระหนักถึงการประกอบอาชีพที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ ซึ่งล้วนต้องอาศัยความอดทน มุ่งมั่น และความรับผิดชอบต่อสูงในด้านการเรียน

การประเมินผล

สังเกตจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม ความร่วมมือและการแก้ปัญหา การรักษาระเบียบที่ได้ตกลงกันไว้ การเปลี่ยนแปลงในด้านความคิด ความรู้สึกและพฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงการเห็นคุณค่าในตนเอง ความมีวินัย และความรับผิดชอบต่อผู้เรียนต่อการทำกิจกรรม

เรื่องเล่าเร้าพลัง “สิทธิชัย และสายใจ”

“สิทธิชัย” กับ “สายใจ” เป็นเพื่อนสนิทกันทั้งสองคนเรียนชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้นห้องเดียวกัน สายใจเป็นลูกคนเดียวและเรียนเก่งมากจึงเป็นความหวังและภาคภูมิใจของพ่อแม่และคนในหมู่บ้าน ส่วนสิทธิชัยมีเชื้อสายจีน เป็นลูกชายคนโตในจำนวนพี่น้อง 8 คน ฐานะค่อนข้างยากจน สิทธิชัยเรียนหนังสือไม่ค่อยจะเก่ง สมัยเรียนมัธยมฯ สิทธิชัยจะมาโรงเรียนแต่เช้าเพื่อมาลอกการบ้านของสายใจ และมีจะทำพฤติกรรมเช่นนี้กระทั่งเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

เมื่อสิทธิชัยจบชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พ่อให้สิทธิชัยเข้าศึกษาต่อสายอาชีพเพราะพ่อไม่มีทุนทรัพย์กอรปกับความคิดของพ่อที่ว่าหากเรียนจบออกมาจะได้มีงานทำเลี้ยงชีพตนเองได้ ในระหว่างเรียนสิทธิชัยหางานพิเศษทำโดยการไปฝึกเป็นลูกมือที่ร้านซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้าของอาแปะที่พ่อรู้จัก เมื่อเรียนจบชั้น ปวช. สิทธิชัยก็ทำงานอยู่กับอาแปะที่ร้านเดิมได้เงินเดือนตามวุฒิที่จบ สิทธิชัยเก็บเงินเรียนต่อภาคค่ำในระดับ ปวส. ทำงานไปด้วยเรียนไปด้วยจึงทำให้มีประสบการณ์เพิ่มขึ้น หลังจากเรียนจบระดับ ปวส. แสงชัยมีเงินเก็บเล็กน้อยจึงเปิดร้านซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้าเล็ก ๆ ที่หมู่บ้าน ขณะที่ สายใจศึกษาต่อที่โรงเรียนเดิมจนจบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และเข้าศึกษาต่อที่วิทยาลัยครูประจำจังหวัดซึ่งคัดเฉพาะเด็กหัวดีและรักในอาชีพครู

สิบปีต่อมา สายใจมาซื้อเครื่องใช้ไฟฟ้าที่ร้านแห่งหนึ่ง และได้พบกับสิทธิชัยเพื่อนสนิทสมัยเรียน สิทธิชัยเป็นเจ้าของ “ร้านสิทธิชัยการไฟฟ้า” ซึ่งมีกิจการที่ใหญ่และรวยที่สุดในจังหวัด ขณะที่สายใจยังเป็นครูเงินเดือนน้อยนิดในโรงเรียนชนบททางไกลความเจริญ สายใจเล่าเรื่องราวชีวิตของตนเองและความยากจนของเด็กนักเรียนให้สิทธิชัยฟัง สิทธิชัยจึงมอบทุนการศึกษาให้กับเด็กนักเรียนที่ยากจนเพราะนึกถึงความยากจนของตัวเองในวัยเด็ก

พิธีมอบทุนการศึกษา สิทธิชัยเป็นประธาน และมาถึงโรงเรียนแต่เช้าเช่นเดิม แต่ครั้งนี้สิทธิชัยนั่งรถเก๋งคันหรูพร้อมพนักงานขับรถ สิทธิชัยเดินลงจากรถด้วยรองเท้าแววววยี่ห้อยี่ห้อ มีครูใหญ่ ครูน้อย และเด็กนักเรียนมาต้อนรับแต่ไม่ปรากฏแม่เงาของสายใจ สิบห้าวันที่ต่อมาสายใจก็มาถึงโรงเรียน เมื่อสิทธิชัยได้เจอกับสายใจจึงถามว่า “ทำไมไม่มาสายใจ ปกติใจไม่เคยมาสายขนาดนี้” สายใจตอบว่า “รถมอเตอไซด์ของใจเสีย หัวเทียนบอด สตาร์ทไม่ติด” สิทธิชัยนั่งเก้าอี้หน้าสุดเพราะเป็นประธานในพิธีส่วนสายใจนั่งอยู่แถวหลังซึ่งไม่เหมือนกับสมัยเรียนที่สายใจมักนั่งหน้าสุดส่วนสิทธิชัยจะเป็นเด็กหลังห้อง

ขณะมอบทุนการศึกษาสายใจเป็นผู้ถือพานทุนการศึกษาเพื่อให้สิทธิชัยมอบให้เด็กนักเรียน ภาพเหล่านี้ทำให้สิทธิชัยนึกย้อนถึงตนเองตอนเป็นเด็กนักเรียนที่มักจะเดินตามหลังสายใจเพื่อขอลอกการบ้าน และในห้องเรียนแสงชัยมักจะนั่งหลังสายใจเสมอเพราะเขาเรียนไม่เก่งกลัวอาจารย์จะเรียกให้ตอบคำถาม แต่ตอนนี้ชีวิตของสิทธิชัยเปลี่ยนแปลงไป สิทธิชัยเป็นเจ้าของสถานประกอบการขนาดใหญ่ มีรายได้มหาศาล มีชื่อเสียงโด่งดัง พ่อแม่ก็ได้พึ่งพาและมีชีวิตที่สุขสบาย และนี่เป็นบทสรุปหนึ่งของการประสบความสำเร็จในชีวิตของเด็กนักเรียนสายอาชีพที่มีความอดทนไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค

ใบกิจกรรม

หนทางสู่ความสำเร็จในอาชีพ

อาชีพในฝันของผม/ฉัน

Large empty oval shape for writing the career choice.

ผม/ฉันเลือกอาชีพนี้ เพราะ ?

Five empty circles for listing reasons for choosing the career.

ประโยชน์

Box for 'ต่อตนเอง คือ' (Benefits to self) with three dashed lines for writing.

Box for 'ต่อครอบครัว คือ' (Benefits to family) with three dashed lines for writing.

Box for 'ต่อชุมชน/สังคม คือ' (Benefits to community/society) with three dashed lines for writing.

ความสำเร็จในอาชีพที่ผม/ฉันจะได้รับ คือ

Large empty oval shape for writing the success to be achieved.

หนทางสู่ความสำเร็จในอาชีพที่ผม/ฉันใฝ่ฝัน

Box for 'แนวทางการพัฒนาความรู้' (Knowledge development approach) with three dashed lines for writing.

Box for 'ทัศนคติต่ออาชีพ' (Attitude towards career) with three dashed lines for writing.

Box for 'แนวทางการฝึกฝน' (Practice approach) with three dashed lines for writing.

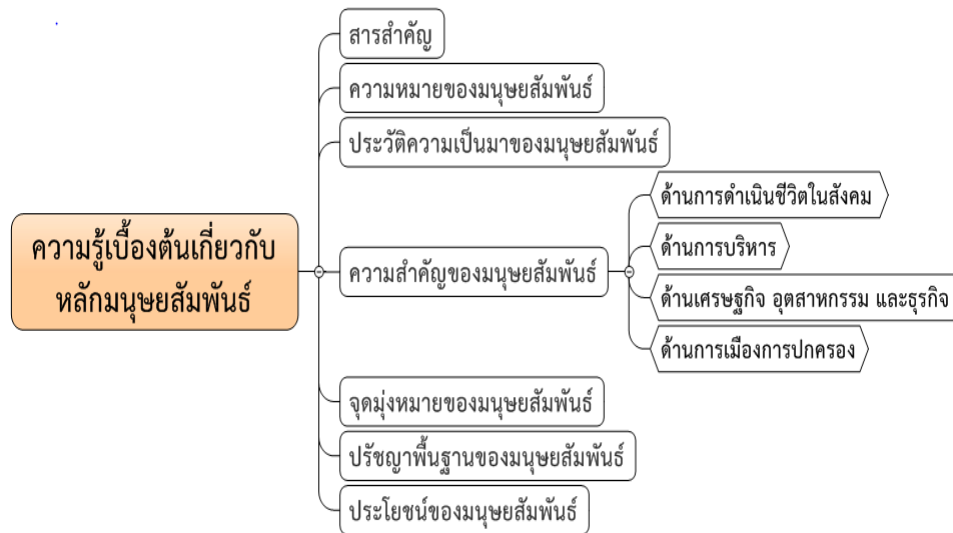
โปสเตอร์ “เส้นทางสู่ดวงดาว”

อาชีพในอนาคตของพวกเรา.....
(ให้ผู้เรียนวาดภาพอาชีพต่าง ๆ ที่ผู้เรียนอยากทำ)

วิธีการสู่ความสำเร็จในอาชีพที่สำคัญ (5 อันดับ)

เป้าหมาย	วิธีการหาความรู้	การมีทัศนคติที่ดี	วิธีการฝึกฝนให้มีความเชี่ยวชาญ/ความชำนาญ
วิธีการสู่เป้าหมาย			

กิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ
หน่วยที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับหลักมนุษยสัมพันธ์

สาระการเรียนรู้

1. ความหมายของมนุษยสัมพันธ์
2. ประวัติความเป็นมาของมนุษยสัมพันธ์
3. ความสำคัญของมนุษยสัมพันธ์
4. จุดมุ่งหมายของมนุษยสัมพันธ์
5. ปรัชญาพื้นฐานของมนุษยสัมพันธ์
6. ประโยชน์ของมนุษยสัมพันธ์

สมรรถนะประจำหน่วย

1. แสดงความรู้เกี่ยวกับหลักมนุษยสัมพันธ์
2. ประยุกต์ใช้หลักมนุษยสัมพันธ์ในการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น
3. มีทัศนคติที่ดีต่อการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติงาน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

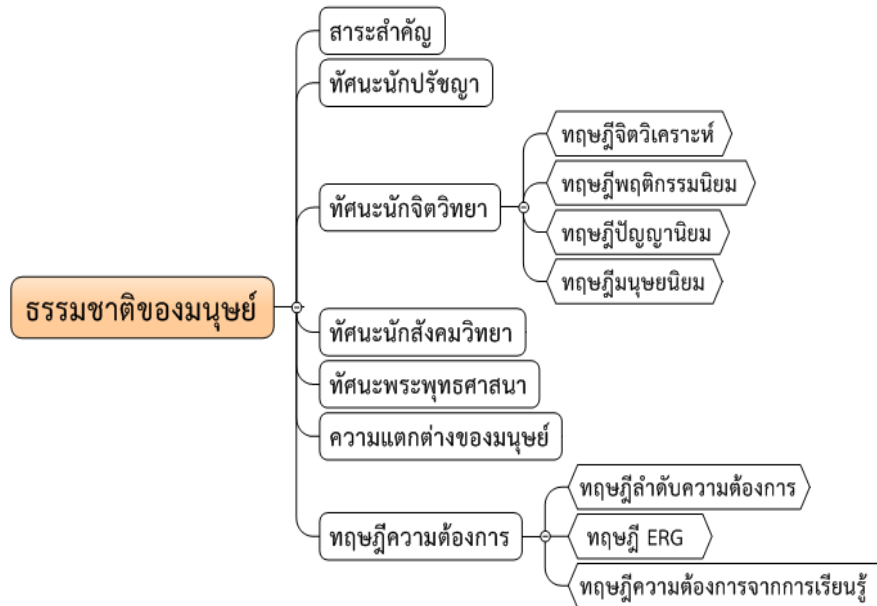
จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. บอกความหมายของมนุษยสัมพันธ์ได้ถูกต้อง
2. อธิบายประวัติความเป็นมาของมนุษยสัมพันธ์ได้ถูกต้อง
3. อธิบายความสำคัญของมนุษยสัมพันธ์ได้ถูกต้อง
4. บอกจุดมุ่งหมายของมนุษยสัมพันธ์ได้ถูกต้อง
5. บอกปรัชญาพื้นฐานของมนุษยสัมพันธ์ได้ถูกต้อง
6. บอกประโยชน์ของมนุษยสัมพันธ์ได้ถูกต้อง

หน่วยที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับหลักมนุษยสัมพันธ์		สัปดาห์ที่ 1-2 จำนวน 6 ชั่วโมง	
หัวข้อย่อยที่ 1.1 เรื่อง ความหมาย ประวัติ และความสำคัญของมนุษยสัมพันธ์		สัปดาห์ที่ 1 จำนวน 3 ชั่วโมง	
ครั้งที่	ประเด็นการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	สื่อการเรียนรู้
1	1. ความหมายของมนุษยสัมพันธ์ 2. ประวัติความเป็นมาของมนุษยสัมพันธ์ 3. ความสำคัญของมนุษยสัมพันธ์	1. บอกความหมายของมนุษยสัมพันธ์ได้ถูกต้อง 2. อธิบายประวัติความเป็นมาของมนุษยสัมพันธ์ได้ถูกต้อง 3. อธิบายความสำคัญของมนุษยสัมพันธ์ได้ถูกต้อง	1. ผังมโนทัศน์ (concept map) 2. เอกสารประกอบการเรียน 3. ใบงานที่ 1.1 เรื่อง ความหมาย ประวัติ และความสำคัญของมนุษยสัมพันธ์ 4. แบบฝึกหัดหน่วยที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับหลักมนุษยสัมพันธ์ 5. แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน
รายละเอียดขั้นตอนและกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ			
<p>ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนทักทายผู้เรียนด้วยความยิ้มแย้มแจ่มใส เป็นกันเอง และแจ้งวัตถุประสงค์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนทราบ โดยใช้ผังมโนทัศน์ 2. ผู้สอนให้ผู้เรียนประเมินตนเองด้วยมาตราวัดความภาคภูมิใจในตนเอง มาตราวัดวินัยและความรับผิดชอบ 3. ผู้สอนให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นในประเด็น “ฉันอยู่คนเดียวบนโลกใบนี้ได้” เพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียนเรื่อง ความหมาย ประวัติ และความสำคัญของมนุษยสัมพันธ์ 4. ผู้สอนสุ่มถามผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อให้มีการเตรียมตัวในการตอบคำถาม และผู้สอนให้ข้อมูลย้อนกลับต่อผู้เรียน <p>ขั้นดำเนินการสอน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนอธิบายเกี่ยวกับความหมาย ประวัติความเป็นมา และความสำคัญของมนุษยสัมพันธ์ โดยใช้ผังมโนทัศน์ 2. ผู้สอนสุ่มถามผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อให้มีการเตรียมตัวในการตอบคำถาม และผู้สอนให้ข้อมูลย้อนกลับต่อผู้เรียน 3. ผู้สอนให้สมาชิกกลุ่มศึกษาเนื้อหาเพิ่มเติมจากเอกสารประกอบการเรียนหน่วยที่ 1 ในประเด็น ความหมาย ประวัติ และความสำคัญของมนุษยสัมพันธ์ 4. ผู้สอนแบ่งกลุ่มผู้เรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 4 คน และผู้สอนแจกใบงานที่ 1.1 เรื่อง ความหมาย ประวัติ และความสำคัญของมนุษยสัมพันธ์ ให้ผู้เรียนร่วมกันทำงานกลุ่ม 5. ผู้สอนให้ตัวแทนกลุ่ม ๆ ละ 1 คน มาอภิปรายหน้าชั้นเรียน และร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนในชั้นเรียน เพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างชัดเจน 6. ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้องจากการทำใบงานที่ 1.1 <p>ขั้นสรุปผล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนและผู้เรียนช่วยกันทบทวน สรุปความรู้ที่ได้จากการจัดการเรียนรู้ 2. ผู้สอนมอบหมายการบ้านให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดหน่วยที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับหลักมนุษยสัมพันธ์ เพื่อทบทวนความรู้ และเตรียมความพร้อมในการเรียนเนื้อหาครั้งต่อไป <p>การวัดและประเมินผล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. วิธีวัดและประเมินผล ประกอบด้วย (1) สังเกตการณ์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม พฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงการเห็นคุณค่าในตนเอง ความมีวินัย ความรับผิดชอบ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน (2) ตรวจสอบแบบฝึกหัดหน่วยที่ 1 และ (3) ตรวจสอบผลงานกลุ่มจากการทำใบงานที่ 1.1 2. เครื่องมือวัดและประเมินผล ประกอบด้วย (1) ใบงาน (2) แบบฝึกหัดหน่วยที่ 1 และ (3) แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน 			

หัวข้อย่อยที่ 1.2 เรื่อง จุดมุ่งหมาย ปรัชญาพื้นฐาน และประโยชน์ของมนุษยสัมพันธ์		สัปดาห์ที่ 2 จำนวน 3 ชั่วโมง	
ครั้งที่	ประเด็นการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	สื่อการเรียนรู้
2	4. จุดมุ่งหมายของมนุษยสัมพันธ์ 5. ปรัชญาพื้นฐานของมนุษยสัมพันธ์ 6. ประโยชน์ของมนุษยสัมพันธ์	4. บอกจุดมุ่งหมายของมนุษยสัมพันธ์ได้ถูกต้อง 5. บอกปรัชญาพื้นฐานของมนุษยสัมพันธ์ได้ถูกต้อง 6. บอกประโยชน์ของมนุษยสัมพันธ์ได้ถูกต้อง	1. ผังมโนทัศน์ (concept map) 2. เอกสารประกอบการเรียน 3. ใบงานที่ 1.2 จุดมุ่งหมาย ปรัชญาพื้นฐาน และประโยชน์ของมนุษยสัมพันธ์ 4. แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ หน่วยที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับหลักมนุษยสัมพันธ์ 5. แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน
รายละเอียดขั้นตอนและกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ			
<p>ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนทักทายผู้เรียนด้วยความยิ้มแย้มแจ่มใส เป็นกันเอง และแจ้งวัตถุประสงค์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนทราบ โดยใช้ผังมโนทัศน์ 2. ผู้สอนถามผู้เรียนว่ามีความคิดเห็นอย่างไรกับประเด็น “คุณค่าของความเป็นคนไม่เท่าเทียมกัน” เพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียนเรื่อง จุดมุ่งหมาย ปรัชญาพื้นฐาน และประโยชน์ของมนุษยสัมพันธ์ 3. ผู้เรียนช่วยกันสรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นคำถาม <p>ขั้นดำเนินการสอน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนอธิบายประกอบการซักถามเรื่อง จุดมุ่งหมายของมนุษยสัมพันธ์ ปรัชญาพื้นฐานของมนุษยสัมพันธ์ และประโยชน์ของมนุษยสัมพันธ์ โดยใช้ผังมโนทัศน์ 2. ผู้สอนสุ่มถามผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อให้มีการเตรียมตัวในการตอบคำถาม และผู้สอนให้ข้อมูลย้อนกลับต่อผู้เรียน 3. ผู้สอนให้สมาชิกกลุ่มศึกษาเนื้อหาเพิ่มเติมจากเอกสารประกอบการเรียนหน่วยที่ 1 ในประเด็น จุดมุ่งหมาย ปรัชญาพื้นฐาน และประโยชน์ของมนุษยสัมพันธ์ 4. ผู้สอนแบ่งกลุ่มผู้เรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 4 คน และให้สมาชิกกลุ่มร่วมกันทำใบงานที่ 1.2 เรื่อง จุดมุ่งหมาย ปรัชญาพื้นฐาน และประโยชน์ของมนุษยสัมพันธ์ 5. ผู้สอนให้สมาชิกกลุ่มเลือกตัวแทนกลุ่มละ 1 คน มาเลือกข้อความจากใบงาน 1 ข้อ และอภิปรายหน้าชั้นเรียน ร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนในชั้นเรียน เพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างชัดเจน 6. ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้องจากการทำใบงานที่ 1.2 <p>ขั้นสรุปผล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนและผู้เรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาที่ได้จากการนำเสนอของแต่ละกลุ่ม และสาระการเรียนรู้ที่สำคัญ 2. ผู้สอนให้ผู้เรียนแต่ละคนทำแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ หน่วยที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับหลักมนุษยสัมพันธ์ จำนวน 13 ข้อ <p>การวัดและประเมินผล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. วิธีวัดและประเมินผล คือ (1) สังเกตการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม พฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงการเห็นคุณค่าในตนเอง ความมีวินัย ความรับผิดชอบ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน (2) ตรวจสอบผลงานกลุ่มจากการทำใบงานที่ 1.1 และ (3) ตรวจสอบแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ หน่วยที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับหลักมนุษยสัมพันธ์ 2. เครื่องมือวัดและประเมินผล ประกอบด้วย (1) ใบงาน (2) แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ หน่วยที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับหลักมนุษยสัมพันธ์ และ (3) แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน 			

กิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ หน่วยที่ 2 ธรรมชาติของมนุษย์

สาระการเรียนรู้

1. ธรรมชาติของมนุษย์ในทัศนชนกจิตวิทยา
2. ธรรมชาติของมนุษย์ในทัศนชนกปรัชญา
3. ธรรมชาติของมนุษย์ในทัศนชนกสังคมวิทยา
4. ธรรมชาติของมนุษย์ในทัศนชนกพระพุทธศาสนา
5. ความแตกต่างของมนุษย์ในด้านต่าง ๆ
6. ทฤษฎีความต้องการ

สมรรถนะประจำหน่วย

1. แสดงความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์
2. ปฏิบัติตนเป็นผู้ที่มีความเคารพ ให้เกียรติตนเองและผู้อื่น
3. มีกิจนิสัยที่ดีต่อการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติงาน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. บอกธรรมชาติของมนุษย์ในทัศนชนกจิตวิทยาได้ถูกต้อง
2. บอกธรรมชาติของมนุษย์ในทัศนชนกปรัชญาได้ถูกต้อง
3. อธิบายธรรมชาติของมนุษย์ในทัศนชนกสังคมวิทยาได้ถูกต้อง
4. อธิบายธรรมชาติของมนุษย์ในทัศนชนกพระพุทธศาสนาได้ถูกต้อง
5. แยกแยะความแตกต่างของมนุษย์ในด้านต่าง ๆ ได้ถูกต้อง
6. วิเคราะห์ทฤษฎีความต้องการได้ถูกต้อง

หน่วยที่ 2 ธรรมชาติของมนุษย์		สัปดาห์ที่ 3-4 จำนวน 6 ชั่วโมง	
หัวข้อย่อยที่ 2.1 เรื่อง ธรรมชาติของมนุษย์ในทัศนะต่าง ๆ		สัปดาห์ที่ 1 จำนวน 3 ชั่วโมง	
ครั้งที่	ประเด็นการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	สื่อการเรียนรู้
3	<ol style="list-style-type: none"> 1. ธรรมชาติของมนุษย์ในทัศนะนักจิตวิทยา 2. ธรรมชาติของมนุษย์ในทัศนะนักปรัชญา 3. ธรรมชาติของมนุษย์ในทัศนะนักสังคมวิทยา 4. ธรรมชาติของมนุษย์ในทัศนะพระพุทธศาสนา 	<ol style="list-style-type: none"> 1. บอกธรรมชาติของมนุษย์ในทัศนะนักจิตวิทยาได้ถูกต้อง 2. บอกธรรมชาติของมนุษย์ในทัศนะนักปรัชญาได้ถูกต้อง 3. อธิบายธรรมชาติของมนุษย์ในทัศนะนักสังคมวิทยาได้ถูกต้อง 4. อธิบายธรรมชาติของมนุษย์ในทัศนะพระพุทธศาสนาได้ถูกต้อง 	<ol style="list-style-type: none"> 1. พังมโนทัศน์ (concept map) 2. เอกสารประกอบการเรียน 3. ใบงานที่ 2.1 เรื่อง ธรรมชาติของมนุษย์ในทัศนะต่าง ๆ 4. แบบฝึกหัดหน่วยที่ 2 ธรรมชาติของมนุษย์ 5. แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน
รายละเอียดขั้นตอนและกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ			
<p>ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนทักทายผู้เรียนด้วยความยิ้มแย้มแจ่มใส เป็นกันเอง และแจ้งวัตถุประสงค์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนทราบ โดยใช้ผังมโนทัศน์ 2. ผู้สอนถามผู้เรียนว่า “มนุษย์มีความเหมือน และความแตกต่างจากสัตว์อย่างไร” เพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียนเรื่อง ธรรมชาติของมนุษย์ในทัศนะต่าง ๆ 3. ผู้เรียนช่วยกันสรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นคำถาม <p>ขั้นดำเนินการสอน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนอธิบายเกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์ในทัศนะต่าง ๆ โดยใช้ผังมโนทัศน์ 2. ผู้สอนสุ่มถามผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อให้มีการเตรียมตัวในการตอบคำถาม และผู้สอนให้ข้อมูลย้อนกลับต่อผู้เรียน 3. ผู้สอนให้สมาชิกกลุ่มศึกษาเนื้อหาเพิ่มเติมจากเอกสารประกอบการเรียนหน่วยที่ 2 ในประเด็น ธรรมชาติของมนุษย์ในทัศนะต่าง ๆ 4. ผู้สอนจัดกลุ่มผู้เรียนกลุ่มละ 4 คน และให้สมาชิกกลุ่มทำใบงานที่ 2.1 เรื่อง ธรรมชาติของมนุษย์ในทัศนะต่าง ๆ 5. ผู้สอนสุ่มเลือกตัวแทนสมาชิกกลุ่ม 1 คน มาเลือกข้อความจากใบงาน 1 ข้อ และอภิปรายหน้าชั้นเรียน ร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนในชั้นเรียน เพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างชัดเจน 6. ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้องจากการทำใบงานที่ 2.1 <p>ขั้นสรุปผล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนและผู้เรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาที่ได้จากการนำเสนอของแต่ละกลุ่ม และสาระการเรียนรู้ที่สำคัญ 2. ผู้สอนมอบหมายการบ้านให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดหน่วยที่ 2 ธรรมชาติของมนุษย์ เพื่อทบทวนความรู้ และเตรียมความพร้อมในการเรียนเนื้อหาครั้งต่อไป <p>การวัดและประเมินผล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. วิธีวัดและประเมินผล คือ (1) สังเกตการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม พฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงการเห็นคุณค่าในตนเอง ความมีวินัย ความรับผิดชอบ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน (2) ตรวจสอบแบบฝึกหัดหน่วยที่ 2 และ (3) ตรวจสอบผลงานกลุ่มจากการทำใบงานที่ 2.1 2. เครื่องมือวัดและประเมินผล ประกอบด้วย (1) ใบงาน (2) แบบฝึกหัดหน่วยที่ 2 และ (3) แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน 			

หัวข้อย่อยที่ 2.2 เรื่อง ความแตกต่างของมนุษย์ และทฤษฎีความต้องการ		สัปดาห์ที่ 4 จำนวน 3 ชั่วโมง	
ครั้งที่	ประเด็นการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	สื่อการเรียนรู้
4	5. ความแตกต่างของมนุษย์ในด้านต่าง ๆ 6. ทฤษฎีความต้องการ	5. แยกแยะความแตกต่างของมนุษย์ในด้านต่าง ๆ ได้ถูกต้อง 6. วิเคราะห์ทฤษฎีความต้องการได้ถูกต้อง	1. ผังมโนทัศน์ (concept map) 2. เอกสารประกอบการเรียน 3. ใบงานที่ 2.2 เรื่อง ความแตกต่างของมนุษย์ และทฤษฎีความต้องการ 4. แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ หน่วยที่ 2 ธรรมชาติของมนุษย์ 5. แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน
รายละเอียดขั้นตอนและกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ			
<p>ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนทักทายผู้เรียนด้วยความยิ้มแย้มแจ่มใส เป็นกันเอง และแจ้งวัตถุประสงค์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนทราบ โดยใช้ผังมโนทัศน์ 2. ผู้สอนถามผู้เรียนว่า “ผู้เรียนมีความแตกต่างกับเพื่อนประเด้นใดบ้าง” เพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียนเรื่อง ความแตกต่างของมนุษย์ และทฤษฎีความต้องการ 3. ผู้เรียนช่วยกันสรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นคำถาม <p>ขั้นดำเนินการสอน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนอธิบายประกอบการซักถามเรื่อง ความแตกต่างของมนุษย์ และทฤษฎีความต้องการ โดยใช้ผังมโนทัศน์ 2. ผู้สอนสุ่มถามผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อให้มีการเตรียมตัวในการตอบคำถาม และผู้สอนให้ข้อมูลย้อนกลับต่อผู้เรียน 3. ผู้สอนให้สมาชิกกลุ่มศึกษาเนื้อหาเพิ่มเติมจากเอกสารประกอบการเรียนหน่วยที่ 2 ในประเด็น ความแตกต่างของมนุษย์ และทฤษฎีความต้องการ 4. ผู้สอนจัดกลุ่มผู้เรียนกลุ่มละ 4 คน และให้สมาชิกกลุ่มทำใบงานที่ 2.2 เรื่อง ความแตกต่างของมนุษย์ และทฤษฎีความต้องการ 5. ผู้สอนสุ่มเลือกสมาชิกกลุ่ม ๆ ละ 1 คน มาเลือกข้อความคำถามจากใบงาน 1 ข้อ และอภิปรายหน้าชั้นเรียน ร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนในชั้นเรียน เพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างชัดเจน 6. ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้องจากการทำใบงานที่ 2.2 <p>ขั้นสรุปผล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนและผู้เรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาที่ได้จากการนำเสนอของแต่ละกลุ่ม และสาระการเรียนรู้ที่สำคัญ 2. ผู้สอนให้ผู้เรียนแต่ละคนทำแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ หน่วยที่ 2 ธรรมชาติของมนุษย์ <p>การวัดและประเมินผล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. วิธีวัดและประเมินผล คือ (1) สังเกตการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม การนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน พฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงการเห็นคุณค่าในตนเอง ความมีวินัย ความรับผิดชอบ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน และ (2) ตรวจสอบผลงานกลุ่มจากการทำใบงานที่ 2.2 และ (3) ตรวจสอบแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ หน่วยที่ 2 ธรรมชาติของมนุษย์ 2. เครื่องมือวัดและประเมินผล ประกอบด้วย (1) ใบงาน (2) แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ หน่วยที่ 2 ธรรมชาติของมนุษย์ และ (3) แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน 			

กิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ
หน่วยที่ 3 กระบวนการทางจิตวิทยา เพื่อสร้างมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลและชุมชน

สาระการเรียนรู้

1. ทฤษฎีวิเคราะห์ที่ติดต่อสัมพันธ์
2. ทฤษฎีจิตวิเคราะห์
3. ทฤษฎีแรงจูงใจ
4. การสร้างมนุษยสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในครอบครัว
5. การสร้างมนุษยสัมพันธ์กับเพื่อนบ้าน
6. การสร้างมนุษยสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในองค์กร

สมรรถนะประจำหน่วย

1. แสดงความรู้เกี่ยวกับกระบวนการทางจิตวิทยา
2. ปฏิบัติตนเป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อบุคคล และชุมชน
3. มีกิจนิสัยที่ดีต่อการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติงาน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

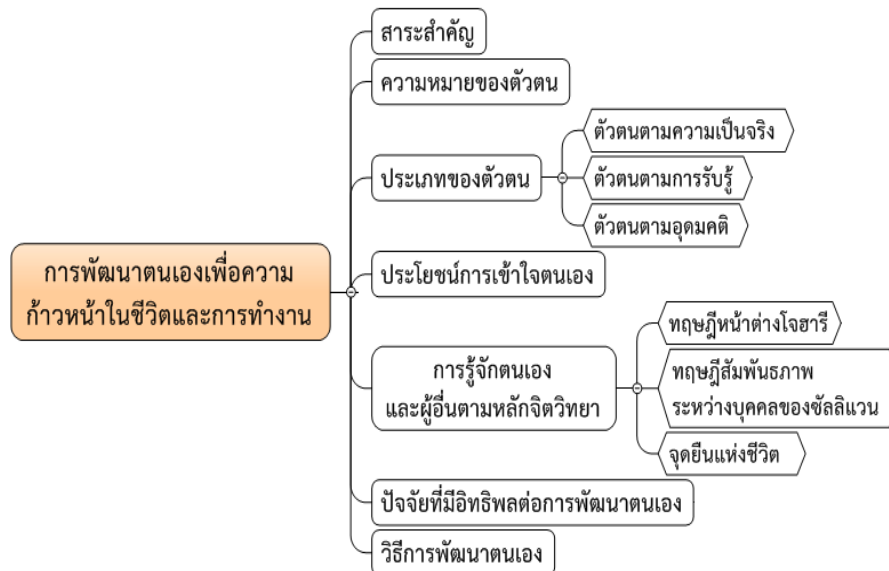
1. อธิบายทฤษฎีวิเคราะห์ที่ติดต่อสัมพันธ์ได้ถูกต้อง
2. อธิบายทฤษฎีจิตวิเคราะห์ได้ถูกต้อง
3. วิเคราะห์ทฤษฎีแรงจูงใจได้ถูกต้อง
4. บอกหลักการสร้างมนุษยสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในครอบครัวได้ถูกต้อง
5. บอกวิธีการสร้างมนุษยสัมพันธ์กับเพื่อนบ้านได้ถูกต้อง
6. บอกแนวทางในการสร้างมนุษยสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในองค์กรได้ถูกต้อง

หน่วยที่ 3 กระบวนการทางจิตวิทยา เพื่อสร้างมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลและชุมชน		สัปดาห์ที่ 5-7 จำนวน 9 ชั่วโมง	
หัวข้อย่อยที่ 3.1 เรื่อง ทฤษฎีวิเคราะห์ติดต่อสัมพันธ์ และทฤษฎีจิตวิเคราะห์		สัปดาห์ที่ 5 จำนวน 3 ชั่วโมง	
ครั้งที่	ประเด็นการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	สื่อการเรียนรู้
5	1. ทฤษฎีวิเคราะห์ติดต่อสัมพันธ์ 2. ทฤษฎีจิตวิเคราะห์	1. อธิบายทฤษฎีวิเคราะห์ติดต่อสัมพันธ์ได้ถูกต้อง 2. อธิบายทฤษฎีจิตวิเคราะห์ได้ถูกต้อง	1. ผังมโนทัศน์ (concept map) 2. เอกสารประกอบการเรียน 3. ใบงานที่ 3.1 เรื่อง ทฤษฎีวิเคราะห์ติดต่อสัมพันธ์ และทฤษฎีจิตวิเคราะห์ 4. แบบฝึกหัดหน่วยที่ 3 กระบวนการทางจิตวิทยา เพื่อสร้างมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลและชุมชน 5. แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน
รายละเอียดขั้นตอนและกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ			
<p>ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนทักทายผู้เรียนด้วยความยิ้มแย้มแจ่มใส เป็นกันเอง และแจ้งวัตถุประสงค์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนทราบ โดยใช้ผังมโนทัศน์ 2. ผู้สอนถามผู้เรียนว่า “ผู้เรียนมีบุคลิกภาพคล้ายใครในครอบครัว และบุคลิกภาพนั้นเป็นอย่างไร” เพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียนเรื่องทฤษฎีวิเคราะห์ติดต่อสัมพันธ์ และทฤษฎีจิตวิเคราะห์ 3. ผู้เรียนช่วยกันสรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นคำถาม <p>ขั้นดำเนินการสอน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนอธิบายประกอบการซักถามเรื่อง ทฤษฎีวิเคราะห์ติดต่อสัมพันธ์ และทฤษฎีจิตวิเคราะห์ โดยใช้ผังมโนทัศน์ 2. ผู้สอนสุ่มถามผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อให้มีการเตรียมตัวในการตอบคำถาม และผู้สอนให้ข้อมูลย้อนกลับต่อผู้เรียน 3. ผู้สอนให้สมาชิกกลุ่มศึกษาเนื้อหาเพิ่มเติมจากเอกสารประกอบการเรียนหน่วยที่ 3 ในประเด็น ทฤษฎีวิเคราะห์ติดต่อสัมพันธ์ และทฤษฎีจิตวิเคราะห์ 4. ผู้สอนให้ผู้เรียนเลือกสมาชิกกลุ่ม ๆ ละ 4 คน และให้สมาชิกกลุ่มทำใบงานที่ 3.1 เรื่อง ทฤษฎีวิเคราะห์ติดต่อสัมพันธ์ และทฤษฎีจิตวิเคราะห์ 5. ผู้สอนสุ่มเลือกสมาชิกกลุ่ม ๆ ละ 1 คน มาเลือกข้อความจากใบงาน 1 ข้อ และอภิปรายหน้าชั้นเรียน ร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนในชั้นเรียน เพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างชัดเจน 6. ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้องจากการทำใบงานที่ 3.1 <p>ขั้นสรุปผล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนและผู้เรียนช่วยกันสรุปความรู้ที่ได้จากการจัดการเรียนรู้ 2. ผู้สอนมอบหมายการบ้านให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดหน่วยที่ 3 กระบวนการทางจิตวิทยา เพื่อสร้างมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลและชุมชน เพื่อทบทวนความรู้ และเตรียมความพร้อมในการเรียนเนื้อหาครั้งต่อไป <p>การวัดและประเมินผล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. วิธีวัดและประเมินผล คือ (1) สังเกตการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม พฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงการเห็นคุณค่าในตนเอง ความมีวินัย ความรับผิดชอบ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน (2) ตรวจสอบแบบฝึกหัดหน่วยที่ 3 และ (3) ตรวจสอบผลงานกลุ่มจากการทำใบงานที่ 3.1 2. เครื่องมือวัดและประเมินผล ประกอบด้วย (1) ใบงาน (2) แบบฝึกหัดหน่วยที่ 3 และ (3) แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน 			

หัวข้อย่อยที่ 3.2 เรื่อง ทฤษฎีแรงจูงใจ		สัปดาห์ที่ 6 จำนวน 3 ชั่วโมง	
ครั้งที่	ประเด็นการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	สื่อการเรียนรู้
6	3. ทฤษฎีแรงจูงใจ	3. วิเคราะห์ทฤษฎีแรงจูงใจได้ถูกต้อง	1. ผังมโนทัศน์ (concept map) 2. เอกสารประกอบการเรียน 3. ใบงานที่ 3.2 เรื่อง ทฤษฎีแรงจูงใจ 4. แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน
รายละเอียดขั้นตอนและกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ			
<p>ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนทักทายผู้เรียนด้วยความยิ้มแย้มแจ่มใส เป็นกันเอง และแจ้งวัตถุประสงค์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนทราบ โดยใช้ผังมโนทัศน์ 2. ผู้สอนถามผู้เรียนว่า “ทำอย่างไรจึงจะประสบความสำเร็จในการเรียน” เพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียนเรื่อง ทฤษฎีแรงจูงใจ 3. ผู้เรียนช่วยกันสรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นคำถาม <p>ขั้นดำเนินการสอน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนอธิบายประกอบการซักถามเรื่อง ทฤษฎีแรงจูงใจ โดยใช้ผังมโนทัศน์ 2. ผู้สอนสุ่มถามผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อให้มีการเตรียมตัวในการตอบคำถาม และผู้สอนให้ข้อมูลย้อนกลับต่อผู้เรียน 3. ผู้สอนให้สมาชิกกลุ่มศึกษาเนื้อหาเพิ่มเติมจากเอกสารประกอบการเรียนหน่วยที่ 3 ในประเด็น ทฤษฎีแรงจูงใจ 4. ผู้สอนให้ผู้เรียนเลือกสมาชิกกลุ่ม ๆ ละ 4 คน และให้สมาชิกกลุ่มทำใบงานที่ 3.2 เรื่อง ทฤษฎีแรงจูงใจ 5. ผู้สอนสุ่มเลือกสมาชิกกลุ่ม ๆ ละ 1 คน มาเลือกข้อความคำถามจากใบงาน 1 ข้อ และอภิปรายหน้าชั้นเรียน ร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนในชั้นเรียน เพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างชัดเจน 6. ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้องจากการทำใบงานที่ 3.2 <p>ขั้นสรุปผล</p> <p>ผู้สอนและผู้เรียนช่วยกันสรุปความรู้ที่ได้จากการจัดการเรียนรู้</p> <p>การวัดและประเมินผล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. วิธีวัดและประเมินผล คือ (1) สังเกตการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม พฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงการเห็นคุณค่าในตนเอง ความมีวินัย ความรับผิดชอบ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน และ (2) ตรวจสอบผลงานกลุ่มจากการทำใบงานที่ 3.2 2. เครื่องมือวัดและประเมินผล ประกอบด้วย (1) ใบงาน และ (2) แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน 			

หัวข้อย่อยที่ 3.3 เรื่อง การสร้างมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลและชุมชน			สัปดาห์ที่ 7 จำนวน 3 ชั่วโมง
ครั้งที่	ประเด็นการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	สื่อการเรียนรู้
7	4. การสร้างมนุษยสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในครอบครัว 5. การสร้างมนุษยสัมพันธ์กับเพื่อนบ้าน 6. การสร้างมนุษยสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในองค์การ	4. บอกหลักการสร้างมนุษยสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในครอบครัวได้ถูกต้อง 5. บอกวิธีการสร้างมนุษยสัมพันธ์กับเพื่อนบ้านได้ถูกต้อง 6. บอกแนวทางในการสร้างมนุษยสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในองค์การได้ถูกต้อง	1. ผังมโนทัศน์ (concept map) 2. เอกสารประกอบการเรียน 3. ใบงานที่ 3.3 เรื่อง การสร้างมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลและชุมชน 4. แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้หน่วยที่ 3 กระบวนการทางจิตวิทยา เพื่อสร้างมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลและชุมชน 5. แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน
รายละเอียดขั้นตอนและกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ			
<p>ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนทักทายผู้เรียนด้วยความยิ้มแย้มแจ่มใส เป็นกันเอง และแจ้งวัตถุประสงค์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนทราบ โดยใช้ผังมโนทัศน์ 2. ผู้สอนถามผู้เรียนว่า “เราจะรักษามิตรภาพให้ยืนยาวได้อย่างไร” เพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียนเรื่อง การสร้างมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลและชุมชน 3. ผู้เรียนช่วยกันสรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นคำถาม <p>ขั้นดำเนินการสอน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนอธิบายประกอบการซักถามเรื่อง การสร้างมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลและชุมชน โดยใช้ผังมโนทัศน์ 2. ผู้สอนสุ่มถามผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อให้มีการเตรียมตัวในการตอบคำถาม และผู้สอนให้ข้อมูลย้อนกลับต่อผู้เรียน 3. ผู้สอนให้สมาชิกกลุ่มศึกษาเนื้อหาเพิ่มเติมจากเอกสารประกอบการเรียนหน่วยที่ 3 ในประเด็น การสร้างมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลและชุมชน 4. ผู้สอนให้ผู้เรียนเลือกสมาชิกกลุ่ม ๆ ละ 4 คน และให้สมาชิกกลุ่มทำใบงานที่ 3.3 เรื่อง การสร้างมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลและชุมชน 5. ผู้สอนสุ่มเลือกสมาชิกกลุ่ม ๆ ละ 1 คน มาเลือกข้อความจากใบงาน 1 ข้อ และอภิปรายหน้าชั้นเรียน ร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนในชั้นเรียน เพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างชัดเจน 6. ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้องจากการทำใบงานที่ 3.3 <p>ขั้นสรุปผล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนและผู้เรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาที่ได้จากการนำเสนอของแต่ละกลุ่ม และสาระการเรียนรู้ที่สำคัญ 2. ผู้สอนให้ผู้เรียนแต่ละคนทำแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ หน่วยที่ 3 กระบวนการทางจิตวิทยา เพื่อสร้างมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลและชุมชน จำนวน 18 ข้อ <p>การวัดและประเมินผล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. วิธีวัดและประเมินผล คือ (1) สังเกตการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม พฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงการเห็นคุณค่าในตนเอง ความมีวินัย ความรับผิดชอบ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน (2) ตรวจสอบผลงานกลุ่มจากการทำใบงานที่ 3.3 และ (3) ตรวจสอบแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ หน่วยที่ 3 กระบวนการทางจิตวิทยา เพื่อสร้างมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลและชุมชน 2. เครื่องมือวัดและประเมินผล ประกอบด้วย (1) ใบงาน (2) แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ หน่วยที่ 3 กระบวนการทางจิตวิทยา เพื่อสร้างมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลและชุมชน และ (3) แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน 			

กิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ
หน่วยที่ 4 การพัฒนาตนเองเพื่อความก้าวหน้าในชีวิต และการทำงาน

สาระการเรียนรู้

1. ความหมายของตัวตน
2. ประเภทของตัวตน
3. ประโยชน์ของการรู้จักตนเอง
4. การรู้จักตนเองและผู้อื่นตามหลักจิตวิทยา
5. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาตนเอง
6. วิธีการพัฒนาตนเอง

สมรรถนะประจำหน่วย

1. แสดงความรู้เกี่ยวกับการรู้จักตนเองและผู้อื่นตามหลักจิตวิทยา
2. ปฏิบัติตนเป็นผู้ที่มีความเคารพ ให้เกียรติตนเองและผู้อื่น
3. มีกิจนิสัยที่ดีต่อการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติงาน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

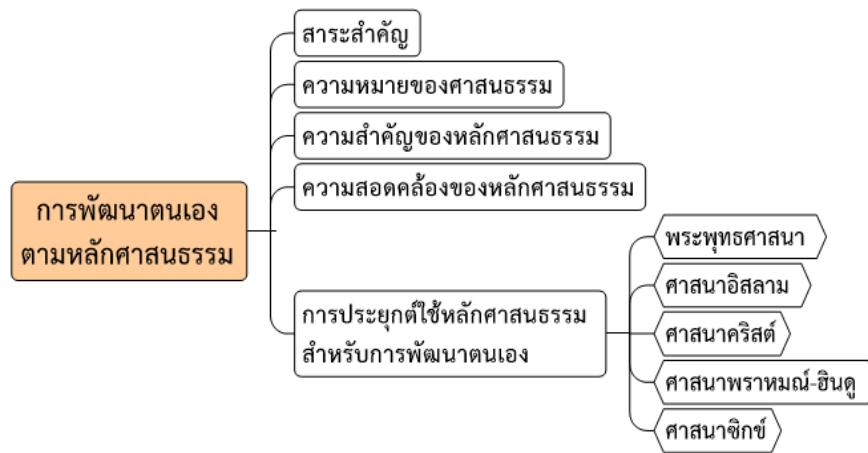
จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. อธิบายความหมายของตนเองได้ถูกต้อง
2. บอกประเภทของตัวตนได้ถูกต้อง
3. บอกประโยชน์ของการรู้จักตนเองได้ถูกต้อง
4. อธิบายการรู้จักตนเองและผู้อื่นตามหลักจิตวิทยาได้ถูกต้อง
5. บอกปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาตนเองได้ถูกต้อง
6. อธิบายวิธีการพัฒนาตนเองได้ถูกต้อง

หน่วยที่ 4 การพัฒนาตนเองเพื่อความก้าวหน้าในชีวิต และการทำงาน			สัปดาห์ที่ 8-9 จำนวน 6 ชั่วโมง
หัวข้อย่อยที่ 4.1 เรื่อง การรู้จักตนเองและผู้อื่นตามหลักจิตวิทยา			สัปดาห์ที่ 8 จำนวน 3 ชั่วโมง
ครั้งที่	ประเด็นการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	สื่อการเรียนรู้
8	1. ความหมายของตัวตน 2. ประเภทของตัวตน 3. ประโยชน์ของการรู้จักตนเอง 4. การรู้จักตนเองและผู้อื่นตามหลักจิตวิทยา	1. อธิบายความหมายของตนเองได้ถูกต้อง 2. บอกประเภทของตนเองได้ถูกต้อง 3. บอกประโยชน์ของการรู้จักตนเองได้ถูกต้อง 4. อธิบายการรู้จักตนเองและผู้อื่นตามหลักจิตวิทยาได้ถูกต้อง	1. ผังมโนทัศน์ (concept map) 2. เอกสารประกอบการเรียน 3. ใบงานที่ 4.1 เรื่อง การรู้จักตนเองและผู้อื่นตามหลักจิตวิทยา 4. แบบฝึกหัดหน่วยที่ 4 การพัฒนาตนเองเพื่อความก้าวหน้าในชีวิต และการทำงาน 5. แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน
รายละเอียดขั้นตอนและกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ			
<p>ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนทักทายผู้เรียนด้วยความยิ้มแย้มแจ่มใส เป็นกันเอง และแจ้งวัตถุประสงค์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนทราบ โดยใช้ผังมโนทัศน์ 2. ผู้สอนถามผู้เรียนว่า “รู้เขา รู้เรา มีความสำคัญอย่างไร” เพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียนเรื่อง การรู้จักตนเองและผู้อื่นตามหลักจิตวิทยา 3. ผู้เรียนช่วยกันสรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นคำถาม <p>ขั้นดำเนินการสอน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนอธิบายเกี่ยวกับการรู้จักตนเองและผู้อื่นตามหลักจิตวิทยา โดยใช้ผังมโนทัศน์ 2. ผู้สอนสุ่มถามผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อให้มีการเตรียมตัวในการตอบคำถาม และผู้สอนให้ข้อมูลย้อนกลับต่อผู้เรียน 3. ผู้สอนให้สมาชิกกลุ่มศึกษาเนื้อหาเพิ่มเติมจากเอกสารประกอบการเรียนหน่วยที่ 4 ในประเด็น การรู้จักตนเองและผู้อื่นตามหลักจิตวิทยา 4. ผู้สอนจัดกลุ่มผู้เรียน กลุ่มละ 4 คน และให้สมาชิกกลุ่มทำใบงานที่ 4.1 เรื่อง การรู้จักตนเองและผู้อื่นตามหลักจิตวิทยา 5. ผู้สอนสุ่มเลือกสมาชิกกลุ่ม ๆ ละ 1 คน มาเลือกข้อคำถามจากใบงาน 1 ข้อ และอภิปรายหน้าชั้นเรียน ร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนในชั้นเรียน เพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างชัดเจน 6. ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้องจากการทำใบงานที่ 4.1 <p>ขั้นสรุปผล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนและผู้เรียนช่วยกันสรุปความรู้ที่ได้จากการจัดการเรียนรู้ 2. ผู้สอนมอบหมายการบ้านให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดหน่วยที่ 4 การพัฒนาตนเองเพื่อความก้าวหน้าในชีวิต และการทำงาน เพื่อทบทวนความรู้ และเตรียมความพร้อมในการเรียนเนื้อหาครั้งต่อไป <p>การวัดและประเมินผล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. วิธีวัดและประเมินผล คือ (1) สังเกตการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม พฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงการเห็นคุณค่าในตนเอง ความมีวินัย ความรับผิดชอบ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน (2) ตรวจสอบแบบฝึกหัดหน่วยที่ 4 และ (3) ตรวจสอบผลงานกลุ่มจากการทำใบงานที่ 4.1 2. เครื่องมือวัดและประเมินผล ประกอบด้วย (1) ใบงาน (2) แบบฝึกหัดหน่วยที่ 4 และ (3) แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน 			

หัวข้อย่อยที่ 4.2 เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพล และวิธีการพัฒนาตนเอง		สัปดาห์ที่ 9 จำนวน 3 ชั่วโมง	
ครั้งที่	ประเด็นการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	สื่อการเรียนรู้
9	5. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาตนเอง 6. วิธีการพัฒนาตนเอง	5. บอกปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาตนเองได้ถูกต้อง 6. อธิบายวิธีการพัฒนาตนเองได้ถูกต้อง	1. ผังมโนทัศน์ (concept map) 2. เอกสารประกอบการเรียน 3. ใบงานที่ 4.2 เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพล และวิธีการพัฒนาตนเอง 4. แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ หน่วยที่ 4 การพัฒนาตนเองเพื่อความก้าวหน้าในชีวิต และการทำงาน 5. แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน
รายละเอียดขั้นตอนและกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ			
<p>ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนทักทายผู้เรียนด้วยความยิ้มแย้มแจ่มใส เป็นกันเอง และแจ้งวัตถุประสงค์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนทราบ โดยใช้ผังมโนทัศน์ 2. ผู้สอนถามผู้เรียนว่า “ตัวตนของเราในวันนี้ ต่างกับเมื่อวันวานอย่างไร” เพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียนเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพล และวิธีการพัฒนาตนเอง 3. ผู้เรียนช่วยกันสรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นคำถาม <p>ขั้นดำเนินการสอน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนอธิบายเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพล และวิธีการพัฒนาตนเอง โดยใช้ผังมโนทัศน์ 2. ผู้สอนสุ่มถามผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อให้มีการเตรียมตัวในการตอบคำถาม และผู้สอนให้ข้อมูลย้อนกลับต่อผู้เรียน 3. ผู้สอนให้สมาชิกกลุ่มศึกษาเนื้อหาเพิ่มเติมจากเอกสารประกอบการเรียนหน่วยที่ 4 ในประเด็น ปัจจัยที่มีอิทธิพล และวิธีการพัฒนาตนเอง 4. ผู้สอนให้ผู้เรียนจัดกลุ่ม ๆ ละ 4 คน และให้สมาชิกกลุ่มทำใบงานที่ 4.2 เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพล และวิธีการพัฒนาตนเอง 5. ผู้สอนสุ่มเลือกสมาชิกกลุ่ม ๆ ละ 1 คน มาเลือกข้อความจากใบงาน 1 ข้อ และอภิปรายหน้าชั้นเรียน ร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนในชั้นเรียน เพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างชัดเจน 6. ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้องจากการทำใบงานที่ 4.2 <p>ขั้นสรุปผล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนและผู้เรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาที่ได้จากการนำเสนอของแต่ละกลุ่ม และสาระการเรียนรู้ที่สำคัญ 2. ผู้สอนให้ผู้เรียนแต่ละคนทำแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ หน่วยที่ 4 การพัฒนาตนเองเพื่อความก้าวหน้าในชีวิต และการทำงาน จำนวน 14 ข้อ <p>การวัดและประเมินผล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. วิธีวัดและประเมินผล คือ (1) สังเกตการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม พฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงการเห็นคุณค่าในตนเอง ความมีวินัย ความรับผิดชอบ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน (2) ตรวจสอบผลงานกลุ่มจากการทำใบงานที่ 4.2 และ (4) ตรวจสอบแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ หน่วยที่ 4 การพัฒนาตนเองเพื่อความก้าวหน้าในชีวิต และการทำงาน 2. เครื่องมือวัดและประเมินผล ประกอบด้วย (1) ใบงาน (2) แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ หน่วยที่ 4 การพัฒนาตนเองเพื่อความก้าวหน้าในชีวิต และการทำงาน และ (3) แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน 			

กิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ
หน่วยที่ 5 การพัฒนาตนเองตามหลักศาสนาธรรม

สาระการเรียนรู้

1. ความหมายของศาสนาธรรม
2. ความสำคัญของหลักศาสนาธรรม
3. ความสอดคล้องของหลักศาสนาธรรม
4. การประยุกต์ใช้หลักศาสนาธรรมสำหรับการพัฒนาตนเอง

สมรรถนะประจำหน่วย

1. แสดงความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาตนเองตามหลักศาสนาธรรม
2. ปฏิบัติตนเป็นผู้นำ และผู้ตามที่ดีภายใต้หลักศาสนาธรรมของศาสนา
3. มีกิจนิสัยที่ดีต่อการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติงาน ตามหลักศาสนาธรรม

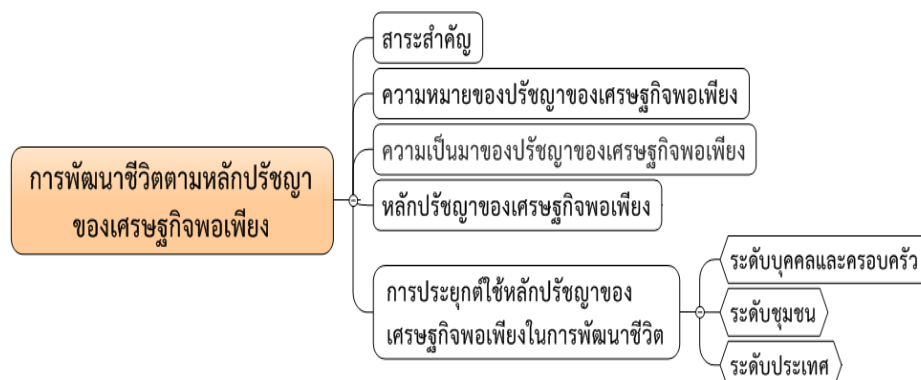
จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. อธิบายความหมายของศาสนาธรรมได้ถูกต้อง
2. บอกความสำคัญของหลักศาสนาธรรมได้ถูกต้อง
3. วิเคราะห์ความสอดคล้องของหลักศาสนาธรรมได้ถูกต้อง
4. ประยุกต์ใช้หลักศาสนาธรรมสำหรับการพัฒนาตนเองได้

หน่วยที่ 5 การพัฒนาตนเองตามหลักศาสนาธรรม		สัปดาห์ที่ 10-11 จำนวน 6 ชั่วโมง	
หัวข้อย่อยที่ 5.1 เรื่อง ความหมาย ความสำคัญ และความสอดคล้องของหลักศาสนาธรรม		สัปดาห์ที่ 10 จำนวน 3 ชั่วโมง	
ครั้งที่	ประเด็นการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	สื่อการเรียนรู้
10	1. ความหมายของศาสนาธรรม 2. ความสำคัญของหลักศาสนาธรรม	1. อธิบายความหมายของศาสนาธรรมได้ถูกต้อง 2. บอกความสำคัญของหลักศาสนาธรรมได้ถูกต้อง 3. วิเคราะห์ความสอดคล้องของหลักศาสนาธรรมได้ถูกต้อง	1. พังมโนทัศน์ (concept map) 2. เอกสารประกอบการเรียน 3. ใบงานที่ 5.1 เรื่อง ความหมาย ความสำคัญ และความสอดคล้องของหลักศาสนาธรรม 4. แบบฝึกหัดหน่วยที่ 5 การพัฒนาตนเองตามหลักศาสนาธรรม 5. แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน
รายละเอียดขั้นตอนและกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ			
<p>ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนทักทายผู้เรียนด้วยความยิ้มแย้มแจ่มใส เป็นกันเอง และแจ้งวัตถุประสงค์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนทราบ โดยใช้ผังมโนทัศน์ 2. ผู้สอนถามผู้เรียนว่า “ศาสนาช่วยให้เรามีความสุขได้อย่างไร” เพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียนเรื่อง ความหมาย ความสำคัญ และความสอดคล้องของหลักศาสนาธรรม 3. ผู้เรียนช่วยกันสรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นคำถาม <p>ขั้นดำเนินการสอน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนอธิบายประกอบการซักถามเรื่อง ความหมาย และความสำคัญของหลักศาสนาธรรม โดยใช้ผังมโนทัศน์ 2. ผู้สอนสุ่มถามผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อให้มีการเตรียมตัวในการตอบคำถาม และผู้สอนให้ข้อมูลย้อนกลับต่อผู้เรียน 3. ผู้สอนให้สมาชิกกลุ่มศึกษาเนื้อหาเพิ่มเติมจากเอกสารประกอบการเรียนหน่วยที่ 5 ในประเด็น ความหมาย ความสำคัญ และความสอดคล้องของหลักศาสนาธรรม 4. ผู้สอนจัดกลุ่มผู้เรียน กลุ่มละ 4 คน และให้ให้สมาชิกกลุ่มทำใบงานที่ 5.1 เรื่อง ความหมาย ความสำคัญ และความสอดคล้องของหลักศาสนาธรรม 5. ผู้สอนสุ่มเลือกสมาชิกกลุ่ม ๆ ละ 1 คน มาเลือกข้อความจากใบงาน 1 ข้อ และอภิปรายหน้าชั้นเรียน ร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนในชั้นเรียน เพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างชัดเจน 6. ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้องจากการทำใบงานที่ 5.1 <p>ขั้นสรุปผล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนและผู้เรียนช่วยกันสรุปความรู้ที่ได้จากการจัดการเรียนรู้ 2. ผู้สอนมอบหมายการบ้านให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดหน่วยที่ 5 การพัฒนาตนเองตามหลักศาสนาธรรม เพื่อทบทวนความรู้ และเตรียมความพร้อมในการเรียนเนื้อหาครั้งต่อไป <p>การวัดและประเมินผล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. วิธีวัดและประเมินผล คือ (1) สังเกตการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม พฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงการเห็นคุณค่าในตนเอง ความมีวินัย ความรับผิดชอบ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน (2) ตรวจสอบแบบฝึกหัดหน่วยที่ 5 และ (3) ตรวจสอบผลงานกลุ่มจากการทำใบงานที่ 5.1 2. เครื่องมือวัดและประเมินผล ประกอบด้วย (1) ใบงาน (2) แบบฝึกหัดหน่วยที่ 5 และ (3) แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน 			

หัวข้อย่อยที่ 5.2 เรื่อง การประยุกต์ใช้หลักศาสตรธรรมสำหรับการพัฒนาตนเอง		สัปดาห์ที่ 11 จำนวน 3 ชั่วโมง	
ครั้งที่	ประเด็นการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	สื่อการเรียนรู้
11	4. การประยุกต์ใช้หลักศาสตรธรรมสำหรับการพัฒนาตนเอง	4. ประยุกต์ใช้หลักศาสตรธรรมสำหรับการพัฒนาตนเองได้	1. ผังมโนทัศน์ (concept map) 2. เอกสารประกอบการเรียน 3. ใบงานที่ 5.2 เรื่อง การประยุกต์ใช้หลักศาสตรธรรมสำหรับการพัฒนาตนเอง 4. แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้หน่วยที่ 5 การพัฒนาตนเองตามหลักศาสตรธรรม 5. แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน
รายละเอียดขั้นตอนและกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ			
<p>ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนทักทายผู้เรียนด้วยความยิ้มแย้มแจ่มใส เป็นกันเอง และแจ้งวัตถุประสงค์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนทราบ โดยใช้ผังมโนทัศน์ 2. ผู้สอนถามผู้เรียนว่า “เราสามารถพัฒนาจิตใจของตนเองด้วยวิธีใดบ้าง” เพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียนเรื่อง การประยุกต์ใช้หลักศาสตรธรรมสำหรับการพัฒนาตนเอง 3. ผู้เรียนช่วยกันสรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นคำถาม <p>ขั้นดำเนินการสอน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนอธิบายประกอบการซักถามเรื่อง การประยุกต์ใช้หลักศาสตรธรรมสำหรับการพัฒนาตนเอง โดยใช้ผังมโนทัศน์ 2. ผู้สอนสุ่มถามผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อให้มีการเตรียมตัวในการตอบคำถาม และผู้สอนให้ข้อมูลย้อนกลับต่อผู้เรียน 3. ผู้สอนให้สมาชิกกลุ่มศึกษาเนื้อหาเพิ่มเติมจากเอกสารประกอบการเรียนหน่วยที่ 5 ในประเด็น การประยุกต์ใช้หลักศาสตรธรรมสำหรับการพัฒนาตนเอง 4. ผู้สอนให้ผู้เรียนจัดกลุ่ม ๆ ละ 4 คน และให้สมาชิกกลุ่มทำใบงานที่ 5.2 เรื่องการประยุกต์ใช้หลักศาสตรธรรมสำหรับการพัฒนาตนเอง 5. ผู้สอนสุ่มเลือกสมาชิกกลุ่ม ๆ ละ 1 คน มาเลือกข้อความจากใบงาน 1 ข้อ และอภิปรายหน้าชั้นเรียน ร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนในชั้นเรียน เพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างชัดเจน 6. ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้องจากการทำใบงานที่ 5.2 <p>ขั้นสรุปผล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนและผู้เรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาที่ได้จากการนำเสนอของแต่ละกลุ่ม และสาระการเรียนรู้ที่สำคัญ 2. ผู้สอนให้ผู้เรียนแต่ละคนทำแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ หน่วยที่ 5 การพัฒนาตนเองตามหลักศาสตรธรรม จำนวน 20 ข้อ <p>การวัดและประเมินผล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. วิธีวัดและประเมินผล คือ (1) สังเกตการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม พฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงการเห็นคุณค่าในตนเอง ความมีวินัย ความรับผิดชอบ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน (2) ตรวจสอบผลงานกลุ่มจากการทำใบงานที่ 5.2 และ (3) ตรวจสอบแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ หน่วยที่ 5 การพัฒนาตนเองตามหลักศาสตรธรรม 2. เครื่องมือวัดและประเมินผล ประกอบด้วย (1) ใบงาน (2) แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ หน่วยที่ 5 การพัฒนาตนเองตามหลักศาสตรธรรม และ (3) แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน 			

กิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ
หน่วยที่ 6 การพัฒนาชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

สาระการเรียนรู้

1. ความหมายของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. ความเป็นมาของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
3. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
4. การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาชีวิต

สมรรถนะประจำหน่วย

1. แสดงความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. ปฏิบัติตนเป็นผู้นำ และผู้ตามที่ดีภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
3. มีกิจนิสัยที่ดีต่อการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติงาน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

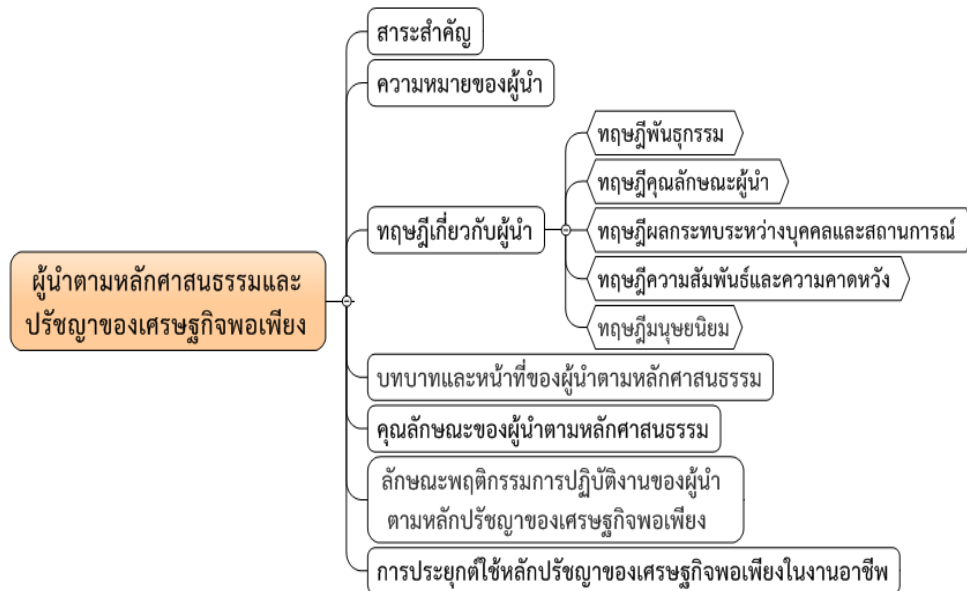
1. บอกความหมายของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ถูกต้อง
2. อธิบายความเป็นมาของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ถูกต้อง
3. วิเคราะห์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ถูกต้อง
4. ประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาชีวิตได้

หน่วยที่ 6 การพัฒนาชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง		สัปดาห์ที่ 12-14 จำนวน 9 ชั่วโมง	
หัวข้อย่อยที่ 6.1 เรื่อง ความหมาย และความเป็นมาของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง		สัปดาห์ที่ 12 จำนวน 3 ชั่วโมง	
ครั้งที่	ประเด็นการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	สื่อการเรียนรู้
12	1. ความหมายของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2. ความเป็นมาของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	1. บอกความหมายของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ถูกต้อง 2. อธิบายความเป็นมาของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ถูกต้อง	1. ผังมโนทัศน์ (concept map) 2. เอกสารประกอบการเรียน 3. ใบงานที่ 6.1 ความหมาย และความเป็นมาของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 4. แบบฝึกหัดหน่วยที่ 6 การพัฒนาชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 5. แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน
รายละเอียดขั้นตอนและกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ			
<p>ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนทักทายผู้เรียนด้วยความยิ้มแย้มแจ่มใส เป็นกันเอง และแจ้งวัตถุประสงค์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนทราบ โดยใช้ผังมโนทัศน์ 2. ผู้สอนถามผู้เรียนว่า “เพียงแค่ว่า ก็พอเพียง หมายความว่าอย่างไร” เพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียนเรื่อง ความหมาย และความเป็นมาของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3. ผู้เรียนช่วยกันสรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นคำถาม <p>ขั้นดำเนินการสอน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนอธิบายเกี่ยวกับความหมาย ความเป็นมา และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้ผังมโนทัศน์ 2. ผู้สอนสุ่มถามผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อให้มีการเตรียมตัวในการตอบคำถาม และผู้สอนให้ข้อมูลย้อนกลับต่อผู้เรียน 3. ผู้สอนให้สมาชิกกลุ่มศึกษาเนื้อหาเพิ่มเติมจากเอกสารประกอบการเรียนหน่วยที่ 6 ในประเด็น ความหมาย และความเป็นมาของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 4. ผู้สอนให้ผู้เรียนจัดกลุ่ม ๆ ละ 4 คน และให้สมาชิกกลุ่มทำใบงานที่ 6.1 เรื่อง ความหมาย และความเป็นมาของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 5. ผู้สอนสุ่มเลือกสมาชิกกลุ่ม ๆ ละ 1 คน มาเลือกข้อความจากใบงาน 1 ข้อ และอภิปรายหน้าชั้นเรียน ร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนในชั้นเรียน เพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างชัดเจน 6. ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้องจากการทำใบงานที่ 6.1 <p>ขั้นสรุปผล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนและผู้เรียนช่วยกันสรุปความรู้ที่ได้จากการจัดการเรียนรู้ 2. ผู้สอนมอบหมายการบ้านให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดหน่วยที่ 6 การพัฒนาชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อทบทวนความรู้ และเตรียมความพร้อมในการเรียนเนื้อหาครั้งต่อไป <p>การวัดและประเมินผล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. วิธีวัดและประเมินผล คือ (1) สังเกตการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม พฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงการเห็นคุณค่าในตนเอง ความมีวินัย ความรับผิดชอบ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน (2) ตรวจสอบแบบฝึกหัดหน่วยที่ 6 และ (3) ตรวจสอบผลงานกลุ่มจากการทำใบงานที่ 6.1 2. เครื่องมือวัดและประเมินผล ประกอบด้วย (1) ใบงาน (2) แบบฝึกหัดหน่วยที่ 6 และ (3) แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน 			

หัวข้อย่อยที่ 6.2 เรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง			สัปดาห์ที่ 13 จำนวน 3 ชั่วโมง
ครั้งที่	ประเด็นการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	สื่อการเรียนรู้
13	3. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	3. วิเคราะห์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ถูกต้อง	1. ผังมโนทัศน์ (concept map) 2. เอกสารประกอบการเรียน 3. ใบงานที่ 6.2 เรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 4. แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน
รายละเอียดขั้นตอนและกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ			
<p>ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนทักทายผู้เรียนด้วยความยิ้มแย้มแจ่มใส เป็นกันเอง และแจ้งวัตถุประสงค์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนทราบ โดยใช้ผังมโนทัศน์ 2. ผู้สอนถามผู้เรียนว่า “เรายืนอยู่บนขาตัวเองได้ หมายความว่าอย่างไร” เพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียนเรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3. ผู้เรียนช่วยกันสรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นคำถาม <p>ขั้นดำเนินการสอน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนอธิบายเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้ผังมโนทัศน์ 2. ผู้สอนสุ่มถามผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อให้มีการเตรียมตัวในการตอบคำถาม และผู้สอนให้ข้อมูลย้อนกลับต่อผู้เรียน 3. ผู้สอนให้สมาชิกกลุ่มศึกษาเนื้อหาเพิ่มเติมจากเอกสารประกอบการเรียนหน่วยที่ 6 ในประเด็น หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 4. ผู้สอนให้ผู้เรียนจัดกลุ่ม ๆ ละ 4 คน และให้สมาชิกกลุ่มทำใบงานที่ 6.2 เรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 5. ผู้สอนสุ่มเลือกสมาชิกกลุ่ม ๆ ละ 1 คน มาเลือกข้อความจากใบงาน 1 ข้อ และอภิปรายหน้าชั้นเรียน ร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนในชั้นเรียน เพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างชัดเจน 6. ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้องจากการทำใบงานที่ 6.2 <p>ขั้นสรุปผล</p> <p>ผู้สอนและผู้เรียนช่วยกันสรุปความรู้ที่ได้จากการจัดการเรียนรู้</p> <p>การวัดและประเมินผล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. วิธีวัดและประเมินผล คือ (1) สังเกตการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม พฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงการเห็นคุณค่าในตนเอง ความมีวินัย ความรับผิดชอบ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน (2) ตรวจสอบผลงานกลุ่มจากการทำใบงานที่ 6.2 2. เครื่องมือวัดและประเมินผล ประกอบด้วย (1) ใบงาน และ (2) แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน 			

หัวข้อย่อยที่ 6.3 เรื่อง การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาชีวิต สัปดาห์ที่ 14 จำนวน 3 ชั่วโมง			
ครั้งที่	ประเด็นการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	สื่อการเรียนรู้
14	4. การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาชีวิต	4. ประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาชีวิตได้	1. ผังมโนทัศน์ (concept map) 2. เอกสารประกอบการเรียน 3. ใบงานที่ 6.3 เรื่อง การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาชีวิต 4. แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้หน่วยที่ 6 การพัฒนาชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 5. แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน
รายละเอียดขั้นตอนและกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ			
<p>ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนทักทายผู้เรียนด้วยความยิ้มแย้มแจ่มใส เป็นกันเอง และแจ้งวัตถุประสงค์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนทราบ โดยใช้ผังมโนทัศน์ 2. ผู้สอนถามผู้เรียนว่า “พัฒนาเด็กอย่างไรให้มีความพอเพียง” เพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียนเรื่อง การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาชีวิต 3. ผู้เรียนช่วยกันสรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นคำถาม <p>ขั้นดำเนินการสอน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนอธิบายประกอบการซักถามเรื่อง การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาชีวิต โดยใช้ผังมโนทัศน์ 2. ผู้สอนสุ่มถามผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อให้มีการเตรียมตัวในการตอบคำถาม และผู้สอนให้ข้อมูลย้อนกลับต่อผู้เรียน 3. ผู้สอนให้สมาชิกกลุ่มศึกษาเนื้อหาเพิ่มเติมจากเอกสารประกอบการเรียนหน่วยที่ 6 ในประเด็น การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาชีวิต 4. ผู้สอนจัดกลุ่มผู้เรียน กลุ่มละ 4 คน และให้สมาชิกกลุ่มทำใบงานที่ 6.3 เรื่อง การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาชีวิต 5. ผู้สอนสุ่มเลือกสมาชิกกลุ่ม ๆ ละ 1 คน มาเลือกข้อความจากใบงาน 1 ข้อ พร้อมทั้งให้อธิบายคำตอบ เพื่อประเมินความพร้อมในการทดสอบย่อย โดยผู้สอนให้ข้อมูลย้อนกลับต่อผู้เรียน 6. ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้องจากการทำใบงานที่ 6.3 <p>ขั้นสรุปผล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนและผู้เรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาที่ได้จากการนำเสนอของแต่ละกลุ่ม และสาระการเรียนรู้ที่สำคัญ 2. ผู้สอนให้ผู้เรียนแต่ละคนทำแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ หน่วยที่ 6 การพัฒนาชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 24 ข้อ <p>การวัดและประเมินผล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. วิธีวัดและประเมินผล คือ (1) สังเกตการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม พฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงการเห็นคุณค่าในตนเอง ความมีวินัย ความรับผิดชอบ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน (2) ตรวจสอบผลงานกลุ่มจากการทำใบงานที่ 6.3 และ (3) ตรวจสอบแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ หน่วยที่ 6 การพัฒนาชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2. เครื่องมือวัดและประเมินผล ประกอบด้วย (1) ใบงาน (2) แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ หน่วยที่ 6 การพัฒนาชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ (3) แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน 			

กิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ
หน่วยที่ 7 ผู้นำตามหลักศาสนธรรมและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

สาระการเรียนรู้

1. ความหมายของผู้นำ
2. ทฤษฎีเกี่ยวกับผู้นำ
3. บทบาทและหน้าที่ของผู้นำตามหลักศาสนธรรม
4. คุณลักษณะของผู้นำตามหลักศาสนธรรม
5. ลักษณะพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงานของผู้นำตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
6. การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในงานอาชีพ

สมรรถนะประจำหน่วย

1. แสดงความรู้เกี่ยวกับผู้นำตามหลักศาสนธรรม และปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. ปฏิบัติตนเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดีภายใต้หลักศาสนธรรม และปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
3. มีกิจนิสัยที่ดีต่อการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติงาน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. บอกความหมายของผู้นำได้ถูกต้อง
2. วิเคราะห์ทฤษฎีเกี่ยวกับผู้นำได้ถูกต้อง
3. แยกแยะบทบาทและหน้าที่ของผู้นำตามหลักศาสนธรรมได้ถูกต้อง
4. จำแนกคุณลักษณะของผู้นำตามหลักศาสนธรรมได้ถูกต้อง
5. วิเคราะห์ลักษณะพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงานของผู้นำตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ถูกต้อง
6. ประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในงานอาชีพได้

หน่วยที่ 7 ผู้นำตามหลักศาสนธรรมและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง		สัปดาห์ที่ 15-17 จำนวน 9 ชั่วโมง	
หัวข้อย่อยที่ 7.1 เรื่อง ความหมาย และทฤษฎีเกี่ยวกับผู้นำ		สัปดาห์ที่ 15 จำนวน 3 ชั่วโมง	
ครั้งที่	ประเด็นการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	สื่อการเรียนรู้
15	1. ความหมายของผู้นำ 2. ทฤษฎีเกี่ยวกับผู้นำ	1. บอกความหมายของผู้นำได้ถูกต้อง 2. วิเคราะห์ทฤษฎีเกี่ยวกับผู้นำได้ถูกต้องได้ถูกต้อง	1. ผังมโนทัศน์ (concept map) 2. เอกสารประกอบการเรียน 3. ใบงานที่ 7.1 เรื่องความหมายและทฤษฎีเกี่ยวกับผู้นำ 4. แบบฝึกหัดหน่วยที่ 7 ผู้นำตามหลักศาสนธรรมและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 5. แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน
รายละเอียดขั้นตอนและกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ			
<p>ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนทักทายผู้เรียนด้วยความยิ้มแย้มแจ่มใส เป็นกันเอง และแจ้งวัตถุประสงค์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนทราบ โดยใช้ผังมโนทัศน์ 2. ผู้สอนถามผู้เรียนว่า “บุคคลใดเป็นผู้นำในดวงใจของเรา” เพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียนเรื่อง ความหมาย และทฤษฎีเกี่ยวกับผู้นำ 3. ผู้เรียนช่วยกันสรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นคำถาม <p>ขั้นดำเนินการสอน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนอธิบายประกอบการซักถามเรื่อง ความหมาย และทฤษฎีเกี่ยวกับผู้นำ โดยใช้ผังมโนทัศน์ 2. ผู้สอนสุ่มถามผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อให้มีการเตรียมตัวในการตอบคำถาม และผู้สอนให้ข้อมูลย้อนกลับต่อผู้เรียน 3. ผู้สอนให้สมาชิกกลุ่มศึกษาเนื้อหาเพิ่มเติมจากเอกสารประกอบการเรียนหน่วยที่ 7 ในประเด็น ความหมาย และทฤษฎีเกี่ยวกับผู้นำ 4. ผู้สอนให้ผู้เรียนจัดกลุ่ม ๆ ละ 4 คน และให้สมาชิกกลุ่มทำใบงานที่ 7.1 เรื่อง ความหมาย และทฤษฎีเกี่ยวกับผู้นำ 5. ผู้สอนสุ่มเลือกสมาชิกกลุ่ม ๆ ละ 1 คน มาเลือกข้อความจากใบงาน 1 ข้อ พร้อมทั้งให้อธิบายคำตอบ เพื่อประเมินความพร้อมในการทดสอบย่อย โดยผู้สอนให้ข้อมูลย้อนกลับต่อผู้เรียน 6. ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้องจากการทำใบงานที่ 7.1 <p>ขั้นสรุปผล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนและผู้เรียนช่วยกันสรุปความรู้ที่ได้จากการจัดการเรียนรู้ 2. ผู้สอนมอบหมายการบ้านให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดหน่วยที่ 7 ผู้นำตามหลักศาสนธรรมและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อทบทวนความรู้ และเตรียมความพร้อมในการเรียนเนื้อหาครั้งต่อไป <p>การวัดและประเมินผล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. วิธีวัดและประเมินผล คือ (1) สังเกตการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม พฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงการเห็นคุณค่าในตนเอง ความมีวินัย ความรับผิดชอบ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน (2) ตรวจสอบแบบฝึกหัดหน่วยที่ 7 (3) ตรวจสอบผลงานกลุ่มจากการทำใบงานที่ 7.1 2. เครื่องมือวัดและประเมินผล ประกอบด้วย (1) ใบงาน (2) แบบฝึกหัดหน่วยที่ 7 และ (3) แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน 			

หัวข้อย่อยที่ 7.2 เรื่อง บทบาท หน้าที่ และคุณลักษณะของผู้นำตามหลักศาสนาธรรม		สัปดาห์ที่ 16 จำนวน 3 ชั่วโมง	
ครั้งที่	ประเด็นการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	สื่อการเรียนรู้
16	3. บทบาทและหน้าที่ของผู้นำตามหลักศาสนาธรรม 4. คุณลักษณะของผู้นำตามหลักศาสนาธรรม	3. แยกแยะบทบาทและหน้าที่ของผู้นำตามหลักศาสนาธรรมได้ถูกต้อง 4. จำแนกคุณลักษณะของผู้นำตามหลักศาสนาธรรมได้ถูกต้อง	1. ผังมโนทัศน์ (concept map) 2. เอกสารประกอบการเรียน 3. ใบงานที่ 7.2 เรื่อง บทบาท หน้าที่ และคุณลักษณะของผู้นำตามหลักศาสนาธรรม 4. แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน
รายละเอียดขั้นตอนและกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ			
<p>ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนทักทายผู้เรียนด้วยความยิ้มแย้มแจ่มใส เป็นกันเอง และแจ้งวัตถุประสงค์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนทราบ โดยใช้ผังมโนทัศน์ 2. ผู้สอนถามผู้เรียนว่า “ผู้นำในดวงใจของผู้เรียน มีคุณลักษณะอย่างไร” เพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียนเรื่อง บทบาท หน้าที่ และคุณลักษณะของผู้นำตามหลักศาสนาธรรม 3. ผู้เรียนช่วยกันสรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นคำถาม <p>ขั้นดำเนินการสอน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนอธิบายประกอบการซักถามเรื่อง บทบาท หน้าที่ และคุณลักษณะของผู้นำตามหลักศาสนาธรรม โดยใช้ผังมโนทัศน์ 2. ผู้สอนสุ่มถามผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อให้มีการเตรียมตัวในการตอบคำถาม และผู้สอนให้ข้อมูลย้อนกลับต่อผู้เรียน 3. ผู้สอนให้สมาชิกกลุ่มศึกษาเนื้อหาเพิ่มเติมจากเอกสารประกอบการเรียนหน่วยที่ 7 ในประเด็น บทบาท หน้าที่ และคุณลักษณะของผู้นำตามหลักศาสนาธรรม 4. ผู้สอนจัดกลุ่มผู้เรียน กลุ่มละ 4 คน และให้สมาชิกกลุ่มทำใบงานที่ 7.2 เรื่อง บทบาท หน้าที่ และคุณลักษณะของผู้นำตามหลักศาสนาธรรม 5. ผู้สอนสุ่มเลือกสมาชิกกลุ่ม ๆ ละ 1 คน มาเลือกข้อความจากใบงาน 1 ข้อ พร้อมทั้งให้อธิบายคำตอบ เพื่อประเมินความพร้อมในการทดสอบย่อย โดยผู้สอนให้ข้อมูลย้อนกลับต่อผู้เรียน 6. ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้องจากการทำใบงานที่ 7.2 <p>ขั้นสรุปผล</p> <p>ผู้สอนและผู้เรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาที่ได้จากการนำเสนอของแต่ละกลุ่ม และสาระการเรียนรู้ที่สำคัญ</p> <p>การวัดและประเมินผล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. วิธีวัดและประเมินผล คือ (1) สังเกตการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม พฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงการเห็นคุณค่าในตนเอง ความมีวินัย ความรับผิดชอบ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน และ (2) ตรวจสอบผลงานกลุ่มจากการทำใบงานที่ 7.2 2. เครื่องมือวัดและประเมินผล ประกอบด้วย (1) ใบงาน และ (2) แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน 			

หัวข้อย่อยที่ 7.3 เรื่อง ลักษณะพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงานของผู้นำ และการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในงานอาชีพ		สัปดาห์ที่ 17 จำนวน 3 ชั่วโมง	
ครั้งที่	ประเด็นการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	สื่อการเรียนรู้
17	5. ลักษณะพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงานของผู้นำตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 6. การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในงานอาชีพ	5. วิเคราะห์ลักษณะพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงานของผู้นำตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ถูกต้อง 6. ประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในงานอาชีพได้	1. ผังมโนทัศน์ (concept map) 2. เอกสารประกอบการเรียน 3. ใบงานที่ 7.3 เรื่อง ลักษณะพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงานของผู้นำ และการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในงานอาชีพ 4. แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้หน่วยที่ 7 ผู้นำตามหลักศาสนธรรมและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 5. แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน
รายละเอียดขั้นตอนและกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ			
<p>ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนทักทายผู้เรียนด้วยความยิ้มแย้มแจ่มใส เป็นกันเอง และแจ้งวัตถุประสงค์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนทราบ โดยใช้ผังมโนทัศน์ 2. ผู้สอนถามผู้เรียนว่า “ผู้เรียนจะนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในงานอาชีพได้อย่างไร” เพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียนเรื่องลักษณะพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงานของผู้นำ และการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในงานอาชีพ 3. ผู้เรียนช่วยกันสรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นคำถาม <p>ขั้นดำเนินการสอน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนอธิบายเกี่ยวกับลักษณะพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงานของผู้นำ และการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในงานอาชีพ โดยใช้ผังมโนทัศน์ 2. ผู้สอนสุ่มถามผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อให้มีการเตรียมตัวในการตอบคำถาม และผู้สอนให้ข้อมูลย้อนกลับต่อผู้เรียน 3. ผู้สอนให้สมาชิกกลุ่มศึกษาเนื้อหาเพิ่มเติมจากเอกสารประกอบการเรียนหน่วยที่ 7 ในประเด็น ลักษณะพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงานของผู้นำ และการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในงานอาชีพ 4. ผู้สอนให้ผู้เรียนจัดกลุ่ม ๆ ละ 4 คน และให้สมาชิกกลุ่มทำใบงานที่ 7.3 เรื่อง ลักษณะพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงานของผู้นำ และการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในงานอาชีพ 5. ผู้สอนสุ่มเลือกสมาชิกกลุ่ม ๆ ละ 1 คน มาเลือกข้อความจากใบงาน 1 ข้อ พร้อมทั้งให้อธิบายคำตอบ เพื่อประเมินความพร้อมในการทดสอบย่อย โดยผู้สอนให้ข้อมูลย้อนกลับต่อผู้เรียน 6. ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้องจากการทำใบงานที่ 7.3 <p>ขั้นสรุปผล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนและผู้เรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาที่ได้จากการนำเสนอของแต่ละกลุ่ม และสาระการเรียนรู้ที่สำคัญ 2. ผู้สอนให้ผู้เรียนแต่ละคนทำแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ หน่วยที่ 7 ผู้นำตามหลักศาสนธรรมและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 23 ข้อ <p>การวัดและประเมินผล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. วิธีวัดและประเมินผล คือ (1) สังเกตการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม พฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงการเห็นคุณค่าในตนเอง ความมีวินัย ความรับผิดชอบ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน (2) ตรวจสอบผลงานกลุ่มจากการทำใบงานที่ 7.3 และ (3) ตรวจสอบแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ หน่วยที่ 7 ผู้นำตามหลักศาสนธรรมและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2. เครื่องมือวัดและประเมินผล ประกอบด้วย (1) ใบงาน (2) แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ หน่วยที่ 7 ผู้นำตามหลักศาสนธรรมและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ (3) แบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน 			

ภาคผนวก ง
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ก่อนเรียน
หน่วยที่ 1 เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับหลักมนุษยสัมพันธ์

คำชี้แจง ให้นักศึกษาอ่านข้อความในแต่ละข้อคำถาม และทำเครื่องหมาย ✕ ลงในกระดาษคำตอบ
ช่องตัวอักษร ก ข ค และ ง ที่เห็นว่าถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว จำนวน 13 ข้อ (13 คะแนน)

ข้อ 1. บิดาแห่งแนวคิดมนุษยสัมพันธ์คือใคร

- ก. เฟรเดอริก วินสโลว์ เทเลอ (Frederick Winslow Taylor)
- ข. โรเบิร์ต โอเวน (Robert Owen)
- ค. เอลตัน เมโย (Elton Mayo)
- ง. แอนดรู ยูรี (Andrew Urie)

ข้อ 2. ข้อค้นพบที่สำคัญของการศึกษาฮอว์ธอร์น (Hawthorne studies) ตรงกับข้อความใด

- ก. กลุ่มสังคมย่อยที่ไม่เป็นทางการย่อมไม่มีอิทธิพลใด ๆ ต่อผลสำเร็จของงาน
- ข. การหยุดพักระหว่างการดำเนินงานทำให้ผลผลิตเพิ่มมากขึ้น
- ค. ความเข้มของแสงมีผลต่อการทำงานของคนงาน
- ง. ความสัมพันธ์ระหว่างนายจ้างกับลูกจ้าง

ข้อ 3. มนุษยสัมพันธ์มีประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตและงานอาชีพ ยกเว้น ข้อความใด

- ก. ชีรเดชและพลรัตน์เกิดแรงจูงใจในการทำงานเพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ร่วมกัน
- ข. อานนท์เริ่มเข้าใจธรรมชาติของเทียนชัยว่าเป็นคนที่มีอารมณ์ร้อนและโหม่งง่าย
- ค. เฉลิมพลและไทยรัฐเกิดแรงจูงใจในการหาผลประโยชน์จากเพื่อนร่วมงาน
- ง. มูหามะและสงครามร่วมมือร่วมใจกันทำงานเพื่อให้ประสบผลสำเร็จ

ข้อ 4. วิชามนุษยสัมพันธ์เปิดสอนครั้งแรกที่ใด

- ก. มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด ประเทศสหรัฐอเมริกา
- ข. มหาวิทยาลัยฮาวาย ประเทศสหรัฐอเมริกา
- ค. มหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ด ประเทศอังกฤษ
- ง. มหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ ประเทศอังกฤษ

ข้อ 5. ข้อความใดกล่าวถึงความหมายของมนุษยสัมพันธ์ได้ครอบคลุมที่สุด

- ก. การแสดงพฤติกรรมใด ๆ ก็ตามเพื่อให้ผู้บริหารเกิดความรู้สึกประทับใจหรือพึงพอใจ
- ข. การใช้ศาสตร์และศิลปะในการจูงใจพนักงานเพื่อผลประโยชน์สูงสุดของผู้บริหาร
- ค. การใช้ศาสตร์และศิลปะในการเสริมสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคล
- ง. การสร้างสัมพันธภาพระหว่างผู้บริหารกับเจ้าของกิจการ

ข้อ 6. ประโยชน์ของมนุษยสัมพันธ์มีความสอดคล้องกับข้อความใด

- ก. เป็นปกติของการทำงานเป็นทีมที่นายอนันต์จะต้องมีข้อขัดแย้งกับทีมงานเสมอ
- ข. ทุกครั้งเมื่อทีมงานปฏิบัติภารกิจเสร็จสิ้นต่างก็ต้องการผลตอบแทนที่คุ้มค่ากับการลงทุน
- ค. เมื่อนายวุฒิชัยทำงานร่วมกับผู้อื่น ไม่เคยเลยสักครั้งที่นายวุฒิชัยจะทำงานด้วยความราบรื่น
- ง. ทุกครั้งที่นายกิตติพันธ์ทำงานร่วมกับคนอื่น เขามักเกิดความรู้สึกถึงความไม่เป็นพวกเดียวกัน

- ข้อที่ 7.** “การศึกษาฮอว์ธอร์น” (Howthorne studies) เป็นผลงานการทดลองของใคร
- เอลตัน เมโย และคณะ (Elton Mayo, et al)
 - แอนดรู ยูรี และคณะ (Andrew Urie, et al)
 - โรเบิร์ต โอเวน และคณะ (Robert Owen, et al)
 - เฟรดเดอริก วินสโลว์ เทเลอ และคณะ (Frederick Winslow Taylor, et al)
- ข้อ 8.** ข้อความใดกล่าวถูกต้อง
- มนุษยสัมพันธ์ไม่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจ
 - มนุษยสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับกฎหมาย
 - มนุษยสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับการเมือง
 - มนุษยสัมพันธ์ไม่เกี่ยวข้องกับสังคม
- ข้อ 9.** “มนุษย์มีคุณค่าและศักดิ์ศรีเท่าเทียมกัน” มีความสัมพันธ์กับข้อความใด
- ปรัชญาพื้นฐานของมนุษยสัมพันธ์
 - ความสำคัญของมนุษยสัมพันธ์
 - จุดมุ่งหมายของมนุษยสัมพันธ์
 - ประโยชน์ของมนุษยสัมพันธ์
- ข้อ 10.** มนุษยสัมพันธ์เริ่มมีความเด่นชัดขึ้นในช่วงเวลาใด
- กลางศตวรรษที่ 18
 - กลางศตวรรษที่ 19
 - ปลายศตวรรษที่ 18
 - ปลายศตวรรษที่ 19
- ข้อ 11.** การเสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์มีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิต ยกเว้น ข้อความใด
- มนุษยสัมพันธ์ทำให้มนุษย์มีคุณธรรมและจริยธรรมมากขึ้น
 - มนุษยสัมพันธ์ทำให้เกิดความมั่นคง และปลอดภัย
 - มนุษยสัมพันธ์ช่วยให้เกิดความรักและการยอมรับ
 - มนุษยสัมพันธ์ช่วยให้มนุษย์ไม่ว่าเหว่
- ข้อ 12.** ปรัชญาพื้นฐานของมนุษยสัมพันธ์ ตรงกับข้อความใด
- มนุษย์แต่ละคนย่อมมีศักดิ์ศรีและคุณค่าไม่เท่าเทียมกัน
 - มนุษย์เป็นสัตว์ประเสริฐสามารถอยู่คนเดียวได้
 - มนุษย์มีศักยภาพไม่ต้องพึ่งพาอาศัยผู้อื่น
 - มนุษย์ต้องการการจูงใจ
- ข้อ 13.** จุดมุ่งหมายของมนุษยสัมพันธ์มีหลายประการ ยกเว้น ข้อความใด
- ช่วยให้เกิดความร่วมมือร่วมใจกันในการทำงาน
 - ช่วยลดความสัมพันธ์ระหว่างกันในการทำงาน
 - ช่วยให้เกิดการยอมรับและไว้วางใจกัน
 - ช่วยลดความขัดแย้งในการทำงาน

เฉลยแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ก่อนเรียน
หน่วยที่ 1 เรื่องความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับมนุษย์สัมพันธ์

- ข้อ 1. เฉลย ข้อ ค.
- ข้อ 2. เฉลย ข้อ ง.
- ข้อ 3. เฉลย ข้อ ค.
- ข้อ 4. เฉลย ข้อ ก.
- ข้อ 5. เฉลย ข้อ ค.
- ข้อ 6. เฉลย ข้อ ง.
- ข้อ 7. เฉลย ข้อ ก.
- ข้อ 8. เฉลย ข้อ ข.
- ข้อ 9. เฉลย ข้อ ก.
- ข้อ 10. เฉลย ข้อ ข.
- ข้อ 11. เฉลย ข้อ ก.
- ข้อ 12. เฉลย ข้อ ง.
- ข้อ 13. เฉลย ข้อ ข.

แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้หลังเรียน
หน่วยที่ 1 เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับหลักมนุษยสัมพันธ์

คำชี้แจง ให้นักศึกษาอ่านข้อความในแต่ละข้อคำถาม และทำเครื่องหมาย ✕ ลงในกระดาษคำตอบ
 ช่องตัวอักษร ก ข ค และ ง ที่เห็นว่าถูกที่สุดเพียงคำตอบเดียว จำนวน 13 ข้อ (13 คะแนน)

- ข้อ 1.** ข้อความใดกล่าวถึงความหมายของมนุษยสัมพันธ์ได้ครอบคลุมที่สุด
- ก. การสร้างสัมพันธภาพระหว่างผู้บริหารกับเจ้าของกิจการ
 - ข. การใช้ศาสตร์และศิลปะในการเสริมสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคล
 - ค. การใช้ศาสตร์และศิลปะในการจูงใจพนักงานเพื่อผลประโยชน์สูงสุดของผู้บริหาร
 - ง. การแสดงพฤติกรรมใด ๆ ก็ตามเพื่อให้ผู้บริหารเกิดความรู้สึกประทับใจหรือพึงพอใจ
- ข้อ 2.** มนุษยสัมพันธ์เริ่มมีความเด่นชัดขึ้นในช่วงเวลาใด
- ก. กลางศตวรรษที่ 18
 - ข. ปลายศตวรรษที่ 18
 - ค. กลางศตวรรษที่ 19
 - ง. ปลายศตวรรษที่ 19
- ข้อ 3.** บิดาแห่งแนวคิดมนุษยสัมพันธ์คือใคร
- ก. เอลตัน เมโย (Elton Mayo)
 - ข. แอนดรู ยูรี (Andrew Urie)
 - ค. โรเบิร์ต โอเวน (Robert Owen)
 - ง. เฟรเดอริก วินสโลว์ เทเลอร์ (Frederick Winslow Taylor)
- ข้อ 4.** วิชามนุษยสัมพันธ์เปิดสอนครั้งแรกที่ใด
- ก. มหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ ประเทศอังกฤษ
 - ข. มหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ด ประเทศอังกฤษ
 - ค. มหาวิทยาลัยฮาวาย ประเทศสหรัฐอเมริกา
 - ง. มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด ประเทศสหรัฐอเมริกา
- ข้อที่ 5.** “การศึกษาฮอว์ธอร์น” (Howthorne studies) เป็นผลงานการทดลองของใคร
- ก. แอนดรู ยูรี และคณะ (Andrew Urie, et al)
 - ข. เอลตัน เมโย และคณะ (Elton Mayo, et al)
 - ค. โรเบิร์ต โอเวน และคณะ (Robert Owen, et al)
 - ง. เฟรเดอริก วินสโลว์ เทเลอร์ และคณะ (Frederick Winslow Taylor, et al)
- ข้อ 6.** ข้อค้นพบที่สำคัญของการศึกษาฮอว์ธอร์น (Howthorne studies) ตรงกับข้อความใด
- ก. ความสัมพันธ์ระหว่างนายจ้างกับลูกจ้าง
 - ข. ความเข้มของแสงมีผลต่อการทำงานของคนงาน
 - ค. การหยุดพักระหว่างการทำงานทำให้ผลผลิตเพิ่มมากขึ้น
 - ง. กลุ่มสังคมย่อยที่ไม่เป็นทางการย่อมไม่มีอิทธิพลใด ๆ ต่อผลสำเร็จของงาน

ข้อ 7. การเสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์มีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิต **ยกเว้น** ข้อความใด

- ก. มนุษยสัมพันธ์ช่วยให้มนุษยย์ไม่ว่าเหว่
- ข. มนุษยสัมพันธ์ช่วยให้เกิดความรักและการยอมรับ
- ค. มนุษยสัมพันธ์ทำให้เกิดความมั่นคง และปลอดภัย
- ง. มนุษยสัมพันธ์ทำให้มนุษยย์มีคุณธรรมและจริยธรรมมากขึ้น

ข้อ 8. ข้อความใดกล่าวถูกต้อง

- ก. มนุษยสัมพันธ์ไม่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจ
- ข. มนุษยสัมพันธ์ไม่เกี่ยวข้องกับสังคม
- ค. มนุษยสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับกฎหมาย
- ง. มนุษยสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับการเมือง

ข้อ 9. จุดมุ่งหมายของมนุษยสัมพันธ์มีหลายประการ **ยกเว้น** ข้อความใด

- ก. ช่วยลดความขัดแย้งในการทำงาน
- ข. ช่วยลดความสัมพันธ์ระหว่างกันในการทำงาน
- ค. ช่วยให้เกิดความร่วมมือร่วมใจกันในการทำงาน
- ง. ช่วยให้เกิดการยอมรับและไว้วางใจกัน

ข้อ 10. “มนุษยย์มีคุณค่าและศักดิ์ศรีเท่าเทียมกัน” มีความสัมพันธ์กับข้อความใด

- ก. ประโยชน์ของมนุษยสัมพันธ์
- ข. จุดมุ่งหมายของมนุษยสัมพันธ์
- ค. ความสำคัญของมนุษยสัมพันธ์
- ง. ปรัชญาพื้นฐานของมนุษยสัมพันธ์

ข้อ 11. ปรัชญาพื้นฐานของมนุษยสัมพันธ์ ตรงกับข้อความใด

- ก. มนุษย์ต้องการการจูงใจ
- ข. มนุษย์มีศักยภาพไม่ต้องพึ่งพาอาศัยผู้อื่น
- ค. มนุษย์เป็นสัตว์ประเสริฐสามารถอยู่คนเดียวได้
- ง. มนุษย์แต่ละคนย่อมมีศักดิ์ศรีและคุณค่าไม่เท่าเทียมกัน

ข้อ 12. ประโยชน์ของมนุษยสัมพันธ์มีความสอดคล้องกับข้อความใด

- ก. เป็นปกติของการทำงานเป็นทีมที่นายอำนวยการจะต้องมีข้อขัดแย้งกับทีมงานเสมอ
- ข. ทุกครั้งเมื่อทีมงานปฏิบัติภารกิจเสร็จสิ้นต่างก็ต้องการผลตอบแทนที่คุ้มค่ากับการลงทุน
- ค. ทุกครั้งที่นายกิตติพันธ์ทำงานร่วมกับคนอื่น เขามักเกิดความรู้สึกถึงความไม่เป็นพวกเดียวกัน
- ง. เมื่อนายวุฒิชัยทำงานร่วมกับผู้อื่น ไม่เคยเลยสักครั้งที่นายวรวิทย์จะทำงานด้วยความราบรื่น

ข้อ 13. มนุษยสัมพันธ์มีประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตและงานอาชีพ **ยกเว้น** ข้อความใด

- ก. มุหามะและสงครามร่วมมือร่วมใจกันทำงานเพื่อให้ประสบผลสำเร็จ
- ข. เฉลิมพลและไทยรัฐเกิดแรงจูงใจในการหาผลประโยชน์จากเพื่อนร่วมงาน
- ค. อานนท์เริ่มเข้าใจธรรมชาติของเทียนชัยว่าเป็นคนที่มีอารมณ์ร้อนและไม่โง่งาย
- ง. อีรเดชและพลรัตน์เกิดแรงจูงใจในการทำงานเพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ร่วมกัน

เฉลยแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้หลังเรียน
หน่วยที่ 1 เรื่องความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับมนุษย์สัมพันธ์

- ข้อ 1. เฉลย ข้อ ข.
- ข้อ 2. เฉลย ข้อ ค.
- ข้อ 3. เฉลย ข้อ ก.
- ข้อ 4. เฉลย ข้อ ง.
- ข้อ 5. เฉลย ข้อ ข.
- ข้อ 6. เฉลย ข้อ ก.
- ข้อ 7. เฉลย ข้อ ง.
- ข้อ 8. เฉลย ข้อ ค.
- ข้อ 9. เฉลย ข้อ ข.
- ข้อ 10. เฉลย ข้อ ง.
- ข้อ 11. เฉลย ข้อ ก.
- ข้อ 12. เฉลย ข้อ ค.
- ข้อ 13. เฉลย ข้อ ข.

แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ก่อนเรียน
หน่วยที่ 2 เรื่อง ธรรมชาติของมนุษย์

คำชี้แจง ให้นักศึกษาอ่านข้อความในแต่ละข้อคำถาม และทำเครื่องหมาย ✕ ลงในกระดาษคำตอบ
ช่องตัวอักษร ก ข ค และ ง ที่เห็นว่าถูกที่สุดเพียงคำตอบเดียว จำนวน 18 ข้อ (18 คะแนน)

ข้อ 1. “มนุษย์มีแนวโน้มแสวงหาความสุข หลีกเลียงความทุกข์และความเจ็บปวด” มีความสัมพันธ์กับข้อความใด

- ก. อีริก เบิร์นส์ (Eric Bernes)
- ข. ซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud)
- ค. คาร์ล อาร์ โรเจอร์ (Carl R. Rogers)
- ง. วิคเตอร์ แฟรงเคิล (Victor Frankle)

ข้อ 2. ความต้องการตามทฤษฎี ERG มีความสอดคล้องกับข้อความใด

- ก. เมื่อความต้องการขั้นต่ำได้รับการสนองตอบอย่างดีแล้ว บุคคลจะก้าวไปสู่ความต้องการขั้นที่สูงขึ้นตามลำดับ
- ข. หากความต้องการในระดับหนึ่งยังไม่ได้รับการตอบสนอง บุคคลจะให้ความสนใจในความต้องการระดับสูงขึ้น
- ค. หากความต้องการในระดับหนึ่งยังคงไม่ได้รับการตอบสนอง บุคคลจะถอยมาให้ความสนใจในความต้องการระดับต่ำกว่า
- ง. หากความต้องการในระดับหนึ่งยังคงไม่ได้รับการตอบสนอง บุคคลจะหยุดอยู่ที่เดิมจนกว่าความต้องการในระดับนั้นจะได้รับการตอบสนอง

ข้อ 3. แนวทางปฏิบัติในการดำเนินชีวิตประจำวันของสมาชิกในสังคม โดยไม่มีการควบคุมที่เข้มงวดเป็นปทัสถานตามข้อความใด

- ก. ขนบประเพณี (institution)
- ข. จารีตประเพณี (mores)
- ค. วิถีประชา (folkways)
- ง. กฎหมาย (laws)

ข้อ 4. ข้อความใดกล่าวถึงธรรมชาติของมนุษย์ในทัศนะของซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud)

- ก. มนุษย์เกิดมาพร้อมกับแรงผลักดันทางสัญชาตญาณ
- ข. มนุษย์มีคุณค่ามีหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบต่อพฤติกรรมและการตัดสินใจของตนเอง
- ค. มนุษย์แตกต่างจากสัตว์อื่น เพราะมีความคิด ค่านิยม และมีความสามารถในการเรียนรู้
- ง. มนุษย์มีความแตกต่างกันในด้านชีวภาพและประสบการณ์ทำให้มนุษย์มีความเป็นเอกภาพ

ข้อ 5. ข้อความใดคือธรรมชาติของมนุษย์ในทัศนะของอริสโตเติล (Aristotle)

- ก. มนุษย์มีความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผล
- ข. หากมนุษย์มีความคิดที่ถูกต้องย่อมนำไปสู่การกระทำที่ถูกต้อง
- ค. มนุษย์แสวงหาวิธีการต่าง ๆ เพื่อสนองความต้องการของตนเอง

ง. มนุษย์สามารถควบคุมความต้องการทางกาย อารมณ์ และการใช้เหตุผล

ข้อ 6. ความแตกต่างระหว่างบุคคลขึ้นอยู่กับปัจจัยใดมากที่สุด

- ก. ความสนใจและประสบการณ์
- ข. ความเชื่อและความศรัทธา
- ค. ความสนใจและความถนัด
- ง. พันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม

ข้อ 7. ข้อความใดกล่าวถูกต้อง

- ก. ทฤษฎี ERG เชื่อว่าเมื่อความต้องการลำดับต่ำไม่ได้รับการสนองบุคคลจะก้าวไปสู่ความต้องการลำดับที่สูงขึ้นต่อไป
- ข. ทฤษฎีความต้องการจากการเรียนรู้ (learned needs theory) เชื่อว่าความต้องการถูกก่อตัวขึ้นเมื่อบุคคลถูกผลักดันทางสัญชาตญาณ
- ค. ทฤษฎี ERG พัฒนามาจากทฤษฎีความต้องการจากการเรียนรู้ (learned needs theory)
- ง. ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการ (hierarchy of needs theory) แบ่งความต้องการเป็น 2 กลุ่ม คือความต้องการที่เกิดจากความขาดแคลน และความต้องการก้าวหน้าและพัฒนาตนเอง

ข้อ 8. ธรรมชาติของมนุษย์ตามทัศนะของอัลเบิร์ต เอลลิส (Albert Ellis) มีความสอดคล้องกับข้อความใด

- ก. มนุษย์เกิดมาพร้อมกับแรงผลักดันทางสัญชาตญาณ
- ข. มนุษย์มีคุณค่ามีหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบต่อพฤติกรรม และการตัดสินใจของตนเอง
- ค. มนุษย์แตกต่างจากสัตว์อื่น เพราะมีความคิด ค่านิยม และมีความสามารถในการเรียนรู้
- ง. มนุษย์มีความแตกต่างกันด้านชีวภาพ และประสบการณ์ทำให้มนุษย์มีความเป็นเอกภาพ

ข้อ 9. “มนุษย์มีจิตเป็นสิ่งที่กำหนดให้ร่างกายดำเนินไปตามความต้องการ” มีความสอดคล้องกับข้อความใด

- ก. มอญเตญจ (Montagne)
- ข. อริสโตเติล (Aristotle)
- ค. โซเครตีส (Socrates)
- ง. เพลโต (Plato)

ข้อ 10. บุคคลที่มีพฤติกรรมมุ่งสู่ความสำเร็จ (need for achievement) ตามทฤษฎีความต้องการจากการเรียนรู้ (learned needs theory) ตรงกับข้อความใด

- ก. ชาวลิตแสวงหาการมีส่วนร่วมด้วยการร่วมกิจกรรมกับกลุ่มหรือองค์กรต่าง ๆ
- ข. นางเยาว์สนุกสนานในการเผชิญหน้า หรือโต้แย้งต่อสู้กับผู้อื่นในสำนักงาน
- ค. วิลาร์วัลย์รับผิดชอบงานส่วนตัวมากกว่าการมีส่วนร่วมกับผู้อื่น
- ง. ศักดิ์ชายอยากให้คนอื่นในสำนักงานชื่นชมตัวเอง

ข้อ 11. “มนุษย์มีธรรมชาติที่ดี” เป็นคำกล่าวของใคร

- ก. วิกเตอร์ แฟรงเคิล (Victor Frankle)
- ข. คาร์ล อาร์ โรเจอร์ (Carl R. Rogers)
- ค. ซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud)
- ง. อีริค เบิร์นส์ (Eric Bernes)

- ข้อ 12.** ธรรมชาติของมนุษย์ตามทัศนะนักสังคมวิทยา สอดคล้องกับข้อความใด
- ก. พุทธิพงศ์เป็นอาสาสมัครของมูลนิธิร่วมกตัญญู
 - ข. พงศกรหลีกเลี่ยงการไปร่วมงานฉลองวันเกิดกับเพื่อน ๆ
 - ค. อีรเดชชอบทำงานคนเดียวเพราะเชื่อว่าตนเป็นที่พึ่งแห่งตน
 - ง. อรรถพลอ่านเนื้อหาวิชาคณิตศาสตร์ เพื่อเตรียมตัวสอบเข้ามหาวิทยาลัย
- ข้อ 13.** ความต้องการขั้นที่ 2 ตามทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการ (hierarchy of needs theory) มีความสอดคล้องกับข้อความใด
- ก. นิตยารู้สึกกระหายน้ำจึงเดินไปซื้อน้ำที่ร้านสวัสดิการมาดื่ม
 - ข. ยาวลักษณ์สมัครเข้าเป็นสมาชิกชมรมจักรยานเสือภูเขา
 - ค. นาทยาได้รับรางวัลพนักงานยอดเยี่ยมดีเด่น
 - ง. ยาวภาทำประกันชีวิตไว้กับบริษัทแห่งหนึ่ง
- ข้อ 14.** “สุพัทธามีความร่าเริงแจ่มใส สุดาร์ตน์มีความอิจฉาริษยาผู้อื่น” เป็นความแตกต่างด้านใด
- ก. ด้านสังคม (social)
 - ข. ด้านอารมณ์ (emotion)
 - ค. ด้านร่างกาย (physical)
 - ง. ด้านสติปัญญา (intelligence quotient)
- ข้อ 15.** ความแตกต่างของมนุษย์ด้านใดที่ส่งผลต่อการทำงานที่ต้องใช้แรงงาน
- ก. ด้านสติปัญญา (intelligence quotient)
 - ข. ด้านอารมณ์ (emotion)
 - ค. ด้านร่างกาย (physical)
 - ง. ด้านสังคม (social)
- ข้อ 16.** ธรรมชาติของมนุษย์ตามทัศนะพระพุทธศาสนา มีความสอดคล้องกับข้อความใด
- ก. มนุษย์เป็นสัตว์สังคมอยู่รวมกันเป็นกลุ่มมีการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน
 - ข. มนุษย์เป็นผลรวมของจิตและร่างกายสามารถฝึกฝนพัฒนาได้
 - ค. มนุษย์เป็นปัจจัยการผลิตที่มีความผันแปรได้
 - ง. มนุษย์มีความเห็นแก่ตัวมาแต่กำเนิด
- ข้อ 17.** จุดมุ่งหมายของพระพุทธศาสนาเน้นการพัฒนาด้านใด
- ก. ความขยันหมั่นเพียร
 - ข. ความอดทนอดกลั้น
 - ค. อารมณ์ และจิตใจ
 - ง. สติปัญญา
- ข้อ 18.** คำกล่าวที่ว่า “ห้ามมิให้พี่น้องร่วมสายโลหิตแต่งงานกัน” มีความสอดคล้องกับข้อความใด
- ก. ขนบประเพณี (institution)
 - ข. จารีตประเพณี (mores)
 - ค. วิถีประชา (folkways)

ง. กฎหมาย (laws)

เฉลยแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ก่อนเรียน
หน่วยที่ 2 เรื่องธรรมชาติของมนุษย์

- ข้อ 1. เฉลย ข้อ ข.
- ข้อ 2. เฉลย ข้อ ค.
- ข้อ 3. เฉลย ข้อ ค.
- ข้อ 4. เฉลย ข้อ ก.
- ข้อ 5. เฉลย ข้อ ก.
- ข้อ 6. เฉลย ข้อ ง.
- ข้อ 7. เฉลย ข้อ ง.
- ข้อ 8. เฉลย ข้อ ค.
- ข้อ 9. เฉลย ข้อ ง.
- ข้อ 10. เฉลย ข้อ ค.
- ข้อ 11. เฉลย ข้อ ข.
- ข้อ 12. เฉลย ข้อ ก.
- ข้อ 13. เฉลย ข้อ ง.
- ข้อ 14. เฉลย ข้อ ข.
- ข้อ 15. เฉลย ข้อ ค.
- ข้อ 16. เฉลย ข้อ ข.
- ข้อ 17. เฉลย ข้อ ง.
- ข้อ 18. เฉลย ข้อ ข.

**แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้หลังเรียน
หน่วยที่ 2 เรื่อง ธรรมชาติของมนุษย์**

คำชี้แจง ให้นักศึกษาอ่านข้อความในแต่ละข้อคำถาม และทำเครื่องหมาย ✕ ลงในกระดาษคำตอบ
ช่องตัวอักษร ก ข ค และ ง ที่เห็นว่าถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว จำนวน 18 ข้อ (18 คะแนน)

- ข้อ 1.** ข้อความใดกล่าวถึงธรรมชาติของมนุษย์ในทัศนะของซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud)
- ก. มนุษย์มีความแตกต่างกันในด้านชีวภาพและประสบการณ์ทำให้มนุษย์มีความเป็นเอกภาพ
 - ข. มนุษย์แตกต่างจากสัตว์อื่น เพราะมีความคิด ค่านิยม และมีความสามารถในการเรียนรู้
 - ค. มนุษย์มีคุณค่ามีหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบต่อพฤติกรรมและการตัดสินใจของตนเอง
 - ง. มนุษย์เกิดมาพร้อมกับแรงผลักดันทางสัญชาตญาณ
- ข้อ 2.** ธรรมชาติของมนุษย์ตามทัศนะของอัลเบิร์ต เอลลิส (Albert Ellis) มีความสอดคล้องกับข้อความใด
- ก. มนุษย์มีความแตกต่างกันด้านชีวภาพ และประสบการณ์ทำให้มนุษย์มีความเป็นเอกภาพ
 - ข. มนุษย์แตกต่างจากสัตว์อื่น เพราะมีความคิด ค่านิยม และมีความสามารถในการเรียนรู้
 - ค. มนุษย์มีคุณค่ามีหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบต่อพฤติกรรม และการตัดสินใจของตนเอง
 - ง. มนุษย์เกิดมาพร้อมกับแรงผลักดันทางสัญชาตญาณ
- ข้อ 3.** “มนุษย์มีธรรมชาติที่ดี” เป็นคำกล่าวของใคร
- ก. คาร์ล อาร์ โรเจอร์ (Carl R. Rogers)
 - ข. วิคเตอร์ แฟรงเคิล (Victor Frankle)
 - ค. ซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud)
 - ง. อีริค เบิร์นส์ (Eric Bernes)
- ข้อ 4.** “มนุษย์มีแนวโน้มแสวงหาความสุข หลีกเลียงความทุกข์และความเจ็บปวด” มีความสัมพันธ์กับข้อความใด
- ก. อีริค เบิร์นส์ (Eric Bernes)
 - ข. คาร์ล อาร์ โรเจอร์ (Carl R. Rogers)
 - ค. ซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud)
 - ง. วิคเตอร์ แฟรงเคิล (Victor Frankle)
- ข้อ 5.** “มนุษย์มีจิตเป็นสิ่งที่กำหนดให้ร่างกายดำเนินไปตามความต้องการ” มีความสอดคล้องกับข้อความใด
- ก. เพลโต (Plato)
 - ข. โซเครตีส (Socrates)
 - ค. อริสโตเติล (Aristotle)
 - ง. มอญเตญจน์ (Montagne)
- ข้อ 6.** ข้อความใดคือธรรมชาติของมนุษย์ในทัศนะของอริสโตเติล (Aristotle)
- ก. มนุษย์สามารถควบคุมความต้องการทางกาย อารมณ์ และการใช้เหตุผล
 - ข. มนุษย์แสวงหาวิธีการต่าง ๆ เพื่อสนองความต้องการของตนเอง

- ค. หากมนุษย์มีความคิดที่ถูกต้องย่อมนำไปสู่การกระทำที่ถูกต้อง
- ง. มนุษย์มีความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผล

ข้อ 7. แนวทางปฏิบัติในการดำเนินชีวิตประจำวันของสมาชิกในสังคม โดยไม่มีการควบคุมที่เข้มงวดเป็นปทัสถานตามข้อความใด

- ก. กฎหมาย (laws)
- ข. วิถีประชา (folkways)
- ค. จารีตประเพณี (mores)
- ง. ขนบประเพณี (institution)

ข้อ 8. คำกล่าวที่ว่า “ห้ามมิให้พี่น้องร่วมสายโลหิตแต่งงานกัน” มีความสอดคล้องกับข้อความใด

- ก. กฎหมาย (laws)
- ข. วิถีประชา (folkways)
- ค. จารีตประเพณี (mores)
- ง. ขนบประเพณี (institution)

ข้อ 9. ธรรมชาติของมนุษย์ตามที่ศษนักรสังคมิวิทยา สอดคล้องกับข้อความใด

- ก. อรรถพลอ่านเนื้อหาวิชาคณิตศาสตร์ เพื่อเตรียมตัวสอบเข้ามหาวิทยาลัย
- ข. อีริเดชชอบทำงานคนเดียวเพราะเชื่อว่าตนเป็นที่พึ่งแห่งตน
- ค. พงศกรหลีกเลี่ยงการไปร่วมงานฉลองวันเกิดกับเพื่อน ๆ
- ง. พุฒิพงค์เป็นอาสาสมัครของมูลนิธิร่วมกตัญญู

ข้อ 10. จุดมุ่งหมายของพระพุทธศาสนาเน้นการพัฒนาในด้านใด

- ก. สติปัญญา
- ข. อารมณ์ และจิตใจ
- ค. ความอดทนอดกลั้น
- ง. ความขยันหมั่นเพียร

ข้อ 11. ธรรมชาติของมนุษย์ตามที่ศษนัพระพุทธศาสนา มีความสอดคล้องกับข้อความใด

- ก. มนุษย์มีความเห็นแก่ตัวมาแต่กำเนิด
- ข. มนุษย์เป็นผลรวมของจิตและร่างกายสามารถฝึกฝนพัฒนาได้
- ค. มนุษย์เป็นสัตว์สังคมอยู่รวมกันเป็นกลุ่มมีการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน
- ง. มนุษย์เป็นปัจจัยการผลิตที่มีความผันแปรได้

ข้อ 12. ความแตกต่างระหว่างบุคคลขึ้นอยู่กับปัจจัยใดมากที่สุด

- ก. พันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม
- ข. ความสนใจและความถนัด
- ค. ความเชื่อและความศรัทธา
- ง. ความสนใจและประสบการณ์

ข้อ 13. ความแตกต่างของมนุษย์ด้านใดที่ส่งผลต่อการทำงานที่ต้องใช้แรงงาน

- ก. ด้านสังคม (social)
- ข. ด้านร่างกาย (physical)
- ค. ด้านอารมณ์ (emotion)

ง. ด้านสติปัญญา (intelligence quotient)

ข้อ 14. “สุพัตรามีความร่าเริงแจ่มใส สุदारัตน์มีความอิจฉาริษยาผู้อื่น” เป็นความแตกต่างด้านใด

- ก. ด้านสังคม (social)
- ข. ด้านร่างกาย (physical)
- ค. ด้านอารมณ์ (emotion)
- ง. ด้านสติปัญญา (intelligence quotient)

ข้อ 15. ความต้องการตามทฤษฎี ERG มีความสอดคล้องกับข้อความใด

- ก. เมื่อความต้องการขั้นต่ำได้รับการสนองตอบอย่างดีแล้ว บุคคลจะก้าวไปสู่ความต้องการขั้นที่สูงขึ้นตามลำดับ
- ข. หากความต้องการในระดับหนึ่งยังไม่ได้รับการตอบสนอง บุคคลจะให้ความสนใจในความต้องการระดับสูงขึ้น
- ค. หากความต้องการในระดับหนึ่งยังคงไม่ได้รับการตอบสนอง บุคคลจะถอยมาให้ความสนใจในความต้องการระดับต่ำกว่า
- ง. หากความต้องการในระดับหนึ่งยังคงไม่ได้รับการตอบสนอง บุคคลจะหยุดอยู่ที่เดิมจนกว่าความต้องการในระดับนั้นจะได้รับการตอบสนอง

ข้อ 16. ความต้องการขั้นที่ 2 ตามทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการ (hierarchy of needs theory) มีความสอดคล้องกับข้อความใด

- ก. นิตยารूसักกระหายน้ำจึงเดินไปซื้อน้ำที่ร้านสวัสดิการมาดื่ม
- ข. ยาวลักษณ์สมัครเข้าเป็นสมาชิกชมรมจักรยานเสือภูเขา
- ค. ยาวภาทำประกันชีวิตไว้กับบริษัทแห่งหนึ่ง
- ง. นาทยาได้รับรางวัลพนักงานยอดเยี่ยมดีเด่น

ข้อ 17. บุคคลที่มีพฤติกรรมมุ่งสู่ความสำเร็จ (need for achievement) ตามทฤษฎีความต้องการจากการเรียนรู้ (learned needs theory) ตรงกับข้อความใด

- ก. ศักดิ์ชายอยากให้คนอื่นในสำนักงานชื่นชมตัวเอง
- ข. วิลาวัลย์รับผิดชอบงานส่วนตัวมากกว่าการมีส่วนร่วมกับผู้อื่น
- ค. นงเยาว์สนุกสนานในการเผชิญหน้า หรือโต้แย้งต่อสู้กับผู้อื่นในสำนักงาน
- ง. เซาวลิตแสวงหาการมีส่วนร่วมด้วยการร่วมกิจกรรมกับกลุ่มหรือองค์กรต่าง ๆ

ข้อ 18. ข้อความใดกล่าวถูกต้อง

- ก. ทฤษฎี ERG เชื่อว่าเมื่อความต้องการลำดับต่ำไม่ได้รับการสนองบุคคลจะก้าวไปสู่ความต้องการลำดับที่สูงขึ้นต่อไป
- ข. ทฤษฎีความต้องการจากการเรียนรู้ (learned needs theory) เชื่อว่าความต้องการถูกก่อตัวขึ้นเมื่อบุคคลถูกผลักดันทางสัญชาตญาณ
- ค. ทฤษฎี ERG พัฒนามาจากทฤษฎีความต้องการจากการเรียนรู้ (learned needs theory)
- ง. ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการ (hierarchy of needs theory) แบ่งความต้องการเป็น 2 กลุ่ม คือความต้องการที่เกิดจากความขาดแคลน และความต้องการก้าวหน้าและพัฒนาตนเอง

เฉลยแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้หลังเรียน
หน่วยที่ 2 เรื่องธรรมชาติของมนุษย์

- ข้อ 1. เฉลย ข้อ ง.
- ข้อ 2. เฉลย ข้อ ข.
- ข้อ 3. เฉลย ข้อ ก.
- ข้อ 4. เฉลย ข้อ ค.
- ข้อ 5. เฉลย ข้อ ก.
- ข้อ 6. เฉลย ข้อ ง.
- ข้อ 7. เฉลย ข้อ ข.
- ข้อ 8. เฉลย ข้อ ค.
- ข้อ 9. เฉลย ข้อ ง.
- ข้อ 10. เฉลย ข้อ ก.
- ข้อ 11. เฉลย ข้อ ข.
- ข้อ 12. เฉลย ข้อ ก.
- ข้อ 13. เฉลย ข้อ ข.
- ข้อ 14. เฉลย ข้อ ค.
- ข้อ 15. เฉลย ข้อ ง.
- ข้อ 16. เฉลย ข้อ ค.
- ข้อ 17. เฉลย ข้อ ข.
- ข้อ 18. เฉลย ข้อ ง.

แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ก่อนเรียน

หน่วยที่ 3 เรื่อง กระบวนการทางจิตวิทยาเพื่อสร้างมนุษย์สัมพันธ์กับบุคคลและชุมชน

คำชี้แจง ให้นักศึกษาอ่านข้อความในแต่ละข้อคำถาม และทำเครื่องหมาย ✕ ลงในกระดาษคำตอบ
ช่องตัวอักษร ก ข ค และ ง ที่เห็นว่าถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว จำนวน 18 ข้อ (18 คะแนน)

ข้อ 1. ปัจจัยส่งเสริม (hygiene factors) ตามทฤษฎีของเฮิร์ซเบิร์ก (Herzberg) มีความสอดคล้องกับข้อความใด

- ก. ลักษณะของงาน (work itself)
- ข. ความรับผิดชอบ (responsibility)
- ค. ความสำเร็จของงาน (achievement)
- ง. สภาพการทำงาน (working condition)

ข้อ 2. สุไลมานเป็นหัวหน้าที่ไม่เคยรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น บุคลิกภาพของสุไลมานมีความสอดคล้องกับข้อความใด

- ก. มีส่วนของอิด (id) น้อยเกินไป
- ข. มีส่วนของอิด (id) มากเกินไป
- ค. มีส่วนของอีโก้ (ego) มากเกินไป
- ง. มีส่วนของอีโก้ (ego) น้อยเกินไป

ข้อ 3. อิริค เบิร์น (Eric Berne) กล่าวว่า “พฤติกรรมของบุคคลจะเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา” เงื่อนไขของการเปลี่ยนแปลงมีความสอดคล้องกับข้อความใด

- ก. สถานการณ์ สิ่งจูงใจ และประสบการณ์ชีวิต
- ข. สิ่งจูงใจและประสบการณ์ชีวิต
- ค. สถานการณ์และสิ่งจูงใจ
- ง. สถานการณ์และเวลา

ข้อ 4. ข้อความใดกล่าวถูกต้อง

- ก. วรรณษาขอโทษเพื่อนบ้านที่น้ำจากการล้างรถไหลลงหน้าบ้านของเพื่อนบ้าน
- ข. ปลื้มจิตรตัดกิ่งไม้ของเพื่อนบ้านที่ยื่นเข้ามาในบริเวณบ้านโดยไม่บอกกล่าว
- ค. นุสรราเปิดเพลงเสียงดังมากเพื่อเป็นการแอ้อเพื่อให้เพื่อนบ้านได้ฟังด้วย
- ง. มัลลิกาให้ความสนใจเรื่องส่วนตัวของเพื่อนบ้านเสมอต้นเสมอปลาย

ข้อ 5. อภิตีมีบุคลิกภาพแบบผู้ใหญ่ (adult ego state) การแสดงพฤติกรรมของนางอภิตีตรงกับข้อความใด

- ก. ทำงานด้วยความรอบคอบ พิจารณาสິงต่าง ๆ อย่างใคร่ครวญและมีเหตุผล
- ข. มีความเชื่อมั่นในตนเอง และวิพากษ์วิจารณ์ผู้อื่นในทางสร้างสรรค์
- ค. แสดงออกถึงความอ่อนน้อมถ่อมตน สุภาพ และเชื่อฟังคำสั่ง
- ง. มีความเมตตากรุณาและคอยปกป้องผู้อื่น

ข้อ 6. ข้อความใดสอดคล้องกับการสร้างสัมพันธภาพที่บิดามารดาพึงปฏิบัติต่อบุตร

- ก. ไม่ควรรักและตามใจบุตรมากเกินไป
- ข. ไม่ควรเลี้ยงดูบุตรแบบเอาใจใส่มากเกินไป
- ค. หากบุตรกระทำความผิดแม้จะไม่ร้ายแรงก็ควรลงโทษให้หลายจำ
- ง. ให้การศึกษาตามกำลังทรัพย์และตามกำลังความต้องการของบิดามารดา

ข้อ 7. “ลักษณะมีนิสัยจุกจิกจู้จี้ และชอบวิพากษ์วิจารณ์ผู้อื่น” ตามทฤษฎีวิเคราะห์ติดต่อสัมพันธ์ (transactional analysis) บุคลิกภาพของ ลักษณะมีความสอดคล้องกับข้อความใด

- ก. แบบเด็กที่ได้รับการปรับตัวมาแล้ว (AC)
- ข. แบบพ่อแม่ที่มีความเมตตากรุณา (NP)
- ค. แบบพ่อแม่ที่บังคับควบคุม (CP)
- ง. แบบเด็กที่เป็นธรรมชาติ (NC)

ข้อ 8. วีรบุรุษบริหารงานโดยเน้นหลักความร่วมมือจากทุกคนในองค์กร และให้ความสำคัญกับมนุษยสัมพันธ์ มีความสอดคล้องกับข้อความใด

- ก. ทฤษฎีของแมคเกรเกอร์ (McGregor)
- ข. ทฤษฎีของเฮร์ซเบิร์ก (Herzberg)
- ค. ทฤษฎีของแมคเคลแลนด์ (McClelland)
- ง. ทฤษฎีของวิลเลียม จี. อูซชิ (William G. Ouchi)

ข้อ 9. ฮากิมมีซูเปอร์อีโก้ (superego) สูงมาก บุคลิกภาพของฮากิมมีความสัมพันธ์กับข้อความใด

- ก. ทำทุกอย่างตามใจตนเองโดยไม่คำนึงถึงความถูกต้อง
- ข. เกรงครัตคุณธรรม และตำหนิผู้อื่น
- ค. ยึดถือความคิดตัวเองเป็นใหญ่
- ง. ใช้เหตุผลในการดำเนินชีวิต

ข้อ 10. “อาร์พินแต่งงานและจดทะเบียนสมรสกับนุสบา” การกระทำของอาร์พินมีความสอดคล้องกับข้อความใด

- ก. การเปิดเผยความต้องการและความพอใจด้านเพศสัมพันธ์
- ข. การรักษาความดี เกียรติยศชื่อเสียงของวงศ์ตระกูล
- ค. การแสดงความซื่อสัตย์ต่อกัน
- ง. การให้เกียรติและยกย่อง

ข้อ 11. หากท่านทะเลาะกับเพื่อนร่วมงาน สิ่งใดที่ท่านพึงปฏิบัติ

- ก. เล่าให้เพื่อนร่วมงานทุกคนฟังเพื่อความปลอดภัยของตนเอง
- ข. เดินออกจากเหตุการณ์เพื่อควบคุมอารมณ์ของตนเอง
- ค. นั่งเงียบและใช้แววตาที่แสดงถึงการถูกเหยียดหยาม
- ง. ตอบโต้อย่างรุนแรงเมื่อรู้ว่าเราไม่ใช่คนผิด

ข้อ 12. อีรพนธ์ทำงานแบบเช้าชามเย็นชาม และไม่เคียดคิดที่จะเป็นหัวหน้า มีความสอดคล้องกับข้อความใด

- ก. ทฤษฎี ERG
- ข. ทฤษฎี X
- ค. ทฤษฎี Y
- ง. ทฤษฎี Z

ข้อ 13. “มอบความเป็นใหญ่ในงานบ้าน” มีความสอดคล้องกับข้อความใด

- ก. หน้าที่ของสามีพึงปฏิบัติต่อภรรยา
- ข. หน้าที่ของภรรยาพึงปฏิบัติต่อสามี
- ค. หน้าที่ของบุตรพึงปฏิบัติต่อบิดามารดา
- ง. หน้าที่ของบิดามารดาพึงปฏิบัติต่อบุตร

ข้อ 14. ธนพนธ์มีนิสัยโมโหง่าย หากไม่พอใจก็จะแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เช่น ตะโกนด่าหรือชกต่อยผู้อื่น บุคลิกภาพของธนพนธ์ตรงกับข้อความใด

- ก. มีส่วนของอีโก้ (ego) น้อยเกินไป
- ข. มีส่วนของอีโก้ (ego) มากเกินไป
- ค. มีส่วนของอิด (id) มากเกินไป
- ง. มีส่วนของอิด (id) น้อยเกินไป

ข้อ 15. ผู้ได้บังคับบัญชาต้องเสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้บังคับบัญชา ยกเว้น ข้อความใด

- ก. สนทนาให้ความร่วมมือในการทำงานเสมอ
- ข. รุงอรุณเห็นพ้องกับผู้บังคับบัญชาทุกเรื่อง
- ค. รัตติกาลมักจะหลีกเลี่ยงการประจบสอพลอ
- ง. อัสตงยอมรับการตัดสินใจของผู้บังคับบัญชา

ข้อ 16. เมื่อผู้ได้บังคับบัญชาทำงานผิดพลาด ผู้บังคับบัญชาควรปฏิบัติอย่างไร

- ก. ตักเตือนผ่านหัวหน้างาน
- ข. ตักเตือนผ่านเพื่อนร่วมงานที่สนิทที่สุด
- ค. เรียกเข้าพบและตักเตือนเป็นการส่วนตัว
- ง. ตักเตือนให้เพื่อน ๆ รับทราบโดยทั่วกัน เพื่อไม่ให้เป็นแบบอย่าง

ข้อ 17. คนบ้านใกล้เรือนเคียงกันต้องรู้จักเสริมสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน ยกเว้น ข้อความใด

- ก. บานไม่รู้โรยขอโทษเพื่อนบ้านที่ส่งเสียงดังรบกวนเนื่องจากต้องซ่อมแซมบ้าน
- ข. บานชื่นไม่ให้มะลิวรรณยืมสิ่งของเพราะคิดว่ายืมแล้วไม่ได้คืนแน่นอน
- ค. ชวนชมซื้อของมาฝากเพื่อนบ้านเสมอเมื่อกลับจากต่างจังหวัด
- ง. บานเย็นไม่เคยถือโทษโกรธสืลาวดีที่ส่งเสียงดังรบกวน

ข้อ 18. อรุณาต้องการทำความรู้จักกับเพื่อนบ้านที่เข้ามาอยู่ใหม่ สิ่งแรกที่อรุณาพึงกระทำเพื่อสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อกันคือข้อความใด

- ก. หยิบยืมของใช้ส่วนตัวของเพื่อนบ้านเพื่อสร้างความสนิทสนมต่อกัน
- ข. ฝากดูแลบ้านเมื่อต้องไปธุระต่างจังหวัดเพื่อให้รับรู้ว่าเราไว้ใจเพื่อนบ้าน
- ค. แสดงท่าทีเป็นมิตรด้วยการยิ้มแย้มและทักทายเพื่อนบ้านเมื่อเจอหน้ากัน

ง. ตักขนมหรืออาหารให้เพื่อนบ้านได้รับประทานเพื่อแสดงถึงการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อกัน
เฉลยแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ก่อนเรียน
หน่วยที่ 3 เรื่องกระบวนการทางจิตวิทยาเพื่อสร้างมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลและชุมชน

- ข้อ 1. เฉลย ข้อ ง.
- ข้อ 2. เฉลย ข้อ ค.
- ข้อ 3. เฉลย ข้อ ง.
- ข้อ 4. เฉลย ข้อ ก.
- ข้อ 5. เฉลย ข้อ ก.
- ข้อ 6. เฉลย ข้อ ก.
- ข้อ 7. เฉลย ข้อ ค.
- ข้อ 8. เฉลย ข้อ ง.
- ข้อ 9. เฉลย ข้อ ข.
- ข้อ 10. เฉลย ข้อ ง.
- ข้อ 11. เฉลย ข้อ ข.
- ข้อ 12. เฉลย ข้อ ข.
- ข้อ 13. เฉลย ข้อ ก.
- ข้อ 14. เฉลย ข้อ ค.
- ข้อ 15. เฉลย ข้อ ข.
- ข้อ 16. เฉลย ข้อ ค.
- ข้อ 17. เฉลย ข้อ ข.
- ข้อ 18. เฉลย ข้อ ค.

แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้หลังเรียน

หน่วยที่ 3 เรื่องกระบวนการทางจิตวิทยาเพื่อสร้างมนุษย์สัมพันธ์กับบุคคลและชุมชน

คำชี้แจง ให้นักศึกษาอ่านข้อความในแต่ละข้อคำถาม และทำเครื่องหมาย ✕ ลงในกระดาษคำตอบ ช่องตัวอักษร ก ข ค และ ง ที่เห็นว่าถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว จำนวน 18 ข้อ (18 คะแนน)

ข้อ 1. อิริค เบิร์น (Eric Berne) กล่าวว่า “พฤติกรรมของบุคคลจะเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา” เงื่อนไขของการเปลี่ยนแปลงมีความสอดคล้องกับข้อความใด

- ก. สถานการณ์และเวลา
- ข. สถานการณ์และสิ่งจูงใจ
- ค. สิ่งจูงใจและประสบการณ์ชีวิต
- ง. สถานการณ์ สิ่งจูงใจ และประสบการณ์ชีวิต

ข้อ 2. อภิตีมีบุคลิกภาพแบบผู้ใหญ่ (adult ego state) การแสดงพฤติกรรมของอภิตีตรงกับข้อความใด

- ก. มีความเมตตากรุณาและคอยปกป้องผู้อื่น
- ข. แสดงออกถึงความอ่อนน้อมถ่อมตน สุภาพ และเชื่อฟังคำสั่ง
- ค. มีความเชื่อมั่นในตนเอง และวิพากษ์วิจารณ์ผู้อื่นในทางสร้างสรรค์
- ง. ทำงานด้วยความรอบคอบ พิจารณาส่งต่าง ๆ อย่างใคร่ครวญและมีเหตุผล

ข้อ 3. “ลักษณะมีนิสัยจุกจิกจู้จี้ และชอบวิพากษ์วิจารณ์ผู้อื่น” ตามทฤษฎีวิเคราะห์ติดต่อสัมพันธ์ (transactional analysis) บุคลิกภาพของลักษณะมีความสอดคล้องกับข้อความใด

- ก. แบบเด็กที่เป็นธรรมชาติ (NC)
- ข. แบบพ่อแม่ที่บังคับควบคุม (CP)
- ค. แบบพ่อแม่ที่มีความเมตตากรุณา (NP)
- ง. แบบเด็กที่ได้รับการปรับตัวมาแล้ว (AC)

ข้อ 4. ฮากิมมีซูเปอร์อีโก้ (superego) สูงมาก บุคลิกภาพของฮากิมมีความสัมพันธ์กับข้อความใด

- ก. ใช้เหตุผลในการดำเนินชีวิต
- ข. ยึดถือความคิดตัวเองเป็นใหญ่
- ค. เคารพครัดคุณธรรม และตำหนิผู้อื่น
- ง. ทำทุกอย่างตามใจตนเองโดยไม่คำนึงถึงความถูกต้อง

ข้อ 5. ธนพนธ์มีนิสัยไม่โง่งาย หากไม่พอใจก็จะแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เช่น ตะโกนด่าหรือขกต่อผู้อื่น บุคลิกภาพของธนพนธ์ตรงกับข้อความใด

- ก. มีส่วนของอิด (id) น้อยเกินไป
- ข. มีส่วนของอิด (id) มากเกินไป
- ค. มีส่วนของอีโก้ (ego) น้อยเกินไป
- ง. มีส่วนของอีโก้ (ego) มากเกินไป

ข้อ 6. สุลูมานเป็นหัวหน้าที่ไม่เคยรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น บุคลิกภาพของสุลูมานมีความสอดคล้องกับข้อความใด

- ก. มีส่วนของอิด (id) น้อยเกินไป
- ข. มีส่วนของอิด (id) มากเกินไป
- ค. มีส่วนของอีโก้ (ego) น้อยเกินไป
- ง. มีส่วนของอีโก้ (ego) มากเกินไป

ข้อ 7. วีรบุรุษบริหารงานโดยเน้นหลักความร่วมมือจากทุกคนในองค์กร และให้ความสำคัญกับมนุษยสัมพันธ์ มีความสอดคล้องกับข้อความใด

- ก. ทฤษฎีของวิลเลียม จี. อูซชิ (William G. Ouchi)
- ข. ทฤษฎีของแมคเคลแลนด์ (McClelland)
- ค. ทฤษฎีของแมคเกรเกอร์ (McGregor)
- ง. ทฤษฎีของเฮร์ซเบอร์ก (Herzberg)

ข้อ 8. ปัจจัยส่งเสริม (hygiene factors) ตามทฤษฎีของเฮร์ซเบอร์ก (Herzberg) มีความสอดคล้องกับข้อความใด

- ก. ลักษณะของงาน (work itself)
- ข. ความสำเร็จของงาน (achievement)
- ค. สภาพการทำงาน (working condition)
- ง. ความรับผิดชอบ (responsibility)

ข้อ 9. ธีรพนธ์ทำงานแบบเช้าชามเย็นชาม และไม่เคียดคิดที่จะเป็นหัวหน้า มีความสอดคล้องกับข้อความใด

- ก. ทฤษฎี X
- ข. ทฤษฎี Y
- ค. ทฤษฎี Z
- ง. ทฤษฎี ERG

ข้อ 10. ข้อความใดสอดคล้องกับการสร้างสัมพันธภาพที่บิดามารดาพึงปฏิบัติต่อบุตร

- ก. ให้การศึกษาตามกำลังทรัพย์และตามกำลังความต้องการของบิดามารดา
- ข. หากบุตรกระทำความผิดแม้จะไม่ร้ายแรงก็ควรลงโทษให้สาบจำ
- ค. ไม่ควรเลี้ยงดูบุตรแบบเอาใจใส่มากเกินไป
- ง. ไม่ควรรักและตามใจบุตรมากเกินไป

ข้อ 11. “อารีฟินแต่งงานและจดทะเบียนสมรสกับนุสบา” การกระทำของอารีฟินมีความสอดคล้องกับข้อความใด

- ก. การให้เกียรติและยกย่อง
- ข. การแสดงความซื่อสัตย์ต่อกัน
- ค. การรักษาความดี เกียรติยศชื่อเสียงของวงศ์ตระกูล
- ง. การเปิดเผยความต้องการและความพอใจด้านเพศสัมพันธ์

- ข้อ 12. “มอบความเป็นใหญ่ในงานบ้าน” มีความสอดคล้องกับข้อความใด
- หน้าที่ของภรรยาพึงปฏิบัติต่อสามี
 - หน้าที่ของสามีพึงปฏิบัติต่อภรรยา
 - หน้าที่ของบุตรพึงปฏิบัติต่อบิดามารดา
 - หน้าที่ของบิดามารดาพึงปฏิบัติต่อบุตร
- ข้อ 13. คนบ้านใกล้เรือนเคียงกันต้องรู้จักเสริมสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกัน ยกเว้น ข้อความใด
- บ้านเย็นไม่เคยถือโทษโกรธลืลาวดีที่ส่งเสียงดังรบกวน
 - ชวนชมซื้อของมาฝากเพื่อนบ้านเสมอเมื่อกลับจากต่างจังหวัด
 - บ้านขึ้นไม้ให้มะลิวรรณยืมสิ่งของเพราะคิดว่ายืมแล้วไม่ได้คืนแน่นอน
 - บ้านไม่รู้โรยขอโทษเพื่อนบ้านที่ส่งเสียงดังรบกวนเนื่องจากต้องซ่อมแซมบ้าน
- ข้อ 14. ข้อความใดกล่าวถูกต้อง
- มัลลิกาให้ความสนใจเรื่องส่วนตัวของเพื่อนบ้านเสมอต้นเสมอปลาย
 - นุสรราเปิดเพลงเสียงดังมากเพื่อเป็นการเอื้อเฟื้อให้เพื่อนบ้านได้ฟังด้วย
 - ปลื้มจิตรดักกิ่งไม้ของเพื่อนบ้านที่ยื่นเข้ามาในบริเวณบ้านโดยไม่บอกกล่าว
 - วรรณษาขอโทษเพื่อนบ้านที่น้ำจากการล้างรถไหลนองหน้าบ้านของเพื่อนบ้าน
- ข้อ 15. อรุณาต้องการทำความรู้จักกับเพื่อนบ้านที่เข้ามาอยู่ใหม่ สิ่งแรกที่อรุณาพึงกระทำเพื่อสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกันคือข้อความใด
- ตักขนมหรืออาหารให้เพื่อนบ้านได้รับประทานเพื่อแสดงถึงการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อกัน
 - แสดงท่าทีเป็นมิตรด้วยการยิ้มแย้มและทักทายเพื่อนบ้านเมื่อเจอหน้ากัน
 - ฝากดูแลบ้านเมื่อต้องไปธุระต่างจังหวัดเพื่อให้รับรู้ที่เราไว้ใจเพื่อนบ้าน
 - หยิบบิณฑ์ของใช้ส่วนตัวของเพื่อนบ้านเพื่อสร้างความสนิทสนมต่อกัน
- ข้อ 16. ผู้ได้บังคับบัญชาต้องเสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้บังคับบัญชา ยกเว้น ข้อความใด
- รุ่งอรุณเห็นพ้องกับผู้บังคับบัญชาทุกเรื่อง
 - อัสดงยอมรับการตัดสินใจของผู้บังคับบัญชา
 - รัตติกาลมักจะหลีกเลี่ยงการประจบสอพลอ
 - สนธยาให้ความร่วมมือในการทำงานเสมอ
- ข้อ 17. เมื่อผู้ได้บังคับบัญชาทำงานผิดพลาด ผู้บังคับบัญชาควรปฏิบัติอย่างไร
- ตักเตือนให้เพื่อน ๆ รับทราบโดยทั่วกัน เพื่อไม่ให้เป็นแบบอย่าง
 - เรียกเข้าพบและตักเตือนเป็นการส่วนตัว
 - ตักเตือนผ่านเพื่อนร่วมงานที่สนิทที่สุด
 - ตักเตือนผ่านหัวหน้างาน
- ข้อ 18. หากท่านทะเลาะกับเพื่อนร่วมงาน สิ่งใดที่ท่านพึงปฏิบัติ
- นั่งเงียบและใช้แววตาที่แสดงถึงการดูถูกเหยียดหยาม
 - เล่าให้เพื่อนร่วมงานทุกคนฟังเพื่อความปลอดภัยของตนเอง
 - เดินออกจากเหตุการณ์เพื่อควบคุมอารมณ์ของตนเอง
 - ตอบโต้อย่างรุนแรงเมื่อรู้ว่าเราไม่ใช่คนผิด

เฉลยแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้หลังเรียน
หน่วยที่ 3 เรื่องกระบวนการทางจิตวิทยาเพื่อสร้างมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลและชุมชน

- ข้อ 1. เฉลย ข้อ ก.
- ข้อ 2. เฉลย ข้อ ง.
- ข้อ 3. เฉลย ข้อ ข.
- ข้อ 4. เฉลย ข้อ ค.
- ข้อ 5. เฉลย ข้อ ข.
- ข้อ 6. เฉลย ข้อ ง.
- ข้อ 7. เฉลย ข้อ ก.
- ข้อ 8. เฉลย ข้อ ค.
- ข้อ 9. เฉลย ข้อ ก.
- ข้อ 10. เฉลย ข้อ ง.
- ข้อ 11. เฉลย ข้อ ก.
- ข้อ 12. เฉลย ข้อ ข.
- ข้อ 13. เฉลย ข้อ ค.
- ข้อ 14. เฉลย ข้อ ง.
- ข้อ 15. เฉลย ข้อ ข.
- ข้อ 16. เฉลย ข้อ ก.
- ข้อ 17. เฉลย ข้อ ข.
- ข้อ 18. เฉลย ข้อ ค.

แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ก่อนเรียน
หน่วยที่ 4 เรื่อง การพัฒนาตนเพื่อความก้าวหน้าในชีวิตและการทำงาน

คำชี้แจง ให้นักศึกษาอ่านข้อความในแต่ละข้อคำถาม และทำเครื่องหมาย ✕ ลงในกระดาษคำตอบ ช่องตัวอักษร ก ข ค และ ง ที่เห็นว่าถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว จำนวน 14 ข้อ (14 คะแนน)

- ข้อ 1.** ทฤษฎีหน้าต่างโจฮารี (Johari Window theory) สอดคล้องกับข้อความใด
- ก. ไม่มีใครที่จะรู้จักตนเองอย่างท่องแท้
 - ข. คนเราไม่สามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้
 - ค. การสร้างมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลที่เพิ่งรู้จักบริเวณซ่อนเร้นจะมีพื้นที่แคบ
 - ง. บริเวณจุดบอดและบริเวณมืดมน เป็นการแสดงออกที่บุคคลรู้ตัวและตั้งใจ
- ข้อ 2.** การพัฒนาตนเองต้องเริ่มจากข้อความใด
- ก. ยอมรับและตระหนักในการพัฒนาตนเอง
 - ข. การศึกษาและประเมินตนเอง
 - ค. วางแผนในการพัฒนาตนเอง
 - ง. การรู้จักตนเอง
- ข้อ 3.** บุคคลที่ไม่รู้จักตนเองจะแสดงพฤติกรรมสอดคล้องกับข้อความใด
- ก. มีการพัฒนาทักษะการปฏิบัติงานอยู่เสมอ
 - ข. ปฏิบัติงานตามระเบียบข้อบังคับขององค์การเสมอ
 - ค. โต้แย้งคำสั่งของผู้บังคับบัญชาเสมอเพราะคิดว่าคำสั่งนั้นไม่ถูกต้อง
 - ง. วางแผนการทำงานเพื่อให้เหมาะสมกับความสามารถและความถนัดของตน
- ข้อ 4.** บุคคลที่มีความล้มเหลวและขาดความมั่นใจในตนเอง มีความสอดคล้องกับข้อความใด
- ก. I'm OK - You're OK
 - ข. I'm not OK - You're OK
 - ค. I'm OK - You're not OK
 - ง. I'm not OK - You're not OK
- ข้อ 5.** ข้อความใดกล่าวถึงความหมายของตนหรือตัวตน (self) ได้ครอบคลุมที่สุด
- ก. ตัวตนเป็นจุดรวมของลักษณะนิสัยใจคอ และความสามารถที่มีอยู่ในตัวบุคคล
 - ข. ตัวตนเป็นที่รวมของแบบแผนพฤติกรรม การกระทำต่าง ๆ ของบุคคล
 - ค. ตัวตนเป็นแก่นแท้ของบุคลิกภาพที่ให้ความสำคัญกับด้านร่างกาย
 - ง. ตัวตนเป็นแกนกลางของบุคลิกภาพด้านรูปร่างหน้าตา
- ข้อ 6.** ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อตัวตน (self) มากที่สุด มีความสอดคล้องกับข้อความใด
- ก. ฐานะทางเศรษฐกิจ
 - ข. การยอมรับทางสังคม
 - ค. อิทธิพลจากครอบครัว
 - ง. ประสบการณ์ช่วงแรกของชีวิต

ข้อ 7. ข้อใดที่ทำให้การปรับปรุงหรือพัฒนาตนเองไม่ประสบผลสำเร็จ

- ก. การปรับปรุงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมพร้อม ๆ กันหลายพฤติกรรม
- ข. การปรับปรุงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ
- ค. การวางแผนในการปรับปรุงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม
- ง. การปรับปรุงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมทีละพฤติกรรม

ข้อ 8. บริเวณจุดบอดตามทฤษฎีหน้าต่างโจฮารี (Johari Window theory) ตรงกับข้อความใด

- ก. พฤติกรรมที่ตนเองไม่ทราบและผู้อื่นที่เกี่ยวข้องก็ไม่ทราบ
- ข. พฤติกรรมที่แสดงออกโดยไม่รู้ตัวและไม่มีเจตนาที่จะแสดงออกไป
- ค. พฤติกรรมที่แสดงออกอย่างเปิดเผยโดยรู้ตัวและผู้อื่นก็รับรู้พฤติกรรม
- ง. พฤติกรรมที่แสดงออกโดยตั้งใจแต่เกิดความรู้สึกออยากจะซ่อนเร้นเอาไว้

ข้อ 9. หลักแห่งการพัฒนาตนเองของซัลลิแวน (Sullivan) เมื่อบุคคลต้องปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นมักจะแสดงตัวตนด้านใด

- ก. Good Me
- ข. Not Me
- ค. Bad Me
- ง. Bull Me

ข้อ 10. การได้รับการยอมรับทางสังคมส่งผลต่อตัวตน (self) ด้านใดมากที่สุด

- ก. มีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง
- ข. มีความเกรงใจผู้อื่น
- ค. มีผลการเรียนดีขึ้น
- ง. มีความภาคภูมิใจ

ข้อ 11. "อัญชรีย์เกิดความขัดแย้งภายในจิตใจ เนื่องจากอาจารย์มองว่าอัญชรีย์มีนิสัยเกเรชอบทำร้ายคนอื่น" มีความสอดคล้องกับตัวตนด้านใด

- ก. ตัวตนตามอุดมคติ (ideal self)
- ข. ตัวตนตามความเป็นจริง (real self)
- ค. ตัวตนตามการรับรู้ (perceived self)
- ง. ตัวตนที่ผู้อื่นคาดหวัง (other expectation)

ข้อ 12. ขวัญสุดาวาดฝันว่าต้องเป็นแอร์โฮสเตสที่เก่ง และสวยที่สุดของสายการบินชื่อดัง มีความสอดคล้องกับข้อความใด

- ก. ตัวตนตามอุดมคติ (ideal self)
- ข. ตัวตนตามความเป็นจริง (real self)
- ค. ตัวตนตามการรับรู้ (perceived self)
- ง. ตัวตนที่ผู้อื่นคาดหวัง (other expectation)

ข้อ 13. “กรรกดเพ็งจู้จักกับบุญพัฒนา” ลักษณะสัมพันธ์ภาพของทั้งสองคนตามทฤษฎีหน้าต่างโจฮารี (Johari Window theory) ตรงกับข้อความใด

- ก. บริเวณเปิดเผยกว้าง บริเวณซ่อนเร้นแคบ
- ข. บริเวณเปิดเผยแคบ บริเวณซ่อนเร้นแคบ
- ค. บริเวณเปิดเผยกว้าง บริเวณซ่อนเร้นกว้าง
- ง. บริเวณเปิดเผยแคบ บริเวณซ่อนเร้นกว้าง

ข้อ 14. I'm not OK - You're not OK มีความสัมพันธ์กับข้อความใด

- ก. สุไลมานมีความรู้สึกชิงชังรังเกียจคนที่ต่ำต้อยกว่าตนเอง
- ข. อตินันท์ใช้วิธีการแก้ปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์
- ค. อูสมันมีความหวาดระแวงไม่ไว้ใจใครเลย
- ง. พาตีเมาะขาดความมั่นใจในตนเอง

เฉลยแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ก่อนเรียน
หน่วยที่ 4 เรื่องการพัฒนาตนเพื่อความก้าวหน้าในชีวิตและการทำงาน

- ข้อ 1. เฉลย ข้อ ง.
- ข้อ 2. เฉลย ข้อ ข.
- ข้อ 3. เฉลย ข้อ ค.
- ข้อ 4. เฉลย ข้อ ข.
- ข้อ 5. เฉลย ข้อ ข.
- ข้อ 6. เฉลย ข้อ ค.
- ข้อ 7. เฉลย ข้อ ก.
- ข้อ 8. เฉลย ข้อ ข.
- ข้อ 9. เฉลย ข้อ ก.
- ข้อ 10. เฉลย ข้อ ง.
- ข้อ 11. เฉลย ข้อ ค.
- ข้อ 12. เฉลย ข้อ ก.
- ข้อ 13. เฉลย ข้อ ง.
- ข้อ 14. เฉลย ข้อ ค.

แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้หลังเรียน
หน่วยที่ 4 เรื่อง การพัฒนาตนเพื่อความก้าวหน้าในชีวิตและการทำงาน

คำชี้แจง ให้นักศึกษาอ่านข้อความในแต่ละข้อคำถาม และทำเครื่องหมาย ✕ ลงในกระดาษคำตอบ
 ช่องตัวอักษร ก ข ค และ ง ที่เห็นว่าถูกที่สุดเพียงคำตอบเดียว จำนวน 14 ข้อ (14 คะแนน)

- ข้อ 1.** ข้อความใดกล่าวถึงความหมายของตนหรือตัวตน (self) ได้ครอบคลุมที่สุด
- ก. ตัวตนเป็นแกนกลางของบุคลิกภาพด้านรูปร่างหน้าตา
 - ข. ตัวตนเป็นแก่นแท้ของบุคลิกภาพที่ให้ความสำคัญกับด้านร่างกาย
 - ค. ตัวตนเป็นที่รวมของแบบแผนพฤติกรรม การกระทำต่าง ๆ ของบุคคล
 - ง. ตัวตนเป็นจุดรวมของลักษณะนิสัยใจคอ และความสามารถที่มีอยู่ในตัวบุคคล
- ข้อ 2.** "อัญชรีย์เกิดความขัดแย้งภายในจิตใจ เนื่องจากอาจารย์มองว่าอัญชรีย์มีนิสัยเกเรชอบทำร้ายคนอื่น" มีความสอดคล้องกับตัวตนด้านใด
- ก. ตัวตนที่ผู้อื่นคาดหวัง (other expectation)
 - ข. ตัวตนตามการรับรู้ (perceived self)
 - ค. ตัวตนตามความเป็นจริง (real self)
 - ง. ตัวตนตามอุดมคติ (ideal self)
- ข้อ 3.** ขวัญสุดาวาดฝันว่าต้องเป็นแอร์โฮสเตสที่เก่ง และสวยที่สุดของสายการบินชื่อดัง มีความสอดคล้องกับข้อความใด
- ก. ตัวตนที่ผู้อื่นคาดหวัง (other expectation)
 - ข. ตัวตนตามการรับรู้ (perceived self)
 - ค. ตัวตนตามความเป็นจริง (real self)
 - ง. ตัวตนตามอุดมคติ (ideal self)
- ข้อ 4.** บุคคลที่ไม่รู้จักตนเองจะแสดงพฤติกรรมสอดคล้องกับข้อความใด
- ก. วางแผนการทำงานเพื่อให้เหมาะสมกับความสามารถและความถนัดของตน
 - ข. โต้แย้งคำสั่งของผู้บังคับบัญชาเสมอเพราะคิดว่าคำสั่งนั้นไม่ถูกต้อง
 - ค. ปฏิบัติงานตามระเบียบข้อบังคับขององค์การเสมอ
 - ง. มีการพัฒนาทักษะการปฏิบัติงานอยู่เสมอ
- ข้อ 5.** บริเวณจุดบอดตามทฤษฎีหน้าต่างโจฮารี (Johari Window theory) ตรงกับข้อความใด
- ก. พฤติกรรมที่แสดงออกโดยตั้งใจแต่เกิดความรู้สึกออยากจะซ่อนเร้นเอาไว้
 - ข. พฤติกรรมที่แสดงออกอย่างเปิดเผยโดยรู้ตัวและผู้อื่นก็รับรู้พฤติกรรม
 - ค. พฤติกรรมที่แสดงออกโดยไม่รู้ตัวและไม่มีเจตนาที่จะแสดงออกไป
 - ง. พฤติกรรมที่ตนเองไม่ทราบและผู้อื่นที่เกี่ยวข้องก็ไม่ทราบ
- ข้อ 6.** ทฤษฎีหน้าต่างโจฮารี (Johari Window theory) สอดคล้องกับข้อความใด
- ก. บริเวณจุดบอดและบริเวณมืดมน เป็นการแสดงออกที่บุคคลรู้ตัวและตั้งใจ
 - ข. การสร้างมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลที่เพิ่งรู้จักบริเวณซ่อนเร้นจะมีพื้นที่แคบ
 - ค. คนเราไม่สามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้
 - ง. ไม่มีใครที่จะรู้จักตนเองอย่างท่องแท้

ข้อ 7. “กรรกดเพ็งรูกักกับบุญพัฒน์” ลักษณะสัมพันธ์ภาพของทั้งสองคนตามทฤษฎีหน้าต่างใจฮารี (Johari Window theory) ตรงกับข้อความใด

- ก. บริเวณเปิดเผยกว้าง บริเวณซ่อนเร้นแคบ
- ข. บริเวณเปิดเผยกว้าง บริเวณซ่อนเร้นกว้าง
- ค. บริเวณเปิดเผยแคบ บริเวณซ่อนเร้นแคบ
- ง. บริเวณเปิดเผยแคบ บริเวณซ่อนเร้นกว้าง

ข้อ 8. บุคคลที่มีความลึกลับและขาดความมั่นใจในตนเอง มีความสอดคล้องกับข้อความใด

- ก. I'm OK - You're OK
- ข. I'm OK - You're not OK
- ค. I'm not OK - You're OK
- ง. I'm not OK - You're not OK

ข้อ 9. I'm not OK - You're not OK มีความสัมพันธ์กับข้อความใด

- ก. พาตีเหมาะขาดความมั่นใจในตนเอง
- ข. อูสมันมีความหวาดระแวงไม่ไว้ใจใครเลย
- ค. อตินันท์ใช้วิธีการแก้ปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์
- ง. สุลaimันมีความรู้สึกชิงชังรังเกียจคนที่ต่ำต้อยกว่าตนเอง

ข้อ 10. หลักแห่งการพัฒนาตนเองของซัลลิแวน (Sullivan) เมื่อบุคคลต้องปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นมักจะแสดงตัวตนด้านใด

- ก. Not Me
- ข. Bad Me
- ค. Bull Me
- ง. Good Me

ข้อ 11. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อตัวตน (self) มากที่สุด มีความสอดคล้องกับข้อความใด

- ก. ประสบการณ์ช่วงแรกของชีวิต
- ข. อิทธิพลจากครอบครัว
- ค. การยอมรับทางสังคม
- ง. ฐานะทางเศรษฐกิจ

ข้อ 12. การได้รับการยอมรับทางสังคมส่งผลต่อตัวตน (self) ด้านใดมากที่สุด

- ก. มีความภาคภูมิใจ
- ข. มีผลการเรียนดีขึ้น
- ค. มีความเกรงใจผู้อื่น
- ง. มีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง

ข้อ 13. การพัฒนาตนเองต้องเริ่มจากข้อความใด

- ก. การรู้จักตนเอง
- ข. วางแผนในการพัฒนาตนเอง
- ค. การศึกษาและประเมินตนเอง
- ง. ยอมรับและตระหนักในการพัฒนาตนเอง

ข้อ 14. ข้อใดที่ทำให้การปรับปรุงหรือพัฒนาตนเองไม่ประสบผลสำเร็จ

- ก. การวางแผนในการปรับปรุงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม
- ข. การปรับปรุงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมทีละพฤติกรรม
- ค. การปรับปรุงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ
- ง. การปรับปรุงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมพร้อม ๆ กันหลายพฤติกรรม

เฉลยแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้หลังเรียน
หน่วยที่ 4 เรื่องการพัฒนาตนเพื่อความก้าวหน้าในชีวิตและการทำงาน

ข้อ 1. เฉลย ข้อ ค.

ข้อ 2. เฉลย ข้อ ข.

ข้อ 3. เฉลย ข้อ ง.

ข้อ 4. เฉลย ข้อ ข.

ข้อ 5. เฉลย ข้อ ค.

ข้อ 6. เฉลย ข้อ ก.

ข้อ 7. เฉลย ข้อ ง.

ข้อ 8. เฉลย ข้อ ค.

ข้อ 9. เฉลย ข้อ ข.

ข้อ 10. เฉลย ข้อ ง.

ข้อ 11. เฉลย ข้อ ข.

ข้อ 12. เฉลย ข้อ ก.

ข้อ 13. เฉลย ข้อ ค.

ข้อ 14. เฉลย ข้อ ง.

แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ก่อนเรียน
หน่วยที่ 5 การพัฒนาตนเองตามหลักศาสนธรรม

คำชี้แจง ให้นักศึกษาอ่านข้อความในแต่ละข้อคำถาม และทำเครื่องหมาย ✕ ลงในกระดาษคำตอบ ช่องตัวอักษร ก ข ค ง และ จ ที่เห็นว่าถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว จำนวน 20 ข้อ (20 คะแนน)

ข้อ 1. สมพรปฏิบัติตนตามหลักคำสอนของศาสนา โดยการไม่ฆ่าสัตว์ ไม่ลักทรัพย์ผู้อื่น ไม่ประพฤตินอกใจ ไม่พูดโกหก และไม่ดื่มหรือเสพของมึนเมา สมพรปฏิบัติตนสอดคล้องกับหลักธรรมใด

- ก. เบญจศีล
- ข. สังคหวัตถุ
- ค. เบญจธรรม
- ง. ฆราวาสธรรม

ข้อ 2. ข้อความใดกล่าวถูกต้อง

- ก. หากบุคคลใดมีความเมตตากรุณา และชอบช่วยเหลือสัตว์ที่ทุกข์ยาก บุคคลนั้นจะประสบความสำเร็จในชีวิต
- ข. บุคคลที่มีความความอดุสาหะ และมีการพัฒนาตนเองจะช่วยให้ประสบความสำเร็จ
- ค. หากบุคคลใดมีความยุติธรรม บุคคลนั้นมักจะเสียเปรียบคนอื่นเสมอ
- ง. หลักศาสนธรรมที่บันทึกไว้ในคัมภีร์ทำให้มนุษย์เป็นคนดีขึ้น

ข้อ 3. บุคคลตามข้อความใดสอดคล้องที่มีหิริ-โอตตปะ

- ก. มะชอกไม่กล้าขับรถฝ่าไฟแดง เพราะกลัวว่าตำรวจจะจับและโดยปรับเงิน
- ข. วาสนาดีไม่เคยขโมยสิ่งของผู้อื่น เพราะกลัวเพื่อนจะจับได้และอาจจะติดคุก
- ค. อัลฮาดิไม่คิดที่จะดื่มสุราของมึนเมา เพราะกลัวว่าผู้อื่นจะเห็นและเอาไปนินทา
- ง. มาซีเตาะไม่เคยที่จะฉ้อราษฎร์บังหลวง เพราะรู้ว่าสิ่งนั้นไม่ดีไม่ควรปฏิบัติจะเป็นบาปติดตัว

ข้อ 4. ข้อความใดสอดคล้องกับความหมายของศาสนธรรม

- ก. หลักการของศาสนาที่เป็นหลักปฏิบัติ เป็นใจความสาระของศาสนา
- ข. ผู้นับถือศาสนาที่ปฏิบัติตามกิจของศาสนา และปฏิบัติตามหลักธรรมคำสอนของศาสนา
- ค. สถานที่ปฏิบัติธรรมอันเป็นที่รวมกลุ่มกันแห่งศาสนิกชนเพื่อประกอบกิจทางศาสนา
- ง. ประจักษ์พยานในการปรากฏของศาสนาในทางรูปธรรมที่แสดงการสืบทอดของศาสนา

คำชี้แจง เลือกคำตอบ ก ข ค ง และ จ ด้านล่าง เพื่อตอบคำถามข้อ 4-8

- ก. ศาสนาอิสลาม มีหลักคำสอน คือการถือศีลอด
- ข. พระพุทธศาสนา มีพรหมวิหาร 4 ได้แก่ เมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขา
- ค. ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู สอนการให้แบ่งปันด้วยอาการยินดีและด้วยความเต็มใจ
- ง. ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู มีหลักคำสอนว่า “พระราชาเป็นญาติของผู้ที่ไม่มีญาติ เป็นตาของผู้ที่ไม่มีความสว่างในดวงตา เป็นบิดาและมารดาของประชาชนที่เดินบนทางยุติธรรม”
- จ. ศาสนาซิกข์ มีหลักคำสอนที่ว่า “คนหว่านพืชเช่นใด ก็เก็บเกี่ยวผลเช่นนั้น ถ้าเขาหว่านความทุกข์ ความทุกข์ก็เป็นผลเก็บเกี่ยวของเขา ถ้าเขาหว่านยาพิษ เขาก็ไม่อาจหวังอาหารทิพย์ได้เลย”

ข้อ 5. คนหวานพีชเช่นใด ก็เก็บเกี่ยวผลเช่นนั้น ถ้าหวานความทุกข์ ความทุกข์ก็เป็นผลเก็บเกี่ยว ถ้าหวานยาพิษ ก็ไม่อาจหวังอาหารทิพย์ได้เลย

ข้อ 6. ศาสนาซิกข์ สอนว่า การให้บริการผู้อื่นทางร่างกาย และวาจา ถือเป็นกาให้ทาน และจงให้ทาน คนยากจนเสมอ

ข้อ 7. ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู มีหลักคำสอนว่า "อย่าทำผู้อื่นให้บาดเจ็บ ไม่พึงทำร้ายผู้อื่นทั้งทางร่างกาย และจิตใจ"

ข้อ 8. ศาสนาคริสต์ มีหลักคำสอนว่า "เจ้าทั้งหลายอย่าเห็นแก่หน้าผู้ใดในการพิพากษา จงฟังท่านผู้ใหญ่ ผู้น้อย เหมือนกัน เจ้าทั้งหลายอย่ากลัวผู้ใด เพราะการพิพากษานั้นเป็นการตัดสินของพระเจ้า"

ข้อ 9. ศาสนาอิสลาม มีหลักคำสอนว่า "ผู้ใดขาดความเมตตาเพื่อนมนุษย์ผู้นั้นไม่ได้รับเมตตาจิตใจเช่นกัน"

ข้อ 10. วรารพยังไม่สามารถไปร่วมประกอบพิธีกรรมทางศาสนาได้เนื่องจากฐานะทางเศรษฐกิจไม่เอื้ออำนวย และที่สำคัญวรารพยังไม่บรรลุนิติภาวะ พิธีกรรมน่าจะตรงกับข้อความใด

- ก. การจ่ายชะกาต
- ข. การไปทำฮัจญ์
- ค. การถือศีลอด
- ง. การนมาซ

ข้อ 11. ข้อความใดสอดคล้องกับการปฏิบัติตนตามหลักบัญญัติ 10 ประการ ของศาสนาคริสต์

- ก. ศันสนีย์ชอบหยิบยืมสิ่งของแล้วไม่คืน จนเพื่อนบ้านต้องคอยทวงถามทวงคืนตลอด
- ข. หากบุคคลต้องการให้มีอายุยืนนานก็ควรปฏิบัติต่อบิดามารดาด้วยความเคารพนับถือ
- ค. บางครั้งบุคคลก็จำเป็นต้องหลีกเลี่ยงการพูดความจริงเพื่อเป็นการเอาตัวรอด
- ง. ทุกครั้งที่ตกใจหรือไม่สบายใจคริสต์เฟอรัมมักจะออกนามพระเจ้าเสมอ

ข้อ 12. สุวรรณเป็นหัวหน้าธนาคารสาขาประจำภาคใต้ตอนล่าง ในเดือนหน้าเขาต้องไปปฏิบัติหน้าที่ในจังหวัดยะลา สุวรรณพึงปฏิบัติตนตามข้อความใด

- ก. เมื่อมีโอกาสเข้าไปในมัสยิด เราควรเปิดอ่านคัมภีร์กูรานอย่างไม่รังเกียจเพียงฉันท
- ข. แม้จะได้รับคำเชื้อเชิญให้ไปร่วมพิธีของชาวมุสลิมแล้วก็ตาม แต่ก็ควรหลีกเลี่ยงการไปร่วมพิธีดังกล่าว เนื่องจากแต่ละศาสนามีพิธีกรรมที่แตกต่างกัน
- ค. ควรหลีกเลี่ยงการศึกษาหลักการ ศาสนบัญญัติ หรือขนบธรรมเนียมประเพณีของมุสลิม เพราะถือเป็นการก้าวล่วงศาสนาอิสลาม
- ง. ควรหลีกเลี่ยงการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในวันศุกร์ แต่หากจำเป็นหรือหลีกเลี่ยงไม่ได้ก็ควรกำหนดเวลา นมาซไว้ด้วย

ข้อ 13. ข้อความใดสอดคล้องกับความสำคัญของหลักศาสนธรรม

- ก. ประจวบช่วยเหลือคนชราข้ามถนน เพราะจะได้นำไปเขียนบันทึกความดีตามที่ครูมอบหมาย
- ข. เมื่อสาวตรีเอย่ปากขอความช่วยเหลืออิทธิพลก็จะหลีกเลี่ยงการปฏิเสธ เนื่องจากอิทธิพลค้ำค่าเข้าบ้านสาวตรีหลายเดือนแล้ว
- ค. กิติพงศ์ไม่เคยปฏิเสธที่จะให้การช่วยเหลือเด็กกำพร้า เนื่องจากกิติพงศ์ก็เป็นเด็กกำพร้าเหมือนกัน
- ง. วรรณพิชชบริจาคเงินให้กับทางวัด เพราะต้องการใบบอญโมทนาบุญ เพื่อนำไปลดหย่อนภาษีของตนเอง

ข้อ 14. ข้อความใดพึงปฏิบัติต่อเพื่อนที่เป็นชาวไทยมุสลิม

- ก. หากไม่ได้รับอนุญาตหรือผู้ปกครองไม่อยู่ ผู้ชายก็ไม่ควรอยู่กันตามลำพังกับผู้หญิงมุสลิมสองต่อสอง
- ข. ควรชักชวนเพื่อนชาวไทยมุสลิมให้ไปร่วมประกอบพิธีกรรมการบวชโดยพร้อมเพรียงกัน
- ค. ในงานสังสรรค์เราควรเชื่อเชิญเพื่อนชาวไทยมุสลิมดื่มสุราร่วมกันเพื่อแสดงถึงมิตรภาพ
- ง. สร้างความสนิทสนมต่อเพื่อนชาวไทยมุสลิมด้วยการเรียกว่า “แขก”

ข้อ 15. นกัฒนัรณัฎฐัศานนาพราหมณั-ฮินดู และกำลังอยู่ในช่วงมัชฌิมวัย นกัฒนัรจะต้งปฏิบัติตนอย่างไร

- ก. ออกไปอยู่ในป่าเพื่อศึกษาหาความรู้ และปรณนัฎฐัรบัช้เอาจารย์
- ข. ออกบวช บำเพ็ญเพียรอยู่ในป่าตามหลักศาสนา
- ค. ยกทรัพย์สมบัติที่หามาได้ให้บุตรธิดา
- ง. เข้าสู่อัฎฐัสมรสนเพื่อดำรงวงศ์ตระกูล

ข้อ 16. จากข้อ 15 หากนกัฒนัรไม่ต้งการให้บิดามารดาต้งตกรกขุมปุตตตะ จะต้งปฏิบัติตนอย่างไร

- ก. ฝึกจิตใจให้บริสุทธิ์และปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม
- ข. มีบุตรชายอย่างน้อยหนึ่งคน
- ค. ศึกษาเล่าเรียนหาความรู้
- ง. ออกบวชเป็นสันยาสี

ข้อ 17. ข้อความใดกล่าวถูกต้อง

- ก. หากยังไม่ทำความสะอาดมัศยิดก็อนุญาตให้ศาสนิกใสรองเท้าเข้าไปประกอบพิธีกรรมได้
- ข. การเข้ามัศยิดของชาวไทยพุทธสามารถทำได้โดยการขออนุญาตเพื่อนมุสลิมที่มาด้วยกัน
- ค. การเข้ามัศยิดควรแต่งกายด้วยเสื้อผ้าที่สะอาดตามสมัยนิยม
- ง. ควรหลีกเลี่ยงการพูดคุยเรื่องเกี่ยวกับทางโลกในมัศยิด

ข้อ 18. ข้อความใดกล่าวถูกต้อง

- ก. การไปประกอบพิธีฮัจญ์ กำหนดให้ชาวมุสลิมต้งปฏิบัติ
- ข. การจ่ายชะกาตเป็นการอดกลั้นอารมณ์ใฝ่ต่ำ และฝึกจิตใจให้มีความอดทน
- ค. การถือศีลต้งเป็นการสร้างความเท่าเทียม และความเสมอภาคในบรรดามุสลิม
- ง. การนมาซเป็นการขัดเกล้าจิตใจให้สะอาด ลดความเห็นแก่ตัว และลดช่องว่างในสังคม

- ข้อ 19. ข้อความใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับเป้าหมายเพื่อความสุขที่นิรันดรของศาสนาคริสต์
- ก. แพทย์หญิงอามาโนะรักษาคนป่วยด้วยจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ
 - ข. ครูมารุตีสอนนักเรียนด้วยความสุข ถ่ายทอดวิชาความรู้อย่างไม่หวงแหน
 - ค. ร้อยตำรวจเอกวีระยุทธสวดมนต์ภาวนาและปฏิบัติกิจศาสนาตามข้อบัญญัติ
 - ง. เรือเอกบรรจงปฏิบัติภารกิจตามหน้าที่ของตนเองด้วยการรักษาน่าน้ำทะเลไทย
- ข้อ 20. บุคคลในข้อความใดปฏิบัติตนตามข้อปฏิบัติ 10 ข้อ ของศาสนาซิกข์
- ก. ในช่วงสุดท้ายแห่งชีวิต ผู้ชายของศาสนาซิกข์ต้องออกบวชบำเพ็ญเพียรตามหลักศาสนา และออกสั่งสอนผู้อื่น
 - ข. เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วกลับไปดำรงชีวิตทางโลกเข้าสู่พิธีสมรสเพื่อดำรงวงศ์ตระกูล และมีครอบครัว
 - ค. เมื่อบุตรชายอายุระหว่าง 8-25 ปี ต้องศึกษาเล่าเรียน และเข้าพิธีมอบตนเป็นนักศึกษา
 - ง. เมื่อครอบครัวได้บุตรชาย บิดาจึงตั้งชื่อบุตรว่า "อนันท์สิงห์"

เฉลยแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ก่อนเรียน
หน่วยที่ 5 การพัฒนาตนเองตามหลักศาสนธรรม

ข้อ 1. เฉลย ข้อ ก.

ข้อ 2. เฉลย ข้อ ข.

ข้อ 3. เฉลย ข้อ ง.

ข้อ 4. เฉลย ข้อ ก.

ข้อ 5. เฉลย ข้อ ง.

ข้อ 6. เฉลย ข้อ ค.

ข้อ 7. เฉลย ข้อ จ.

ข้อ 8. เฉลย ข้อ ข.

ข้อ 9. เฉลย ข้อ ก.

ข้อ 10. เฉลย ข้อ ข.

ข้อ 11. เฉลย ข้อ ข.

ข้อ 12. เฉลย ข้อ ง.

ข้อ 13. เฉลย ข้อ ค.

ข้อ 14. เฉลย ข้อ ก.

ข้อ 15. เฉลย ข้อ ง.

ข้อ 16. เฉลย ข้อ ข.

ข้อ 17. เฉลย ข้อ ง.

ข้อ 18. เฉลย ข้อ ค.

ข้อ 19. เฉลย ข้อ ค.

ข้อ 20. เฉลย ข้อ ง.

**แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้หลังเรียน
หน่วยที่ 5 การพัฒนาตนเองตามหลักศาสนธรรม**

คำชี้แจง ให้นักศึกษาอ่านข้อความในแต่ละข้อคำถาม และทำเครื่องหมาย ✕ ลงในกระดาษคำตอบ ช่องตัวอักษร ก ข ค ง และ จ ที่เห็นว่าถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว จำนวน 20 ข้อ (20 คะแนน)

ข้อ 1. ข้อความใดสอดคล้องกับความหมายของศาสนธรรม

- ก. ประจักษ์พยานในการปรากฏของศาสนาในทางรูปธรรมที่แสดงการสืบทอดของศาสนา
- ข. สถานที่ปฏิบัติธรรมอันเป็นที่รวมกลุ่มกันแห่งศาสนิกชนเพื่อประกอบกิจทางศาสนา
- ค. ผู้نبีถือศาสนาที่ปฏิบัติกิจของศาสนา และปฏิบัติตามหลักธรรมคำสอนของศาสนา
- ง. หลักการของศาสนาที่เป็นหลักปฏิบัติ เป็นใจความสาระของศาสนา

ข้อ 2. ข้อความใดสอดคล้องกับความสำคัญของหลักศาสนธรรม

- ก. เมื่อสาวตรีเฝ้าปากขอความช่วยเหลืออิทธิจะหลีกเลี่ยงการปฏิเสธ เนื่องจากอิทธิค้ำค่าเข้าบ้านสาวตรีหลายเดือนแล้ว
- ข. กิตติพงษ์ไม่เคยปฏิเสธที่จะให้การช่วยเหลือเด็กกำพร้า เนื่องจากกิตติพงษ์ก็เป็นเด็กกำพร้าเหมือนกัน
- ค. วรรพพิชชบริจาคนเงินให้กับทางวัด เพราะต้องการไบนุโมนาบุญเพื่อนำไปลดหย่อนภาษีของตนเอง
- ง. ประจวบช่วยเหลือคนชราข้ามถนน เพราะจะได้นำไปขายบันทึกความดีตามที่ครูมอบหมาย

ข้อ 3. ข้อความใดกล่าวถูกต้อง

- ก. หลักศาสนธรรมที่บันทึกไว้ในคัมภีร์ทำให้มนุษย์เป็นคนดีขึ้น
- ข. หากบุคคลใดมีความยุติธรรม บุคคลนั้นมักจะเสียเปรียบคนอื่นเสมอ
- ค. บุคคลที่มีความความอดุสาหะ และมีการพัฒนาตนเองจะช่วยให้ประสบความสำเร็จ
- ง. หากบุคคลใดมีความเมตตากรุณา และชอบช่วยเหลือสัตว์ที่ทุกข์ยาก บุคคลนั้นจะประสบความสำเร็จในชีวิต

คำชี้แจง เลือกคำตอบ ก ข ค ง และ จ ด้านล่าง เพื่อตอบคำถามข้อ 4-8

- ก. ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู มีหลักคำสอนว่า “พระราชาเป็นญาติของผู้ที่ไม่มีญาติ เป็นตาของผู้ที่ไม่มีความสว่างในดวงตา เป็นบิดาและมารดาของประชาชนที่เดินบนทางยุติธรรม”
- ข. ศาสนาซิกข์ มีหลักคำสอนที่ว่า “คนหว่านพืชเช่นใด ก็เก็บเกี่ยวผลเช่นนั้น ถ้าเขาหว่านความทุกข์ ความทุกข์ก็เป็นผลเก็บเกี่ยวของเขา ถ้าเขาหว่านยาพิษ เขาก็ไม่อาจหวังอาหารทิพย์ได้เลย”
- ค. ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู สอนการให้แบ่งปันด้วยอาการยินดีและด้วยความเต็มใจ
- ง. พระพุทธศาสนา มีพรหมวิหาร 4 ได้แก่ เมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขา
- จ. ศาสนาอิสลาม มีหลักคำสอน คือการถือศีลอด

- ข้อ 4. ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู มีหลักคำสอนว่า "อย่าทำผู้อื่นให้บาดเจ็บ ไม่พึงทำร้ายผู้อื่นทั้งทางร่างกาย และจิตใจ"
- ข้อ 5. ศาสนาอิสลาม มีหลักคำสอนว่า "ผู้ใดขาดความเมตตาเพื่อนมนุษย์ผู้นั้นไม่ได้รับเมตตาจิตเช่นกัน"
- ข้อ 6. ศาสนาคริสต์ มีหลักคำสอนว่า "เจ้าทั้งหลายอย่าเห็นแก่หน้าผู้ใดในการพิพากษา จงฟังท่านผู้ใหญ่ ผู้น้อย เหมือนกัน เจ้าทั้งหลายอย่ากลัวผู้ใด เพราะการพิพากษานั้นเป็นการตัดสินของพระเจ้า"
- ข้อ 7. คนหวานพีชเช่นใด ก็เก็บเกี่ยวผลเช่นนั้น ถ้าหวานความทุกข์ ความทุกข์ก็เป็นผลเก็บเกี่ยว ถ้าหวานยาพิษ ก็ไม่อาจหวังอาหารทิพย์ได้เลย
- ข้อ 8. ศาสนาซิกข์ สอนว่า การให้บริการผู้อื่นทางร่างกาย และวาจา ถือเป็นกาให้ทาน และจงให้ทานคนยากจนเสมอ
- ข้อ 9. สมพรปฏิบัติตนตามหลักคำสอนของศาสนา โดยการไม่ฆ่าสัตว์ ไม่ลักทรัพย์ผู้อื่น ไม่ประพฤติผิดในกาม ไม่พูดโกหก และไม่ดื่มหรือเสพของมีนเมา สมพรปฏิบัติตนสอดคล้องกับหลักธรรมใด
- ก. ฆราวาสธรรม
 - ข. เบญจธรรม
 - ค. สังคหวัตถุ
 - ง. เบญจศีล
- ข้อ 10. วราพวยังไม่สามารถไปร่วมประกอบพิธีกรรมทางศาสนาได้เนื่องจากฐานะทางเศรษฐกิจไม่เอื้ออำนวย และที่สำคัญวราพวยังไม่บรรลุนิติภาวะ พิธีกรรมน่าจะตรงกับข้อความใด
- ก. การนมาซ
 - ข. การถือศีลอด
 - ค. การไปทำฮัจญ์
 - ง. การจ่ายซะกาต
- ข้อ 11. นฤมิตรนับถือศาสนาพราหมณ์-ฮินดู และกำลังอยู่ในช่วงมัชฌิมวัย นฤมิตรจะต้องปฏิบัติตนอย่างไร
- ก. ยกทรัพย์สมบัติที่หามาได้ให้บุตรธิดา
 - ข. เข้าสู่พิธีสมรสเพื่อดำรงวงศ์ตระกูล
 - ค. ออกบวช บำเพ็ญเพียรอยู่ในป่าตามปลั๊กศาสนา
 - ง. ออกไปอยู่ในป่าเพื่อศึกษาหาความรู้ และปรนนิบัติรับใช้อาจารย์
- ข้อ 12. จากข้อ 11 หากนฤมิตรไม่ต้องการให้บิดามารดาต้องตกนรกขุมปุตตตะ จะต้องปฏิบัติตนอย่างไร
- ก. ออกบวชเป็นสันยาสี
 - ข. ศึกษาเล่าเรียนหาความรู้
 - ค. มีบุตรชายอย่างน้อยหนึ่งคน
 - ง. ฝึกจิตใจให้บริสุทธิ์และปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม

ข้อ 13. บุคคลตามข้อความใดสอดคล้องที่มีหิร-โอดตปปะ

- ก. มาซีเตาะไม่เคยที่จะฉ้อราษฎร์บังหลวง เพราะรู้ว่าสิ่งนั้นไม่ดีไม่ควรปฏิบัติจะเป็นบาปติดตัว
- ข. วาสนาดีไม่เคยขโมยสิ่งของผู้อื่น เพราะกลัวเพื่อนจะจับได้และอาจจะติดคุก
- ค. อัลฮาดีไม่คิดที่จะดื่มสุราของมีนเมา เพราะกลัวว่าผู้อื่นจะเห็นและเอาไปนินทา
- ง. มะซอกก็ไม่กล้าขับรถฝ่าไฟแดง เพราะกลัวว่าตำรวจจะจับและโดยปรับเงิน

ข้อ 14. ข้อความใดกล่าวถูกต้อง

- ก. การนมาซเป็นการขัดเกลากจิตใจให้สะอาด ลดความเห็นแก่ตัว และลดช่องว่างในสังคม
- ข. การถือศีลอดเป็นการสร้างความเท่าเทียม และความเสมอภาคในบรรดามุสลิม
- ค. การจ่ายซะกาตเป็นการรดกลั่นอารมณ์ใฝ่ต่ำ และฝึกจิตใจให้มีความอดทน
- ง. การไปประกอบพิธีฮัจญ์ กำหนดให้ชาวมุสลิมต้องปฏิบัติ

ข้อ 15. สุวรรณาเป็นหัวหน้าธนาคารสาขาประจำภาคใต้ตอนล่าง ในเดือนหน้าเขาต้องไปปฏิบัติหน้าที่ในจังหวัดยะลา สุวรรณาพึงปฏิบัติตนตามข้อความใด

- ก. ควรหลีกเลี่ยงการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในวันศุกร์ แต่หากจำเป็นหรือหลีกเลี่ยงไม่ได้ก็ควรกำหนดเวลาชมาซไว้ด้วย
- ข. แม้จะได้รับคำเชื้อเชิญให้ไปร่วมพิธีของชาวมุสลิมแล้วก็ตาม แต่ก็ควรหลีกเลี่ยงการไปร่วมพิธีดังกล่าว เนื่องจากแต่ละศาสนามีพิธีกรรมที่แตกต่างกัน
- ค. เมื่อมีโอกาสเข้าไปในมัสยิด เราควรเปิดอ่านคัมภีร์กูรออันอย่างไม่รังเกียจเพียงฉันท
- ง. ควรหลีกเลี่ยงการศึกษาหลักการ ศาสนบัญญัติ หรือขนบธรรมเนียมประเพณีของมุสลิม เพราะถือเป็นการก้าวล่วงศาสนาอิสลาม

ข้อ 16. ข้อความใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับเป้าหมายเพื่อความสุขที่นรินดรของศาสนาคริสต์

- ก. เรือเอกบรรจงปฏิบัติภาระกิจตามหน้าที่ของตนเองด้วยการรักษาน่านน้ำทะเลไทย
- ข. ร้อยตำรวจเอกวีระยุทธสวดมนต์ภาวนาและปฏิบัติกิจศาสนาตามข้อบัญญัติ
- ค. ครูมารูดีสอนนักเรียนด้วยความสุข ถ่ายทอดวิชาความรู้อย่างไม่หวงแหน
- ง. แพทย์หญิงอามานีรักษาคนป่วยด้วยจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ

ข้อ 17. ข้อความใดสอดคล้องกับการปฏิบัติตนตามหลักบัญญัติ 10 ประการ ของศาสนาคริสต์

- ก. ทุกครั้งที่ตกใจหรือไม่สบายใจคริสโตเฟอร์มักจะออกนามพระเจ้าเสมอ
- ข. บางครั้งบุคคลก็จำเป็นต้องหลีกเลี่ยงการพูดความจริงเพื่อเป็นการเอาตัวรอด
- ค. หากบุคคลต้องการให้มีอายุยืนนานก็ควรปฏิบัติต่อบิดามารดาด้วยความเคารพนับถือ
- ง. ศันสนีย์ชอบหยิบยืมสิ่งของแล้วไม่คืน จนเพื่อนบ้านต้องคอยทวงถามทวงคืนตลอด

ข้อ 18. บุคคลในข้อความใดปฏิบัติตนตามข้อปฏิบัติ 10 ข้อ ของศาสนาซิกข์

- ก. เมื่อครอบครัวได้บุตรชาย บิดาจึงตั้งชื่อบุตรว่า "อนันท์สิงห์"
- ข. เมื่อบุตรชายอายุระหว่าง 8-25 ปี ต้องศึกษาเล่าเรียน และเข้าพิธีมอบตนเป็นนักศึกษา
- ค. เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วกลับไปดำรงชีวิตทางโลกเข้าสู่พิธีสมรสเพื่อดำรงวงศ์ตระกูล และมีครอบครัว
- ง. ในช่วงสุดท้ายแห่งชีวิต ผู้ชายของศาสนาซิกข์ต้องออกบวชบำเพ็ญเพียรตามหลักศาสนา และออกสั่งสอนผู้อื่น

ข้อ 19. ข้อความใดที่ปฏิบัติต่อเพื่อนที่เป็นชาวไทยมุสลิม

- ก. สร้างความสนิทสนมต่อเพื่อนชาวไทยมุสลิมด้วยการเรียกว่า “แขก”
- ข. ในงานสังสรรค์เราควรเชื้อเชิญเพื่อนชาวไทยมุสลิมดื่มสุราร่วมกันเพื่อแสดงถึงมิตรภาพ
- ค. ควรชักชวนเพื่อนชาวไทยมุสลิมให้ไปร่วมประกอบพิธีกรรมการบวชโดยพร้อมเพรียงกัน
- ง. หากไม่ได้รับอนุญาตหรือผู้ปกครองไม่อยู่ ผู้ชายก็ไม่ควรอยู่กันตามลำพังกับผู้หญิงมุสลิมสองต่อสอง

ข้อ 20. ข้อความใดกล่าวถูกต้อง

- ก. ควรหลีกเลี่ยงการพูดคุยเรื่องเกี่ยวกับทางโลกในมัสยิด
- ข. การเข้ามัสยิดควรแต่งกายด้วยเสื้อผ้าที่สะอาดตามสมัยนิยม
- ค. การเข้ามัสยิดของชาวไทยพุทธสามารถทำได้โดยการขออนุญาตเพื่อนมุสลิมที่มาด้วยกัน
- ง. หากยังไม่ทำความสะอาดมัสยิดก็อนุญาตให้ศาสนิกใส่รองเท้าเข้าไปประกอบพิธีกรรมได้

เฉลยแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้หลังเรียน
หน่วยที่ 5 การพัฒนาตนเองตามหลักศาสนธรรม

- ข้อ 1. เฉลย ข้อ ง.
- ข้อ 2. เฉลย ข้อ ข.
- ข้อ 3. เฉลย ข้อ ค.
- ข้อ 4. เฉลย ข้อ ข.
- ข้อ 5. เฉลย ข้อ จ.
- ข้อ 6. เฉลย ข้อ ง.
- ข้อ 7. เฉลย ข้อ ก.
- ข้อ 8. เฉลย ข้อ ค.
- ข้อ 9. เฉลย ข้อ ง.
- ข้อ 10. เฉลย ข้อ ค.
- ข้อ 11. เฉลย ข้อ ข.
- ข้อ 12. เฉลย ข้อ ค.
- ข้อ 13. เฉลย ข้อ ก.
- ข้อ 14. เฉลย ข้อ ข.
- ข้อ 15. เฉลย ข้อ ก.
- ข้อ 16. เฉลย ข้อ ข.
- ข้อ 17. เฉลย ข้อ ค.
- ข้อ 18. เฉลย ข้อ ก.
- ข้อ 19. เฉลย ข้อ ง.
- ข้อ 20. เฉลย ข้อ ก.

แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ก่อนเรียน
หน่วยที่ 6 เรื่อง การพัฒนาชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

คำชี้แจง ให้นักศึกษาอ่านข้อความในแต่ละข้อคำถาม และทำเครื่องหมาย ✕ ลงในกระดาษคำตอบ
 ในช่องที่เห็นว่าถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว จำนวน 24 ข้อ (24 คะแนน)

ข้อ 1. วิสัยทัศน์ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 สอดคล้องกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงตามข้อความใดมากที่สุด

- ก. ความมีเหตุผล
- ข. ความพอประมาณ
- ค. การสร้างภูมิคุ้มกัน
- ง. คุณธรรมนำความรู้

ข้อ 2. เหตุใดจึงต้องมีการประกาศใช้เศรษฐกิจพอเพียงในปี พ.ศ.2540

- ก. เกิดภาวะขาดแคลนสินค้าอุปโภคบริโภคอย่างหนัก
- ข. ปริมาณสินค้าในการอุปโภคบริโภคเพิ่มมากเกินไป
- ค. ราคาสินค้าและค่าครองชีพมีการปรับตัวสูงขึ้น
- ง. เศรษฐกิจมีการขยายตัวสูงขึ้น

ข้อ 3. ข้อความใดอธิบายความหมายปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ครอบคลุมที่สุด

- ก. เป็นปรัชญาในการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติตนของประชาชนอย่างพอเพียง
- ข. เป็นปรัชญาในการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติตนตั้งแต่ระดับครอบครัว ชุมชน และรัฐ ตลอดจนการพัฒนาและการบริหารประเทศตามทางสายกลาง เพื่อให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์
- ค. เป็นปรัชญาในการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติตนให้สามารถช่วยเหลือผู้อื่นในสังคม เพื่อให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์
- ง. เป็นปรัชญาในการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติตนของประชาชนทั้งระดับครอบครัว ชุมชน และระดับรัฐ รวมทั้งการพัฒนาและการบริหารตามแนวทางทางสายกลาง เพื่อให้สามารถพึ่งพิงผู้อื่นและสังคมได้

ข้อ 4. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวพระราชดำริของรัชกาลใด

- ก. รัชกาลที่ 10
- ข. รัชกาลที่ 9
- ค. รัชกาลที่ 8
- ง. รัชกาลที่ 7

ข้อ 5. ข้อความใดสอดคล้องกับความพอประมาณ

- ก. สุพัตราไม่เคยคิดแก่งแย่งผลประโยชน์และแข่งขันในทางการค้าขาย และประกอบอาชีพแบบต่อสู้กันอย่างรุนแรง
- ข. สมจิตรตัดทอนค่าใช้จ่ายในครัวเรือนทุกด้าน และลดความฟุ่มเฟือยในการดำเนินชีวิตช่วยลดความสัมพันธ์ระหว่างกันในการทำงาน
- ค. ศักดิ์สิทธิ์ประกอบอาชีพด้วยความถูกต้อง สุจริต แม้จะตกอยู่ในภาวะขาดแคลนในการดำรงชีวิต
- ง. อาทิตยาใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมและสอดคล้องต่อความต้องการ เป็นประโยชน์ต่อสภาพแวดล้อมและเกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม

ข้อ 6. ข้อความใดกล่าวถูกต้องที่สุด

- ก. เศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางพระราชดำริของพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ
- ข. เศรษฐกิจพอเพียงเกิดขึ้นครั้งแรกเมื่อมีการบรรจุลงในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9
- ค. เศรษฐกิจพอเพียงเกิดขึ้นครั้งแรกเมื่อมีการบรรจุลงในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11
- ง. เศรษฐกิจพอเพียงเป็นเป็นแนวทางพระราชดำริของพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 10 หลังเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ

ข้อ 7. เมื่อนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการทำงานจะเกิดผลอย่างไร

- ก. สามารถแก้ปัญหาให้คนจนหรือชุมชนสามารถพึ่งพาหน่วยงานของรัฐหรือพึ่งพาผู้อื่นได้
- ข. เป็นพื้นฐานของการสร้างพลังอำนาจและการพัฒนาศักยภาพของชุมชนให้เข้มแข็ง
- ค. สร้างข้อปฏิบัติในการทำธุรกิจที่เน้นผลกำไรระยะสั้นในบริบทที่มีการแข่งขันกันสูง
- ง. สามารถปรับเปลี่ยนค่านิยมและความคิดโดยให้คุณค่ากับผลกำไรของบริษัท

คำชี้แจง เลือกคำตอบ ก ข ค ง และ จ ด้านล่าง ให้สอดคล้องกับข้อความในข้อ 8-11

- ก. ความพอดีด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ข. ความพอดีด้านเทคโนโลยี
- ค. ความพอดีด้านเศรษฐกิจ
- ง. ความพอดีด้านสังคม
- จ. ความพอดีด้านจิตใจ

ข้อ 8. สู่โลมานรู้จักใช้สิ่งของและจัดการอย่างฉลาด มีความรอบคอบจนเกิดความยั่งยืนสูงสุด

ข้อ 9. สุกัญญาช่วยเหลือเกื้อกูล รู้รักสามัคคี สร้างความเข้มแข็งให้ครอบครัวและชุมชน

ข้อ 10. มะสุกรีหารายได้พิเศษให้กับครอบครัว เพื่อลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นลง และดำรงชีวิตอย่างพอควร พออยู่ พอกิน และสมควรตามอัตภาพและฐานะของตนเอง

ข้อ 11. อัญชรีมีใจเอื้ออาทร ประนีประนอม และนึกถึงประโยชน์ส่วนรวม

ข้อที่ 12. ข้อความใดสัมพันธ์กันมากที่สุด

- ก. การทำบัญชีครัวเรือน สอดคล้องกับการสร้างภูมิคุ้มกัน
- ข. การเข้าร่วมโครงการเงินออม สอดคล้องกับความมีเหตุผล
- ค. การเข้าร่วมโครงการรับจำนำข้าว สอดคล้องกับความพอประมาณ
- ง. การเข้าร่วมโครงการกองทุนหมู่บ้าน สอดคล้องกับความพอประมาณ

ข้อ 13. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้อัญเชิญมาครั้งแรกในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับใด

- ก. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10
- ข. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9
- ค. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8
- ง. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 7

ข้อ 14. ข้อความใดสอดคล้องกับการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

- ก. อาชีพมั่นคงยันทำมาหากิน และรู้จักเก็บออม ทำให้มีเงินใช้จ่ายอย่างไม่เดือดร้อน
- ข. อะพานขยันทำมาหากิน และรู้จักเก็บออม กระทั่งมีเงินให้ผู้อื่นกู้
- ค. มูรอตีรู้จักกินรู้จักใช้ ทำให้มีความเป็นอยู่ที่ไม่เดือดร้อน
- ง. ยาซีตขยันทำกิน กระทั่งมีเงินใช้จ่ายโดยไม่เดือดร้อน

คำชี้แจง เลือกคำตอบ ก ข ค ง และ จ ด้านล่าง ให้สอดคล้องกับข้อความในข้อ 15-18

- ก. เศรษฐกิจพอเพียงระดับประเทศ
- ข. เศรษฐกิจพอเพียงระดับชุมชน
- ค. การรักษาทรัพยากรอย่างพอเพียง
- ง. การเลี้ยงชีพอย่างพอเพียง
- จ. การบริโภคอย่างพอเพียง

ข้อ 15. มะเข่าผี และสมาชิกในหมู่บ้านร่วมกันจัดตั้งสหกรณ์หมู่บ้าน เพื่อการช่วยเหลือแบ่งปันกันระหว่างสมาชิก ทำให้เกิดความสามัคคีของคนในหมู่บ้าน และมีการขยายเครือข่ายสู่หมู่บ้านอื่น ๆ

ข้อ 16. การส่งเสริมให้ชุมชนหรือเครือข่ายวิสาหกิจสร้างความร่วมมือกับองค์กรอื่น ๆ เช่น บริษัทขนาดใหญ่ ธนาคาร และสถาบันวิจัย

ข้อ 17. แวมูอาซใช้ทรัพยากร และใช้จ่ายทรัพยากรสินที่หามาได้อย่างมีธัยสธ

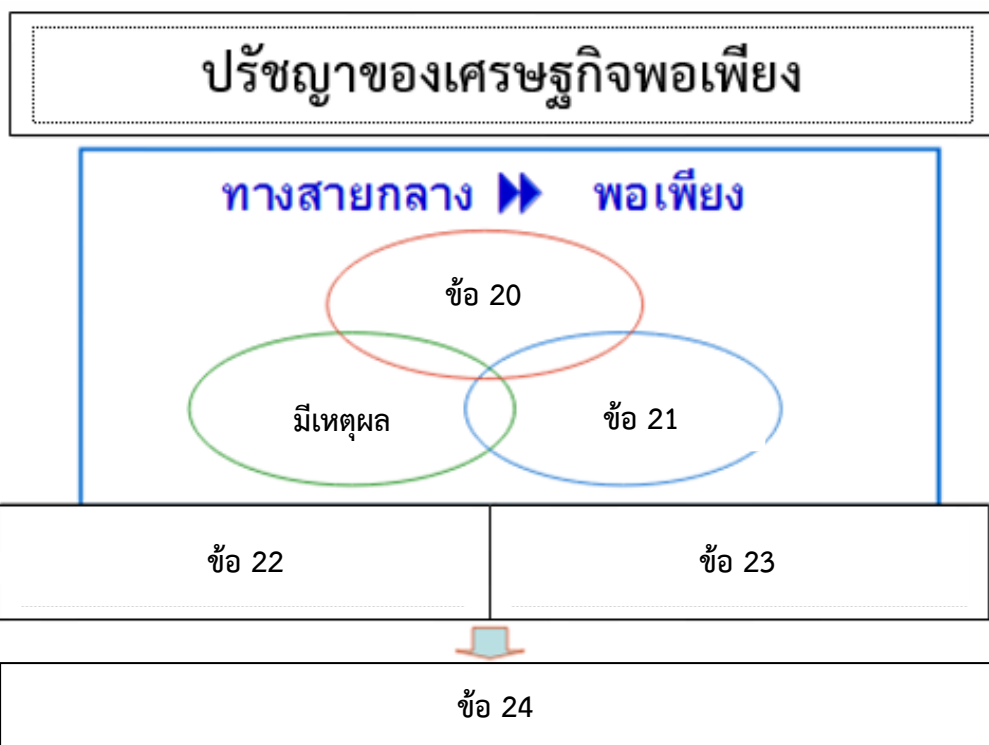
ข้อ 18. ฮาฟีฟผลิตสินค้าที่ใช้ทรัพยากร และปัจจัยการผลิต โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อบุคคล สังคม สิ่งแวดล้อม และใช้วิธีการที่ไม่เอารัดเอาเปรียบผู้อื่น

ข้อ 19. ข้อความใดเรียงลำดับการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ถูกต้อง

- ก. ประเทศชาติ องค์กร ชุมชน สังคม ครอบครัว ตัวเอง
- ข. ตัวเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม องค์กร ประเทศชาติ
- ค. ตัวเอง ครอบครัว ชุมชน องค์กร สังคม ประเทศชาติ
- ง. ตัวเอง ครอบครัว องค์กร ชุมชน สังคม ประเทศชาติ

คำชี้แจง เลือกข้อความตามข้อ ก ข ค ง และ จ ให้สอดคล้องกับข้อ 20-24 ในไดอะแกรม

- ก. ความรู้
- ข. คุณธรรม
- ค. ภูมิคุ้มกันในตัว
- ง. ความพอประมาณ
- จ. วัตถุ สัจคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม

เฉลยแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ก่อนเรียน
หน่วยที่ 6 เรื่อง การพัฒนาชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

- ข้อ 1. เฉลย ข้อ ค.
- ข้อ 2. เฉลย ข้อ ค.
- ข้อ 3. เฉลย ข้อ ข.
- ข้อ 4. เฉลย ข้อ ข.
- ข้อ 5. เฉลย ข้อ ง.
- ข้อ 6. เฉลย ข้อ ก.
- ข้อ 7. เฉลย ข้อ ข.
- ข้อ 8. เฉลย ข้อ ก.
- ข้อ 9. เฉลย ข้อ ง.
- ข้อ 10. เฉลย ข้อ ค.
- ข้อ 11. เฉลย ข้อ จ.
- ข้อ 12. เฉลย ข้อ ก.
- ข้อ 13. เฉลย ข้อ ข.
- ข้อ 14. เฉลย ข้อ ก.
- ข้อ 15. เฉลย ข้อ ข.
- ข้อ 16. เฉลย ข้อ ก.
- ข้อ 17. เฉลย ข้อ จ.
- ข้อ 18. เฉลย ข้อ ง.
- ข้อ 19. เฉลย ข้อ ง.
- ข้อ 20. เฉลย ข้อ ง.
- ข้อ 21. เฉลย ข้อ ค.
- ข้อ 22. เฉลย ข้อ ก.
- ข้อ 23. เฉลย ข้อ ข.
- ข้อ 24. เฉลย ข้อ จ.

แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้หลังเรียน
หน่วยที่ 6 เรื่อง การพัฒนาชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

คำชี้แจง ให้นักศึกษาอ่านข้อความในแต่ละข้อคำถาม และทำเครื่องหมาย ✕ ลงในกระดาษคำตอบ ในช่องที่เห็นว่าถูกที่สุดเพียงคำตอบเดียว จำนวน 24 ข้อ (24 คะแนน)

- ข้อ 1.** ข้อความใดอธิบายความหมายปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ครอบคลุมที่สุด
- ก. เป็นปรัชญาในการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติตนของประชาชนอย่างพอเพียง
 - ข. เป็นปรัชญาในการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติตนให้สามารถช่วยเหลือผู้อื่นในสังคม เพื่อให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์
 - ค. เป็นปรัชญาในการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติตนของประชาชนทั้งระดับครอบครัว ชุมชน และระดับรัฐ รวมทั้งการพัฒนาและการบริหารตามแนวทางทางสายกลาง เพื่อให้สามารถพึ่งพิงผู้อื่นและสังคมได้
 - ง. เป็นปรัชญาในการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติตนตั้งแต่ระดับครอบครัว ชุมชน และรัฐ ตลอดจนการพัฒนาและการบริหารประเทศตามทางสายกลาง เพื่อให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์
- ข้อ 2.** ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวพระราชดำริของรัชกาลใด
- ก. รัชกาลที่ 7
 - ข. รัชกาลที่ 8
 - ค. รัชกาลที่ 9
 - ง. รัชการที่ 10
- ข้อ 3.** ข้อความใดกล่าวถูกต้องที่สุด
- ก. เศรษฐกิจพอเพียงเกิดขึ้นครั้งแรกเมื่อมีการบรรจุลงในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9
 - ข. เศรษฐกิจพอเพียงเกิดขึ้นครั้งแรกเมื่อมีการบรรจุลงในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11
 - ค. เศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางพระราชดำริของพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ
 - ง. เศรษฐกิจพอเพียงเป็นเป็นแนวทางพระราชดำริของพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 10 หลังเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ
- ข้อ 4.** เหตุใดจึงต้องมีการประกาศใช้เศรษฐกิจพอเพียงในปี พ.ศ.2540
- ก. เศรษฐกิจมีการขยายตัวสูงขึ้น
 - ข. ราคาสินค้าและค่าครองชีพมีการปรับตัวสูงขึ้น
 - ค. ปริมาณสินค้าในการอุปโภคบริโภคเพิ่มมากขึ้น
 - ง. เกิดภาวะขาดแคลนสินค้าอุปโภคบริโภคอย่างหนัก

ข้อ 5. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้อัญเชิญมาครั้งแรกในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับใด

- ก. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 7
- ข. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8
- ค. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9
- ง. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10

ข้อ 6. วิสัยทัศน์ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 สอดคล้องกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงตามข้อความใดมากที่สุด

- ก. ความมีเหตุผล
- ข. การสร้างภูมิคุ้มกัน
- ค. ความพอประมาณ
- ง. คุณธรรมนำความรู้

ข้อ 7. ข้อความใดสอดคล้องกับความพอประมาณ

- ก. อาทิตยาใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมและสอดคล้องต่อความต้องการเป็นประโยชน์ต่อสภาพแวดล้อมและเกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม
- ข. สุพัตราไม่เคยคิดแก่งแย่งผลประโยชน์และแข่งขันในทางการค้าขาย และประกอบอาชีพแบบต่อสู้กันอย่างรุนแรง
- ค. สมจิตรตัดทอนค่าใช้จ่ายในครัวเรือนทุกด้าน และลดความฟุ่มเฟือยในการดำเนินชีวิตช่วยลดความสัมพันธะระหว่างกันในการทำงาน
- ง. ศักดิ์สิทธิ์ประกอบอาชีพด้วยความถูกต้อง สุจริต แม้จะตกอยู่ในภาวะขาดแคลนในการดำรงชีวิต

คำชี้แจง เลือกคำตอบ ก ข ค ง และ จ ด้านล่าง ให้สอดคล้องกับข้อความในข้อ 8-11

- ก. ความพอดีด้านจิตใจ
- ข. ความพอดีด้านสังคม
- ค. ความพอดีด้านเศรษฐกิจ
- ง. ความพอดีด้านเทคโนโลยี
- จ. ความพอดีด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ข้อ 8. สุไลมานรู้จักใช้สิ่งของและจัดการอย่างฉลาด มีความรอบคอบจนเกิดความยั่งยืนสูงสุด

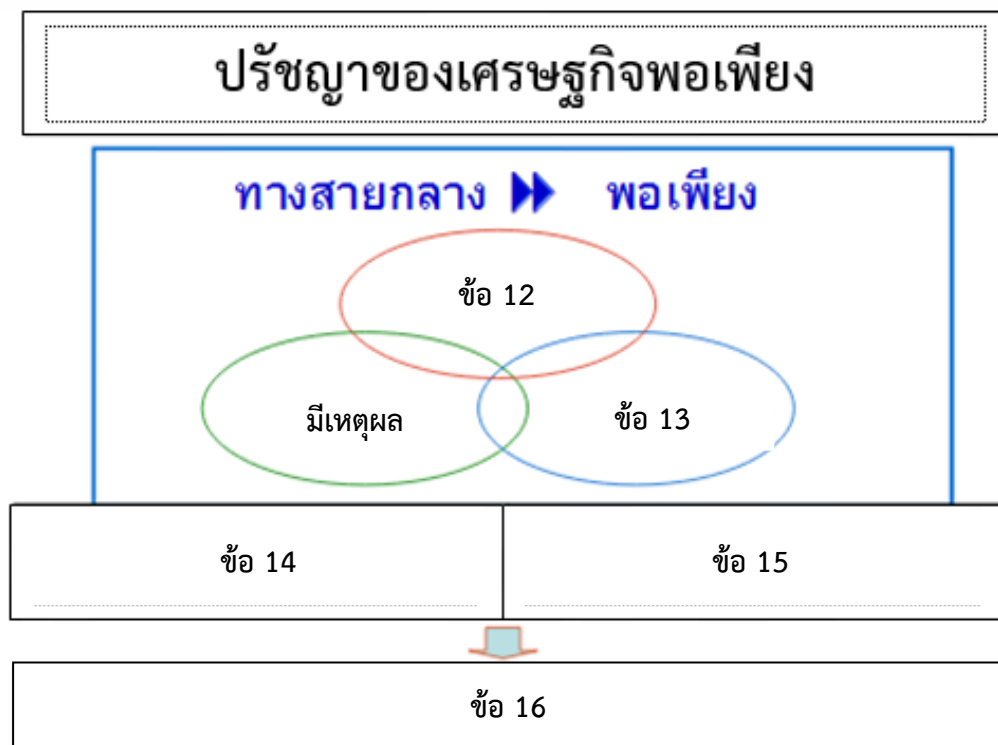
ข้อ 9. อัญชรีมีความเอื้ออาทร ประนีประนอม และนึกถึงประโยชน์ส่วนรวม

ข้อ 10. มะสุกรีหารายได้พิเศษให้กับครอบครัว เพื่อลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นลง และดำรงชีวิตอย่างพอควร พออยู่ พอกิน และสมควรตามอัตภาพและฐานะของตนเอง

ข้อ 11. สุกัญญาช่วยเหลือเกื้อกูล รู้รักสามัคคี สร้างความเข้มแข็งให้ครอบครัวและชุมชน

คำชี้แจง เลือกข้อความตามข้อ ก ข ค ง และ จ ให้สอดคล้องกับข้อ 12-16 ในไดอะแกรม

- ก. วัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม
- ข. ความพอประมาณ
- ค. ภูมิคุ้มกันในตัว
- ง. คุณธรรม
- จ. ความรู้

ข้อที่ 17. ข้อความใดสัมพันธ์กันมากที่สุด

- ก. การเข้าร่วมโครงการกองทุนหมู่บ้าน สอดคล้องกับความพอประมาณ
- ข. การเข้าร่วมโครงการรับจำนำข้าว สอดคล้องกับความพอประมาณ
- ค. การเข้าร่วมโครงการเงินออม สอดคล้องกับความมีเหตุผล
- ง. การทำบัญชีครัวเรือน สอดคล้องกับการสร้างภูมิคุ้มกัน

ข้อ 18. เมื่อนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการทำงานจะเกิดผลอย่างไร

- ก. สามารถปรับเปลี่ยนค่านิยมและความคิดโดยให้คุณค่ากับผลกำไรของบริษัท
- ข. สร้างข้อปฏิบัติในการทำธุรกิจที่เน้นผลกำไรระยะสั้นในบริบทที่มีการแข่งขันกันสูง
- ค. เป็นพื้นฐานของการสร้างพลังอำนาจและการพัฒนาศักยภาพของชุมชนให้เข้มแข็ง
- ง. สามารถแก้ปัญหาให้คนจนหรือชุมชนสามารถพึ่งพาหน่วยงานของรัฐหรือพึ่งพาผู้อื่นได้

ข้อ 19. ข้อความใดเรียงลำดับการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ถูกต้อง

- ก. ตัวเอง ครอบครัว องค์กร ชุมชน สังคม ประเทศชาติ
- ข. ตัวเอง ครอบครัว ชุมชน องค์กร สังคม ประเทศชาติ
- ค. ตัวเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม องค์กร ประเทศชาติ
- ง. ประเทศชาติ องค์กร ชุมชน สังคม ครอบครัว ตัวเอง

ข้อ 20. ข้อความใดสอดคล้องกับการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

- ก. ยาซีตขยันทำกิน กระทั่งมีเงินใช้จ่ายโดยไม่เดือดร้อน
- ข. มูรอตีรู้จักกินรู้จักใช้ ทำให้มีเงินเป็นอยู่ที่ไม่เดือดร้อน
- ค. อะพานขยันทำมาหากิน และรู้จักเก็บออม กระทั่งมีเงินให้ผู้อื่นกู้
- ง. อาซีอมนขยันทำมาหากิน และรู้จักเก็บออม ทำให้มีเงินใช้จ่ายอย่างไม่เดือดร้อน

คำชี้แจง เลือกคำตอบ ก ข ค ง และ จ ด้านล่าง ให้สอดคล้องกับข้อความในข้อ 21-24

- ก. การบริโภคอย่างพอเพียง
- ข. การเลี้ยงชีพอย่างพอเพียง
- ค. การรักษาทรัพยากรอย่างพอเพียง
- ง. เศรษฐกิจพอเพียงระดับชุมชน
- จ. เศรษฐกิจพอเพียงระดับประเทศ

ข้อ 21. แวมูอาซิใช้ทรัพยากร และใช้จ่ายทรัพยากรสินค้าที่หามาได้อย่างมีธรรมาภิบาล

ข้อ 22. มะเซาฟี และสมาชิกในหมู่บ้านร่วมกันจัดตั้งสหกรณ์หมู่บ้าน เพื่อการช่วยเหลือแบ่งปันกันระหว่างสมาชิก ทำให้เกิดความสามัคคีของคนในหมู่บ้าน และมีการขยายเครือข่ายสู่หมู่บ้านอื่น ๆ

ข้อ 23. ฮาฟีฟีผลิตสินค้าที่ใช้ทรัพยากร และปัจจัยการผลิต โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อบุคคล สังคม สิ่งแวดล้อม และใช้วิธีการที่ไม่เอารัดเอาเปรียบผู้อื่น

ข้อ 24. การส่งเสริมให้ชุมชนหรือเครือข่ายวิสาหกิจสร้างความร่วมมือกับองค์กรอื่น ๆ เช่น บริษัทขนาดใหญ่ ธนาคาร และสถาบันวิจัย

เฉลยแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้หลังเรียน
หน่วยที่ 6 เรื่อง การพัฒนาชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

- ข้อ 1. เฉลย ข้อ ง.
- ข้อ 2. เฉลย ข้อ ค.
- ข้อ 3. เฉลย ข้อ ค.
- ข้อ 4. เฉลย ข้อ ข.
- ข้อ 5. เฉลย ข้อ ค.
- ข้อ 6. เฉลย ข้อ ข.
- ข้อ 7. เฉลย ข้อ ก.
- ข้อ 8. เฉลย ข้อ จ.
- ข้อ 9. เฉลย ข้อ ก.
- ข้อ 10. เฉลย ข้อ ค.
- ข้อ 11. เฉลย ข้อ ข.
- ข้อ 12. เฉลย ข้อ ข.
- ข้อ 13. เฉลย ข้อ ค.
- ข้อ 14. เฉลย ข้อ จ.
- ข้อ 15. เฉลย ข้อ ง.
- ข้อ 16. เฉลย ข้อ ก.
- ข้อ 17. เฉลย ข้อ ง.
- ข้อ 18. เฉลย ข้อ ค.
- ข้อ 19. เฉลย ข้อ ก.
- ข้อ 20. เฉลย ข้อ ง.
- ข้อ 21. เฉลย ข้อ ก.
- ข้อ 22. เฉลย ข้อ ง.
- ข้อ 23. เฉลย ข้อ ข.
- ข้อ 24. เฉลย ข้อ จ.

แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ก่อนเรียนและหลังเรียน
หน่วยที่ 6 การพัฒนาชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

คำชี้แจง ให้นักศึกษาอ่านข้อความในแต่ละข้อคำถาม และทำเครื่องหมาย ✕ ลงในกระดาษคำตอบ ในช่องที่เห็นว่าถูกที่สุดเพียงคำตอบเดียว จำนวน 23 ข้อ (23 คะแนน)

ข้อ 1. ข้อความใดสอดคล้องกับความหมายของผู้นำ

- ก. ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าในระดับต่าง ๆ ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ให้ความสำคัญกับการพัฒนา
- ข. ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอย่างเป็นทางการ มีหน้าที่การจัดการเพื่อให้สิ่งหนึ่งสิ่งใดให้ประสบความสำเร็จ สะท้อนถึงการรับผิดชอบในภารกิจของตนเอง
- ค. ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอย่างเป็นทางการ และไม่เป็นทางการ มีหน้าที่จัดการกับปัญหาความยุ่งยากต่าง ๆ ในองค์กร และมองสิ่งต่าง ๆ ตามบรรทัดฐาน
- ง. ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอย่างเป็นทางการ และให้ความสำคัญกับการควบคุมระบบและโครงสร้าง

คำชี้แจง เลือกคำตอบ ก ข ค ง และ จ ด้านล่าง ให้สอดคล้องกับข้อความในข้อ 2-6

- ก. ความรู้
- ข. คุณธรรม
- ค. ความมีเหตุผล
- ง. ความพอประมาณ
- จ. การมีภูมิคุ้มกันในตัว

ข้อ 2. การบริหารทรัพยากรบุคคลของบริษัท ABC เน้นค่านิยมของความเป็นธรรม ความเป็นเลิศ คุณค่าของบุคลากร และความรับผิดชอบต่อสังคม มีนโยบายการดูแลบุคลากรโดยใช้ระบบคณะกรรมการที่ยึดถือระบบความสามารถ และอุดมการณ์ขององค์กรเป็นหลัก

ข้อ 3. นโยบายการรับบุคลากรของบริษัท AB เน้นรับจำนวนน้อยเท่าที่จำเป็น และมีแผนที่จะโยกย้ายบุคลากรในแต่ละวิชาชีพ เพื่อให้บุคลากรได้มีโอกาสพัฒนาตนเองและมีความเจริญก้าวหน้าในงานอาชีพ

ข้อ 4. ผู้จัดการของบริษัท ก. มีความตระหนักว่าการทำธุรกิจในอนาคตจะมีการแข่งขันด้านฐานความรู้และนวัตกรรม บริษัทจึงได้รวบรวมตัวอย่างการทำงานที่เป็นเลิศไว้ใน Website ของบริษัท เพื่อให้บุคลากรได้เข้าไปศึกษา

ข้อ 5. บริษัท ง. มีการเตรียมความพร้อมสำหรับอนาคต โดยการพัฒนาความเป็นผู้นำขององค์กรอย่างต่อเนื่องหลายโครงการ และมีโครงการส่งเสริมให้บุคลากรศึกษาต่อทั้งในและต่างประเทศ

ข้อ 6. นโยบายการรับบุคลากรของบริษัท ข. เน้นบุคลากรมีอาชีพ มีระเบียบวินัยในการทำงาน มีความตรงต่อเวลา มีความซื่อสัตย์สุจริต และประกอบธุรกิจอย่างมีจริยธรรม

คำชี้แจง เลือกคำตอบ ก ข ค ง และ จ ด้านล่าง ให้สอดคล้องกับข้อความในข้อ 7-11

- ก. ทฤษฎีผลกระทบระหว่างบุคคลและสถานการณ์
- ข. ทฤษฎีความสัมพันธ์และความคาดหวัง
- ค. ทฤษฎีคุณลักษณะผู้นำ
- ง. ทฤษฎีมนุษยนิยม
- จ. ทฤษฎีพันธุกรรม

ข้อ 7. อับดุลฮาฟิซได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้จัดการเนื่องจากมีคุณสมบัติของความเป็นผู้นำ

ข้อ 8. แวอับดุลยเป็นผู้นำหมู่บ้านหนองหาน ซึ่งตระกูลของเขาเป็นผู้นำหมู่บ้านแห่งนี้มาหลายชั่วอายุคน

ข้อ 9. ในระหว่างการประชุมกลุ่มย่อยของบริษัท สถานการณ์กลุ่มเริ่มตึงเครียด โศพานได้แสดงบทบาทของผู้นำกลุ่ม ซึ่งทำให้สมาชิกทุกคนในกลุ่มยอมรับในความเป็นผู้นำ

ข้อ 10. มูฮัมหมัดสุกรีเป็นผู้จัดการบริษัท A โดยมีการบริหารงานที่เน้นการสร้างสภาพแวดล้อมและบรรยากาศขององค์การให้น่าทำงานและมีความปลอดภัย เพื่อให้บุคลากรทำงานบรรลุเป้าหมาย

ข้อ 11. ในสภาวะการณ์ที่เกิดวิกฤติขึ้นกับบริษัท อับดุลรอซะได้แสดงความเป็นผู้นำในการแก้ปัญหาจนผ่านพ้นไปได้ด้วยดี

คำชี้แจง เลือกคำตอบ ก ข ค และ ง ด้านล่าง ให้สอดคล้องกับข้อความในข้อ 12-15

- ก. ทิศเบื้องล่าง (เหฏฐิมทิศ)
- ข. หลักธรรมที่ป้องกันความเสื่อม (อปฺริหานิยธรรม 7)
- ค. หลักธรรมอันเป็นเหตุให้ระลึกถึงกัน (สาราณียธรรม 6)
- ง. หลักการสงเคราะห์ประชาชนของพระราชา (ราชสังคหวัตถุ 4)

ข้อ 12. หลักธรรมที่ทำให้การปกครองเป็นไปเพื่อความเจริญ เช่น หมั่นประชุมกันเนื่องนิത്യ พร้อมเพรียงกันเข้าประชุมและเลิกประชุม และการให้ความยำเกรง นับถือ และให้เกียรติผู้ใหญ่ของบ้านเมือง

ข้อ 13. หลักธรรมของการปฏิบัติตนต่อกันระหว่างผู้ใต้บังคับบัญชากับผู้บังคับบัญชา

ข้อ 14. การทำนุบำรุงประชาชาติให้ดำรงอยู่ในเอกภาพและความสามัคคี มีความฉลาดในการยึดเหนี่ยวจิตใจ ให้กำลังใจผู้ที่ปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ส่งเสริมคนดี และมีความสามารถ

ข้อ 15. หลักธรรมที่ส่งเสริมให้ผู้ประพฤติปฏิบัติตนต่อกันด้วยไมตรี ให้การสงเคราะห์ และเอื้อเฟื้อต่อกันทำให้เกิดความสามัคคี

คำชี้แจง เลือกคำตอบ ก ข ค ง และ จ ด้านล่าง ให้สอดคล้องกับข้อความในข้อ 16-18

- ก. การมีความรู้
- ข. ความมีเหตุผล
- ค. การมีคุณธรรม
- ง. ความพอประมาณ
- จ. การมีภูมิคุ้มกันในตัว

ข้อ 16. ผู้นำต้องมีการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ สร้างองค์ความรู้ภูมิปัญญา เปิดโลกทัศน์ และมองการณ์ไกล

ข้อ 17. ผู้นำต้องมีการกำหนดเป้าหมาย สร้างวิสัยทัศน์ร่วม มีเหตุผล ให้ความยุติธรรม เปิดใจรับฟังความคิดเห็น และส่งเสริมการมีส่วนร่วม

ข้อ 18. ผู้นำต้องดูแลใส่ใจผู้ใต้บังคับบัญชา และให้ความสำคัญทั่วถึง ปฏิบัติต่อผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยความเมตตา ประสานความแตกต่าง ทำเพื่อส่วนรวมมากกว่าส่วนตน

คำชี้แจง เลือกคำตอบ ก ข ค ง และ จ ด้านล่าง ให้สอดคล้องกับข้อความในข้อ 19-23

- ก. ความอดทน (ขันติ)
- ข. การมีธรรมมาภิบาล
- ค. ความระงับยับยั้งข่มใจ (ตะปะ)
- ง. คุณธรรมของสัตบุรุษ (สัปปุริสธรรม)
- จ. ความยึดมั่นในหลักยุติธรรม (อวิโรธนะ)

ข้อ 19. ในการบริหารงาน น้ามนต์ยึดหลักของความหนักแน่นในธรรม ไม่มีความเอนเอียงหวั่นไหว ไม่ประพฤติตนนอกเหนือกฎหมาย หรือขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม

ข้อ 20. กมลเป็นหัวหน้างานที่ยึดหลักความถูกต้อง ความเหมาะสม ความบริสุทธิ์ และหลักความยุติธรรมในการปฏิบัติงาน

ข้อ 21. สุริยามักจะข่มใจตนเองไม่ให้กิเลสตัณหาเข้ามาครอบงำจิตใจ และละความชั่วภายในจิตใจตนเอง โดยใช้ความพากเพียรเป็นเครื่องเผากิเลส

ข้อ 22. อานัสเป็นผู้บริหารที่ดีมีศีลธรรม รู้จักใช้เหตุผล รู้จักวางตัวให้เหมาะสมกับกาละ เทศะ บุคคล สังคม และสถานการณ์

ข้อ 23. แม้มีอุปสรรคมากมายในการบริหารงาน แต่สมบุรณ์ก็ใช้ความอดกลั้นต่อกำลังกิเลส มีความสงบเสงี่ยม รู้จักถ่อมตน และยอมรับฟังการวิพากษ์วิจารณ์ของผู้ใต้บังคับบัญชาเสมอ

เฉลยแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ก่อนเรียน
หน่วยที่ 7 เรื่อง ผู้นำตามหลักศาสนธรรมและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

- ข้อ 1. เฉลย ข้อ ก.
- ข้อ 2. เฉลย ข้อ ค.
- ข้อ 3. เฉลย ข้อ ง.
- ข้อ 4. เฉลย ข้อ ก.
- ข้อ 5. เฉลย ข้อ จ.
- ข้อ 6. เฉลย ข้อ ข.
- ข้อ 7. เฉลย ข้อ ค.
- ข้อ 8. เฉลย ข้อ จ.
- ข้อ 9. เฉลย ข้อ ข.
- ข้อ 10. เฉลย ข้อ ง.
- ข้อ 11. เฉลย ข้อ ก.
- ข้อ 12. เฉลย ข้อ ข.
- ข้อ 13. เฉลย ข้อ ก.
- ข้อ 14. เฉลย ข้อ ง.
- ข้อ 15. เฉลย ข้อ ค.
- ข้อ 16. เฉลย ข้อ จ.
- ข้อ 17. เฉลย ข้อ ข.
- ข้อ 18. เฉลย ข้อ ง.
- ข้อ 19. เฉลย ข้อ จ.
- ข้อ 20. เฉลย ข้อ ข.
- ข้อ 21. เฉลย ข้อ ค.
- ข้อ 22. เฉลย ข้อ ง.
- ข้อ 23. เฉลย ข้อ ก.

แบบทดสอบวัดการเรียนรู้หลังเรียน
หน่วยที่ 7 เรื่อง ผู้นำตามหลักศาสนธรรมและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

คำชี้แจง ให้นักศึกษาอ่านข้อความในแต่ละข้อคำถาม และทำเครื่องหมาย ✕ ลงในกระดาษคำตอบ ในช่องที่เห็นว่าถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว จำนวน 23 ข้อ (23 คะแนน)

ข้อ 1. ข้อความใดสอดคล้องกับความหมายของผู้นำ

- ก. ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอย่างเป็นทางการ มีหน้าที่การจัดการเพื่อให้สิ่งหนึ่งสิ่งใดให้ประสบความสำเร็จ สะท้อนถึงการรับผิดชอบในภารกิจของตนเอง
- ข. ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอย่างเป็นทางการ และไม่เป็นทางการ มีหน้าที่จัดการกับปัญหาความยุ่งยากต่าง ๆ ในองค์กร และมองสิ่งต่าง ๆ ตามบรรทัดฐาน
- ค. ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าในระดับต่าง ๆ ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ให้ความสำคัญกับการพัฒนา
- ง. ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอย่างเป็นทางการ และให้ความสำคัญกับการควบคุมระบบและโครงสร้าง

คำชี้แจง เลือกคำตอบ ก ข ค ง และ จ ด้านล่าง ให้สอดคล้องกับข้อความในข้อ 2-6

- ก. ทฤษฎีพันธุกรรม
- ข. ทฤษฎีมนุษยนิยม
- ค. ทฤษฎีคุณลักษณะผู้นำ
- ง. ทฤษฎีความสัมพันธ์และความคาดหวัง
- จ. ทฤษฎีผลกระทบระหว่างบุคคลและสถานการณ์

ข้อ 2. แอब्ดุลลีย์เป็นผู้นำหมู่บ้านหนองหาน ซึ่งตระกูลของเขาเป็นผู้นำหมู่บ้านแห่งนี้มาหลายชั่วอายุคน

ข้อ 3. อับดุลฮาฟิซได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้จัดการเนื่องจากมีคุณสมบัติของความเป็นผู้นำ

ข้อ 4. ในสภาวะการณ์ที่เกิดวิกฤติขึ้นกับบริษัท อับดุลรอซะได้แสดงความเป็นผู้นำในการแก้ปัญหาจนผ่านพ้นไปได้ด้วยดี

ข้อ 5. ในระหว่างการประชุมกลุ่มย่อยของบริษัท สถานการณ์กลุ่มเริ่มตึงเครียด โซฟานได้แสดงบทบาทของผู้นำกลุ่ม ซึ่งทำให้สมาชิกทุกคนในกลุ่มยอมรับในความเป็นผู้นำ

ข้อ 6. มูฮัมหมัดสุกรี เป็นผู้จัดการบริษัท A โดยมีการบริหารงานที่เน้นการสร้างสภาพแวดล้อม และบรรยากาศขององค์กรให้น่าทำงานและมีความปลอดภัย เพื่อให้บุคลากรทำงานบรรลุเป้าหมาย

คำชี้แจง เลือกคำตอบ ก ข ค และ ง ด้านล่าง ให้สอดคล้องกับข้อความในข้อ 7-10

- ก. หลักการสงเคราะห์ประชาชนของพระราชา (ราชสังคหวัตถุ 4)
- ข. หลักธรรมอันเป็นเหตุให้ระลึกถึงกัน (สาราณียธรรม 6)
- ค. หลักธรรมที่ป้องกันความเสื่อม (อภิธานียธรรม 7)
- ง. ทิศเบื้องล่าง (เหฏฐิมทิศ)

ข้อ 7. การทำนุบำรุงประชาชาติให้ดำรงอยู่ในเอกภาพและความสามัคคี มีความฉลาดในการยึดเหนี่ยวจิตใจ ให้กำลังใจผู้ที่ปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ส่งเสริมคนดี และมีความสามารถ

ข้อ 8. หลักธรรมของการปฏิบัติตนต่อกันระหว่างผู้ใต้บังคับบัญชากับผู้บังคับบัญชา

ข้อ 9. หลักธรรมที่ส่งเสริมให้ผู้ประพฤติปฏิบัติตนต่อกันด้วยไมตรี ให้การสงเคราะห์ และเอื้อเฟื้อต่อกัน ทำให้เกิดความสามัคคี

ข้อ 10. หลักธรรมที่ทำให้การปกครองเป็นไปเพื่อความเจริญ เช่น หมั่นประชุมกันเนื่องนิത്യ พร้อมเพรียงกันเข้าประชุมและเลิกประชุม และการให้ความยำเกรง นับถือ และให้เกียรติผู้ใหญ่ของบ้านเมือง

คำชี้แจง เลือกคำตอบ ก ข ค ง และ จ ด้านล่าง ให้สอดคล้องกับข้อความในข้อ 11-15

- ก. ความยึดมั่นในหลักคุณธรรม (อวิโรธนะ)
- ข. คุณธรรมของสัตบุรุษ (สัปปริสธรรม)
- ค. ความระงับยับยั้งข่มใจ (ตะปะ)
- ง. การมีธรรมมาภิบาล
- จ. ความอดทน (ขันติ)

ข้อ 11. สุริยามักจะข่มใจตนเองไม่ให้กิเลสตัณหาเข้ามาครอบงำจิตใจ และละความชั่วภายในจิตใจตนเอง โดยใช้ความพากเพียรเป็นเครื่องเผากิเลส

ข้อ 12. กมลเป็นหัวหน้างานที่ยึดหลักความถูกต้อง ความเหมาะสม ความบริสุทธิ์ และหลักคุณธรรมในการปฏิบัติงาน

ข้อ 13. อานัสเป็นผู้บริหารที่ดีมีศีลธรรม รู้จักใช้เหตุผล รู้จักวางตัวให้เหมาะสมกับกาละ เทศะ บุคคล สังคม และสถานการณ์

ข้อ 14. แม้มีอุปสรรคมากมายในการบริหารงาน แต่สมบุรณ์ก็ใช้ความอดกลั้นต่อกำลังกิเลส มีความสงบเสถียร รู้จักถ่อมตน และยอมรับฟังการวิพากษ์วิจารณ์ของผู้ใต้บังคับบัญชาเสมอ

ข้อ 15. ในการบริหารงาน นายน้ำมนต์ยึดหลักของความหนักแน่นในธรรม ไม่มีความเอนเอียง หวั่นไหว ไม่ประพฤติตนนอกเหนือกฎหมาย หรือขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม

คำชี้แจง เลือกคำตอบ ก ข ค ง และ จ ด้านล่าง ให้สอดคล้องกับข้อความในข้อ 16-18

- ก. การมีภูมิคุ้มกันในตัว
- ข. ความพอประมาณ
- ค. การมีคุณธรรม
- ง. ความมีเหตุผล
- จ. การมีความรู้

ข้อ 16. ผู้นำต้องมีการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ สร้างองค์ความรู้ภูมิปัญญา เปิดโลกทัศน์ และมองการณ์ไกล

ข้อ 17. ผู้นำต้องดูแลใส่ใจผู้ใต้บังคับบัญชา และให้ความสำคัญทั่วถึง ปฏิบัติต่อผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยความเมตตา ประสานความแตกต่าง ทำเพื่อส่วนรวมมากกว่าส่วนตน

ข้อ 18. ผู้นำต้องมีการกำหนดเป้าหมาย สร้างวิสัยทัศน์ร่วม มีเหตุผล ให้ความยุติธรรม เปิดใจรับฟังความคิดเห็น และส่งเสริมการมีส่วนร่วม

คำชี้แจง เลือกคำตอบ ก ข ค และ ง ด้านล่าง ให้สอดคล้องกับข้อความในข้อ 19-23

- ก. การมีภูมิคุ้มกันในตัว
- ข. ความพอประมาณ
- ค. ความมีเหตุผล
- ง. คุณธรรม
- จ. ความรู้

ข้อ 19. ผู้จัดการของบริษัท ก. มีความตระหนักว่าการทำธุรกิจในอนาคตจะมีการแข่งขันด้านฐานความรู้ และนวัตกรรม บริษัทจึงได้รวบรวมตัวอย่างการทำงานที่เป็นเลิศไว้ใน Website ของบริษัท เพื่อให้บุคลากรได้เข้าไปศึกษา

ข้อ 20. นโยบายการรับบุคลากรของบริษัท ข. เน้นบุคลากรมืออาชีพ มีระเบียบวินัยในการทำงาน มีความตรงต่อเวลา มีความซื่อสัตย์สุจริต และประกอบธุรกิจอย่างมีจริยธรรม

ข้อ 21. นโยบายการรับบุคลากรของบริษัท AB เน้นรับจำนวนน้อยเท่าที่จำเป็น และมีแผนที่จะโยกย้ายบุคลากรในแต่ละวิชาชีพ เพื่อให้บุคลากรได้มีโอกาสพัฒนาตนเองและมีความเจริญก้าวหน้าในงานอาชีพ

ข้อ 22. การบริหารทรัพยากรบุคคลของบริษัท ABC เน้นค่านิยมของความเป็นธรรม ความเป็นเลิศ คุณค่าของบุคลากร และความรับผิดชอบต่อสังคม มีนโยบายการดูแลบุคลากรโดยใช้ระบบคณะกรรมการที่ยึดถือระบบความสามารถ และอุดมการณ์ขององค์การเป็นหลัก

ข้อ 23. บริษัท ง. มีการเตรียมความพร้อมสำหรับอนาคต โดยการพัฒนาความเป็นผู้นำขององค์การอย่างต่อเนื่องหลายโครงการ และมีโครงการส่งเสริมให้บุคลากรศึกษาต่อทั้งในและต่างประเทศ

เฉลยแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้หลังเรียน
หน่วยที่ 7 เรื่อง ผู้นำตามหลักศาสนธรรมและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

- ข้อ 1. เฉลย ข้อ ค.
- ข้อ 2. เฉลย ข้อ ก.
- ข้อ 3. เฉลย ข้อ ค.
- ข้อ 4. เฉลย ข้อ จ.
- ข้อ 5. เฉลย ข้อ ง.
- ข้อ 6. เฉลย ข้อ ข.
- ข้อ 7. เฉลย ข้อ ก.
- ข้อ 8. เฉลย ข้อ ง.
- ข้อ 9. เฉลย ข้อ ข.
- ข้อ 10. เฉลย ข้อ ค.
- ข้อ 11. เฉลย ข้อ ค.
- ข้อ 12. เฉลย ข้อ ง.
- ข้อ 13. เฉลย ข้อ ข.
- ข้อ 14. เฉลย ข้อ จ.
- ข้อ 15. เฉลย ข้อ ก.
- ข้อ 16. เฉลย ข้อ ก.
- ข้อ 17. เฉลย ข้อ ข.
- ข้อ 18. เฉลย ข้อ ง.
- ข้อ 19. เฉลย ข้อ จ.
- ข้อ 20. เฉลย ข้อ ง.
- ข้อ 21. เฉลย ข้อ ข.
- ข้อ 22. เฉลย ข้อ ค.
- ข้อ 23. เฉลย ข้อ ก.

แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้
วิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503

คำชี้แจง ให้นักศึกษาอ่านข้อความในแต่ละข้อคำถาม และทำเครื่องหมาย ✕ ลงในกระดาษคำตอบ
 ในช่อง ก ข ค และ ง ที่เห็นว่าถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว จำนวน 26 ข้อ (26 คะแนน)

- ข้อ 1.** ข้อความใดกล่าวถึงความหมายของมนุษยสัมพันธ์ได้ครอบคลุมที่สุด
- ก. การแสดงพฤติกรรมใด ๆ ก็ตามเพื่อให้ผู้บริหารเกิดความรู้สึกประทับใจหรือพึงพอใจ
 - ข. การใช้ศาสตร์และศิลปะในการจูงใจพนักงานเพื่อผลประโยชน์สูงสุดของผู้บริหาร
 - ค. การใช้ศาสตร์และศิลปะในการเสริมสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล
 - ง. การสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างผู้บริหารกับเจ้าของกิจการ
- ข้อ 2.** บิดาแห่งแนวคิดมนุษยสัมพันธ์คือใคร
- ก. เฟรเดอริก วินสโลว์ เทเลอร์ (Frederick Winslow Taylor)
 - ข. โรเบิร์ต โอเวน (Robert Owen)
 - ค. เอลตัน เมโย (Elton Mayo)
 - ง. แอนดรู ยูรี (Andrew Urie)
- ข้อ 3.** ประโยชน์ของมนุษยสัมพันธ์มีความสอดคล้องกับข้อความใด
- ก. เป็นปกติของการทำงานเป็นทีมที่นายอันทันต์จะต้องมีข้อขัดแย้งกับทีมงานเสมอ
 - ข. ทุกครั้งเมื่อทีมงานปฏิบัติภารกิจเสร็จสิ้นต่างก็ต้องการผลตอบแทนที่คุ้มค่ากับการลงทุน
 - ค. เมื่อนายวุฒิชัยทำงานร่วมกับผู้อื่น ไม่เคยเลยสักครั้งที่นายวุฒิชัยจะทำงานด้วยความราบรื่น
 - ง. ทุกครั้งที่นายกิตติพันธ์ทำงานร่วมกับคนอื่น เขามักเกิดความรู้สึกถึงความ เป็นพวกเดียวกัน
- ข้อ 4.** ข้อความใดกล่าวถึงธรรมชาติของมนุษย์ในทัศนะของซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud)
- ก. มนุษย์เกิดมาพร้อมกับแรงผลักดันทางสัญชาตญาณ
 - ข. มนุษย์มีคุณค่ามีหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบต่อพฤติกรรมและการตัดสินใจของตนเอง
 - ค. มนุษย์แตกต่างจากสัตว์อื่น เพราะมีความคิด ค่านิยม และมีความสามารถในการเรียนรู้
 - ง. มนุษย์มีความแตกต่างกันในด้านชีวภาพและประสบการณ์ทำให้มนุษย์มีความเป็นเอกภาพ
- ข้อ 5.** ข้อความใดกล่าวถูกต้อง
- ก. ทฤษฎี ERG เชื่อว่าเมื่อความต้องการลำดับต่ำไม่ได้รับการสนองบุคคลจะก้าวไปสู่ความต้องการลำดับที่สูงขึ้นต่อไป
 - ข. ทฤษฎีความต้องการจากการเรียนรู้ (learned needs theory) เชื่อว่าความต้องการถูกก่อตัวขึ้นเมื่อบุคคลถูกผลักดันทางสัญชาตญาณ
 - ค. ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการ (hierarchy of needs theory) แบ่งความต้องการเป็น 2 กลุ่ม คือความต้องการที่เกิดจากความขาดแคลน และความต้องการก้าวหน้าและพัฒนาตนเอง
 - ง. ทฤษฎี ERG พัฒนามาจากทฤษฎีความต้องการจากการเรียนรู้ (learned needs theory)

ข้อ 6. ความแตกต่างระหว่างบุคคลขึ้นอยู่กับปัจจัยใดมากที่สุด

- ก. พันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม
- ข. ความสนใจและความถนัด
- ค. ความเชื่อและความศรัทธา
- ง. ความสนใจและประสบการณ์

ข้อ 7. “ลักษณะมีนิสัยจุกจิกจู้จี้ และชอบวิพากษ์วิจารณ์ผู้อื่น” ตามทฤษฎีวิเคราะห์ติดต่อสัมพันธ์ (transactional analysis) บุคลิกภาพของลักษณะมีความสอดคล้องกับข้อความใด

- ก. แบบเด็กที่เป็นธรรมชาติ (NC)
- ข. แบบพ่อแม่ที่บังคับควบคุม (CP)
- ค. แบบพ่อแม่ที่มีความเมตตากรุณา (NP)
- ง. แบบเด็กที่ได้รับการปรับตัวมาแล้ว (AC)

ข้อ 8. ธนพนธ์มีนิสัยไม่โง่ง่าย หากไม่พอใจก็จะแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เช่น ตะโกนด่าหรือชกต่อยผู้อื่น บุคลิกภาพของธนพนธ์ตรงกับข้อความใด

- ก. มีส่วนของอิด (id) น้อยเกินไป
- ข. มีส่วนของอิด (id) มากเกินไป
- ค. มีส่วนของอีโก้ (ego) น้อยเกินไป
- ง. มีส่วนของอีโก้ (ego) มากเกินไป

ข้อ 9. ธีรพันธ์ทำงานแบบเช้าขามเย็นขาม และไม่เคียดคิดที่จะเป็นหัวหน้า มีความสอดคล้องกับข้อความใด

- ก. ทฤษฎี X
- ข. ทฤษฎี Y
- ค. ทฤษฎี Z
- ง. ทฤษฎี ERG

ข้อ 10. คนบ้านใกล้เรือนเคียงกันต้องรู้จักเสริมสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกัน ยกเว้น ข้อความใด

- ก. บานเย็นไม่เคยถือโทษโกรธลืลาวดีที่ส่งเสียงดังรบกวน
- ข. ชวนชมซื้อของมาฝากเพื่อนบ้านเสมอเมื่อกลับจากต่างจังหวัด
- ค. บานชื่นไม่ให้มะลิวรรณยืมสิ่งของเพราะคิดว่ายืมแล้วไม่ได้คืนแน่นอน
- ง. บานไม่รู้โรยขอโทษเพื่อนบ้านที่ส่งเสียงดังรบกวนเนื่องจากต้องซ่อมแซมบ้าน

ข้อ 11. “กรรตเพ็งรู้จักกับบุญพัฒน์” ลักษณะสัมพันธ์ภาพของทั้งสองคนตามทฤษฎีหน้าต่างใจฮารี (Johari window theory) ตรงกับข้อความใด

- ก. บริเวณเปิดเผยกว้าง บริเวณซ่อนเร้นแคบ
- ข. บริเวณเปิดเผยกว้าง บริเวณซ่อนเร้นกว้าง
- ค. บริเวณเปิดเผยแคบ บริเวณซ่อนเร้นแคบ
- ง. บริเวณเปิดเผยแคบ บริเวณซ่อนเร้นกว้าง

- ข้อ 12.** บุคคลที่ไม่รู้จักตนเองจะแสดงพฤติกรรมสอดคล้องกับข้อความใด
- วางแผนการทำงานเพื่อให้เหมาะสมกับความสามารถและความถนัดของตน
 - โต้แย้งคำสั่งของผู้บังคับบัญชาเสมอเพราะคิดว่าคำสั่งนั้นไม่ถูกต้อง
 - ปฏิบัติงานตามระเบียบข้อบังคับขององค์การเสมอ
 - มีการพัฒนาทักษะการปฏิบัติงานอยู่เสมอ
- ข้อ 13.** การได้รับการยอมรับทางสังคมส่งผลต่อตัวตน (self) ด้านใดมากที่สุด
- มีความภาคภูมิใจ
 - มีผลการเรียนดีขึ้น
 - มีความเกรงใจผู้อื่น
 - มีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง
- ข้อ 14.** I'm not OK - You're not OK มีความสัมพันธ์กับข้อความใด
- พาตีเมาะขาดความมั่นใจในตนเอง
 - อุสมันมีความหวาดระแวงไม่ไว้วางใจใครเลย
 - อดินันท์ใช้วิธีการแก้ปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์
 - สุไลมานมีความรู้สึกชิงชังรังเกียจคนที่ต่ำต้อยกว่าตนเอง
- ข้อ 15.** ข้อความใดสอดคล้องกับความหมายของศาสนธรรม
- ประจักษ์พยานในการปรากฏของศาสนาในทางรูปธรรมที่แสดงการสืบทอดของศาสนา
 - สถานที่ปฏิบัติธรรมอันเป็นที่รวมกลุ่มกันแห่งศาสนิกชนเพื่อประกอบกิจทางศาสนา
 - ผู้นับถือศาสนาที่ปฏิบัติกิจของศาสนา และปฏิบัติตามหลักธรรมคำสอนของศาสนา
 - หลักการของศาสนาที่เป็นหลักปฏิบัติ เป็นใจความสาระของศาสนา
- ข้อ 16.** ข้อความใดกล่าวถูกต้อง
- การนมาซเป็นการขัดเกลาลจิตใจให้สะอาด ลดความเห็นแก่ตัว และลดช่องว่างในสังคม
 - การถือศีลอดเป็นการสร้างความเท่าเทียม และความเสมอภาคในบรรดามุสลิม
 - การจ่ายซะกาตเป็นการรดกล้นอารมณ์ใฝ่ต่ำ และฝึกจิตใจให้มีความอดทน
 - การไปประกอบพิธีฮัจญ์ กำหนดให้ชาวมุสลิมต้องปฏิบัติ
- ข้อ 17.** สุวรรณเป็นหัวหน้าธนาคารสาขาประจำภาคใต้ตอนล่าง ในเดือนหน้าเขาต้องไปปฏิบัติหน้าที่ในจังหวัดยะลา สุวรรณพึงปฏิบัติตนตามข้อความใด
- ควรหลีกเลี่ยงการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในวันศุกร์ แต่หากจำเป็นหรือหลีกเลี่ยงไม่ได้ก็ควรกำหนดเวลานมาซไว้ด้วย
 - แม้จะได้รับคำเชิญให้ไปร่วมพิธีของชาวมุสลิมแล้วก็ตาม แต่ก็ควรหลีกเลี่ยงการไปร่วมพิธีดังกล่าว เนื่องจากแต่ละศาสนามีพิธีกรรมที่แตกต่างกัน
 - เมื่อมีโอกาสเข้าไปในมัสยิด เราควรเปิดอ่านคัมภีร์กุรอานอย่างไม่รังเกียจเจียดฉันท์
 - ควรหลีกเลี่ยงการศึกษาหลักการ ศาสนบัญญัติ หรือขนบธรรมเนียมประเพณีของมุสลิม เพราะถือเป็นการก้าวล่วงศาสนาอิสลาม

ข้อ 18. สมพรปฏิบัติตนตามหลักคำสอนของศาสนา โดยการไม่ฆ่าสัตว์ ไม่ลักทรัพย์ผู้อื่น ไม่ประพฤติผิดในกาม ไม่พูดโกหก และไม่ดื่มหรือเสพของมีนเมา สมพรปฏิบัติตนสอดคล้องกับหลักธรรมข้อใด

- ก. ขรรวาสธรรม
- ข. เบญจธรรม
- ค. สังคหวัตถุ
- ง. เบญจศีล

ข้อ 19. ข้อความใดอธิบายความหมายปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ครอบคลุมที่สุด

- ก. เป็นปรัชญาในการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติตนของประชาชนอย่างพอเพียง
- ข. เป็นปรัชญาในการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติตนให้สามารถช่วยเหลือผู้อื่นในสังคม เพื่อให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์
- ค. เป็นปรัชญาในการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติตนของประชาชนทั้งระดับครอบครัว ชุมชน และระดับรัฐ รวมทั้งการพัฒนาและการบริหารตามแนวทางทางสายกลาง เพื่อให้สามารถพึ่งพิงผู้อื่นและสังคมได้
- ง. เป็นปรัชญาในการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติตนตั้งแต่ระดับครอบครัว ชุมชน และรัฐ ตลอดจนการพัฒนาและการบริหารประเทศตามทางสายกลาง เพื่อให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์

ข้อ 20. ข้อความใดสอดคล้องกับความพอประมาณ

- ก. อาทิตยาใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมและสอดคล้องต่อความต้องการเป็นประโยชน์ต่อสภาพแวดล้อมและเกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม
- ข. สุพัตราไม่เคยคิดแก่งแย่งผลประโยชน์และแข่งขันในทางการค้าขาย และประกอบอาชีพแบบต่อสู้กันอย่างรุนแรง
- ค. สมจิตรตัดทอนค่าใช้จ่ายในครัวเรือนทุกด้าน และลดความฟุ้งเฟ้อในการดำเนินชีวิตช่วยลดความสัมพันธ์ระหว่างกันในการทำงาน
- ง. ศักดิ์สิทธิ์ประกอบอาชีพด้วยความถูกต้อง สุจริต แม้จะตกอยู่ในภาวะขาดแคลนในการดำรงชีวิต

ข้อ 21. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวพระราชดำริของรัชกาลใด

- ก. รัชกาลที่ 7
- ข. รัชกาลที่ 8
- ค. รัชกาลที่ 9
- ง. รัชการที่ 10

ข้อ 22. ข้อความใดสอดคล้องกับการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

- ก. ยาซีตขยันทำกิน กระทั่งมีเงินใช้จ่ายโดยไม่เดือดร้อน
- ข. มูรอตีรู้จักกินรู้จักใช้ ทำให้มีเงินไม่เดือดร้อน
- ค. อะพานขยันทำมาหากิน และรู้จักเก็บออม กระทั่งมีเงินให้ผู้อื่นกู้
- ง. อาซีอัมขยันทำมาหากิน และรู้จักเก็บออม ทำให้มีเงินใช้จ่ายอย่างไม่เดือดร้อน

ข้อ 23. ข้อความใดสอดคล้องกับความหมายของผู้นำ

- ก. ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอย่างเป็นทางการ มีหน้าที่การจัดการเพื่อให้สิ่งหนึ่งสิ่งใดให้ประสบความสำเร็จ สะท้อนถึงการรับผิดชอบในภารกิจของตนเอง
- ข. ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอย่างเป็นทางการ และไม่เป็นทางการ มีหน้าที่จัดการกับปัญหาความยุ่งยากต่าง ๆ ในองค์การ และมองสิ่งต่าง ๆ ตามบรรทัดฐาน
- ค. ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าในระดับต่าง ๆ ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ให้ความสำคัญกับการพัฒนา
- ง. ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอย่างเป็นทางการ และให้ความสำคัญกับการควบคุมระบบและโครงสร้าง

ข้อ 24. “กมลเป็นหัวหน้างานที่ยึดหลักความถูกต้อง ความเหมาะสม ความบริสุทธิ์ และหลักความยุติธรรมในการปฏิบัติงาน” มีความสอดคล้องกับข้อความใด

- ก. ความยึดมั่นในหลักยุติธรรม
- ข. คุณธรรมของสัตบุรุษ
- ค. ความระงับยับยั้งข่มใจ
- ง. การมีธรรมมาภิบาล

ข้อ 25. “ผู้นำต้องมีการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ สร้างองค์ความรู้ภูมิปัญญา เปิดโลกทัศน์ และมองการณ์ไกล” ตรงกับข้อความใด

- ก. การมีภูมิคุ้มกันในตัว
- ข. ความพอประมาณ
- ค. การมีคุณธรรม
- ง. ความมีเหตุผล

ข้อ 26. ข้อความใดมีความสัมพันธ์กับความมีเหตุผลตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

- ก. นโยบายการรับบุคลากรของบริษัท AB เน้นรับจำนวนน้อยเท่าที่จำเป็น และมีแผนที่จะโยกย้ายบุคลากรในแต่ละวิชาชีพ เพื่อให้บุคลากรได้มีโอกาสพัฒนาตนเองและมีความเจริญก้าวหน้าในงานอาชีพ
- ข. การบริหารทรัพยากรบุคคลของบริษัท ABC เน้นค่านิยมของความเป็นธรรม ความเป็นเลิศ คุณค่าของบุคลากร และความรับผิดชอบต่อสังคม มีนโยบายการดูแลบุคลากรโดยใช้ระบบคณะกรรมการที่ยึดถือระบบความสามารถ และอุดมการณ์ขององค์การเป็นหลัก
- ค. บริษัท ง. มีการเตรียมความพร้อมสำหรับอนาคต โดยการพัฒนาความเป็นผู้นำขององค์การอย่างต่อเนื่องหลายโครงการ และมีโครงการส่งเสริมให้บุคลากรศึกษาต่อทั้งในและต่างประเทศ
- ง. นโยบายการรับบุคลากรของบริษัท ข. เน้นบุคลากรมีอาชีพ มีระเบียบวินัยในการทำงาน มีความตรงต่อเวลา มีความซื่อสัตย์สุจริต และประกอบธุรกิจอย่างมีจริยธรรม

เฉลยแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้
วิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503

- ข้อ 1. เฉลยข้อ ค.
- ข้อ 2. เฉลยข้อ ค.
- ข้อ 3. เฉลยข้อ ง.
- ข้อ 4. เฉลยข้อ ก.
- ข้อ 5. เฉลยข้อ ค.
- ข้อ 6. เฉลยข้อ ก.
- ข้อ 7. เฉลยข้อ ข.
- ข้อ 8. เฉลยข้อ ข.
- ข้อ 9. เฉลยข้อ ก.
- ข้อ 10. เฉลยข้อ ค.
- ข้อ 11. เฉลยข้อ ง.
- ข้อ 12. เฉลยข้อ ข.
- ข้อ 13. เฉลยข้อ ก.
- ข้อ 14. เฉลยข้อ ข.
- ข้อ 15. เฉลยข้อ ง.
- ข้อ 16. เฉลยข้อ ข.
- ข้อ 17. เฉลยข้อ ก.
- ข้อ 18. เฉลยข้อ ง.
- ข้อ 19. เฉลยข้อ ง.
- ข้อ 20. เฉลยข้อ ก.
- ข้อ 21. เฉลยข้อ ค.
- ข้อ 22. เฉลยข้อ ง.
- ข้อ 23. เฉลยข้อ ค.
- ข้อ 24. เฉลยข้อ ง.
- ข้อ 25. เฉลยข้อ ก.
- ข้อ 26. เฉลยข้อ ข.

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคู่กับกิจกรรม SEDR ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความภาคภูมิใจในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบ วิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 วิทยาลัยเทคนิคยะลา

- คำชี้แจง**
1. แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามเพื่อนำข้อมูลไปใช้ประกอบการศึกษาเท่านั้น
 2. ข้อมูลที่นักศึกษาตอบจะไม่มีผลเสียหายต่อตัวนักศึกษา ครอบครัว หรือต่อผลการเรียนของนักศึกษาแต่อย่างใด
 3. แบบสอบถามนี้แบ่งเป็น 3 ส่วน คือ
 - ส่วนที่ 1** ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อคำถาม 20 ข้อ
 - ส่วนที่ 2** มาตรการวัดความภาคภูมิใจในตนเอง ข้อคำถาม 62 ข้อ
 - ส่วนที่ 3** มาตรการวัดวินัย และความรับผิดชอบต่อผู้เรียน ข้อคำถาม 22 ข้อ
 4. ผู้วิจัยใคร่ขอความอนุเคราะห์จากนักศึกษาโปรดสละเวลาอันมีค่าเพื่อตอบแบบสอบถาม โดยขอให้นักศึกษาตอบแบบสอบถามตามความรู้สึกรหรือตามความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวของนักศึกษาเอง ซึ่งคำตอบของนักศึกษาจะเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อการวิจัยเพื่อนำไปสู่การพัฒนาเด็กและเยาวชนต่อไป

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้

ดร.วิจิตรา สายอ่อง
วิทยาลัยเทคนิคยะลา

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง เมื่อนักศึกษาอ่านข้อความนี้แล้ว กรุณาพิจารณาว่าข้อความใดตรงกับสภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวนักศึกษามากที่สุด โปรดเติมข้อความหรือทำเครื่องหมาย ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวนักศึกษา โปรดตอบทุกข้อคำถาม

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ 17-19 ปี 20-22 ปี 23-25 อื่น ๆ
3. นับถือศาสนา พุทธ อิสลาม อื่น ๆ
4. ลำดับการเกิด คนโต คนกลาง คนสุดท้อง ลูกคนเดียว
5. ภูมิลำเนา จังหวัดยะลา จังหวัดปัตตานี จังหวัดนราธิวาส
 จังหวัดสงขลา อื่น ๆ
6. ปัจจุบันนักศึกษาอาศัยอยู่กับ บิดามารดา ญาติพี่น้อง
 บ้านเช่าหรือหอพัก อื่น ๆ
7. สถานภาพครัว บิดามารดาอยู่รวมกัน บิดามารดาแยกทางกันหรือหย่าร้าง
 อื่น ๆ
8. รายได้ครอบครัวโดยเฉลี่ยต่อเดือน 5,000-10,000 บาท 10,001-15,000 บาท
 15,001-20,000 บาท มากกว่า 20,000 บาท

ส่วนที่ 2 มาตรวัดความภาคภูมิใจในตนเอง

คำชี้แจง เมื่อนักศึกษาอ่านข้อความนี้แล้ว กรุณาพิจารณาว่าข้อความใดตรงกับสภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวนักศึกษามากที่สุด โปรดเติมข้อความหรือทำเครื่องหมาย ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวนักศึกษา โปรดตอบทุกข้อคำถาม

ตอนที่ 1 โปรดอ่านแต่ละประโยคอย่างระมัดระวัง ถ้าประโยคใดตรงหรือเหมือนกับตัวนักศึกษาก็ตอบว่า “ใช่” ถ้าเห็นว่าไม่ตรงหรือไม่เหมือนก็ตอบว่า “ไม่ใช่” โดยกาเครื่องหมาย ทับคำตอบนั้น

1. นักศึกษาทำสิ่งที่ไม่ดีมาาก	☐	☐
2. นักศึกษาเป็นคนไม่เชื่อฟังเวลาที่อยู่ที่บ้าน	☐	☐
3. นักศึกษาเคยได้รับความลำบากเสมอ	☐	☐
4. นักศึกษาคิดไปในด้านอกุศลเสมอ	☐	☐
5. นักศึกษาเป็นคนที่ไวใจได้	☐	☐
6. นักศึกษาเป็นคนเรียนดี	☐	☐
7. นักศึกษาเป็นคนฉลาด	☐	☐
8. นักศึกษาไม่ค่อยจะรู้เรื่องอะไรเลย	☐	☐
9. นักศึกษาเป็นนักอ่านที่ดี	☐	☐
10. นักศึกษาเรียนอะไรแล้วก็ลืมหมด	☐	☐
11. นักศึกษาเป็นคนหน้าตาดี	☐	☐
12. นักศึกษามีหน้าตาแจ่มใสเสมอ	☐	☐

13. นักศึกษามีรูปร่างไม่ดี	ใช่	ไม่ใช่
14. นักศึกษาเป็นคนแข็งแรง	ใช่	ไม่ใช่
15. นักศึกษาเป็นผู้นำในการเล่นและการกีฬา	ใช่	ไม่ใช่
16. นักศึกษาร้องไห้เก่ง	ใช่	ไม่ใช่
17. นักศึกษาเป็นคนชอบวิตกกังวล	ใช่	ไม่ใช่
18. นักศึกษาหวาดกลัวบ่อย ๆ	ใช่	ไม่ใช่
19. นักศึกษาจะว่าวุ่นใจเมื่อมีคนเรียกนักศึกษา	ใช่	ไม่ใช่
20. นักศึกษาเป็นคนขี้ตกใจ	ใช่	ไม่ใช่
21. เพื่อนหรือบุคคลอื่นมักเลือกนักศึกษาในการเล่นเกมนต่าง ๆ	ใช่	ไม่ใช่
22. นักศึกษาเป็นคนสุดท้ายที่ได้รับเลือกให้เล่นเกม	ใช่	ไม่ใช่
23. นักศึกษาลำบากใจที่จะเป็นเพื่อนกับใคร	ใช่	ไม่ใช่
24. นักศึกษามีเพื่อนมาก	ใช่	ไม่ใช่
25. นักศึกษาเป็นคนที่ถูกลืม	ใช่	ไม่ใช่
26. นักศึกษาเป็นคนที่มีความสุข	ใช่	ไม่ใช่
27. นักศึกษาเป็นคนที่ไม่มีความสุข	ใช่	ไม่ใช่
28. นักศึกษาพอใจในสภาพตัวเองขณะนี้	ใช่	ไม่ใช่
29. นักศึกษาอยากเป็นอย่างอื่นที่ไม่ใช่ตัวนักศึกษาตอนนี้	ใช่	ไม่ใช่
30. นักศึกษาเป็นคนร่าเริง	ใช่	ไม่ใช่

ตอนที่ 2 โปรดอ่านแต่ละข้อต่อไปนี้อย่างระมัดระวัง และทำเครื่องหมาย ล้อมรอบ ข้อ ก. หรือ ข. หรือ ค. หรือ ง. ตามที่นักศึกษาเห็นว่าตรงกับความรู้สึกของนักศึกษามากที่สุดเพียงข้อเดียว

ก = เห็นด้วยอย่างยิ่ง ข = เห็นด้วย ค = ไม่เห็นด้วย ง = ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

31. นักศึกษาเป็นคนมีคุณค่าทัดเทียมกับผู้อื่น	ก	ข	ค	ง
32. นักศึกษาเป็นคนมีคุณสมบัติที่ดีหลายอย่าง	ก	ข	ค	ง
33. นักศึกษามีความรู้สึกว่าตัวเองทำอะไรไม่สำเร็จเลย	ก	ข	ค	ง
34. นักศึกษามีความสามารถทำสิ่งต่าง ๆ ได้ดีเท่าผู้อื่น	ก	ข	ค	ง
35. นักศึกษามีความภาคภูมิใจในตนเองน้อยเหลือเกิน	ก	ข	ค	ง
36. นักศึกษาคิดถึงตัวเองในทางที่ดี	ก	ข	ค	ง
37. โดยทั่วไปแล้วนักศึกษามีความพอใจในตัวเอง	ก	ข	ค	ง
38. นักศึกษาหวังว่านักศึกษาสามารถนับถือตัวเองได้มากกว่านี้	ก	ข	ค	ง
39. ขณะนี้นักศึกษารู้สึกว่าตัวเองเป็นคนไร้ประโยชน์	ก	ข	ค	ง
40. บางครั้งนักศึกษาคิดว่าตัวเองไม่มีอะไรดีเลย	ก	ข	ค	ง

ตอนที่ 3 โปรดอ่านข้อความต่อไปนี้ตามลำดับอย่างถี่ถ้วนแล้วทำเครื่องหมาย ล้อมรอบตัวเลข 1 หรือ 2 หรือ 3 หรือ 4 หรือ 5 ซึ่งตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุดเพียงข้อเดียว

1 = ไม่เคยเลย 2 = ไม่บ่อยนัก 3 = บางครั้ง 4 = บ่อยครั้ง 5 = ตลอดมา

41. นักศึกษาเป็นเพื่อนกับทุก ๆ คน	1	2	3	4	5
42. นักศึกษามีความสุข	1	2	3	4	5
43. นักศึกษามีความกรุณา	1	2	3	4	5
44. นักศึกษาเป็นคนกล้า	1	2	3	4	5
45. นักศึกษาเป็นคนซื่อสัตย์	1	2	3	4	5
46. คนทั่ว ๆ ไปชอบนักศึกษา	1	2	3	4	5
47. นักศึกษาเป็นคนที่ไวใจได้	1	2	3	4	5
48. นักศึกษาเป็นคนดี	1	2	3	4	5
49. นักศึกษาภาคภูมิใจในตัวเอง	1	2	3	4	5
50. นักศึกษาเป็นคนเกียจคร้าน	1	2	3	4	5
51. นักศึกษาให้ความร่วมมือกับทุกคนเสมอ	1	2	3	4	5
52. นักศึกษาเป็นคนร่าเริงแจ่มใส	1	2	3	4	5
53. นักศึกษาเป็นคนมีความคิด	1	2	3	4	5
54. นักศึกษาเป็นที่รู้จักของคนทั่วไป	1	2	3	4	5
55. นักศึกษาเป็นคนอ่อนโยน	1	2	3	4	5
56. นักศึกษาเป็นคนขี้อิจฉา	1	2	3	4	5
57. นักศึกษาเป็นคนที่ไม่ถือดี	1	2	3	4	5
58. นักศึกษาเป็นคนสุภาพ	1	2	3	4	5
59. นักศึกษาเป็นคนขี้อาย	1	2	3	4	5
60. นักศึกษาเป็นคนสะอาด	1	2	3	4	5
61. นักศึกษาเป็นคนที่ประนีประนอมต่อผู้อื่น	1	2	3	4	5
62. นักศึกษาเป็นคนที่มีความกตัญญู	1	2	3	4	5

ส่วนที่ 3 มาตรฐานวินัย และความรับผิดชอบของผู้เรียน

คำชี้แจง ขอความกรุณานักศึกษาตอบแบบสอบถามนี้ โดยให้หนักถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงเกี่ยวกับการปฏิบัติตัว หรือการแสดงพฤติกรรมของนักศึกษา ในระยะ 3 เดือนที่ผ่านมา โดยให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ช่องที่ตรงกับระดับการปฏิบัติตัวหรือการแสดงพฤติกรรมต่อการเรียนของนักศึกษา เพียงหมายเลขเดียว เกณฑ์ให้คะแนนเริ่มตั้งแต่ 1 ถึง 4 โดยที่

- 1 หมายถึง ไม่เคยปฏิบัติตัวหรือแสดงพฤติกรรมนั้นเลย
- 2 หมายถึง ปฏิบัติตัวหรือแสดงพฤติกรรมนั้นเป็นบางครั้ง
- 3 หมายถึง ปฏิบัติตัวหรือแสดงพฤติกรรมนั้นบ่อยครั้ง
- 4 หมายถึง ปฏิบัติตัวหรือแสดงพฤติกรรมนั้นทุกครั้ง

ข้อ	รายการ	ระดับการปฏิบัติ			
		1	2	3	4
1.	นักศึกษานั่งรอครูผู้สอนในชั้นเรียนก่อนถึงเวลาเรียน				
2.	นักศึกษามีการเตรียมหนังสือเรียนหรือสมุดเรียนก่อนถึงเวลาเรียน				
3.	นักศึกษาจัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ หรือเครื่องมือตามที่ครูผู้สอนสั่งให้นำมา				
4.	นักศึกษาปฏิบัติงานตามขั้นตอนของเอกสาร ตำรา หรือที่ครูผู้สอนกำหนดไว้				
5.	นักศึกษารับฟังคำสั่งของครูผู้สอนอย่างจดจ่อจนสามารถปฏิบัติงานได้ตามที่สั่ง				
6.	เมื่อครูผู้สอนถามคำถาม นักศึกษาจะพยายามตอบคำถามนั้น ๆ ให้ได้				
7.	เมื่อปฏิบัติงานเสร็จสิ้น นักศึกษา ไม่ มีการตรวจสอบความสมบูรณ์หรือความถูกต้องของงาน				
8.	นักศึกษาปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายเสร็จตามกำหนดเวลา				
9.	นักศึกษาทำการบ้านส่งครูผู้สอน ไม่ ครบตามที่ได้รับมอบหมาย				
10.	นักศึกษามากับปฏิบัติงานหลายครั้งจนกว่าจะเสร็จตามที่มุ่งหมาย แม้จะใช้เวลามากกว่าที่คาดไว้				
11.	นักศึกษาปฏิบัติงานในหน้าที่ของตนเองอย่างเต็มที่				
12.	นักศึกษาเล่นหรือหยอกล้อกับเพื่อนขณะเรียนหรือปฏิบัติงานตามหน้าที่				
13.	นักศึกษาพูดคุยกับเพื่อนขณะปฏิบัติงานตามหน้าที่				
14.	นักศึกษา ไม่ รับประทานอาหารหรือเครื่องดื่มขณะเรียนหรือปฏิบัติงานตามหน้าที่				
15.	เมื่อนักศึกษาปฏิบัติงานผิดพลาด นักศึกษาจะยอมรับผลที่จะเกิดขึ้น เช่น การลงโทษ การหักคะแนน หรือการว่ากล่าวตีดุติเตียนจากครูผู้สอน				
16.	นักศึกษาแต่งกายถูกต้องตามระเบียบของสถานศึกษา				
17.	นักศึกษาเข้าเรียนหรือเข้าปฏิบัติงาน ไม่ ตรงตามเวลา				
18.	นักศึกษา ไม่ ทำความเสียหายแก่วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ หรือเครื่องจักรของสถานศึกษา				
19.	นักศึกษาใช้โต๊ะหรือเก้าอี้เรียนอย่าง ไม่ ทะนุถนอม				
20.	นักศึกษาทิ้งขยะลงในภาชนะที่สถานศึกษาจัดไว้				
21.	นักศึกษาขีดเขียนทำความสกปรกตามโต๊ะ เก้าอี้ เครื่องมือ อุปกรณ์ หรือตามสถานที่ต่าง ๆ เช่น ผนังห้องเรียน หรือในห้องน้ำ				
22.	นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมที่ครูผู้สอนกำหนด				

แบบประเมินคุณลักษณะความมีวินัยและความรับผิดชอบของผู้เรียน

ชื่อ-สกุล..... รหัสประจำตัว..... ระดับชั้น..... กลุ่ม.....
แผนกวิชา.....

รายการ	ครั้งที่ประเมิน												คะแนน รวม	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
ด้านความรับผิดชอบ การส่งงาน การตั้งใจเรียน														
ด้านวินัย การเข้าเรียน การแต่งกาย														

ลงชื่อ.....ครูผู้ประเมิน
(.....)
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

คุณลักษณะ	คะแนน/พฤติกรรมบ่งชี้
ด้านความรับผิดชอบ	
การส่งงาน	ให้ 1 คะแนน = ส่งงานตามที่ครูกำหนด ให้ 0 คะแนน = ส่งงานช้ากว่าที่ครูกำหนด
การตั้งใจเรียน	ให้ 1 คะแนน = สนใจฟังครูอธิบาย ให้ 0 คะแนน = ไม่สนใจฟังครูอธิบาย เช่น นิ่งคุยหรือหยอกล้อกัน
ด้านวินัย	
การเข้าเรียน	ให้ 1 คะแนน = เข้าเรียนตามกำหนดเวลาที่ครูนัดหมาย/กำหนด ให้ 0 คะแนน = เข้าเรียนช้ากว่ากำหนดเวลาที่ครูนัดหมาย/กำหนด
การแต่งกาย	ให้ 1 คะแนน = แต่งกายถูกต้องตามระเบียบของสถานศึกษา ให้ 0 คะแนน = แต่งกายไม่ถูกต้องตามระเบียบของสถานศึกษา

มาตรวัดความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

คำชี้แจง มาตรวัดชุดนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความรู้สึก หรือความสุขของท่านต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ วิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างเพียงหมายเลขเดียว ตามระดับความพึงพอใจของท่านต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เกณฑ์ให้คะแนนเริ่มตั้งแต่ 1 ถึง 5 โดยที่

- 1 หมายถึง มีความรู้สึกพึงพอใจน้อยที่สุด
- 2 หมายถึง มีความรู้สึกพึงพอใจน้อย
- 3 หมายถึง มีความรู้สึกพึงพอใจปานกลาง
- 4 หมายถึง มีความรู้สึกพึงพอใจมาก
- 5 หมายถึง มีความรู้สึกพึงพอใจมากที่สุด

ข้อ	รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
		1	2	3	4	5
1.	ผู้สอนมีความเป็นกันเองกับนักศึกษา					
2.	ผู้สอนอธิบายจุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างแจ่มแจ้งชัดเจน					
3.	ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละครั้งมีความเหมาะสม					
4.	สถานที่ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความสะดวกและเหมาะสม					
5.	บรรยากาศในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความเป็นกันเอง					
6.	รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความน่าสนใจ					
7.	กิจกรรมการเรียนรู้มีความหลากหลายเหมาะสมกับผู้เรียน					
8.	กิจกรรมการเรียนรู้มีความสนุกสนาน					
9.	นักศึกษามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมการเรียนรู้					
10.	นักศึกษามีความสุขกับการทำกิจกรรมการเรียนรู้					
11.	การติดตามหรือดูแลระหว่างการทำกิจกรรมการเรียนรู้มีความต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ					
12.	นักศึกษาได้รับสาระ และประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้					
13.	เนื้อหาสาระจากกิจกรรมการเรียนรู้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต และงานอาชีพ					
14.	กิจกรรมได้พัฒนาความรู้ ความคิด และความเข้าใจต่อการดำเนินชีวิต และการประกอบอาชีพ					
15.	หลังจากเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ นักศึกษามีการปรับเปลี่ยนความคิด และพฤติกรรมไปในแนวทางที่ดีขึ้น					

ภาคผนวก จ
ผลการหาคุณภาพเครื่องมือ

ค่า IOC ของการประเมินความเหมาะสม
และการวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้างของกิจกรรมการเรียนรู้

รายการ	ผลการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ							
	ความเหมาะสม			ค่า IOC (3 คน)	ความตรงเชิงโครงสร้าง			ค่า IOC (3 คน)
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเทคนิค								
STAD ควบคู่กับกิจกรรม SEDR								
กิจกรรมการเรียนรู้ หน่วยที่ 1	+1	+1	+1	1	+1	+1	+1	1
กิจกรรมการเรียนรู้ หน่วยที่ 2	+1	+1	+1	1	+1	+1	+1	1
กิจกรรมการเรียนรู้ หน่วยที่ 3	+1	+1	+1	1	+1	+1	+1	1
กิจกรรมการเรียนรู้ หน่วยที่ 4	+1	+1	+1	1	+1	+1	+1	1
กิจกรรมการเรียนรู้ หน่วยที่ 5	+1	+1	+1	1	+1	+1	+1	1
กิจกรรมการเรียนรู้ หน่วยที่ 6	+1	+1	+1	1	+1	+1	+1	1
กิจกรรมการเรียนรู้ หน่วยที่ 7	+1	+1	+1	1	+1	+1	+1	1
การเรียนรู้แบบมีปกติ								
กิจกรรมการเรียนรู้ หน่วยที่ 1	+1	+1	+1	1	+1	+1	+1	1
กิจกรรมการเรียนรู้ หน่วยที่ 2	+1	+1	+1	1	+1	+1	+1	1
กิจกรรมการเรียนรู้ หน่วยที่ 3	+1	+1	+1	1	+1	+1	+1	1
กิจกรรมการเรียนรู้ หน่วยที่ 4	+1	+1	+1	1	+1	+1	+1	1
กิจกรรมการเรียนรู้ หน่วยที่ 5	+1	+1	+1	1	+1	+1	+1	1
กิจกรรมการเรียนรู้ หน่วยที่ 6	+1	+1	+1	1	+1	+1	+1	1
กิจกรรมการเรียนรู้ หน่วยที่ 7	+1	+1	+1	1	+1	+1	+1	1

ค่า IOC ของแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้
วิชามนุษย์สัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503

รายการประเมิน	ผลการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ			ค่า IOC (3 คน)
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
หน่วยที่ 1 เรื่องความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับมนุษย์สัมพันธ์				
ข้อ 1. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 2. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 3. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 4. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 5. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 6. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ปรับปรุง)	0	+1	+1	.66
ข้อ 7. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ปรับปรุง)	0	+1	+1	.66
ข้อ 8. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ปรับปรุง)	0	+1	+1	.66
ข้อ 9. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 10. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 11. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 12. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 13. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
หน่วยที่ 2 เรื่องธรรมชาติของมนุษย์				
ข้อ 1. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 2. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 3. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 4. ข้อคำถามไม่ตรงตามเนื้อหา (ปรับปรุง)	0	+1	+1	.66
ข้อ 5. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 6. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 7. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 8. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 9. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 10. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 11. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 12. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 13. ข้อคำถามไม่ตรงตามเนื้อหา (ปรับปรุง)	0	+1	+1	.66
ข้อ 14. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 15. ข้อคำถามไม่ตรงตามเนื้อหา (ปรับปรุง)	0	+1	+1	.66
ข้อ 16. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 17. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 18. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1

ค่า IOC ของแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้
วิชามนุษย์สัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503

รายการประเมิน	ผลการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ			ค่า IOC (3 คน)
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
หน่วยที่ 3 เรื่องกระบวนการทางจิตวิทยาเพื่อสร้าง				
มนุษย์สัมพันธ์กับบุคคลและชุมชน				
ข้อ 1. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 2. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 3. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 4. ข้อคำถามไม่ตรงตามเนื้อหา (ปรับปรุง)	0	+1	+1	.66
ข้อ 5. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 6. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 7. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 8. ข้อคำถามไม่ตรงตามเนื้อหา (ปรับปรุง)	0	+1	+1	.66
ข้อ 9. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 10. ข้อคำถามไม่ตรงตามเนื้อหา (ปรับปรุง)	0	+1	+1	.66
ข้อ 11. ข้อคำถามไม่ตรงตามเนื้อหา (ปรับปรุง)	+1	+1	+1	.66
ข้อ 12. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 13. ข้อคำถามไม่ตรงตามเนื้อหา (ปรับปรุง)	0	+1	+1	.66
ข้อ 14. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 15. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 16. ข้อคำถามไม่ตรงตามเนื้อหา (ปรับปรุง)	0	+1	+1	.66
ข้อ 17. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 18. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
หน่วยที่ 4 การพัฒนาตนเพื่อความก้าวหน้าในชีวิตและการทำงาน				
ข้อ 1. ข้อคำถามไม่ตรงตามเนื้อหา (ปรับปรุง)	0	+1	+1	.66
ข้อ 2. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 3. ข้อคำถามไม่ตรงตามเนื้อหา (ปรับปรุง)	0	+1	+1	.66
ข้อ 4. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 5. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	.66
ข้อ 6. ข้อคำถามไม่ตรงตามเนื้อหา (ปรับปรุง)	0	+1	+1	.66
ข้อ 7. ข้อคำถามไม่ตรงตามเนื้อหา (ปรับปรุง)	0	+1	+1	.66
ข้อ 8. ข้อคำถามไม่ตรงตามเนื้อหา (ปรับปรุง)	0	+1	+1	.66
ข้อ 9. ข้อคำถามไม่ตรงตามเนื้อหา (ปรับปรุง)	0	+1	+1	.66
ข้อ 10. ข้อคำถามไม่ตรงตามเนื้อหา (ปรับปรุง)	0	+1	+1	.66
ข้อ 11. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 12. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 13. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 14. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1

ค่า IOC ของแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้
วิชามนุษย์สัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503

รายการประเมิน	ผลการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ			ค่า IOC (3 คน)
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
หน่วยที่ 5 การพัฒนาตนเองตามหลักศาสนธรรม				
ข้อ 1. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 2. ข้อคำถามไม่ตรงตามเนื้อหา (ปรับปรุง)	0	+1	+1	.66
ข้อ 3. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 4. ข้อคำถามไม่ตรงตามเนื้อหา (ปรับปรุง)	0	+1	+1	.66
ข้อ 5. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 6. ข้อคำถามไม่ตรงตามเนื้อหา (ปรับปรุง)	0	+1	+1	.66
ข้อ 7. ข้อคำถามไม่ตรงตามเนื้อหา (ปรับปรุง)	0	+1	+1	.66
ข้อ 8. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 9. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 10. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 11. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 12. ข้อคำถามไม่ตรงตามเนื้อหา (ปรับปรุง)	0	+1	+1	.66
ข้อ 13. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 14. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 15. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 16. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 17. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 18. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 19. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 20. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
หน่วยที่ 6 การพัฒนาชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง				
ข้อ 1. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 2. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 3. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 4. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 5. ข้อคำถามไม่ตรงตามเนื้อหา (ปรับปรุง)	0	+1	+1	.66
ข้อ 6. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 7. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 8. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 9. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 10. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 11. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1

ค่า IOC ของแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้
วิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503

รายการประเมิน	ผลการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ			ค่า IOC (3 คน)
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
หน่วยที่ 6 (ต่อ)				
ข้อ 12. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 13. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 14. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 15. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 16. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 17. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 18. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 19. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 20. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 21. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 22. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 23. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 24. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
หน่วยที่ 7 ผู้นำตามหลักศาสนธรรมและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง				
ข้อ 1. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 2. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 3. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 4. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 5. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 6. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 7. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 8. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 9. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 10. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 11. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 12. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 13. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 14. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 15. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 16. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 17. ข้อคำถามไม่ตรงตามเนื้อหา (ปรับปรุง)	0	+1	+1	.66
ข้อ 18. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 19. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1

ค่า IOC ของแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้
 วิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503

รายการประเมิน	ผลการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ			ค่า IOC (3 คน)
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
หน่วยที่ 7 (ต่อ)				
ข้อ 20. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 21. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 22. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 23. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 24. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ วิชามนุษยสัมพันธ์กับ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง				
ข้อ 1. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 2. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 3. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 4. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 5. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 6. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 7. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 8. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 9. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 10. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 11. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 12. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 13. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 14. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 15. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 16. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 17. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 18. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 19. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 20. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 21. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 22. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 23. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 24. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 25. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1
ข้อ 26. ข้อคำถามตรงตามเนื้อหา (ใช้ได้)	+1	+1	+1	1

ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่น
ของแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ วิชามนุษย์สัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503

รายการประเมิน	ค่าความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)
หน่วยที่ 1 เรื่องความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับมนุษย์สัมพันธ์		
✓ ข้อ 1. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.42	0.95
✓ ข้อ 2. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.57	0.65
✓ ข้อ 3. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.60	0.56
✓ ข้อ 4. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.57	0.63
✓ ข้อ 5. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดี	0.60	0.38
✓ ข้อ 6. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.42	0.95
✓ ข้อ 7. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.57	0.57
✓ ข้อ 8. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.55	0.48
✓ ข้อ 9. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.55	0.52
✓ ข้อ 10. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.42	0.95
✓ ข้อ 11. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดี	0.57	0.33
✓ ข้อ 12. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.55	0.54
✓ ข้อ 13. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.57	0.56
ทั้งฉบับ	0.54	0.62
ค่าความเชื่อมั่น (KR-20) = 0.87		
หน่วยที่ 2 เรื่องธรรมชาติของมนุษย์		
✓ ข้อ 1. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.50	0.60
✓ ข้อ 2. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.50	0.82
✓ ข้อ 3. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.52	0.68
✓ ข้อ 4. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดี	0.52	0.35
✓ ข้อ 5. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.50	0.68
✓ ข้อ 6. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดี	0.55	0.39
✓ ข้อ 7. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดี	0.52	0.32
✓ ข้อ 8. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.57	0.59
✓ ข้อ 9. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.60	0.47
✓ ข้อ 10. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดี	0.55	0.32
✓ ข้อ 11. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดี	0.57	0.39
✓ ข้อ 12. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดี	0.50	0.31
✓ ข้อ 13. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดี	0.55	0.35
✓ ข้อ 14. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.50	0.53
✓ ข้อ 15. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดี	0.52	0.34
✓ ข้อ 16. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.57	0.48
✓ ข้อ 17. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดี	0.47	0.37
✓ ข้อ 18. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดี	0.55	0.30
ทั้งฉบับ	0.53	0.46
ค่าความเชื่อมั่น (KR-20) = 0.78		

ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่น
ของแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ วิชามนุษย์สัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503

รายการประเมิน	ค่าความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)
หน่วยที่ 3 เรื่องกระบวนการทางจิตวิทยาเพื่อสร้างมนุษย์สัมพันธ์กับบุคคลและชุมชน		
✓ ข้อ 1. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.47	0.59
✓ ข้อ 2. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.47	0.65
✓ ข้อ 3. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.52	0.71
✓ ข้อ 4. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดี	0.52	0.36
✓ ข้อ 5. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.50	0.67
✓ ข้อ 6. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดี	0.55	0.37
✓ ข้อ 7. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดี	0.52	0.31
✓ ข้อ 8. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.52	0.56
✓ ข้อ 9. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดี	0.44	0.34
✓ ข้อ 10. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดี	0.55	0.32
✓ ข้อ 11. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดี	0.57	0.39
✓ ข้อ 12. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดี	0.50	0.30
✓ ข้อ 13. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดี	0.55	0.31
✓ ข้อ 14. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.50	0.50
✓ ข้อ 15. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.52	0.40
✓ ข้อ 16. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดี	0.52	0.39
✓ ข้อ 17. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดี	0.47	0.38
✓ ข้อ 18. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดี	0.42	0.31
ทั้งหมด	0.51	0.44
ค่าความเชื่อมั่น (KR-20) = 0.75		
หน่วยที่ 4 เรื่องการพัฒนาตนเพื่อความก้าวหน้าในชีวิตและการทำงาน		
✓ ข้อ 1. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.55	0.47
✓ ข้อ 2. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.57	0.61
✓ ข้อ 3. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.57	0.65
✓ ข้อ 4. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดี	0.55	0.32
✓ ข้อ 5. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.57	0.63
✓ ข้อ 6. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดี	0.57	0.32
✓ ข้อ 7. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.55	0.61
✓ ข้อ 8. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดี	0.57	0.35
✓ ข้อ 9. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.57	0.61
✓ ข้อ 10. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.55	0.56
✓ ข้อ 11. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.50	0.35
✓ ข้อ 12. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.52	0.57

ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่น
ของแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ วิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503

รายการประเมิน	ค่าความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)
หน่วยที่ 4 (ต่อ)		
✓ ข้อ 13. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดี	0.50	0.37
✓ ข้อ 14. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.55	0.48
ทั้งหมด	0.55	0.49
ค่าความเชื่อมั่น (สูตร KR-20) = 0.76		

รายการประเมิน	ค่าความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)
หน่วยที่ 5 การพัฒนาตนเองตามหลักศาสนธรรม		
✓ ข้อ 1. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.47	0.43
✓ ข้อ 2. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.55	0.54
✓ ข้อ 3. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดี	0.52	0.35
✓ ข้อ 4. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.52	0.41
✓ ข้อ 5. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดี	0.55	0.32
✓ ข้อ 6. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.57	0.61
✓ ข้อ 7. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดี	0.55	0.36
✓ ข้อ 8. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.55	0.46
✓ ข้อ 9. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.55	0.64
✓ ข้อ 10. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดี	0.55	0.33
✓ ข้อ 11. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.55	0.56
✓ ข้อ 12. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดี	0.52	0.31
✓ ข้อ 13. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.52	0.68
✓ ข้อ 14. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดี	0.55	0.37
✓ ข้อ 15. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.52	0.57
✓ ข้อ 16. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดี	0.52	0.34
✓ ข้อ 17. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.47	0.50
✓ ข้อ 18. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.55	0.49
✓ ข้อ 19. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.52	0.51
✓ ข้อ 20. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.42	0.65
ทั้งหมด	0.53	0.47
ค่าความเชื่อมั่น (สูตร KR-20) = 0.82		

รายการประเมิน	ค่าความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)
หน่วยที่ 6 การพัฒนาชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง		
✓ ข้อ 1. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.57	0.45
✓ ข้อ 2. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.60	0.42
✓ ข้อ 3. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.52	0.60

ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่น
ของแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ วิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503

รายการประเมิน	ค่าความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)
หน่วยที่ 6 (ต่อ)		
✓ ข้อ 4. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดี	0.50	0.30
✓ ข้อ 5. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.50	0.57
✓ ข้อ 6. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.55	0.41
✓ ข้อ 7. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดี	0.52	0.37
✓ ข้อ 8. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.52	0.48
✓ ข้อ 9. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดี	0.55	0.30
✓ ข้อ 10. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดี	0.55	0.31
✓ ข้อ 11. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.57	0.47
✓ ข้อ 12. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดี	0.50	0.26
✓ ข้อ 13. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดี	0.55	0.35
✓ ข้อ 14. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.50	0.59
✓ ข้อ 15. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดี	0.60	0.35
✓ ข้อ 16. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดี	0.50	0.39
✓ ข้อ 17. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.52	0.41
✓ ข้อ 18. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.60	0.40
✓ ข้อ 19. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดี	0.55	0.35
✓ ข้อ 20. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดี	0.57	0.31
✓ ข้อ 21. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.65	0.41
✓ ข้อ 22. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.47	0.49
✓ ข้อ 23. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดี	0.55	0.34
✓ ข้อ 24. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดี	0.55	0.35
ทั้งหมด	0.54	0.40
ค่าความเชื่อมั่น (สูตร KR-20) = 0.78		
รายการประเมิน	ค่าความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)
หน่วยที่ 7 ผู้นำตามหลักศาสนธรรมและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง		
✓ ข้อ 1. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.52	0.52
✓ ข้อ 2. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.57	0.47
✓ ข้อ 3. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.52	0.64
✓ ข้อ 4. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดี	0.60	0.31
✓ ข้อ 5. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.50	0.72
✓ ข้อ 6. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.55	0.42
✓ ข้อ 7. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.57	0.45
✓ ข้อ 8. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดี	0.52	0.37
✓ ข้อ 9. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.57	0.45

ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่น
ของแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ วิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503

รายการประเมิน	ค่าความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)
หน่วยที่ 7 (ต่อ)		
✓ ข้อ 10. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดี	0.55	0.36
✓ ข้อ 11. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.52	0.41
✓ ข้อ 12. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.52	0.49
✓ ข้อ 13. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.55	0.42
✓ ข้อ 14. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.50	0.59
✓ ข้อ 15. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดี	0.60	0.32
✓ ข้อ 16. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.50	0.72
✓ ข้อ 17. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.52	0.41
✓ ข้อ 18. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดี	0.55	0.33
✓ ข้อ 19. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.55	0.42
✓ ข้อ 20. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดี	0.57	0.36
✓ ข้อ 21. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.52	0.49
✓ ข้อ 22. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.47	0.42
✓ ข้อ 23. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดี	0.55	0.33
ทั้งฉบับ	0.543	0.45
ค่าความเชื่อมั่น (สูตร KR-20) = 0.83		
รายการประเมิน	ค่าความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)
แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ วิชามนุษยสัมพันธ์ กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง		
✓ ข้อ 1. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.52	0.75
✓ ข้อ 2. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.47	0.64
✓ ข้อ 3. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.52	0.75
✓ ข้อ 4. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.57	0.65
✓ ข้อ 5. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.50	0.53
✓ ข้อ 6. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดี	0.55	0.33
✓ ข้อ 7. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.57	0.65
✓ ข้อ 8. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.52	0.42
✓ ข้อ 9. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.57	0.65
✓ ข้อ 10. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.52	0.75
✓ ข้อ 11. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.57	0.65
✓ ข้อ 12. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.47	0.64
✓ ข้อ 13. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.55	0.47
✓ ข้อ 14. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.50	0.59
✓ ข้อ 15. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้พอใช้	0.55	0.26
✓ ข้อ 16. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.52	0.75

ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่น ของแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ วิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503		
รายการประเมิน	ค่าความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)
แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ วิชามนุษยสัมพันธ์ กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (ต่อ)		
✓ ข้อ 17. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดี	0.52	0.32
✓ ข้อ 18. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.55	0.46
✓ ข้อ 19. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.44	0.40
✓ ข้อ 20. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.52	0.51
✓ ข้อ 21. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดี	0.63	0.30
✓ ข้อ 22. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.52	0.75
✓ ข้อ 23. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.55	0.47
✓ ข้อ 24. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.57	0.65
✓ ข้อ 25. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.52	0.40
✓ ข้อ 26. ข้อสอบยากพอเหมาะ/จำแนกได้ดีมาก	0.44	0.40
ทั้งฉบับ	0.53	0.54
ค่าความเชื่อมั่น (สูตร KR-20) = 0.90		

ค่าความเชื่อมั่นของมาตรวัดความภาคภูมิใจในตนเอง

รายการประเมิน	ค่าความเชื่อมั่น
ตอนที่ 1	
ข้อ. 1 มีความเชื่อถือได้ปานกลาง	0.55
ข้อ. 2 มีความเชื่อถือได้ปานกลาง	0.56
ข้อ. 3 มีความเชื่อถือได้ปานกลาง	0.54
ข้อ. 4 มีความเชื่อถือได้ปานกลาง	0.55
ข้อ. 5 มีความเชื่อถือได้ปานกลาง	0.54
ข้อ. 6 มีความเชื่อถือได้ปานกลาง	0.55
ข้อ. 7 มีความเชื่อถือได้ปานกลาง	0.50
ข้อ. 8 มีความเชื่อถือได้ปานกลาง	0.56
ข้อ. 9 มีความเชื่อถือได้ปานกลาง	0.53
ข้อ. 10 มีความเชื่อถือได้ปานกลาง	0.54
ข้อ. 11 มีความเชื่อถือได้ปานกลาง	0.53
ข้อ. 12 มีความเชื่อถือได้ปานกลาง	0.50
ข้อ. 13 มีความเชื่อถือได้ปานกลาง	0.57
ข้อ. 14 มีความเชื่อถือได้ปานกลาง	0.54
ข้อ. 15 มีความเชื่อถือได้ปานกลาง	0.54
ข้อ. 16 มีความเชื่อถือได้ปานกลาง	0.55
ข้อ. 17 มีความเชื่อถือได้ปานกลาง	0.52
ข้อ. 18 มีความเชื่อถือได้ปานกลาง	0.53
ข้อ. 19 มีความเชื่อถือได้ปานกลาง	0.52
ข้อ. 20 มีความเชื่อถือได้ปานกลาง	0.57
ข้อ. 21 มีความเชื่อถือได้ปานกลาง	0.55
ข้อ. 22 มีความเชื่อถือได้ปานกลาง	0.55
ข้อ. 23 มีความเชื่อถือได้ปานกลาง	0.52
ข้อ. 24 มีความเชื่อถือได้ปานกลาง	0.52
ข้อ. 25 มีความเชื่อถือได้ปานกลาง	0.53
ข้อ. 26 มีความเชื่อถือได้ปานกลาง	0.54
ข้อ. 27 มีความเชื่อถือได้ปานกลาง	0.53
ข้อ. 28 มีความเชื่อถือได้ปานกลาง	0.54
ข้อ. 29 มีความเชื่อถือได้ปานกลาง	0.55
ข้อ. 30 มีความเชื่อถือได้ปานกลาง	0.56
ค่าความเชื่อมั่น (ค่าสัมประสิทธิ์ของแอลฟา)	0.53
ตอนที่ 2	
ข้อ. 31 มีความเชื่อถือได้ปานกลาง	0.57
ข้อ. 32 มีความเชื่อถือได้ปานกลาง	0.50
ข้อ. 33 มีความเชื่อถือได้ปานกลาง	0.50

ค่าความเชื่อมั่นของมาตรวัดความภาคภูมิใจในตนเอง

รายการประเมิน	ค่าความเชื่อมั่น
ตอนที่ 2 (ต่อ)	
ข้อ. 34 มีความเชื่อถือได้ปานกลาง	0.56
ข้อ. 35 มีความเชื่อถือได้ต่ำ	0.49
ข้อ. 36 มีความเชื่อถือได้ปานกลาง	0.58
ข้อ. 37 มีความเชื่อถือได้ปานกลาง	0.54
ข้อ. 38 มีความเชื่อถือได้ปานกลาง	0.56
ข้อ. 39 มีความเชื่อถือได้ปานกลาง	0.51
ข้อ. 40 มีความเชื่อถือได้ปานกลาง	0.52
ค่าความเชื่อมั่น (ค่าสัมประสิทธิ์ของแอลฟา)	0.56
ตอนที่ 3	
ข้อ. 41 มีความเชื่อถือได้สูง	0.75
ข้อ. 42 มีความเชื่อถือได้สูง	0.76
ข้อ. 43 มีความเชื่อถือได้สูง	0.74
ข้อ. 44 มีความเชื่อถือได้สูง	0.75
ข้อ. 45 มีความเชื่อถือได้สูง	0.76
ข้อ. 46 มีความเชื่อถือได้สูง	0.76
ข้อ. 47 มีความเชื่อถือได้สูง	0.76
ข้อ. 48 มีความเชื่อถือได้สูง	0.75
ข้อ. 49 มีความเชื่อถือได้สูง	0.76
ข้อ. 50 มีความเชื่อถือได้สูง	0.75
ข้อ. 51 มีความเชื่อถือได้สูง	0.75
ข้อ. 52 มีความเชื่อถือได้สูง	0.76
ข้อ. 53 มีความเชื่อถือได้สูง	0.75
ข้อ. 54 มีความเชื่อถือได้สูง	0.76
ข้อ. 55 มีความเชื่อถือได้สูง	0.76
ข้อ. 56 มีความเชื่อถือได้สูง	0.76
ข้อ. 57 มีความเชื่อถือได้สูง	0.77
ข้อ. 58 มีความเชื่อถือได้สูง	0.75
ข้อ. 59 มีความเชื่อถือได้สูง	0.79
ข้อ. 60 มีความเชื่อถือได้สูง	0.76
ข้อ. 61 มีความเชื่อถือได้สูง	0.74
ข้อ. 62 มีความเชื่อถือได้สูง	0.76
ค่าความเชื่อมั่น (ค่าสัมประสิทธิ์ของแอลฟา)	0.77

ค่า IOC และค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินวินัยและความรับผิดชอบ

รายการประเมิน	ผลการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ			ค่า IOC (3 คน)	ค่าความ เชื่อมั่น
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
ข้อ. 1	+1	+1	+1	1	0.71
ข้อ. 2	+1	+1	+1	1	0.71
ข้อ. 3	+1	+1	+1	1	0.68
ข้อ. 4	+1	+1	+1	1	0.66
ข้อ. 5	+1	+1	+1	1	0.68
ข้อ. 6	+1	+1	+1	1	0.74
ข้อ. 7	+1	+1	+1	1	0.71
ข้อ. 8	+1	+1	+1	1	0.68
ข้อ. 9	+1	+1	+1	1	0.74
ข้อ. 10	+1	+1	+1	1	0.69
ข้อ. 11	+1	+1	+1	1	0.67
ข้อ. 12	+1	+1	+1	1	0.76
ข้อ. 13	+1	+1	+1	1	0.69
ข้อ. 14	+1	+1	+1	1	0.73
ข้อ. 15	+1	+1	+1	1	0.69
ข้อ. 16	+1	+1	+1	1	0.67
ข้อ. 17	+1	+1	+1	1	0.68
ข้อ. 18	+1	+1	+1	1	0.72
ข้อ. 19	+1	+1	+1	1	0.68
ข้อ. 20	+1	+1	+1	1	0.73
ข้อ. 21	+1	+1	+1	1	0.68
ข้อ. 22	+1	+1	+1	1	0.67
ค่าความเชื่อมั่น (ค่าสัมประสิทธิ์ของแอลฟา)					0.71

ค่า IOC และค่าความเชื่อมั่นของมาตรวัดความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
วิชามนุษย์สัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503

รายการประเมิน	ผลการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ			ค่า IOC (3 คน)	ค่าความ เชื่อมั่น
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
ข้อ 1 มีความเชื่อมั่นระดับสูง	+1	+1	+1	1	.73
ข้อ 2 มีความเชื่อมั่นระดับสูง	+1	+1	+1	1	.74
ข้อ 3 มีความเชื่อมั่นระดับสูง	+1	+1	+1	1	.74
ข้อ 4 มีความเชื่อมั่นระดับสูง	+1	+1	+1	1	.74
ข้อ 5 มีความเชื่อมั่นระดับสูง	+1	+1	+1	1	.77
ข้อ 6 มีความเชื่อมั่นระดับสูง	+1	+1	+1	1	.72
ข้อ 7 มีความเชื่อมั่นระดับสูง	+1	+1	+1	1	.73
ข้อ 8 มีความเชื่อมั่นระดับสูง	+1	+1	+1	1	.73
ข้อ 9 มีความเชื่อมั่นระดับสูง	+1	+1	+1	1	.71
ข้อ 10 มีความเชื่อมั่นระดับสูง	+1	+1	+1	1	.77
ข้อ 11 มีความเชื่อมั่นระดับสูง	+1	+1	+1	1	.74
ข้อ 12 มีความเชื่อมั่นระดับสูง	+1	+1	+1	1	.74
ข้อ 13 มีความเชื่อมั่นระดับสูง	+1	+1	+1	1	.72
ข้อ 14 มีความเชื่อมั่นระดับสูง	+1	+1	+1	1	.72
ข้อ 15 มีความเชื่อมั่นระดับสูง	+1	+1	+1	1	.73
ค่าความเชื่อมั่น (ค่าสัมประสิทธิ์ของแอลฟา)					0.75

ผลการวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (difficulty index) และค่าอำนาจจำแนก (discrimination)

ของแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้

หน่วยที่ 1 เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับมนุษย์สัมพันธ์

Sample Size	Total Item	Total Score	Avg. P Value	Avg. R Value
38	13	13	0.540	0.625
Max	Min	Mean	Median	SD
13	2	7.026	5.500	4.064
Reliability (Cronbach Alpha / KR20)				
0.870				

Item	weight	Average	P Value	R Value
1	1	0.421	0.421	0.951
2	1	0.579	0.579	0.657
3	1	0.605	0.605	0.569
4	1	0.579	0.579	0.630
5	1	0.605	0.605	0.381
6	1	0.421	0.421	0.951
7	1	0.579	0.579	0.577
8	1	0.553	0.553	0.481
9	1	0.553	0.553	0.521
10	1	0.421	0.421	0.951
11	1	0.579	0.579	0.338
12	1	0.553	0.553	0.547
13	1	0.579	0.579	0.564

หน่วยที่ 2 เรื่อง ธรรมชาติของมนุษย์

Sample Size	Total Item	Total Score	Avg. P Value	Avg. R Value
38	18	18	0.535	0.465
Max	Min	Mean	Median	SD
17	3	9.632	8.000	4.220
Reliability (Cronbach Alpha / KR20)				
0.787				

Item	weight	Average	P Value	R Value
1	1	0.500	0.500	0.607
2	1	0.500	0.500	0.822
3	1	0.526	0.526	0.688
4	1	0.526	0.526	0.359
5	1	0.500	0.500	0.683
6	1	0.553	0.553	0.391
7	1	0.526	0.526	0.321
8	1	0.579	0.579	0.590
9	1	0.605	0.605	0.472
10	1	0.553	0.553	0.327
11	1	0.579	0.579	0.398
12	1	0.500	0.500	0.316
13	1	0.553	0.553	0.353
14	1	0.500	0.500	0.531
15	1	0.526	0.526	0.346
16	1	0.579	0.579	0.488
17	1	0.474	0.474	0.375
18	1	0.553	0.553	0.302

หน่วยที่ 3 เรื่อง กระบวนการทางจิตวิทยา เพื่อสร้างมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลและชุมชน

Sample Size	Total Item	Total Score	Avg. P Value	Avg. R Value
38	18	18	0.510	0.440
Max	Min	Mean	Median	SD
16	3	9.184	8.500	3.999
Reliability (Cronbach Alpha / KR20)				
0.755				

Item	weight	Average	P Value	R Value
1	1	0.474	0.474	0.597
2	1	0.474	0.474	0.650
3	1	0.526	0.526	0.712
4	1	0.526	0.526	0.365
5	1	0.500	0.500	0.674
6	1	0.553	0.553	0.377
7	1	0.526	0.526	0.311
8	1	0.526	0.526	0.565
9	1	0.447	0.447	0.347
10	1	0.553	0.553	0.324
11	1	0.579	0.579	0.391
12	1	0.500	0.500	0.300
13	1	0.553	0.553	0.310
14	1	0.500	0.500	0.500
15	1	0.526	0.526	0.405
16	1	0.526	0.526	0.392
17	1	0.474	0.474	0.383
18	1	0.421	0.421	0.311

หน่วยที่ 4 เรื่อง การพัฒนาตนเองเพื่อความก้าวหน้าในชีวิต และการทำงาน

Sample Size	Total Item	Total Score	Avg. P Value	Avg. R Value
38	14	14	0.555	0.498
Max	Min	Mean	Median	SD
14	2	7.763	7.000	3.506
Reliability (Cronbach Alpha / KR20)				
0.767				

Item	weight	Average	P Value	R Value
1	1	0.553	0.553	0.474
2	1	0.579	0.579	0.619
3	1	0.579	0.579	0.650
4	1	0.553	0.553	0.321
5	1	0.579	0.579	0.635
6	1	0.579	0.579	0.327
7	1	0.553	0.553	0.611
8	1	0.579	0.579	0.358
9	1	0.579	0.579	0.619
10	1	0.553	0.553	0.566
11	1	0.500	0.500	0.357
12	1	0.526	0.526	0.575
13	1	0.500	0.500	0.373
14	1	0.553	0.553	0.489

หน่วยที่ 5 เรื่อง หลักธรรมคำสอนสำหรับการพัฒนาชีวิตและงานอาชีพ

Sample Size	Total Item	Total Score	Avg. P Value	Avg. R Value
38	20	20	0.530	0.475
Max	Min	Mean	Median	SD
19	3	10.605	9.500	4.796
Reliability (Cronbach Alpha / KR20)				
0.820				

Item	weight	Average	P Value	R Value
1	1	0.474	0.474	0.436
2	1	0.553	0.553	0.540
3	1	0.526	0.526	0.355
4	1	0.526	0.526	0.411
5	1	0.553	0.553	0.328
6	1	0.579	0.579	0.616
7	1	0.553	0.553	0.361
8	1	0.553	0.553	0.462
9	1	0.553	0.553	0.641
10	1	0.553	0.553	0.339
11	1	0.553	0.553	0.562
12	1	0.526	0.526	0.311
13	1	0.526	0.526	0.689
14	1	0.553	0.553	0.372
15	1	0.526	0.526	0.578
16	1	0.526	0.526	0.344
17	1	0.474	0.474	0.502
18	1	0.553	0.553	0.495
19	1	0.526	0.526	0.511
20	1	0.421	0.421	0.657

หน่วยที่ 6 เรื่อง การพัฒนาชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

Sample Size	Total Item	Total Score	Avg. P Value	Avg. R Value
38	24	24	0.548	0.408
Max	Min	Mean	Median	SD
24	5	13.158	12.000	4.918
Reliability (Cronbach Alpha / KR20)				
0.782				

Item	weight	Average	P Value	R Value
1	1	0.579	0.579	0.456
2	1	0.605	0.605	0.426
3	1	0.526	0.526	0.606
4	1	0.500	0.500	0.304
5	1	0.500	0.500	0.575
6	1	0.553	0.553	0.411
7	1	0.526	0.526	0.378
8	1	0.526	0.526	0.487
9	1	0.553	0.553	0.302
10	1	0.553	0.553	0.313
11	1	0.579	0.579	0.478
12	1	0.500	0.500	0.260
13	1	0.553	0.553	0.356
14	1	0.500	0.500	0.596
15	1	0.605	0.605	0.359
16	1	0.500	0.500	0.390
17	1	0.526	0.526	0.411
18	1	0.605	0.605	0.403
19	1	0.553	0.553	0.356
20	1	0.579	0.579	0.313
21	1	0.658	0.658	0.412
22	1	0.474	0.474	0.490
23	1	0.553	0.553	0.346
24	1	0.553	0.553	0.356

หน่วยที่ 7 เรื่อง ผู้นำตามหลักศาสนธรรมและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

Sample Size	Total Item	Total Score	Avg. P Value	Avg. R Value
38	23	23	0.543	0.458
Max	Min	Mean	Median	SD
23	2	12.500	12.000	5.316
Reliability (Cronbach Alpha / KR20)				
0.830				

Item	weight	Average	P Value	R Value
1	1	0.526	0.526	0.522
2	1	0.579	0.579	0.478
3	1	0.526	0.526	0.643
4	1	0.605	0.605	0.313
5	1	0.500	0.500	0.727
6	1	0.553	0.553	0.429
7	1	0.579	0.579	0.457
8	1	0.526	0.526	0.372
9	1	0.579	0.579	0.457
10	1	0.553	0.553	0.368
11	1	0.526	0.526	0.412
12	1	0.526	0.526	0.492
13	1	0.553	0.553	0.429
14	1	0.500	0.500	0.597
15	1	0.605	0.605	0.323
16	1	0.500	0.500	0.727
17	1	0.526	0.526	0.412
18	1	0.553	0.553	0.338
19	1	0.553	0.553	0.429
20	1	0.579	0.579	0.366
21	1	0.526	0.526	0.492
22	1	0.474	0.474	0.422
23	1	0.553	0.553	0.338

แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้
วิชามนุษย์สัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503

Sample Size	Total Item	Total Score	Avg. P Value	Avg. R Value
38	26	26	0.533	0.548
Max	Min	Mean	Median	SD
25	0	13.868	16.000	7.182
Reliability (Cronbach Alpha / KR20)				
0.907				

Item	weight	Average	P Value	R Value
1	1	0.526	0.526	0.756
2	1	0.474	0.474	0.642
3	1	0.526	0.526	0.756
4	1	0.579	0.579	0.654
5	1	0.500	0.500	0.531
6	1	0.553	0.553	0.334
7	1	0.579	0.579	0.654
8	1	0.526	0.526	0.421
9	1	0.579	0.579	0.654
10	1	0.526	0.526	0.756
11	1	0.579	0.579	0.654
12	1	0.474	0.474	0.642
13	1	0.553	0.553	0.476
14	1	0.500	0.500	0.590
15	1	0.553	0.553	0.267
16	1	0.526	0.526	0.756
17	1	0.526	0.526	0.324
18	1	0.553	0.553	0.469
19	1	0.447	0.447	0.405
20	1	0.526	0.526	0.510
21	1	0.632	0.632	0.301
22	1	0.526	0.526	0.756
23	1	0.553	0.553	0.476
24	1	0.579	0.579	0.654
25	1	0.526	0.526	0.406
26	1	0.447	0.447	0.405

ค่าความเชื่อมั่นของมาตรวัดความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคู่กับกิจกรรม SEDR

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	38	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	38	100.0

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.755	.749	15

	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
ข้อ1	7.781	.436	.735
ข้อ2	8.075	.326	.745
ข้อ3	8.183	.275	.749
ข้อ4	7.943	.362	.742
ข้อ5	8.783	-.005	.775
ข้อ6	7.514	.508	.726
ข้อ7	7.648	.431	.734
ข้อ8	7.835	.411	.737
ข้อ9	7.186	.613	.714
ข้อ10	8.853	-.016	.772
ข้อ11	8.000	.300	.748
ข้อ12	8.205	.290	.748
ข้อ13	7.457	.492	.727
ข้อ14	7.642	.534	.726
ข้อ15	7.967	.377	.740

ภาคผนวก ฉ
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

หน่วยที่ 1 เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับมนุษย์สัมพันธ์
คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของผู้เรียนกลุ่มทดลอง และผู้เรียนกลุ่มควบคุม

ผู้เรียนกลุ่มทดลอง			ผู้เรียนกลุ่มควบคุม		
เลขที่	คะแนนก่อนเรียน (13 คะแนน)	คะแนนหลังเรียน (13 คะแนน)	เลขที่	คะแนนก่อนเรียน (13 คะแนน)	คะแนนหลังเรียน (13 คะแนน)
1	6	13	1	4	6
2	5	11	2	5	8
3	6	12	3	5	6
4	5	10	4	4	9
5	6	10	5	6	10
6	5	10	6	4	8
7	4	11	7	3	9
8	6	10	8	4	6
9	3	10	9	4	7
10	4	12	10	6	11
11	6	12	11	3	6
12	4	10	12	6	12

หน่วยที่ 2 เรื่อง ธรรมชาติของมนุษย์
คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของผู้เรียนกลุ่มทดลอง และผู้เรียนกลุ่มควบคุม

ผู้เรียนกลุ่มทดลอง			ผู้เรียนกลุ่มควบคุม		
เลขที่	คะแนนก่อนเรียน (18 คะแนน)	คะแนนหลังเรียน (18 คะแนน)	เลขที่	คะแนนก่อนเรียน (18 คะแนน)	คะแนนหลังเรียน (18 คะแนน)
1	5	12	1	4	7
2	7	15	2	7	11
3	6	13	3	6	8
4	7	10	4	6	10
5	5	11	5	5	10
6	6	13	6	6	6
7	5	11	7	5	9
8	8	13	8	6	11
9	7	10	9	4	6
10	6	10	10	6	11
11	4	12	11	4	8
12	8	16	12	5	10

หน่วยที่ 3 เรื่อง กระบวนการทางจิตวิทยาเพื่อสร้างสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและชุมชน
คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของผู้เรียนกลุ่มทดลอง และผู้เรียนกลุ่มควบคุม

ผู้เรียนกลุ่มทดลอง			ผู้เรียนกลุ่มควบคุม		
เลขที่	คะแนนก่อนเรียน (18 คะแนน)	คะแนนหลังเรียน (18 คะแนน)	เลขที่	คะแนนก่อนเรียน (18 คะแนน)	คะแนนหลังเรียน (18 คะแนน)
1	7	12	1	6	9
2	5	11	2	3	4
3	5	12	3	5	10
4	4	10	4	6	11
5	4	10	5	5	9
6	5	10	6	4	9
7	5	12	7	5	11
8	6	10	8	5	9
9	4	11	9	4	9
10	5	10	10	6	11
11	4	12	11	7	13
12	6	13	12	6	10

หน่วยที่ 4 เรื่อง การพัฒนาตนเองเพื่อความก้าวหน้าในชีวิตและการทำงาน
คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของผู้เรียนกลุ่มทดลอง และผู้เรียนกลุ่มควบคุม

ผู้เรียนกลุ่มทดลอง			ผู้เรียนกลุ่มควบคุม		
เลขที่	คะแนนก่อนเรียน (14 คะแนน)	คะแนนหลังเรียน (14 คะแนน)	เลขที่	คะแนนก่อนเรียน (14 คะแนน)	คะแนนหลังเรียน (14 คะแนน)
1	4	10	1	5	8
2	5	13	2	4	9
3	5	11	3	8	11
4	4	10	4	4	12
5	6	10	5	6	11
6	6	13	6	6	8
7	7	14	7	5	12
8	6	12	8	6	11
9	5	10	9	5	9
10	6	12	10	5	10
11	7	14	11	4	9
12	6	13	12	5	11

หน่วยที่ 5 เรื่อง การพัฒนาตนเองตามหลักศาสนธรรม
คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของผู้เรียนกลุ่มทดลอง และผู้เรียนกลุ่มควบคุม

ผู้เรียนกลุ่มทดลอง			ผู้เรียนกลุ่มควบคุม		
เลขที่	คะแนนก่อนเรียน (20 คะแนน)	คะแนนหลังเรียน (20 คะแนน)	เลขที่	คะแนนก่อนเรียน (20 คะแนน)	คะแนนหลังเรียน (20 คะแนน)
1	5	11	1	4	9
2	8	12	2	5	8
3	6	11	3	4	8
4	6	12	4	5	10
5	7	13	5	6	12
6	5	12	6	4	8
7	4	12	7	3	9
8	4	12	8	5	7
9	5	13	9	5	9
10	6	14	10	6	10
11	6	15	11	7	8
12	7	12	12	8	13

หน่วยที่ 6 เรื่อง การพัฒนาชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของผู้เรียนกลุ่มทดลอง และผู้เรียนกลุ่มควบคุม

ผู้เรียนกลุ่มทดลอง			ผู้เรียนกลุ่มควบคุม		
เลขที่	คะแนนก่อนเรียน (24 คะแนน)	คะแนนหลังเรียน (24 คะแนน)	เลขที่	คะแนนก่อนเรียน (24 คะแนน)	คะแนนหลังเรียน (24 คะแนน)
1	7	18	1	6	9
2	6	14	2	4	9
3	7	16	3	7	12
4	5	12	4	6	12
5	6	13	5	5	9
6	6	18	6	6	12
7	7	14	7	5	13
8	5	12	8	6	12
9	7	12	9	7	12
10	6	13	10	5	11
11	5	14	11	5	14
12	4	14	12	7	12

หน่วยที่ 7 เรื่อง ผู้นำตามหลักศาสนธรรมและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของผู้เรียนกลุ่มทดลอง และผู้เรียนกลุ่มควบคุม

ผู้เรียนกลุ่มทดลอง			ผู้เรียนกลุ่มควบคุม		
เลขที่	คะแนนก่อนเรียน (23 คะแนน)	คะแนนหลังเรียน (23 คะแนน)	เลขที่	คะแนนก่อนเรียน (23 คะแนน)	คะแนนหลังเรียน (23 คะแนน)
1	7	15	1	6	11
2	8	19	2	7	10
3	6	13	3	5	7
4	4	12	4	7	11
5	5	12	5	6	18
6	6	14	6	3	10
7	4	13	7	9	12
8	5	12	8	5	10
9	4	13	9	7	10
10	7	12	10	5	10
11	8	16	11	5	10
12	6	13	12	4	8

คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน วิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ของผู้เรียนกลุ่มทดลอง และผู้เรียนกลุ่มควบคุม

ผู้เรียนกลุ่มทดลอง			ผู้เรียนกลุ่มควบคุม		
เลขที่	คะแนนก่อนเรียน (26 คะแนน)	คะแนนหลังเรียน (26 คะแนน)	เลขที่	คะแนนก่อนเรียน (26 คะแนน)	คะแนนหลังเรียน (26 คะแนน)
1	11	21	1	9	15
2	9	15	2	11	14
3	13	24	3	8	9
4	8	12	4	9	12
5	10	21	5	13	19
6	13	24	6	6	9
7	9	18	7	7	12
8	12	18	8	6	6
9	9	17	9	10	12
10	11	16	10	12	19
11	12	21	11	10	15
12	10	15	12	13	17

หน่วยที่ 1 เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับมนุษย์สัมพันธ์
คะแนนพัฒนาการของผู้เรียนกลุ่มทดลอง

ผู้เรียนกลุ่มทดลอง			ผู้เรียนกลุ่มทดลอง		
เลขที่	คะแนนก่อนเรียน (13 คะแนน)	คะแนนหลังเรียน (13 คะแนน)	เลขที่	คะแนนฐาน (5 คะแนน)	คะแนนพัฒนาการ (13 คะแนน)
			กลุ่ม 1		
1	6	13			
2	5	11			
3	6	12			
4	5	10			
			กลุ่ม 2		
5	6	10			
6	5	10			
7	4	11			
8	6	10			
			กลุ่ม 3		
9	3	10			
10	4	12			
11	6	12			
12	4	10			

ระดับความสามารถ	เลขที่	อันดับคะแนน	ชื่อกลุ่ม
ผู้เรียนเก่ง		1	A
		2	B
		3	C
		4	D
		5	E
		6	F
ผู้เรียนปานกลาง		7	H
		8	G
		9	F
		10	E
		11	D
		12	C

หน่วยที่ 2 เรื่อง ธรรมชาติของมนุษย์
คะแนนพัฒนาการของผู้เรียนกลุ่มทดลอง

ผู้เรียนกลุ่มทดลอง			ผู้เรียนกลุ่มทดลอง		
เลขที่	คะแนนก่อนเรียน (18 คะแนน)	คะแนนหลังเรียน (18 คะแนน)	เลขที่	คะแนนฐาน (18 คะแนน)	คะแนนพัฒนาการ (18 คะแนน)
			กลุ่ม 1		
1	5	12			
2	7	15			
3	6	13			
4	7	10			
			กลุ่ม 2		
5	5	11			
6	6	13			
7	5	11			
8	8	13			
			กลุ่ม 3		
9	7	10			
10	6	10			
11	4	12			
12	8	16			

หน่วยที่ 3 เรื่อง กระบวนการทางจิตวิทยาเพื่อสร้างสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและชุมชน
 คะแนนพัฒนาการของผู้เรียนกลุ่มทดลอง

ผู้เรียนกลุ่มทดลอง			ผู้เรียนกลุ่มทดลอง		
เลขที่	คะแนนก่อนเรียน (18 คะแนน)	คะแนนหลังเรียน (18 คะแนน)	เลขที่	คะแนนฐาน (18 คะแนน)	คะแนนพัฒนาการ (18 คะแนน)
			กลุ่ม 1		
1	7	12			
2	5	11			
3	5	12			
4	4	10			
			กลุ่ม 2		
5	4	10			
6	5	10			
7	5	12			
8	6	10			
			กลุ่ม 3		
9	4	11			
10	5	10			
11	4	12			
12	6	13			

หน่วยที่ 4 เรื่อง การพัฒนาตนเองเพื่อความก้าวหน้าในชีวิตและการทำงาน
คะแนนพัฒนาการของผู้เรียนกลุ่มทดลอง

ผู้เรียนกลุ่มทดลอง			ผู้เรียนกลุ่มทดลอง		
เลขที่	คะแนนก่อนเรียน (14 คะแนน)	คะแนนหลังเรียน (14 คะแนน)	เลขที่	คะแนนฐาน (14 คะแนน)	คะแนนพัฒนาการ (14 คะแนน)
			กลุ่ม 1		
1	4	10			
2	5	13			
3	5	11			
4	4	10			
			กลุ่ม 2		
5	6	10			
6	6	13			
7	7	14			
8	6	12			
			กลุ่ม 3		
9	5	10			
10	6	12			
11	7	14			
12	6	13			

หน่วยที่ 5 เรื่อง การพัฒนาตนเองตามหลักศาสนธรรม
 คะแนนพัฒนาการของผู้เรียนกลุ่มทดลอง

ผู้เรียนกลุ่มทดลอง			ผู้เรียนกลุ่มทดลอง		
เลขที่	คะแนนก่อนเรียน (20 คะแนน)	คะแนนหลังเรียน (20 คะแนน)	เลขที่	คะแนนฐาน (20 คะแนน)	คะแนนพัฒนาการ (20 คะแนน)
			กลุ่ม 1		
1	5	11			
2	8	12			
3	6	11			
4	6	12			
			กลุ่ม 2		
5	7	13			
6	5	12			
7	4	12			
8	4	12			
			กลุ่ม 3		
9	5	13			
10	6	14			
11	6	15			
12	7	12			

หน่วยที่ 6 เรื่อง การพัฒนาชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 คะแนนพัฒนาการของผู้เรียนกลุ่มทดลอง

ผู้เรียนกลุ่มทดลอง			ผู้เรียนกลุ่มทดลอง		
เลขที่	คะแนนก่อนเรียน (24 คะแนน)	คะแนนหลังเรียน (24 คะแนน)	เลขที่	คะแนนฐาน (24 คะแนน)	คะแนนพัฒนาการ (24 คะแนน)
			กลุ่ม 1		
1	7	18			
2	6	14			
3	7	16			
4	5	12			
			กลุ่ม 2		
5	6	13			
6	6	18			
7	7	14			
8	5	12			
			กลุ่ม 3		
9	7	12			
10	6	13			
11	5	14			
12	4	14			

หน่วยที่ 7 เรื่อง ผู้นำตามหลักศาสนธรรมและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
คะแนนพัฒนาการของผู้เรียนกลุ่มทดลอง

ผู้เรียนกลุ่มทดลอง			ผู้เรียนกลุ่มควบคุม		
เลขที่	คะแนนก่อนเรียน (23 คะแนน)	คะแนนหลังเรียน (23 คะแนน)	เลขที่	คะแนนฐาน (23 คะแนน)	คะแนนพัฒนาการ (23 คะแนน)
			กลุ่ม 1		
1	7	15			
2	8	19			
3	6	13			
4	4	12			
			กลุ่ม 2		
5	5	12			
6	6	14			
7	4	13			
8	5	12			
			กลุ่ม 3		
9	4	13			
10	7	12			
11	8	16			
12	6	13			

ผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของผู้เรียน
วิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503

ก่อนเรียนและหลังเรียนของผู้เรียนกลุ่มทดลอง

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum	Percentiles		
						25th	50th (Median)	75th
วัดผลก่อนเรียน	12	10.5833	1.67649	8.00	13.00	9.0000	10.5000	12.0000
วัดผลหลังเรียน	12	18.5000	3.75379	12.00	24.00	15.2500	18.0000	21.0000

Ranks

	N	Mean Rank	Sum of Ranks
วัดผลหลังเรียน - วัดผลก่อนเรียน			
Negative Ranks	0 ^a	.00	.00
Positive Ranks	12 ^b	6.50	78.00
Ties	0 ^c		
Total	12		

Test Statistics^a

	วัดผลหลังเรียน - วัดผลก่อนเรียน
Z	-3.068 ^b
Asymp. Sig. (2-tailed)	.002

ก่อนเรียนและหลังเรียนของผู้เรียนกลุ่มควบคุม

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum	Percentiles		
						25th	50th (Median)	75th
วัดผลก่อนเรียน	12	9.5000	2.46798	6.00	13.00	7.2500	9.5000	11.7500
วัดผลหลังเรียน	12	13.2500	4.04801	6.00	19.00	9.7500	13.0000	16.5000

Ranks

	N	Mean Rank	Sum of Ranks
วัดผลหลังเรียน - วัดผลก่อนเรียน			
Negative Ranks	0 ^a	.00	.00
Positive Ranks	11 ^b	6.00	66.00
Ties	1 ^c		
Total	12		

Test Statistics^a

	วัดผลหลังเรียน - วัดผลก่อนเรียน
Z	-2.943 ^b
Asymp. Sig. (2-tailed)	.003

ก่อนเรียนและหลังเรียนของผู้เรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum	Percentiles		
						25th	50th (Median)	75th
วัดผลก่อนเรียน	24	10.0417	2.13621	6.00	13.00	9.0000	10.0000	12.0000
วัดผลหลังเรียน	24	15.8750	4.66544	6.00	24.00	12.0000	15.5000	19.0000
Group	24	1.50	.511	1	2	1.00	1.50	2.00

Ranks

Group	N	Mean Rank	Sum of Ranks
วัดผลก่อนเรียน			
กลุ่มทดลอง	12	14.04	168.50
กลุ่มควบคุม	12	10.96	131.50
Total	24		
วัดผลหลังเรียน			
กลุ่มทดลอง	12	16.42	197.00
กลุ่มควบคุม	12	8.58	103.00
Total	24		

Test Statistics^a

	วัดผลก่อนเรียน และ	วัดผลหลังเรียน
Mann-Whitney U	53.500	25.000
Wilcoxon W	131.500	103.000
Z	-1.080	-2.731
Asymp. Sig. (2-tailed)	.280	.006
Exact Sig. [2*(1-tailed Sig.)]	.291 ^b	.006 ^b

หน่วยที่ 1 เรื่องความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับมนุษย์สัมพันธ์
ผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของผู้เรียนกลุ่มทดลอง

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum	Percentiles		
						25th	50th (Median)	75th
ก่อนเรียน.1	12	5.0000	1.04447	3.00	6.00	4.0000	5.0000	6.0000
หลังเรียน.1	12	10.9167	1.08362	10.00	13.00	10.0000	10.5000	12.0000

Ranks

		N	Mean Rank	Sum of Ranks	Test Statistics^a	
หลังเรียน.1 - ก่อนเรียน.1	Negative Ranks	0 ^a	.00	.00	Z	-3.078 ^b
	Positive Ranks	12 ^b	6.50	78.00		
	Ties	0 ^c				
	Total	12				
					Asymp. Sig. (2-tailed)	.002

ผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของผู้เรียนกลุ่มควบคุม

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum	Percentiles		
						25th	50th (Median)	75th
ก่อนเรียน.1	12	4.5000	1.08711	3.00	6.00	4.0000	4.0000	5.7500
หลังเรียน.1	12	8.1667	2.08167	6.00	12.00	6.0000	8.0000	9.7500

Ranks

		N	Mean Rank	Sum of Ranks	Test Statistics^a	
หลังเรียน.1 - ก่อนเรียน.1	Negative Ranks	0 ^a	.00	.00	Z	-3.069 ^b
	Positive Ranks	12 ^b	6.50	78.00		
	Ties	0 ^c				
	Total	12				
					Asymp. Sig. (2-tailed)	.002

ผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน
ของผู้เรียนกลุ่มทดลอง และผู้เรียนกลุ่มควบคุม

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum	Percentiles		
						25th	50th (Median)	75th
ก่อนเรียน.1	24	4.7500	1.07339	3.00	6.00	4.0000	5.0000	6.0000
หลังเรียน.1	24	9.5417	2.14637	6.00	13.00	8.0000	10.0000	11.0000
Group	24	1.50	.511	1	2	1.00	1.50	2.00

Ranks

		N	Mean Rank	Sum of Ranks	Test Statistics^a	
ก่อนเรียน.1	กลุ่มทดลอง	12	14.08	169.00	Mann-Whitney U	53.000
	กลุ่มควบคุม	12	10.92	131.00		
	Total	24				
หลังเรียน.1	กลุ่มทดลอง	12	16.88	202.50	Wilcoxon W	131.000
	กลุ่มควบคุม	12	8.13	97.50		
	Total	24				
					Z	-1.146
					Asymp. Sig. (2-tailed)	.252
					Exact Sig. [2*(1-tailed Sig.)]	.291 ^b
						.001 ^b

หน่วยที่ 2 เรื่องธรรมชาติของมนุษย์
ผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของผู้เรียนกลุ่มทดลอง

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum	Percentiles		
						25th	50th (Median)	75th
ก่อนเรียน.2	12	6.1667	1.26730	4.00	8.00	5.0000	6.0000	7.0000
หลังเรียน.2	12	12.1667	1.94625	10.00	16.00	10.2500	12.0000	13.0000

Ranks

		N	Mean Rank	Sum of Ranks
หลังเรียน.2 - ก่อนเรียน.2	Negative Ranks	0 ^a	.00	.00
	Positive Ranks	12 ^b	6.50	78.00
	Ties	0 ^c		
	Total	12		

Test Statistics^a

		หลังเรียน.2 - ก่อนเรียน.2
Z		-3.071 ^b
Asymp. Sig. (2-tailed)		.002

ผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของผู้เรียนกลุ่มควบคุม

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum	Percentiles		
						25th	50th (Median)	75th
ก่อนเรียน.2	12	5.3333	.98473	4.00	7.00	4.2500	5.5000	6.0000
หลังเรียน.2	12	8.9167	1.88092	6.00	11.00	7.2500	9.5000	10.7500

Ranks

		N	Mean Rank	Sum of Ranks
หลังเรียน.2 - ก่อนเรียน.2	Negative Ranks	0 ^a	.00	.00
	Positive Ranks	11 ^b	6.00	66.00
	Ties	1 ^c		
	Total	12		

Test Statistics^a

		หลังเรียน.2 - ก่อนเรียน.2
Z		-2.965 ^b
Asymp. Sig. (2-tailed)		.003

ผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน
ของผู้เรียนกลุ่มทดลอง และผู้เรียนกลุ่มควบคุม

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum	Percentiles		
						25th	50th (Median)	75th
ก่อนเรียน.2	24	5.7500	1.18872	4.00	8.00	5.0000	6.0000	6.7500
หลังเรียน.2	24	10.5417	2.50181	6.00	16.00	9.2500	10.5000	12.0000
Group	24	1.50	.511	1	2	1.00	1.50	2.00

Ranks

Group		N	Mean Rank	Sum of Ranks
ก่อนเรียน.2	กลุ่มทดลอง	12	14.75	177.00
	กลุ่มควบคุม	12	10.25	123.00
	Total	24		
หลังเรียน.2	กลุ่มทดลอง	12	17.13	205.50
	กลุ่มควบคุม	12	7.88	94.50
	Total	24		

Test Statistics^a

	ก่อนเรียน.2	หลังเรียน.2
Mann-Whitney U	45.000	16.500
Wilcoxon W	123.000	94.500
Z	-1.609	-3.248
Asymp. Sig. (2-tailed)	.108	.001
Exact Sig. [2*(1-tailed Sig.)]	.128 ^b	.001 ^b

หน่วยที่ 3 เรื่องกระบวนการทางจิตวิทยาเพื่อสร้างสัมพันธระหว่างบุคคลและชุมชน
ผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของผู้เรียนกลุ่มทดลอง

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum	Percentiles		
						25th	50th (Median)	75th
ก่อนเรียน.3	12	5.0000	.95346	4.00	7.00	4.0000	5.0000	5.7500
หลังเรียน.3	12	11.0833	1.08362	10.00	13.00	10.0000	11.0000	12.0000

Ranks

	N	Mean Rank	Sum of Ranks
หลังเรียน.3 - ก่อนเรียน.3			
Negative Ranks	0 ^a	.00	.00
Positive Ranks	12 ^b	6.50	78.00
Ties	0 ^c		
Total	12		

Test Statistics^a

	หลังเรียน.3 - ก่อนเรียน.3
Z	-3.081 ^b
Asymp. Sig. (2-tailed)	.002

ผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของผู้เรียนกลุ่มควบคุม

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum	Percentiles		
						25th	50th (Median)	75th
ก่อนเรียน.3	12	5.1667	1.11464	3.00	7.00	4.2500	5.0000	6.0000
หลังเรียน.3	12	9.5833	2.15146	4.00	13.00	9.0000	9.5000	11.0000

Ranks

	N	Mean Rank	Sum of Ranks
หลังเรียน.3 - ก่อนเรียน.3			
Negative Ranks	0 ^a	.00	.00
Positive Ranks	12 ^b	6.50	78.00
Ties	0 ^c		
Total	12		

Test Statistics^a

	หลังเรียน.3 - ก่อนเรียน.3
Z	-3.089 ^b
Asymp. Sig. (2-tailed)	.002

ผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน
ของผู้เรียนกลุ่มทดลอง และผู้เรียนกลุ่มควบคุม

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum	Percentiles		
						25th	50th (Median)	75th
ก่อนเรียน.3	24	5.0833	1.01795	3.00	7.00	4.0000	5.0000	6.0000
หลังเรียน.3	24	10.3333	1.83366	4.00	13.00	9.2500	10.0000	11.7500
Group	24	1.50	.511	1	2	1.00	1.50	2.00

Ranks

Group	N	Mean Rank	Sum of Ranks
ก่อนเรียน.3			
กลุ่มทดลอง	12	11.71	140.50
กลุ่มควบคุม	12	13.29	159.50
Total	24		
หลังเรียน.3			
กลุ่มทดลอง	12	15.63	187.50
กลุ่มควบคุม	12	9.38	112.50
Total	24		

Test Statistics^a

	ก่อนเรียน.3	หลังเรียน.3
Mann-Whitney U	62.500	34.500
Wilcoxon W	140.500	112.500
Z	-.573	-2.217
Asymp. Sig. (2-tailed)	.567	.027
Exact Sig. [2*(1-tailed Sig.)]	.590 ^b	.028 ^b

หน่วยที่ 4 เรื่องการพัฒนาตนเองเพื่อความก้าวหน้าในชีวิตและการทำงาน
ผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของผู้เรียนกลุ่มทดลอง

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum	Percentiles		
						25th	50th (Median)	75th
ก่อนเรียน.4	12	5.5833	.99620	4.00	7.00	5.0000	6.0000	6.0000
หลังเรียน.4	12	11.8333	1.58592	10.00	14.00	10.0000	12.0000	13.0000

Ranks

		N	Mean Rank	Sum of Ranks
หลังเรียน.4 - ก่อนเรียน.4	Negative Ranks	0 ^a	.00	.00
	Positive Ranks	12 ^b	6.50	78.00
	Ties	0 ^c		
	Total	12		

Test Statistics^a

		หลังเรียน.4 - ก่อนเรียน.4
Z		-3.095 ^b
Asymp. Sig. (2-tailed)		.002

ผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของผู้เรียนกลุ่มควบคุม

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum	Percentiles		
						25th	50th (Median)	75th
ก่อนเรียน.4	12	5.2500	1.13818	4.00	8.00	4.2500	5.0000	6.0000
หลังเรียน.4	12	10.0833	1.44338	8.00	12.00	9.0000	10.5000	11.0000

Ranks

		N	Mean Rank	Sum of Ranks
หลังเรียน.4 - ก่อนเรียน.4	Negative Ranks	0 ^a	.00	.00
	Positive Ranks	12 ^b	6.50	78.00
	Ties	0 ^c		
	Total	12		

Test Statistics^a

		หลังเรียน.4 - ก่อนเรียน.4
Z		-3.084 ^b
Asymp. Sig. (2-tailed)		.002

ผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน
ของผู้เรียนกลุ่มทดลอง และผู้เรียนกลุ่มควบคุม

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum	Percentiles		
						25th	50th (Median)	75th
ก่อนเรียน.4	24	5.4167	1.05981	4.00	8.00	5.0000	5.0000	6.0000
หลังเรียน.4	24	10.9583	1.73153	8.00	14.00	10.0000	11.0000	12.0000
Group	24	1.50	.511	1	2	1.00	1.50	2.00

Ranks

Group		N	Mean Rank	Sum of Ranks
ก่อนเรียน.4	กลุ่มทดลอง	12	13.92	167.00
	กลุ่มควบคุม	12	11.08	133.00
	Total	24		
หลังเรียน.4	กลุ่มทดลอง	12	15.83	190.00
	กลุ่มควบคุม	12	9.17	110.00
	Total	24		

Test Statistics^a

	ก่อนเรียน.4	หลังเรียน.4
Mann-Whitney U	55.000	32.000
Wilcoxon W	133.000	110.000
Z	-1.024	-2.340
Asymp. Sig. (2-tailed)	.306	.019
Exact Sig. [2*(1-tailed Sig.)]	.347 ^b	.020 ^b

หน่วยที่ 5 เรื่อง หลักธรรมคำสอนสำหรับการพัฒนาชีวิตและงานอาชีพ
ผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของผู้เรียนกลุ่มทดลอง

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum	Percentiles		
						25th	50th (Median)	75th
ก่อนเรียน.5	12	5.7500	1.21543	4.00	8.00	5.0000	6.0000	6.7500
หลังเรียน.5	12	12.4167	1.16450	11.00	15.00	12.0000	12.0000	13.0000

Ranks

		N	Mean Rank	Sum of Ranks
หลังเรียน.5 - ก่อนเรียน.5	Negative Ranks	0 ^a	.00	.00
	Positive Ranks	12 ^b	6.50	78.00
	Ties	0 ^c		
	Total	12		

Test Statistics^a

	หลังเรียน.5 - ก่อนเรียน.5
Z	-3.077 ^b
Asymp. Sig. (2-tailed)	.002

ผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของผู้เรียนกลุ่มควบคุม

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum	Percentiles		
						25th	50th (Median)	75th
ก่อนเรียน.5	12	5.1667	1.40346	3.00	8.00	4.0000	5.0000	6.0000
หลังเรียน.5	12	9.2500	1.76455	7.00	13.00	8.0000	9.0000	10.0000

Ranks

		N	Mean Rank	Sum of Ranks
หลังเรียน.5 - ก่อนเรียน.5	Negative Ranks	0 ^a	.00	.00
	Positive Ranks	12 ^b	6.50	78.00
	Ties	0 ^c		
	Total	12		

Test Statistics^a

	หลังเรียน.5 - ก่อนเรียน.5
Z	-3.077 ^b
Asymp. Sig. (2-tailed)	.002

ผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน
ของผู้เรียนกลุ่มทดลอง และผู้เรียนกลุ่มควบคุม

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum	Percentiles		
						25th	50th (Median)	75th
ก่อนเรียน.5	24	5.4583	1.31807	3.00	8.00	4.2500	5.0000	6.0000
หลังเรียน.5	24	10.8333	2.18028	7.00	15.00	9.0000	11.5000	12.0000
Group	24	1.50	.511	1	2	1.00	1.50	2.00

Ranks

Group		N	Mean Rank	Sum of Ranks
ก่อนเรียน.5	กลุ่มทดลอง	12	14.13	169.50
	กลุ่มควบคุม	12	10.88	130.50
	Total	24		
หลังเรียน.5	กลุ่มทดลอง	12	17.33	208.00
	กลุ่มควบคุม	12	7.67	92.00
	Total	24		

Test Statistics^a

	ก่อนเรียน.5	หลังเรียน.5
Mann-Whitney U	52.500	14.000
Wilcoxon W	130.500	92.000
Z	-1.155	-3.405
Asymp. Sig. (2-tailed)	.248	.001
Exact Sig. [2*(1-tailed Sig.)]	.266 ^b	.000 ^b

หน่วยที่ 6 เรื่อง การพัฒนาชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของผู้เรียนกลุ่มทดลอง

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum	Percentiles		
						25th	50th (Median)	75th
ก่อนเรียน.5	12	5.7500	1.21543	4.00	8.00	5.0000	6.0000	6.7500
หลังเรียน.5	12	12.4167	1.16450	11.00	15.00	12.0000	12.0000	13.0000

Ranks

		N	Mean Rank	Sum of Ranks
หลังเรียน.5 - ก่อนเรียน.5	Negative Ranks	0 ^a	.00	.00
	Positive Ranks	12 ^b	6.50	78.00
	Ties	0 ^c		
	Total	12		

Test Statistics^a

		หลังเรียน.5 - ก่อนเรียน.5
Z		-3.077 ^b
Asymp. Sig. (2-tailed)		.002

ผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของผู้เรียนกลุ่มควบคุม

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum	Percentiles		
						25th	50th (Median)	75th
ก่อนเรียน.6	12	5.7500	.96531	4.00	7.00	5.0000	6.0000	6.7500
หลังเรียน.6	12	11.4167	1.62135	9.00	14.00	9.5000	12.0000	12.0000

Ranks

		N	Mean Rank	Sum of Ranks
หลังเรียน.6 - ก่อนเรียน.6	Negative Ranks	0 ^a	.00	.00
	Positive Ranks	12 ^b	6.50	78.00
	Ties	0 ^c		
	Total	12		

Test Statistics^a

		หลังเรียน.6 - ก่อนเรียน.6
Z		-3.083 ^b
Asymp. Sig. (2-tailed)		.002

ผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน
ของผู้เรียนกลุ่มทดลอง และผู้เรียนกลุ่มควบคุม

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum	Percentiles		
						25th	50th (Median)	75th
ก่อนเรียน.6	24	5.8333	.96309	4.00	7.00	5.0000	6.0000	7.0000
หลังเรียน.6	24	12.7917	2.32153	9.00	18.00	12.0000	12.0000	14.0000
Group	24	1.50	.511	1	2	1.00	1.50	2.00

Ranks

Group		N	Mean Rank	Sum of Ranks
ก่อนเรียน.6	กลุ่มทดลอง	12	13.13	157.50
	กลุ่มควบคุม	12	11.88	142.50
	Total	24		
หลังเรียน.6	กลุ่มทดลอง	12	16.83	202.00
	กลุ่มควบคุม	12	8.17	98.00
	Total	24		

Test Statistics^a

	ก่อนเรียน.6	หลังเรียน.6
Mann-Whitney U	64.500	20.000
Wilcoxon W	142.500	98.000
Z	-.453	-3.104
Asymp. Sig. (2-tailed)	.651	.002
Exact Sig. [2*(1-tailed Sig.)]	.671 ^b	.002 ^b

หน่วยที่ 7 เรื่อง ผู้นำตามหลักศาสนธรรมและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของผู้เรียนกลุ่มทดลอง

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum	Percentiles		
						25th	50th (Median)	75th
ก่อนเรียน.7	12	5.8333	1.46680	4.00	8.00	4.2500	6.0000	7.0000
หลังเรียน.7	12	13.6667	2.10339	12.00	19.00	12.0000	13.0000	14.7500

Ranks

	N	Mean Rank	Sum of Ranks
หลังเรียน.7 - ก่อนเรียน.7			
Negative Ranks	0 ^a	.00	.00
Positive Ranks	12 ^b	6.50	78.00
Ties	0 ^c		
Total	12		

Test Statistics^a

Z	หลังเรียน.7 - ก่อนเรียน.7
Asymp. Sig. (2-tailed)	-3.084 ^b
	.002

ผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของผู้เรียนกลุ่มควบคุม

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum	Percentiles		
						25th	50th (Median)	75th
ก่อนเรียน.7	12	5.7500	1.60255	3.00	9.00	5.0000	5.5000	7.0000
หลังเรียน.7	12	10.5833	2.67848	7.00	18.00	10.0000	10.0000	11.0000

Ranks

	N	Mean Rank	Sum of Ranks
หลังเรียน.7 - ก่อนเรียน.7			
Negative Ranks	0 ^a	.00	.00
Positive Ranks	12 ^b	6.50	78.00
Ties	0 ^c		
Total	12		

Test Statistics^a

Z	หลังเรียน.7 - ก่อนเรียน.7
Asymp. Sig. (2-tailed)	-3.077 ^b
	.002

ผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน
ของผู้เรียนกลุ่มทดลอง และผู้เรียนกลุ่มควบคุม

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum	Percentiles		
						25th	50th (Median)	75th
ก่อนเรียน.7	24	5.7917	1.50302	3.00	9.00	5.0000	6.0000	7.0000
หลังเรียน.7	24	12.1250	2.83323	7.00	19.00	10.0000	12.0000	13.0000
Group	24	1.50	.511	1	2	1.00	1.50	2.00

Ranks

Group	N	Mean Rank	Sum of Ranks
ก่อนเรียน.7			
กลุ่มทดลอง	12	12.71	152.50
กลุ่มควบคุม	12	12.29	147.50
Total	24		
หลังเรียน.7			
กลุ่มทดลอง	12	17.42	209.00
กลุ่มควบคุม	12	7.58	91.00
Total	24		

Test Statistics^a

	ก่อนเรียน.7	หลังเรียน.7
Mann-Whitney U	69.500	13.000
Wilcoxon W	147.500	91.000
Z	-.147	-3.456
Asymp. Sig. (2-tailed)	.883	.001
Exact Sig. [2*(1-tailed Sig.)]	.887 ^b	.000 ^b

คะแนนความภาคภูมิใจในตนเองของผู้เรียนกลุ่มทดลอง และผู้เรียนกลุ่มควบคุม

ผู้เรียนกลุ่มทดลอง			ผู้เรียนกลุ่มควบคุม		
เลขที่	ก่อนการทดลอง (190 คะแนน)	หลังการทดลอง (190 คะแนน)	เลขที่	ก่อนการทดลอง (190 คะแนน)	หลังการทดลอง (190 คะแนน)
1	152	173	1	148	155
2	158	176	2	143	157
3	162	178	3	158	162
4	148	161	4	162	168
5	159	170	5	136	166
6	154	177	6	149	151
7	155	172	7	150	154
8	152	171	8	128	149
9	135	168	9	143	156
10	142	167	10	156	166
11	169	178	11	155	155
12	153	172	12	147	167

ผลการวิเคราะห์ความภาคภูมิใจในตนเอง
ก่อนการทดลองและหลังการทดลองของผู้เรียนกลุ่มทดลอง

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum	Percentiles		
						25th	50th (Median)	75th
pre	12	153.2500	8.91500	135.00	169.00	149.0000	153.5000	158.7500
pos	12	171.9167	5.05350	161.00	178.00	168.5000	172.0000	176.7500

Ranks

		N	Mean Rank	Sum of Ranks
pos - pre	Negative Ranks	0 ^a	.00	.00
	Positive Ranks	12 ^b	6.50	78.00
	Ties	0 ^c		
	Total	12		

Test Statistics^a

	pos - pre
Z	-3.061 ^b
Asymp. Sig. (2-tailed)	.002

ผลการวิเคราะห์ความภาคภูมิใจในตนเอง
ก่อนการทดลองและหลังการทดลองของผู้เรียนกลุ่มควบคุม

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum	Percentiles		
						25th	50th (Median)	75th
pre	12	147.9167	9.57704	128.00	162.00	143.0000	148.5000	155.7500
pos	12	158.8333	6.64466	149.00	168.00	154.2500	156.5000	166.0000

Ranks

		N	Mean Rank	Sum of Ranks
pos - pre	Negative Ranks	0 ^a	.00	.00
	Positive Ranks	11 ^b	6.00	66.00
	Ties	1 ^c		
	Total	12		

Test Statistics^a

	pos - pre
Z	-2.936 ^b
Asymp. Sig. (2-tailed)	.003

ผลการวิเคราะห์ความภาคภูมิใจในตนเอง
ก่อนการทดลองและหลังการทดลองของผู้เรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum	Percentiles		
						25th	50th (Median)	75th
pre	24	150.5833	9.44971	128.00	169.00	144.0000	152.0000	157.5000
pos	24	165.3750	8.83084	149.00	178.00	156.2500	167.0000	172.0000
grop	24	1.50	.511	1	2	1.00	1.50	2.00

Ranks

		N	Mean Rank	Sum of Ranks
pre	1	12	14.33	172.00
	2	12	10.67	128.00
	Total	24		
pos	1	12	17.92	215.00
	2	12	7.08	85.00
	Total	24		

Test Statistics^a

	pre	pos
Mann-Whitney U	50.000	7.000
Wilcoxon W	128.000	85.000
Z	-1.272	-3.758
Asymp. Sig. (2-tailed)	.203	.000
Exact Sig. [2*(1-tailed Sig.)]	.219 ^b	.000 ^b

คะแนนวินัยและความรับผิดชอบของผู้เรียนกลุ่มทดลอง และผู้เรียนกลุ่มควบคุม
ประเมินโดยครูผู้สอน

ผู้เรียนกลุ่มทดลอง			ผู้เรียนกลุ่มควบคุม		
เลขที่	ก่อนการทดลอง (88 คะแนน)	หลังการทดลอง (88 คะแนน)	เลขที่	ก่อนการทดลอง (88 คะแนน)	หลังการทดลอง (88 คะแนน)
1	60	73	1	60	66
2	67	80	2	59	62
3	70	72	3	60	61
4	57	70	4	69	73
5	62	74	5	67	70
6	67	79	6	59	61
7	59	70	7	56	63
8	60	69	8	52	62
9	57	68	9	57	62
10	61	71	10	64	69
11	65	82	11	58	63
12	62	73	12	54	70

คะแนนวินัยและความรับผิดชอบของผู้เรียนกลุ่มทดลองและผู้เรียนกลุ่มควบคุม
ประเมินโดยผู้เรียน

ผู้เรียนกลุ่มทดลอง			ผู้เรียนกลุ่มควบคุม		
เลขที่	ก่อนการทดลอง (88 คะแนน)	หลังการทดลอง (88 คะแนน)	เลขที่	ก่อนการทดลอง (88 คะแนน)	หลังการทดลอง (88 คะแนน)
1	61	75	1	59	65
2	69	81	2	61	64
3	72	80	3	58	67
4	59	73	4	68	71
5	61	75	5	70	74
6	68	81	6	60	65
7	58	73	7	58	67
8	61	74	8	62	66
9	59	71	9	59	65
10	61	73	10	67	70
11	67	84	11	60	65
12	60	74	12	68	71

คะแนนเฉลี่ยวินัยและความรับผิดชอบของผู้เรียนกลุ่มทดลอง และผู้เรียนกลุ่มควบคุม
ประเมินโดยครูผู้สอนและผู้เรียน

ผู้เรียนกลุ่มทดลอง			ผู้เรียนกลุ่มควบคุม		
เลขที่	ก่อนการทดลอง (88 คะแนน)	หลังการทดลอง (88 คะแนน)	เลขที่	ก่อนการทดลอง (88 คะแนน)	หลังการทดลอง (88 คะแนน)
1	60.50	74.00	1	59.50	65.50
2	68.00	80.50	2	60.00	63.00
3	71.00	76.00	3	59.00	64.00
4	58.00	71.50	4	68.50	72.00
5	61.50	74.50	5	68.50	72.00
6	67.50	80.00	6	59.50	63.00
7	58.50	71.50	7	57.00	65.00
8	60.50	71.50	8	57.00	64.00
9	58.00	69.50	9	58.00	63.50
10	61.00	72.00	10	65.50	69.50
11	66.00	83.00	11	59.00	64.00
12	61.00	73.50	12	61.00	70.50

ผลการวิเคราะห์หัตถ์นัย และความรับผิดชอบก่อนการทดลองและหลังการทดลอง
ของผู้เรียนกลุ่มทดลอง ประเมินโดยครูผู้สอน

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum	Percentiles		
						25th	50th (Median)	75th
pre.teh	12	62.2500	4.15878	57.00	70.00	59.2500	61.5000	66.5000
pos.teh	12	73.4167	4.56186	68.00	82.00	70.0000	72.5000	77.7500

Ranks

		N	Mean Rank	Sum of Ranks
pos.teh - pre.teh	Negative Ranks	0 ^a	.00	.00
	Positive Ranks	12 ^b	6.50	78.00
	Ties	0 ^c		
	Total	12		

Test Statistics^a

		pos.teh - pre.teh
Z		-3.070 ^b
Asymp. Sig. (2-tailed)		.002

ผลการวิเคราะห์หัตถ์นัย และความรับผิดชอบก่อนการทดลองและหลังการทดลอง
ของผู้เรียนกลุ่มควบคุม ประเมินโดยครูผู้สอน

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum	Percentiles		
						25th	50th (Median)	75th
pre.teh	12	59.5833	4.99924	52.00	69.00	56.2500	59.0000	63.0000
pos.teh	12	65.1667	4.23907	61.00	73.00	62.0000	63.0000	69.7500

Ranks

		N	Mean Rank	Sum of Ranks
pos.teh - pre.teh	Negative Ranks	0 ^a	.00	.00
	Positive Ranks	12 ^b	6.50	78.00
	Ties	0 ^c		
	Total	12		

Test Statistics^a

		pos.teh - pre.teh
Z		-3.065 ^b
Asymp. Sig. (2-tailed)		.002

ผลการวิเคราะห์หัตถ์นัย และความรับผิดชอบก่อนการทดลองและหลังการทดลอง
ของผู้เรียนกลุ่มทดลองและผู้เรียนกลุ่มควบคุม ประเมินโดยครูผู้สอน

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum	Percentiles		
						25th	50th (Median)	75th
pre.teh	24	60.9167	4.69891	52.00	70.00	57.2500	60.0000	64.7500
pos.teh	24	69.2917	6.02516	61.00	82.00	63.0000	70.0000	73.0000
grop	24	1.50	.511	1	2	1.00	1.50	2.00

Ranks

		N	Mean Rank	Sum of Ranks
pre.teh	1	12	14.75	177.00
	2	12	10.25	123.00
	Total	24		
pos.teh	1	12	17.29	207.50
	2	12	7.71	92.50
	Total	24		

Test Statistics^a

	pre.teh	pos.teh
Mann-Whitney U	45.000	14.500
Wilcoxon W	123.000	92.500
Z	-1.567	-3.335
Asymp. Sig. (2-tailed)	.117	.001
Exact Sig. [2*(1-tailed Sig.)]	.128 ^b	.000 ^b

ผลการวิเคราะห์หัตถ์นัย และความรับผิดชอบก่อนการทดลองและหลังการทดลอง
ของผู้เรียนกลุ่มทดลอง ประเมินโดยผู้เรียน

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum	Percentiles		
						25th	50th (Median)	75th
pre.st	12	63.0000	4.67099	58.00	72.00	59.2500	61.0000	67.7500
pos.st	12	76.1667	4.17424	71.00	84.00	73.0000	74.5000	80.7500

Ranks

		N	Mean Rank	Sum of Ranks
pos.st - pre.st	Negative Ranks	0 ^a	.00	.00
	Positive Ranks	12 ^b	6.50	78.00
	Ties	0 ^c		
	Total	12		

Test Statistics^a

		pos.st - pre.st
Z		-3.077 ^b
Asymp. Sig. (2-tailed)		.002

ผลการวิเคราะห์หัตถ์นัย และความรับผิดชอบก่อนการทดลองและหลังการทดลอง
ของผู้เรียนกลุ่มควบคุม ประเมินโดยผู้เรียน

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum	Percentiles		
						25th	50th (Median)	75th
pre.st	12	62.5000	4.44154	58.00	70.00	59.0000	60.5000	67.7500
pos.st	12	67.5000	3.20511	64.00	74.00	65.0000	66.5000	70.7500

Ranks

		N	Mean Rank	Sum of Ranks
pos.st - pre.st	Negative Ranks	0 ^a	.00	.00
	Positive Ranks	12 ^b	6.50	78.00
	Ties	0 ^c		
	Total	12		

Test Statistics^a

		pos.st - pre.st
Z		-3.076 ^b
Asymp. Sig. (2-tailed)		.002

ผลการวิเคราะห์หัตถ์นัย และความรับผิดชอบก่อนการทดลองและหลังการทดลอง
ของผู้เรียนกลุ่มทดลองและผู้เรียนกลุ่มควบคุม ประเมินโดยผู้เรียน

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum	Percentiles		
						25th	50th (Median)	75th
pre.st	24	62.7500	4.46484	58.00	72.00	59.0000	61.0000	67.7500
pos.st	24	71.8333	5.73067	64.00	84.00	66.2500	72.0000	74.7500
grop	24	1.50	.511	1	2	1.00	1.50	2.00

Ranks

		N	Mean Rank	Sum of Ranks
pre.st	grop			
	1	12	13.13	157.50
	2	12	11.88	142.50
	Total	24		
pos.st	1	12	18.00	216.00
	2	12	7.00	84.00
	Total	24		

Test Statistics^a

		pre.st	pos.st
Mann-Whitney U		64.500	6.000
Wilcoxon W		142.500	84.000
Z		-.437	-3.831
Asymp. Sig. (2-tailed)		.662	.000
Exact Sig. [2*(1-tailed Sig.)]		.671 ^b	.000 ^b

ผลการวิเคราะห์หัตถ์วิสัย และความรับผิดชอบก่อนการทดลองและหลังการทดลอง
ของผู้เรียนกลุ่มทดลอง (ภาพรวม)

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum	Percentiles		
						25th	50th (Median)	75th
pre.tal	12	61.0417	4.12563	57.00	68.50	58.2500	59.5000	64.3750
pos.tal	12	66.3333	3.57601	63.00	72.00	63.6250	64.5000	70.2500

Ranks

		N	Mean Rank	Sum of Ranks
pos.tal - pre.tal	Negative Ranks	0 ^a	.00	.00
	Positive Ranks	12 ^b	6.50	78.00
	Ties	0 ^c		
	Total	12		

Test Statistics^a

		pos.tal - pre.tal
Z		-3.068 ^b
Asymp. Sig. (2-tailed)		.002

ผลการวิเคราะห์หัตถ์วิสัย และความรับผิดชอบก่อนการทดลองและหลังการทดลอง
ของผู้เรียนกลุ่มควบคุม (ภาพรวม)

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum	Percentiles		
						25th	50th (Median)	75th
pre.total	12	60.7917	2.54468	57.00	66.00	59.2500	60.5000	61.5000
pos.total	12	68.5417	1.99384	66.00	72.50	66.6250	68.2500	70.1250

Ranks

		N	Mean Rank	Sum of Ranks
pos.tal - pre.tal	Negative Ranks	0 ^a	.00	.00
	Positive Ranks	12 ^b	6.50	78.00
	Ties	0 ^c		
	Total	12		

Test Statistics^a

		pos.tal - pre.tal
Z		-3.065 ^b
Asymp. Sig. (2-tailed)		.002

ผลการวิเคราะห์หัตถ์วิสัย และความรับผิดชอบก่อนการทดลองและหลังการทดลอง
ของผู้เรียนกลุ่มทดลองและผู้เรียนกลุ่มควบคุม (ภาพรวม)

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum	Percentiles		
						25th	50th (Median)	75th
pre.tal	24	61.8333	4.23152	57.00	71.00	58.6250	60.5000	65.8750
pos.tal	24	70.5625	5.78287	63.00	83.00	64.2500	71.5000	73.8750
grop	24	1.50	.511	1	2	1.00	1.50	2.00

Ranks

		N	Mean Rank	Sum of Ranks
pre.tal	1	12	14.17	170.00
	2	12	10.83	130.00
	Total	24		
pos.tal	1	12	17.63	211.50
	2	12	7.38	88.50
	Total	24		

Test Statistics^a

		pre.tal	pos.tal
Mann-Whitney U		52.000	10.500
Wilcoxon W		130.000	88.500
Z		-1.158	-3.562
Asymp. Sig. (2-tailed)		.247	.000
Exact Sig. [2*(1-tailed Sig.)]		.266 ^b	.000 ^b

คะแนนการประเมินคุณลักษณะความมีวินัยและความรับผิดชอบของผู้เรียนกลุ่มทดลอง

เลขที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์						คะแนนรวม (48)
	คะแนนความมีวินัย		รวม (24)	คะแนนความรับผิดชอบ		รวม (24)	
	การเข้าเรียน (12)	การแต่งกาย (12)		การส่งงาน (12)	ตั้งใจเรียน (12)		
1	11	11	22	11	12	23	45
2	12	10	22	10	12	22	44
3	12	11	23	11	12	23	46
4	10	11	21	10	10	20	41
5	12	10	22	11	11	22	44
6	11	11	22	10	10	10	32
7	12	10	22	11	12	22	44
8	10	10	20	11	12	23	43
9	10	12	22	10	11	21	43
10	12	10	22	11	11	22	44
11	11	12	23	11	12	23	46
12	12	11	23	11	11	22	45

คะแนนการประเมินคุณลักษณะความมีวินัยและความรับผิดชอบของผู้เรียนกลุ่มควบคุม

เลขที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์					รวม (24)	คะแนนรวม (48)
	คะแนนความมีวินัย		รวม (24)	คะแนนความรับผิดชอบ			
	การเข้าเรียน (12)	การแต่งกาย (12)		การส่งงาน (12)	ตั้งใจเรียน (12)		
1	10	9	19	8	10	18	37
2	9	11	20	7	10	17	37
3	10	8	18	9	9	18	36
4	7	11	18	10	8	18	36
5	9	10	19	9	10	19	38
6	10	9	19	10	8	18	37
7	10	9	19	7	9	16	35
8	9	10	19	9	8	17	36
9	8	9	17	8	9	17	34
10	10	8	18	10	7	17	35
11	10	7	17	7	8	15	32
12	11	7	17	9	10	19	36

ผลการวิเคราะห์คะแนนคุณลักษณะความมีวินัยของผู้เรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum	Percentiles		
						25th	50th (Median)	75th
ความมีวินัย	24	20.1667	2.07818	17.00	23.00	18.2500	20.0000	22.0000
grop	24	1.50	.511	1	2	1.00	1.50	2.00

Test Statistics^a

Ranks				ความมีวินัย	
grop	N	Mean Rank	Sum of Ranks		
ความมีวินัย	1	18.46	221.50	Mann-Whitney U	.500
	2	6.54	78.50	Wilcoxon W	78.500
	Total			Z	-4.210
				Asymp. Sig. (2-tailed)	.000
				Exact Sig. [2*(1-tailed Sig.)]	.000 ^b

ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะความรับผิดชอบของผู้เรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum	Percentiles		
						25th	50th (Median)	75th
ความรับผิดชอบ	24	19.2500	3.22018	10.00	23.00	17.0000	19.0000	22.0000
grop	24	1.50	.511	1	2	1.00	1.50	2.00

Test Statistics^a

Ranks				ความรับผิดชอบ	
grop	N	Mean Rank	Sum of Ranks		
ความรับผิดชอบ	1	17.50	210.00	Mann-Whitney U	12.000
	2	7.50	90.00	Wilcoxon W	90.000
	Total			Z	-3.503
				Asymp. Sig. (2-tailed)	.000
				Exact Sig. [2*(1-tailed Sig.)]	.000 ^b

ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะความมีวินัยและความรับผิดชอบของผู้เรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum	Percentiles		
						25th	50th (Median)	75th
total	24	39.4167	4.68964	32.00	46.00	36.0000	37.5000	44.0000
grop	24	1.50	.511	1	2	1.00	1.50	2.00

Test Statistics^a

Ranks				total	
grop	N	Mean Rank	Sum of Ranks		
total	1	17.54	210.50	Mann-Whitney U	11.500
	2	7.46	89.50	Wilcoxon W	89.500
	Total			Z	-3.515
				Asymp. Sig. (2-tailed)	.000
				Exact Sig. [2*(1-tailed Sig.)]	.000 ^b

ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนกลุ่มทดลอง

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
ข้อ1	12	4.00	5.00	4.7500	.45227
ข้อ2	12	4.00	5.00	4.7500	.45227
ข้อ3	12	4.00	5.00	4.7500	.45227
ข้อ4	12	4.00	5.00	4.5833	.51493
ข้อ5	12	4.00	5.00	4.7500	.45227
ข้อ6	12	4.00	5.00	4.7500	.45227
ข้อ7	12	4.00	5.00	4.7500	.45227
ข้อ8	12	4.00	5.00	4.7500	.45227
ข้อ9	12	4.00	5.00	4.7500	.45227
ข้อ10	12	4.00	5.00	4.7500	.45227
ข้อ11	12	4.00	5.00	4.5833	.51493
ข้อ12	12	4.00	5.00	4.7500	.45227
ข้อ13	12	4.00	5.00	4.8333	.38925
ข้อ14	12	4.00	5.00	4.8333	.38925
ข้อ15	12	4.00	5.00	4.8333	.38925
Total	12	4.53	4.93	4.7444	.14448

ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนกลุ่มควบคุม

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
ข้อ1	12	4.00	5.00	4.5000	.52223
ข้อ2	12	4.00	5.00	4.5000	.52223
ข้อ3	12	3.00	5.00	4.2500	.62158
ข้อ4	12	3.00	5.00	3.7500	.62158
ข้อ5	12	4.00	5.00	4.3333	.49237
ข้อ6	12	3.00	5.00	3.9167	.66856
ข้อ7	12	3.00	4.00	3.8333	.38925
ข้อ8	12	4.00	4.00	4.0000	.00000
ข้อ9	12	3.00	4.00	3.9167	.28868
ข้อ10	12	3.00	5.00	4.0000	.42640
ข้อ11	12	3.00	4.00	3.8333	.38925
ข้อ12	12	4.00	5.00	4.1667	.38925
ข้อ13	12	4.00	5.00	4.1667	.38925
ข้อ14	12	4.00	5.00	4.1667	.38925
ข้อ15	12	4.00	5.00	4.2500	.45227
Total	12	3.67	4.53	4.1056	.27628

ผลการทดสอบสมมติฐานความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
ระหว่างผู้เรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม (รายชื่อ)

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum	Percentiles		
						25th	50th (Median)	75th
ข้อ1	24	4.6250	.49454	4.00	5.00	4.0000	5.0000	5.0000
ข้อ2	24	4.6250	.49454	4.00	5.00	4.0000	5.0000	5.0000
ข้อ3	24	4.5000	.58977	3.00	5.00	4.0000	5.0000	5.0000
ข้อ4	24	4.1667	.70196	3.00	5.00	4.0000	4.0000	5.0000
ข้อ5	24	4.5417	.50898	4.00	5.00	4.0000	5.0000	5.0000
ข้อ6	24	4.3333	.70196	3.00	5.00	4.0000	4.0000	5.0000
ข้อ7	24	4.2917	.62409	3.00	5.00	4.0000	4.0000	5.0000
ข้อ8	24	4.3750	.49454	4.00	5.00	4.0000	4.0000	5.0000
ข้อ9	24	4.3333	.56466	3.00	5.00	4.0000	4.0000	5.0000
ข้อ10	24	4.3750	.57578	3.00	5.00	4.0000	4.0000	5.0000
ข้อ11	24	4.2083	.58823	3.00	5.00	4.0000	4.0000	5.0000
ข้อ12	24	4.4583	.50898	4.00	5.00	4.0000	4.0000	5.0000
ข้อ13	24	4.5000	.51075	4.00	5.00	4.0000	4.5000	5.0000
ข้อ14	24	4.5000	.51075	4.00	5.00	4.0000	4.5000	5.0000
ข้อ15	24	4.5417	.50898	4.00	5.00	4.0000	5.0000	5.0000
grop	24	1.5000	.51075	1.00	2.00	1.0000	1.5000	2.0000

Ranks

	grop	N	Mean Rank	Sum of Ranks		grop	N	Mean Rank	Sum of Ranks
ข้อ1	1.00	12	14.00	168.00	ข้อ9	1.00	12	17.13	205.50
	2.00	12	11.00	132.00		2.00	12	7.88	94.50
ข้อ2	1.00	12	14.00	168.00	ข้อ10	1.00	12	16.63	199.50
	2.00	12	11.00	132.00		2.00	12	8.38	100.50
ข้อ3	1.00	12	15.13	181.50	ข้อ11	1.00	12	16.42	197.00
	2.00	12	9.88	118.50		2.00	12	8.58	103.00
ข้อ4	1.00	12	16.33	196.00	ข้อ12	1.00	12	16.00	192.00
	2.00	12	8.67	104.00		2.00	12	9.00	108.00
ข้อ5	1.00	12	15.00	180.00	ข้อ13	1.00	12	16.50	198.00
	2.00	12	10.00	120.00		2.00	12	8.50	102.00
ข้อ6	1.00	12	16.38	196.50	ข้อ14	1.00	12	16.50	198.00
	2.00	12	8.63	103.50		2.00	12	8.50	102.00
ข้อ7	1.00	12	17.25	207.00	ข้อ15	1.00	12	16.00	192.00
	2.00	12	7.75	93.00		2.00	12	9.00	108.00
ข้อ8	1.00	12	17.00	204.00					
	2.00	12	8.00	96.00					

	ข้อ1	ข้อ2	ข้อ3	ข้อ4	ข้อ5	ข้อ6	ข้อ7	ข้อ8
Mann-Whitney U	54.000	54.000	40.500	26.000	42.000	25.500	15.000	18.000
Wilcoxon W	132.000	132.000	118.500	104.000	120.000	103.500	93.000	96.000
Z	-1.238	-1.238	-2.073	-2.907	-2.005	-2.945	-3.705	-3.715
Asymp. Sig. (2-tailed)	.216	.216	.038	.004	.045	.003	.000	.000
Exact Sig. [2*(1-tailed Sig.)]	.319 ^b	.319 ^b	.068 ^b	.007 ^b	.089 ^b	.006 ^b	.000 ^b	.001 ^b
	ข้อ9	ข้อ10	ข้อ11	ข้อ12	ข้อ13	ข้อ14	ข้อ15	
Mann-Whitney U	16.500	22.500	25.000	30.000	24.000	24.000	30.000	
Wilcoxon W	94.500	100.500	103.000	108.000	102.000	102.000	108.000	
Z	-3.700	-3.257	-3.172	-2.807	-3.197	-3.197	-2.807	
Asymp. Sig. (2-tailed)	.000	.001	.002	.005	.001	.001	.005	
Exact Sig. [2*(1-tailed Sig.)]	.001 ^b	.003 ^b	.006 ^b	.014 ^b	.005 ^b	.005 ^b	.014 ^b	

a. Grouping Variable: grop

b. Not corrected for ties.

ผลการทดสอบสมมติฐานความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
ระหว่างผู้เรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม (ภาพรวม)

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum	Percentiles		
						25th	50th (Median)	75th
Total	24	4.4250	.39112	3.67	4.93	4.1333	4.5333	4.7833
grop	24	1.5000	.51075	1.00	2.00	1.0000	1.5000	2.0000

Ranks

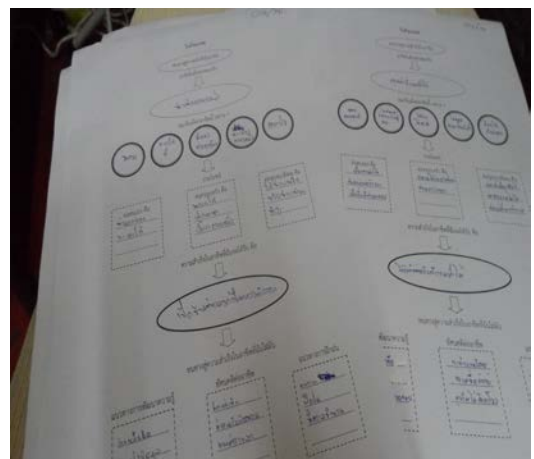
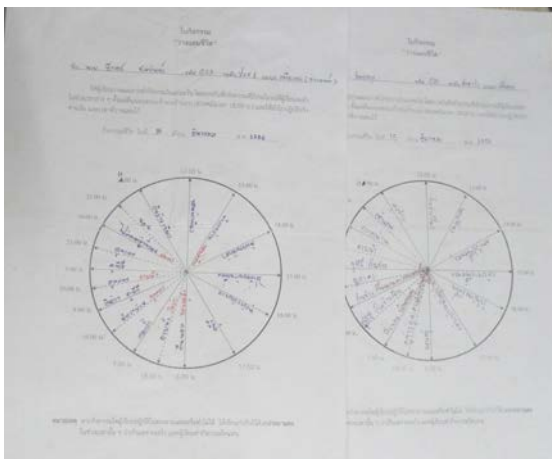
	grop	N	Mean Rank	Sum of Ranks
Total	1.00	12	18.42	221.00
	2.00	12	6.58	79.00
	Total	24		

Test Statistics^a

	Total
Mann-Whitney U	1.000
Wilcoxon W	79.000
Z	-4.110
Asymp. Sig. (2-tailed)	.000
Exact Sig. [2*(1-tailed Sig.)]	.000 ^b
a. Grouping Variable: grop	
b. Not corrected for ties.	

ภาคผนวก ข
ภาพการจัดกิจกรรม

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นางสาวจิตรา สายอ่อง
วัน เดือน ปีเกิด	25 เมษายน 2518
สถานที่เกิด	อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา
สถานที่ทำงาน	วิทยาลัยเทคนิคยะลา 129 ถนนพิพิธภักดี อำเภอเมือง จังหวัดยะลา
การศึกษา	
พ.ศ. 2544	ครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา สถาบันราชภัฏยะลา
พ.ศ. 2548	ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
พ.ศ. 2554	ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพัฒนา แขนงวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2540	เจ้าหน้าที่ธุรการ (งานบริหารทั่วไป) สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเคียนซา จังหวัดสุราษฎร์ธานี
พ.ศ. 2540	เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสงขลา
พ.ศ. 2541	เจ้าหน้าที่ธุรการ วิทยาลัยเทคนิคยะลา
พ.ศ. 2542	เจ้าพนักงานการเงินและบัญชี วิทยาลัยเทคนิคยะลา
พ.ศ. 2547	ครู ระดับ 4 วิทยาลัยเทคนิคยะลา
พ.ศ. 2548	ครู คศ.1 วิทยาลัยเทคนิคยะลา
พ.ศ. 2556	ครู คศ.2 วิทยาลัยเทคนิคยะลา
พ.ศ. 2558	ครู คศ.3 วิทยาลัยเทคนิคยะลา

การเขียนบทความทางเว็บไซต์

Family counseling: Satir's theory and techniques
<http://vijtr.wordpress.com>
<http://gotoknow.org/profile/vij2518>

บรรณานุกรม

- กนกภรณ์ ทองระย้า. (2557). ผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ STAD เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาคอมพิวเตอร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- กรมวิชาการ. (2541). ความมีวินัยและความเป็นประชาธิปไตย. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ.
- กรมวิชาการ. (2542). การสังเคราะห์รูปแบบการพัฒนาศักยภาพของเด็กไทย ด้านความรับผิดชอบและมีวินัยในตนเอง. กรุงเทพฯ: กรมการศาสนา.
- กรมวิชาการ. (2544). คู่มือการจัดกระบวนการเรียนรู้หน้าที่พลเมืองศีลธรรม ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย. กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.
- กรมวิชาการ. (2546). แนวทางการประเมินผลด้วยทางเลือกใหม่ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2546 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.
- กรมสุขภาพจิต. (2541). คู่มือกลุ่มบำบัด เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับกลุ่มเสี่ยง. นนทบุรี: สำนักพัฒนากรมสุขภาพจิต.
- กรมสุขภาพจิต. (2544). คู่มือฝึกอบรมแบบมีส่วนร่วม. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: วงศ์กมล.
- กรมสุขภาพจิต. (2550). คู่มือการจัดกิจกรรม "ฝึกคิดแก้ปัญหา พัฒนา EQ" สำหรับศูนย์เพื่อนใจวัยรุ่น. (พิมพ์ครั้งที่ 7). นนทบุรี: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ. (2544). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กฤติยา จังรักษ์ และประสาธน์ เนื่องเฉลิม. (2559, กรกฎาคม-ธันวาคม). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยสื่อสังคมออนไลน์ร่วมกับการใช้ปัญหาเป็นฐาน. วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ., 9(2), 96-106.
- กฤษกร จีรัง. (2545). การสร้างแบบวัดความมีวินัยในตนเองของข้าราชการตำรวจจังหวัดปัตตานี. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี.
- กัลยา สุริย์. (2546). การใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบและความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- กัลยา สุวรรณรอด. (2537). การวิเคราะห์องค์ประกอบความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- กุลชา ศิรเฉลิมพงศ์. (2544). แนวทางการพัฒนาความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนบุรีรัมย์พิทยาคม จังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต การพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- กุลภัสสรณ์ พิทักษ์ศักดิ์ดาชัย. (2553). การศึกษาปัญหาความมีวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียน
สิงห์บุรีจังหวัดสิงห์บุรี. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2542). การฝึกวินัยเด็ก. วารสารการศึกษาปฐมวัย, 3(2), 61.
- กุลฤดี รัศมีสวัสดิ์. (2557). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิด
วิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์
กับการสอนแบบปกติ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต หลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- เกษราภรณ์ จันทร์ยูง, พัศตราภรณ์ คำโอด และวรลักษณ์ สุขสบาย. (2552). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมี
วินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดพิษณุโลก. คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ชนิษฐา บุญภักดี. (2552). การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาระดับ
ปริญญาตรี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอม
เกล้าธนบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต ครุศาสตร์เทคโนโลยี มหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีพระจอมเกล้า ธนบุรี.
- คณินนิจ พุ่มพวง. (2546). การใช้กิจกรรมกลุ่มพัฒนาความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่ 2
โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตร
มหาบัณฑิต จิตวิทยาชุมชน มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- คำม่วน สิตประเสียด. (2556). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อคณิตศาสตร์ เรื่อง
เศษส่วน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค STAD
และการจัดการเรียนรู้แบบปกติ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต หลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- จำเนียร ศิลปะวานิช. (2538). หลักและวิธีการสอน. กรุงเทพฯ: เจริญรุ่งเรือง.
- จารุวรรณ บุตรสุวรรณ. (2553). การพัฒนาความรู้ทักษะวิชาชีพทางบัญชีของนักศึกษาระดับปริญญาตรี
ปีที่ 3 สาขาการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โดยการเรียนรู้
แบบกลุ่มร่วมมือ STAD. คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- จิตตานันท์ ติกุล. (2545). การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุความมีวินัยในตนเอง ของนักศึกษาระดับ
ปริญญาตรีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี: การวิเคราะห์กลุ่มพหุ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร
มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิราภรณ์ แป้นสุข. (2557). การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับบทเรียนบนเครือข่าย
อินเทอร์เน็ตที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต หลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- จุฑาภรณ์ หวังกุลหล้า. (2557). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง
เหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์สากลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างวิธีสอน
แบบโครงงานกับวิธีสอนแบบปกติ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต หลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

- จุฑารัตน์ เปลวทอง. (2551). ผลของโปรแกรมการฝึกตามแนว Adler ที่มีต่อความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองและลักษณะมุ่งอนาคตของเด็กด้อยโอกาส. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต จิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ฉันทนา ภาคบงกช และคณะ. (2539). สอนให้เด็กคิด: โมเดลการพัฒนาทักษะการคิดเพื่อคุณภาพชีวิตและสังคม. ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชนาภรณ์ เพาพาน. (2545). การสร้างแบบวัดจริยธรรมความมีวินัยในตนเองสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ช่อลัดดา ดิยะบุตร. (2551). ความสัมพันธ์ระหว่างการส่งเสริมจริยธรรมความมีวินัยในตนเองกับการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2552). 80 นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ: แดเน็กซ์ อินเทอร์เน็ตปอเรชั่น.
- ชาญชัย ยมดิษฐ์. (2548). เทคนิคและวิธีการสอนร่วมสมัย. กรุงเทพฯ: หลักพิมพ์.
- ไชยรัตน์ ปรานี. (2531). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พฤติกรรมการทำงานกลุ่มและความรับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนสังคมศึกษา โดยการสอนแบบซินดิเคทกับการสอนตามคู่มือครู. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต จิตวิทยาการศึกษา และการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- ณัฐพร สตาภรณ์. (2540). การศึกษาองค์ประกอบความมีวินัยในตนเองของนักเรียนทหารและพลเรือน. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2526). ครูกับการปลูกฝังจริยธรรมแก่นักเรียน. สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2527, กุมภาพันธ์-มีนาคม). จิตวิทยาการปลูกฝังวินัยแห่งตน. วารสารแนะแนว, 18(91), 58-59.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2538). พฤติกรรมศาสตร์ เล่ม 1 พื้นฐานความเข้าใจทางจิตวิทยา. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ทองจันทร์ สัจจเสนากุล. (2550). บทบาทของครูในการส่งเสริมความมีวินัยในตนเองของนักเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ทองเหรียญ อินต๊ะพิงค์. (2552). การเห็นคุณค่าในตนเองกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตครอบครัวที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์: กรณีศึกษาตำบลแม่แฝกใหม่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต จิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ทองเหรียญ อินต๊ะพิงค์. (2552). การเห็นคุณค่าในตนเองกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตครอบครัวที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์: กรณีศึกษาตำบลแม่แฝกใหม่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต จิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ทศนา แคมมณี และคณะ. (2542). กลุ่มสัมพันธ์ : ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: บุรพาศิลป์.
- ทศนา แคมมณี. (2545). กลุ่มสัมพันธ์เพื่อการทำงานและการจัดการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ: นิชินแอดเวอร์ไทซิงกรุ๊ป.

- ทศนา แคมมณี. (2546). การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม: จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: เมธีทีป.
- ทศนา แคมมณี. (2557). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. (พิมพ์ครั้งที่ 18). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทศนา แคมมณี. (2560). 14 วิธีสอน สำหรับครูมืออาชีพ. (พิมพ์ครั้งที่ 13). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธารณี วิทยาอนิวรรณ. (2542). ผลของการเรียนการสอนด้วยวิธีสตอรีไลน์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีระภรณ์ ดงอนนท์. (2552). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- ธีราพร กุลนันทน์. (2544). การพัฒนาลักษณะนิสัยทางจริยธรรมสำหรับเด็กปฐมวัย. นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- นิตารัตน์ ชูวิเชียร. (2550). ผลของศิลปบำบัดต่อความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของเด็กวัยรุ่นที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศ. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นิติดา ทองใส. (2553). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี (งานธุรกิจ) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนแบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4MAT) ด้วยวิธีการเรียนแบบร่วมมือ และการเรียนแบบปกติ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- นิลรัตน์ ทศช่วย. (2547). การเปรียบเทียบเหตุผลเชิงจริยธรรมและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดขอนแก่นที่มีความสามารถด้านเหตุผลและการคิดเชิงวิพากษ์แตกต่างกัน. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต หลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2541). การพัฒนาการสอน. กรุงเทพฯ: ชมรมเด็ก.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2546). การวิจัยสำหรับครู. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2555, กรกฎาคม). วินัยในตนเองและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง. วารสารการวัดผลการศึกษา, 1(17), 3-9.
- บุญนำ เทียงดี. (2548). การเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ เรื่อง ร่างกายมนุษย์และสัตว์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างนักเรียนที่เรียนรู้โดยกลุ่มร่วมมือแบบ STAD กับการใช้กระบวนการสืบเสาะ. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต การวิจัยการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ประดินันท์ อุปรมย์. (2543). การพัฒนาความรับผิดชอบของเด็ก. เอกสารการสอนชุดวิชาการพัฒนาพฤติกรรมเด็ก. (พิมพ์ครั้งที่ 15). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- ประภัสสร วงษ์ศรี. (2541). การรับรู้อัตสมรรถนะ ความภาคภูมิใจในตนเองกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ปรานอม นาวิก, สุทธิณี ทาสีดา และสุภาพร บุญยวงษ์. (2550). ผลการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อความมีวินัยในตนเอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร พิษณุโลก.
- ปรีชา ธรรมา. (2546). วินัยแห่งตน. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ป้อมราชภูรี วรภูมิพุทธพงศ์. (2553). การพัฒนาสื่อประสมเพื่อการควบคุมตนในการส่งเสริมพฤติกรรมความรับผิดชอบด้วยการเรียนของเยาวชน. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สื่อศิลปะและการออกแบบสื่อ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ปิยาภรณ์ กันเกตุ. (2554). ความสุข การเห็นคุณค่าในตนเอง และทักษะทางสังคมของเยาวชนในจังหวัดเชียงใหม่ที่มีระดับจิตอาสาแตกต่างกัน. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต จิตวิทยาการปรึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เปลื้อง ณ นคร. (2555). ความรับผิดชอบ. สืบค้นเมื่อ 1 มกราคม 2557 จาก <http://dictionary.sanook.com>
- ผกา บุญเรือง. (2525). กิจกรรมกลุ่มในโรงเรียน. ภาควิชาแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พจนานุกรมเล็กชิตรอน. (2555ก). วินัย. สืบค้นเมื่อ 1 มกราคม 2557 จาก <http://dictionary.sanook.com>
- พจนานุกรมเล็กชิตรอน. (2555ข). ความรับผิดชอบ. สืบค้นเมื่อ 1 มกราคม 2557 จาก <http://dictionary.sanook.com>
- พจนานุกรมเล็กชิตรอน. (2555ค). กิจกรรม. สืบค้นเมื่อ 1 มกราคม 2557 จาก <http://dictionary.sanook.com>
- พนม ล้อมอารีย์. (2542). การให้คำปรึกษากลุ่ม. ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พรทิพย์ แก้วบุญเรือง. (2534). ผลการใช้รูปแบบกิจกรรมโฮมรูมที่มีต่อการพัฒนาความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พรทิพย์ วชิรดีลก. (2557). วิธีเสริมสร้างความภูมิใจให้ตนเองในวัยรุ่น (How to build self-esteem for teenagers). สืบค้นเมื่อ 1 มกราคม 2557 จาก <http://haamor.com>
- พระไพศาล บัวใหญ่รักษา. (2549). การเปรียบเทียบอำนาจความเชื่อภายใน-ภายนอกตนและความมีวินัยในตนเองของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 ในเขตเทศบาลเมืองขอนแก่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พระมหาธงสวรรค์ วรสิงห์. (2548). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนเรื่องศาสนาพิธี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยวิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มและวิธีสอนแบบปกติ. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต การศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษาต่อเนื่อง มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- พฤษภา ปุยานุสรณ์. (2551). การบริหารกิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาวินัยในตนเอง ด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตเทศบาลวัดเพชรจริก. สืบค้นเมื่อ 22 กุมภาพันธ์ 2557 จาก <http://www.marclp.com>
- พิชิต ฤทธิ์จรูญ. (2548). หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: เอเชีย ออฟเคอร์มีส์.
- พิมพ์ประภา อรัณมิตร. (2552). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 3 โดยการวิเคราะห์พระดัต. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต การวิจัยและประเมินผล การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- พุทธิตา ดอนฟุ้งไพร. (2550). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาและควมมี วินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนแบบร่วมมือและการเรียนแบบปกติ. ดุษฎีนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- ไพฑูริย์ การเพียร. (2544). บทบาทของครูในการส่งเสริมควมมีวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียน ประถมศึกษาอำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ไพฑูริย์ สีนลารัตน์. (2543). เทคนิคการสอนระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ: ชวนพิมพ์.
- ไพโรจน์ คะเชนทร์. (2559). การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน. สืบค้นเมื่อ 22 พฤษภาคม 2559 จาก www.wattoongpel.com/Sarawichakarn/wichakarn/1-10
- ภักดี พานอ่อน. (2553). การศึกษาสภาพการเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองแก่นักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอุบลราชธานีเขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ภาวิณี ต้นรังสรรค์. (2550). ความสัมพันธ์ระหว่างควมมีวินัยในตนเองกับการเกิดอุบัติเหตุและการ ถูกจับกุม เนื่องจากการกระทำผิดกฎจราจรในการใช้รถจักรยานยนต์ของนักเรียนระดับ มัธยมศึกษาในจังหวัดสงขลา. ดุษฎีนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- ภาวิณีย์ แก้วอุดม. (2550). การใช้ชุดกิจกรรมกลุ่มพัฒนาวินัยในตนเองของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนวมินทราชูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี. สืบค้นเมื่อ 12 มกราคม 2557 จาก <http://www.gotoknow.org>
- ภูษิต สุวรรณราช, ภาษิต บุญทองเถิง และสมปอง ศรีกัลยา. (2559, มีนาคม). การเปรียบเทียบ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง ระบบสมการเชิงเส้นของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างการจัดการเรียนรู้แบบ 4MAT และการจัดการเรียนรู้แบบ ร่วมมือเทคนิค STAD. หลักสูตรและการเรียนการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ มหาสารคาม.
- มนฤดี สิงห์นุกุล. (2555). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ และความพึงพอใจในการเรียน เรื่องสมการเชิงเส้นตัว แปรเดียว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามแนวทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองร่วมกัน วิธีการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต คณิตศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- มยุรา วิจิตรสมบัติ. (2551). การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความมีระเบียบวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ จังหวัดตราด. สืบค้นเมื่อ 1 กุมภาพันธ์ 2557 จาก <http://www.streetrat.th.edu>
- มยุรี สุขมา. (2557). ผลการจัดการเรียนด้วยชุดการสอนแบบร่วมมือที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการทำงานร่วมกัน วิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต เทคโนโลยีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์. (2550). เทคนิคและวิธีการจัดการเรียนการสอน. สืบค้นเมื่อ 3 กุมภาพันธ์ 2559 จาก [http://www.dpu.ac.th/upload/ltic/page/teaching technic.pdf](http://www.dpu.ac.th/upload/ltic/page/teaching%20technic.pdf)
- มันตรา ธรรมบุศย์. (2545, กุมภาพันธ์). การพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้โดยใช้ PBL (problem-based learning). วารสารวิชาการ, 5(2), 11-17.
- มัลลิกา มานันท์ และสุทธิพร บุญส่ง. (2559, กรกฎาคม-ธันวาคม). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษที่จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคกลุ่มแข่งขัน (TGT) กับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, 4(2), 40-46.
- มาลี อนุสนธิ์. (2552). ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูจากพ่อแม่กับความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาโรงเรียนบ้านพุตุม จังหวัดเพชรบุรี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- เมธี ธรรมวัฒนา. (2551). การพัฒนากิจกรรมเสริมสร้างความรับผิดชอบและวินัยของนักศึกษาช่างอุตสาหกรรม. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต อาชีวศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ไมตรี พุทธจันทร์. (2555). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง พื้นที่ผิวและปริมาตร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือตามรูปแบบ STAD กับวิธีการสอนแบบปกติ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต คณิตศาสตร์ศึกษา สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
- ยุพา แสนวงศ์คำ. (2548). บทบาทของครูสังคมศึกษาในการส่งเสริมความมีวินัยในตนเองของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนอัสสัมชัญลำปาง. ค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ระคน สุงโอง. (2552). ผลการใช้กิจกรรมกลุ่มในการพัฒนาตนเองของนักเรียนชั้น ป.6 โรงเรียนอนุบาลกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ. สืบค้นเมื่อ 13 กุมภาพันธ์ 2557 จาก <http://www.sisaketedu1.go.th>
- รักชนก สิทธิประภา. (2550). ผลของการจัดกิจกรรมเล่านิทานภาษามือต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- รัชณีกุล จินดา. (2553). ผลของโปรแกรมการใช้นิทานผานแนวคิดหน้าต่างใจฮารีต่อความมีวินัยในตนเองของเด็ก. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต จิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- รัตนา เนื่องโรราช. (2554). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และความพึงพอใจต่อการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เรื่องเศษส่วนและทศนิยมของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ STAD ประกอบการจัดลำดับเนื้อหาใหม่และการจัดการเรียนรู้แบบปกติ. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต การวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- รัตนา พรหมเวช. (2555). ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ความสามารถในการคิดแก้ปัญหา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง ความสัมพันธ์ และฟังก์ชันที่ได้รับการเรียนรู้แบบ 4MAT การเรียนรู้แบบร่วมมือ (STAD) และการเรียนรู้แบบปกติ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต วิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- รัตนารมณ์ สมบัติตรา. (2552). การศึกษาความมีวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนอักษรบริหารธุรกิจ จังหวัดระยอง. วิทยานิพนธ์การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2555ก). วินัย. สืบค้นเมื่อ 1 มกราคม 2557
จาก <http://dictionary.sanook.com>
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2555ข). ความรับผิดชอบ. สืบค้นเมื่อ 1 มกราคม 2557
จาก <http://dictionary.sanook.com>
- โรม วงศ์ประเสริฐ. (2545). เทคนิคการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนด้วยกิจกรรม. กรุงเทพฯ: สถาพรบุ๊คส์.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2543). เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ลียานา ประทีปวัฒนพันธ์. (2558). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง ความน่าจะเป็นของนักเรียนห้องเรียน สสวท. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 7E ร่วมกับการเรียนแบบ STAD. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต คณิตศาสตร์ศึกษา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วรรณ พงษ์สิน. (2550). ผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยมที่มีต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านบักตองจังหวัดศรีสะเกษ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วันทนีย์ จันท์เอี่ยม. (2541). เทคนิคการจัดกิจกรรมประกอบการบรรยาย เพื่อการป้องกันยาเสพติด. สำนักพัฒนาป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดเชียงใหม่.
- วัลยา บุญอากาศ. (2556). ผลการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค STAD ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการคิดวิเคราะห์วิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต หลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- วัลลิมา สงสุวรรณ. (2541). ผลการใช้ชุดการเรียนรู้เรื่องการบวกและการลบที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนความมีวินัยในตนเองและความคงทนในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

- วิจิตรา สายอ่อง. (2554). **นวัตกรรมทำให้การศึกษารอบครัว เพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กนักเรียนอนุบาลในพื้นที่จังหวัดยะลา**. วิทยานิพนธ์การบริหารการพัฒนาชุมชนบัณฑิต จิตวิทยาให้คำปรึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- วิจิตรา สายอ่อง. (2557). **ผลของการจัดกิจกรรมการเสริมสร้างความภาคภูมิใจในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชามนุษยสัมพันธ์ในการทำงาน รหัสวิชา 3000-1606 ของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 วิทยาลัยเทคนิคยะลา**. วิทยาลัยเทคนิคยะลา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.
- วิญญะรัตน์ ธิระธนบุตรศรี. (2556, มิถุนายน-กันยายน). **ผลการใช้ชุดการเรียนรู้มัลติมีเดียร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD วิชาคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1**. วารสารวิชาการ ราชพฤกษ์, 11(11), 46-53.
- วิบูลศรี กิ่งแก้ว. (2552). **การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง วิชาภาษาไทย เรื่องลิลิตตะเลงพ่าย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเซนต์โยเซฟพิทิวล**. วิทยานิพนธ์การศึกษา มหาวิทยาลัย การมัธยมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒน ประสานมิตร.
- วิภาสิทธิ์ หิรัญรัตน์. (2557). **การศึกษาเปรียบเทียบการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคสแต็คระหว่างห้องเรียนเสมือนกับแบบปกติกับห้องเรียนเสมือนที่มีการช่วยเสริมศักยภาพทางการเรียนในรายวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5**. วิทยานิพนธ์วิทยาการสารสนเทศ ศึกษบัณฑิต เทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
- วิริยา วิริยารัมมะ. (2549). **การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่สอนโดยใช้เทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบ และวิธีสอนแบบปกติ**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต การสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วิวิทย์วัน มูลสถาน. (2523). **ความสัมพันธ์ระหว่างการเลี้ยงดูและความมีวินัยในตนเอง**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- วิสุทธิ์ ตรีเงิน. (2556). **การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์และความสามารถในการคิดขั้นพื้นฐานด้วยการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน และเทคนิคการเรียนรู้แบบ K-W-L**. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ศศิธร ดีเหมาะ. (2539). **ผลของการใช้กลุ่มสัมพันธ์ที่มีต่อการพัฒนาความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษา**. วิทยานิพนธ์การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ศักรินทร์ เมืองมูล. (2552). **การใช้กิจกรรมกลุ่ม เพื่อเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนแมริวิททยาควมจังหวัดเชียงใหม่**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2544). **ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม (classical test theory)**. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศูนย์วิชาการสารเสพติดภาคเหนือ และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (2553). **คู่มือ "การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม" (group counseling)**. สืบค้นเมื่อ 15 กุมภาพันธ์ 2556 จาก <http://www.i-mapthailand.org>
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2546). **การจัดสาระการเรียนรู้กลุ่มคณิตศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 1-2 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพฯ: กราฟฟิคโกร.

- สถิตาพร คำาสต. (2546). การศึกษาพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. วิทยานิพนธ์การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สมพร สุทัศน์ีย์. (2544). จิตวิทยาการปกครองชั้นเรียน. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สมสุข ศรีสุก. (2542). ผลของการเรียนการสอนด้วยกิจกรรมสมมติฐานที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คณิตศาสตร์เรื่องเลขดัชนีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มัธยมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สาโรช บัวศรี. (2542). จริยธรรมศึกษา. กรุงเทพฯ: ครูสภา.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2548). คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษา. ม.ป.ท.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2557). หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2557. สืบค้นเมื่อ 22 มีนาคม 2558 จาก <http://bsq2.vec.go.th/course>
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2554). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (2555-2559). สืบค้นเมื่อ 2 มกราคม 2559 จาก <http://www.nesdb.go.th/Default.aspx?tabid=395>
- สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (2526). คู่มือปลูกฝังค่านิยม. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (2540). โครงการเสริมสร้างวินัยนักเรียนทั่วประเทศ. กรุงเทพฯ: จงพลเทรตติ้ง.
- สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (2541). คู่มือและสื่อการพัฒนาจิตพิสัยในระบบการเรียนการสอนเรื่องความมีวินัย. กรุงเทพฯ: กรมการศาสนา.
- สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (2546). คู่มือการจัดกิจกรรมและสื่อเพื่อการพัฒนาจิตพิสัยในระบบการเรียนการสอนระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: การศาสนา.
- สำนักงานทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. (2554). รายงานผลการทดสอบการศึกษาระดับชาติ ด้านอาชีวศึกษา (V-NET) ปีการศึกษา 2554. สืบค้นเมื่อ 22 ธันวาคม 2556 จาก <http://www.niets.or.th/index.php>
- สำนักงานทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. (2555). รายงานผลการทดสอบการศึกษาระดับชาติ ด้านอาชีวศึกษา (V-NET) ปีการศึกษา 2555. สืบค้นเมื่อ 13 ธันวาคม 2556 จาก <http://www.niets.or.th/index.php>
- สำนักงานทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. (2557). รายงานผลการทดสอบการศึกษาระดับชาติ ด้านอาชีวศึกษา (V-NET) ปีการศึกษา 2555. สืบค้นเมื่อ 25 เมษายน 2559 จาก <http://www.niets.or.th/index.php>
- สำนักงานทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. (2558). รายงานผลการทดสอบการศึกษาระดับชาติ ด้านอาชีวศึกษา (V-NET) ปีการศึกษา 2555. สืบค้นเมื่อ 25 เมษายน 2559 จาก <http://www.niets.or.th/index.php>
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2556). การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (2552-2561). สืบค้นเมื่อ 1 มกราคม 2557 จาก www.onec.go.th

- สินีนานู สุทธจินดา. (2543). การศึกษาวินัยในตนเองของนักเรียนสาขาวิชาพณิชยการโรงเรียน
อาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนในกรุงเทพมหานคร.
วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สิริพร ทิพย์คง. (2545). **หลักสูตรและการสอนคณิตศาสตร์**. กรุงเทพฯ: พัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.).
- สุกัญญา จันทร์แดง. (2556, พฤษภาคม-สิงหาคม). ผลการจัดการเรียนด้วยชุดการสอนแบบร่วมมือที่มี
ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการทำงานร่วมกัน วิชาวิทยาศาสตร์ของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. **วารสารวิชาการ Veridian E-Journal**, 6(2), 567-581.
- สุขฤกษ์ ดีโนนโพธิ์. (2554, กันยายน-ธันวาคม). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
วิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 30. **วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร**, 4, 1-13.
- สุคนธ์ สินธพานนท์. (2560). **ครูยุคใหม่กับการจัดการเรียนรู้สู่การศึกษา 4.0**. กรุงเทพฯ: 9119
เทคนิคพรินต์ติ้ง.
- สุชา จันทร์เอม และสุรางค์ จันทร์เอม. (2521). **จิตวิทยาในห้องเรียน**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- สุชาวดี เดชทองจันทร์. (2558). การศึกษาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาวิชาการบริหารท้องถิ่น:
**เปรียบเทียบการเรียนโดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือพ้วยเทคนิค STAD (Student
Teams Achievement Divisoon) กับการเรียนแบบบรรยายปกติ**. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- สุนันทา ประเสริฐศรี. (2540). การสร้างแบบทดสอบวัดความมีวินัยในตนเอง ชนิดสถานการณ์ที่เป็น
ภาพการ์ตูน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สุพิน ดิษฐสกุล. (2549). ผลของการใช้กระบวนการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุนน อมรวีวัฒน์. (2549). การจัดกิจกรรมหลากหลายเพื่อพัฒนาจิตใจ บทบาทของสถาบันการศึกษา
ต่อการพัฒนาจิตใจ. นนทบุรี: เจริญผล.
- สุมาลี ชัยเจริญ. (2551). **แนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ**. ศูนย์นวัตกรรม
เทคโนโลยีทางปัญญา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุรพงษ์ ชูเดช. (2542, พฤศจิกายน-ธันวาคม). การพัฒนาวินัยในตนเองตามแนวทางไตรสิกขา.
วารสาร พ.ส.ล., 32(220), 25-31.
- สุรัมย์ รังสีธรรม, มงคล หวังสถิตวงษ์ และจิรพันธ์ ศรีสมพันธ์. (2552). การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์
ช่วยสอนแบบมีส่วนร่วมด้วยเทคนิคแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิดผ่าน
เครือข่ายคอมพิวเตอร์ วิชาการระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระ
จอมเกล้าพระนครเหนือ
- สุรางค์ ไวตระกุล. (2541). **จิตวิทยาการศึกษา**. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุลัดดา ลอยฟ้า และสมชาย รัตน์ทองคำ. (2554). **Cooperative learning (STAD, TGT, Jigsaw II,
CIRC และ GI)**. สืบค้นเมื่อ 12 มีนาคม 2558
จาก <http://ams.kku.ac.th/aalearn/resource/edoc/tech/54/cototall.pdf>

- สุวรรณ จั๋งทอง. (2559, กันยายน-ธันวาคม). ผลของการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ ตามแนวการสอนของครูผู้สอนคณิตศาสตร์ดีเด่น ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, 10(3), 178-191.
- สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. (2545). 19 วิธีจัดการเรียนรู้: เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะ. กรุงเทพฯ: ภาคพิมพ์.
- สุวิทย์ หิรัญยกานนท์, สิริวรรณ เมธีวัฒน์ และชนินทร์ชัย อินทிரารณ. (2540). พจนานุกรม ศัพท์การศึกษา. กรุงเทพฯ: ไอ.คิว.บุ๊กเซ็นเตอร์.
- เสาวลักษณ์ เอี่ยมพิพัฒน์. (2549). ผลของการจัดกิจกรรมการเล่านิทานคติธรรมที่มีต่อความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อนงค์ เหลือมศรี. (2549). ผลการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่องบทประยุกต์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยการจัดกิจกรรมด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ STAD และแบบปกติ. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อรรถนารถ บุญเกิด. (2546). การเสริมแรงในการพัฒนาพฤติกรรมความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านใหม่หนองบัว จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อริยา คูหา และบัญญัติ ยงย่วน. (2547). ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในภาวะรอฟินิจของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี. รายงานวิจัยมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- อัญชลี สว่างจิตร์. (2546). ผลการฝึกทักษะชีวิตที่มีต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนชุมชนบ้านบางแสร้งชลบุรี. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อัญชิสา สุรีย์แสง. (2553). การใช้กิจกรรมพัฒนาความมีวินัยในตนเองของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนอรุณประดิษฐ จังหวัดเพชรบุรี. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต จิตวิทยาชุมชน มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อัมพร ถกลประจักษ์. (2543). ผลของวิธีการเรียนแบบร่วมมือที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย (ท 306) และความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดปราจีนบุรี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2540). หลักการสอน. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏนครปฐม.
- อำนวยการ แน่นอุดร และนิลมนี พัทธ์. (2553, เมษายน - มิถุนายน). การศึกษาทักษะกระบวนการกลุ่มและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้รูปแบบการสอนแบบร่วมมือกัน เรียนรู้แบบ STAD โรงเรียนบ้านกุดจิกอำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี. วารสารศึกษาศาสตร์ ฉบับวิจัยบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 4(2), 175-183.
- อิทธิพัทธ์ สุวทันพรกุล. (2557). การวิจัยและพัฒนาสื่อ นวัตกรรม การเรียนการสอน. เอกสารประกอบการสัมมนาเชิงปฏิบัติการการออกแบบการวิจัย เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้และบริหารการจัดการอาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- อุมาพร ตรังคสมบัติ. (2542). **สร้างวินัยให้ลูกคุณ**. กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัยและพัฒนาครอบครัว.
- อุมาพร ตรังคสมบัติ. (2543). **Everest พาลูกค้นหาความนับถือตนเอง**. กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัยและพัฒนาครอบครัว.
- อุมาพร สงสุวรรณ. (2551). **ผลของชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนจิตรลดา**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- อุรา ทูมเมฆ และเสนอ ภริมจิตรผ่อง. (2555, กรกฎาคม-ธันวาคม). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD เพื่อพัฒนาทักษะการผันวรรณยุกต์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหนองแสง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5. **วิจัยและประเมินผลอุบลราชธานี**, 1(1), 85-93.
- Keovongsa, B. (2559). **ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ ความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ และเจตคติต่อการเรียนคณิตศาสตร์ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นครหลวงเวียงจันทน์ ประเทศสาธารณรัฐประชาชนธิปไตยประชาชนลาว**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต หลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Alabekee, E. C., Samuel. A., & Osaat, S. D. (2015). Effect of cooperative learning strategy on students learning experience and achievements in mathematics. **International Journal of Education Learning and Development**, 3(4), 67-75. Retrieved May 11, 2016, from <http://goo.gl/ELjNwl>
- Asubel, D. (1972). **Ego development and the personality** (3rd ed.). New York: Grune and Stration.
- Bandura, A. (1977). **Social learning theory**. England Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall.
- Baruch, D. W. (1949). **New mays in discipline and your child today**. New York: Whittlesly House.
- Battle, J. (2002). **Culture free self esteem inventories** (3rd ed.). Austin, TX: pro-ed.
- Bloom, B. S. (1976). **Human characteristics and school learning**. New York: Mcgraw-Hill.
- Bradshaw, P. (1981). **The management of self esteem: How people feel good about themselves and better about their organization**. New Jersey: Prentice Hall
- Branden, N. (1983). **Honoring the self: the psychology of confidence and respect**. Toronto: Bantan Book.
- Branden, N. (2008). **Self esteem**. Retrieved January 11, 2014, from <http://www.thinkrightnow.com>
- Briggs, D. C. (1988). **You child's self-esteem**. Garden City, New York: Doubleday.
- Brooks, N. (1992). **Talking responsibility: Self reliance and the accountable life**. New York : Simon & Schuta.

- Bruno, F. J. (1983). **Adjustment and personal growth: Seven pathway** (2nd ed.). New York: John Wiley & Sons.
- Burton, N. (2012). **Our hierarchy of needs**. Retrieved January 3, 2014, from <http://www.psychologytoday.com>
- Canfield, J., & Hanson, M. V. (2014). **Self-discipline**. Retrieved January 13, 2014, from <http://www.geocities.com>
- Cattell, R. B. (1951). New concepts for measuring leadership in terms of group syntality. **Human Relations**, **4**, 161-184.
- Charles, C. M. (2002). **Building classroom discipline** (7th ed.). Boston: Allyn and Bacon.
- Cherry, K. (2014). **Hierarchy of needs: the five levels of Maslow's hierarchy of needs**. Retrieved January 3, 2014, from <http://psychology.about.com>
- Chin, C., & Chia, L. (2005). Problem-based learning: Using Ill-structured problems in biology project work. **Science Education**, **90**(1), 44-67
- Coopersmith, S. (1967). **The antecedents of self-esteem**. San Francisco: W. H. Freeman & Co.
- Coopersmith, S. (1981). **The antecedents of self-esteem**. Palo: Counseling and Personal Survices.
- Coopersmith, S. (1984). **Sei: Self-esteem inventories** (2nd ed.). Palo Alto, California: Consulting Psychologists Press.
- Devito, J. (2004). **The interpersonal communication book** (10th ed.). United state of America: Pearson Education.
- Demircioglua, T., & Ucarb, S. (2015). Investigating the Effect of Argument-Driven Inquiry in Laboratory Instruction. **Educational Sciences: Theory & Practice**. **15**(1), 267-283.
- Dinkmeyer, D. C. (1965). Child development. In **The Emerging Self**. Englewood cliffs, New Delhi: Prentice-Hall.
- Educational Materials Center. (2003). **Ten "best practice" strategies in character education**. Retrieved January 1, 2014, from www.emc.cmich.edu
- Eggen, P. D., & Kauchak, D. P. (2004). **Educational psychology: Windows on classrooms** (6th ed.). New Jersey: Merrill.
- Eggen, P. D., & Kauchak, D. P. (2006). **Strategies and models for teachers: teaching content and thining skills** (5th ed.). Peason Eduation, Inc.
- Ercan, O. (2014). Effect of 5E learning cycle and V diagram use in general chemistry laboratories on science teacher candidates' attitudes, anxiety and achievement. **International Journal of Social Sciences and Education**, **5**(1), 161-175.
- Gholar, C. (2006). **Characteristic education: Creating framework for excellence**. Retrieved January 14, 2014, from www.urbanext.uiuc.edu/programs/character.html

- Glasser, W. (1992). Reality therapy. **New York State Journal for Counseling and Development**, 7(1), 5-13.
- Gliner, J. A., Morgan, G. A., & Leech, N. L. (2017). **Research methods in applied settings: An integrated approach to design and analysis** (3^{ed} ed.). New York: Routledge.
- Johnson, D. W., & Johnson, R. T. (1999). Making cooperative learning work. theory into practice. Building community through cooperative learning. Lawrence Erlbaum Associates. **Taylor & Francis Group**, 2(38), 67-73. Retrieved June 7, 2016, from <http://goo.gl/EL1Nwl>
- Kagan, S. (1985). **Learning to cooperate, cooperating to learn**. New York: Plenum Press.
- Kanfer, F. H., & Goldstein, A. P. (1975). **Helping people change**. New York: Pergamon Press.
- Klausmeier, H. J. (1985). **Educational psychology** (4th ed.). New York: Happer and Row.
- Kolb, D. A. (1984). **Experiential learning experience as a source of learning and development**. New Jersey: Prentice Hall.
- Lewin, K. (1951). **Field theory in social science: Selected theoretical papers**. New York: Harper Bros.
- Lindenfield, D. (1995). **Self-esteem**. California: Thorsons.
- Maslow, A. H. (1954). **Motivation and personality**. New York: Harper.
- Maslow, A. H. (1970). **Motivation and personality** (2nd ed.). New York: Harper & Row.
- McGraw-Hill, C. (2006). **Self-esteem inventory**. Retrieved January 1, 2014, from <http://www.mhhe.com>
- McLeod, S. (2013). **Maslow's hierarchy of needs**. Retrieved January 1, 2014, from <http://www.simplypsychology.org>
- McLeod, S. (2014). **Carl Rogers**. Retrieved January 1, 2014, from <http://www.simplypsychology.org>
- Micheal, M. V. W. (2010). Do student teams achievement divisions enhance economic literacy? an quasi-experimental design. **Social Sciences**, 23(2), 83-89.
- Mowrer, O. H. (1950). **Learning theory and personality dynamics**. New York: Ronald Press.
- Mussen, P. H., John, J. C., & Jerome, K. (1969). **Child development and personality** (3rd ed.). New York: Harper & Row.
- Myers, J. (1991). **Cooperative learning**. Retrieved April 21, 2016, from <http://www.city.londonmet.ac.uk/deliberations/collab.learning>
- Naghavi, M., & Nakhle, M. (2010). On the effect of cooperative leaning strategy of STAD on oral productions of Iranian EFL learners. **Higher Education of Social Science**, 2(1), 43-49.
- Naghavi, M., & Nakhle, M. (2012). On the effect of cooperative leaning strategy of STAD on oral productions of iranian EFL Learners. **Higher Education of Social Science**, 2(1), 43-49.

- Nair, S. M., & Muthiah, M. D. (2006). The effectiveness of using needham's five phase constructivist model in the teaching of history. **International Journal of Learning**, 12(5), 311-321.
- Natalia, P. Z., Sanchez, J. L. G., Gutierrez, F. L., Caberra, M. J., & Paderewski, P. (2009). Design of educational multiplayer videogames: A vision for collaborative learning. **Advances in Engineering Software**, 40(12), 1251-1260.
- Pallant, J. (2016). **SPSS survival manual** (6th ed.). New York: McGraw-Hill.
- Patterson, C. H. (1974). **Relationship counseling and psychotherapy**. New York: Harper and Row.
- Pavlina, S. (2014). **Personal development for smart people**. Retrieved January 18, 2014, from <http://www.stevepalina.com>
- Peck, R. F., & Havighurst, R. J. (1960). **The psychology of character development**. New York: Wiley.
- Prescott, D. A. (1961). A report of conference on children study. **Education Bulletin**. Bangkok: Faculty of Education.
- Ragnvald, K. (2003). **Growth as self-actualization: A critical approach to the organismic metaphor in Carl Rogers' counseling theory**. Tapir Akademisk Forlag, Trondheim.
- Richard, I. A. (1994). **Learning to teach** (3rd ed.). New York: McGraw-Hill.
- Roger, C. R., & Rosalind, F. D. (1959). **Psychotherapy and personality change**. Chicago: University of Chicago Press.
- Sasse, C. R. (1978). **Person to person**. Illinois: Bennep.
- Satir, V. (1991). **The Satir model family and beyond**. Polo Alto, California: Scince and Behavior.
- Schutz, W. C. (1958). **FIRO: A three dimensional theory of interpersonal behavior**. New York: Rinehart & Winston.
- Sidman, M. (1960). **Tactics of scientific research: Evaluation of experimental data in psychology**. New York: Basic Books.
- Slavin, R. E. (1978). **Using student team learning**. Center for social organization of school: The Johns Hopkins University.
- Slavin, R. E. (1980). **Student team learning**. Center for social organization of school: The Johns Hopkins University.
- Slavin, R. E. (1991a). **Student team learning: A practical guide to cooperative learning** (3rd ed.). Washington, DC: National Education Association of the United State.
- Slavin, R. E. (1991b). Synthesis of research on cooperative learning. **Educational Leadership**, 48(5), 71-82.

- Slavin, R. E. (1995). **Cooperative learning: Theory, research and practice** (2nd ed.). Massachusetts: A Simon & Schuster Company.
- Slavin, R. E. (1996). Research on cooperative learning and achievement: What we know, what we need to know. **Contemporary Educational Psychology**, 21(1): 43-69.
- Slavin, R. E. (2003). **Student centered and constructivist approaches to instruction**. Educational psychology: Theory and practice. Boston, MA: Allyn & Bacon.
- Stahl, R. J. (1994). **Cooperative learning in social studies**. Arizona: Addison Westey.
- Taft, L. B. (1985). Self-esteem in later life: A nursing perspective. **Advance in Nursing Science**, 8, 77-84.
- Thibaut, J. W., & Kelley, H. H. (1959). **The social psychology of troupes**. New York: Wiley.
- Thorne, B., & Sanders, P. (2013). **Carl Rogers** (3rd ed.). London: SAGe Publications.
- Thousand, S. J., Villa, R. A., & Nevin, A. I. (2002). **Creative and collaborative learning**. (2nd ed.). Baltimore: Paul Brooke.
- Trotzer, J. P. (1977). **The counsel and the group: intergrating theory training and practice**. California: Madswort.
- University of Maryland. (2014). **Rosenberg self esteem scale**. Retrieved January 1, 2014, from <http://www.socy.umd.edu>
- Walker, J. E., Shea, T. M., & Bauer, A. M. (2004). **Behavior management a practical approach for educators** (8th ed.). NJ: Pearson Merrill Prentice Hall.
- Wiggins, J. S., Renner, K. E., Clore, G. L., & Rose, R. J. (1971). **The psychology of personality**. Massachusetts: Addison-wesly.